מעריב של שבת

ויכוחו של דיין

משה זק ●

ת לסיוע האמריקני הבלתי־מוסק
לתנו להגיע למצב שישראל חזקה
פי שהיתה אי־פעם, ומצב זה מצ־
יית משאבים וטיפול בבעיות־פנים
אמר רב־אלוף יצחק רבין בפגישה
פר למינהל עסקים באוניברסיטת

לא יבשה הדיו על הגליונות של
ליחסי־ציבור, שהואילה לספק לנו
דעה־לעתונות על באום זה, והנה
כל השרים ־ונודעקו כל התנועה־
— נוכח המטוס היאפאני שהתקרב
האווירי הישראלי.

וף רבין, שנכנס עתה לחיים פו־
אזרחיים, אינו היחיד מבין מפקדי־
שעבר אשר גרס רק לפני ימים
כי אנו עומדים עתה במצב של
מתנית. גם אלוף שרון גילה דעתו
עתונאים, שכינס עם פרישתו מ־
צרב כניסתו לחיים הפוליטיים, כי
הבטחונית מאפשרת עתה להתפנות
ניני־פנים.

שהעתם של המפקדים הבכירים על
של ישראל היא נכונה, הדאי שאין
על ההחלטיות בדבריהם כי ה־
שאגרה ישראל במשך השנים, מע־
ה בטחון. אף על פי כן ההנחה
ליטיקאים „הירוקים", כי צריך לומר
שהגיע הזמן להתפנות לענייני־
זיא קצת קודם זמנה. היא נשענת
על משאלי דעת־הקהל שנערכו מ־
אלגות שונות, ובהם העלו כי הבוחר
י יתן הפעם עדיפות לענייני פנים
ני חוץ. אך מספיק ליל שבת אחד
התקופה בלוד, בעוד מטוס יאפאני
איש במרחב המזרח־תיכוני, מס־
ילה ארוך של שידורי־ישראל על
של אותו מטוס, כדי להפוך את
על פיה.

זה כי שר הבטחון, שאף הוא היה
בכיר בצה"ל — היטיב להחזיק
הדופק של הציבור, ועל כן, למרות
דעת־הציבור והבינגד לתאוותיו על
נוחו של הבוחר הישראלי, הוא מוכן
משבר בצמרת מפלגתו על שאלה
מובהקת, כמו ההתנחלות בשטחים.

זה רק סמלי, שבו בערב של
ת העצומה, שעררה בצמרת השלטון
השאלה, היכן ינחת המטוס בדרכו
מערבה, מצא שר הבטחון לנכון
את הכרזתו בדבר האפשרות, ש־
מצב שהוא לא יוכל ללכת ברשימת
ו לכנסת.

זה — שני נושאים רחוקים זה מזה.
; על כן — יש קשר ביניהם. הם
ים.

●

יעה הבטחונית, העוצמה הצבאית ש־
כל מדברים בה, אינן אמורות שבידי
יש יותר מטוסים או יותר טאנקים
ער תותחים, מאשר לכל ארצות ערב
ם המרכיבים של העוצמה הישראלית,
יזה לנו את הרגיעה, כלולים גם
ז הפסקת־האש הנוחים לנו, המגבירים
ור־ההתראה שלנו ויכולת־ההגנה שלנו.
: זו שואבת את כוחה גם מהיסכולם
ערביים, מן הפירוד במחנה הערבי, ומן
; שאנחנו הבאנו אותם אל סיפה,
צות ערב לא יוכלו לנו בדרך של
.

צר, הכוח שלנו והעוצמה שלנו אינם
סטאטי. הם משתנים והולכים לכל
נים מרכיביהם. המרכיבים הם לא
תחום של הרכש, בתחום של הוספת
מים, אלא גם בתחום של המעשה
י המדיני.

●

יופסור הנרי קיסינג'ר, יועצו של ה־
שיא ניכסון, גילה לאחר חתימת הסכם
יב־ניכסון, לאחר פיסגת־ואשינגטון,
ספטמבר 1970 היתה צפויה סכנה של
זות בין שתי מעצמות־העל הגרעי־
הוא סיפר זאת, כדי להדגיש את
זתו של הסכם־ואשינגטון בין ברז'נייב
ון, שלפיו התחייבו שתי המעצמות
להסתבך במלחמה ביניהן. אך מעטים
ו שמו אל לבם כי מלחמה זו, אשר
של ניכסון דיבר עליה כעל אפשרות,
ה היתה להלכה לפרוץ לא על רקע
הסכסוך הישראלי־הערבי, אלא על רקע
זיני, על רקע של „ספטמבר השחור"
— עת דיכא חוסיין את אירגוני־
ה בארצו, וסוריה ניסתה להתערב ר־
ש לירדן, והצי הששי האמריקני חש
המזרחי של הים התיכון, והיו תנועות
צבא־ישראל ליד הגבול הסורי, והיו
אזהרה של ניכסון לבריה"מ המועצות
תתערב, והיו דבריו החריפים של
ייטים בקשר לתימרוני האמריקנים ב־
ו התיכון. אבל ברקע של כל המתיחות
העניין הפלשתיני. וזה עמד לפרוץ
המזרח התיכון ולגרור למלחמה את
צמות הגדולות.

בשלון של הפלשתינים בספטמבר ההוא,
שהעניק ומעניק לנו את הרגשת ה־
צה החלקית, כי כל הגורמים, שאינם
ניינים בפיצוץ במזרח התיכון, חברו
יו כדי לא להוסיף זרדים לאש המלחמת
ההתנגדות הפלשתינית.

ד מאז עברו שנים, ואנו עצמנו וה־
ייקנים לא תמיד נזהרים דיינו שלא
בי את האש, אשר שנים אחדות קודם
ו איימה לסבך את העולם במלחמה רבת־
ת.

הדוגמה הבולטת לכך היא ההצהרה ה־
זתפת של ברז'נייב וניכסון, אחרי פיסגת־
שינגטון, המדברת על הזכויות הלגיטי־
ת של הפלשתינים. דיבור זה, גם אם
מריקנים מפרשים אותו כפי שמפרשים
ה, מעודד לא את הפליטים הפ־
תינים, אלא את הטירוריסטים
לשתינאים, שבמשך שנים צעדו במשעול

אטום ללא זיק של אור — והנה לפתע עולה ענייננו, כביכול, לראש הפיסגה של ברז'נייב־ניכסון.

במשך שנים היו בתוכם שסיכנו את עצמם והידרו נפשם, בלא שיכלו מפקדיהם להעניק להם שום בטחון שמלחמתם תצלח. והנה עכשיו יש להם, כביכול, איזה קולב להתלות בו. ישנה הכרה בינלאומית, כביכול, בזכויות הפלשתינים. דגלם כבר הורם אל על.

והעניין שלהם עולה גם במועצת־הבטחון, ומדינות רבות תומכות בו, והם שואבים עידוד כי ההנהגה מגיבה פרי מלחמתם, שרק לפני שנים אחדות נראתה חסרת יעד, חסרת שחר.

ולא זו בלבד שהעניין הפלשתיני רוכש לו מהלכים בבירות־העולם, אלא שהוא זוכה לראשית הכרה בישראל. אפילו ציונים מתעלמים מן הדיעה, שהפלשתיניות צריכה לבוא במקום הציונות, וכבר משלימים עם פלשתיניות בצד הציונות.

אף דבר זה הוא מקור עידוד לא־מועט למחתרת הפלשתינית, המפעלת גם במזרח התיכון וגם באירופה. את אותותיו אנו רואים גם בנסיונות של פיגועים בבתי־קולנוע או באוטובוסים בתוך ישראל, וגם בחטיפה מטוסים. וגם אם הצלחותיה מועטות, הרי גילויי זירוז־הנפש של המחבלים גדלים והולכים.

וכאשר מדברים על עוצמה ועל רגיעה בטחונית, אי אפשר לשכוח שאחד המרכיבים של הרגיעה ושל העוצמה היה והווה חוסר ההחלה שבלוחמה הפלשתינית.

●

חרדת־יותר שלנו בעבר לכל מה ש־נשמע באזנים הליהה את הזלזול ומתוך הזלזול אנחנו שוכחים לפעמים, שגם ב־ארים אנחנו מחוייבים לעקוב אחר מהלכיהם של הערבים שכינה, ולאו דווקא אחרי באומיהם של ההודים היונוטלאומים.

לא זלזלנו פחות בדיוני מועצת־הבטחון, בודאי היינו נוכחים לדעת, כי מה ש־מכינים לנו המצרים עכשיו במועצת־הבטחון מכוון לא רק לצרכי תעמולה ולבידודה של ישראל, אלא הם נסיון נואש מצדם לשפר את מצבם המדיני, שלפני חודשים אחדים נראה חסר־תקווה.

למעשה נמצאה מצרים, אחר פיסגת־ואשינגטון, במצב של יאוש גמור. לא נותרה לה דרך אלא לפתוח במגעים עם ישראל, על גבולות העתיד, כשמרחב ה־מיקוח הוא: בין גבולות 4 ביוני ובין קוי הפסקת האש.

והנה נתגלה להם זיק־אור, דווקא בהודעה של ניכסון־ברז'נייב על „זכויות ה־פלשתינים". תיבה זו היא המקנה להם כוח לערער גם על גבולות ה־4 ביוני. כלומר, מפורש ישראלית־מצרית שוב אינה מוכרחה להיות בין גבולות שביתת־הנשק לגבולות הפסקת האש, אלא השדה פתוח למיקוח ברחב הרבה יותר.

עד מלחמת ששת הימים ערערו הער־ביים על גבולות שביתת־הנשק. אחרי מל־חמת ששת הימים בא, למעשה, אישור ערבי לגבולות אלה, והערבים ידעו שה־משא ומתן עם ישראל צריך להתנהל על תיקונים בגבולות שביתת־הנשק: גבולות ה־4 ביוני פלוס. עכשיו באים הערבים ד־באבקים באזנים ומתוצה לו על „זכויות־הפלשתינים", וזה פותח את הויכוח לא רק מן הגבול הירוק מזרחה, אלא גם ממנו מערבה.

זהו הקלף החדש של סאדאת. על כך נערכת עתה ההערכה באו"ם. אך מה־מעותה עמוקה הרבה יותר מן ההשתקפות באו"ם ובהצעות בארמון הזכוכית.

וכאן נסגר המעגל. כאן אנו מגיעים לויכוח, הנטוש עתה בישראל: אם הצד השני פותח את הויכוח מחדש, כלומר, הוא אינו מסתפק בגבולות ה־4 ביוני, אלא מנסה לשנות מבחינה מדינית ובינלאומית את הדברים, שכבר נקבעו לפני שנים רבות — כמילא אף אנו צריכים לנקוט באמ־צעים מעשיים, שיבטיחו לנו עמדות מיקוח דווקא למען המשא ומתן עם מצרים. אם אנחנו יושבים בחוסר־מעש ונחים על זרי־הדפנה של העוצמה ושל הרגיעה הבט־חונית, הרי בצד השני עלולות להיווצר עובדות מדיניות של התעוררות פלשתינית גדולה והולכת, אשר יכתיבו לנו בבוא היום גבולות שונים לגמרי, ויעניקו לצד השני עמדות־מיקוח חזקות יותר.

אין לנו כוח לשנות את ההרכב הסאו־למבטאי של מועצת־הבטחון. אין ביכול־תנו לשכנע כרגע את המצרים, כי הדרך שיצאו בה עכשיו, היא דרך רחוקה מאוד הרת־סכנות. והם יכולים להפיק תועלת רבה יותר ממשא ומתן עם ישראל, בלא לשחק בקלף הפלשתיני. אך כיוון שאנו כבר שרויים בתוך המשחק הזה בקלף הפלשתיני, אנו מצווים להיערך לקראתו.

היערכות זו מצווה עלינו לא רק מטעמים מדיניים לטווח ארוך, אלא גם משום שיש לה השלכות על הרגיעה בשטחים, ועל יכול־תנו לעמוד לפני פיגועים אפשריים של הטירור הפלשתיני.

●

לכאורה אמירה זו של דיין בפורום מפלגתי, בדבר הליכתו או אי־הליכתו לכנסת ברשימת „העבודה", נראית כעניין מפלגתי צר: שהרי כל הויכוח הזה על המצע לא נראה כה חריף נוכח קיומה של התורה שבעל־פה, הניתנת לפירושים שונים, במצעה של מפלגת „העבודה" ב־בחירות הקודמות.

לכאורה כל העניין של ההתנחלות אינו כה מסעיר את הציבור, שהרי אין מועמ־דים כה רבים להתנחלות כדי צרכינו הבט־

(סוף בעמוד הבא)

אצלנו...

● **מאת שלום רוזנפלד**

העמדות הפוליטיות של החלקים השונים של „המערך" הן כה רחוקות זו מזו, עד שאין עוד כל אפשרות של פילוג ביניהם.

♥

ברוח־הזמן:

מוסקווה הצניחה השבוע לישראל את הגנרל היהודי דוברושין, כדי שגם לחזית השמאל יהיה אלוף (מיל.) להתהדר בו.

♥

בימינו קל יותר לחטוף מטוס, מאשר להסביר למה.

♥

מברקו של אידי אמין לדיין על נכונותה של אוגנדה לדון בתשלום פיצויים לישראל מוכיח, שברגעי־השפיות הבודדים שלו עלול שליט־קאמפלה לעשות את המעשים המטורפים ביותר.

♥

שערורית־השבוע בירושלים: ווסר גייט נישט.

♥

מדרש שגור על פיו של הנשיא ניכסון: „אוי לאזניות שכך שומעות".

כאשר ראה קאדאפי את תנועת ההמונים בבנגאזי, החליט (גם הוא) לקבל את דין התנועה.

♥

שני עמיתינו הצעירים מירושלים דן מרגלית ומתי גולן התחילו את הקאריירה שלהם כמחזאים ברגל שמאל.

♥

מנין שפרשת אוקרית וברעם, בכל זאת, לא חדרה כראוי לתודעת הציבור?

שנאמר: המפורסמות אינן צריכות ראיה.

♥

מפנקס ההגדרות

את האימרה „זמן הוא כסף" המציא מי שכספו מרובה מזמנו.

את האימרה „מה שלא יעשה השכל, יעשה הזמן", המציא מי שזמנו מרובה משכלו.

♥

אל תטה אוזן לשמועות! רובן — נכונות.

על ירידה ועל עליה

ה. יוסטוס ■

לא קשה להבין את ההתרגשות שקמה סביב היורדים מכרמיאל. וירידה זו, וירידה של כל יהודי הבא אלינו מ„שם", מדקרת בתו־פות מיוחדת ובצריבה חזה בזל יחודה של העליה — מול הדרך שעשו, שכל אחד ואחד מהם, הניצב בה, מגלם התגשמותו של חלום רחוק, פרי כמיהה ויחולים, מאבק ומסירות־נפש — גיצוץ של בצח־ישראל.

ומטבע הדברים הוא, כי כאשר אתה רואה אותו יורד, נסערת הנפש, כמדעת משהו עמוק בלב. וגם אם אתה מודע את המחולים ומהרהר במעשים שלא נעשו ושאולי — אולי — אילו נעשו, היו מונעים זאת, אותה חש בעיתות, שקשה להשלים עמו.

ואמנם, קשה.

אלא שעם כל הצער, ועם כל הכאב וה־מועקה שמעלה ירידה זו — אין לראות בה אלא מה שיש בה. ועם כל ההודעות המובנת — אין, ואסור, להיתפס לה.

לא רק בשל ממדיה: ואף אם אין בכוחה של הסטאטיסטיקה לענות כאן על הכל, בכל זאת היא אומרת את שלה; ומעולם לא ידענו עליה ללא ירידה בצידה (מתוך תשעים איש ויותר, שבאו עם בן־גוריון באניה אחת, נשארו בארץ ארבעה); וספק אם ידענו אי־פעם כעליה זו מברית־המועצות, שהירידה המתלווה אליה היא יחסית כה קטנה ומספרית כה אפסית.

יותר מכך — והעיקר — בשל הכרוך בדרך קליטתה של עליה זו: ועצם בשורת העליה הגדולה והמרוממה הזאת תיפגע ותלך, אם לא תהיה עומדת בתקומה של המציאות, על כל אשר בה.

היא לא תיפגע אם נאמר לעצמנו כי אכן, מצויים אף בתוך בני עליה אלה יהודים, אשר יותר קשה מאשר להוציאם מהגלות הוא להוציא את הגלות מתוכם — אם לא נראה אסון בכל מי הפונה לנו עורף, אם לא נראה בכך איום.

היא לא תיפגע — והיפך, המצא את ה־קרקע המוצקה תחת רגליה מהר יותר, בכל שלשון המליצה — הכנה כשלעצמה — תהא מעוגנת יותר ויותר בלשון המציאות — כנה וגלויה אף היא.

שעל ידי כך תוכל דרך הקליטה המיוחד לנוע על פסים בריאים יותר — שבה יראו את עצמם הכל כרוכים אלה באלה, בתודעת אחריות הדדית אחת.

למותר להוסיף: בכך לא יוקלו החובות המוטלות עלינו. בכך לא נוכל להקל מעלינו את נטלו של המאמץ הנתבע מאתנו.

ולמותר להוסיף, כי אין הדברים אמורים כדי „להסביר" את הדרך, שבה אנו בעים, ולפטור את ההרהורים הקשים שהיא מעלה בלב.

■

החומרה שבפרשת כרמיאל, אומרים, בעו־בצה בכך שהיא באה כגילוי, שהיא נתגלתה כמו לפתע. היאך זה, טוענים, ייתכן שמשרד הקליטה לא ידע כלל על הנעשה שם, לא ידע על התכונה לקראת ירידה, ולא רק בכרמיאל:

גם במקומות אחרים, מסתבר, לא נודע לאנשי משרד הקליטה על יורדים אלא לאחר שירדו.

ואמנם, כן, וקשה למצוא לכך הסבר מתקבל על הדעת — גם אם ברור שעולה, המתכונן לרדת, עושה את הכנותיו בהסתר, עושה הכל כדי שהדבר לא ייוודע.

אבל השאלה הנוקבת היא, מה יודע משרד הקליטה על מי שאין בדעתו לרדת: מה מלווה את המענקים ואת ההלוואות ואת ההטבות, את כל הכספים המרובים — שאין בכוחם לענות את הכל, ולעתים אף לא את העיקר: שאין בהם תשובה לבעיותיה הספציפיות והמורכבות של עליה זו.

אני מניח, כי אף הגרוזינים באשדוד קיבלו דיור עם כל ההטבות הכרוכות בכך. אבל מה, סברו אשר על הקליטה, יעשה אותו גרוזיני כתום „העונה" בנמל? האמנם נדרשה היתה התפרצות פרועה ומדכאה זו, כדי להגיע ל„פתרון" שאליו הגיעו — וכדי להגיע גם, בין השאר, לרעיון לשלוח למספר חודשים לאולפן ללמוד עברית? והרי כאן לפנינו מקרה קל ופשוט: לפנינו יהודים, אשר כל מה שביקשו הוא לעבוד עבודת־כפיים מפרכת. מדוע לא אפשר היה „לראות מראש", מה יעלה בלבו של עולה חדש כזה?

ומקרה אשדוד אינו אלא „סימן" למחול ה־יסודי שבהעדר גישה מגובשת, שבהעדר התפ־סה ומעוף, התואמים את המשימה שאין לה פתרונות קלים: שהדרך לפתרונה אינה יכולה להסתכם בכך, שיש לתת לעולים יותר. לא בכך נמדדת ונקבעת יעילותה ותכליתיותה של עבודת הקליטה. גם אם יכפיל משרד־הקליטה את תקציבו — לא יוכל הדבר לבוא במקומו של תכנון מקיף, הפורץ את מסגרות השיגרה, ובמקום אותה הדאגה לעולה, התובעת מאמץ שבמחשבה ושבלב.

ושעות חמורה היא לראות את היורדים — או אף את ההתפרצות באשדוד — ביטויה המובהק של הבעיה.

לא הפחד מפני הירידה יכול וצריך לכלכל את דרכינו, ויותר מאשר היורדים חייבים להדריך את מבוכתנו מי שלא ירדו ולא יירדו, שאף אינם מפגינים ולא יפגינו.

הם הם חייבים להעיר אותנו מתרדמת ה־שיגרה, שהולידה עיוותים רבים וגרמה לא במעט לכך, שבעיני כה רבים בתוכנו הועם זהרה של עלייה מופלאה זאת — שאין אנו כולנו חשים בכל רמ"ח איברינו את ניסה — שאין אנו אף שואלים את עצמנו את השאלה המשומה, מה היו כיום פנינו בלעדיה.

■

כי אכן, כמו חדלנו לחוש את משמעותה של העליה — את חיוניותה, את מרכזיותה, וכמה מוטל על כפות מאזניה.

לולא כן — כי אז היתה התמונה שונה.

לולא כן, היינו עומדים זה כבר, יום־יום ושעה־שעה, ובודקים את דרכינו ומקשים ו־שואלים ומתריעים: מזמן הבעצמה ובמלוא־עוזה היתה עולה ולא כרעה ומטרידה והובעת־מענה השאלה, האמנם זו הדרך־ היו עולים לא הקולות, המטיחים דברי מוסר ותוכחות כלפי הציבור, על האדישות שהוא מגלה וטובעים בו חותם של קשיחות של לב אבן סגור ומסוגר ואטום, לא קולות המוסרים עצמם במליצה — אלא קולות המופנים אל עצמם, השואלים את עצמם תחילה, האמנם זו הדרך ואין טובה ממנה: האמנם גויסו הכוחות הטו־בים ביותר למשימה אדירה זו, האמנם נבדקו ואומצו השיטות היעילות ביותר, האמנם הוע־עלו כל המבוטים — ושמא דרושים מנופים חדשים? האמנם סולקו כל המשבוצות והקטנים הצידה למען החשבון הגדול?

ולולא כן, לא היינו עומדים לפני משרד־קליטה כמות שהוא, אלא לפני משרד בעל סמכות כוללת ונרחבת, ולא זו המפוצלת על פני משרדים שכל אחד שומר על תחומו ועל עצמאותו במבוך, שבו הופך כל מישור לעקוב. ובודאי ובודאי לא היינו עומדים לפני פיצור לה זו של דרך הקליטה החלוקה „למען שלום בית" בין הסוכנות ובין הממשלה.

לולא כן, מכבר היו פורצים מתוכנו הבחנות אשר ידענו בארץ הזאת, אשר תמיד נתגלו ועלו בשעות־מבחן — העולים ומתגלים גם כיום — אך לא בענף זה.

■

לולא כן — מזמן היינו עומדים מזועזעים ומרעדים מול תמונת העליה, מול המפולת הזאת הנמשכת לנגד עינינו — ואין מחריד; מפולת אשר גם יציאת־רוסיה מכסה עליה, אך יותר מכך הוא ממחיש ומבליט את חרפתה.

זו העליה מהמערב הנמשכת והולכת מ„שיא" אחד למשנהו. אשר בשנתיים שבין שנת 1970 לשנת 1973 ירדה העליה מארצות מערב אירופה עד כדי מחצית מוצי, והוא הדין בעליה מהקיבוץ היהודי הגדול ביותר בעולם, מארה"ב, שספק אם תעלה על המספר המדכא של חמשת אלפים עולים.

וכזו היתה התמונה, לולא נס היציאה מרוסיה, זה היה סך־הכל: כשבעה עשר אלף עולים.

ואין בכך חידוש.

כך זה נמשך שנים — ואיש אינו נחרד ואיש אינו מחריד.

הלעטנו את הציבור על פני שנים ב„סטאטיסטיקות", שבישרו לו את הישגיה של מחלקת־העליה של הסוכנות, באותיים שעלו „לעומת אותה תקופה אשתקד" — שכל כשרונן היתה להרגיל אותנו לתמונה העגומה והמדכאה, להרגיל אותנו לצהול ולברך על „הישגים" שכל־כולן אמרו כשלון צורב.

וכך אנו עומדים מול המספר של ששת אלפים עולים מן הקיבוץ הגדול שבארה"ב — ששת אלפים מתוך אוכלוסיה יהודית של כששה מיליונים נפש: פרומיל אחד. המשה אחוז מהריבוי הטבעי. וכך אנו עומדים לפני מספרי־עליה מדכאים מאנגליה, מצרפת — מכל מקום ששם השערים פתוחים לרווחה.

כך זה נמשך שנים רבות — ו„העסקים כרגיל".

ומאות השליחים מוסיפים לנוע על פני כדור־הארץ — שליחי עליה, ושליחי מחלקת הנוער והחלוץ, ושליחי המפלגות — מתנה עצום ורב, שאיש אינו נעצר לשאול ולהקשות: היכן התוצאות והיאך ייתכן, כי כל הפעילות הזאת הענפה והגדולה והמסתעפת בשנה לשנה מביאה עמה ירידה בעליה?

המנגנונים פועלים וראשי המחלקות של הסוכנות מוסיפים ו„מגבירים את פעולתם" — ואיש אינו נעצר לשאול ולהקשות, „שמא" גכשלו, שמא דרוש מנגנון אחר — שמא מן הדין לבדוק את כל המערכת העצומה הזאת ולהפכה על פיה?

איש אינו מוכן לנגוע בשיגרה — לפוצץ את מסגרותיה המחולדות.

היא נמשכת — ביחזות ממליצות שדופות, ממסגרות ריקות ומ„הסברים" שאין להם שחר: פעם על ירידה בעליה מחמת צמצום ההטבות, פעם מחמת ה„פנתרים השחורים", פעם מחמת „האווירה העוינת הקיימת סביב העליה" — אף פעם לא מחמת כשלונה של התנועה הציונית, מחמת כשלונם כל אחר על העליה.

■

ואכן מזמן הגיעה שעתו של החשבון ה־גדול, שיוציאנו מתרדמת השיגרה, אשר הקהתה את חושינו, אשר עירפלה את עינינו מראות את מלוא זהרה של העליה הגדולה המופלאה הבאה בשערינו, ומלחוש את חרפת המספרים הנישאים על כנפיה הרפויות של התנועה הציונית.

משימה בלתי אפשרית

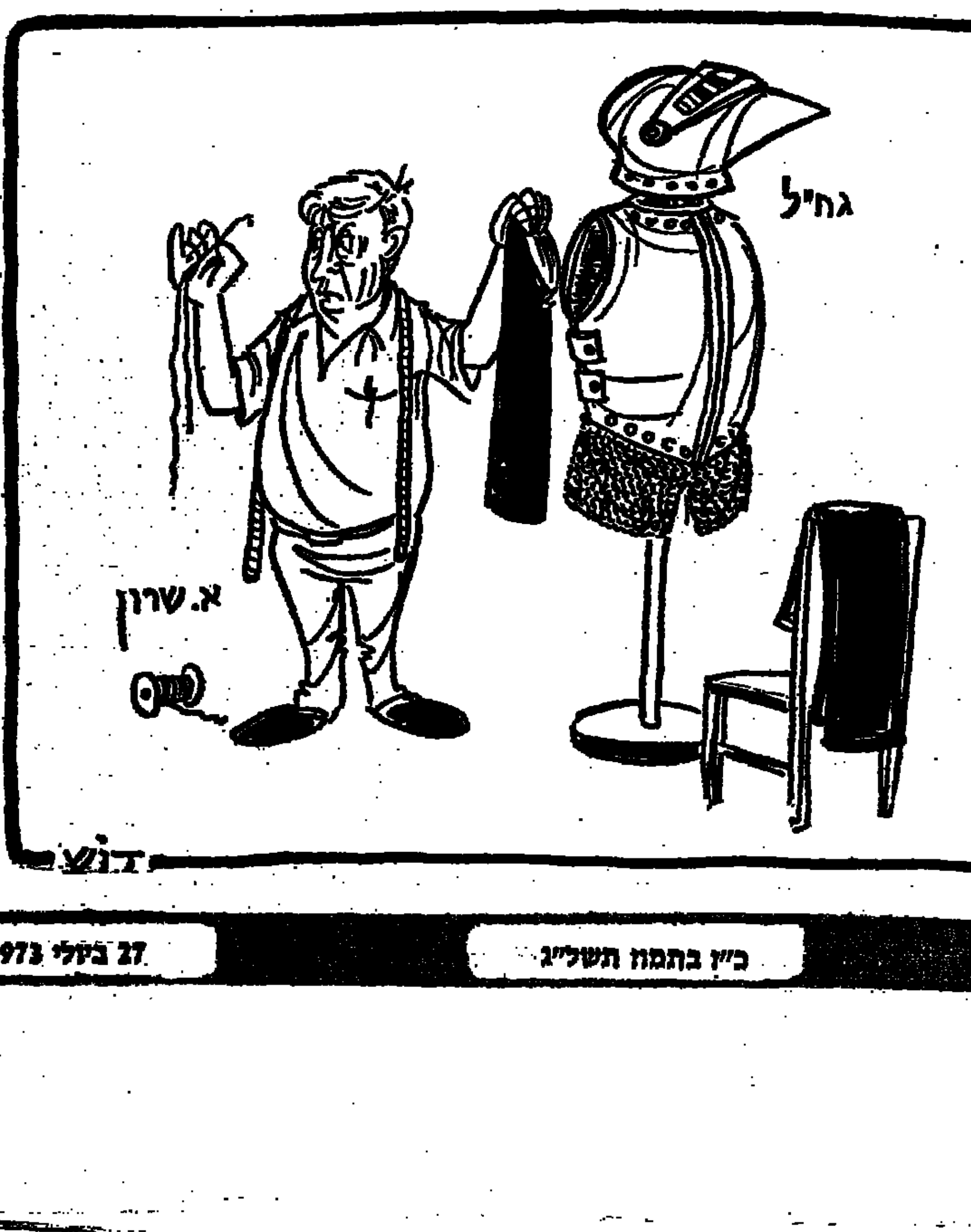

هكذا من الاصل

משה שמיר

עליה פנימית סלקטיבית!

הואיל ואני עומד לומר כמה דברים בלתי־פופולאריים, ראוי אולי שאקדים ואמסור עיקרו של מה שאני מבקש כי יהיה מסקנתו של הדיון. וזה הוא: העליה היחידה שהכרח הוא כי תהיה סלקטיבית — היא העלייה הפנימית, הידועה אצלנו גם בשמות: ריבוי טבעי, ילודה, גידול טבעי וכו'. במקום המצב הקיים, בו ניצבים שני סוגי משפחות בשני הקטבים של הפער החברתי, הכלכלי, והתרבותי הקיים אצלנו — מצד אחד המשפחה בת עשרת הילדים ומעלה ומצד שני המשפחה בת שלושת הילדים ומטה, עלינו להגיע למצב שבו תחול ירידה במספרן ובגודלן של המשפחות מרובות הילדים, אך בו־בזמן תחול עליה ניכרת בגודלן של המשפחות מעוטות הילדים.

מירב המאמץ הלאומי לעליה פנימית ולתמיכה במשפחות ובילדיהן צריך להיות מכוון אל המשפחות בעלות שנים־שלושה ילדים כדי להמריצן לכך שהגעה לארבעה־חמשה ילדים. שינוי ממשי בקבוצת־אוכלוסיה זו דיו כדי להכפיל כמעט את שיעור הגידול הלאומי שלנו, ומכל מקום להביא להכפלת האוכלוסיה היהודית בארץ ישראל תוך דור אחד, בלי להביא בחשבון את העליה מבחוץ.

היזהרו בבני עניים

מסקנה זו, הלכה זו, הן אולי נגד טבע הדברים ונגד המציאות — אבל בהן טמונה הנוסחה היחידה שבה יוכלו להיפגש שתי שאיפות השורשיות אצלנו היום בדיבות מסרבת: שאיפתנו לריבוי טבעי מזה ושאיפתנו להתקדמות סוציאלית ולחברה שוויונית מזה.

הנושא הועלה השבוע על סדר היום של הממשלה, וכרגיל — מתוך גישה של כיבוי שריפה, תוך לחץ של גילויים מרעישים, ובשל כך: מתוך הליכה בדרך ההתנגדות הקלה ביותר, הקמת מסגרת ארגונית ל,,טיפול" בבעיה המפרשת הקציבית בנסיון לסתום חורים ופיות — בציקים.

מהיום, אנו קוראים בידיעות העתונות, ,,תינתן עדיפות לטיפול במשפחות מרובות ילדים". אמנם, עזרה ראשונה זו אין ממנה מפלט ברגע זה. קודם כל יש להושיט עזרה לסובלים. ועובדה היא כי הרבה מן העוני והיסורים בישראל, הרבה מן התחלואים והבערות, מרוכזים במשפחות מרובות ילדים. מיקודה של הקיפוח לצדדותיו השונות הוא מדהים: קיפוח סוציאלי, פיגור תרבותי, מחסור חומרי, סבל נפשי, תסכול עדתי — כל אלה כאילו מתמקדים במשפחה מרובת־ילדים הנזקקת לסעד. ויש כאן מעגל־קסמים מקולל — המשפחה מרובת הילדים היא קורבן מצבה אך היא גם היוצרת את מצבה, מורישה אותו לבניה ומרחיבה את היקפו. העוני מרבה ילדים, הילדים — מרבים עוני. זהו ניסוח משטני, כמובן — אך להיהרות הבנתנו במצב אין לו תחלית. מבחינה זו אין אנו אלא טיפה בים הסבל העוני האנושי. האנושות כולה מחולקת בחלוקה זו בדיוק, ודאי יש אמת באותה נוסחה צינית, האומרת כי במקום שהמזון יקר — המין זול, ובמקום שהמזון זול — המין יקר. ,,איפה שיש ילדים — אין אוכל, איפה שיש אוכל — אין ילדים". ראה הודו, ראה מצרים, ראה אפריקה, ראה אמריקה הלאטינית.

אבל לאחר שראינו את המצב בכל אכזריותו, ולאחר שקיבלנו על עצמנו את מלוא האחריות האנושית היהודית לתקנו — חייבים אנו לעשות את הצעד השני, ולהודות, כי שיטת התמיכה האוטומאטית בכל משפחה מרובת־ילדים אינה פותרת את הבעיה, אלא מונציחה אותה, גם כמותית וגם איכותית. בדרך עקיפה, שאיש אינו רוצה בה — עלולה שיטת־הסעד המקובלת לתת עידוד לשקיעה נוספת במדמנה הסוציאלית ולפריה־ורביה שרק חוקי הביולוגיה מכוונים אותה. אנו חייבים למצוא את הדרך לכך שיהיה ברור, כי משפחה בעלת כושר־פריה שאיננה בעלת כושר קיום עצמי — איננה רצויה. לא לעצמה ולא לחברה.

הדברים אמורים בתחום סוציאלי מוגדר. אין בהם כדי לפסול את המשפחה הגדולה כשהיא לעצמה. גם בעבר הרחוק והקרוב, וגם עתה — ניתן לראות במשפחה הגדולה את חוט השדרה החברתי של האומה. מבחינה סטאטיסטית אפשר להוכיח גם היום, כי רוב המשפחות מרובות־הילדים בתוכנו אינן בגדר מקרים סוציאליים. אבל מאידך קיימת הנקודה הבוערת, הממשית, שבגינה כל הדיון הזה: כמעט כל המשפחות שהינן בגדר מקרים סוציאליים הן מרובות ילדים. גם אם ננסח, אפוא, את עמדתנו בניסוח הרך ביותר לא יהיה מפלט מגישה סלקטיבית: לא כל משפחה מרובת ילדים היא ברוכת ילדים. דרושה השגחה, דרוש קו מגביל וקובע, דרושה סלקטיביות. דרוש שניזהר בבני עניים.

שוויון — גם בילודה

עלינו לומר לעצמנו כמה דברים גלויים. קודם כל — אנו רוצים בעליה פנימית. גידול טבעי של העם היושב בציון הוא לנו כורח חיים וקיום. הריבוי הטבעי השנתי של האוכלוסיה היהודית בישראל הוא קטן מדי, ויש להכפילו, ויש לראות בזאת את אחת המטרות הלאומיות הראשונות במעלה. בסמוך לכך, נברך על המשפחות מרובות הילדים שבכוחן לשאת בעומס — כפי שרבות מהן הוכיחו — שהן חזקות ומחזיקות מכוח עצמיהן המרובים וקשריהן המסתעפים, כדי שלמים שלמים. אבל מיד נצביע על נקודת־המוצא הגראפית העיקרית שלנו ועל אחד ממקורות אי־השוויון החברתי־העדתי הבולט בארצנו: צמיחתה האיטית של המשפחה יוצאת אירופה לרוב, המהווה את רוב בניינו ורוב מניינו של היישוב העברי, כאן מוקד הבעיה, כאן התחום בו צריכה להיעשות עבודת העידוד, הטיפול וההסברה, כאן צריך לחול הגידול בילודה. כל הכללה תקפת, כאמור, משפחות מרובות ילדים שמאזנן הוא חיובי לחלוטין, אך אין מנוס מהכללה מסויימת. ולשם הבלטה כך בעיננה: במקום שתי משפחות, אחת של עשרה ילדים ואחת של שניים — רוצים אנו ומוטב לנו שתי משפחות בנות ששה ילדים כל אחת, ולא רק חמישה, ולא רק ארבעה כל אחת. זה הוא מישור השוויון שעלינו להגיע אליו!

אנו מעמידים, אפוא, את הגישה על היפוכה, ותובעים סיסמה חדשה: להגביל התמיכה במשפחות הגדולות — להגדיל התמיכה במשפחות הקטנות — כאשר המטרה הלאומית היא המשפחה הבינונית. וכדי ששום טעות דפוס או ראייה לא תשבש את הכוונה במלוא חריפותה, אחזור בניסוח אחר: פחות תמיכה במשפחות הגדולות — יותר תמיכה במשפחות הקטנות.

אידיאל המשפחה הבינונית

שלשה־ארבעה ילדים כקו המינימום — ששה־שבעה כקו המכסימום — זו היא לדעתי המשפחה האידיאלית בישראל. אלא שהצרה היא, שקו המעבר מן השנים־שלושה אל הארבעה והלאה — הוא קו המעבר הקשה ביותר לחציה.

דברים גלויים דרושים לנו גם כאן. המשפחה הקטנה, של שניים־שלושה ילדים, היא המצויה היום ביותר בתוכנו. היא האופיינית למעמדות הביניים, למשפחות העובדות־המסודרות, ליוצאי אירופה או לילידי הארץ, היא המשפחה המהווה את חוט השדרה הלאומי שלנו כיום.

זו משפחה שיש לה תביעות מעצמה — אך גם מן החיים ומן החברה. במשפחה זו אין האשה רק ,,גפן פוריה". במשפחה זו היא שותפת לחיים, היא בת זוג שוות־זכויות, היא אדם בעל שאיפות ורצונות משלו, היא אם ומחנכת, עקרת בית ואשת־חברה. מעמדה זה של האשה והאם הוא ערך והוא נכס שאסור לאבדם.

הילד במשפחה זו גם הוא בעל משקל אינדיווידואלי גבוה. במשפחה זו יש מחשבה על עתידו מיום היוולדו, במשפחה זו נחשב חינוכו למרכז ולמוקד החיים המשפחתיים, לייעוד שכל חיי הבית סובבים סביבו. הוא מיועד לקידום, הוא זכאי לכל הטוב והיפה שבחיים, הוא יקבל (ויהיה המחיר אשר יהיה) חינוך תיכוני וגם גבוה. בקיצור: במשפחה כזאת לא ייתכן גידול מספר הילדים — ללא ערובות מספיקות לאושרה של המשפחה, של האשה והאם, ליכולתה לשאת במעמסה, ולבסוף — לעתידם של הילדים.

אם אנו רוצים, כי משפחה זו — ואנו רשאים להשתבח כי יותר ויותר משפחות בישראל משתייכות לסוג זה, ללא הבדל מוצא ועדה — אם שואפים אנו כי היא תגדל את דור העתיד של ישראל, עלינו לאפשר לה, ובעיקר לה, את הגידול, את הריבוי הטבעי, עד לשיעור הרצוי. פירושו של דבר — כי העזרה הפאטיבית, המשמעותית, צריכה להינתן מטעם הלאום (במסגרת המדינה או בכל מסגרת אחרת) דווקא לילד הראשון והשני, ומיד — וביתר נדיבות — לילד השלישי והרביעי, ועד החמישי ועד הששי. ואולי לא יותר. ואולי עד כאן ותו לא! — — — כמה עשירים עצלים אולי ירוויחו מזה פרוטות שאינן דרושות להם, כמה משפחות קשות־יום יצטרכו לקבל עזרתן במסגרת אחרת — אבל רוב רובו של בית ישראל יקבל סוף־סוף את העידוד האלמנטרי הדרוש לשם הגדלת הילודה בשיעור נכון ובמסגרת בריאה.

פיתרון יהודי לבעיה יהודית

הפיכת המשפחה הקטנה למשפחה בינונית היא בעיה יהודית והיא צורך יהודי־לאומי. אין בעיה כזאת באוכלוסיה הערבית. בחשבון ארוך זקוקה החברה הערבית להקטנת המשפחה המסורתית הגדולה ולהפיכתה למשפחה בינונית. זהו פרק מן המודרניזציה ההכרחית של החברה הערבית, שבלעדיה לא תיחלץ מבעיותיה הקשות. מכל מקום — בסוגיה זו נתונה דעתנו, במלוא ההצדקה, לעלייה יהודית פנימית, כשם שהיא נתונה — במלוא ההצדקה — לעליה יהודית מן הגולה. עלינו לבוא דרך, יעילה אך גם לגיטימית, לעידוד גידולה של המשפחה היהודית. דרך זו חייבת להתבסס על משאבים ועל יזמתו של העם היהודי, במסלולים המקובלים או במסלולים חדשים שייוצרו לצורך זה. ועיקרו של הבעיה, כמובן — סיוע כספי רציני, מענק של ממש, על כל ילד נוסף במשפחה, עד הילד החמישי או הששי.

מי שיעיין בעלון הצבעוני הנאה שנשלח זה לא כבר לכל בית בישראל מטעם שר האוצר, ובו הבשורות והישועות והנחמות בדבר ההקלות השונות במס־הכנסה לשנת הכספים השוטפת (שהיא במקרה לגמרי שנת בחירות...) — ימצא, כי ההקלות הניתנות למשפחה בגין כל ילד נוסף הן בבחינת הבדיחה הלעג לרש. בכל דרגי ההכנסה, בכל מספר של ילדים — הניכוי בגין ילד נוסף הוא שלושים ל"י להודש!

מה שדרוש, לפי ערך כספנו היום, ולכל הפחות — הוא ניכוי (או קראו לזה מענק) גדול כזה פי שלושה עד פי חמישה — 100 או 150 ל"י לחודש בגין כל ילד נוסף! אם אין ניתן לבצע מענק זה בדרך הניכוי ממס הכנסה — יש למצוא דרך אחרת לביצוע, אבל גודלו צריך להיות כזה שיהיה בו כדי להבטיח, כי ילד נוסף פירושו לא יהיה של נוסף שאין לעמוד בו — אלא יכולת נוספת למשפחה לעמוד בקשיי הפרנסה. לא כל הסכום הזה יינתן במזומנים. חלקו יכול להירשם מיד, אוטומאטית, לקרן חינוך, לקרן ביטוח, לקרן שיכון, לקרן מועדים (בר־מצווה, חתונה — כאן ישוחרר לטובת הזכאי). אבל הוא צריך להינתן בנדיבות, בכוונה טובה, בהיקף שישנה מן היסוד את הצפיות והסיכויים של המשפחה הגדולה.

*

אכן, לעניין זה לא יספיקו אמצעים של כיבוי שריפה. כאן דרושה מדיניות לאומית חדשה, במלוא משמעותה ותנופתה. גם המחיר הכספי לא יהיה קטן — אולי מאות מיליונים לשנה. אבל מעולם לא עשה ולעולם לא יעשה העם היהודי עסק טוב כזה.

ויכוח של דיין

(סוף מן העמוד הקודם)

תונים ההתיישבותיים, נוכח השפל בשוק העבודה הישראלי.

אף על פי כן אין לזלזל בויכוח זה. שהרי ויכוח זה אינו על מספר נקודות־התיישבות שתוקמנה או שלא תוקמנה ביהודה ובשומרון הוא אף אינו על ימית, ולא על נבי סמואל. הוא ויכוח על האותות, שאנו מאותתים למדינות־ערב, ויותר מזה — לארגוני־החבלה הפלשתינים.

יש אומרים שעלינו לאותת למדינות־ערב, כי ישיבתנו בשטחים היא ישיבת־ארעי, ואיתות כזה יקרב את השלום, זה יקרב את המשא ומתן.

ואילו דיין אומר, שאיתות כזה הוא הרה־סכנות. להיפך, שומה עלינו להודיע לארצות־ערב, כי העניינים משתנים וישתנו, וכי מי שאינו ממהר לבוא לשולחן המשא־ומתן אין לו פוליסת־ביטוח, ששום דבר לא ישתנה בשטח.

יתר על כן, מדינות־ערב רוצות כעת לחזור ולפתוח את תיק גבולות ,,הוליקה", כדי לחזק את עמדת המיקוח שלהן בכל משא ומתן אפשרי בעתיד. מכאן שגם עלינו לבצר את עמדת המיקוח שלנו דווקא לקראת משא ומתן אפשרי.

זאת ועוד אחרת: אירגוני החבלה הפלשתינים, אשר נהנו באחרונה מהכרה בינלאומית ב,,זכויות הלגיטימיות של הפלשתינים", עלולים לשאוב עידוד להגברת הפעולות החבלניות שלהם, כאשר יראה להם, שגם בתוך ישראל מתחיל לכרסם עש־הספק בקשר לזכויות הציונות.

דווקא ברגע זה, על פרשת דרכים זו, צריך לאותת לערבים, שאין הדבר כן. ולאותת — לא בדיבורים ולא בנאומים, אלא במעשים. זו המשמעות האמיתית של המאבק, הנערך עתה בצמרת ה,,עבודה".

הכרזות מסוג ההכרזה שנשמעה השבוע בכנסת, כי העניין הפלשתינאי צריך להסתדר בירדן, אינן מספיקות. הערבים זקוקים גם לאותות, למעשים. והמעשה הוא בקביעת עובדות חיות בשטח.

●

ודאי ודאי שאנו מחוייבים לטפל בעיוותי החברה הישראלית, במצוקה ובעוני, כאילו לא עמדנו בסכנות אחרות. אך אסור לנו לשכוח, שהעיוות הגדול ביותר של חברתנו הוא היותה חברה נתונה במצור. אנו מצווים לטפל בבעיות־פנים לא רק משום שהסיוע האמריקני הבלתי־פוסק חיזק אותנו, אלא דווקא משום שעוצמתנו קשורה בחוזק הפנימי שלנו. חוזקה של החברה הישראלית ורווחתה תלויים גם בבטחונות.

משה ז'יק

חגיגא

הלו, דולי!

ברחבי אירופה, בסימטאות השוק המשותף, משוטטים לאחרונה קבוצת תיירים נבוכים, שמצלמות אין־ספור תלויות בצווארם והם אינם מצלמים דבר. בפרט בסביבת המלונות הם עולים שורצים היצורים העלובים האלה. הם מסתובבים ברחובות הצדדיים כשגבם צמוד אל הקיר, ובמבטם הקושיה הנוראה:

— אותו נייר, אותו צבע, אז למה?

הכוונה לשטרות הירוקים בכיסם, שהבריות ההפכפכים אינם רוצים עוד בהם. בכניסת חנויות אחדות אפילו שמו שלט מרתיע: ,,מצטערים, בלי דולארים!". הילידים כבר התרגלו למחזה השכיח, כאשר נפרצת דלתה של מסעדה מפוארת ועף החוצה זוג תיירים אמריקני. הם משתרעים כצפרדעים על המדרכה הקרה, ומעליהם מתרוממת דמותו האימתנית של המלצר הראשי השמן:

— אם עוד פעם אראה אתכם בסביבה, אקרא לשוטר!

כלומר, הם רצו לשלם בדולארים. הם משולים לאותו קבצן הסועד את לבו עד להתפקע, וכתום הארוחה הדשנה מודיע למלצר, אגב חיוך רחב:

— אין לי פרוטה, מה אתה יכול לעשות לי?

התייר האמריקני הקטן אינו תופס מה קורה אותו. הכל נראה לו בלתי־הגיוני. שכן ארצות־הברית בהחלט הפסידה את המלחמה בווייטנאם, ואחרי תבוסה מוחצת במלחמות מן הדין שיתחזק המטבע שלך פלאים, כמו במקרה של גרמניה ויאפאן, כמו שנאמר במקורות: ,,ויירש זרעך את שער אויביו".

נוסף לכך, באמריקה — פרט אולי לברוקלין — עדיין מקבלים דולארים בחנויות. אז מה קורה פה? קשה למצוא הסבר. פשוט יש לאנשים אמונה עיוורת, כמעט מיסטית, בחולשת הדולאר. ואמנם, התופעה נהפכה למטבע בנוסח ספרי־הילדים: הציפור צפה, הרכבת נוסעת, והדולאר יורד.

— מדוע?

ג'ורג' בראון, המנהיג הסוציאליסטי הבריטי הסוער, הביע פעם את דעתו המוצקה, כי ,,הגמדים בציריך" מבשלים זאת. הם לוקחים בוקר־בוקר מארונות־הברזל של הבורסה את הבובה של בנג'מין פרנקלין, אשר דיוקנו מפאר את שטר 100 דולאר, ותוקעים בה סיכות, תוך כדי דברי־כישופים הרעשים:

שלוש יילל חתול נקוד,
שלוש ואחת ייבב קיפוד.
הנחש זב ארס מר,
טוב ירד לו הדולאר!

זה, כנראה, עובד לא רע. אם הדולאר ,,מתייצב" באמשים אלה לכמה דקות, הרי הוא עושה זאת רק כדי להחליף כוח לקראת ירידה נוספת. ומה שהכי תמוה בדבר: לגמדים בוואשינגטון זה לא מפריע. הם כבר הספיקו אחרי מלחמת העולם האחרונה לקנות בפתקים הירוקים האלה את מחצית אירופה, ואיש לא שם לב לדבר, פרט לנשיא דה־גול. כעת מחפשים 100 מיליארד דולארים חופשיים טרף באמצע אירופה. הנה נרשם בספרות לשם הדגמה: 100.000.000.000, דרקון די ארוך. אבל לגמדים מוואשינגטון לא איכפת. יתר על כן, אם זה יימשך כך, הרי ייפסק כל היבוא מגרמניה לארצות־הברית, והסחורות האמריקאיות הזולות יציפו את שוקי יאפאן כמו להקת ארבה רעבה. גמדי כל העולם התאחדו — אבל בינתיים התיירים האמריקאים עפים בקשת...

לא אחת הייתי עדים באירופה, כיצד מבקש תייר עיקש לשכנע את שוער מלון, שאין יסוד לשער של 2.19 מארקים לדולאר. באמריקה אין אינפלציה ניכרת, הוא טוען, ובניו־יורק עדיין אפשר לרכוש מכוניות גדולות בדולארים, כוח הייצור של ארה"ב עודו...

— כבודו — אומר השוער ופניו חתומים — עברה רבע שעה. השער כבר 2.18...

שוערי אירופה אינם מחכים להוראות מגבוה מטעם הנגיד: ניגשים כל שעה ללוח שערי־הזר על הלפקס, ומורידים בו ביד עשירית ממחיר הדולאר. במלונות טובים נעשה הדבר בידי מכשיר מרוני משוכלל, כל כעתיים קופץ שער אוטומטית: 2.20 — 2.18 ...2.16

התייר אץ לבנק, ושם אין שער לדולאר. בעלם באותו למטה. במקומו מופיעה תוכנית עשירית. מעמדו של המטבע ריקני משול היום לזה של הפולני...

מה נותר לתייר הקטן בן הדולאר...

ארצנו!

הכל עוזב את הדולאר המנוחה התנכרו לו בלב ערל, לבדו נודד בכבישי העולם, רזה, צולע, כש רק מטבע אחד נשאר איתו, צמוד בכל אשר יילך. הלירה הקטנה, ה... נה עד לגרדום. רק בסרטים אהבה שכזאת. התמונה באמת ללב: הדולאר הנבה פוסע לאיטו היסורים, כשהוא נשען על הלירה פעוטת. הם מתרחקים ונעשים קטנים וקטנים יותר. כבר כמעט אין לראות אותם. סוף.

יום ראשון 29.7.73
הוא המועד האחרון להגשת ערעורים
בדוק אם שמך מופיע בפנקס הבוחרים לועידת ההסתדרות ה־12 (כלל רשימות המילואים שהופיעו השבוע).
הבטח זכותך לבחור - קולך קובע!
רשימות הבוחרים מוצגות בכל מועצות הפועלים.
11.9.73 הבחירות לועידת ההסתדרות ה־12 | הועידה החקלאית / מועצות הפועלים | הועידה ה־12 / ועידת הפועלות

עשות־אשקלון
ASHOT-ASHKELON
ת.ד. 21 אשקלון, טל. 2286/7/8, 2182/3—(051)
מכרז 12/73
מוצעות למכירה מכונות השחזה במצב טוב
1. Cerny Cylinderical Grinder
2. Norton External Grinder
3. Bryant Internal Grinder
4. Landis Tool Universal Grinder
5. Cincinnati Grinding Machine
6. Bryant Internal Grinder
7. Bryant Internal Grinder
את המכונות הנ"ל ניתן לראות במפעלנו באשקלון כל יום בין השעות 8.00 עד 16.00. לפנות למחלקת המכירות.
את ההצעות יש להגיש עד 10.8.73 למפעלנו באשקלון או במשרדנו בתל־אביב, רח' הארבעה 16 טל. 267826.
להצעה יש לצרף המחאה בנקאית בגובה של 10% מערך ההצעה.
אין עשות אשקלון מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

בדפוס

הפרס הקטן

הירושימה — חשבון פתוח

שורות שאנחנו קוראים בעתון נוצקות תחילה ב־עופרת, וכך מסדרים את העמודים, טורים־טורים. יעות המרכזיות, החשובות, מובא הכל בפרטי־פרטים, חללים קטנים. לתוכם את הידיעות השוליות, יוות, הפיקנטיות, וכן אלה גין בהן חידוש רב ובכל־זאת תאום עורך־חדשות המכריע נסתן לעתון.

אתי אתמול באחד העתונים, 13 ל טור אחד, מתחת לכותרת הידיעה בלשון הדפוס „12 מ־

עשר החודשים האחרונים מתו עוד קרבנות הפצצה האטומית, אשר הוטלה על הירושימה לפני 28 שנים. כן מתו 1 איש, בגלל גורמים הקשורים ראוי להביא בכלותה את השורה של אותה ידיעה: „עם תוספת המספר הכולל של קרבנות הפצצה ל־81,753 נפש".

תוספת זו יגיע המספר הכולל... הבנקאים, מחשבי ההתייקרויות, השכר, השבונות־הרווח־וההפסד. ספת זו.

ך של עורך־לילה אחד הביאה זו" להודעה. הוא הפך את מותם 1, איש לידיעה עתונאית. אלמלא ינו — כמו שאומרים — עוברים ים.

ורך־היום? יה סדר־יומם, זה עשרים ושמונה של 1,570 האנשים שצורפו סוף־סוף הכולל? כמה אנשים מוסיפים עוד? כמה עוד יישאר החשבון הזה

*

שלם נולד ובגר מאז המלחמה ולה, ולעתים נדמה שלא. רק הדור כי אם אלה שחוו את נוראותיה ב זוכרים, מתנהגים כאילו לא הביאה שהציג הציר ברלין־רומא־טוקיו המישים מליון נפש. בהירושימה ממשיכים למות. וזוועות זוועת שכתב אלתרמן, פזמון נוגה פעם פופולארי מאוד: דובר בו על הבאים של המלחמה הראשונה, ש־ למות שנים אחרי שנסתיימה: "בואי ת, ושבי לך כאן מנגד. פה בבית ים כל כך בשקט — — " ק בהירושימה.

יש מישהו המוסיף על החשבון ה־ של קרבנות המתנות הגרמניים? האם ישהו המגיש כל שנה מאזן: „עם זו יגיע המספר הכולל..."? ן הילדים שלא נולדו. חשבון ליל־ ם. חשבון השבועה „לא עוד". ה־ היהודי הפתוח.

*

נות מלאה ידיעות על רוצחים מא־ סטיים, על חבורות של אנשים, של קטן". אפי, כך מספרים העתונים, חור בו ארותו כדי שאדם אחד לא יקיים אים לרצוח את בנו בן התשעים עמוד המסוחף הזה בדיבורי. יכולים למות בשקט, אחרי עשרים־ שנות עינויים, 1,570 איש. ואם לא עורך־חדשות רגיש זקוק ל„סתמי־ 1 שורות, לא תכנס הידיעה הזאת

ו, עוד פעם הירושימה?! קצת תפעילו את דמיונכם: ו, עוד פעם היהודים הצעקנים ה־

צת הבטחון ממשיכה לשמש זירה ל־ נים שתכליתם להבכים — כמין פצצת יומה — סעיף פלשתינאי לתוך החלטה לא למען הפליטים הפלשתינים שאכן היה. צריכים היינו אנחנו, לע־ כל מאמץ שבעולם כדי להלץ את ו מן התרפה הזאת. למען הפליטים. נגד קיומה של מדינת ים. סעיף שיעניק גושפנקה בינלאומית ת פלשתין לא בשכנות לישראל, כי אם על חרבותיה. סעיף שידליק את פעולתם של ארגוני הטרור, יהפוך אותם למלאכי־השרת של הארגון שקם על־ידי האומות שהיו מאוחדות נגד ציר ברלין־טוקיו־רומא, יהפוך אותנו לאויבי האומות המאוחדות האלה...

אנחנו, היהודים הצעקניים האלה.

*

מה אומרים בלבם היפנים נוכח מה שאירע ב„ג'אמבו" שלהם, נוכח נכו־נותם של צעירים יפניים לשחק בחייהם של 140 אורחים יפניים למען... אלהים אדירים, למען מה?!

האם עמוק כל־כך יצר ההשמדה הטבוע באדם, שהוא נדחף בעצם למשחקי־המוות האלה?

בדין הפכו את הירושימה לסמל אנטי־מלחמתי גדול, ובמשך שנים היה השמאל בעולם מלוכד סביב סמל זה. אפשר גם להיות שותף לזעם של צרפת המתעקשת להמשיך הניסויים הגרעיניים ומצפצפת על כל העולם.

אבל האם מקרית היא נכונותם של נציגי שולי־השירוף, אנשי „הצבא האדום", להת־נדב לטבח בלוד ולמשחק־המוות האחרון הזה? האם מקרית היא העובדה, שנגד ה־ניסויים הגרעיניים בסין לא נשמעו הקולות המהפכניים?

יש מלחמות צודקות, ויש מלחמות לא־צודקות. לימדונו רבותינו.

יש רצח רע, ויש רצח טוב.

ויש גם רצח שאפשר להכריז עליו, למען נוחות נפשית, שכלל לא היה.

בראיון לטלוויזיה עם הפרשן האמריקני מייק האלאס אמר כמאל נאצר, יומיים לפני שנורה למוות בפשיטה לביירות, כי כל עניין רצח ששת המיליונים הוא „גוזמה גדולה". בעיני צפיתי בשדור הזה בטל־ויזיה של ניו־יורק.

אושוויץ לא היתה. הירושימה לא היתה. ההיסטוריה לא היתה.

די במנה נוספת של קמות כדי שלא נדע כמה בדיוק נטבחו בביאפרה, באינ־דונסיה, בבנגלדש. הכל לפי הנחות ה־פוליטיות של הרגע.

די במנה נוספת של שקר כדי ש„השבת הזכויות החוקיות" לפלשתינאים תובן בעקירת היהודים מן הארץ הזאת. כמו — זו הדוגמה החביבה — עקירת שחורי־הרגליים מאל־ג'יריה. מנות לקולוניאליזם.

*

גם להיפך. יהודים שבים. גם להיפך. היום עודנו יכולים לדבר על „ארעיותו" של המצב השורר בתחומי קוי הפסקת האש. אפשר להסתתר מאחורי נוסחאות נוחות. ואין ספק שהנוסחה של ממשלת ישראל היא הטובה בין כל אלה האפשרויות הפוצעה להחזיק באוכלוסיה גדולה שתהיה משוללת — אפילו יהיה הדבר לכאורה מרצונה — זכויות אזרח פעילות, הגה וערצוניות מגדי־לות לישראל. לפי שעה נאבק הרוב בממ־שלה עם המגמה שתוליך לא רק להרחבת גבולות כי אם למציאות שיהיו בה, בהכרח, ואיש מאתנו לא יוכל אז להציל את נפשו — „תושבים" שאינם „אזרחים". מציאות שתשים ללעג את החזון ההומאני של ה־ציונות.

לא, זה לא שייך לעניין, אבל אי־אפשר לתמוה רק על זכרונם ההיסטורי הקצר של האחרים בלא שנשאל גם את עצמנו מה אנחנו זוכרים, מה מתחייב מן הזכרון הזה.

*

עורך־חדשות אחד, שלוש־עשרה שורות, כותרת „12 מכונה". אלמלא אלה, אפילו דבר מותם של עוד 1570 איש, קרבנות השגעון העולמי הגדול, לא היה מגיע לידיעתנו.

הקרבנות אינם שוכחים. אבל האחרים?

אם קלטנו היטב מה שהיה כתוב ב־דבריו הזהירים של הקאנצלר בראנדט ב־ביקורו אצלנו, כך נאמר בהם: החשבון נסגר? נניח לעבר, נפנה מבטנו לעתיד.

אין נראה בן הפצה הזאת, אין שקר גדול ממנה.

„מה בבית זה מתים כל־כך בשקט — " העבר עודנו הווה, ואין לנו דרך אלא לחיות עם החשבון הפתוח. הזכרון קשה, אבל פחד לחשוב על הרגע, שבו תשוב ותשתלט על העולם השיכחה הגמורה.

המנהיג

רצה הגדול, שבצוואריו מורגלים אנו לתלות טעם כל משבר שבחיינו, כי הקפיץ־הדרוך, שתמיד אמרו לנו כי שמו אריה לואי פינקוס, הותר בבת־אחת.

אם נבוא לבקש בתוכנו אדם, שמצא את דרכו אל עמו ובתוך כך אל ארצו, הלך בה עד סופה והגיע — הוא האיש!

כבר בדרום־אפריקה, שבה נולד, גדל, סיים את תוק לימודיו והוסמך למשפטים, שימש בשני כתרים: סגן יושב־ראש הפדראציה הציונית ויושב־ראש המפל־גה הציונית הסו־ציאליסטית. בשתי כהונותיו אלה הלך שמו לפניו כיהו־די חם, נמרץ, רב־פעלים. בניגוד לרבים כמנהיגינו בארצות הרווחה, ביחוד אלה שקורין אנגלו־סכסיות, לא הטיף לאיש דברים שלא קיים בעצמו. בלי חצאי־מידות, בלי רגשות מצורבים של עולה, הרואה עצמו חדש, הקים בתו־כנו ביה ונעשה אורח שוה ארצו, אלה שמיו.

לא במקרה אומרים אנו „שמיו". כאיש הארגון הטוב, איש־העשיה, מנהלה הכ־ללי של „אל על" בחיתוליה, היה מראש־וני העושים, שהצמיחו לנו כנפיים.

האיש שהעלה את עצמו, קלט את עצמו, נטע את עצמו בתוכנו, העלה אח־רים, קלט אחרים, נטע אחרים. מופת למה שרוצים היינו לראות במנהיגות עולם־הרווחה.

עם הזרם

במרסה־מטרוח למד סוף־סוף סאדאת לדעת מהו שאומרים „שבה תורכי". מעשה בפרש, יוצא ארץ־הכלבים, ש־פגע בתנגר. הניח עליו ידו ולא זז ממנו עד שלקחו שבי. אך לך, ספר עם תורכי! ללכת אתו לא הסכים ולהניח לו שילך — לא רצה...

בשבות המצרים את לב קדאפי, שמו ידם על יותר משיש בכוחם להחזיק!

שדה־התעופה שעליו נחת אתמול ה־ג'אמבו היפאני, אל־מינה שליד בנגאזי, מוכר לפלשתינים יפה. כתוחתי לגלגול הארצישראלי של בני החמישים ומשהו, היהודים לנו עתה כישראלים. ודאי שהכרנו את „אל־אדם", עכשיו כנוחמני „אל־נאצר", ספיט־פייר, כיוצא בזה שניצנץ ועבר במטס יום־העצמאות לפני הפנטומים, או המיראזים, כפוסיל בעל־כנפים מעידן הזוחלים, היה אז נץ בשמי־הקרב!

אנחנו, מצידנו, היינו עכברים — וכך אותנו נקראנו. ספק. אם יש במדבר, הסמוכה על מפתינו כמערבי, חור נמי כה, שלא לתכבו בו עפר. שמות כ„ביר־חכים", או „שקע קאטארה", אינם אומ־רים ודאי הרבה לצעירים, שעל כל זאת הם פרופיסורים למדעי־המדינה, מומחים לבעיית הפדראציה המצרית־לובית, לא שמעו בימי־בחורותינו אפילו על העולם שהוא עגול. באוזנינו הם מצטלצלים עדיין כ„ביר־גפגפה", או „מעבר־המיתלה".

את הדרך ממרסה, שבה המתינו המצרים ללובים נושאי העצמה, המ־סותגה בדם, לסלום, שבה העבירו הדרווישים והמנעצים את צינורי־הגבול המצריים מן העולם, עשינו פעמים רבות יותר מן הסיגריות באוניברסי־טה. ידחים על ידחים עשינו בטוברוק. מי יכול היה להעלות או אף על דעתו, כי נמל, שאלפי חביות דלק־מטוסים מובאות אליו יום־יום מעבר לבורח־הים, ייעשה בתוך שלושים שנה מסוף לקו שופט, הזורם לאורך שלוש מאות עשרים קילומטרים מסאריר? כי חלק משפטיו יוצא, בצורת מאה חמישים מיליון דולר, שנה שנה, למלחמה ביש־ראל, שרק ה„פלשתינים" חלמו עליה במדיהם?

מי שפותח היום אטלס פיסי ומציץ במפת האקלים וזרמי־הים, מבחין הדאי בקו אדום, נדחק ובא מצד גיברלטר, נמשך לאורך חופי אפריקה כזנב־של־הזורית, עולה לעבר קרן־החוף שלנו, סובב את קפריסין מלבעלה ונפסק אי־שם, בבני אסיה הקטנה.

זרם הם, יציב.

אילו הטלנו, ממקומנו אז, בוזית וב־תוכה שיר־אהבה, לתוך הים, היתה עושה הדאי דרכה על פני המים עד שנשטפת בבעלה הזרם, על חולות „הילטון" ש־בימינו. באורח תיאורטי, על סף ביתן של נערות־הזהב, שבנינו מחזרים עתה על בנותיהן.

בירה שתינו או אומנם הרבה, משחית הרבה, אך סוד הזרימה האזורית לא היה בדוק עמנו. עכשיו אנו יודעים, שכל ביקלית, החוזרת ממאלטה בקו הקרוי „קצר", פולטת את כי־נטלה לחיק ימה של קירינייקה, כדי להטען בטוב־רוק מחדש. השמנים, הנפלטים החוצה, צפים בדרך זו על פני המים ומביאים אלינו, בקו הזם, האדום, המתוח ישר על המפה, את זהמת כל חופי קדאפי.

כנגדו בביש מרסה־סולום — זוהמתה של היסטוריה, המונדה לצוף אלינו!

לילי גם

הג'אמבו היפאני, מצעד הדרווישים למרסה, הצעת ההחלטה ההודית, יוגוסלאוויה, נשתכחו ובטלו מן העולם. אין לנו עתה עניין לענות בו, לבד מעניין העניינים שבחיינו: סוד הנעשה־מתחת־לשמלה!

את „לילי גם" לא ראיתי — ואיני סבור שהעונש לראותה מגיע לי, חרף כל עונותי. אך עברתי, בשיגרת יומי, על רשימות ביקורת ומצאתי שלפחות אחת היא עומק באר־התבונה!

„מי שנשאר בימינו איסטניס", כותב ידידנו, מבקר „מעריב", „בדברים שבינו־לבינה ולמצוא לתמצא תחת שמלת אשה את עם תפילותיו הגיהות — מוטב לו כי יפרוש לחדר הקטן ביותר שבביתו. רק שם נעשים הדברים בצנעה...".

בקטן כל החדר אין לי טלפון, אך צלצ־לתי לידידי, בן גילי, בן עירי, משורר, דרמטורגן, מחזר גדול יותר:

„אמת גדולה ירדה עלי היום מפי מידענו, איש־האוונגרד, אך אשאלך בא שאלה: מה, סבור אתה, יכול אדם למצוא בימינו תחת שמלת אשה ד"

„צדקה...", משיב ידידי, „מיצוי־המידות...".

„לא?"

„יוד־גימל עיקרים?"

„לא?"

„כי אז... המתן לי, המתן... סוציא־ליזם?"

„אם כך היית סבור", אני משיב לו באריסה שני אדם, הקורא מעתה בסודות החיים כבספר הפתוח, „מעות בידך! אך בוא ונחזיק עתה טובה למידי־דענו, איש האוונגרד, שהאיר את עי־נינו בהלכה פתומה! עוד „לילי גם", עוד קצת אוונגרד, קצת ביקורת למוצגית — ואין דבר מכוסה מעינינו!"

אף־על־פי־כן תמה אני, תמה, אם קד־תפילות־הבידות, אפילו בשירי ביאליק, הם טלית־ותפילין בלבד! אלו הבין בתורנו בשירה יותר ממה שהוא מבין בתיאטרון, שלא לאמר בנעשה מתחת לשמלה, היה מבין אולי ש־גברים מבוגרים, היודעים כלה למה נכנסת לחד־פה, סיבים לדעת גם תפילה־בשרים מהי. לאמר פחות הוא לאמר המיד יותר!

יעקב שרת ● שבוע חם

מה אתם אומרים מה אתם אומרים ● שבוע חם ומשוגע כזה אתם מזמן לא זוכרים ● הלא המטוס היפני הענקי החטוף ● יכול להמשיך ולהמשיך לעוף ● לדלג מנמל־תעופה לנמל־תעופה בעולם האכזרי ● להדלק לתספק לרוקן ושוב להמריא ● וכך שבוע שבוע, חודש ושנה ● בלי שינקוף מישהו אצבע לשים קץ להתעללות המשונה ● והכל היו מתרגלים ליפני הנצחי בכלא המעופף ● ואפילו שוכחים אותו כאת אייבי, צייד השלום הרופף.

אבל משהו לא הגיוני קרה והמטוס נחת בלוב ● ודווקא בארץ קדאפי ההיסטורי חדל להיות כלוב ● כל הנוסעים המריאו לביתם ● הרחק מן המטוס ששודדי־האויר כילו בו חמתם ● חסל סדר לילות השמורים בלוד המתוחה ● שרינו ומצביאינו יכולים לישון בבתיהם הפרטיים בביטחה ● ולשקול בינם לבינם אם כל הפרשה היתה טובה ליהודים או רעה וקשה ● כי מצד אחד הוכח שהמחבלים משוגעים או מטומטמים ● ומארחיהם ואחיהם צבועים וחסרי־אונים ● אבל מצד אחר התגלה שהם עשו רושם באיומים ● והפכו את לוד לקסרקטין כמה וכמה פעמים ● ולא ברור לגמרי מדוע לא יכלה הממשלה ● להכריז קבל העם והעולם כבר מתחילה ● מה יהיה גורל המטוס אם יחזור לישראל ולו חדירה קלה.

מה אתם אומרים מה אתם אומרים ● שבוע חם ומשוגע כזה אתם ודאי לא זוכרים ● שימו לב, בין דילוג לדילוג של הג'אמבו החטוף לעייפה ● התרחשו דברים גורליים ומכריעים יותר אך לא נרשמו כמעט בתודעת נפשנו היפה ● שני מטוסי־נוסעים או יותר התרסקו בינתיים ונוסעיהם נספו במוות נורא ● אך מהו אסון זה לעומת סבל חטופי המטוס ששערה מראשם לא נשרה? ● ומה בדבר ניקסון המפרפר בין מוות לחיים פוליטיים בארצו הסוערת? ● ואריק ועזר שאינם מסוגלים לעשות יד אחת ולהציג אדרת אחרת? ● ומשה דיין המשתעשע ב„עבודה" המעורפלת והגמישה ● ודורש — שומו שמים — הבהרת קו וגישה?

מילא, נדחה את כל אלה לשבוע הבא ● החום אולי ירד במקצת. הג'אמבו לבטח יישכח כמו לא היה ומאמסטרדם לא בא.

ארבע מהדורות בארבעים יום

הספר שקוראיו אינם מניחים מידם עד שהם מגיעים לסופו

יעקב העליון

רגל של בובה

„אתה נסחף בספר. כשגומרים לקרוא, באה מיד הברכה לאיש שעבר את המלחמה וניצח בה". הרמטכ"ל, רא"ל דוד אלעזר

„המחבר משלב בפרקיו דמע והומור — ויוצר תעודה אנושית" „מעריב"

„את ספרו של יעקב העליון גמעתי באחת, אף שאין זה ספר מתח". „ידיעות אחרונות"

„סיפור פציעה שהוא גם סיפור אהבה אמיתי ורגיש". „לאשה"

„בעצם הקריאה המרגשת יש משהו מעין שותפות בו.ב". „העולם הזה"

„עם־עובד"

פיליפ בן (ניו־יורק)

השלטון והשחיתות

אין ספק: הדמות של מינ־הל־ניכסון, כפי שהיא מצ־טיירת מחקירת פרשת ווטרגייט, שעשרות מיליו־נים רואים אותה יום יום על מסך הטלוויזיה, איננה דמות נאה במיו־חד. פקידים בכירים של הבית הלבן היו מקיימים פגישות עם ה־כפופים להם בהיראכיה הפולי־טית ברחובות וואשינגטון, בהעדיפם שלא לשוחח עמם במשרדיהם בבית הלבן, והיו נותנים להם הוראות להעביר סכומי כסף גדולים לאנ־שים, שהואשמו במעשים כגון פרי־צה.

כאשר לא הגיע הכסף, או כאשר הגיע מאוחר, היו הנאשמים הללו — שחלק מהם יושבים עכשיו בכלא — נוקטים בשיטות־סחטנות נגד אישים, שאך לפני חודשים אח־דים נחשבו כל־יכולים בזו האדירה שבמ־דינות־תבל.

אותם דמי־לא־יחרץ היו מעבירים בתוך תרמילי־כביסה, שהושארו בתאי־טלפון, או שהכסף הועבר מיד ליד, בגניבה, באולם־הכניסה של אחד המלונות, והכל היה עטוף תווי־היכר של פרשת־ריגול זולה — אף שהדברים נעשו על פי הוראות מ„חוגים בכירים ביותר". אותם החוגים נהגו להורות לקיים כל מיני „חקירות פרטיות", ובכלל זה פריצה לקבינט של רופא, כדי להעתיק את התיקים של פציינט זה או זה, או בירור אם יש לדמות של הזירה הפוליטית „חיים סנטימנטליים" מחוץ לנישואין, או אם היא נוהגת לתת עיניה בכוס.

שני מחנות

ועוד הוכח בחקירה, כי רבים מן האישים הבכירים של מינהל ניכסון ידעו על פעו־לות בלתי־חוקיות כגון פריצה, ציתות, תש־לום שכר־שתיקה, ומהם אף הורו לבצע אותן, או שהתעלמו מהן אף שחובתם היתה לדעת.

בעקבות החקירה של פרשת־ווטרגייט מ־פולגת עכשיו ארה"ב לשני מחנות: מחנה המאמינים, כי הנשיא ניכסון ידע הכל מלכתחילה (ויתכן כי הרוב במחנה הזה סבור, שהכל נעשה לפי הוראותיו), ומחנה המאמינים כי הנשיא לא ידע דבר, אם כי רוב עוזריו הבכירים ידעו את הנעשה, וה־בית הלבן היה בלי ספק מוקד כל הפעי־לות הזאת, וביחוד הפעילות הנרחבת להסת־רת המעשים הפסולים.

עכשיו שהכל פותחים את פיותיהם, מס־בירים רוב מבצעי המעשים הבלתי־חוקיים, כי האצילו הפקודות באו „מן הבית הלבן", לא יכלו לשער שמשהו איננו כשורה או איננו חוקי.

אלה ואלה — המעריכים שריצ'ארד ניכסון אשם יותר מן הכל, והסבורים שהוא עצמו נקי, אף שאולי הסובבים אותו אשמים — תמימי־דעים שכל הפרשה נואלת בהפלגה, כי לא היה שום צורך בפריצה למשרד מטה המפלגה הדמוקראטית בבניין ווטרגייט ולהטמין שם מיקרופונים, כיון שנצחון ניכ־סון בבחירות היה מובטח.

דחף ילדותי

כאמור, זוהי תמונה מכוערת. הקדיר אותה עוד יותר הגילוי, שנתפרסם השבוע, כי הוקלטו כל השיחות ושיחות־הטלפון הפר־טיות, שקיים הנשיא ניכסון בשנתיים האחרו־נות במשרדיו השונים בבית הלבן עם מנהי־גים רבים של מדינות שונות ועם עוזריו, אם כי רבים מן המשתתפים בשיחות אלה לא ידעו זאת.

לנו נראה, כי עיקר המתגלה מפרשת ווטרגייט ומחקירתה זוא, כיצד מתנהל ה־שלטון במדינה בזו המחצית השניה של ה־מאה העשרים. ולא רק בארה"ב. הגילוי, שהוקלטו שיחות גם בימי לינדון ג'ונסון ובימי ג'ון קנדי, מלמד שכנראה אין זו תכונה מיוחדת למינהל ניכסון — אם כי איש אינו יכול לומר, האמנם יש צורך ב־הקלטות כאלה. או שמא אינן אלא תולדה של דחף ילדותי לנצל את התקדמות הטכנו־לוגיה בין לצורך ובין שלא לצורך — מגמה טיפוסית מאוד לאמריקנים.

נראה כי על פי המירקם הקודר הזה, ש־נצטייר מחקירת פרשת ווטרגייט, מתקיים כיום השלטון ברוב ארצות־תבל — גדולות, בינוניות וקטנות, חוץ מאותן המדינות, ש־שם מושתת השלטון על שיטות גרועות עוד יותר.

מאבק של הפקרות

ויש סיבות לתופעה זו. ראש וראשונה להן — מהותו של השלטון. העליה לשלטון איננה קץ־הפרשה. השלטון כרוך בתחרות מתמדת עם יריבים מבית ועם אויבים מחוץ. היריבים רוצים להוציא את השלטון מידי המחזיקים בו באותה שעה: פרנקלין רוזוולט עמד במאבק מתמיד עם יריביו, וכמוהו ג'ון קנדי, וכמוהו לינדון ג'ונסון, וכעת תורו של ריצ'ארד ניכסון לעמוד במאבק מתמיד. מקביל לכך שומה על מושלי ארה"ב להיות ערים, ששליטי מעצמות גדולות אחרות לא יגבירו חילות למדינותיהם על חשבונה של ארצות־הברית.

מאבק כפול מתמיד זה, על השלטון מבית ועל שיעור־הקומה בזירה הבינלאומית, הוא מאבק שהכל מותר בו, כולל כל „התעלולים המלוכלכים". זו הסיבה העיקרית שבלי הב־דל, מה נאמר בהלכות־החוקה של המדינה, תמיד יימצאו במעשה של הממשלה פרקים אפלים מרובים. מי יכול לשער את כל הפשעים, הכתובים בגנזי הקרמל? אין שום ספק שיש „רשימות־שונאים" בארמון אליזה בפאריס, ברחוב דאונינג מספר 10 בלונדון, ובמושבי־השלטון בבירותיהן של מדינות רבות אחרות, המוחזקות כדמוקראטיות מובהקות.

יודעים אנו גם על כמה ארצות קטנות יותר, שבגנזיהן הממשלתיים גנוז סיפור לא־אחד של שערוריות: ארצות שאישיהן הבכירים הואשמו — בצדק או שלא בצדק — בהתעשרות בכל מיני שיטות בלתי־חוק־יות, ממכירת חפצים נדירים לחוץ־לארץ ועד רכישת נכסים שלא כדין, נטילת שכר בשביל לעשות מה שהיו צריכים לעשות ב־לא שכר, או מה שלא היו צריכים לעשות כלל. כל שלטון משחית — אמר צ'רצ'יל; ואם כי החלק השני של אותה אימרה בא לפסול פסילה גמורה את משטרי הדיקטטורה, המשחיתים שחיתות מוחלטת, גם החלק הראשון הוא אמת.

הוצאות בחירות ושחיתות

מסתבר שפרשיות כפרשת ווטרגייט ייתכנו בארצות רבות. אבל ברוב הארצות אין ה־מעשים הבלתי חוקיים יוצאים לאור העולם. הבריות רגילות יותר לבצור לשונותיהן, ה־חקירות אינן נערכות תוות ורקורי־הטלוויזיה ואינן נהפכות למשפט בידי מיליונים.

גורם אחר לפרשת ווטרגייט הוא המחיר הגבוה של הצלחה פוליטית. בחירות הן סמל של דמוקראטיה, אבל כדי להיבחר צריך ה־מועמד להוציא ממון רב, ויותר מכל — בארה"ב. מכאן צומח לחץ על המגיעים אל השלטון. באמריקה ביקשו וקיבלו מאות אל־פים דולארים מחברות גדולות. בארצות קט־נות יותר הדרישות צנועות יותר, הסכומים קטנים יותר, ושווי המטבעות נופל משווי הדולאר. אין שם חברות כאי.טי.טי. או „אמריקן איירליינס" או „פורד". אבל יכו־לות להיות חברות כ„סולל בונה", „אגד" או „פרדס־סינדיקט".

רבים בעולם נבהרים בשיטות הדמוקרא־טיה של המשטר האמריקני. וכי מה יש דימוקראטי יותר אלא שיניחו לאזרחים לב־חור גם בשופט, אשר ישפטם ביום מן ה־ימים? אך לאמיתו של דבר בחירת שופ־טים ושאר כל הפקידים היא מקור של שחיתות חמורה. בניו יורק, למשל, צריך כיום להשקיע כרבע מיליון דולאר כדי ל־היבחר כשופט. רבים פותחים בקריירה כזאת תחת העול של חוב כזה. רבים נותנים לפני הבחירות שטרות למפלגות המכסות את הוצ־אות הבחירות שלהם. הם נבחרים לארבע או לשש שנים — וכלל סכום משכורתו של איש כזה לא יגיע לסכום החוב, שהוא צריך לפורעו בתוך תקופת כהונתו.

פרשת ווטרגייט חשפה את המציאות ה־כעורה. למרבה הצער עסקי מימשל של מדינה אינם תרגילי מוסריות או הגינות או אסטתיקה.

תן לנו הוראה - אנו נשלם את חשבון הטלפון שלך...

תשלומי חשבון הטלפון בכל סניפי בנק המזרחי המאוחד

בנק המזרחי המאוחד בע"מ

هكذا من الاصل

"קו דיין", "קו ספיר" — ו"הקו הירוק"

על מה נחלקו משה דיין וחבריו למפלגה * גולדה מאיר הודיעה לו במפורש כי לא תוכל לתמוך בתביעה להתיר ליהודים קניית קרקעות ביהודה ושומרון * לעומת זה היא רואה סיכוי להידברות לגבי "העשיה בשטחים": התנחלות כפרית ועירונית

מאת יוסף חריף

ב ערבו של יום ב' השבוע, בשעה שחברי הממשלה ישבו בביתה של ראש הממשלה בירושלים ועקבו בדריכות אחר כיוון טיסתו של המטוס היפאני החטוף, היתה הדעה נתונה גם למתרחש ב...אולם הועד הפועל של ההסתדרות: כנס פעילי רפ"י לשעבר, בראשותו של שר-הבטחון, משה דיין.

כשנשמע אות-הזמן של חדשות השעה אחת-עשרה היו השרים שקועים בשיחת-חולין שלהם, שהרי את חדשות המטוס שמעו ממקורות אחרים ולא נזקקו לרדיו. "שקט!" — קראה ראש הממשלה בקול, כגוערת, וביקשה להפסיק את ה"רעש"...

הושלך הס. ההקשבה היתה דרוכה לחדשות פנים: מתוך הרדיו בקע בבהירות קולו של הקריין, אשר תאר את כנס רפ"י — ודמה בתוך דרמה — והביא את דבריו של משה דיין: אני לא בטוח אם אוכל ללכת ברשימת מפלגת העבודה בבחירות הבאות!...

העינים היו מופנות אל גולדה מאיר. היא לא הגיבה. היא השמיעה בלחש מלים מספר, שלא נקלטו כראוי. תגובתה היתה — כפי שתארו זאת כמה מחבריה — "שתיקה זועמת".

כאשר פגשה גב' מאיר כעבור ימים איש רפ"י, אמרה לו רק זאת: "אז מה? לפני כל בחירות יש "סינרמה"...

בין 1969 ל־1973

ראש הממשלה נתכוונה לכנס הגדול של רפ"י, ערב הבחירות של 1969 (שכינויו בא על שם מקום כינוסו בתל אביב), שבמרכזו עמדה גם אז הופעתו של משה דיין. סופה של סינרמה — 1969, שהמתח הגבוה שנמשך ימים ושבועות, פורק ומשה דיין, בניגוד לציפיות רבים מקרב מנהיגותו, בישר, כי אין בכוונתו לפרוש. רפ"י נכנסה לחיקה של מפלגת העבודה.

אלא ש"סינרמה—1973" החזירה מ־אותיות סימן־שאלה: "... אין זו שאלה של מצע — אמר דיין בדברו על מצע הבחירות הקרובות — אך בגישה של מפ"ם ובגישה של ספיר איני יכול ללכת ברשימה לכנסת וגם לא לממשלה"!

אין לדעת מה בדיוק גרם לרוגזה של ראש הממשלה. האם העובדה שדיין איים, כביכול, בפרישה? הלא אין זו פעם ראשונה. הן רק לפני שבועות מספר אמר: "אם יועלו דברים בניגוד לדעתי — לא אוכל להיות שותף להם". אמת, הטעם חידד במקצת את הנוסח, אבל הכוונה היתה אותה כוונה. אך כאן כן עתה הביע דיין את הדעה, כי הליכה ברשימה נפרדת לבחירות אינה מבטיחה מהפכה (אז אמר: "לפצל מפלגה — זה לא קונסטרוקטיבי").

אפשר ש"השתיקה הזועמת" של ראש הממשלה מבטאת גם רגישות לגבי הסגנון, לא פחות מאשר לגבי התוכן: עדיין מתנהל "הבירור האישי" בין ראש הממשלה לבין שר הבטחון. כעבור שלשה ימים (אתמול) עמדה להתקיים פגישה נוספת (הפעם בפורום רחב יותר) להמשך הבירור של העניינים השנויים במחלוקת — מה יש, אם כן, לצאת בפומבי ב"איומים"?

"אתם תקבלו את שלכם"

אם זו הטענה — יש לדיין תשובה עליה. הוא אמנם האיש שיזם את כנס פעילי רפ"י לשעבר (בכנס הראשון שהוא לא השתתף — עבודה זו הובלטה על ידו), אבל לא כדי לשלוח באמצעותו איומים לעבר כתובתה של ראש הממשלה. ההסבר לקיומו של הכנס השני הוא זה: שמעון פרס דן עם מזכיר מפלגת העבודה, אהרן ידלין, על חלקם של אנשי רפ"י ברשימת הבחירות. תשובתו של ידלין היתה: אתם תקבלו את שלכם ואתם תבחרו את שלכם. כיוון שכך — כך הוסבר לנו — היה צורך לזמן כנס כדי לדון בדרכי בחירתם של נציגי רפ"י ברשימת המערך. "אגב כך", כיוון שכבר נתכנסו, ראה דיין חובה כלפי עמיתיו לשתף אותם במקצת בדעותיו...

בדיעבד, אין עוד, כמדומה, חשיבות לסיבת זמונו של כנס רפ"י, אולי גם לא לסגנון. יש חשיבות לתוכן: האם תיתכן פשרה בין "גישת דיין" לבין "גישת ספיר", כפי שהגדיר שר הבטחון את תפיסתו המדינית של שר האוצר לגבי גורל השטחים, שהרי אם לאו — תלויה ועומדת הצהרתו של שר הבטחון כי "בגישה של ספיר" אין הוא יכול ללכת ברשימה לכנסת וגם לא לממשלה!

אכן: מה רוצה דיין?

אלא שעד כמה שלא ייראה מוזר הדבר אין יודעים גם עתה בדיוק מה רוצה משה דיין? שר החוץ, אבא אבן, למשל, העיד השבוע: שקשה לבוא לידי הידברות עם שר הבטחון — מפני שלא ברור מה הוא רוצה!...

אפשר, כמובן, להציג את עמדת דיין גם כך, כאילו "לא ברור מה הוא רוצה", שהרי דיין אמר ש"אין זו שאלה של מצע"; משמע, הוא מוכן להשאיר, כשם שרוצה ספיר, את המצע של 1969.

אבל זו תהיה גישה פשטנית אם לא מיתממת. ספיר דבק במצע 1969 מפני שלדעתו "ארבע השנים שחלפו מבחירות לבחירות לא שינו במאומה את עקרונותינו היסודיים לגבי השטחים הערבים, השלום והבטחון, כפי שבאו לידי ביטוי במצענו לבחירות הקודמות". ואילו דיין פוסל גישה זו מכל וכל. אין הוא מקבל את "עקרונותינו היסודיים לגבי השטחים", כפי שספיר רואה אותם. שר האוצר אינו רוצה ברוב חלקי הגדה ואילו דיין אומר: "איני יכול לשער בנפשי כיצד נוכל לוותר מרצוננו על הגדה". מתוך שאין ספיר רואה את השטחים, או את מרביתם, כחלק ממדינת ישראל — אין הוא שש להשקיע בהם, ואילו דיין רוצה בשילובם הכלכלי וביצירת תשתית תעשייתית בשטחים — אולי לא בכולם אבל ברובם — ובהקמת ערים תעשייתיות בתוך השטחים ובהרחבת ההתיישבות הכפרית בהם.

ספיר הוא הלוחם הנמרץ ביותר ברעיון של התרת רכישת קרקעות ביהודה ושומרון על ידי יהודים ואילו דיין הוא אבי הרעיון להתיר ליהודים לרכוש קרקעות ביהודה ובשומרון, מפני שאין הוא יכול להבין כיצד תישלל מיהודי הזכות לרכוש בכסף קרקע ב"נחלת אבותיו".

אם לסכם ולומר מה רוצה דיין, הנה זו תמצית רצונו:

הואיל ומוסכם על הממשלה, כי נהר הירדן הוא הגבול בין ישראל לבין ירדן (לפי התבטאותו של ישראל גלילי, בפומבי, לא רק "הגבול הבטחוני", אלא גם הגבול המדיני) הרי שבמרחבי הגדה המערבית יש רשות וחובה להקים בהם התיישבות יהודית. גם דיין גורס, כי התיישבות כזאת צריכה להיות מתוכננת ומבוקרת ואין הכרח ליישב יהודים דווקא באזורים המאוכלסים בערבים.

אבל, לדעת דיין, רשאים יהודים להתיישב "בכל מקום" ולא להיות צמודים ל"תכנית אלון" או לכל תכנית אחרת. (עובדה היא, שההתיישבות בשטחים עד כה לא חרגה מגבולות תכניתו של יגאל אלון).

אם מדבר דיין על הקמת העיר "ימית" בפיתחת־רפיח הרי זה משום שלדעתו דרוש לישראל נמל עמוק־מים וגם רבבירה נאה שראוי לפתוח ב"ימית". מדוע, אם כן, שוללת הממשלה את תכניתו זו?

ויש להשקיע בשטחים, הן על ידי הון ממשלתי והן על ידי עידוד משקיעים פרטיים, בערבות ממשלתיות.

והוא רוצה, כאמור, שיותר ליהודים לקנות קרקעות ביהודה ושומרון.

ומה רוצה ספיר?

ו"גישת ספיר" מהי?

"קודם־כל, שולל הוא את האשמות כלפיו כאילו הוא נגד כל עשיה בשטחים: אנו נותנים ערבויות והלוואות להון זר למפעלים בשטחים ("הממשלה ערבה מבחינה פוליטית לכל ההלוואות האלה במאה אחוז!); ובשטחים, בעידוד הממשלה "שגם" למשרד האוצר חלק בה, הוקמו מפעלים לעשרות.

נכון הדבר, כי ספיר תומך בסוג "עשייה" כזאת מפני שמוכרחים לדאוג לאוכלוסית השטחים, אבל לא מפני שהוא רוצה ב"שילוב כלכלי".

באין ברירה מסכים הוא לשימוש בעובדים מן השטחים אבל אין הוא רוצה במה שקרוי בפיו "הצפת שוק העבודה בעבודה ערבית".

אבל כל זה הוא שולי לעומת עמוד היסוד הידועה שלו: הוא אינו רוצה בשטחים מפני שהוא רוצה במדינה יהודית. נקודה. או סימן־קריאה. מכאן התנגדות לכל מעשה שיש בו כדי להביא לכך, שמאות אלפי ערבים, ואולי אפילו מיליון, יצרפו למדינת ישראל באמצעות "שחרור חלקי מולדת". על כן הוא מתנגד בתוקף לא רק לאנשי "ארץ ישראל השלימה", אלא גם למשה דיין, מפני שה"סיפוח הזוחל" של שר-הבטחון, כפי שהוא מכנה את מימוש הזכות להתנחלות "בכל מקום, אבל בצורה מתוכננת ומבוקרת" — יביא, מבחינתו של ספיר, לאותה תוצאה: מליון תושבים ערבים. ו"הויכוח הדמוגרפי" — היינו, החישובים על סיכויי הגידול העצום של האוכלוסיה הערבית בעוד כך וכך שנים מול הדריכה במקום באוכלוסיה היהודית — ידוע.

ובכן, אם להשוות את מה שרוצה דיין עם מה שרוצה ספיר? — הייתכן גישור ביניהם? או האם יש ממש בסכנת הפילוג המרחפת, כביכול, על מפלגת העבודה — אם לא יבואו לקראת שר-הבטחון?

אין ספק, כי "הגישור" יצטרך על ידי ראש הממשלה להיעשות בין דיין לבין ספיר מפני שביסודו של דבר אין לו, לשר הבטחון, ויכוח — או טוב מזה לומר כמעט שאין לו ויכוח עם ראש הממשלה — אלא רק או בעיקר עם ספיר. ומדוע? מפני שלדעת דיין אין ערך למצע — יהיה ניסוחו המוצלח ביותר — אם אין עשייה בצדו. ואין עשייה אלא בכסף, וכסף — זה ספיר.

משום כך עיקר תכלית הבירורים עם ראש הממשלה בתחילה ביחידות ועכשיו בפורום מורחב, היא "לתת שיניים למצע" ולחייב את פנחס ספיר — מכח התחייבות אישית של ראש הממשלה לגבי הביצוע של ה"מצע — להעמיד את התקציב הדרוש להתיישבות בשטחים ולהשקעות בהם.

גולדה לא תתמוך בהיתר לרכישת קרקעות

אם אמרנו, כי לדיין כמעט ואין ויכוח עם ראש הממשלה הרי זה מפני שכבר במהלך הראשון של הבירורים — פנים-אל-פנים — נתברר כי לא בכל יכול להשיג את הסכמת ראש הממשלה לעיקרי תפיסתו בשאלת השטחים: גב' גולדה מאיר הודיעה לו בבירור, כי היא לא תתמוך בהצעתו להתיר קניית קרקעות ביהודה ושומרון.

אומנם בשלב הראשון של הדיונים בהצעה להתיר רכישת קרקעות ליהודים ביהודה ושומרון, מוכנה היתה גב' מאיר להתייצב מאחורי מה שכונה "הצעת שפירא" (הצעת שר-המשפטים, יעקב שמשון שפירא, שבאה כפשרה מול הצעתו המקורית של שר-הבטחון ואשר הועלתה על-ידי שר-המשפטים במסגרת על ד ע ת ה של ראש הממשלה), אבל משישנתה דעתה וביקשה מבעלי ההצעות השונות בעניין זה (דיין, שפירא והפמ"ג) להסיר "מרצון" את הצעותיהם — שוב אין היא יכולה היום, חדשים ספורים אחרי הסיכום בממשלה, להחזיר את הגלגל אחורנית ולהיענות, אפילו על דרך הפשרה, לתביעתו של משה דיין, מה גם, שהיא יודעת, כי בשאלה זו גילה פנחס ספיר התנגדות תקיפה ללא תקדים. יש אומרים, כי זו הפעם השניה בשמונה-עשרה שנות חברותו בממשלה, שהיה מוכן ללכת "עד הסוף" ולהסיק מסקנות (הפעם הראשונה היתה, כשנכנס בפועל ממש מכתב התפטרות מממשלת בן־גוריון על רקע ה"פרשה", ונתבקש על־ידי דוד בן־גוריון לחזור בו).

דיין לא יכול היה שלא להעלות את תביעתו זו, משום שהוא מאמין באמונה שלמה, על פי תפיסתו שלו לגבי "הציונות הגדולה", שאין ממשלה בישראל רשאית לשלול מיהודי לרכוש קרקע בארץ־ישראל, אם הבעלים הערביים מוכנים למוכרה כדין. אבל נראה לי, שאם יש נקודה, שלגביה מוכן יהיה להתפשר, הרי זוהי הנקודה. בעצם, כבר עשה בשעתו פשרה, כשהסכים לקבל את "הצעת שפירא". הצעה זו אמרה, כי אומנם יותר ליהודים לרכוש קרקעות בשטחים — כלומר, מכירים בעקרון — אבל רק בתנאים מסויימים. התנאים שמנה שר-המשפטים היו כאלה, ש"ההסדר החדש" לא היה שונה בהרבה, אם בכלל, מן המצב הקיים. על פי הצעת שפירא, צריך היה ההיתר לקנות קרקעות בתנאים אלה: הממשלה תקבע היכן ומתי תותר המכירה; הרוכש יוזקק בכל עיסקה לאישור ממשלתי, משמע, שהוא לא יוכל לבצע עיסקות עם הבעלים הערביים, בלא שהעיסקה תובא לידיעת גורם ממשלתי מוסמך; ולפני הרכישה תוגדר תכליתה וייעודה, ואם תוך פרק-זמן מוגדר לא תנוצל הקרקע לצרכי בניה — תבוטל העיסקה. זאת, כדי למנוע סתם ספסרות בקרקעות, בלא שהרכישה תיעשה לשם מפעל קונסטרוקטיבי. ועוד תנאים מגבילים כיוצא באלה. כללו של דבר, הצעת-שפירא מנעה כל אפשרות של ספסרות בקרקעות — ענין הספסרות היה אחד מנימוקיו ה"חזקים" של שר-האוצר לשלילת רעיונו של שר-הבטחון — ואף-על-פי-כן נסתיים הענין כפי שנסתיים. חזקה על שר-האוצר, שגם הוא ידע, כי הצעת שפירא היא בלם מפני ספסרות, אלא שהסיבה להתנגדות התקיפה לרעיון זה לא היתה רק מפחד לפתיחת פתח לספסרות. ההתנגדות נבעה מנימוקים פוליטיים: להימנע מכל צעד, שיש בו כדי לשנות את הסטאטוס־קוו. מהרחבת האחיזה היהודית לשטחים מבעד ל"דלת אחורית". מ ש י ל ו ב, שמקח-וממכר כזה עשוי להוביל אליו. משום כך הבהירה ראש הממשלה לשר-הבטחון מראש: בעניין זה לא תתמוך בו גם עכשיו.

לגבי "עשיה" — יש מה לדבר

אשר לתביעותיו האחרונות של שר-הבטחון, כגון: הגברת ההתיישבות העירונית והכפרית, השקעות בשטחים — בדיבור אחד: עשייה בשטחים — על זה יש מה לדבר ועל כך ראוי שה"כל הגורמים" יתנו דעתם על העניינים. "כל הגורמים" — גם פנחס ספיר. זו הסיבה ש... השניים (דיין וגולדה) נפתח, ואחר השיחה — השלישית — שבה השתתף גם ישראל גלילי, הוזמנו לבירורים כל שרי העבודה ומזכירות המפלגה.

עוד לפני שהוחל בבירור המורחב, שיגרה ראש הממשלה איתותים לעבר שר-הבטחון: הר שיותם הראשונה, התבטאה מאיר בפומבי, כי היא תומכת בהחלטת הממשלה (משנת) בעניין הקמת יישוב עירוני ... סמואל, ששר-הבטחון הפך קום לסמל להתנגשויות של ליצור עבודות בשטחים. השנ... סה כלולה באומה. ודאי לו — את הפיסקה הזאת, כף עשיה:

"ביצרנו את מעמדנו בתחום צרכים החיוניים של בטחון פתחותה של המדינה. במש השנים הוקמה מערכת של ... והתנחלויות ברמת הגולן, בבקעת ירדן, בגוש עציון, בחבל פיתחת רפיח, במרחב של קרית ארבע... פעולות התיישבות העמיקה את שורשי החיונו... והביצרה את בסיסה של המדינ... הכבות ונערכו תכניות פעולות יקרה זו. בין ההתנחלות ... רית ובין עירונית — ויבורכו גורמים — נוער ומבוגרים התנדבו ויתנדבו להשתתפות".

בדבריה של ראש הממשלה היה רמז לגבי הקשיים הכ... מפעל התיישבותי זה. בין אמרה: "...פעולה זו כרוכה ... מקורות מים, בגאולת אד... שיממתן, סלילת כבישים וק... השמלה". כרוצה לומר אל... היום פעולות עצמה ... שמודע שר-הבטחון — הב... שפעילות כזאת מחייבת ... תוח מיוחדות. אבל — כ... זוה ראש הממשלה בשטב:

(סוף בעמוד 24)

האוצר "הפתיע" את בנק ישראל

"מקור מהימן" באוצר הודיע ששר המסחר והתעשיה מתנגד לתוכנית הגבלת האשראי של בנק ישראל, בעוד השר עצמו הסכים לה

מאת אריאל וינשטיין

נ גיד בנק ישראל משה זנבר, נפגע ונרגש ביום רביעי. "אני אחראי על בנק ישראל ומאוד חשוב שהמוסד הזה יהיה בלתי תלוי, אובייקטיווי ואפוליטי. אני אגן על הבנק הממלכתי אפילו יורידו אותי שאולה", אמר בשוחחו אתי בלשכתו.

נקל לשער מדוע הרחיק לכת בתגובתו, בשעה שביקש להכניס את המשק ל"מצוקת" אשראי במאבקו נגד האינפלציה, היה הבנק הממלכתי שהוא עומד בראשו נתון אף הוא במצוקה כתוצאה מן ה"אשראי" המצטמק ההולך כלפיו מצד שר האוצר מר פנחס ספיר.

הקרע בין שר האוצר לבין הנגיד, שעד לפני חדשים אחדים פעלו בהרמוניה מלאה, העמיק. ביום ראשון הציע מר זנבר בועדת השרים לענייני כלכלה לצמצם את גידול האשראי החופשי במשך ארבעה חודשים, כדי להאיט את הגידול באמצעי התשלום. הוא ביקש לפעול במסגרת המדיניות המוניטארית שהוא הולך עליה לפי החוק, אך בעוד השרים עומדים להחליט פה אחד על הולכת ההגבלות, ביקש שר המסחר והתעשיה חיים בר-לב שהות של ימים אחדים לעיין בתכנית.

ועדת השרים לא יכלה לדחות פניה זו ולכן נתקבלה הצעת שר השכון זאב שרף, שאם שר המסחר והתעשיה לא יביע התנגדות ל"תוכנית-זנבר" עד יום שלישי השבוע, היא תיעשה תקפה ללא דיחוי בלי שיהיה צורך לכנס את הועדה פעם נוספת.

הידיעות שהופיעו למחרת בעתונות, כאילו מתנגד השר בר-לב לתוכנית, הפתיעו מאוד את ראשי הבנק הממלכתי. ללבם נתגנב חשש, שמא גם הפעם מבקש מישהו להכשיל את הצעותיהם. הם עשו מאמצים גדולים כדי לשכנע את שר המסחר והתעשיה ואחר-כך את התעשיינים, שפעילותם השוטפת לא תצטמצם הרבה, המשק לא יגלוש למיתון והמפעלים ימשיכו ליהנות מאשראי מכוון במתכונת העבר, אם כי שער הריבית הגבוה מן האשראי החופשי (המהווה שליש מכלל האשראי המוזרם לתעשיה) עלול לעלות.

"המקור המהימן" — באוצר

דיוני יום שלישי נסתיימו בחיוב מנקודת ראותם של אנשי בנק ישראל. שר המסחר והתעשיה הודיע לנגיד, בערוב היום, כי אין הוא מתנגד לביצוע התוכנית. אלא שדקות ספורות אחר שיחת בר־לב—זנבר כבר טילפנו לנגיד דיווחו שממקור מהימן נודע להם, כי השר בר־לב החליט להתייצב נגד הצעת זנבר.

משום מה החליט בנק ישראל לא לגלות לעתונאים את ההתרחשויות במלואן, אף אלה מביניהם שביקשו לקבל מידע משר המסחר והתעשיה או ממשרדו עמלו לשווא. השר והדובר החדש, דן סואן, לא נמצאו. על כן, פורסמו בעתוני הבוקר של יום רביעי ידיעות בדבר התנגדותו של חיים בר-לב, שלא היו נכונות.

ראשי בנק ישראל, מזועזעים נוכח הכותרות הגדולות, החלו לברר מי היה ה"מקור המהימן" ומצאו שההוטים מובילים הישר למשרד האוצר. אלמוני נטל לעצמו סמכות להודיע על מגעים שהתקיימו בין שר המסחר לבין הנגיד, והזין את הציבור במידע לא נכון. "באיזו רשות קורא האוצר לעתונאים ומודיע להם על התנגדות מצד שר המסחר והתעשיה?" זעם [illegible] איש בנק ישראל.

עקב ההטעיה החליט הבנק להודיע בעתוני הערב של יום רביעי, כי שר המסחר והתעשיה אינו מתנגד לתוכנית הגבלת האשראי ומאחר שהשרים הסמיכו את בנק ישראל לפעול, היא תיושם "בשעות הקרובות".

אך בכך לא נסתיימה הפרשה. בשלב זה ביקש השר פנחס ספיר לעכב כל פעולה עד כינוסה של ועדת השרים ביום ראשון הקרוב. מזכירות הממשלה הבהירה אף היא בפניית בכתב לשרים, כי בשל הצירכות כי גורמים ציבוריים עלולים להתנגד לתוכנית, ייערך בה דיון נוסף בועדת השרים.

הפגיעות היו הדדיות

ההשתלשלות שתוארה לעיל נראית בעיני איש האוצר כנטולת משמעות. הוא ציין, שמישהו במשרד סבר כי השר בר-לב מתנגד לתוכנית ההגבלה ולכן השיב כפי שהשיב לעתונאים. שנית, השר ספיר תומך בהגבלות ואין לו כל כוונה לעכב את ביצוע התוכנית. כינוסה של ועדת השרים לכלכלה ביום ראשון בא להוכיח לעתונאים המודאגים, שהממשלה אינה מקבלת החלטות כלאחר יד. אשר לתגובות הנזעמות של בנק ישראל, הללו שייכות למישור הרגשי ולא לכלכלה המעשית.

אכן, "תהליך שזור" עבר בחודשים האחרונים בין שני האישים העלשים על המדיניות הכלכלית. באוצר אומרים שזנבר הוא בעל מוח "ביצועי" ומנהל מוסד ממלכתי למופת; בנק ישראל "קטן" מדי לגביו, ולכן הוא מתערב בעניינים שאינם מתחומו. אנשי הבנק הממלכתי אומרים, שנוכח אינפלאציה ללא־תקדים אסור להם להתייאש, אפילו על סף הבחירות. ואמנם, מי מלבדם מטפל ביום באינפלאציה בעמקות וברצינות?

המשתתפים הקבועים בועדת השרים לענייני כלכלה מתקשים לקבוע מהי בדיוק החלו היחסים להתחדד. זכור להם דיון מקיף בבעיות אשראי, שנערך לפני חדשים מספר ובו ביקש היו"ר פנחס ספיר מהשרים חיים גבתי וחיים בר-לב לסכם את הנקודות העיקריות.

מניעת דברי הסיכום מן הנגיד, הממונה על מדיניות האשראי, נראתה כפגיעה חמורה במעמדו. מר זנבר עמד בתוקף על זכותו לומר את המלה האחרונה, והצביע על ההכרח להעלות את הריבית על מילוות פיתוח. הוא דרש לחסל את הצעה המוהלכת בדבר התעשרותם של יחידים כתוצאה מניצול המילוות לרעה.

שר האוצר, אשר זה שנים מוטחות כלפיו האשמות של העשרת בודדים, נפגע למשמע הדברים וקרא לעבר הנגיד: "אתה לא ממונה על ההתעשרות הקלה".

הנגיד לא נרתע

בהיותו בחו"ל שמע מר זנבר, המכהן גם כיועץ הכלכלי הראשי לממשלה, על התוכנית להקפאת המחירים. הוא לא נרתע מלהביע דעתו ושלל הקפאת הריבית, הורדת המסים להקופה של חצי שנה. השר ספיר הסתייג אף הוא מהקפאה לחצי שנה והדיונים נסתיימו כרצון הנגיד.

אף על פי כן, העידה תגובתו של השר ספיר בישיבות הועדה, שהוא אינו מסכים עם "ההתערבות" היתרה של האיש שהוא גרם למינויו כנגיד. "רמזיו" של שר האוצר לא הרגיזו את הנגיד, ובעתונות המשיכו להתפרסם ידיעות על חלקה של הממשלה בהחשת האינפלציה. באותו מגן נקבע, שהאוצר המבטיח לאזן בין ההוצאות לבין ההכנסות נטל בחודשים הראשונים של השנה מקדמות של מאות מיליוני ל"י מבנק ישראל, בהפעילו באורח זה את מכבש הדפוס שפלט לירות ללא כיסוי.

שר האוצר שחזר מארה"ב הקדים שלום לנגיד לפני ישיבה נוספת של הועדה, אבל בעיצומה האשימו לפתע בעריכת "[illegible]" ובהבאת נתונים לא־נכונים על משיכותיה של הממשלה מבנק ישראל. הנגיד לא השיב לקריאת ה"[illegible]", אבל ציין שנתוני הבנק הממלכתי נכונים. "על מספרים עובדתיים לא יכול להיות ויכוח", קבע הנגיד שהורה על פירסום פומבי של עמדתו, וצעד זה התריף עוד יותר את היחסים.

ראשי משרד האוצר, שנהגו לבוא בקביעות לישיבות עם נגיד בנק ישראל, החלו לבטל מדי פעם את השתתפותם ולמשקיפים מן הצד נראה שהם חוששים לומר לשר שלהם, פנחס ספיר, שהם הולכים אל זנבר. וכאשר באו לאותן ישיבות, התברר שהסיכומים שהושגו בהם אינם בגדר סיכומים, שכן כמעט כל החלטה נזקקה לאישור שר האוצר.

שר האוצר הסתייג

הזדקקות זו נתפרשה כהגבלת מעמדו של נגיד בנק ישראל. הנגיד סירב להשלים עם הגזירה והחליט לבטל את ההתייעצויות המשותפות הקבועות, והתוצאה: עניינים שונים בתחום מדיניות החוץ, אשראי הזגן סובלים.

אנשי האוצר נהגו לא אחת על להיותו של הנגיד הקודם, הורוביץ, לשמור על מעמדו של הבנק. הוא עמד בתוקף קבלה מכונית עם מספר ועיבון לאלה של השרים, והקפיד על בטקסים. הנגיד הנוכחי, אומרים באוצר היה שותף, מן התחום, בים אלה, טען באוזרתה לפני ביד שכיום הוא מבין היטב דוד הורוביץ, שכן המעמד חשוב למי שהוטל עליו להתייצב נגד זרם עוצמה כאוצר.

בירושלים מגדירים את מ... כאופוזיציונר ראשי למדיניות כלית של האוצר. הוא איננו כשרים אשר למען זכית בת... ומעל אישיותו הדומיננטית ... האוצר ויתרו על עמדותיהם.

המשתתפים בישיבות ועדת ... לכלכלה, ובדיונים אחרים שבהם שר ספיר יושב ראש, מתרשמים ... הכוח הרב המתרכז בידיו. נראה שמר ספיר שולט על ... השונות במשק. שליטה זו ... וכאפס לעומת שליטתו במשרדי שלו ובעמיתיו השרים. ... קיף המעורב הרבה בעשיה הכלכלית.

יוהבן, שעוצמה זו הגיעה ... האוצר להסתייג באותן בוטה ... בנק ישראל. המגבזן "הכל יכול" ... המשק איננו מוכן, כנראה, ... ביקורת על מדיניותו ויאמרו ... המדיניות הכלכלית שהוא עו... ראשה הואשם בהבאת המשק ... פלציה המסוכנת ביותר בעשרי... שנה האחרונות, ומה גם שז... יאמרו על ידי מוסד ממלכתי ... בראשו עומד איש "שלו".

דווקא בשנת בחירות

נגיד הבנק הממלכתי מצטייר ... פוא, כאיש שהחליט לראות ב... תפקידו ולהלחם ללא סייג על ... המדיניות הנראית לו במאבק ... האינפלציה, אף למעשה כבר ... על כמה מעמדותיו. מקרביו א... שאין הוא ממלא באחריותה את ... קידו הוא — יועץ כלכלי לממ... — ומתרכז רק בבעיות של מו... מוניטריות, ובבעיות העסוקות ... חור את בנק ישראל.

אילו המשיך בתפקידו השני ב... היה מחווה דעתו כיצד לפתור ... מצוקת-הדיור בלי להחיש אינפ... כיצד "לחיזור" עם משקיעים ... ליצור גולם חדש — חברה נ... לישראל העוסקת בבנייה ומו... מסים אפשרים — כיצד למשו... רות נוספת בלי לבנות בחזי... ללא בקרת, ועוד כהנה וכהנה.

אנשי בנק ישראל טוענים, ש... דואב של העיתות המוסריי — ... מי שאיננו הולך בתלם והצועק ... השלישה — וזהר משהוא כאוב ... האוצר, בעבור השני של המ... ממשיכים להקשות מהי התבונה ... פוליטית בגינה כה מחוץ של הש... הכלכלי בשעה זו, האם יש ממ... בלשוהו בעולם הדמוקרטיה הכו... עצמה בשנת בחירות?

שלם לפי יכולתך ותקבל מערכת מהודרת לסלון מכל הדגמים

רהיטי אפרתי מציעים לך הצעה מיוחדת לפי שיטת אפרתי: שלם מקדמה לפי יכולתך ותקבל מערכת רהיטים קומפלט לסלון, מכל דגם שתבחר, מתוך המבחר הענק שלנו. יתרת התשלום עד עשרה תשלומים חודשיים.

ברהיטי אפרתי מבחר רהיטים לחדרי סלון, חדרי פינה, חדרי נוער, פינת אוכל, מזנונים ועוד.

מבחר בדים מודרניים עבוד מושלם. אחריות מלאה.

שי מיוחד עבור תשלום במזומן.

12.5% הנחה לכוחות הבטחון בשרות פעיל

בית הרהיט הישראלי המודרני

רהיטי אפרתי

תל־אביב, רחוב הרצל 102
תל־אביב, רחוב הנגב 4
חולון, כיכר ויצמן 1

המטוס החטוף בדרכו — אך העליה לישראל

מאת אהרן דולב

דירת־עולים זמנית, אשר במרכז הקליטה הירושלמי, היר־הרה השבוע עולה מארצות־הברית ב־ימים הנוראים שעברו על חמשת ילדיה, ב־...ל מטוס חטוף, בחודש ...ר 1970, בשדה התעו־...והפכני זארקה, אשר

המשפחה שנחטפה בזרקא בספטמבר 1970 — עלתה לירושלים ביולי 1973. משמאל לימין: ד"ר מנחם ראב, בניו משה, ירון, נועם, רעייתו שרה ראב ובתו תקוה.

...ראב, נוחתה בלוד ביום ו' ...יום כי נחטף הג'אמבו ה־...י "בני האדמות הכבושות", ...דים, נשים וטף, ניספים ...ך, כבאו עצמם בסיטואציה, לשרה ראב, את ימי הכבו־...מה בזארקה. "כאשר אני ...בבני־הערובה במטוס ה־חטוף, שהיו נתונים לשבט ...ידי כנופיה פאנאטית — ...י צמרמורת", אמרה. שרה ...שה בלונדית נאה, עדינת ...בולת־עיניים ועדיין צעירה. בני משפחת הרב ד"ר מנחם ...לו בסוף השבוע לישראל, ...יו בארצות הברית, אך "את ...ראל לא עזבו מעולם" כל־...כפי שעוד יסופר להלן.

...ראב עזבה את ארצות־... בתחושה עמוקה של כיסופים ...ליו אותה בצאתה, רגשי ...חמים, שכדאי, אולי להת...צם את הדעת:

...עליותה של משפחת הרב ...תם ראב (ב' דגושה!) היא טובה להבנת שורשי הדימו־... האמריקנית, שהולידה מסר־...יחות סובלניות למותה, העד־...ערך־חיים מחולש־ לא רק ...ה למשטר של דיכוי חירויות כברית־המועצות המציקה ל־יהודים, מגנה ורודפת אותם ...ו — גם לעומת הרגישות ה־...ת, המלווה "יורדים" במהומה וקולה, בסערת־רוחות ויצרים. ...ראב, משכיל (דוקטוראט ב־...יה יהודית מטעם "ישיבה יו־...ני" ותואר שני במנהל מטעם ...ביה יוניברסיטי"), בעל לאשה ...ה, שרה, בוגרת אוניברסיטת ...אנג'לס", ואב לארבעה בנים ...י־ר ראב פיגה, בלכתו לישר־...זה אישית מכובדת בציבוריות ...רנטון אשר במדינת ניו־ג'רסי. ...ראב, בן ה־50, צבר מוניטין מעגלי החיים בעירו — כרב ...בית הספר העברי של הקהי־...הודית בת 9000 נפש — כיסוד ...שה אחוזים בעיר המונה 150 ...תושבים — וכאישיות מקובלה ...צמה על ראשי הציבור ב־... כאשר החליט למחול על ה־...האישית ועל החיים הטובים, ...קה לו אמריקה, כדי למלא ...תוחלת ארוכה, לא ראה בכך ...בעירו מעשה "אנטי־אמריקני".

...ות בירושלים

...פף. יציאת משפחת ראב ל־...ו, רופפה בגלי תמימות ואהדה ...י הצלחה לבביים בדרך. היה ...ה. על דוכני העתונים נזקרה ...; משפחתית שצולמה על מר־... ביתם בטרנטון, ערב הפרדתם ...אל, ב־13 ביולי, ובה נראים הזוג ראב וארבעה מילדיהם ...ים באושר.

...ל תגלום — כותרת ענקית על ...סורים: "ארץ חדשה חיים ...ם מצפים למשפחת ראב, — ...רעייתו וחמשת ילדיהם עוזבים ...טרנטון ביום א', כדי להיות ...שלים". כתב העתון "טרנטון ...ס" פותח את סיפורו האוהד כך: ...חלוצים בני־זמננו. במקום קרון ...ה אברזין או ספינת־מפרשים ...ת, ימריאו לארצם החדשה ב־... סילון. בקתת־החלוצים שלהם ...; דירה מודרנית בירושלים. רבי ...ב ראב, אשתו שרה וחמשה יל־...ו, רואים עצמם כמהגרים ההול־... לסייע להתפתחותה של אומה ...קה־בתהוות".

...י ערובה בירדן

...החלטה להגר, — ממשיך העתון היתה משותפת לו ולאשתו. מש־...ראב איננה פנים חדשות ביש־... הרב ראב ביקר בארץ שבע ...שמונה פעמים ומשפחתו סיירה ...בה יותר. לאמיתו של דבר, סיפ־...בני משפחת ראב לדעת, כי ...ים בישראל עשויים להיות תוויה ... שרה ראב וחמשת ילדיה, ביחד ...עוד 150 אנשים, הוחזקו כבני־...ובה בשלושה מטוסי סילון, על־...אנשי קומנדו ערביים בספטמבר ...1, במדבר ליד רבת־עמון בירדן. ...ראב וארבעת ילדיה הצעירים ...חררו לאחר ששה ימי שבי בתוך ...זוס להם. אך, דויד, עתה בן 20, ...לה 23 ימים כאסיר בידי אנשי ...ילת, בטרם שוחרר ויצא שלם ...זיהם. והוסיפה אירעה, בעת שגב־...נב וילדיה נמצאו בטיסת־שיבה ל־...ה"ב מביקור בישראל.

...משפחה ראב תתגורר בדירת שי־...ך בירושלים. ירון, 9, נועם 11, ...תקוה 14, יבקרו בבית־ספר דתי־...לאומי בירושלים. משה, 17 יצטרף ...ל דויד כסטודנט באוניברסיטה ...בר־אילן. רבי ראב שוקל הצעות ...עבודה אחדות, לרבות ניהול בית־...ספר. אך טרם החליט דבר. משרה ...חה, שאותה בוודאי לא יקבל על ...צמו, היא משרה רבנית. "הרבנות בישראל חסרה את המגע הקרוב הי־...שיר הקיים בקהילות היהודיות ב־אמריקה", הוא אומר. משנשאל מדוע

החליטה משפחת ראב להתגורר בירושלים, ולא בעיר מודרנית כתל־אביב, השיב הרב ראב, כי "תל־אביב דומה יותר מדי לעיר ניו־יורק". הוא הוסיף, כי "יהודי אמריקה חפ־צים בירושלים, הממזגת היסטוריה עתיקה עם חיים מודרניים".

שבעה דורות בישראל

"למרות שלרב ראב משפחה ענפה, היושבת בישראל שבעה דורות, אר־צות־הברית תחסר לו, והוא מתכונן להוסיף ולהחזיק גם באזרחותו האמ־ריקנית. "אמריקה היא עדיין הארץ העצומה ביותר בעולם", אמר, "ואין זה מן הדברים הקלים לעקור ממנה".

"הוריה של שרה ראב מתגוררים בירושלים זה ארבע שנים בקירוב, והיא משתוקקת להתאחד מחדש עמ־הם. אמו של הרב ראב, גרה בטרנ־טון ועדיין אין הוא יודע אם תשוב אל הארץ שבה נולדה. אביו, שגם הוא נולד בישראל, נפטר מכבר.

"בעיה מרכזית אחת שלא יתעצב לפני משפחת ראב, היא בעיית המח־סום הלשוני. בני המשפחה מדברים רק עברית, הילדים דיברו עברית קודם שדיברו אנגלית.

"ברגע שאנו מתחילים לדבר יודעים הישראלים כי אנו זרים", הוא אומר, "והיתרון הוא בכך שב־ישראל זרים רבים".

"ביתה המרווח של משפחת ראב בטרנטון נמכר עוד לפני שבעה חו־דשים. הרב אומר, כי חייהם בישר־אל, שיהיו אפופים היסטוריה יהו־דית ודת יהודית יפצו אותם על כל הקשיים האפשריים בארצם החדשה. "להיות כיהודי בעולם נוצרי, גם זה דבר קשה מאוד", הוא אמר, ב־התכוננו לחיים בארצות־הברית. "יש־ראל היא ארץ צעירה, ועבור הילדים יהא זה הדבר העצום ביותר בעו־לם"..."

בין דובאי וזארקה

שרה ראב, חוזרת לאחר חוויית ה־שבי בזרקה, ללמד עברית חומש, בבית הספר היהודי בטרנטון: "ב־עבר, כאשר שאלו אותי תלמידי מדוע אין מתחוללים עוד נסים ב־ימינו, כפי שהיו בתקופת המקרא, הייתי יוצאת ידי חובתי בתשובות בלתי־מחייבות. עתה יכולתי להשיב להם: 'יש ויש נסים גם בימינו. הנה, ילדי ואני עברנו גם גדולים'".

"ככל שנתרבו הפרטים על המתחולל במטוס היפאני, לפני ואחרי הנחיתה בדובאי, כן דמו והזכירו בכל מכל את הטרגדיה האיומה, שהחלה ב־6 לספטמבר 1970, עם המראה שרה וחמשת ילדיה במטוס "ט.ו.א" ב־דרכם חזרה לארה"ב אחר ביקור ממושך בישראל. שבועיים קודם לכן נפרדו מאב המשפחה, שהקדים את בואו מהארץ בשל התחייבות לערוך טכס קידושין לזוג יהודי צעיר ב־טרנטון. נזכרת שרה: "אני והילדים נשארנו, כי רצינו לנצל עד שיותר מהארץ. נהנינו מן השהייה הנוספת, רק אחר־כך אולצנו לשלם עבורה מחיר יקר".

"מבוכתם הגוברת של חוטפי ה־ג'אמבו היפאני הזכירה לשרה את שם היממות שעברו עליהם בישימון הלוהט של זארקה, כאשר אט־אט נתחוור, כי מטרות החוטפים אינן נהירות להם, ובמבוכתם הבהבאה ב־יחסם ההפכפך אל בני־הערובה. הת־נהגותם הקוטבית, הפתגמות תדיר מאדיבות לכוס־רוזה ולאכזריות: "בכל זאת קיים הבדל יסודי לטובה בנוסעי הג'אמבו היפאני — שהם אינם יהודים ומטוסם לא המריא מיש־ראל".

אשה היתה המפקדת

שרה ראב בטוחה, כי השיבוש בהתנהגותם הבטוריה של חוטפי הג'אמבו היפאני, נגרם כתוצאה מ־הריגת הדיפון, שבה נהרגה המחבלת שהיתה — כשהבעה שרה — מפ־קדת החוליה: גם במטוס "ט.ו.א" — היא מספרת — היתה זו מחבלה, שהתכתלה על תא הטייס, בפורה דימה סלוח־ברה. ומיד לאחר־מכן נטלה מיקרופון והציגה עצמה בפני הנוסעים והזהה כקפטן החדשה של המטוס. לאחר־מכן, שלפה כמות נ־חם משלה ותקעה על הטייס האמ־ריקני להנחית את המטוס, על 134

דוד ראב
23 ימים בשבי המחבלים

נוסעיו, במסלול החדש לכיוון "רבת־עמון".

כאשר בהתערבות הצלב־האדום ה־בינלאומי, הותר לאזרחי ארה"ב ב־מטוס החטוף לפנות אל הנשיא ניכ־סון, נוסח מברק ובו בקשת התער־בותו האישית של הנשיא לשיחרור בני־הערובה, מספרת שרה: "היו בינינו שישה ישראלים בעלי דרכו־נים כפולים, ישראלים ואמריקנים. משיצא המברק, פנו אלי הללו בטע־נות קשות, כאילו לנו, האמריקאים המלאים, יש על מי לסמוך ואילו מצבם שלהם לאחר־ראש. אל מי יוכלו הם לפנות — שאלו במרירות — אל גולדה? קצת התפלאתי על מידת הזילזול בכוחה של ישראל".

"אותו זמן", מתערב הרב ראב, "התארגנו בארה"ב כל משפחות בני־הערובה. נסינו בכל הדרכים והלחץ שעמד לרשותנו, להשיג התערבות כלשהי מצד נשיא ארה"ב. מברק, הודעה, מילה כלשהי שיצהיל. נפ־גשנו עם עוזרי הנשיא והללו הב־טיחו להחיש הטיפול בבקשתנו. אך, ללא הועיל. דבר לא יצא מכל ה־השתדלויות. הנשיא שתק. קולו לא נשמע בכל דרך שהיא".

דרכונים ופרחים

שרה מסיימת את האפיזודה היש־ראלית הקטנה, בנימת מוסר־השכל: "לעומת זאת", היא אומרת, "לאחר השחרור, בבית־המלון בניקוסיה, רו־אה אני לפתע את הישראליות שב־חבורתנו, ובידיהן זרי פרחים נהד־רים. שאלתי אותן מנין הפרחים והן השיבו בגאוה — מאנשי השגרירות הישראלית. רואות אתן, אמרתי, לכם יש על מי לסמוך ובמי להתגאות. המברק שלנו לא נענה ע"י הנשיא. והשגרירות האמריקנית לא קידמה את בואנו בפרחים".

רוב מכריע מבין שבויי המטוס החטוף היו יהודים בטיסה חזרה מ־ביקור בישראל: האספסוף הפראי ב־רחובות רבת־עמון הנתונה בעיצומה של מלחמת־האזרחים, לא הבחין בין ישראלים לאמריקנים, אלא ירק, גידף אגרופי שנאה וניתז את כולם כיהודים. היתה זו חוויית השלב ה־שני של התקופה האיומה. כאשר לאחר שישה ימי איבה מאבנה בזארקה, הם חזר ונשנה האיום הסכני לפו־צץ המטוסים על נוסעיהם — והוחל בפינוי בני־הערובה והעברתם מכבי ההמונה "המהפכני" לרבת־עמון ה־בוערת בפגזי ארטילריה לקרבות־רחוב. ההמון התגודד על הרכב ה־צבאי שהוביל את בני־הערובה, הסוב האשם ביום שרב כבד, הלם באגרו־פיו על שילדת הרכב. הרבה לא חסר למעשה לינץ'.

מעשה בכיפה וב"קלשניקוב"

באכסדרת בית המלון "פילדלפיה" ברבת־עמון, הותה טכירה "פלסט־ינאית" בזויעת. לאחר מבטי־איכים ברחובות העיר, ביקשה שרה מילדיה להסיר את הכיפה מעל ראשיהם, לבל תוסב אליהם שימת ליבם של המחבלים. "שלושת הילדים הגדולים צייתו לי. ירון, שהיה אז בן שש, לא אבה להסיר את הכיפה בשום אופן. הוא הביט בי בכעס ואמר: 'אני יהודי, אז מה פתאום שאסיר

את הכיפה?' פתאום ניגש אל ירון אחד המחבלים. הוא החזיק בידו ה־אחת קלצ'ניקוב, ובשניה החל לשחק עם הכיפה של ירון, ולפתע משך והוריד אותה מעל ראשו. ירון החל לצעוק ולהיאבק בו, כדי להחזיר לעצמו את הכיפה. המחבל צחק, הסיר את כובעו, הניח אותו על רא־שו של ירון וחבש על ראשו את ה־כיפה של ירון. צלמי הטלוויזיה, ה־עתונות עטו על האטרקציה, והחלו לסרטר במצלמותיהם. המחבל נהנה מאוד מההצגה ונתן לירון גם את התת־מקלע שלו".

מחייך הרב מנחם ראב: "תאר לעצמך שהתמונה הזאת הופיעה על העמודים הראשונים של עתוני ה־עולם, וכל טרנטון ראתה את ירון עם הקלשניקוב וכובע הקומנדו ה־פלשתינאי".

הבן נשאר בשבי

ביום שישי, משמעו הרב ראב, ברדיו, על שחרור רעייתו וילדיו, השאיר את הרדיו פתוח כדי להימנע מחילול שבת, והחליט ללכת לבית־הכנסת בשבת בבוקר כדי לברך בר־כת הגומל: "ממש לפני שיצאתי, האזנתי לחדשות והקריין הודיע, כי אשה מטרנטון, ניו־ג'רסי, שהגיעה לניקוסיה ביחד עם קבוצת המשוח־ררים הראשונה, התלוננה, כי הפ־רידו בינה לבין בנה דויד, בן ה־17, שנשאר בשבי בירדן".

אותו בוקר לא הלך מנחם ראב לבית־הכנסת כמתוכנן. תחת זאת התקשר עם ה"קונגרסמן" שלו. הוא מספר: "פנינו לסטייט־דפרטמנט ול־פקידים בבית־הלבן ותבענו פעולה מיידית. כולם כאילו נדברו ביניהם וחזרו אותנו בתשובה זהה: עלינו ללחוץ על שגרירות ישראל. הכל תלוי בממשלת ישראל. מדיניות אר־צות הברית גרסה אז הפעלת לחץ על ישראל, שתיכנע לתנאי המחב־לים. מה גם שגולדה מאיר שהתה אז בביקור רשמי בארצות־הברית, והממשלה האמריקנית סברה, כנראה, כי הנסיבות נוחות לפתרון מהיר בדרך של כניעה לסחטנות. התקשרנו עם מי שהיה אז ציר ישראל בניו־יורק, מר כספי. כספי אמר: 'אל תלחצו על ישראל'. זה הספיק לי. חזרנו לסטייט־דפרטמנט ואמרנו: אנחנו אזרחים אמריקניים, משפחתי קנתה כרטיסי־טיסה באמריקה, וטסה במטוס אמריקני. בני נסע בדרכון אמריקני. באיזו זכות אתם שולחים אותנו לתבוע את שיחרורו בשגרי־רות ישראל?".

שרה אומרת, שבעצם חברת "אל־על", "קצת אשמה" באותה טיסה אל השבי בזארקה: "תמיד קניתי כר־טיסי־טיסה רק ב"אל־על". אלא שב־תל־אביב העבירה אל־על את הזמ־נה ל"ט.ו.א", והסתבר שהעברה זו היתה גורלית".

ברמת־עמון בימי ספטמבר

דויד הוחזק, בסך־הכל, 23 ימים בירדן, מהם כשבועיים, היה כלוא במחסן־נשק, איישם ברבת־עמון. ד־בבר חוויה מזוודה בעיצומה של מלחמת האזרחים. כעד־ראייה לטבח אכזרי: ראה חללים נערמים ברחוב, ירפת גוויות, ועגום הרעידו את מקום שביו יומם ולילה.

מן המטוס בניו־יורק, ירד דויד בחולצה ומכנסים ובידיים ריקות. המחבלים נטלו מפנו הכל, ורוקנו אפילו את כיסיו, "כדי שלא יביא עימו לארצות־הברית שום חפץ או פריט מתוצרת ישראלית", כך אמרו.

"הדבר הראשון שסיפר לי דויד בשובו, היה אודות הנדר שנדר ב־מקום שביו, במחסן הנשק של ה־מחבלים הפלשתינאים. הוא נדר, ש־אם ייצא חי משם, יחזור לישראל ויישאר בה. שמחתי שזה היה נדרו".

"דויד נרשם ל"ישיבת יוניברסיטי" בניו־יורק, וכל שנת הלימודים הרא־שונה "ישב על קוצים", מספר ה־אב: "לקראת סוף שנת הלימודים, שאל אותי אם עתה יוכל לעלות לישראל. אמרתי: בוודאי שתוכל. הוא ידע שלא אתנגד, אך כנראה הופתע מן התגובה הקלה המהירה. דויד שאל אם אינני מתעניין בטק־סים שימה. כלל לא, אמרתי. אינני מתעניין מן הסיבה הפשוטה, אני מאושר שהחלטת לעלות לישראל. זה חלומנו כל השנים, ואין לי צורך בהסברים מיותרים".

משנסע דויד, החל משה, עתה בן 17, "לנדנד" להוריו, זכה בעידודם ונרשם גם הוא לאוניברסיטת בר־אילן: "נו, אמרנו לעצמנו, למה אנחנו מחכים עכשיו?".

ההורים עזבו פעמיים

מנחם ראב נולד לפני 50 שנה בפילדלפיה: "היתה לי הזכות", הוא אומר, "להיות הבן היחיד למשפחת ראב שנולד באמריקה". מכל מקום, היחיד זה שבעה דורות. סבא של מנחם ראב, משה שמואל ראאב עלה לארץ־ישראל בשנת 1875, בלוויית אביו אליעזר ראאב, והוא אז נער בן ארבע־עשרה. התיישבו, תחילה בירושלים, ומשם הלכו לייסד את פתח־תקוה ביחד עם בני המשפחות שטמפר וסלומון, מראשוני אם המו־שבות. בהונגריה היה אבא של סבא איכר, וכעובד־אדמה מנוסה הסתגל לחבלי ההתנחלות הראשונים באדמת ארץ־ישראל. עתה חזר מנחם ראב לארץ אבות־אבותיו עמוס ייחוס כפול: אבא מצד אמו — דור שביעי בארץ־ישראל. אמא מצד אביה — דור שביעי בארץ־ישראל. אבא של אמא, יוסף סופר, תושב העיר־העתי־קה בירושלים, עבר ליפו בסוף ה־מאה, ופתח בה בית מלון עברי. אז אתה רואה בעצמך כמה עמוקים ה־שורשים".

הורי מנחם ראב עזבו את הארץ שתי פעמים. בפעם הראשונה, בשנת 1920, הגיעו לניו־יורק מטופלים ב־שלוש אחיותיו הבכירות, ילידות פתח תקוה, ועברו לפילדלפיה, בה נולדו מנחם ואחותו הרביעית. בשנת 1929 חזרה המשפחה לארץ־ישראל, וניס־תה להיקלט מחדש. שנתיים לאחר־מכן שבה לארצות־הברית — "בשל סירדות פרנסה".

משנפטר אביו, לפני כעשר שנים בפילדלפיה, הביאו מנחם לקבורה בבית העלמין בפתח־תקוה, לצד אביו וסבו.

שמונה שנים קודם לכן הלך הסב לעולמו והשאיר אחריו כמאה צא־צאים, רובם ככולם תושבי פתח־תקוה.

"אנחנו נסתדר"

"התוהר האמריקני" לשושלת ראאב, מתחיל והולך, ותהליך השיבה לציון, קרב אל קיצו. בטרנטון נשארה עוד אמא, ילידת פתח־תקוה. אך, אמה הקשישה של מנחם ראב, מתקיימת על קיצבת הביטוח הלאומי, בדירה קטנה, בבטחות יחסית, ובגילה המבוגר, חוששת מפני תמורה קיצונית באווירה היא:

"מעניין", מחייך מנחם ראב, "כי דווקא בני ראאב, שיסדו את פתח־תקוה ונשארו בה, ראו ברכה ב־עמלם, הורישו לצאצאיהם רכוש בלתי־מבוטל. ואילו אנו, הענף ה־אמריקני, חיינו בטוב, אבל לא צבר־נו ממון ונכסים. באמריקה אפשר לעשות כסף בביזנס. ממישרה טובה, ואפילו משתי משרות טובות אפשר להתקיים בכבוד. אך קשה לחסוך".

משפחת ראב בת שבע הנפשות התגוררה בבית דו־קומתי, בן עש־רה חדרים, כולו לרשותה. המעבר לדירה בת ארבעה חדרים, בשיכון עולים, לא יהיה קל: "בינתיים אי־ננו מסוגלים אף לדמיין לעצמנו, איך נסתדר. אבל — קיבלנו החלטה סו־פית. יהא אשר יהיה — אנחנו נש־ארים".

הזוג ראב מאמין, כי רק החלטה המתקבלת מתוך שלמות פנימית, הכרת המציאות וכל חבלי ההסתג־לות המתחייבים ממנה — החלטה כזאת, שאין עמה פקפוקים היא ערו־בה להישארות, למרות הירידה ה־בלתי־נמנעת ברמת־החיים ומכלול קשיי הקליטה: "רבים משתוקקים לבוא", אמר הרב ראב, "אבל לא כולם מסוגלים להגיע לכלל החלטה כמותנו. אנחנו וילדינו, ינקנו אהבת הארץ עם חלב אם. הורי שרה חלמו על ארץ־ישראל עוד בפולין וב־רוסיה. אני גדלתי באמריקה רק במקרה. גרנו בארצות־הברית, אך לבנו היה בישראל. כאשר אמרנו — בשנה הבאה בירושלים, היו אלה כיסופי־לב ולא מצוות־אנשים־מלו־מדה. אנחנו נסתדר".

האלטער־נטיבה

"שב נא אדוני ויספר נא בטוב־בו את תוכניו־תיו" — אמר מנהיג האופוזיציה וראש גח"ל, מר מנחם בגין.

"התוכנית שלי — ענה אלוף (מיל.) אריק שרון וישב — היא לאחד את מפלגות הימין, מהלי־ברלים העצמאיים, דרך הליבר־לים והרוח, עד לרשימה הממ־לכתית וכלה בברכה החופשי, כדי ליצור מערך נגדי, גדול וחזק".

"ככה?" — אמר מר בגין.

"למה אתה מחייך? לא טוב?" — שאל אריק שרון.

"היודע אדוני מה תהיינה ה־קונסקוונציות?" — שאל מר בגין.

"חשבתי..." — ניסה להשיב אריק.

"חשב? אדוני לא חשב. אילו חשב אדוני, לא היה נופל בפח" — העיר לו מר בגין בעדינות.

"איזה פח?" — ביקש אריק לדעת.

מר מנחם בגין החחיל לצעוד בחדר עבודתו הנה והנה.

"אדוני לא רואה את הפח ש־הם טומנים לנו?" — שאל. "אינפלציה מכאן ומצוקה משם, שביתות מכאן ושחיתויות משם. ספיר מודיע שהחברות הממשל־תיות הפסידו 'רק' 200 מיליון לירות. יש מחסור בדירות אבל שכחו לדאוג למלט. והתחבורה נתקעת, והאנשים נתקעים... אדוני לא מבין?"

"לא מבין מה?" — אריק הת־חיל לאבד את חוסר סבלנותו.

"הפח, אדוני, הפח! הם רוצים להעלות אותנו לשלטון!! ש־אנחנו נישא באחריות!!!" — מר בגין דיבר בלהט. "אבל אותי

הם לא יסדרו! אותי הם לא יתפסו!! עשרים וחמש שנה אני עמל כדי להשאר באופוזיציה, אותי הם לא יזיזו מכאן!!"

"אבל..." — ניסה אריק.

"שום אבל!" — השתיק אותו מר בגין. "שום אבל! לא די שדיין מאיים לעזוב את המערך, אדוני עוד רוצה לאחד את ה־ימין. רק זה חסר לי! יסלח לי על ההתפרצות שלי, אבל אדוני עוד לא מנוסה בפוליטיקה. אם לא נזהר, אנחנו עוד עלולים... לא, לא, אני כלל לא רוצה לחשוב על אפשרות כזאת".

י. לפיד

هكذا من الأصل

אורח לרגע: לבבות ארגמן (מערכה שניה)

מאת עפרה אליגון

חם לכם, מה?! אז לידיעתכם, זה אין ואפס בהשוואה לנעשה בבקעת הירדן. ירדנו לשם בגודל טבעי, כגוף מוצק (פחות או יותר) וחזרנו משם... מי חזר?! החזירו אותנו. בזהירות. בזהירות עשו זאת, כיאה לגוף, שהחומר ממנו קורץ נמצא בשלב שלפני הפיכה לאדים.

מאז אותו ביקור בבקעת הירדן — שוב אינני מתאוננת על החום בתל-אביב, או בירושלים או בצפת, אפילו. אך אומר מישהו שחם לו — מיד אני מייעצת לו לרדת לבקעה. לנגד עיני צפה ועולה הבקעה הבוערת בחום שרבי לאה, באותה לאות לא איכפתית של מי שיודע שהוא היה הווה ויהיה לעולם.

נוסף על החום הנורא, נוספים ונוספים ואין עץ ולא שיח ולא כלום — כדי לחסות בצילם. כאילו עבר הצל מן העולם. אין אנשים, אין צאן, אין בתים, אין מאום. בסביבות יריחו והג'יפטליק מוצאים התימת ירק פה ושם ואיזה עוד עלוב מתקלף. ורואים כבש מסכן נדחק לצלעו של חמור, לחסות בצלו.

וגר חמור עם כבש.

וישנן גם ההאחזויות של הנח"ל. ההאחזויות בשלב של שליה וההאחזויות בהתאזרחות — הצובעות בכתמים ירוקים את כבשן המדבר. אבל כל כך חם לי עד שאין בכוחי להתפעל מהנוער הנפלא הכובש אדמה מן המדבר. המגרש שממה ביגיעת אפיים, בהקרבה עצמית עד אין קץ. לברוח מכאן, רק על כך ניתן לחשוב.

מנוחה בחדרה של הבת החיילת

נשוב לירושלים — אני מתחננת.

„מה אמרת ?"

„בחזרה לירושלים..."

„ומה ביחס לביקור בארגמן, את מוותרת ?"

„מוותרת".

הזוג המצוי עמי, אף כי גם הוא על סף העלפון — אינו מוותר. הם גלו אלי בימים טרופים אלה, לאחר פתיים רבים. אמרתי להם: „ואצל הבת שלכם כבר הייתם. או מה אם הם. לבת שלכם לא הם. וכי לא ישראלים אתם?"

עכשיו אומרים הם שכיוון שהגיעו עד הלום יבקרו אצל בתם הנושאת את שרותה הצבאי בנח"ל משואה ויהי מה.

את הבת לא מצאנו. מצאנו מזוזה נקי ומאורגן ומקושט ומטופל, מתנה של נוער דתי — ושלטים מלאי הומור המורים דרך, ושלט שואל „אמא, מה הבאת לי ?"

נחנו בחדרה של הבת. היתה כאילו הקבילה זו את פנינו. האם בהגהה לגלות כל מיני פריטים ש„בעלמה" מן הבית אשר בירושלים, הפכו את הפינה הקטנה של הבת, אשר בחדר הבנות — לסניף הבקעה של הבית שבהר. היתה עם כיפה בוצי-גמר, המסרגה העצינה אותה בעין, היתה תמונת אבא אמא ואח ואחות, וצנצנת עם פרחים, ובובה וכמו שנוהג לומר שהבית פתח זרועות חמות, כך חבק אותנו החדר הזה אל לבו של מגן אוויר צונן.

האב ניפח את החזה ולא היה קץ לגאוותו. איזו נערה, מה? יכולה לשרת באחת היחידות בעיר, יכלה לשבת במשרד או להיות מזכירה של קצין, או לעשות עבודה שתאפשר לה ללמוד דים חיים טובים — אבל לא. הלכת היא אל המדבר, ועוזרת להקים ישוב חדש. וכאשר יהיה מבוסס יעבירו אותו לידיים אזרחיות.

אולי בעצמה תבנה לה את ביתה במקום זה. תמצא את היעוד לה ויגורו כאן.

„חס וחלילה — אומרת האם. בגיהנום הזה..."

הצד השני של המטבע

„ארגמן", ישוב בבקעת הירדן — מול עמק סוכות. ארגמן הוא אריק רגב וגדי מנלה. ארגמן הוא מרדפים וקרבות אדם, הקרבה ומלחמה, ונוער זהלובי לוחם שנאבק בשממה של מדבר ובשממה של אדם.

קשורה אני למקום זה במיוחד. ליוויתי את ארגמן למן צעדיו הראשונים, כמו שאומרים וכותבים הנדירים. אם זכור עדיין לקוראים היתה כתבת „הבקעה" בשנות המרדפים ד' אפילו זכיתי בפרס מסדר ז'בוטינסקי בעבור „לבבות ארגמן".

האחזות ארגמן הפכה התישבות שיתופית אזרחית. פשטה את מדיה, לפני למעלה משנתיים ימים, ושייכת לזרם ההתישבותי של תנועתו של זאב ז'בוטינסקי, ואם כי אינני נמנית על חברי תנועה זו, נעים לי לחשוב שתנועה אשר זיכתה אותי בפרס על כתבה, מאמצת את המקום לעצמה.

הישוב נחבא בעיקול ההר ואין רואים אותו מן הכביש. „עוד מעט תראו כמה יפה בארגמן" — אני מתפארת לפני שותפי לנסיעה. אני זוכרת את הנחלאים שישבו פה וחלמו, את הגרעין שביקש לקשור חייו למקום זה, את התכניות ואת העינים המאירות המאמינות של הצעירים. את הנערים והנערות שעם ערב הצטידו בהודים „וזהו כבר. זה לא מקום להישאר בו בלילה..."

והנה ארגמן לפנינו — ואין בה ארגמן. צהוב צרוב, יבש, עלוב.

„אפשר לראות את אביבה טל ?" — אני שואלת בחור שעומד ב„מסעדה", מין מבנה של הזמנות ארעית במדבר. עציצים מהופכים עם קוצים יבשים שהיו פעם צמחים, ומעט בקבוקי שתיה, ו„קיוסקאי" צעיר מוכה חום.

„הבית הוא שם ?" — מורה בעייפות, ואנחנו סוחבים את רגלינו אל קבוצת מבנים. נכנסים לחדר שמעברו השני שומעים מנגן פועל. ובחדר יפה ונאה, מורגשת יד של אדם בעל טעם, יש סדר אף כי פה ושם מצויים צעצועים של ילד — אבל לבד מן המזגן, דבר אינו נושם במקום. הכינו. אביבה לא הורה. היה חם מאוד בחוץ ובחדר לא היה טעם להמשיך ולהכות.

נתן טל: —
הלך מארגמן לשבת במצודת-זאב

אביבה טל: —
„יש גם צד שני למטבע"

טלפון בהול

לפני כחודשיים, לאחר שנתפרסמה במעריב כתבה על „עין יהב", צלצל הטלפון בביתי, בשעה מאוחרת בלילה — ומעברו השני של הקו נשמע קולה של אשה צעירה. התחילה דיברה, אחרי כן בכתה. אמרה: „קראתי את הכתבה שלך על עין יהב. את שיר ההלל לנוער מפריח שממה. אבל הייתי רוצה שתדעי שישנו גם צד שני למטבע. הנה אנחנו — יצאנו לאחד המקומות הקשים בארץ, לארגמן, כדי ליצור יופי, אבל לא נתמזל לנו לצאת להתישבות מטעם גוף או מפלגה שיודעים לדאוג למתיישבים. אנחנו יצאנו לארגמן מטעם תנועת בית"ר והתנועה הפקירה אותנו. לא דאגה לשלוח מתישבים נוספים — והמשק שלנו מתפורר. אין להם משפחות לשלוח אלינו. אם אין בכוחה של תנועה לקיים התישבות, מדוע היא לוקחת על עצמה לעשות זאת ?!

„עכשיו, אחרי שנתיים, הופכים את זה בחזרה לשלם. צוציקים יבואו וינהלו אותנו החוחים?"

„אז תלכו משם", אני אומרת.

„איך נלך. יש לנו ילדה קטנה ואני נמצאת בחודשי הריוני האחרונים. לאן נלך — משפחה של ארבעה".

„תמצאו עבודה במקום אחר. סוף סוף ארגמן היא לא גן עדן".

„היא יכולה להיות גן עדן, לוא ניתנה עזרה ולוא נשלחו משפחות. אולם אין אנו יכולים ללכת משום שבעלי נפצע בעבודה ועכשיו הוא נכה. היה פראקטוריסט ויכול היה למצוא עבודה בכל מקום ולהשתכר יפה. אבל רצינו לא סתם לעשות כסף. רצינו לבנות משהו והלכנו למקום קשה ביותר בלי פחד. לא מן המקום אנו פוחדים, לא הוא בגד בנו.

„בעלי נפצע בידו בעבודה, וכיום מי יקח אותו לעבודה כלשהי. חברי המשק שלנו, לא הניחו לו לנסוע להתרפא. לא האמינו לו שאינו מסוגל, והוא זקוק לטיפול ממושך. אמרו, קודם תעשה את העבודה אחרי כן תיסע ל„הדסה". וכיוון שלעבוד לא יכול היה, סידר אותו סידור העבודה בשמירה. שישמור כל לילה, ולאחר שמירה יירד לכביש ויתפוס טרמפ לירושלים... אין מכוניות לצרכים כאלה — אמרו. המשק עני. צעירים יודעים להיות אכזריים, יודעים גם להיות קטנוניים — הקטנוניות הזו, המספר המצומצם של אנשים שעליהם רובץ המשק בלי עזרה ממשית מן התנועה, עשו מאתנו חיות רעות. מהפציעה נהפך בעלי לנכה ומסוגל הוא רק לנהוג. לא לעבוד. איננו יכולים לקום וללכת — את מבינה. ועכשיו יבואו ילדים בני שמונה עשרה ויגידו לו תעשה כך, תעשה אחרת. ינהלו אותו..."

„בן כמה בעלך ?"

„בן עשרים וחמש".

„ובת כמה את ?"

„בת עשרים ואחת".

„הלא אנשים צעירים אתם. כל חייכם לפניכם".

„צעירים... מאז נישאתי לא היה לי יום אחד טוב" — בכתה אביבה מעבר לקו. „אני פשוט איני יכולה לראות יותר בסבלו של בעלי. איך הוא יושב ומביט על ידיו הבטלות מעבודה. לזקן שאינו עובד רע, לצעיר שאינו עובד, שיודע שאינו מסוגל לעבודה, רע שבעתיים..."

עוד סיפרה באותה שיחה שבעלה היה חבר בית"ר חמש עשרה שנים. שכל ההבטחות למצוא איזה מוצא, מטעם התנועה — הן הבטחות סרק, כדי להרוויח זמן, ולא להגיע לפתרונות. שאין ברירה להם אלא לשבת רעב.

„אל תעשו זאת" — אמרתי אני. „אגשה לבד. אבוא אליכם ונראה מה לעשות ?"

„משתדלים, משתדלים"

כל אותו ערב, עד השעות הקטנות של הלילה, נסיתי להתקשר עם מישהו מתנועתו של זאב ז'בוטינסקי. לבסוף הגעתי לח"כ דרובלס ממבואות ביתר. כן, הוא מכיר את המקרה. מה לעשות? שהתנועה לא תקבל על עצמה ליישב בשטחים שאינה יכולה לדאוג לפיתוחם ? מי אומר שהם אינם מסוגלים לדאוג לפיתוח ?! למה אינם שולחים משפחות לשם ?! אדרבא — אולי יש לי מי שרוצה ללכת לארגמן ? כל הנקודות ישובו, ואצל כולם היו בעיות. אמת — בעית משפחת טל היא כאובה במיוחד — משתדלים, משתדלים לעזור. גם הוא (דרובלס) לא ליקק דבש כאשר הגיע למבואות ביתר", וכו' וכו'.

קצת רבנו, קצת קיבלתי שיעור בדרכי יישוב שממה, בהליכים, באפשרויות של התנועה, ובהעברה של הסוכנות הממשלה, באופיו של הנוער, ובמלחמת דורות (עשרים וחמש לעומת שמונה עשרה). לבסוף הרגעתי לי שמישהו בעל סמכות ייגש לשם ויטפל בבעית אביבה ונתן טל מבלי שיוזא צורך בהתערבות העתונות ואילו אני בקשתי סליחה על ההתערבות האישית.

מתוך מכתב ששלחה לי אביבה טל מסתבר שהמשפחה החליטה לקבל עליה את הדין ולעזוב — אך גם זאת לא ניתן לה. „לגבי בעייתנו שוב דבר לא זז — כותבת אביבה — פרט לזה שבעלי מקבל את המשכורת החודשית (—.110 ל"י). בתנועת בית"ר החליטו לדאוג לסידור עבודו כיון שאין טעם שנשאר — אך לא נראה לי שמטפלים בענין. עבר כבר חודש וחצי מאז ההחלטה ודבר לא קרה.

„כעת אנו רק מעט חברים במשק לעומת החיילים בשלית. הם השתלטו על העניינים ולא מתיחסים כלל לחברי המשק. המבוגרים והוותיקים מהם. לא פעם מחפשים הזדמנויות לפגוע ולהפיע בעניינו שגרמנו להרס המשק. בתנועה שכחו שלא עזרו לנו כלל כאשר ביקשנו עזרה והדרכה. במשך שנתיים שהמשק שלנו קיים, התנועה לא שלחה אלינו אפילו משפחה אחת. איך אפשר לפתח ולבסס משק בלי משפחות ?

„בתנועה טוענים שאת כל המשפחות שניתן להשיג, שולחים למושב דיקלה בסיני, כדי להציל שם את המצב. נוסף לכך, להביא משפחות נוספות לארגמן בשעה שמצבי כאן הגרעין אי אפשר כי אין מקום. אי אפשר להעביר את הגרעין למבנים של בית ספר שדה, משום שהגנרטור אינו בסדר ואי אפשר להעמיס עליו עוד מזגנים הדרושים לשיכון אנשים — אומרים הם — וכך במשך שנה נוספת לא תהיה התקדמות. חזרנו איפוא שנתיים וחצי לאחור. מינימום חברי משק, מקסימום חברי גרעין, שאין יודעים כמה מהם ישארו בסוף שרותם הצבאי. העיקר לבנות מגדלים ולחיות באשליה שהתנועה דואגת. מצאו בתנועה פתרון פשוט מאוד לאיכלוס במשקים הצעירים שלה. אין מספיק אזרחים — מביאים גרעיני נח"ל".

לפני יומיים צלצלה, שנה שהיה מונח לפני מכתבה. בעלה הלך הפעם לשבת ב„מצודת זאב", סיפרה. את קולו מארגמן שמול עמק סוכות — לא שומעים. אולי יאירו לו במצודת הבטון שמול עצי השיקמה.

„יש לי שם יער על שמי..."

מאת פיליפ בן, סופר „מעריב" בארה"ב

בקרוב יבוא קנת קיטינג לישראל בפעם העשירית. הפעם יבוא לשהייה ממושכת. הוא יהיה שגרירה החדש של ארצות-הברית בישראל.

בניו-יורק הכל מכירים את קיטינג, וביחוד בניו-יורק היהודית. כשהיה מר קיטינג סנאטור של ניו-יורק בסינאט האמריקני אמרו בעלי-לשון שתמיד יש כיפה בכיסו, שמא תזדמן לו חתונה או חגיגת בר-מצווה. בשנת 1964 לא רצה עוד לינדון ג'ונסון שרוברט קנדי ימשיך בתפקיד שר המשפטים — לתפקיד זה מינה אותו אחיו ג'ון קנדי — וגם לא רצה לצרפו לרשימתו כסגן נשיא, וקנדי החליט להתייצב כמועמד לסינאט מניו-יורק במקום קיטינג. דבר זה הביא רבים מיהודי ניו-יורק בדילמה חמורה. השם קנדי מפואר, ולרוברט היה שם שהוא המבריק מכל בני המשפחה. אבל איך יפנו עורף לקיטינג, האיש שהוכיח במעשיו את נאמנותו לענייני היהודים ולענייני ישראל? בבחירות ניצח קנדי — אבל רבים מן הבוחרים היהודים נשארו נאמנים לקיטינג.

מר קיטינג פרש מן הקונגרס אחרי שישב בו 18 שנה. עד מהרה עלה למעלת-גדולה גבוהה עוד יותר. ב-1969 מינה אותו הנשיא ניכסון כשגריר ארה"ב בהודו. זוהי מדינה שקשריה עם אמריקה מתוחים תמיד. הסיוע האמריקני הציל שם מיליונים רבים — אולי עשרות או מאות מיליונים — ממיתת רעב, ואף על פי כן מרובים התחום האנטי אמריקניים במדינתה. שלוש שנים ישב מר קיטינג בניו-דלהי. היו אלה שנות סערות מרובות בין שתי המדינות, שנים גדושות רגעים קשים; והאיש סב-השיער שחיוך חביב על שפתיו הצרך לעתים קרובות לשכך את רתחתם של המנהיגים ההודים ולהפגיע בוואשינגטון אינבת „אנטי הודית עד העצם" שטענו הם.

לפני שנה חזר מר קיטינג לארה"ב לעזור לנשיא ניכסון להיבחר בשנית.

בכל משך השנים שישב מר קיטינג מחוץ לארץ לא ניתק את המגע עם יהודי ניו-יורק, הם לא שכחוהו. ראיה לכך מבול ההזמנות בכינוסים לאין מספר, בסעודות ערבית וכו' של הארגונים היהודיים המרובים הקיימים בניו-יורק. ברבים מן המופעים האלה השתתף רב, שנמשך לשם בכוח ההבטחה כי מר [illegible] ינאם.

זמן רב לפני שהודיע הבית הלבן של קנת קיטינג כשגריר בישראל, נפוצה שמועה כך בוואשינגטון. לא סוד הוא שמיניסטריון [illegible] האמריקני רצה להושיב במישרה „הקשה" מישהו משלו. והנשיא ניכסון, שלגבי ישראל לעצמו כבר פעמים רבות קו שונה בתכלית לצותיו של מיניסטריון החוץ, רצה אף הוא משלו. מן הסתם הגיע לכלל מסקנה, כי אביב דרוש לו איש שתהיה לו גישה נוחה הבית הלבן ושמכוח המנטינטין שלו יובטח תגיע בשעת הכרעות חשובות אל הדרגים הגבוהים ביותר של הממשל האמריקני.

קנת קיטינג יודע, שלא לתפקיד קל הוא. הוא יודע הרבה על אודות הפוליטיקה הישראלית ידוע לו, שהוא יימצא בתל-אביב בעת הקדחתנית של מערכת הבחירות והתמרונים אחר-בחירות בקשר להרכבת הממשלה. אבל אינו חושש. הוא מקווה שייבנה מקשרים משותפים עם הארץ ועם העם. („אני מכיר את מרת מאיר, את אבא אבן, את מר [illegible] גודמה שהכל מכירים את מר קולק, — [illegible] — וכמובן אני מכיר היטב את השם [illegible] לי שם יער על שמי.")

בינתיים הוא מרבה לעשות בוואשינגטון [illegible] במיניסטריון החוץ, לשמוע תדריכים [illegible] נות רבות של היחסים בין וואשינגטון ל[illegible] קורא מברקים ישנים וחדשים, ונועץ בגורמי עוזר שר החוץ האמריקני לענייני המזרח [illegible] ובמומחים אחרים.

כווית קנתה את „הילטון" באטלנ[טה]

מאת ג'ים הוגלנד (ביירות)

חלק גדול מתמורת הנפט חוזר אל המערב מכוח מרוץ החימוש האדיר באזור המפרץ הפרסי

סעודית פותחה החודש בדיון רציני בתוכניות להקמת תשלובת תעשייתית בהשקעה של חמישה מיליארדים דולר. חברת בניה אמריקנית מציעה להקים תשלובת זו בממלכה המדברית, הנהפכת במהירות לאחת המעצמות הפיננסיות הגדולות בעולם.

באותו זמן בערך הודיעה כווית העשירה ל„חברת הנפט הכוויתית", השייכת לגורמים מערביים, שהיא דורשת מיד 51 אחוז בבעלות החברה, במקום 25 אחוזים שנאלצה החברה להחזר עליהם לפני שישה חדשים.

בנמל התעופה של בהירן ממריאים כל שעות היום להקי מטוסי פאנטום — ארבעה מטוסים בכל להק — שקנתה אירן בכספי הנפט, [illegible] בגלות העולכות. בקצה האחר של הציר יושב איש עסקים איטלקי במשרדה של חברת הנפט האיראנית הלאומית [illegible] — לשווא — [illegible] חביות נפט גולמי, בכל מחיר שיק.

בעיר אבו-דאבי נעה השבוע שיירת [illegible] גדולה כבבק לאורך הסוללת — [illegible] של הנסיכות לבנות כמבדי ה„קונטיננטל" בניצה ובקאן. בעיר אבו-דאבי כ-30 אלף תושבים, [illegible]

משבר האנרגיה מזרים עוצמה צבאית וכספית חדשה אל ארצות המפרץ הפרסי, שבעבר היו עניות ומדולדלות. [illegible]

„לדעתנו אין זה משבר — אומר [illegible] נשיא מיסד התכנון של [illegible] באבוה המדיניות ה[illegible] [illegible]

מחירי שיא

[illegible]

פרסי — האזור היחיד מחוץ לעולם הקומוניסטי המסוגל להפיק נפט נוסף כדי סיפוק הביקוש הגלובאלי הגדל לאנרגיה.

בשנתיים האחרונות חלו בפעולות הנפט במזרח התיכון תמורות מהותיות יותר מב-20 השנים שקדמו לכך. על אף תקוותיהם של חברות הנפט המערביות, כי שני הסכמים שנעשו בראשית שנה זו יבטיחו תקופה של יציבות, כבר מסתמנות באופק תמורות חדשות ואי-ודאות.

רדיפה קדחתנית

אלה שני ההסכמים:

● הסכם השיתוף: החברות הסכימו שסעודיה, כווית, אבו-דאבי וקאטאר יקנו ב-1 בינואר 25 אחוז של הפעולות של חברות הנפט בתוך גבולותיהם. הבעלות הממשלתית תגדל והולך עד 51 אחוז בשנת 1982 על פי תוכנית המכונה „הלאמה לשיעורין".

● הסכם המחירים הטהראני והתיקו' נין, שתוקפם להלכה עד 1975.

האמון בשני ההסכמים האלה פג והולך מפאת הלחץ של הרדיפה הקדחתנית של המדינות הצורכות כל כמות מצויה של נפט במחירי המפיקים, ועל רקע משבר הדולר הנמשך.

„הסכם השיתוף יתבטל תוך שנה, אם לא לפני כן — מתנבא אחד הכלכלנים של חברות הנפט — והמחירים של נפט מן המפרץ הפרסי, שחשבנו כי באמצעותו נוכל להתגבר על משבר האנרגיה בעולם, עלולים לעלות בשמיים".

יש יסוד לפסימיות זו. פקידים סעודיים בכירים אמרו החודש כי אין גם נחוצים לערוך את הסכם הביצוע שעל פיו יש להגשים את הסכם השיתוף. אנשי החברה רואים עובדה זו, ואת העובדה כי הסעודים עדיין לא התחילו לשלם בעד הרבע שקנו ב-1 בינואר, כסימנים המבשרים [illegible]. פקידי רשות בסעודיה, [illegible] שלה תלוי המערב במידה רבה בעשור הנוכחי, אמרו שגם הם ידרשו הסכם שיתוף חדש אם תשיג כווית חלק של 51 אחוז מיד.

אסטרטגיה עצמאית

תביעות מפיקי הנפט ופיצוי נוסף על פיחות הדולר העלו את „תוך ה[illegible]" של חבית נפט גולמי סעודי עד 2.95 דולרים — עליה של 20 אחוז מראשית השנה, ויותר מכלל עליית המחירים בשנים 1960-1970.

נהירת הכסף אל הארצות המפיקות נפט במזרח התיכון יוצרת שאיפה [illegible] [illegible] שיש צורך לנצל את הכנסות הנפט ליצירת כלכלה לאומית, שיוכלו [illegible] רגלי עצמם אחר שיאזל או יירחק הנפט על ידי [illegible] אחרים.

סעודיה ואירן מתכננות עצמאות [illegible] לפתח [illegible] רק להברות המוכבות לעזור להן בכל תעשיה אחרים ולספק להן חומר, גישה לשווקים באירופה, יפן, והון להשקעות.

ראש ממשלת איראן, [illegible] הגדיר את שאיפת ארצו [illegible] 20 שנה מהיום ארצו [illegible] לארצות המתועשות, בדומה לצרפת, אנגליה ובלגיה. [illegible] הנפט הם רק הציפוי על [illegible] כלכלה שלנו".

שתי ארצות מורות תוכנית נפט, הסובלות מלחצי [illegible] והאוכלוסיה — [illegible] — נחפזו להקדיש [illegible] מן הנפט להקמת [illegible] אלטרנאטיביים, [illegible] ועל תעשיה פטרוכימית. [illegible] דלות אוכלוסיה כסעודיה שכבר עכשיו נאלצות [illegible] במספר רב לעבודה בכל [illegible] עלולים לראות בסופו של התיעוש [illegible].

השקעות בחו"ל

הפתרון האחר הסביר [illegible] השקעה מכניסה רווחים לא[illegible] כווית כבר החלה בתוכנית [illegible] בעלת תנופה. [illegible] שנה קנתה, בין השאר, [illegible] דולר, את מלון הילטון [illegible] באטלאנטה (ג'ורג'יה). [illegible] השקיעה כווית יותר מ[illegible] מיליארדים דולר בחוץ לארץ.

[illegible] האוצר של סעודיה [illegible] בשמרנות מרובה — אולי [illegible] מוגזמת על הבזבוז הרב [illegible] הודח המלך סעוד ב-1964. האוצר הגדל והולך של סע[ודיה] מחזיקים בפקדונות בבנקי [illegible].

תוכניות הפיתוח [illegible] השאפתנות של איראן [illegible] את כל הכנסותיה מן הנפט. [illegible] חלק גדול מתמורת הנפט [illegible] המערב מכוח מרוץ-חימוש [illegible] אזור המפרץ הפרסי. [illegible] מיליארד דולר, [illegible] עצה התכנון הכלכלי העליונה [illegible] ש-80 אחוז מן ההכנסות [illegible].

ארה"ב ובריה"מ [illegible] לעשות להפגת המתיחות באזורים, מגדילות את מספר היועצים הצבאיים [illegible] עיראק יש לפי אומדן [illegible] אלף סובייטים ובקרוב יימצאו [illegible] אמנים ומומחים אמריקנים [illegible] במספר.

שרות „וושינגטון פוסט" בלעדי למעריב

[נו]שאים דחופים לסדר היום הלאומי

כ גד יעקבי

בעד לערפל הכבד כבר ניתן להבחין ב־הצטללות־מה של סדר היום הלאומי: תחומי הבטחון וה־האלטרנטיבות מתב־[…]ולכות. בנושאי הכל־[…] חברה, המשטר ואו־[…]ויים הנתיבים עדיין […]ים, אולם פחות מ־[…] תחושה שאנו חיים […]רכים מדיני הופכת יותר ויותר.

המשבר הבוטה, לעתים, […]נתה במפלגת העבודה ו־התהליכים הבינגושיים הה־מתחוללים, ובהם הגלות ה־[…] המערב במקורות הדלק כוח־קנייתן הגובר של מדי־[…] בשוקי אותן מדינות בוודאי […]כך. אך בעיקר חייב תהליך […] הידוד לעבודה שהלמו שש שנים מאז 1967, ואנו […]קראת הכרעות פוליטיות ש־[…] למדיניות הממשלה באזו־[…]ם. תבאות, שקיומו עכשיו […] מלחמת ששת הימים.

הוא דירת ההכרעות המיק־[…] קשר את תמיכת הציבור ב־הבחירות, עליו להבהיר מה […]אתו בתחומי המדיניות ה־ראש ובראשונה בנושאי ה־שטחים.

[…] המתבקשת היא בין שתי […] האם יהודי הפרדה בינינו […]בני השטחים וציפיה לנס של […]אומי; או שמא עלינו, ב־[…]עצב את דפוסי היחסים ה־[…]נו עם שכנינו בשטחים ואת […]תיד של ישראל?

[…]ות מתפישות אלה מסקנות […]ות שונות לחלוטין. אם יוכ־[…]דרך את התפישה הדתית, […]; בכך שיחסי שלום יהיו […] של יחסי־גומלין מתמקים, הקמת ערים יהודיות ביהודה, […] יהודה וגולן — יהיה על […] לנקוט יוזמות ופעולות ה־[…]ת מכך.

[…]ן, שהפעם לא ניתן לצאת התפישות בסיועו של גישה […] שכן ההכרעות הן על מדיניות כנושא להגשמה. דומה שרוב הכן שגם רוב חברי מפלגת […] מצדדים בתפישה […]. אולם […] יש בהכרח […] בין כך […]כרעות המתקבלות במסגרת […]ם כצומצמים.

אין זו הכרעה הקידה ה־[…] אלא שלגבי נושאי הפנים […]ת נראה, שקהה כושרנו […] בפיכחון על תופעות […]ם במדינה עצמה. לעתים דו־[…]נו שבויים בקיפאון אינטלק־[…] פוליטי המשתק אף את רצוננו מבט אל פני התהליכים אלה […] מהם לקחים. באומרי „אנו" […] תכוון אל רבים וטובים בצי־[…]הב. אלה נאספים בחוגים ומתלוננים בתיאבון ובכל […]ילם גם בהיות כמה מצרות […]ות רבים, אין בכך כל נחמה. […]נהגות המדיניות לעשות את עליהן: לגבש מדיניות שב־[…] להתמודד עם בעיותיה הפנ־[…] של המדינה בתחומי הפנים.

[…] מכשולי הכלכלה

קצב הצמיחה המהיר, התע־[…] העודפת ורמת ההשקעות ה־[…] — מתחוללים בישראל תהלי־[…] כלכליים המחייבים הערכות ה־[…] הובנו התיצבי במטבע זר הגיע […] חדשה — 4.4 מיליארד דולר, […] לפי תחזיות הרשות, לתיכנן […] הוא יעפיל וילך. קצב עליית […]ים הוכפל בחודשים האחרונים, […]ין במאזן התשלומים גדל. דד־[…] אלמלא ירידת חלקה של ההו־[…] לבטחון מן התקציב והתפוקה […]ת הגלמית, ואלמלא פיחות […] הישראלית לעומת המטבעות […]פיים (בהיותו קשור לדולר), — […]צבנו בתחומים אלה קשה אף […]

[…]ות השכר וההכנסות ב־1973 ה־[…]ם בגידול של יותר מ־6 מילי־[…] לירות הקפאת המחירים (כלו־[…] ירידתה של אינפלציה כבושה) […]לולים להעיף את שנת 1974 ל־[…] מבחן המכאובים למשק הישי־[…] דחיית העלאותיהם של המסים […]יציאליים, התחבורתיים, כס […] הבוסף ושכר הלימוד לשנה […]; ימקוד בה עוד יותר את ה־[…]ות, ומקבן החושש, כי אף […] תהיה כעותק מדויק של 1966, […]ים כמה מסימניה של זו להס־[…]בה את ותתם. שפל או מיתון […]ים לישראל יותר מאשר לאו־[…] רבות אחרות. שכן — ממש כ־[…]לציה — הם פוגעים קודם כל […]בות החלשות. אך נוסף לכך — […]נם רעה בעליה ובגורל הלאומי […]לא ביכולת ההתעצמות הכוללת ישראל.

[…] מקביל לכך עלול להתחדש הוי־[…] המדיני, גם עם ארה"ב. לקח […]ר מלמד שלשיקולים כלכליים […] משקל בהכרעות מדיניות, ועל […] לכשור עמידה כלכלי, חשיבות ה־[…]ת מנושאי המשק, בין השאר גם […]עבר יכולת הקליטה והאוליגרכיות […]רתית. כבר עתה כ־40 אחוזים העולים הם אקדמאים ושיעורם […]ה עקב המבנה המקצועי של יהדות […]ת המועצות, ארה"ב, בריטניה ו־[…]ג, ודבר זה יחייב הקצאת מש־[…]ם רבים יותר לקליטתם ולצימ־[…] המערים הכלכליים והסוציאליים. […]ימה שאנו עוסקים מדי ב„מדי־[…]ת שוטפת", — ועוצמים עינינו,

אולי במכוון, מטעמי נוחות פוליטית — מפני בעיות אלה. כדי להתמודד עמן — חייבת, קודם כל, להיות נכונות לעצב מדיניות כוללת — הרואה במיכתנו את התהליכים הנדרשים כולם לטווחים ארוכים וקצרים, הקושרת את הטווח הארוך עם המדיניות האופרטיבית לטווח הקצר. שכן מבחנו של תיכנון בהשפעתו על המדיניות המתבצעת, ולא בכספר התוכנית שהוא מפיק לתועלתם של מפעלי הנייר. תיכנון אינו אלא אמצעי מושכל לעיצובה של מדיניות מקיפה, שמגמתה לפסוק פחות בניהול השוטף של המשק ויותר בהכוונתו: פחות ב„צעדים" ויותר ב„יעדים". לשם כך חייב להיות קשר של תלות ותיאום בינו לבין כלי הביצוע — כגון תקציב המדינה, וזה צריך ליהפך לרב־שנתי כתיכנון עצמו.

הנתיבים שלדעתי על המדיניות הכלכלית להתנהל על פיהם בתקופה הבאה הם:

✶ קביעת כללים אחידים לעידוד או בלימת ענפי המשק, תוך הינתקות משיטת המרי"ח האישי; על־ידי כך וכן על־ידי מדיניות סחר חוץ שתביא להאחדת תנאי ההגנה על הייצור המקומי והאחדת שערי היצוא — ניתן יהיה לעודד התרחבותם של ענפים בני כושר תחרות ולבלום אחרים שתרומתם הצפויה למשק היא מעטה.

✶ מדיניות השכר וההכנסות יכוונו לביטול כל ההטבות המיוחדות והמקבילות, של לעבור לשיטת שכר והכנסות ריאליים שיכללו בתוכם את כל סוגי ההכנסות והשאיר לפרט את ההחלטה בדבר מבנה צריכתו. בהתאם לכך תיערך גם רפורמה במס ההכנסה. כן יש להנהיג רפורמה במסי התוצאה — על־ידי הנהגת מס ערך מוסף היוצר בסיס רחב ואחיד של מיסוי על מוצרים ושירותים ומצמצם את העיוותים הקיימים בהם.

✶ תונהג רפורמה בהסדרי יחסי העבודה על־ידי ביטול הרטרואקטיביות בתוצלתם של הסכמי עבודה (הגורמת לעידוד עיכוב חתימת הסכמים); יאוחדו מועדי חתימת הסכמי העבודה בענפי השירותים הציבוריים ושאר הענפים; תתחייב עריכת משאל כללי בקרב העובדים במפעל בטרם שתוכרז בו שביתה.

✶ ולאחרונה — יש לשקול ביטול כל התרומות של בעלי אמצעים בישראל למען קרנות אלה או אחרות. תועלתן של תרומות אלה — המשתררות ממס — היא זעומה ואילו נזקן לציבור האמוני הוא רב.

כתוצאה מכל אלה — תהיה הכלכלה הישראלית „דימוקרטית" ופלורליסטית יותר וריכוזית פחות. הממשלה, כתוצאה מכך, תישא באחריות פחות ישירה למצבם של מפעלים וחברות התלויים בה עתה יותר על המידה. יתכן, שהיא אף תהיה נתונה פחות ללחצים, שלהם היא נכנעת יותר מדי, כתוצאה מהעדר קריטריונים ברורים ולחצים הנענים, מזמינים כידוע לחצים נוספים ואף אלימים — חוזר חלילה.

דימוקרטיזציה של ישראל

גם בהתבוננות שטחית ניתן להבחין בתהליכי הניכור המתחוללים בישראל בין חלק מהציבור לבין התהליך הפוליטי. „הכל נקבע מלמעלה" ו„בלאו הכי זה לא יעזור" — אלה הן אמירות תדירות ונשנות בכל מפגש. במיוחד בדור הצעיר ובחוגים האקדמאיים. העדרה של אלטרנטיבה פוליטית משמעותית והעדר התנועשות ונידות בקרב הנציגויות המפלגתיות, מגבירים עוד יותר תחושה זו וביטויים אלה. על כך עמדה מפא"י במצעיה לכנסת עוד בשנים 1959 ו־1961 וכך נאמר במצעה לבחירות ב־1961: „מפלגת פועלי ארץ ישראל רואה כמטרה מרכזית לפעולתה החוקתית וכצו עליון של עתיד הדימוקרטיה בישראל את החלפת שיטת הבחירות היחסית בשיטה. בחירות אזוריות. שיטת הבחירות היחסית, כפי שהוכיח הנסיון הממושך, מעמידה את משטרה הדימוקרטי של המדינה בסכנת התבוות. שיטה זו שוללת למעשה מהעם את בחירת נציגיו למישרין, אינה מאפשרת כל קשר חי ובלתי־אמצעי בין הבוחר לנבחר, מסייעת להתפצלות מופרזת והבלגית בקרב האומה... מחללה כבוד הדימוקרטיה... וכו'".

ישראל היא המדינה היחידה בעולם הדימוקרטי כולו המקיימת את השיטה היחסית ארצית, בה מתמודדות רשימות ארציות, הנקבעות ע"י ועדות המינויים, על קולות הבוחרים. החלפתה לשיטה האזורית (רובית או יחסית) תגביר עצמאותם של חברי הכנסת, תחזק מעמדה, תצמצם מספר הרשימות לכנסת, תיצור אלטרנטיבה פוליטית משמעותית לממשלה ותגביר הזיקה בין הבוחרים לנבחרים. הצעת חוק זו — הנתמכת עתה לכאורה על־ידי רוב הכנסת, חקיקתה אינה מתקדמת בגלל שיקולים מפלגתיים. עם כינון הכנסת הבאה — יש, לדעתי, לערוך מישאל עם בנושא זה. שכן להבדיל מנושאים אחרים — כאן מדובר בשיטה בחירתה של הכנסת עצמה, ומוטב למסור לציבור זכות ההכרעה בו.

אולם זוהי רק רפורמה חיונית אחת לדימוקרטיזציה של ישראל. ההכרחיה לחיזוק יסודות המשטר הדימוקרטי וליצירת טעם המשמעות להשתתפות בחיים הפוליטיים.

הצורך בדה־מפלגתיזציה של הרשויות המקומיות על־ידי הנהגת בחירות ישירות. הבשיל בדעת הקהל זה מכבר. לא כן בכנסת. שלא השלימה ואליבי חקיקתו, — ונראה, לראובן לב, אף לא תשלימה עד לפיזורה בעוד זמן־מה.

השיטה היחסית־ארצית בבחירות להסתדרות גם היא אינה מסייעת לאמינות של מוסדותיה בעיני כלל חברי ההסתדרות. ועדי העובדים הם הדרג הנבחר ביותר במישרין. כל השאר — נקבעים באמצעות רשימות מפלגתיות שהרכבן נקבע בפורומים מצומצמים. הנהגת שיטה מפלגתית־אישית מעורבת, תגביר סמכותם ומעמדם של נציגויות העובדים ובכלל זה בודדי האיגודים הארציים, הוועד־הפועל ומועצות הפועלים. ובכפלנות: הנהגת בחירות מוקדמות לצורך קביעת נציגויותיהן המוציאות. במקום שיטת ועדת המינויים — בחירות כלליות בין מועמדים אלטרנטיביים על בסיס אזורי או סקטוראלי. כך יותמו הליכי צמיחה וסיכויי בחירה לאנשים צעירים וחדשים ותעלה איכותם ועצמאותם של נבחרי המפלגות. יותר טעם של ממש בהשתתפות פעילה בחיים הפוליטיים. טעם שהוגע עתה מעומעם ותפל.

העם והארץ

קיימת זיקה הדדית בין דמות הארץ לאופיו של העם החי בה. איכות החיים הינו מושג המסכם את שניהם. ולזו תהיה השפעה גוברת על רצונם של היהודים לחיות כאן, יהודי הגולה ובני הארץ כאחד. אחד ממוקדיה של איכות החיים — הינה איכות הסביבה ודמותה. שכן „תחילה אנו מעצבים את ערינו — ולאחר מכן ערינו מעצבות אותנו", כפי שאמר צ'רצ'יל עוד בשנות המלחמה. בשנים האחרונות התחדדה מודעותנו לכך, גם משום ירידת המתח הבטחוני, וגם משום תהליכי־התמורה באיכות הסביבה בישראל. הגורמים העיקריים להתמורה זו הינם: הגידול המהיר בהיקף האוכלוסיה והצטופפותה ברצועת החוף, כמגמה הפוכה ל„פיזור האוכלוסיה" העובדה שכ־85 אחוזים מן האוכלוסיה מתגוררים בערים; הגידול המהיר בתפוקה התעשייתית והחקלאית והעליה המהירה בצריכת האנרגיה, הכימיקלים, הדשנים וחמרי ההדברה. בכל אלה — יש, כמובן, גם היבט, אלא שבהעדר תיכנון סביבתי־אורבני כולל ומחייב, הם עלולים להפוך לרועץ. העדרו של זה בישראל, והפיגור התפישתי בנושאי איכות הסביבה — חושפים אותנו יותר ויותר להמשכותה של „המחלה האקולוגית". שסימניה, בין השאר, זיהומי אויר, קרקע, מים וחופים, רעש, צפיפות ומפגעי נוף מתמירים.

לתהליכים אלה גם היבט חברתי. שכן, השכבות שבמצוקה עלולות להיות קרבנות של סביבה גרועה יותר מהמבוססות והעשירות. אלו יכולות לנטוש את מגוריהן הקיימים ולמצוא לעצמן אלטרנטיבות נוחות יותר. לפיכך יש להשקעות בתחום זה גם השפעה על מיבנה חלוקת ההכנסה הלאומית.

לפיזור האוכלוסין, כאמור, השפעה לא מעטה גם על רמת איכות הסביבה. מראשית ימי המדינה, היה פיזור האוכלוסין יעד מבוכר. ואמנם בשנות העליה ההמונית 1949—51, — הצליחה ההפניה המינהלית להגדיל את האוכלוסיה באיזורי הדרום והצפון בצורה משמעותית. אך בעוד שב־1951, לדוגמה, היה משקלם המשותף של מחוזות ת"א והמרכז בסך־כל האוכלוסיה 56.2% הגיע הוא ב־1970 ל־53.5%, הבדל בלתי משמעותי. שני מחוזות אלה גדלו מ־417 אלף תושבים ב־1948 ל־1,370 אלף ב־1970. על פי תכנית פיזור האוכלוסין שהוכנה ב־1963 היה על 51% מתוספת האוכלוסין להתישב באיזורי הפיתוח. בפועל עשו זאת 39% בלבד. ואילו בתחום ת"א נתוספו מאז ועד כה 151 אלף תושבים במקום 86 אלף בלבד על־פי התכנית. במילים אחרות — מדיניות פיזור האוכלוסין, אינה מתגשמת. ולכך השלכות ישירות על איכות הסביבה ודמות המדינה.

לעתיד, יש לחדש היזמה הממלכתית לפיזור האוכלוסין במלוא היקפה. על־ידי הספקת בניה ציבורית וממלכתית לצרכי מגורים באיזור תל־אביב; השקעות בתשתית הגנבית עידוד המגורים בערי הפיתוח לאחר סיווגן מחדש; יש לתכנן ולהקים שלוש ערים חדשות שתהוויינה מוקד משיכה לעולים ולבני הארץ: אחת באיזור באר־שבע־אשדוד, ימית — בפיתחת רפיח, ו„יהודה" בהרי יהודה; יש לחוקק חוקים בתחום איכות האויר, הפסולת המוצקת והרעש לקביעת סטנדרדים מחייבים בשלושה תחומים אלה; במגמה לשקם, לשחזר ולשמור את אתרי ראשית ההתישבות והבטחון בארץ־ישראל במקומותנו, — יש להקים רשות ממלכתית מיוחדת לכך; להקים עיירות־גג משותפות לאיזורים מטרופוליטניים של ת"א, חיפה וירושלים אשר תיטולנה לעצמן את תפקידי התיכנון, פיתוח התשתית ואספקת שירותים משותפים לאיזורים אלה; ולאחרונה — הקמת משרד לתיכנון ולפיתוח סביבתי שיחליף כמה מהמשרדים והרשויות הקיימות, שפיצולן פוגע פיגעל ממלכתי נאות בסוגיה זו.

הטבע והאלוהים הכתיבו לנו את מיקומנו הגיאופוליטי, את אוצרות הטבע וגם את עיקר המשקעים. כל השאר הוא מעשי ידי אדם, פרי החלטותיו והתנהגותו. בישראל יש אפשרות רבה להשפיע על מהלך התפתחות העתיד. אנו בונים ארץ פתוחה, שליפתנו בהכוונת המשאבים ובקרקע — היא רבה. אך סוף מעשה במחשבה תחילה. עלינו לעצב תכנית אסטרטגית מקיפה, לקבוע מדיניות ולהגשימה. לשם כך עלינו לזעוק מחדש בתפישתנו, בתודעתנו, ובכלי הממשל העוסקים בתחום זה.

לתמורה בממשל

מיבנה הממשלה צריך להיבחן מפעם לפעם נוכח השינויים המתחוללים בסדר העדיפויות הלאומי, התעוררותם של צרכים חדשים, הצטברו של נסיון והתבוננות אל ההתהלל בעולם. מיבנה הממשלה ושיטות פעולתה ראוי שיעמדו במיבחן שלוש שאלות עיקריות: האם הם הולמים את צרכי המדינה? האם היא פועלת בצורה תקינה בעיצוב וביצוע המדיניות? האם לרשותה הכלים המסייעים המאפשרים זאת?

נראה לי שבעתיד הקרוב ראוי שהממשלה תיערך מחדש בעיקר בכיוון של „הקבצת תפקידים". מגמתה — תחומי פעולה רחבים יותר לכל משרד, וממילא הפחתת במספר המשרדים הממשלתיים מ־18 עתה ל־12 לאחר מכן. בין השאר, יש להקים:

✶ משרד לרווחה חברתית, אשר יעסוק בכל תפקידי הבטחת ההכנסה והתעסוקה. המצויים עתה במשרדי העבודה, הסעד והביטוח הלאומי.

✶ משרד לתיכנון ולפיתוח סביבתי, שימזג בתוכו את התיכנון הפיזי, משרד השיכון, מע"צ, מינהל מקרקעי ישראל.

✶ משרדי המסחר והתעשיה והפיתוח — ימוזגו למשרד אחד.

✶ יתמנה שר למדע, טכנולוגיה וחינוך גבוה.

✶ במשרד החינוך והתרבות ירוכזו כל תפקידי החינוך הפורמלי והבלתי־פורמלי המפוזרים עתה גם במשרדי הסעד והעבודה.

✶ שירותי הטלפון יהפכו לחברה ממשלתית־ציבורית.

✶ הפיקוח על המשטרה יעבור למשרד המשפטים.

נוסף לכל אלה תוקם במשרד ראש הממשלה יחידה לאומית ליעוץ ולתיכנון כולל — מדיני, סביבתי וחברתי — אשר תייעץ לממשלה בהגדרת יעדיה ובעיצוב מדיניותה הכוללת, תסייע לכך שבידי הממשלה וראשה יהיה מצוי מידע רחב ובהיר, תתאם את תכניות הפיתוח של המשרדים השונים ותעריך את תכניות האב המשולבות וארוכות הטווח.

כתוצאה מכל אלה תפעל הממשלה כממשל מגובש יותר, העוסק בתחומי מדיניות אורגניים והמסוגל לפעול גם כקבינט מעצב מדיניות ולא רק כפדרציה של משרדים, שתחומי הפעולה חלקם קטועים.

השנים הבאות תהיינה שנות מבחן בתחומי הפנים — לא פחות מאשר בנושאי הבטחון והשטחים. במבחנים אלה המפתח לעוצמה שבאיכות ובכמות גם יחד.

היערכותנו לקראת אלה מותנית במנהיגות לאומית הצופה למרחוק, רעננה במחשבתה, המעצבת מדיניות החלטית בהגשמתה.

המצע של אליאב

● מתתיהו פלד

הדבר המאפיין את המצע של לובה אליאב הוא הרצון להוכיח כי לא חייבת להיות כל סתירה בין הצרכים האמיתיים של ישראל בתחום הבטחון לבין אותם עקרונות מוסריים שהינחו את תנועת העבודה בארץ ישראל מראשית דרכה.

אין זה אולי, דבר מקובל להציג את האמונה בערכים מוסריים כסעיף במצע בחירות, שעל פי אופיו חייב להיות „ענייני" ותכליתי. אך האמת היא שרבות מן ההשקפות המדיניות שקנו לעצמן בשנים האחרונות שביתה בקרבנו, מקורן בהנחה המעשית, כביכול, שאכן בטל תוקפם של אותם ערכים מוסריים שנהגנו לדבוק בהם בעבר, ויש אף הטוענים עכשיו כי מעולם לא האמנו בהם מעומק הלב. על תופעה מסוכנת זו מצביע אליאב במצעו באמרו כי „רוח חדשה... של התכחשות וזלזול מופגן בערכים המקוריים והיסודיים" שלנו הולכת לנשב בחלקים של החברה הישראלית.

לעתים קרובות נשמעים בדיונים על דרכנו המדינית, המתנהלים באינטנסיביות רבה בכל רחבי הארץ, דברים שלא יכלו להאמר אלמלא ארתה רוח חדשה, רוח רעה, שאליאב מצביע עליה. על מנת למצוא צידוק לעמדות נטולות כל תוקף מוסרי יש ואתה שומע כי בעצם לא היו הערכים המוסריים שדגלנו בהם בעבר אלא אמצעי להסוות בו את מעשינו הבלתי־מוסריים בטבעם, שכן אין למצוא נוסחה המיישבת מבחינה מוסרית את התביעות הנוגדות כל כך של התנועה הלאומית הערבית מחד ושל התנועה הלאומית היהודית מאידך.

ומאחר שניגוד זה, מראשיתו, חייב אותנו, לפי טיעון זה, לדחוק את רגליהם של הערבים מכל מקום שבו הצלחנו להנחל, הרי שכל ההבדל בין מה שנעשה בעבר על ידינו, לבין מה שעלינו לעשות עתה, הוא רק זה שבעבר נקטנו אמצעים של חלשים ואילו עכשיו יש בכחנו לנהוג כחזקים.

דברים כאלה הנאמרים לעתים גם על ידי אנשים שלא רק העלו על נס בעבר את מוסריותו של המפעל הציוני, אלא גם חיו על פי עקרונותיו עשרות שנים, מהווים עדות עגומה לעומק המשבר המוסרי העובר עלינו, בעטיה של התחושה כי אינו זקוקים עוד לאותם ערכים של העבר. הנכונות להתנכר לעיקרי אמונה, שעה שהם נראים כבלתי שימושיים, היא הסימן המדאיג ביותר של ההתפרקות המוסרית שאנו נתונים בה.

אך לכל אלה שכך רואים את פני הדברים, חייב היה מישהו לומר את אשר מנסה אליאב לומר במצעו — כי הם שוגים לא רק במישור המוסרי המופשט אלא גם במישור המעשי, משום שאין סכנה גדולה יותר לחברה כלשהי מאשר דמוראליזציה והתפרקות כללית בערכי היסוד.

זהו לקחה של ההיסטוריה, והוא חוזר על עצמו בדייקנות מפליאה. לכן יש הכרח להעלות מחדש ולהדגיש את חיוניותם של ערכים מוסריים במצע פרוגרמטי, שעה שסימניה של דמוראליזציה כזו נעשים כל כך ברורים.

●

אך בניגוד לסברה רווחת, אין כל צורך ואין כל הצדקה להניח, כי הדבקות בערכים מוסריים מחייבת נקיטת קו מדיני המשמיט מידינו יתרונות ממשיים העשויים לבצר את מעמדנו או את עתידנו. להיפך, דווקא אותם יתרונות מדומים, הנראים כה מובנים מאליהם שעה שכל עניינו מצטמצם במיקסם־השווא של ההתרחבות הטריטוריאלית, מתגמדים שעה שאנו מנסים לראות את דמותה ואת מקומה של ישראל בנהוגים של שלום ויציבות חברתית וכלכלית.

נסיונו של אליאב להתייחס אל השלום, לא כאל נושא לספקולציות, כלשונו, או להערכות־מצב היפותטיות, אלא כאל עקרון לפעולה הוא בלי ספק נסיון יחיד במינו בהווי הפוליטי שלנו, וברגע שנמצא הכוח להתייחס כך אל השלום, מייד נבצאת גם האפשרות לחזות את העתיד על בסיס הרבה יותר רחב ויותר מבטיח מאשר הבסיס הטריטוריאלי המקובל כל כך אצלנו.

כך מתברר, כי השאלה של „שטחים או שלום" אינה רק שאלה מוסרית, שאלה היפה ל„יפי נפש" להתגדר בה, אלא שאלה של מדיניות מעשית. לפנינו שתי ברירות יסודיות, שהאחת גם מוסרית. כי האמונה בשלום, המהווה במצע של אליאב אבן פינה להשקפת עולם מדינית מציאותית, אינה מעידה דרך של אוטופיה מסוכנת על דרך של ביצור עמדות בכוחות, אלא מתווה דרך של התעצבות כלכלית ותרבותית המתאפשרת על־ידי הישגיה העצומים של ישראל עד כה.

הדברים הללו ודאי נשמעים מוזרים בכמה מקומות, או בלתי־סבירים, אך לא מקרה הוא כי עד כה טרם נמצא בקרבנו מדינאי שיעז כפי שמעז אליאב, להתייחס אל השלום כאל אפשרות מדינית פתוחה.

ואף זו אחת התופעות התמוהות בהווי המדיני שלנו, שכל המנסה להוריד את השלום ממרומי האשליה המדינית אל קרקע המציאות, כבעט מתחייב בנפשו. לפיכך עצם ההנחה כי השלום עשוי להיות במות ראייתנו יש בה משום גילוי של העזה מדינית.

מצב זה אינו נובע מן הנתונים האובייקטיביים השוללים, כביכול, את האפשרות שהערבים „יתעלו בעתיד לעשות שלום עם ישראל", אלא מן הרצון להעדיף במודע דרך פעולה הסבה־לאל אפשרות זו. דבר זה מתברר בימים אלה יותר ויותר, ככל שהדיון על דרכנו בעתיד מתחדד והולך. הבהילות של „הטריטוריאליסטים" לנסות ולכפות פעולות על סיפוח לכעשה אינה מוסברת יותר בנימוקי סרק של צרכי בטחון, אלא בחשש כי „נאחר את המועד", שפירושו האחר הוא כי ההערכה שהשלום אינו אשליה, אלא אפשרות פתוחה, תתגלה כמציאותית.

●

אחד הגורמים המחזקים את סיכויי השלום הוא השינוי ההולך ומתהווה בחלקים חשובים של העולם הערבי, לא רק ביחס אל עצם קיומה של ישראל, אלא גם בהערכת האפשרות של פתרון הסכסוך בדרכי מלחמה. ההערכה שנשמעה לאחרונה מפי שר הבטחון משה דיין, כי בעשר השנים האחרונות לא צפויה מלחמה גדולה בינינו לבין הערבים, נראית עתה אפילו זהירה מדי, משום שבקרב ההנהגה האחראית בעולם הערבי שוררת ההכרה כי המלחמה בכלל אינה באה בחשבון יותר.

לפני שבועות מספר נודע על הנחיה שנתן המלך חוסיין, כי צבאו לא יטול חלק בכל מלחמה אם תפרוץ בין הערבים לישראל. אך הרבה יותר חשובה היא קביעתו של סאדאת בנאומו הארוך ב־23 ביולי, כי התנאים המדיניים מחייבים את מצרים לחשב את דרכה עתה לעשרים השנים הבאות. קביעה זו מהווה את המפנה הדרמטי ביותר בעמדה של מצרים מאז הכריז סאדאת על נכונותו להכיר בישראל ולעשות עמה שלום.

באווירת החשדות השוררת אצלנו ביחס לערבים, שהיא כשלעצמה מובנת ולאור החששות מפני סכנה עובית העלולה להתגלות פתע פתאום, שאין כלל להבינם, אין זה פלא כי התמורות הגדולות בעולם הערבי כמעט אינן זוכות לאבחנה אצלנו.

אולם אין להתעלם מן המשמעות של דברים שנאמרו בהירות, אך בבהירות מספקת, על ידי נשיא מצרים. הוא קבע באורח ברור ביותר כי עוצמתה של מצרים אינה מספקת לפעולה צבאית, כי עוצמת העולם הערבי אינה דיה לכפות על המעצמות פעולה כלשהי, וכי יחסיה של מצרים עם המעצמות, לרבות רוסיה, אינם מותירים כל מקום לתקווה, כי מצרים תוכל להסתייע בכוחות חיצוניים בפעולה צבאית.

המשמעות של מצב זה היא „שיש לבחון מחדש את עמדותינו", אמר סאדאת. בחינה זו תיעשה לדבריו בסידרת דיונים נרחבים, שייערכו לאו דווקא במגמה לקבל החלטות מסוימות, אלא במגמה לבחון נקודות השקפה חדשות. במילים אחרות, מצרים חייבת לבחון מחדש את עמדותיה.

בחינה זו, לפי סאדאת, חייבת להיעשות לאור התפתחויות צפויות בעשרים השנים הבאות. כלומר, גם מי שיתעקש לייחס לסאדאת כוונות זדוניות להתקיף בעתיד את ישראל יהיה חייב להודות, כי יתכן שלהערכתם של המצרים כיום לא יתרחש דבר תוך עשרים השנים הקרובות.

אך יתכן, שיש לפרש קביעתו זו של סאדאת בדרך אחרת; יתכן שמה שהוא התכוון לומר למצרים הוא שהגיע הזמן לנקוט מדיניות שונה. מי שעקב במשך השנים אחר מנהגו של סאדאת בדרכו לבשר שינויים מהותיים בעמדותיו, יודע כי לעתים הוא עושה זאת בטון שאינו חגיגי כלל וכלל. יש המפרשים זאת כחוסר כשרונו הרטורי, אך אולי נכון יותר לפרש זאת בכך שנסיגה מעמדות שנתקדשו, בדרך כלל נעשית בהכרזות בלתי־חגיגיות.

בכל מקום, מי שהוות הסכנה הבטחונית לישראל, כשמשה בר לרגליו בדרכו המדינית, חייב להחדיר ולמצוא לעצמו „סוס" חדש לרכב עליו נוכח ההערכה המשותפת לנו ולחשובים שבמנהיגי הערבים, כי עצם הסיכוי למלחמה קרובה נעלם והלך. מכאן, שהשאלה אם האמונה בשלום היא רק חלום־שווא או שהיא יכולה להתקבל כעיקרון פעולה, כפי שמציע אליאב, הופכת יותר ויותר שאלה ממשית מאד, שאלה המתייחסת יותר לשאיפותינו הכמוסות מאשר למשמעותה של המציאות המתהווה לעינינו.

●

אחת הסגולות החשובות של מצעו של אליאב היא מידת הבטחון שהוא מגלה בכוחה של ישראל להתקיים כמדינה עצמאית המסוגלת להתוות של דרכה ללא פחד. גם זה חידוש בסבכון הדיון המדיני אצלנו, המבוסס כל הזמן על העלאת פחדים מכל הסוגים. בנוסף לפחדים מפני כוחות נעלמים בקרב הערבים, שידוע לנו כי אין הם קיימים, כוחות המסוגלים חלילה להביא כליון על ישראל, מקובל גם הפחד מפני פתרון כפוי. פחד זה ממלא לעתים תפקיד מרכזי ביותר בשיקוליהם של חוגים מסויימים: אפשר לומר, כי על פחד זה הם סומכים ועל־ידי החשש הזה הם מקווים להינצל.

הלך המחשבה של חוגים אלה הוא זה: אמנם, אין זה מוסרי להרחיב את גבולנו על ידי סיפוח של שטחים המאוכלסים, אך אנו יכולים לסמוך על המעצמות שלא יתירו לנו לעשות

(סוף בעמוד 24)

רוכש דירה
האם אתה מבורר?
מי הבונה? מי המוכר? ולמי תוכל לפנות
כשתגור בדירתך?
האם אתה יודע?
שחברת
"גן"
בונה, מוכרת ונותנת שרות לדירות האיכות
בכל הגדלים ובכל חלקי
פתח-תקוה
שאל את מאות הדיירים שגרים שנים
בדירות "גן" והם יגידו לך:
"דירה בחברת "גן" תקוה —
כשתגור בה מרוצה תהיה"
"גן"
חברה קבלנית לבנין והשקעות בע"מ
פתח תקוה, רח' חיים עוזר 20

هكذا من الأصل

ממטולה עד אילת

לרבינוביץ מותר?

נתפרסם, כי ראש עיריית תל־אביב, יהושע רבינוביץ כועס על התבטאותו של שר המשטרה, משה דיין (בכנס פעילי רפ"י לשעבר): השאלה איננה ציון או רבינוביץ,

השאלה היא תל־אביב או ימית.

תמה רבינוביץ: הכיצד זה יכול דיין לומר שלא איכפת לו אם כראש עיר ייבחר מועמד גח"ל, או מועמד „העבודה".

אמרו משמו של דיין: לרבינוביץ מותר להתנגד לדיין כראש ממשלה, ולדיין אסור לומר משהו לגבי ראש עיריית תל־אביב?

הפסוק השני...

בדיון על העוני בישראל, טען ח"כ גדעון האוזנר: במקורות שלנו יש שתי כתובות בענין העוני. פעם נאמר — „לא יחדל אביון מקרב הארץ". פעם שניה נאמר „אפס, כי לא יהיה בך אביון". הגיע הזמן שנבחר עצמנו מן הראשון, ונאמץ לעצמנו את השני.

צדק צדק — תערער...

בתום דיון משפטי מייגע, שנמשך 8 שעות רצופות, בעניין הסנקציות שנקטו קציני הים במיכליות, החליט שופט בית הדין ל־עבודה בחיפה, לבטל את הצו האוסר על קציני הים לנקוט סנקציות נגד חברות הספנות.

כאשר יצא הקהל מאולם המשפטים, הופיע בפתח פקיד בחברת ספנות ושאל את היוצאים: „הצדק ניצחו" — השיב לו קצין ים ותיק. „צריך להגיש מיד ערעור" — השיב הפקיד...

מדוע הם ממתינים?...

שר המסחר והתעשיה מר חיים בר לב, שהיה באחרונה אורח „המועדון הכלכלי־חברתי" במפלגה, זכה לשמוע שאלות על יוקר המחיה, העלאת מחירים ובעיקר הפקעת מחירים בסחורות, דירות ועוד.

„כל מי שמעלה מחירים מעבר למותר, עובר עבירה ויענש — השיב השר, והוסיף ב„עקיצה": „מה שרק אינני מבין הוא, מדוע אתם ממתינים עד לבואי לכאן, כדי לספר לי על כל זאת, במקום שתכנסו לתחנת המשטרה הקרובה ותגישו תלונה נגד החשודים בעבירה על החוק?!

ה(מפ)דחליל...

מפדחליל" — מכנה ראש עיריית פתח־תקוה, ישראל פיינברג, את חוגי הצעירים של המפד"ל, להם הוא מייחס נסיות ימסיביות ברוח גח"ל... ראש העיר תולה תקוות בסיעת „למפנה" בסניף המפד"ל באם־המושבות, שלא תושפע מ„המדחליל" בהכרעה על ראשות העיר, אם וכאשר תהווה המפד"ל את לשון־המאזניים.

פרבר — בכיוון הפוך

שר העבודה יוסף אלמוגי זכה לשבחים מפי הערכה רבים, על שהסכים להציג את מועמדותו לתפקיד ראש עיריית חיפה. למבריכיו הרבים מרחבי הארץ הוא הבטיח ראשית חכמה: להבא כבר לא תהיו זקוקים לויזה כדי להיכנס לחיפה...

שאלו את אלמוגי: מה תהיה משימתך הראשונה כראש עיריית חיפה?

השיב אלמוגי: עד כה טענו כי חיפה הופכת לפרבר של תל־אביב. אני אהפוך את תל־אביב לפרבר של חיפה.

כמו בבית חולים...

כאשר נשאלה רחל ביטון, אם ל־10 ילדים, כיצד בילתה בקייטנה־לאמהות־מרובות־ילדים, שאורגנה ע"י ארגון אמהות עובדות בנצרת עלית, השיבה: „היה נפלא! כמו בבית חולים — — —"

לאחר רגע של תמהון כללי, הבינו הנוכחים את משמעות דבריה של רחל אשר בדומה לאמהות־מרובות־ילדים אחרות — זוכות למעט מנוחה ונופש, רק בשכבן בבית חולים לאחר לידה...

בורג במטבח

כאשר נתאספו השבוע חברי הממשלה, בביתה של ראש הממשלה, ביום עבו המריא המסוק הופאני חוטף מדובאי „לכוון בלתי ידוע", שרתו הגורלות את עצמם. כל מי שביקש להרוות את צמאונו — הלך ישר למטבח ונטל את אשר גמל.

בראותו את שר־הפנים, ד"ר יוסף בורג, עומד במטבח ומכין לעצמו משקה, קרא לעברו שר־הבריאות, ויקטור שם־טוב: ד"ר בורג, אתה השר היחיד מחוץ למערך, שנמצא במטבח־של־גולדה...

הסיבה המדוייקת

מזכ"ל ההסתדרות, יצחק בן־אהרן, עבר שלשום משעות הבוקר המוקדמות ועד שעה לילה במפעלי התעשיה ומקומות ה־עבודה ברחבי עמק בית שאן ויזרעאל, עפולה ומגדל העמק.

עייף, סחוט ורוגז קמעה בשל „קבלת פנים חמה", לה זכה מפועלי מפעל הטקסטיל בבית שאן, שצעקו לעברו „בנין לשלטון — בן אהרן מוטר עתונך", הגיע מר בן אהרן לכנס ועדי עובדים בעפולה לערב שאלות. כאשר גם כאן היו השאלות ברובן עוקצניות ונושאן מחדלי ההסתדרות — ולעומת זאת

הישגי שביתות של קבוצות־כוח — אמר המזכ"ל: „איני יודע אם השאלות באו מאי־ידיעה של השואלים, או שהן נועדו רק להרגיז אותי... אך אני נוטה להאמין שה־סיבה האחרונה תהיה מדוייקת יותר" — והוא בשא נאום לבלי לצנות למעשה למרי בית השאלות...

אלוהים הוא לצידם של החזקים, למרות שהחלשים מסיבים להאמין בו.

שונא מתנות יחיה, אבל אידו

בביתו של הגיבן אין מדברים על גמלים.

משלי מ"ן — „אצלנו" עמ' 129

הגש לו, איפוא, מתנה כלבבו:

ספרו החדש של שלום רוזנפלד

אצלנו

הוצאת עקד — ספרית מעריב • המחיר — 10.— ל"י

להשיג בחנויות הספרים או ישירות:

מלא את התלוש הרצ"ב, צרף —.10 ל"י והספר יישלח לביתך.

לכב' ספרית מעריב, ת.ד. 20208 ת"א

א.נ.,

אבקש לשלוח אלי את הספר „אצלנו".

מצ"ב צ'ק ע"ס 10 ל"י, משוך על בנק..........

שם.......... ת.ז.....

כתובת..........

תאריך.......... חתימה..........

המחליף...

באחד מערבי השבוע הזה נאם במליאת הכנסת ח"כ משה נסים הליברלי, על תיקוני חוק הביטוח הלאומי. באולם הסב חבר־כנסת אחד ויחיד שנותר לפליטה. הי־צדיק הזה היה מ"מ יו"ר סיעת המערך, ח"כ משה וורטמן.

כאשר התעייף גם וורטמן, הוא ניגש לדלת הכניסה, קרא לח"כ פרופ' יצחק קליני־גהומר שעבר בקרבת מקום, והסביר בו: חבר סיעתך נואם עכשיו. אני המאזין ה־יחיד. האם אתה מוכן להחליף אותי?

על רבנים ונהגים

בישיבת ועדת הכלכלה של הכנסת ברכו השבוע חברי הועדה את ח"כ הרב י.מ. אברהמוביץ על הישגו האישי הגאה, כש־הצליח להעביר בכל הקריאות בכנסת את הצעת החוק הפרטית שלו, בדבר חובת הנהגים והנוסעים במושב הקדמי של מכוניות,

או מונית, לחגור חגורות בטיחות.

שאל אותו ח"כ גדעון פת הליברלי: הרב אברהמוביץ, הרי לפי „מקצועך" אתה רב בישראל. מה לך ולעולם הנהגים,

השיב לו הרב אברהמוביץ: זוהי גזירה שווה. רב ונהג יש להם אותו תפקיד עצמו — להוביל את האנשים הבוטחים בהם.

מטוסים — ונשמה

שגרירנו לשעבר בארה"ב, יצחק רבין, שהופיע בימים אלה בבית שאן, גילה לקהל שומעיו פרטים על עבודתו בכהונתו שם:

„בתחילה היתה בינינו לבין משרד החוץ האמריקני „חלוקת עבודה" כזו: הם מוצי־אים מאתנו את הנשמה, ואנו מוציאים מהם מטוסים... אבל בסיום אפשר לומר שאנו הוצאנו מהם הרבה יותר מטוסים, משהם את הנשמה שלנו..."

לפי הרשימה...

בקולנוע „אורלי" בחיפה, הוצגו לאחרונה 12 סרטים מצויירים של וולט דיסני.

ילד שבא בלווית אמו לסרט „ספר הג'ונגל", שאל: „אמא, אינו חיות משתתפות בסרט ז"ה „הסתכל ברשימת השחקנים" — השיבה האם.

המערך כבר פטור...

ראשי המפלגה הליברלית הסבו השבוע במזנון הכנסת, ודנו ביניהם על ריבוי המועמדים של מפלגתם לתכלית הכנסת ה־באה.

באגה יו"ר הנהלת המפלגה הליברלית, ח"כ שמחה ארליך: לפי מספר המועמדים שלנו הרואים את עצמם מתאימים לכהונה בכנסת, הרי נוכל למלא בכוחות עצמנו את הכנסת של 120, והמערך פטור כבר מלשגר את נציגיו לכנסת...

הכלב כשכש בזנבו...

יוסף בן־ניסן, היוצא בימים אלה לנהל את משרד הסוכנות היהודית בוינה — לאחר ששרת כבר בתפקיד זה בשנים 1966—1970, ועל בשנים 1954—1959 באיראן כציר עלית וכנציג המחלקה הקונסולארית של ישראל.

השבוע, בעת פרידה מידידים, סיפר בן־ניסן, כי ישראל מצאה דרכים אל לב השלטון האיראני דאז, בגלל... כלב לבן צבק.

„באותה התקופה לא היו כל יחסים בין איראן לבין ישראל. חיפשתי דרכים לקשור קשרים עם השלטון. אמרו לי, כי במצאת בטהרן אשה יהודיה קשישה, נפלאה, מומחית לפיננסים העוסקת בהקמת הבנק האיראני הלאומי. סאב אצליה לקשור יחסים טובים אתה — יהיו לי גם קשרים טובים עם הממשל.

הזמנתי עצמי מלפוניה לביתה של האשה, הנרייטה גולדברג, ילידת גרמניה, שחיה שנים רבות באיסטנבול. היא גרה לבדה בבית גדול והיתה 20 כלבים להם היא מחזיקה עבדים מיוחדים.

כשנכנסתי, ניצבה מולי ולידה כלב לבן צבק, בשם לולו. מסובב כלבים משכב, וכמחווה של נימוס בלפיה, הושטתי יד ל־לטף את ראש הכלב. האשה פלטה צעקה: „לא !" מפני שהכלב הזה היה מגיב בתוקפנות כלפי כל זר שנגע בו.

אך אני, משום מה, נתמלאתי אומץ, ובכל זאת הענקתי לו בהירות לטיפה. וראה זה פלא, הכלב הצבק הרכין ראשו והחל לכשכש בזנבו לאות רצון.

גבירתו פלטה עתה קריאת התפעלות וקבלת הפנים של כלבה, פתח לפני תן את שערי ביתה והן את שערי הממשל...

בשדה האמנות והתרבוש

להבלמא בבמתנו

ו. על במותינו — חלל (ריק...)

„במלאות 300 שנה לפטירתו של גאון הקומדיה העולמית, ז'אן באטיסט מולייר, הוכרזה השנה בתיאטרון כ„שנת מולייר". אבל מי מרגיש בכך, לעזאזל ?"

(בעיתונים)

בתום הזה, בלב עונת מלפפוני־ההצגות
• התיאטראלים שלנו (בתונגאורד... או: קישקשון...)
איך אומר גיתה בפתיחה שלו ל„פאוסט":

„אוי מין גוה.

מה יש עוד לקוות במדינתנו מן התיאטרון ז"

ואיך סח קאנט על אלה ב„בקרת כח השפוט":
„אינך יודע כלל על מי לצחוק פה קודם.
עליו, על ההסטון המערפל הכל — קאפוט! —
או על צופיו המפרפרים, כבתוך מלכודת,
ומשכבנים, בתמימותם, שאי־הכשר להבין
היא, מן הסתם, בשל עמקם המחזאי של
הכתובים..."

כך או אחרת: בסימון הזה של הפקות כושלות,
כששום אוזנים אמנותי באופק כלל לא מצטיר,
אתה נתקף (לא בעציה של שנת השיין בלבד,
במלאת
300 לפטירת האיש) געגועים עזים, עד כלות,
לבני הצרפתי הטוב ההוא,
מר זאן באטיסט מולייר!

הנה טארטיף: תן לו זקנקן, כפה, ותן לו לצעד
קלגס מקי"ק לאס־וגאס ובריסי ה„מאפיה",
תוך גלגול
עיני אישידה תם, כלפי שמיא... אי־אי־אי
איזה תעג:

והוא נהיה לך מסתם בסיק, לאיש־מוסר דגול
שגם צדיק גמור אינו עומד (ואם עומד — בולט!)
בתוך מפדי־לה אמותיו החסודות (מחבת חריה...)

הנה ה„קמצן" תרפגון (כ„הקמצן"): כל אגורה
זוכה אצלו במס, הבל או הבל... סוציאליסט עב־גרם...
הוא ב„הקהלה" וב„בוסתן" סח: „הדיקו החגורה"
רק סביב כרסו שלו (מיזרו) החגורה אינה נצררת...

והוא מופיע במכונית פתוחה ובצוארון פתוח
ושר „אוהבו מה־רצבי" ב„דן", בין פולקע לקוגה,
בתגבעה של עח (או כבש בתנור) מעון־ספוח...

הנה הד"ר סנגל (ב„התרופא בעל כרחו"):
לא ויקטור שבכתוב הכריתו לבך ולא מיד מר יקלין
קשה, חלילה, בקפ"ה... אך הוא שונן כי לקוחו
(קהל הצרכנים הישראלי) הוא — כך הדבר
כדך לי! —
לא הפוכונדר רק, ולא רק תרופקאן רוטש־הופה,
אלא (התכבקה הוכיחה!) החולה המדמה...

ואת, דוקא — בעוד עבנה מערינו, איך לומר,
הכים לאחרונה כבבה סגנרלים־קלבר
לקילליטרים מרי־ציליה ההתאמצים, דומה,
ליצור להם הדמיה קשותה של...

חבריא הקדמה...

וכבר אמרו על כך חז"ל (לפני מולייר):
אבוי לדור
עושים את התורה (שבעל־פה)
קרדיומם לחפור בו...

נו, והנה מדלון, קתו („הצגנות הנלעגות"):
נשות־צמרת מתקופת הרוקוקוקה, חניך אפקה,
הן פעילות למען „ארץ־ישראל השה" וגו'
רק על איקריה, בירעם, עקרבה — לא שמעו
(מה כבר יפה כאן)

אך בחוג־בית קל, בין מסכת־פנים של הצילים
לבין אמון דאודוראנטים מתקדם ושאר פרקטי
הן מתפשלות איזה פרון קס (מיל') —
(גם הוא במצילים!)

שיצילן משעמום,
ד' by the way: הדמוקראטיה...

אבל — את כל מולירשת התיאטרון הזאת, אלי,
מי כבר יציג פה? זה, הרי,
יותר מדי ישראלי...

ז. לבלוב האהב

„מצרים לא היוזה את ישראל או צעד קטן מורות, אבל אותנו היוזה כמו כ־73 ק"מ ממארסה כאטרות. אף־על־כן, מצרים היא אמנו וסאדאת הוא אב תאיחוד הסופי קום יקום..."

(ראויד מריע)

„...וארץ מצרים לא תהיה לפליט ולובים וכרטים במצעדיו..."

(דניאל י"א)

אפילו הוא, קטן הקומה הצבורית והערה
שכבר שנתיים מתסכל מלהזינו צעד קם —
לא האמין, עד השבוע, שהעסק יתפתח
למסדרי בדיחות כה אמללה: פארוד... פאראק...
אותו שלוב עלוב, חלוב, של ארץ לוב בשמם
(אהה, נער האנאר הזה, פרין וגם סאדת...)

איזה בושות! נבת תאמולה פרימיטיבית כה נלען
שכבר החליפה בצלים (Love me or Love me—
לא אחד
שנים רדפה אחר שאהבה נפשה, עד שכבר
שאהבה נפשה, כל עוד נפשה נמעו (בהצלחה!)
מכל מנע עם תרופה התולני התיסטרי
מדי שלישי ותמישי, לאזניהן של השכנות
המתפקפקות מצחוק — בעוד אביה העבוד, בחרי
אינו מצליח לרסנה... אהה, צער גדול בנות...

כן, אללה ירחמו — אותו, את המצפיר וממתה ב
לא לשטמו בפה שהוא עצמו בשל (בשול עצמי
לא רק שנצלי־קודמו גדולות עליו
והוא שוחה!
לא רק שהוא ה„מינו״־לין של ההומור הלאמי,
אלא שיש לו בדיונה אתה (שלא הוא המכה בם,
שמאשר היה להתלץ מהם, אך אין עם כ...

כלום יפול, פתע, על השכל, כפי שהמציאות נוהרת
(כשה שעב הוא ונופל בלי אותו שכל, כגלגל?)
כלום ישתחרר מקודשי אותה עקרית בת־גרש
ותנצח בו התבונה (ממנה חף הוא, דרך־כלל?)

כלום לא יבין כי גם בלי כל הבזיונות הנ"ל
אין שם
גוצץ לקרחתו (הסוף קרוב...) והוא, כבר, משכבה
ומשה גם בסיעתה, בה מקתיכים יורשיה, בצדו?
לא!
הוא הוסף לנו מרוחה
ומספבב ישה
לבד...

ג'יילס וילסון נאם בעברית

„גיליתי שנולדתי באותו יום שארץ־ישראל הוקמה" — אומר בן מנהיג ה„לייבור"

מאת י. פינקלסטון סופר „מעריב" בלונדון

אם רוו אי־פעם הורים נחת מהישגי בנם, היו אלה מנהיג מפלגת הלייבור הבריטית, מר הרולד וילסון ואשתו מרי, כאשר דיבר בן זה בלשון שלא היתה מובנת להם, אך היתה מובנת לכל הנוכחים באולם, שנהנו ממנה בגלוי, כפי שהעידו חיוכיהם הרחבים.

הבן ג'יילס וילסון, שנולד בשנה שהוקמה מדינת ישראל, דיבר עברית.

הדבר היה באסיפה שנערכה לא מכבר בסניף הבריטי של מפלגת העבודה הישראלית במרכז לונדון. אף שהוא עסוק מאוד בימים אלה במריבות עם ראש ממשלת בריטניה אדוארד הית, ובהכנות לקראת הוועידה הקרובה של מפלגתו, הסכים מר וילסון לבוא לאסיפה כדי לחגוג, אם גם באיחור כלשהו, את יום הולדתה ה־25 של מדינת ישראל.

היא האמה בהקבלו בידידות ובי־לגביה, ללא גיהוד ספק.

„בת ששון, האריה ד' פנה אליו בבבדיה ויו״ר האסיפה, מר גבן, ועד ההורה כשבא בי כדאג להפק ל־האריה אה הכיסה האהוב עליו — בירה.

ג'יילס, במדקימה, בלונדי, מעט בייכן, שבא בארץ היה הבנים לא הבחב בי בין הצעירים הרבים בי־המקהל באולם, אך ברגע שקם מ־בקשו הקהל מדבר עברית, היה הוא לכוכב הערב, ולא אביו.

ג'יילס הצעיר, כעשה עשרה חודשים ביכה, גיסה את דבריו — בבאבן גיכר — בכתב. פעם או פעמיים גבהל מלהבין בעת הקרא אה בוכבו ואמר: „צר לי, איני מצי־לית לקרוא את כתב ידי"... אחר־כך

התגבר על שגיאה שהתיקן לו מישהו מן הקהל. אך הוא לא נזקק לסיוע רב. כאשר סיים את נאומו העברי פרץ הקהל בתשואות סוערות.

ג'יילס תירגם את דבריו לאנגלית — למען הדיו.

המענג היה להתבונן בהבעות פני הזוג וילסון בעוד ג'יילס נושא את נאומו בעברית. ארשת הגאה והבעת פליאה החליפו זו את זו לסירוגין. הם היינו, התבונננו בפני הקהל כדי לראות כיצד הוא מתרשם מנאום בנם, וגברת וילסון במיוחד נראתה מאושרת מאוד. היא משוררת, ויש לה יחס מיוחד ללשונות. היא הסמי־קה, הנפילה מבטה, וחזרה והביטה בבן ובקהל. זה היה נפלא לראותה כך.

זו איננה הפעם היחידה שהצליח וילסון הצעיר והבלתי־מנוסה צלו־על אביו. ציר הפרלמנט לה, שרק ערב לפני־כן זכה גדול בוויכוח עם הית.

לפי כל הסימנים נהנה וי־הישג זה של בנו, וגברת וי־אף יותר.

אחר הנאום ביקשתי מג'יילס את רשימותיו בעברית. יוכל להציגן להנאה צמיתנו בינור, להנאת יגאל אלון, בישראל, ולהנאת ידידי אנו קוראי „מעריב".

תחילה היסס ג'יילס: „אני ברשימות יש כמה שגיאות. לות להציג אותי כאנד כפשי אך כאן המערבה גברת וילסון רה: „אבא, תן לו את זה רצון טוב".

■ פרופ' שלמה אבינרי

על עתיד החינוך הגבוה והרכבו החברתי

החינוך הגבוה זכה בעשור האחרון לתנופה מאין כמוה והגיעה העת לבחון כמה ממשמעויותיה החברתיות של התפתחות זו.

שתיים הן משמעויותיו העיקריות של חינוך גבוה להתפתחותה של חברה: מצד אחד הריהו תורם להגברת כושרה הטכנולוגי והמשקי־מדעי של החברה בעולם המודרני; מאידך גיסא הריהו עשוי להיות מנוף לשינויו של המיבנה החברתי.

אין צורך להרבות במלים על חשיבותו של האספקט הראשון, ביחוד למדינה הנתונה בלחצים קשים כישראל. משמעותה של השאלה השנייה סבוכה קצת יותר: היא נוגעת לסוגיה באיזו מידה שובר החינוך הגבוה בעיות חברתיות ומעמדיות או מחריף אותן; באורח ספציפי יותר, האם התפתחות החינוך הגבוה מגבירה או מבטיחה פערים חברתיים־עדתיים.

טענתי תהיה, כי בשעה שהישגיו הכמותיים והאיכותיים של החינוך הגבוה תרמו לא מעט להתפתחותה הכללית של החברה הישראלית, הרי במה שנוגע למיבנה הפנימי של חברתנו אין החינוך הגבוה מצליח, בצורתו הנוכחית, לפתור את בעיותינו החברתיות ואפילו מחריף אותן. אנסה גם להציע אי־אלו הצעות לתיקונו של עניין.

■

אין שום ספק, כי התפתחותו המרשימה של החינוך הגבוה בישראל בשנים האחרונות תרמה לא כמעט להתפתחותה המואצת של החברה בעשור האחרון. לא זו בלבד שהוקמו, התפתחו והתרחבו מוסדות חדשים להשכלה גבוהה, אלא שסך הכל של הסטודנטים בכל מוסדות החינוך הגבוה הוכפל מאז מלחמת ששת הימים.

להלן מספרי הסטודנטים במוסדות להשכלה גבוהה בשנים האחרונות:

תשכ"ז	23,800
תשכ"ח	26,600
תשכ"ט	29,400
תש"ל	33,300
תשל"א	36,100
תשל"ב	44,000 (אומדן)

התרומות זו חלה על כל המקצועות: לא רק שמספר הסטודנטים בכל הפקולטאות לרפואה בארץ עלה מ־760 בתשכ"ז ל־1,800 בתשל"ב; בתקופה המקבילה חל גידול של מספר הסטודנטים בפקולטאות למדעי הרוח מ־7,800 ל־15,000, ואילו במדעי החברה עלה מספרם מ־4,800 בתשכ"ז ל־10,200 בתשל"ב.

באופן מקביל חל גידול מרשים בתקציבי המוסדות להשכלה גבוהה. מאז 1969 ועד 1973 עלה תקציבם של כל המוסדות להשכלה גבוהה ב־243 מיליון ל"י לאומדן של קרוב ל־700 מיליון ל"י: המספר האחרון גדול יותר מכל תקציב החינוך לפני מלחמת ששת הימים.

יותר על כן: מה שמכריע אינו רק גידול תקציב החינוך הגבוה, כי אם גידול חלקו של תקציב החינוך הגבוה בסה"כ ההוצאות לחינוך. חלקה של ההוצאה הלאומית לחינוך גבוה מתוך סה"כ ההוצאה הלאומית השוטפת לחינוך:

14 %	1963/64
14.5%	1964/65
16.5%	1965/66
17.5%	1966/67
18.5%	1967/68
19.5%	1968/70
21.5%	1970/71

כלומר, חלקו של החינוך הגבוה בסך הכל ההוצאה לחינוך עולה באורח קבוע משנה לשנה. בצורה אחרת מתבטאים מספרים אלה בכך, כי בשעה שב־1963/64 ועד 1970/71 עלתה ההוצאה הלאומית הכללית לחינוך ב־267% (במחירים שוטפים) עלתה ההוצאה הלאומית לחינוך גבוה ב־404%!

■

כאן מתחילה לצוץ הקושיה הראשונה: גידול מרשים זה, שתרומתו לתנופה ולרמתה הטכנולוגית־מדעית של החברה הישראלית הוא ללא ספק רב, מעלה בכל זאת את השאלה, האם מארגנת החברה הישראלית את השקעותיה בחינוך לפי סדר עדיפויות סביר.

לית מאן דפליג, כי החינוך הגבוה בישראל הוא החוליה החזקה במערכת החינוך הישראלית: רוב מוסדותינו האקדמאיים משתווים, פחות או יותר, עם מוסדות אקדמאיים מעולים שבחו"ל. אולם ברור כי בצדו של חינוך גבוה זה קיימות גם חוליות חלשות בחינוך הישראלי, וזאת בסקטורים של החינוך היסודי והתיכון.

כאן קשה להצביע על רמה גבוהה אחידה, וברור כי מבחינת מיתוג בליות וסגירת הפערים ההתחלתיות — שיש לה אח"כ גם השלכות על סגירת פערים עדתיים בחינוך הגבוה — נקודת המוקד חייבת להיות דווקא בחינוך היסודי והתיכון.

עתה מתברר לנו מן המספרים שלעיל ומנתונים אחרים, כי החברה הישראלית משקיעה יותר ויותר בסקטור החזק של החינוך, ופחות ופחות (באופן יחסי) בסקטורים החלשים.

זאת ועוד: גם בהיבטיו התודעתיים מדויקת האמת־מידה בבירור, מתחיל להתבהר כי החברה הישראלית מתקרבת בצעדים מסוימים לרוויה במספר האקדמאים במשק. קשה לקבוע מהו השיעור הרצוי, בדרך כלל ובחברה נתונה, לשיעור האקדמאים במשק. אך נדמה כי הנתונים להלן חייבים להציב בפנינו סימני שאלה: בישראל 18% מן המועסקים במשק הם אקדמאים, ואילו בארה"ב השיעור המקביל הוא 13% בלבד, כלומר שישראל עברה כבר את ארה"ב בשיעור האקדמאיזציה של אוכלוסית המועסקים.

■

שאלות אלה מתחילות להיות מציקות עוד יותר כאשר ניגשים לבחון את הרכב העדתי של תלמידי המוסדות להשכלה גבוהה. כאן מתברר, כי חל אמנם בעשור האחרון גידול מסוים בחלקם של בני עדות המזרח בין תלמידי המוסדות להשכלה גבוהה, אולם קצב העלייה במספר הסטודנטים גדול יותר בקרב יוצאי אירופה־אמריקה מאשר בקרב יוצאי אסיה־אפריקה. מחקר שנערך על־ידי פרופסור רינה שפירא מאוניברסיטת ת"א אף מגיע למסקנה כי "הלך והתרחב הפער בין שתי הקבוצות העדתיות".

מתוך מחקרה של רינה שפירא מתבררת גם עובדה נוספת: אחת הטענות החזקות בזכות הקמתן של אוניברסיטאות חדשות בארץ היתה כי תוספת זו של מוסדות אקדמאיים חדשים תאפשר למספר גדול יותר של בני עדות המזרח ללמוד באוניברסיטאות: מי שאינו יכול לעלות ירושלימה מבחינה כלכלית, כך נאמר, יוכל ללמוד בת"א או בחיפה. לאחרונה נשמעת טענה דומה גם בקשר לצפת, ועיקר משקלה הוא כי הנהנים העיקריים מהרחבה זו יהיו בני עדות המזרח.

מתברר, כי התמונה אינה ורודה כל כך, וכי לפחות בת"א ובחיפה הנהנים העיקריים לא היו בני עדות המזרח: באוניברסיטאות חדשות אלה אחוז בני עדות המזרח נמוך יותר מאשר באוניברסיטה העברית. על מנת להסיר ספקות ברצוני לציין כי אישית נמניתי תמיד על התומכים בהקמתה של אוניברסיטה נפרדת בת"א ולא הרדתי למתנופלין הירושלמי: אולם שורת הדין מחייבת להדגיש כי הקמתה של אוניברסיטה זו, כמו גם הקמתה של אוניברסיטת חיפה, לא העלו את שיעורי הלומדים מבני העדות.

בשעה שאחוז ילידי אסיה־אפריקה בכל האוניברסיטאות היה בעת מחקרה של רינה שפירא 10.2% (הוא נשאר יציב גם היום), היה אחוז ילידי אסיה־אפריקה באוניברסיטאות השונות כדלהלן:

האוניברסיטה העברית	10.8%
אוניברסיטת ת"א	7.9%
אוניברסיטת חיפה	9.4%
הטכניון	8.7%
מכון וייצמן	8.9%
בר־אילן	14.3%
הנגב	16.1%

(הנתונים לפי מחקרה של ר. שפירא, "הסטודנט הישראלי, תכונות דמוגרפיות וחברתיות", אוניברסיטת ת"א, עמ' 37).

יש לציין לשבח כאן את בר־אילן ואוניברסיטת הנגב, אולם התמונה הכללית אינה מעודדת כי דווקא ת"א וחיפה הן האוניברסיטאות שהצליחו לרכז מספרי סטודנטים מרשימים בשנים האחרונות. פירושם של נתונים אלה, ושל השיעור הסטאטי זה שנים אחדות של בני עדות המזרח בכל האוניברסיטאות, הוא, כי הגידול הכמותי העצום של מספר הלומדים באוניברסיטאות אינו מתגלגל לשיעור הולך וגדל של בני עדות המזרח.

■

מה שעובר מן הנתונים העדתיים לבדיקת הנתונים הכלכליים על מצבם של הסטודנטים והמשפחות מהם הם באים מגרה גם הוא להגיע למסקנה, כי מרביתם של הסטודנטים כיום באים ממשפחות מבוססות של "ישראל הראשונה": לאו דווקא "בני עשירים", אלא בני המעמד הבינוני המבוסס, הוותיק והאשכנזי ברובו הגדול.

דוגמה חלקית לכך תשמש העובדה כי לאחרונה קבע סקר באוניברסיטת בר־אילן כי לשליש מן הסטודנטים באוניברסיטה זו יש מכוניות, וזהו שיעור גבוה בהרבה מן הממוצע באוכלוסיה. זהו רק נתון חלקי, אך יש כיום בידינו נתונים מפורטים למדי על מצבם הכלכלי של הסטודנטים בצורת "סקר הוצאות והכנסות הסטודנטים" שהוכן באוגוסט 1972 עבור משרד החינוך והתרבות.

יחד עם מחקרה של רינה שפירא מהווה אף סקר זה עדות לכך, כי הסטודנטים באים בשיעורים בולטים מן המשפחות הוותיקות, המבוססות והאשכנזיות של החברה.

מן הסקר של משרד החינוך ניטול רק כמה עובדות על מנת לסבר את האוזן:

✱ גבוה מאוד מספרם של הסטודנטים הנתמכים על־ידי הוריהם:

93% מן הסטודנטים הרווקים נתמכים בצורה זו או אחרת על־ידי הוריהם;

54% מן הסטודנטים הנשואים ללא ילדים נתמכים על־ידי הוריהם;

11% מן הסטודנטים הנשואים עם 2 ילדים(!) נתמכים ע"י הוריהם.

זהו ללא ספק אחוז גבוה למדי שחייב לשים קץ למיתוס הרווח על הסטודנט הישראלי שהוא עצמאי ואינו נתמך על ידי הוריו, בין משום שאין להורים אמצעים לכך ובין משום שהוא "מתבייש" להיות נתמך על ידם. האחוז הגבוה של סטודנטים בעלי משפחות הנתמכים על־ידי הוריהם פירושו כי הסטודנט הישראלי (במרבית המקרים צבר ממוצא אשכנזי) הוא מן הטיפוסים המפונקים והנצלנים ביותר לגבי משאבי הוריו.

אין זאת אומרת כי ההורים הללו הם עשירים: לרוב הם בעלי הכנסה צנועה, אך העובדה כי הם יכולים להפנות חלק מהכנסה זו לתמיכה בילדיהם מצביעה על כך כי הם שייכים לשכבות המבוססות יותר של החברה. לכך יש להוסיף את הנוהג הישראלי המקובל כי ההורים תומכים ברכישת דירה לבני הזוג הצעירים.

✱ יחד עם זאת, אחוז לא מבוטל של הסטודנטים עובדים, ויש כאלה שעובדים יחד עם תמיכה שהם מקבלים מן הבית. יחד עם זאת, יש אחוז מבוטל שאינו עובד כלל, והאחוז של העובדים עבודה מלאה הוא נמוך יותר כמה שמקובל לחשוב:

28% מן הסטודנטים עבדו עבודה מלאה במשך שנת הלימודים;

38% עבדו עבודה חלקית בעת הלימודים;

11% עבדו רק בחופש הקיץ;

23% לא עבדו כלל.

✱ למרות שחלק ניכר מן הסטודנטים גרים במעונות, בחדרים שכורים או בבית הוריהם, הרי שיש אחוז לא מבוטל כלל של הסטודנטים שרמת הדיור שלהם היא גבוהה באופן יחסי. 31.5% מן הסטודנטים גרים או בדירה שבבעלותם או בדירה שכורה (שלא במשותף עם סטודנטים אחרים). מדובר כאן באוכלוסיה של 12.644 סטודנטים שהם בעלי דירות או יש ברשותם דירה בשכירות, ולגביהם, גודל הדירה שהם גרים בה הוא כדלקמן:

ל־3.8% יש דירה בת חדר אחד;

ל־31% יש דירה בת 2 חדרים;

ל־53.7% יש דירה בת 3 חדרים;

ל־11.5% יש דירה בת 4 חדרים ויותר.

ושוב — התמונה המתקבלת היא זו של רמת חיים שהיא בתחום לא בדרגות התחתונות של החברה הישראלית.

■

אולם המימצא הבולט ביותר, נוסף למימצא על חלקם הקטן הסטאטי של בני עדות המזרח, הוא זה של הרקע המקצועי של הורי הסטודנטים: סולם התעסוקה של הורי הסטודנטים (כלומר, מוצאם החברתי של הסטודנטים) מצביע על ייצוג־יתר מובהק של בני השכבות המבוססות. המיתוס כי החינוך הגבוה בישראל הוא שוויוני, וכי לכל בני החברה יש סיכויים שווים פחות או יותר לחינוך גבוה מתנפץ אל גלי הנתונים האכזריים המלמדים כי:

אם 11% מכלל הגברים המועסקים במשק הישראלי הם בני מקצועות חופשיים, הרי 19% מן הסטודנטים יש להם הורים במקצועות אלה;

אם 15% מכלל הגברים המועסקים במשק הם מנהלים ופקידים, הרי 30% מן הסטודנטים באים מרקע זה;

אם 7% מכלל הגברים המועסקים במשק הם סוחרים וסוכנים, הרי 18% מן הסטודנטים באים מרקע זה; אולם —

אם 40% מכלל הגברים המועסקים בישראל עובדים בחרושת ובמלאכה, רק 14% מן הסטודנטים באים מרקע זה;

ואם 10% מכלל הגברים המועסקים עובדים בחקלאות, רק 6% מן הסטודנטים יש להם הורים בענף זה.

הסקר של משרד החינוך מסכם נתונים אלה ואחרים כך (עמ' 37):

"א) משקל בני עדות המזרח באוניברסיטאות הוא קטן במיוחד לעומת משקלם באוכלוסיה הישראלית בת־גילם;

ב) סולם משלחי היד של הורי הסטודנטים נוטה לכיוון משקל־יתר למקצועות הצווארון הלבן בהשוואה לסולם משלחי היד של אוכלוסי הארץ".

רינה שפירא אף מצביעה על נתונים המראים כי רמת ההכנסה הממוצעת של משפחת סטודנט גבוהה בצורה בולטת מרמת ההכנסה הממוצעת באוכלוסיה.

במלים אחרות:

ההרכב החברתי של הסטודנטים פירושו כי החינוך הגבוה בישראל נוטה להנציח — ואולי אף להרחיב — את הפערים החברתיים בין העדות ואינו מהווה בשום פנים ואופן מכשיר אפקטיבי לצמצומם. גם בדור הבא יהיו ממלאי התפקידים הבכירים בעילית החברתית הישראלית יוצאי עדות המערב וחלקם של בני עדות המזרח לא יגדל באופן משמעותי.

אמת שמספר הולך וגדל (אם כי גדל איטית) של בני עדות המזרח נכנס לאוניברסיטאות, אולם מספרם בטל בשישים בהשוואה לבני השכבות המבוססות הנכנסים לאוניברסיטה. בעניין זה יש אפילו התפתחות אירונית בשנים האחרונות: המכינות הקדם־אקדמיות, שעשו בשנים האחרונות גדולות לקידום כניסתם של בני עדות המזרח לאוניברסיטאות, עומדות לאחרונה בפני לחצים הולכים וגדלים של בני "ישראל הראשונה" שמסיבה זו או אחרת אין להם נתונים אקדמיים מספיקים לכניסה לאוניברסיטאות, ורק מאמצים מודעים ומכוונים ימנעו את הפיכתן של מכינות אלה לחממה לבניהם ובנותיהם המוכשרים־פחות של שכבות מבוססות המבקשים להבטיח בדרך זו כניסה, בכל מחיר, לאוניברסיטה. שכן המציאות החברתית בארץ היא כיום כזו שבקרב שכבות חזקות אשכנזיות, לימוד גבוה הוא חלק מן הציפיה הלגיטימית לבני ילדיהן, יהיו אשר יהיו הישגיהם האקדמיים, ממש כמו המכונית, הנסיעה לחו"ל והסאלון עם השטיחים והריהוט האופנתי.

■

לא התמונה הכללית ואפילו לא האירוניה שהוזכרה לאחרונה צריכות להפתיע את מי שאמון על התפתחויות מקבילות בארצות אחרות. מחקריהם של טיטמוס באנגליה ושל ג'נקס בארה"ב הצביעו על כך שכמה וכמה תקנות של מדינת הרווחה בת־זמננו, שנועדו לסייע לשכבות התחתונות בחברה, הפכו למעשה לקידומם של בני מעמדות הביניים על חשבון תקציבים ציבוריים.

מסתבר, כי בני מעמדות הביניים יודעים, למשל, כיצד להשתמש טוב

(סוף בעמוד 24)

האיחוד

מאת דן דלמט

מי אני, עולה חדש במעמדו ומבחוץ במקצועו, שאשיא עצה למשרד החוץ שלנו, שהוא אחד המשרדים הוותיקים והציניים במדינה? אולם, הפרש לא אוכל, כי נראה לי שלפנינו הזדמנות היסטורית — אם לא היסטרית — שבשום פנים אסור היה להחמיצה.

הצעתי: לעשות, תמיד, את כל הצעדים הדרושים באמצעות השירותים הדיפלומטיים המתאימים, כדי להביא לאיחוד ישראל עם — לוב! אני מודע לעובדה, שהצעתי זו תיראה מוזרה במקצת לאותו חלק בציבור שאינו בקי כל כך בפוליטיקה הגבוהה. אך מייד אנסה להסביר את עצמי.

ובכן, בימים אלה בוערת לוב בקוותה הנשכרת של איחוד, עד כדי כך, שכבר לא משנה לה כלל, עם מי, מתי ואיך — העיקר להתאחד סוף־סוף. זה קורה לפעמים גם אצל מדינות...

כזכור, רצתה לוב מלכתחילה להתאחד עם מצרים, אך הלה השיבה את פניה. לא כל כך מובן מדוע, כי הרי למדינה צעירה אף משופעת באוכלוסין וברעבה אין זה אסון לבלוע מדינונת מעוטת תושבים אך בת־אמצעים. אך את חקר הנפש המצרית מי יידע? הסבר אפשרי: מצרים, בבגרותה, התאהבה כל כך הרבה, ששום נבאס עליה הדבר...

ובכן, לוב נתקלה בסירוב, וככל מי שסובל מאהבה נכזבת החליטה ללמד את מצרים הגאוותנית לקח, ואיזה לקח יכול להיות משכנע יותר, מאשר איחוד עם מי שניצח את הגולם מהגילום זו שלוש פעמים?...

* * *

רגע אחד, אני יודע, אני יודע שיש כאלה החושבים, כי באחרונה היו מצד לוב התבטאויות מסויימות, שעל פיהן כאילו אפשר להסיק, כי מדינה זו אינה מחבבת אותנו במיוחד. אולם בפוליטיקה הרי הכל נע, הכל דינאמי והדבר הקבוע היחיד הוא השינוי המתמיד, שחל כל הזמן, בכל מקום. הנה, למשל, הצרפתים והגרמנים. הם שנאו אלה את אלה 100 שנה, ועתה הם ידידים בלב ובנפש ובשוק האירופי.

ואם לא די בכך, עובדה שאין עליה עוררין היא שלוב נמנית עם אותן מעט מדינות ערביות שאינן טוענות כי ישראל חטפה מהן שטחים. יתר על כן, אפילו את בעיית הפליטים היא מכירה רק מקריאה בדיחות של הארים ופרסומים שמאלניים בישראל.

המורגן אהרון חביב (אם כי לא בורגיבה): רק איחוד עם ישראל יוכל להבטיח עצמאות־אמת למדינה מלובלבת זו, העשירה בנפט, אך עניה בשכל ישר. יען כי מאז הסתלקו האמריקנים מבסיס האוויר הוילוס, נלטשות עיניים רבות על בארותיה המוציאות נפט ומכניסות דולרים.

גם מבחינת ישראל יש לאיחוד המוצע. כמה וכמה יתרונות:

ראשית־כל, בצורה כזו נוכל לאגף במלקחי־ברזל את אויבנו החזק ביותר, הלא היא מצרים של סאדאת.

שנית, סוף־סוף יחסים של ממש עם מדינה ערבית אמיתית ולא סתם מוסלמים־אפריקנים־כנתקי־יחסים. יחסים בלי יארינג, עם שולחן דיונים מצופה ירוק וכו'.

שלישית: בחג הסוכות תוכל האניה "גילי", במסעה בים התיכון, לבקר גם בנמל בנגזי.

מה שנוגע לצד הרגשי של דבר, שאין אני מזלזל בו כלל, ניתנת האמת להיאמר שלא הלובים היו אלה שירו עלינו במשך שנים מרמת־הגולן, לא הם מנעו מאתנו את הגישה לכותל המערבי ולא הם סגרו, כאקט פרובוקטיבי, את מצרי טיראן.

גם מבחינה כלכלית ישפיע עלינו האיחוד לטובה. פרשת "נתיבי נפט" הוכיחה עד מה מחשיבה ישראל ניצול יעיל ומקצועי של בארות נפט ערביות.

לבסוף, האיחוד המוצע יפתור בעיה פרי תקרית כאובה, שהסתיימה בצורה מצערת ביותר על יחסי שני העמים השכנים. כוונתי לטייסים הישראליים שסולקו מאוגנדה כתוצאה בלתי ישירה של הלוואה לובית שלא צים להחזיר. אם יקום האיחוד ויהיה, יוכלו מומחים אלה, להמשיך את פעילותם הברוכה בלוב המקודשת, גם תקרית זו תהוסל ושלום על ישראלוב...

"החוצה"!

מאת צדוק אשל

ממרפסת הדירה המשקיפה אל מגרש הכדורסל אישר היה לראות את פדרו מלווה במבטו את הנערים המשחקים ואינו מעז להתקרב אליהם.

לא קשה היה להבחין כי הנער אינו מן החבורה. הם בני הכרמל, מכירים זה את זה עוד מתקופה שהתחנכו בגן "מרגליות", אחר המשיכו יחד בבית הספר היסודי ע"ש "הרצל", עתה כולם תלמידי עירוני ה'.

בשעות אחר הצהריים הם עושים לשיפור הכושר הגופני. פדרו אינו אחד משלהם. הוא עלה עם הוריו מפרו, שלושה חדשים בארץ, מתקשה למצוא לו חברים בקרב ילדי האזור. ילד נבון הוא וצנוע, נזהר מלכוף עצמו עליהם, לא מצא להבוע כי ישתפוהו במשחקים. ימים רבים הסתפק בכך שהיה אוסף כל כדור שיצא מתחום המגרש ומחזירו פנימה. לפעמים היה מקדים להגיע למגרש, מביא אתו כדור מהבית ומתרוצץ יחידי ומנסה כוחו בקליעה לסל.

אט אט נפתח סדק צר בחומת ההתנכרות, הילדים החלו משתפים אותו. פעם ראשונה עשו זאת כאשר לא היתה להם ברירה משום שחסר שחקן לו להשלמת ההרכב ואחר המשיכו בכך משום קליעותיו המדויקות וזריזותו בהגנה. גם העברית שבפיו השתפרה והוא החל להבין את הבדיח גם כאשר היו משמיעים צעקות קטועות.

ומסתכל מן הצד התרשם כי הנער נקלט בחברת הילדים בני גילו ועוד מעט יהיה כאחד מהם. השבוע הופיע נער חדש על המגרש. גבוה, ממושקף, שערותיו כהות, עיניו חומות, מכנסיו ארוכים, מבד עבה. זה היה מישה, עולה חדש מרוסיה. אחד מעובדי חברת הספנות הלאומית יצא לנמל סניף באחת מבירות אירופה והשכיר את דירתו למשרד הקליטה. זו נפלה משפחה מעולי רוסיה ושיכנה אותה זמנית בדירה בהר הכרמל. ספק רב אם עשו בכך טובה למשפחה; בוודאי היקשו על הנער שאין לו בכל הסביבה ילדים שיבינו את שפתו.

כשעבר במקרה ליד המגרש וראה ילדים מתרוצצים, מיהר לביתו וחזר כעבור דקות מספר לבוש בגדי ספורט, פשט את הסוודר ונתגלו מכנסיו הקצרים וגופיה שעליה אותיות בכתב הרוסי ומספר שחקן. לא קשה היה לנחש, כי נער זה אינו זר לסודות המשחק. ללא היסוסים עלה על המגרש, התערב בין הילדים המתאמנים, תפס כדורים, כידרר ניסה כוחו בקליעה.

כשהחליטו הילדים להתחיל במשחק בשתי קבוצות, כללו אותו באחת מהן, אך עוד בטרם הודלו לשחק והנה הגיע במרוצה אהרן, נער מבחירי השחקנים המקפיד להשתתף באימונים. כשראה כי הילדים מוכנים להתחיל במשחק וההרכב מלא ישב על הספסל עד שאחד הנערים יתעייף ויבקש להחליפו.

כולם קיבלו זאת כמובן מאליו, כולם מלבד פדרו. בראותו את אהרן מתקרב למגרש הזמין סימני צבעונות, ניגש אל מישה, תפס בזרועו והחל מושך אותו אל מחוץ למגרש, הלה היה כה מופתע עד כי נענה לו ללא התנגדות. משהשלים מלאכתו התייצב בב עודו לעבר של אהרן והזמין אותו להצטרף למשחק. קושה כאמן לאסוף את המלים הדרושות לו בתנועת ביטול הצביע לעבר מישה.

"זה עולה חדש — אמר להם — שיחכה בחוץ".

דב גולדשטיין

ראיון השבוע עם שמעון פרס, שר התחבורה

היינו ערוכים לקראת אפשרות שהחוטפים ינסו לפוצץ את המטוס מעל לאזור עירוני בישראל — בכפוף לכלל שלא לירות באזרח...

אנו מזהירים בקביעות חברות תעופה זרות מפני נסיונות פיגוע במטוסיהן או בשדות התעופה של ארצותיהן * הסכנה הגדולה היא התרופפות אמצעי הבטחון בתקופת רגיעה * אני מקווה שהיפאנים — וגם האירופאים — ילמדו עתה את הלקח * הסימפאטיה של העם נתונה לשני אנשים: גולדה מאיר ומשה דיין ואינני יודע למי משניהם חלק יותר גדול * אין לי צירי־לידה לעזוב את מפלגת העבודה ואינני כפות אליה בכבלי־קסמים — התכנית המוסכמת היא שתקבע * אלוף צריך לחכות שנה מיום שחרורו מצה"ל, עד להשתלבותו במערכת הבחירות, 100 ימים אינם מספיקים * אין אני מאמין במערך הנגדי של אריק שרון, כשם שלא האמנתי במערך הקיים של „העבודה"

מודים או לא מודים? המטוס היפאני הזה, בטיסה 404, מרט את עצבינו כהוגן, עד שחוטפיו העלוהו באש, בנמל התעופה של בנגאזי, ביום שלישי בבוקר, השבוע.

גם ראשי המדינה התייגעו בכך ימים ולילות. אולי התחושה המעיקה מכולן היתה זו: אין אמצעים רבים לנקוט בהם נגד חבורת מטורפים, המסוגלים לפוצץ את המטוס על נוסעיו על אזור ישראלי עירוני ולגרום למאות נפגעים.

ישנו אמצעי בדוק אחד, שתוצאותיו אינן מוטלות בספק: לפוצץ את המטוס באוויר, לפני שהוא נכנס לתוך תחום האזורים העירוניים של ישראל. אלא שהאמצעי הזה, כגודל יעילותו — עוצמת הטראגדיה הכרוכה עמו: ספק רב הוא אם ממשלת ישראל יכולה להורות על הפלתו של מטוס נוסעים, המזוהה מעבר לכל ספק כמטוס כזה, ולגרום את מותם של כ־140 אזרחים חפים מפשע.

— בזה, מר פרס, התלבטתם? השיקול הזה היה מונח על שולחנכם באותן התייעצויות ליליות ממושכות, ביתה של ראש הממשלה בירושלים ובמטה החרום בנמל התעופה לוד?

שני לאווים מפורשים

אין זו, כידוע, הפעם הראשונה, שאנו חיים את התחייה הזאת. גם במקרה של „סבנה" בילינו שני לילות ושני ימים רצופים בלוד. אנו מנוסים בזה, לצערנו. אני אגיד כך: בכל מערכת השיקולים סביב התרחשות מורטת עצבים כזאת, ישנם שני לאווים מפורשים, בלתי ניתנים לפשרה — וביניהם אלף אפשרויות. שני הלאווים הם: ישראל לא תיכנע למעשה סחטנות, בשום מקרה ובשום נסיבות שהן; ישראל לא תירה באזרחים חפים מפשע, בידיעה ברורה שאמנם אלה הם אזרחים חפים מפשע, כשם שהיו נוסעי המטוס היפאני דצוהו. שני הלאווים הללו הם הגבולות המפורשים, שביניהם, בתוך התחומיהם, קיימות ונשקלות כל האפשרויות האחרות.

אני חושב שעל הלאו הראשון — אין צורך להאריך: ישראל היא הבגלל האחרון של כניעה למטורפים, ל„אינטרנציונאל הקודרת" הזה. אם ישראל תיכנע לסחיטה כזאת, לא תישאר מדינה, בעולם, שתעמוד נגדה. אם ישראל תיכנע לחבלנים — יראה בזה העולם כולו „היתר־עיסקאי" מוסאלי וכל הסכרים ייפרצו.

לא פחות מפורש וקבוע, כהנחת יסוד, הלאו, שלא לירות באזרחים. כל האפשרויות הן בגדר של „לנגן על פי שמיעה". אי־אפשר להחזיק כאן חוקים קבועים: זו גם הסיבה, שכאשר מאורע כזה מתרחש, הממשלה, או השרים הנוגעים במישרין לעניין, יחד עם ראש הממשלה, מוכרחים להתכנס במהירות ולהמצא במקום. הזמן הוא קצר ביותר. אם המטוס נמצא בדמשק, ואתה חרד ממה שהוא זומם, אין לך יותר מעשרים דקות, כדי לקבל החלטות. והזמן הקצר הזה הוא קריטי. זה רובץ לך על הראש. וגם על הנשמה.

אילו היה מדובר בפעולה של צבא סדיר — אנחנו מוכנים. אילו מדובר היה בחבורת אנשים פחות או יותר נורמאליים — עם כל הקושי לקבוע כאן גבולות — אתה יכול לנסות לנחש מהלכים שלהם. אבל, כאשר יש לך עניין עם מטורפים מוחלטים — כל ניחוש אינו תופש ולכן אין טעם להכין תוכניות מראש, כדי לקדם את פני הרעה.

בארוע כזה ישנו צירוף של שני מרכיבים: טכנולוגיה ידועה (של המטוס) ופסיכולוגיה מטורפת (של חוטפיו). אנחנו מנסים להשיג את כל הידיעות על הטכנולוגיה — כיווני טיסה, כמויות דלק, ניווטים — ולהביא בחשבון את כל הסיבות האנושיות האפשריות של חבורת מטורפים.

— באותו ליל שבת, כאשר הוזעקת לראשונה, יחד עם שרים אחרים לנמל התעופה בלוד, מה היו הידיעות שהיו בידיכם?

מגששים באפלה

מעט מאוד. וזה תמיד כך. אתה יודע מעט — ואתה מגשש באפלה. לאט־לאט מתחילה האינפורמאציה לזרום. הואיל ואתה מעוניין במכסימום של אינפורמאציה, אתה באופן טבעי מעודד זרימה נמרצת. הכל! שמועות ושבבי אינפורמאציה ושידורי כלי התקשורת הזרים. גם אם ההנחה הידועה היא, שחלק ניכר מהזרם הזה מתגלה לאחר זמן כבלתי נכון, אתה אינך מוכן בשלב מסויים לוותר על הזרימה השוטפת, שמא ידיעה כלשהי תעזור לך להעריך נכונה יותר את הסכנה שבמצב. כך בילינו את הלילה עד שהמטוס נחת בדובאי, ובאופן טבעי, ברגע שנחת, היתה הקלה.

— והיום שני בלילה?

אוה, זה היה יום ארוך ולילה ארוך ושוב יום ארוך. באותו ערב הספקתי להעיף מבט על הנוף של הקיברנטיקה של האמן יעקב אגם. אחר־כך רצתי לועד הפועל של ההסתדרות להעיף שוב מבט על הנוף של רפ"י ושם העביר לי דיין פתק, כי המטוס המריא מדובאי וכי שנינו מתבקשים לבוא אל ביתה של ראש הממשלה בירושלים. עליתי. כעבור שעה, בעצה אחת אתה, ירדתי שוב ללוד ובילינו שם את הלילה הקשה, כאשר המטוס מרחף בשמי הים התיכון.

— מה היה המרחק הקטן ביותר של המטוס מחופי ישראל?

זה היה, כאשר הוא נחת בדמשק ואחר כך בנקודה השנייה שלו, כאשר היה מעל לקפריסין, מן הצד השני: בכל מקרה זהו מהלך־טיסה של עשרים — עשרים וחמש דקות. לא הוצאנו מכלל אפשרות שהוא ינחת בירדן.

אפשרות הפיצוץ בישראל — ממשית

— באיזו מידה נראתה לכם ממשית, בשלבים השונים של ביזוי המטוס, האפשרות, שהחוטפים אכן מתכוונים לפוצץ את המטוס בתוך אזור עירוני בישראל?

ברור, שזה לא היה מחוץ לתחום האפשרויות, שהבאנו בחשבון כאפשרויות ממשיות. כמה ארגוני חבלה הכריזו, כי זו כוונה מפורשת שלהם ולנו לא היה ספק, כי אכן ישנה אפשרות כזאת, ככל שהיא חמורה. לכן שמרנו על עירנות הציבור ויעצנו לשידורי־ישראל להמשיך ביום ששי בערב בשידור עד שלוש לפנות בוקר.

— האם נערכתם לקראת אפשרות כזאת, וכיצד?

אתה בודאי לא מצפה ממני שאכנס לפרטים של ביצוע, איך וכיצד ובאלה אמצעים ומתי. אבל ישנה שורה של אמצעים, שהשימוש בחלק מהם או בכולם, היה מאפשר לנו להתגונן נגד אפשרות כזאת. אין כאן, כמובן, ערובה להצלחה מלאה, אבל יש כאן סיכוי סביר להצלחה.

— תוכל בבקשה, לתת דוגמה אחת להערכות כזאת?

לא, לצערי לא אוכל.

— אפשרות כזאת, יש עמה, בלי ספק, סכנות. כל־כולה נובעת מהלאו הראשון, לא להכנע. האם היא כפופה באותה צורה מפורשת ללאו השני, לא לירות באזרחים?

כן! ללא ספק! לא לירות באזרחים! כל אפשרות, שהבאנו בחשבון היתה כפופה לשני הלאווים, באותה המידה.

— האם בשלב כלשהו קיבלה ישראל, במפורש או ברמז, הודעה מהחוטפים על דרישותיהם מממשלת ישראל?

לא נתקבלה כל דרישה

לא! שום דרישה. כאשר המטוס טס מעל לקפריסין הם הודיעו פתאום על התנגדותם לבריואס היווני, הוסיפו חוסף אחד, כי הם תובעים לשחרר את קוזו אוקמוטו. הדרישה נקלטה במגדל הפיקוח הקפריסאי, אך לא הועברה אלינו. הקפריסאים אף לא נדרשו על ידי החוטפים להעביר את הדרישה או להפנותה לממשלת ישראל. לנו היתה כל הזמן הרגשה, כי משהו השתבש בתכניות של החוטפים, לרגל מותה של החבלנית הנוספת.

— אתה מניח שאלמלא נהרגה החוטפת, היו החוטפים מציגים תביעות לישראל, ואולי היו מסיימים את הפרשה אחרת משסיימוה?

יכול בהחלט להיות. אני מניח שאלמלא השיבוש הזה, היתה להם תוכנית אחרת לביצוע ושבתוך התוכנית הזאת היה שלב של דרישות שונות מישראל. הרי כפי שהם נהגו — זה מחוסר־הגיון אפילו מנקודת־הראות של החבלנים האלה.

— האם היה נסיון מצד היפאנים, חברת התעופה שלהם או הממשל לרמוז לנו, כי הם מצפים מאתנו למידה של גמישות ורצון טוב, אם החוטפים יפנו אלינו את תביעותיהם?

לא. לא היה כל נסיון כזה, לא במפורש ולא ברמז.

— האם היה נסיון כזה מצד גורם אחר?

לא, שום נסיון.

— נערכה בפרשה תגובה, אולי בלתי שגרתית, כגד ארצות ערב, שסירבו להניח למטוס לנחות בנמליהן, כמו עיראק, התנערות של ארצות החבלה, הידועים בלהיטותם להפצאר במעשים כאלה, ממעשה חוטפה. מה אתה למד מכאן?

הסתייגות ערבית — וסובייטית

במקום להציג את העניין של „האדמה השדודה", הציגו החוטפים את עצמם כמטורפים שלוחי־רסן. הערבים, גם הקיצוניים שבהם, ערים, לעתים יותר ממה שנראה כלפי חוץ, למעמדם בעיני העולם. מה היתה, באמת, הצגה קיצונית של אינטרנציונאל הטירוף השחור, שקיבלה מימד מזעזע בגלל הילדה בת הארבע מיפאן, החולים והזקנים, שהחוטפים סירבו לשחרר, וגיחוכה מן האיוולת הזאת, שטילטלו את החוטפים על פני חצי העולם, אלפי קילומטרים, בלי להגיד בכלל מה הם רוצים ותמורת מה הם מוכנים לפטור את הנוסעים האומללים ואת המדינות שבאזור ואת כל העולם, מן הסיוט הנורא הזה. התנהגות כזאת אין המחבלים יכולים להסביר אפילו לתומכים הפוליטיים שלהם. זה לא מקרה, לדעתי, שבימים אלה הצהירו, בנוסחים שונים, גם איש רשות אמריקני וגם איש רשות סובייטי, ושניהם בכירים בממשלותיהם, שאירופה צריכה להקפיד על הבטחון בנמלי התעופה שלה. וזה, בודאי, סגנון לא שגרתי בפיה של ברית המועצות, בתגובה על חטיפת מטוס בידי מחבלים ערביים ויפאניים. במקרה הקיצוני הזה לא הייתי מהסס להגיד: שהחוטפים השיגו את ההיפך ממטרתם, בהציגם את הזוועה הזאת של „האינטרנציונאל של אפלה וקדרות".

כרעם — אך לא ביום בהיר

— בשעתו נסיתי, ולמרות שיער... מוכנים, להעמיד את הנסיון החיובי שלנו בשמירה על הבטחון בלוד ובמטוסי „אל על", לרשותן של כל המדינות וכל חברות התעופה. מי נעזר בנסיון הזה ומי נשאר אדיש?

גם במקרה של חטיפת המטוס היפאני, אף אחד לא יכול לטעון, שלא הוזהר מראש. אפילו התפרסמו ידיעות בעתונות, ששגריר יפאן בישראל לשעבר אמר, שידוע לו, שכמה יפאנים מתכוונים לחטוף מטוס באירופה, בשיתוף עם מחבלים ערביים. כל העניין הזה בא כרעם, אבל לא כרעם ביום בהיר. היה חורף. ובחורף — שומעים רעמים וזה לא מפתיע איש. לא היתה לאיש סיבה להיות מופתע. אנחנו מדי פעם מציעים לחברות זרות ולמדינותיהן את הנסיון הידוע שלנו. כאשר מגיעות לידינו ידיעות על נסיונות חטיפה או פיגוע, אנחנו מעבירים אותן מיד לכל מי שנוגע בדבר.

— האם הוזהרו לאחרונה חברות זרות?

כן. אבל מה שקורה הוא, שחברות זרות, גם באירופה וגם באמריקה ובאזורים אחרים, השתמשו בנסיון שלנו, גם בשדות וגם במטוסים, והכניסו שיפורים בשאלות הבטחון, אלא שבכל פעם שיש תקופת רגיעה קצרה והמטוסים ממריאים ונוחתים בשלום, מתרופפים אמצעי הבטחון והחברות והמדינות — בטעות מצערת וטראגית! — רואות את עצמן פטורות מנקיטת אמצעי הבטחון. זוהי הבעייה: בבטחון הטיסות! הכל מתיחסים, בצדק, אל החיפושים הבדיקות ובזבוז הזמן המשווע, כאל מיטרד קשה, העומד בסתירה מוחלטת למגמות הטיסה המהירה והקלה, ללא כל טירדה והטרדה. והחברות מאושרות להיפטר מן המיטרד הזה, כל עת שנדמה להן שתקופת הרגיעה מבטיחה כבר את הבטחון המבוקש. זהו שורש־הרע! הדריכות צלמת. האמצעים כשלעצמם אינם שווים כלום, אם אינם מלווים בעירנות מספקת, בהתמדה.

— ואצלנו, לא כך קורה?

אצלנו אין התרופפות

לא! בהחלט לא! המתח האישי של הנוסע, אולי יורד, ולנו אין עניין שהנוסע יהיה מתוח ונרגש. אבל המוסדות האחראיים לנושא מקפידים על שמירה ועל בטחון מדוקדק. כל הטענות ששמעתי לאחרונה כאנשי נמל התעופה בלוד, ששם היתה בזמן האחרון התקדמות מוגבה מאוד בכל המישורים, היו בתחום הזה של ה„טרדות" המרובות בעניני הבטחון. הנוסע הוא פחות או יותר „ידידנו" השאר, עזוב! אל תנדנד בעניין הזה! יש עכשיו תקופת רגיעה, תן לענינים ללכת". אבל אני מסרב בתוקף מוחלט! אין כאן ללכת! אינני יודע אם משהו אינו מחכה, שאצלנו תתרופף העירנות וניתן לעניינים קצה ללכת, כדי לחזור ולראות גם בלוד מקום, שאפשר לבצע ממנו חטיפה. ואנחנו עומדים על זה, שלא יהיה יחס בין הרגיעה לבין התרופפות של אמצעי הבטחון.

צריך במיוחד להפנות את תשומת־הלב אל החברה היפאנית. זהו, לצערי, הג'מבו השני, שהם מאבדים. אם היפאנים חושבים, שהנייטראליות שלהם תעמוד להם והחוטפים יחוסו עליהם, היו להם כבר מספיק הוכחות שלנייטראליות זו אין משקל בעיני החוטפים. אני מקווה, כי היפאנים ילמדו עתה, כי הגיע הזמן להם להפיק לקח ממה שקרה ולאמץ לעצמם שיטות של הגנה ובטחון על נוסעיהם ומטוסיהם. הסיכון אין לו קווים. הוא לא טס בקווים של החברות. קשה למחבלים לפגוע בשדות ובמטוסים מוגנים. לכן הם נדחפים לשדות ולמטוסים בלתי מוגנים. אין ליפאנים סיבה להכלל ברשימת המקומות והמטוסים שבהם נוח לפעול. אין ערך לאמצעים מרתיעים, אם אין פילוסופיה מרתעת.

— גם בשדות התעופה האירופאיים אין כל הקפדה על אמצעי בטחון...

לא בכל השדות ולא בכל הטיסות. אבל ברור כי צודקים האמריקני והרוסי, הטוענים כי חלק מהאשמה מוטל על השדות באירופה.

— מה, לדעתך, צפוי להתפתח בלוב?

אני חושב, שהלובים הודיעו — אם אכנם נכונה הידיעה — כי הם יעמידו את החוטפים למשפט, רק כדי להמנע מהסגרתם לידי היפאנים.

— האם היו באחרונה נסיונות פיגוע במטוסי „אל על", שלא נתפרסמו — הנבנו בכלל אמצעי הבטחון?

שתהיה גיליוטינה...

לא, המקרה האחרון היה ברומא. אנחנו יודעים, כי אמצעי הבטחון במטוסי „אל על" הם כל־כך טובים, שהחבלנים אינם מעלים על הדעת לפגוע בהם. קראתי לאחרונה באחד מעתוני אל־פתח, „ניתוח מבריק", מדוע הם אינם יכולים לתקוף מטוסי „אל על". זהו הסבר מרתק, מאוד, באמת:

„לאחרונה, — מספר העתון, — הותקנה במטוסי „אל על" גיליוטינה מיוחדת, התלויה בין תא הטייס ותאי הנוסעים וכל המנסה לעבור לתא הטייס, יורדת הגיליוטינה ועורפת את ראשו באופן מיידי". או טוב, אם בגלל זה אין תוקפים את מטוסי „אל על" ואין מנסים לחטוף אותם — שתהיה זו הסיבה. גיליוטינה — שתהיה גיליוטינה.

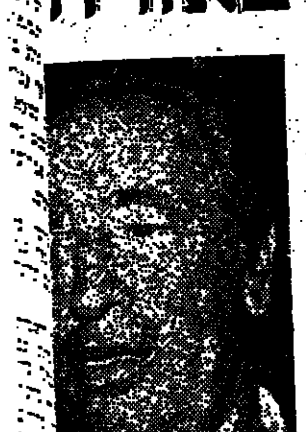

ש. פרס בליל המתח

שמעון פרס הוא „סוס עבודה" מדהים בכשרו. זהו איש שמסוגל לפעול בצלילות־דעת מלאה יממות רצופות ללא שינה וכל אימת שתפגש בו יהיה לבוש מסודר בקפדנות וסבר־פניו נינוח ורציני וחשיבותיו ערוכות בדקדקנות.

איש שיחה מרתק, המצוי לפני ולפנים של רזי הניסות: לשון־המפלגה ולשון־המעשה, לשון־היחיד ולשון־הקהייה — הכל לפי נסיבות הזמן והמקום והאיש שמעבר לשולחן.

אילו נתבקשתי, על יסוד הכרותי עמו, להגדיר את הבולטת שבתכונותיו, ורק אחת — כך הייתי מגדיר: אף על פי שיש לו עבר גדול להתרפק עליו, הוא מבכר להציע לעצמו את המיטב של ההווה ושל העתיד והוא מאמין בטוח שהוא עושה ומשקיע בעשייתו כל מה שמצוי עמו: רצון ברזל, שכל והתמדה.

— מר פרס, אין צורך להודיע לסימליות דוקא, כדי שתוקר אותו מתורה: הנה ביום שני בלילה, בכנס רפ"י, משמיעים שני שרים, משה דיין ואתה, ביקורת די קשה על המפלגה שלהם, והעבור שעה אתם נפגשים בביתה של ראש הממשלה, לנשיאה משותפת באחריות עליונה. האם זה מחלוקת שבינכם והאיום בדברי דיין על האפשרות שלא יתייצב בבחירות הקרובות ברשימת ה„מערך", אינם מסבירים את החומר אפילו על דיון מכריע כזה?

אין רע בוויכוח

קשה לי מאוד לשפוט. קשה לי מאוד. מוסכם על דעתי הכל, כי בעניני בטחון שוטפים, כאשר האחריות היא מיידית, להכריע שיש לקבל תוך דקות. יש ליכוד האגודה בקרבנו ואין כל ביטוי למחלוקת כזאת או אחרת. אבל להגיד לך, שזה לא חורת סימנים בגוש הזה — זה איננו יכול לומר בוודאות. אני מניח, שסימנים כאלה נותרים ויש להם ביטויים שונים, של מרירות ושל כעס. גם בגודלי להציע את הדעה הזאת — ואני יודע בלבבי מה היה המניע האמיתי: אני הצעתי שרפ"י תחזור ותתלכד עם מפא"י לשעבר, בגלל המלחמה. המלחמה מלכדת אותנו, האחריות המשותפת מקרבת לבבות. לא, אינני רואה כל רע בנסיון הזה להתוכח בתוך המפלגה. מה פסול בזה, שאנשים קמים ואומרים את דעתם, בחריפות הרבה ביותר, הבוטה ביותר, בעניינים הקרובים ללבם? זה יוצר אנרגייה רעיונית — ואנרגייה כזאת היא סם־החיים של המשטר הדמוקרטי. אסור שזה יגלוש להשמצה אישית, אבל לריאליות כלשהי אינה מחייבת במקום אופן ויתור על זכות הבעת הדעה המלחמה עליה.

מוכרחים להיות מדיים במשטר דמוקרטי. הסדר הראשי, שבלעדיו אי־אפשר לחיות: הויכוח הוא חופשי, ער, נמרץ וגלוי — לפני ההחלטה. ההחלטה — מחייבת. מי שלא מוצא את עצמו מסופק במסגרת ההחלטה, יכול או לסבול בשקט או לחפש לו אכסנייה חדשה. ולכן, זהו הזמן המתאים להוכח ולהלחם: ההחלטה החשובה ביותר של העם היא מערכת הבחירות. לפני ההחלטה הזאת מותר וצריך וחובה לנקוט עמדות, להשמיע דעות, להבטיע הכרעות. השג בסיס משותף להליכה משותפת — הולכים. לא השג — צריך מי שלא בא על סיפוקו להוליך על המשך דרכו, בחוץ או בפנים.

רפ"י — ומשטר הסיעות

— אתם קבלתם בהזדמנויות רבות על הנהגת משטר הסיעות המוחבנת במפלגת העבודה ורואים בו שורש־בלי־רע והמירה לחיים הדמוקראטיים במפלגה. והנה אתם המסיבה החדרה, שלפני כל מערכת בחירות אתם בותכנסים ומעוררים סוף אם תלכו יחד עם החלקים האחרים של המפלגה. האם מכך אינכם גורמים למעמה, להנצחת משטר הסיעות?

לא. כאשר משחקים אתך שש־בש, קשה להשיב במהלכים של שחמט. אנחנו נגד משטר של הסיעות במפלגה, אבל כופים אותו עלינו. הסיבה אף פיגות סירושן ביבוש רוב סביב מסגרת, במקום ביבוש רוב סביב רעיון או דרך. יש לנו רעיון ויש לנו דרך, אבל מה אני יכול לעשות, אם המפלגה עדיין לא יצאה מהמשטר הזה? כבר, אמרתי שהסילות אינה מטרה אבל לפיכת זה והאחדות איננה מציאות. אינני יכול להגיד שחלקים אחרים במפלגה שוללים משטר של סיעות כמונו, וכך־עד שומרים ונוטרים בקפדנות על המסגרת הסיעתית — זהו גורדיין מוזה למאבק על רעיונות ועל דרכים בתוך המפלגה, כי המסגרת מחייבת ולא הרעיון והמסגרת היא המסילה מוזה וחוסמת את דרכו של הרעיון אל ראשי החברים ולבבותיהם. ישנן היום במערך שתי מפלגות לפחות, המזיין של הסיעות. מערך אינו יכול כך. זהוי רק מסגרת זמנית יכול להיות או פירוק מלא מלא.

כל עוד זהו המצב — אין אלא להאבק בדרך זו. ההתנג... — היא השומרת את רפ"י. כשרים להפקידים מסויימים מסיעה מסויימת — ופסולים מרשימה אחרת.

אין איום

זה גורם גם לכך שאין תם... המפלגתיים, אין הפריה של... עכשיו מה שאנחנו קורא... רפ"י — אין איום, לא אמרנו... עם המערך אם לא נקבל את... ראנייה לנו בכנסת או במפ... על־פי שזו בעייה חשובה לע... הדמוקרטיה בנויה על הייתן... מוצאים לפעול של ה... זה המלחמה העיקרית. אם בשורה של עיני יפא... לים למצוא לשון משותפת... לנו, או לא.

— איך אתה מגדיר עניינ... שעל פיהם התקיים או לא... שותפות ביניכם לבין מפלגת... כמה תחומים יש כאן: המצע בענייני השטחים: רכישת קרקעות על־ידי יהוד... ארץ־ישראל ההיסטורית... תהיה עשייה מוגברת, דינאמ... ההתנחלות וההתיישבות? שאלות של ביטחון ובטחוני... הן שאלות פראקטיות: מה... שתהיה בארבע השנים... התביעה שלנו היא פשוטה... לעשות הרבה יותר ממה ש... עכשיו בתחום הזה, אף... במה שנעשה. אנחנו רוצים... הארץ לא. בשביל להגביר... פליקט עם הערבים. אנחנו... להגיע למערכת יחסים חדש... ערבים, בלי לוותר על זכויותי... ליישב את הארץ. אין כאן... אפשרי. חל שיפור ניכר ב... לבין הישראלים בשנים... להוכיח שלא ויתרנו על הזכ... את ארץ־ישראל. חבל רק ש... זאת בקצב ובדינאמיקה זהה...

איזוהי יונה?

כל הדיבורים של היונים... בי הסתייגות בגלל חוסר ה... בהם. אני מבין יונה. שמצפה... לקבל תוכנית בורגיבה... תוכנית סאדאת. זו יונה ש... בה בכל כוחו — אבל... השקפת עולם מגובשת... אומרת: לא, כך לא! אפשר... בידנו, ושארם — שלנו... לאילת באמצע סיני — לא! ירושלים — חבל על כל מלך — להפסיק עם המשפטים... יונה?! אני לא רוצה להו... פתייה, אבל יונה, שמצהה א... שהיא יונה. אני לא רוצה... בים שמוכנים לבוא ולעשו... שלום, על יסוד ההצהרות הת... תוכניות, שבוטאו על־ידי יה... ישראל.

ישנה אדמה, אדמה של א... אל: אותה אנחנו צריכים ל... להתגורר. לא לבשל. ישנה אדמ... ייה ואותה יש ליישב. אני... כאן על שאלת הריבונות. זה... פנטאסטי: יהודי יכול לקנות... בניו־יורק ובלונדון ובפאריז... באמצעות מישהו אחר, גם... ואיפה לא יכול יהודי לקנות... בארץ אבותיו?

— ואתה בעד רכישת קרקע... ידי יהודים ללא הגבלה כלשה...

חלילה! אם יהודי רוצה לק... קע בלונדון — או ימכרו לו... שטח של ה„הסטפינגטסטר"? ושומרון לא ימכרו לו את הח... מיהבד או מקום קדוש אחר ל... אני בעד הגבלות שונות ורב... לאותו: שאסור לו לקנות קר... שהמצא תמה כבר מנשוא — יהודי.

זכות קנייה — גם לערבים

— האם ערבים מותרו... קרקע בתחומי הקו הירוק?

בבקשה! זוהי זכות הדדית... כאן יהיו הגבלות. גם זה הדד... לא תהיה הגבלה של הלאומ...

— איזה יכולה להיות מוסמת... נים קונים קרקעות בצרפת — הריבונות הצרפתית לזול על ה... הקניות? ריבונות היא דבר את... לות פרטית על הקרקעות ה...

(סוף בעמוד 24)

'גונדולה' בונציה

צילום א. אריאלי

שיטת החוטפים: סחיטה בשמי ישראל

מאת אורי דן

אשר נוחת מטוס „אל על" בשדה ה־תעופה קנדי של ניו־יורק נצמדות אליו ...נה לעתים קרובות מ־... של אנשי הפ.בי.אי. ...ות אותו מן הרגע בו ...גע במסלול ועד עצי־... בקצה מרוחק קמעא, על הגנות מסביב ני־... אנשי בטחון אמריק־... חמושים במקלעים.

התעופה של באירופה, ב־... זמן לראות כמה מאות צב־... מנב הכן בכל פעם שחונה ... „אל על".

חברת התעופה הלאומית ... ביולה מרים מיגע עם ... התעופה של ארגנטינה, כדי ... זכויות נחיתה — בקשה ... בינתיים — היו פלידים ... ש„עיקמו את האף" ב־... לישראלים שהם מתייחסים ... להעלות מטוס הנוסעים ה־... על סיני ומסויגים מאד ביחס ... הבטחון שעלולות להיווצר ... מטוסי „אל על" בעת חנייתם ... ראיים, שיש בה אוכלוסיה ... ערבים גדולה.

... על" ניסתה לשוא להשיג ... נחיתה בטוקיו ובינתיים רמזו ... שהם מוכנים לפשרה — ... אולי תקבל זכויות נחיתה — אך גם אז יסרבו להתיר ... „באל" לנחות בלוד... ... היא מחכות להסתפק ב־... לבאנגקוק — ושוב כרוך ... באמצעי בטחון מדוקדקים

... הזה של חברת התעופה ה־... הישראלית הוא בלתי פוסק ... הסיבה הפשוטה: אירגוני ה־... הפלשתינים קבעו לעצמם ... ראשונה, לנסות ולפגוע ב־... „אל על", משום שבעיניהם ... זו מובילה להשג התעמולתי ... ביותר.

...צעים מתוחכמים, ...ות משוכללות

משום שאמצעי הבטחון של ...על" נעשו חמורים ביותר — ... של אנשי בטחון קבועים ... הבדיקות המדוקדקות לפני ... למטוסים בנמלי התעופה ב־... העולם — פנו הפלשתינים ... לתקיפת מטוסי חברות ... התחרות בשיטה זהה ה־... של חברת התעופה היפא־... אשר נתמך לאמיתו של דבר ... ביצוע „אולטימטום של התו־...

... אנשי „ספטמבר השחור" של ... ערפאת, „החזית העממית" של ... חבש ד"ר ואדיע חדאד, אח־... ג'יבריל ו„קבוצת הקומאנדו־... ועוד רסיסי אירגונים קיק־... אך מוקים, מתרוצצים ברחבי ... כדי לנסות ולפרוץ את חומת ... מסביב לחברת „אל על" ... בה פרצות וסדקים ורק ב־... שניה באות הצגיגות ה־...יות האחרות. מולם עומדים ... בטחון ישראלים, אם בתחנות ... על" ואם בשגרירויות ובכל ... ישראליות הם רבים הולכים ... אשר ניתן לכנות אותם בשם ... האבטחה של חוץ לארץ".

... מה הזאת, המתנצת, הפאסיבית, ... השקעו בה בחו"ל לשנות ... מיליון לירות מאז רצח ה־... ואים במינכן, מנעה ללא ספק ...ים פגיעות ואסונות רבים.

... נתקלו בחומה האטומה לגבי ..., החלו המחבלים הפלשתינים ... ולפוצץ מטוסי „אל על" על ... או באוויר, בארה"ב ובאירו־... כאשר סוכלו נסיונותיהם, פנו ...ות תעופה אחרות.

... זה שיכללו המחבלים את שי־...ם, המבצעים נעשו מאומנים ... וקנאים יותר, האמצעים מתוח־... יותר, וההתקפה שנכשלה לפני ... על משרד „אל על" באתונה, ... כבר שימשה בעבר מטרה ל־...ות מחבלים, משמשת תזכורת ... מחבלים לא התייאשו ממזימ־...

...בד מקרים רבים שסוכלו ואף ... הגיעו לידיעת הציבור, הרי ... הדרך העיקריים בפעילות ה־...לים נגד „אל על" המדגישים ... הצורך בשמירת הכוננות גם ...ד:

✶ קיץ 1968 — חטיפת מטוס ... על" לאלג'יריה ושיחרורו על ... לאחר הסכמתה של ישראל ... אסירים פלשתינים.

✶ חורף 1968 — התקפת רצח ... „בואינג" בשדה התעופה של ...נה.

✶ חורף 1969 — התקפת רצח ... „בואינג" בשדה התעופה של ...

✶ סתיו 1969 — התקפה על ... „אל על" בבריסל ובאתונה.

✶ חורף 1970 — התקפת רצח ... נוסעי „אל על" בדרכם למטוס ... התעופה של מינכן.

✶ סתיו 1970 — נסיון שנכשל ... (לילה חאלד) מטוס „אל על" ... מאמסטרדם לניו־יורק.

✶ קיץ 1971 — שתי נוסעות ... ב„אל על", הולנדית ופרו־... נוסעות עמן שתי כוודות ... אשר רק בדרך גם אינן פת־...צות.

✶ סתיו 1971 — נסיון לחטיפת ... „אל על" משדה התעופה ב־... להבין שנתגלה כאשר נמצא אקדח בצעצוע מוסתר בתוך עוגת צבק.

✶ קיץ 1972 — רשם־קול מ־מולכד מתפוצץ בבטן מטוס „אל על" בעת שהמריא ברומא. המטוס ניצל תודות לתושיית הקברניט.

✶ אביב 1973 — עובד „אל על" איטלקי נרצח לאור היום ברחוב ברומא.

✶ אביב 1973 — שני פלשתינים נעצרים בשדה התעופה של רומא כשבידיהם נשק וחומרי נפץ לביצוע פיגוע בנוסעי „אל על".

✶ אביב 1973 — התקפה ש־נכשלה על מטוס „אל על" בניקוסיה.

✶ קיץ 1973 — שני פלשתינים מופיעים ברומא כדי לתקוף את משרד „אל על" ומתרסקים בהת־פוצצות במכוניתם לפני המעשה.

✶ קיץ 1973 — התקפה שנכשלה על משרד „אל על" באתונה.

באירופה — רשלנות ואדישות

ניתן לומר במפורש, שאילולא היתה ישראל סומכת על כוחה ואמצעיה שלה להגן ולסכל את הטרור, לא זו בלבד שהרשימה הזאת עלולה היתה להיות ארוכה הרבה יותר אלא אף טראגית הרבה יותר. כאמור, מעידים המקרים האחרונים על כך שבאין אפשרות לתקוף את „אל על" באויר, מנסים המחבלים לעשות זאת על הקרקע. ובכך מסייעת להם הרש־לנות והאדישות מצד שלטונות ה־בטחון של מדינות שונות באירופה וביבשות אחרות. הרשלנות הופכת להפקרות כאשר מדובר בחברות ת־עופה זרות. כאן חברו יחדיו יחס הזלזול מצד משטרות בפאריס, רומא ואמסטרדם, עם קוצר התושיה של חברות התעופה הזרות, אשר אינן מוכנות כלל לתפוס ולהכיר בזה שהן הפכו למטרות הטירור הפלשתיני הבינלאומי.

ההפקרות הזאת מצאה ביטוי מלא בפרשת חטיפת ה„ג'אמבו" של „ג'אל", כאשר היפאנים לא נקטו שום אמצעי בטחון ושלטונות נמלי התעופה של פאריס ואמסטרדם לא היו ערים דיים לסכנה, למרות ה־נסיון המר של השנים האחרונות.

המחבלים פנו לתקיפת מטוסי חב־רות התעופה הזרות מתוך מגמה ברורה שלא להרשות לבעייתם ל־רדת מבמת העולם. כבר בקיץ 1969 באמצעות מיבצעים אלה הביאו לכך שכל אחד, מתושב עיירה בהוואי ועד לנייג בכפר יפאני נידח, ידע שקיימת בעייה פלשתינית. באמ־צעות טירור זה הם גורמים לכך, שממשלות רציניות בעולם כולו מתי־ייחסות ברצינות גדולה והולכת ל־בעייה זו.

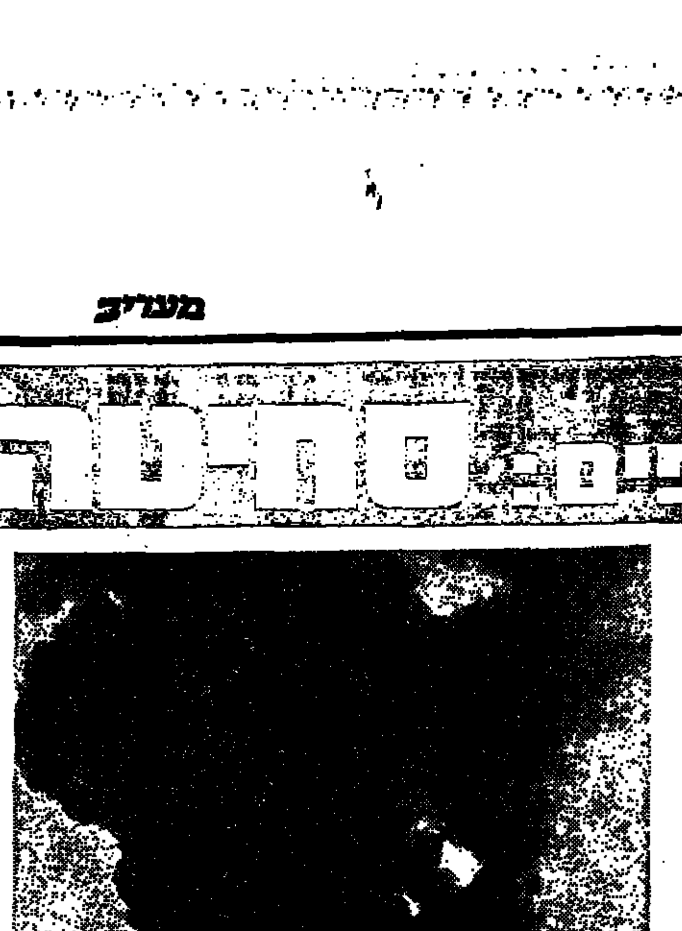

אש ותמרות עשן עולים מן המטוס היפאני שפוצץ בבנגאזי ע"י חוטפיו.

בקיץ 1969 הם חטפו את מטוס „טי.וו.איי.". טסו מעל תל אביב ו־נחתו בדמשק.

לא „כדאי" להחזיק פלשתינאים...

מאז לא הירפו מחברות התעופה הזרות תחת הסיסמה של המאבק בישראל.

בחורף 1970 ניסו המחבלים לפוצץ באוויר מטוס נוסעים אוסטרי בעת שטס מפרנקפורט. הם הצליחו ל־פוצץ מטוס שוויצרי על נוסעיו ש־היה בדרכו מציריך לתל־אביב.

בספטמבר 1970 הם חטפו „ג'אמ־בו" אמריקני של „פאן־אם" ופוצצו אותו בשדה התעופה של קאהיר ו־מטוסי „סוויסאייר" ו„בי.או.איי.סי." ל„שדה המהפכה" בזרקה שבירדן.

אז דרשו המחבלים שישחררו את חבריהם האסורים בגרמניה, אנגליה ושוויץ כתמורה לשחרור הנוסעים והשיגו את מבוקשם.

מאותו זמן ואילך יצרו אירגוני הטירור הפלשתינים את התודעה ש־לא כדאי לשום מדינה להחזיק בכלא טירוריסטים פלשתינאים — ש־אחרת מטוסיהן נמצאים בסכנה. ומ־אידך הם מקנים את הבטחון ל־חוליות הטרור שלהם. כי במידה והם נעצרים, לפני או אחרי ביצוע מ־שימותיהם — אל דאגה, שחרורם קרוב ומובטח. תודעה זאת היא חשובה ביותר לשליחי הארגונים ו־מחזקת אותם בדבקותם לבצע את משימות הטרור.

במאי 1972, באמצעות מטוס של „סבנה" הנחות בלוד, ניסו המחבלים במבצע נועז ומתוחכם להביא ל־שחרור חבריהם מבתי־הכלא היש־ראלים, ורק מבצע מהיר של צה"ל הציל את ישראל מחרפת כניעה.

הם הצליחו ביתר קלות עם מטוס „לופטהאנזה", אשר נחטף מביירות באוקטובר 1972 והביא לשחרור רוצחי הספורטאים הישראלים ב־מינכן.

במלים אחרות: למטרת התעמול־תית שמבקשים המחבלים הפלשתי־נים להשיג באמצעות פיגוע במטו־סים, נוספים אלמנטים חשובים: ב־ראש וראשונה — שחרור חבריהם ושנית — השגת כופר כסף למימון פעולותיהם.

חמישה מיליון דולאר השיגו ה־מחבלים בביירות תמורת שחרור מ־טוס „לופטהאנזה" שהוחנה בשדה התעופה של עדן. אולם השימוש בחטיפת מטוסים למטרות כספית עורר ויכוח וריב בקרב צמרת אר־גוני הטרור, כיוון שהיו כנראה כ־אלה, שטענו כי זה „עלול לפגוע בלבושת אהדה למאבק הפלשתיני".

משום כך נותר מעשה זה עם „לופטהאנזה" עד היום, בבחינת „מ־עשה בודד, הודגש משם שוב על הצד התעמולתי ושיחרור בני ה־ערובה. מכל מקום, עובדה היא ש־חוטפי ה„ג'אמבו" היפאני סירבו ל־דון בכלל בקבלת כופר כסף תמורת שחרור הנוסעים, אף שהדבר הוצע להם מבלי שביקשו. שכן רכישת דעת הקהל העולמית היא כשימה חשובה יותר לארגוני הטרור הפלש־תינים מאשר השגת כסף ומשימה חשובה לאין ערוך היא השגת שח־רור אסיריהם.

לצרכים אלה היה מכוון מלכתחי־לה מבצע „אולטימטום התאבדות" של ה„ג'אמבו היפאני" — עד כמה שהדבר נשמע מדהים.

כי שני דברים הוכיחו אירגוני הטרור הפלשתינים במסכת המדהימה של מבצעי החטיפה המגיעה שלהם בתעופה הבינלאומית: חיי הנוסעים חשובים בעיניהם כקליפת השום ול־מען המהפכה הפלשתינית מותם של אורחים בני־לאומים שונים ומותם של ישראלים הוא היינו הך. שנית — יש ביניהם בתולם כאלה המו־כנים להקריב את עצמם. לא רבים — אך יש.

במיוחד מאז שקיבלו תגבורת של מתאבדי „הצבא האדום".

הצטרפותם של יפאנים לשורות „החזית העממית לשחרור פלשתין" הכניסה את מימד ההתאבדות ל־מבצעים הפלשתינים, כנתון שיש להתייחס אליו במלוא הרצינות.

נקודת המוצא: פאריס

משום כך היתה אולי חטיפת ה„ג'אמבו" היפאני מנקודת ראותה של ישראל — המבצע המסוכן ב־יותר שביצעו המחבלים הפלשתינים, עד היום, באמצעות חטיפות מטוסים.

ההסלמה בשיטותיהם של הפלש־תינים, הביאה במיוחד מאז הטבח שערכו קוזו אוקאמוטו וחבריו ב־לוד, לחיזוק אמצעי הבטחון בישראל ומחוצה לה: חברות תעופה כמו „טי.וו.איי." האמריקנית ו„לופטהאנ־זה" הגרמנית מקדישות בשיתוף עם שלטונות הבטחון של אותן מדינות, אמצעים גדולים יותר לאבטחת מטו־סיהן.

אך זה לא מנע שמטוס „אייר פראנס", שיצא מפאריס דרך רומא הוא שהוביל את היפאנים לטבח ב־לוד, על תת־המקלעים שלהם.

כשם שרשלנות וחוסר תבונה, ש־איש לא נענש עליהם עד היום, גרמו לכך שאמצעי הבטחון היו כה רופפים בלוד, עד שאותו טבח נורא נערך בהפתעה ללא הפרעה.

ושוב, למרות הכל, היתה פאריס נקודת המוצא של ה„ג'אמבו" ה־יפאני שיצא ביום השישי שעבר ל־דרכו הכמעט־פאטאלית. והיו אלה היפאנים אשר עד היום לא הציבו אנשי בטחון במטוסיהם למרות ש־„הצבא האדום", כאן היותו שותף פעיל לטרור הפלשתיני נגד ישראל — הוא בראש וראשונה אויב מוש־בע של המשטר היפאני עצמו.

ה„דוקטורים" והיפאנים

מאז הטבח היפאני בלוד פוקחים שלטונות יפאן עין על שיתוף ה־פעולה בין „הצבא האדום" לבין הפלשתינים — לאו דווקא בגלל אהבת ישראל אלא מתוך חשש ש„הצבא האדום" הנרדף על ידם ב־יפאן עד חורמה, עלול לקבל סיוע פלשתיני לביצוע מיבצעים ביפאן.

הטבח בלוד יצר קשר דמים בין „הצבא האדום" לבין „החזית העממ־ית" של ד"ר ג'ורג' חבאש וד"ר ואדיע חדאד. שני ה„דוקטורים" הם שגייסו במסעותיהם אירגון זה ל־שיתוף פעולה מבצעי נגד ישראל ולאימון אנשיו בביירות בכוונה ל־ייעל את מכונת הרצח הכושלת שלהם.

לאחר הטבח בלוד נעלמו אותם היפאנים מביירות, והיו שאמרו כי מצאו מקלט ברפובליקה של דרום־תימן וכי זמן מה שהו על האיים, בבאב אל מנדאב. בכניסה לים האדום. המדובר ב„מתאבדים" ספורים בלבד מיפאן. אך די בהם כדי ליצור אויב וסכנות וכח כביע למבצעי התאבדות פלשתינים.

אותם יפאנים לא ייצאו למבצעים נגד ישראל ללא תאום והכוונה ו־אישור של מפקדיהם הפלשתינים.

משום כך מעניין היה לעקוב אחר ההכחשות של הפלשתינים בביירות, אשר דחו כל קשר למבצע ה„ג'אמבו", ובמיוחד ההכחשות הנפ־חדות של „החזית העממית", אשר היא היא שהביאה את „הצבא ה־אדום" היפאני למזרח התיכון, היא המקיימת עמו קרוב לוודאי קשר אכסקלוסיבי בלתי פוסק. אלא ש־כנראה „הדוקטורים" פוחדים היום להופיע לאור היום עם הצהרות בט־חון כפי שנהגו בעבר.

ביפאן עצמה חוששים שלטונות המדינה ש„הצבא האדום" יפעל נגד יעדים ישראלים. שירות הבטחון ה־יפאני נוקט באמצעים חמורים ויעי־לים להגנת אישים האזרחים ישרא־לים, כאשר נלקחות בחשבון האפש־רויות הגרועות והפרועות ביותר. כי השלטונות היפאנים יודעים שמי ש„הצבא האדום" מציב אותו כמטרה — חייו נמצאים בסכנה חמורה. כך שמעולם לא היה ל„דוקטורים" ויתר ראשי ארגוני הטרור הפלשתינים בן ברית כה שעני לביצוע תכניות ה־רצח.

מבחינה פנימית, בדעת הקהל ה־יפאנית, הפעילות הזאת של „הצבא האדום" פועלת לרעת ישראל. מיליוני יפאנים שמעולם לא שמעו על ה־פלשתינים נוטים לחשוב שאם כמה מבני עמם נלחמים למען הפלשתי־נים, „סימן שיש בזה משהו"...

בשום פנים אין לחשוב שהנזק פונה רק כלפי מבצעי פעולות הטירור.

גם במדיניות היחסים הרשמיים עם יפאן, התוצאה עלולה להיות שלילית. ליחסים ההדדיים והקורקטיים עם ישראל בלאו הכי כל השנים, נוספה קרירות הולכת ומצטברת. ולעתים נאמר בירושלים שהשגרירות היש־ראלית בטוקיו מרגישה „ניתוק מגע" מסויים מצד היפאנים.

אמנם היפאנים התנצלו בכל לבם ובכנות על הטבח בלוד. שיגרו ל־כאן חוקרים ומשקיפים — אך נראה שפרשת הטירור רק מחזקת אותם בדעתם כי שיתוף פעולה עם ישראל עלול להזיק לכלכלה היפאנית ה־תלויה בנפט הערבי.

מאידך אין היפאנים, שהחרם ה־ערבי מדאיג אותם, מהססים למכור לאחרונה ציוד אלקטרוני מתוחכם לצבא המצרי, ומכבאים יפניים הגיעו לשם בהקשר זה — כפי שמוסרות ידיעות מוסמכות ביותר מטוקיו.

מכאן שהנזקים של שיתוף ה־פעולה בין „החזית" לבין „הצבא האדום" עלולים להיות גדולים ו־רבים יותר מעבר לתוצאה המיידית של טבח וחטיפות מטוסים.

אפשר היה לקוות שעל רקע זה יינקטו היפאנים בסידורי בטחון ב־מטוסיהם, או לפחות לפני ההמראה. אך נוסעי ה„ג'אמבו" שניצלו בנס סיפרו ששום בדיקות לא נערכו ב־נמלי התעופה של פאריס ושל אמס־טרדם.

נראה שאפילו הידיעות שנתפרסמו על הגיעם של שני יפאנים לאירופה שבועיים לפני החטיפה, לצורך „מב־צע התאבדות" נגד ישראל, לא עו־ררו את היפאנים. ורק הכין הרקע לגירסה היפאנית של ה„אודיסיאה בחלל" של המזרח התיכון.

סודיות המבצע

חטיפת מטוס ה„ג'אמבו" הוכנה בחשאיות מירבית על ידי הפלש־תינים ושותפיהם היפאנים. אולם בעוד ש„החזית העממית" עשתה ה־כל להסיר ידיה מאחריות למבצע והפלשתינים הופיעו כאן תחת שם חדש „בני האדמה הכבושה", הרי שמו של „הצבא האדום" הוזכר, ו־בכך הסגיר בעצם את שותפיו ה־פלשתינים האמיתיים. שהרי, כאמור, ג'ורג' חבש הוא האפוטרופוס של „הצבא האדום" במזרח התיכון.

יש לציין כי סודיות זאת נשמרה עד הסוף על ידי צוות החוטפים, אשר כמעט לא הוציאו מלה מיותרת מפיהם, הסתתרו מאחורי סיסמאות ולכינויים ולא נתנו להבין באופן מפורש מה היתה מטרתו העיקרית והמקורית של מבצע חטיפת ה־„ג'אמבו".

ה„ג'אמבו" היפאני נבחר כנראה לא רק בגלל הפירצה הקוראת לגנב בחברת „ג'אל", אלא גם מכמה טע־מים נוספים. ראשית, „הצבא האדום" רצה להשיג פגיעה גם בממשלת יפאן ואפקט בדעת הקהל היפאנית. שנית, מרבית הנוסעים בחברה זו הם יפאנים, הם ידועים כממוש־מעים ביותר. כשהם מקבלים פקודה הם מבצעים אותה „עד להוראה חדשה". כך קל יותר ל־4 חוטפים להשתלט על „ג'אמבו" ענק ועובדה היא שאיש לא העיז להתנגד להם במשך 88 שעות החטיפה. שלישית — מיכלי הדלק המלאים של ה־„ג'אמבו" באמסטרדם — לקראת טיסתו לטוקיו דרך אנקוראג', ב־אלסקה, עזרו כנראה על דריסות ה־מבצע של החוטפים.

כוונת המבצע

למרות הסודיות שאפפה מיבצע קונקרטי זה, הרי הכוונות של ה־מחבלים הפלשתינים לרסק מטוס נוסעים בישראל בהזדמנות נאותה, היו ידועות. כך הסבירו שלטונות ישראל את הפלת מטוס הנוסעים הלובי.

לא כאן המקום להיכנס שוב ל־ויכוח על דרך קבלת הפקודה ל־הפלת המטוס הלובי ובאיזה מידה מוצדקת היתה ההחלטה. אך כאותן ההצהרות הישראליות בשלהי פב־רואר השנה, ניתן להסיק בוודאות שישראל חששה ממבצע התאבדות יפאני־פלשתיני שכזה והאמינה כי־מטוס במשימה כזאת עלול ל־היות מטוס נוסעים רגיל.

לפיכך, גם אם ניתן לעסוק כאן רק בהערכות, הרי שניתן להניח בסבירות גבוהה מאוד, על יסוד כל האמור לעיל והתנהגות החוטפים — שה„ג'אמבו" היפאני נועד מלכת־חילה על ידי הפלשתינים ושותפיהם לשמש „פצצה מעופפת" בשמי יש־ראל, שינסו לסחוט באמצעותה. על ידי הליכה עד־הסף, את הכקשים ממשלת ישראל ואולי לא רק ממנה.

ניתן להניח כי חוטפי המטוס לא רצו לבוא אלא להיות — כלומר, יצאו מתוך הנחה שממשלת ישראל אכן תיכנע לדרישות שלהם ואז לא יצטרכו לעמוד במבחן ולבצע את איומם — להתרסק על ריכוז אוכלוסין ישראלי — אלא יוכלו לחזור ולנחות בשדה תעופה ערבי זה או אחר.

העובדה שהחוטפים הכירו את קוזו אוקאמוטו מעידה שהם כנראה התכוונו לדרוש את שחרורו, ואולי לא רק את שלו. כינויים האחרון — „הקדושים של הר הכרמל" — יש בו כדי לחזק את ההנחה שהיתה בכוונתם המקורית לרסק את המטוס באזור חיפה, אזור הנמל או בתי הזיקוק (יעדים קבועים אצל פלש־תינים לאור נסיונות שעשו בעבר) — אם לא ייענו תביעותיהם.

ה„סצנריו" הפלשתיני־יפאני שהוכן לליל שבת שעבר למדינת ישראל היה איפוא כזה. מטוס „ג'אמבו" משוטט בשמי ישראל כשבמיכליו דלק לשבע שעות טיסה והחוטפים חותרים ומודיעים שהם דורשים שח־רור חבריהם מבתי הכלא תוך שעות ספורות ואם לא — יבצעו התאבדות בנוסח „קמיקזה".

זכורה הבהלה שקמה בארה"ב לפ־ני שנים רבות, בעקבות תסכית־רדיו, שערך השחקן אורסון וולס. התסכית על פלישת אנשי המאדים לכדור ה־ארץ היה כה מוצלח, עד אשר קמה שם בהלה נוראה ברחבי הארץ.

מעין אווירה כזו שאפו כנראה המחבלים הפלשתינים ליצור בישר־אל בליל שבת שעברה, באמצעות מיבצע חסר תקדים זה בתולדות ה־תעופה האזרחית, וחסר תקדים אף במלחמת הטירור האכזרית ביותר.

רק לאור סצנריו זה אפשר להי־בין, מדוע נזעקו כל כך ראשי ה־מדינה בליל שבת: גולדה מאיר הבזות שריה בביתה, הרמטכ"ל ואנ־שיו בלוד, ושר הבטחון משה דיין, שכל רגע נראה לו יקר, אחרת לא היה מגיע ללוד רכוב על „מאגנוס", בטיסה מפרכת מסיני.

כנראה שהם הביאו בחשבון אפש־רות כזאת וציפו ללילה דרמאטי רב־הכרעות.

אפשר, כמובן, גם להניח שהחוט־פים התכוונו לנחות בלוד ולחזור על תרגיל „סבנה", הפעם ביתר זהירות, ואולי אף ביתר אכזריות — תוך הרג בנוסעי המטוס, עד שייכנעו לתבי־עותיהם. אך הסבירות של מהלך זה היא קטנה — משום שהטירוריסטים הוכיחו לא פעם שהם לומדים משגי־אותיהם, ונחיתה בלוד, לאור העבר, פירושה סיכון המיבצע.

מה שוודאי ללא צל של ספק הוא, שהיעד המקורי של ה„ג'אמבו" בידי החוטפים לא היה שדה התעופה של דובאי. הם נמלו לשם בחוסר ברי־רה. אין להניח, שכל המיבצע המורכב והמתוחכם הזה בא לעולם, כדי לשבת שלושה ימים בשדה התעופה של דו־באי ולבסוף לפוצץ את המטוס בבנ־גאזי.

ובכן, מדוע לא ניסו החוטפים להו־ציא את תוכניתם לפועל? את „אול־טימאטום ההתאבדות"? מה שיבש את תוכניותיהם? לפחות פעם אחת פעלה כאן „אצבע אלוהים", כאשר הביאה להתפוצצות הבלתי צפויה של רימון היד בתוך המטוס, ולפציעתה המוות של המחבלת, חברת צוות ה־חוטפים.

כמעט אין כל ספק, שמותה הרס בצורה זו או אחרת לכשלון המיבצע המקורי. המעמד המיוחד שהיה לה בצוות החוטפים ניכר בכך, שהם הו־רידו את גופתה מיד בדובאי, אולי עוד מתוך אמונה שאפשר להציל את חייה, ולאחר מכן דרשו את גופתה בתוקף, ולא המריאו עד שקיבלו או־תה, ולבסוף קיימו מין פולחן, כאשר הניחו חומרי נפץ מסביב לגופתה במטוס.

הקשר שנותק

קרוב לודאי שלא יחלוף זמן רב עד אשר יתבהר בדיוק כיצד השפיע מותה של המחבלת על שיבוש הב־נית מיבצע־הכמעט־התאבדות.

אולם לאחר שהוכשלה התכנית ה־מקורית, ציפו המחבלים, הדבקים ב־משימה, להוראות. הם היו מצויידים במקלט הרדיו של ה„ג'אמבו", שב־אמצעותו ניתן להם לקלוט שידורים ממרחקים גדולים. הם חזרו והדגישו בפומבי, כי הם „מצפים להוראות מן המיפקדה", כנראה גם מתוך תקווה שהמיפקדה תואיל בטובה לשלוח להם הוראות. הם, בעצם, „הזמינו" הוראות בדרך זאת.

אך „המיפקדה העליונה" שתקה. שום אירגון טירור מביירות לא העז ליצור קשר רדיו עם החוטפים — כנראה מהסיבה הפשוטה, שלא להיות מזוהה עם המיבצע, דבר שעלול להז־מין לאחר מכן מעשי תגמול מצדדים שונים.

כאשר הגיע אותו מברק ממערב גרמניה, שנתגלה כמעשה של יוז־מה פרטית מבריקה ובנה של סתם אזרח גרמני — שתו החוטפים בצמא כל מלה כלו, ודרשו שלא להז־כיר אף אות אחת, ולקרוא אותו בשפתו המקורית, פשוט משום ש־חשבו כי הנה הגיעה הפקודה הגוא־לת מן „המיפקדה העליונה".

החוטפים נותרו ללא תכניות אל־טרנאטיביות וללא הוראות — רק כך אפשר להסביר את שלושת ימי שהו־תם בדובאי. עד אשר החליטו, כנראה, לקיים את המיבצע לפי שיקול דע־תם, ולהבכית את אי־העבשתם — על־ידי נסיון לנחות בבגדאד, דמשק או לוב, שלוש המדינות המסייעות לאירגוני הטירור הפלשתיניים.

מדוע לא החליטו בכל זאת להו־ציא לפועל את תכניתם המקורית? יכולות להיות לכך תשובות רבות, אך די להסתפק בפרט טכני: מערכת ההדרכה של המטוס נתקלקלה והוא לא היה מסוגל לבצע את הטיסה בכי־שור המיבצעי הרגיל שלו. וזו הסבר אפשרי אחד.

האם היתה ישראל מוכנה?

קשה לענות על שאלה זו בצורה חד־משמעית, בשעה שאי־אפשר, כמו־בן, להיכנס לפרטים חסויים. כאמור, כוונת הפלשתינים למיבצע התאב־דות באמצעות מטוס נוסעים, היו מוכרות. אך כבר ראינו בעבר, שלא תמיד יש קשר ישר בין מה שידוע,

(סוף בעמוד הבא)

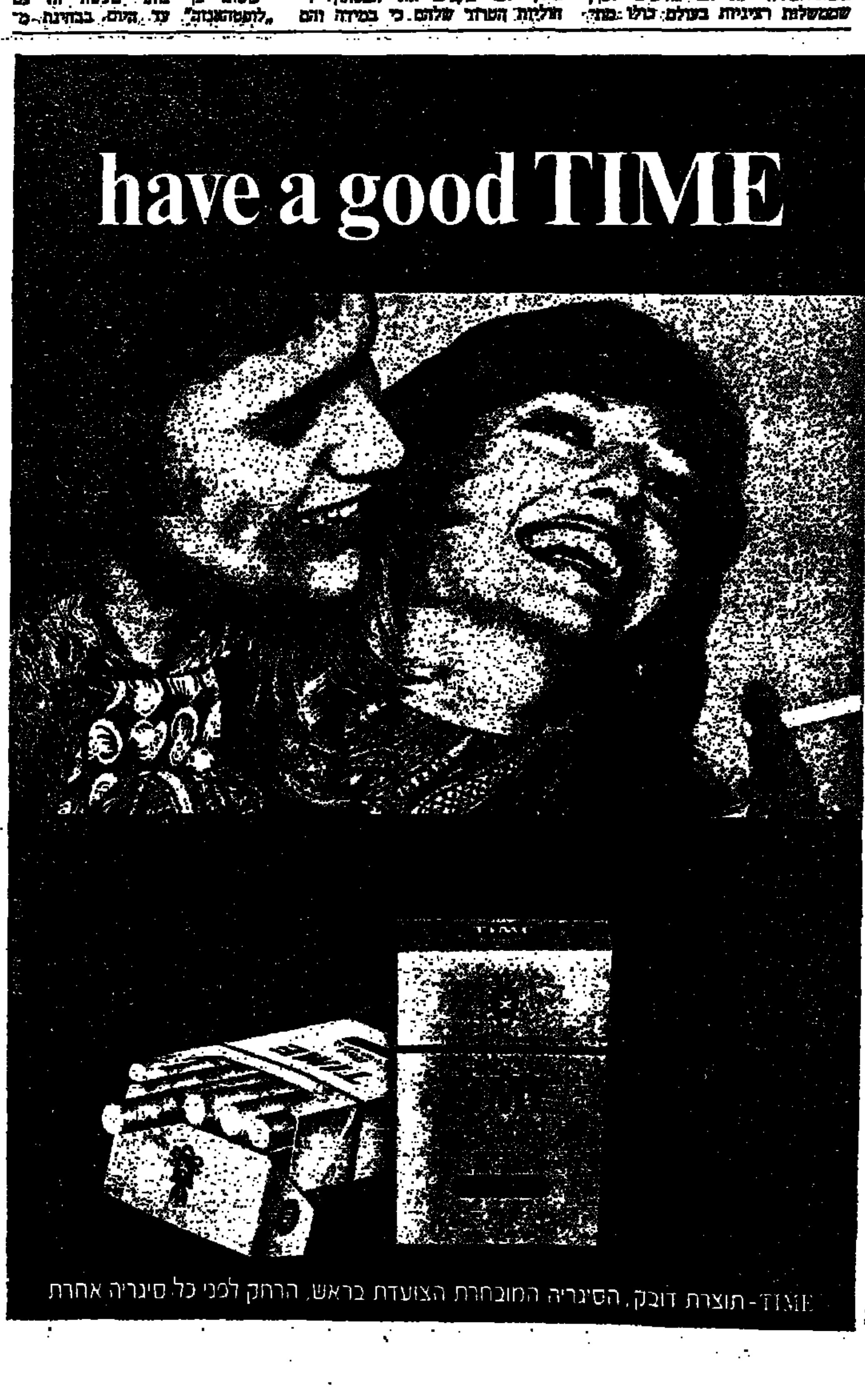

هكذا من الاصل

על עתיד החינוך הגבוה

(סוף מעמוד 21)

יותר בשירותי הבריאות והחינוך הציבוריים מאשר בני השכבות הנחשלות ביותר בחברה (חלק מנחשלותן של שכבות אלה הוא חוסר יכולתן להתפקד ולהיעזר בשירותים אלה). ג'נקס אף הצביע על כך שמי שמבקש להביא לשינוי בחלוקת העושר הלאומי באמצעות החינוך משלה את עצמו, שכן בסופו של דבר הנהנים העיקריים מן החינוך הם דווקא בני השכבות המבוססות.

אם היתה בעבר האידיאולוגיה הסוציאליסטית שרוממה עבודת־כפיים וחקלאות על פני מקצועות חופשיים מחסום בפני התקבצות של היישוב היהודי בארץ במקצועות ביניים, הרי נחלשה זו לאחרונה ועתה מתנהג העירוני הישראלי הממוצע כמבצבא אירופי ביחס לציפיותיו מילדיו בצורה דומה לזו של בני־דודו היהודי־האמריקני או היהודי־הרוסי.

מה המסקנה לגבי הארץ? צמצום ההשכלה הגבוהה והפניית המשאבים המתפנים לחינוך יסודי ותיכון? חלילה. צעד כזה משמעותו היתה שפיכת הילד עם המים, ותוצאתו לגבי עתידה של ישראל היתה הרת־אסון. בחיותנה הכמותית של מדינת ישראל ורמתו של העם היהודי מחייבים יתרון כמותי. אולם שתי מסקנות נובעות בכל זאת מניתוחנו:

א) הגידול המשמעותי בחינוך חייב בשנים הבאות להתרכז בהעמקתו וביסוסו של החינוך היסודי והתיכון ותקופת הגידול הניכרית של האוניברסיטאות אינה צריכה להימשך לבא באותם סדרי גודל; ביחוד יש להימנע מפתיחת מוסדות חדשים כתגובה ללחצים מקומיים ואחרים.

ב) מאחר שהנהנים העיקריים מן ההשכלה הגבוהה הם בני השכבות המבוססות, ולא בני העדות, יש לתבוע מהם השתתפות עצמית גדולה יותר בהוצאות חינוכם.

■

שכר־הלימוד במוסדות להשכלה גבוהה גם היום בסביבות 1,000—1,200 לירות לשנה. סטודנט עולה לאוניברסיטאות בצורה ממוצעת (יש הבדלים ניכרים בין הפקולטאות וגם בין האוניברסיטאות) בערך 10,000 ל"י, כלומר שהסטודנט משלם לערך 10% ממה שעולה לאוניברסיטאות (קרי: למשק) החינוך. השאר משולם על־ידי משלם המסים, בהיות מרבית תקציב האוניברסיטאות בא ממקורות ממשלתיים.

כיוון שרוב הסטודנטים באים מן השכבות המבוססות המהוות מיעוט באוכלוסיה, פירושו של המצב הנוכחי הוא כי ההשכלה הגבוהה מהווה תשלום העברה שלילי: כל החברה, כולל השכבות החלשות, מממנת את הוצאות חינוכם של בני השכבות המבוססות יותר ומסייעת להם עי"כ ל"התברג" טוב יותר בעמדות עילית לאחר גמר לימודיהם הגבוהים. למרות שיש להזהר ולהדגיש כי רוב הסטודנטים אינו בא ממשפחות "עשירות", היותר שייך לקבוצת בעלת ההכנסה הגבוהה במשק, ומרבית האוכלוסיה חיה ברמת חיים נמוכה יותר מרמת החיים של המשפחות מהן באים הסטודנטים.

במצב הנוכחי, שכר הסטודנט שייך ממילא לשכבות המבוססות, יש ללמד במוסד להשכלה גבוהה פריבילגיות נוספות בהשוואה למי שאינו סטודנט. בוגר הנכנס לשוק העבודה עם שחרורו מצה"ל חייב בתשלום מס הכנסה מלא ואינו זוכה לשום הקלות אם אינו לומד באוניברסיטה. אם הוא סטודנט, לעומת זאת, הריהו זוכה לפטור ממס הכנסה, הוא זכאי לקבל הלוואות בתנאים נוחים, חלק זוכה במילגות, הוא זכאי לשיכון ולמזון מסובסד, ואפילו להנחה ממס נסיעות על נסיעה לחו"ל.

בחברה שיש בה מחסור של אנשים הלומדים באוניברסיטה, או שהלומדים באוניברסיטאות באים מן השכבות הנמוכות, יש הצדקה להפליה זו של הסטודנט לעומת מי שאינו סטודנט. במציאות הנוכחית בארץ פירושן של כל ההטבות הללו סובסידיה ציבורית לבני השכבות המבוססות, כאשר בני השכבות החלשות יותר אינם נהנים מהקלות מקבילות.

בתוך האוניברסיטה יוצר מצב זה סיטואציות אבסורדיות לא פחות. סטודנט שמקדיש את כל זמנו ללימודים, מצטמצם במועט, ממעיט לעבוד ומסיים את הב.א. תוך שלוש שנים כדין, "מעניש" את עצמו מבחינה כלכלית בהשוואה לסטודנט הנוטל על עצמו עבודה מרובה, נוסע לחו"ל בקיץ, מתרשל בלימודיו ומסיים אותם מסיבה זו תוך חמש שנים.

מי שלומד 5 שנים לב.א. זוכה לפטור ממס הכנסה (ואולי גם בשיכון סטודנטים זול) במשך 5 שנים ולא רק 3 שנים, וייתכן כי יקבל הלוואות ממשרד החינוך לתקופה של 5 שנים. מבחינה כלכלית, כדאי "למשוך" את הלימודים 5 שנים במקום לסיימם ב־3. אפשר, כאמור, גם לנסוע לחו"ל תוך הנחה ממס נסיעות וכרטיס מוזל במשך התקופה זו, ובכלל, כדאי להישאר בסטאטוס של "סטודנט" זמן ממושך ככל האפשר.

יותר על כן, המערכת הנוכחית מעודדת תלמידים ללמוד לימודי פוסט־דוקטור (ולהוסיף הוצאות לכדי זה) גם אם אין הם באמת מעוניינים במסלול מחקרי מתקדם. ניקח בדוגמה תלמיד שסיים לימודי ב.א. והתחיל לעבוד במקצועו בשוק ממשלתי. אם לא ימשיך ללמוד, נתחייב ההנחות: צריך לשלם מס הכנסה מלא, אי־אפשר לגור יותר בשיכון סטודנטים, אי־אפשר לנסוע לחו"ל בהנחה ע"ח הבס.

אם יירשם, לעומת זאת, ללימודי מ.א. (ואפילו לא יסיימם לעולם, או יסיים רק 5 שנים) הרי ימשיך להיות זכאי לפטור ממס הכנסה (ומכיוון שהוא עובד עבודה מלאה בדרגה אקדמאית, אין זה סכום מבוטל), ימשיך להיות זכאי לשיכון סטודנטים, להינות מהנחות בנסיעה לחו"ל ולהיות רשאי להגיש בקשות להלוואות ואף למילגות.

גם במקום העבודה תהיה לו גמישות רבה יותר ("מר פלוני אינו כרגע במשרד; הוא בסמינר באוניברסיטה"), ובסופו של דבר יקבל אולי את התואר ויעלה בדרגה האקדמאית. השקעתו שלו, מבחינה כספית — אפס, אך לעם ישראל היא עולה אלפי לירות רבים.

נתונים באוניברסיטה העברית מבצעים כי בשנים האחרונות ישנה אף עליה בולטת ברמת החיים של הסטודנטים המתבטאת בסוגי שירותים שהם נזקקים להם. בעת שסה"כ מספר הסטודנטים באוניברסיטה עלה בצורה ניכרת בשלוש השנים האחרונות, י ר ד מספר הסטודנטים הנזקקים לארוחות הזולות המסובסדות שבמזנות, וכן עלה מספר הסטודנטים המעדיפים ארוחות יקרות יותר במזנון על הארוחות הזולות שם. תמונה דומה ישנה בשיכון:

בשכונה האחרונה הוצעו לסטודנטים בירושלים שני טיפוסי דיור, אחד ששכר הדירה בו הוא 85 ל"י לחודש ואחר ששכר הדירה בו מחיר 65 ל"י לחודש. 97.3% מן הסטודנטים ציינו כעדיפותם ה ר א ש ו נ ה את הדיור היקר ביותר, ורק 2.7% ביקשו את הדיור הזול יותר.

ההבדלים אמנם אינם גדולים ומסתכמים בכ־200 ל"י לשנה, אך הם צריכים להיות משמעותיים אם מצבו הכספי של הסטודנט דחוק באמת. אין אף לשכוח כי בתחילת השנה שבתו הסטודנטים כאשר הועלה שכר הלימוד בכ־250 ל"י לשנה.

הסברים מיותרים: הסטודנטים, כקבוצת לחץ, "מוברגים" היטב במערכה הישראלית ככל קבוצת עילית אחרת.

■

מה שאני מבקש להגיע הוא השתתפות עצמית גבוהה יותר של הנהנה מן החינוך הגבוה בהוצאות חינוכו. הצעות דומות הוצעו בעבר על־ידי ועדת מסר בדו"ח למשרד החינוך וע"י פרופסור מיכה מיכאלי מן החוג לכלכלה בירושלים וכן על־ידי חברים אחרים. אין פרטי ההצעה כדלהלן בחינת מיטת־סדום או הלכה פסוקה כי אם בגדר מסגרת מכוונת.

שכר הלימוד השנתי ייקבע בגובה של 5,000 לירות לשנה. בתנאים החברתיים הנתונים יש בכך משום תרומה חשובה לצדק חברתי, לקידום של שכבות נחשלות, לקמצת פערים ולחיסול הסובסידיה שהמדינה נותנת להשכלתן של השכבות המבוססות.

שיטה זו צריכה לפעול בערך כך: כ־25% מן הסטודנטים הבאים מן השכבות החלשות יחסית (משפחות מרובות ילדים, עולים מארצות מצוקה וכו'), יקבלו פ ט ו ר מתשלום שכר הלימוד ואפילו יזכו במילגות מחיה של כמה אלפי לירות לשנה. היתר — ישלמו שכר לימוד מלא של 5,000. כיוון שסכום זה במזומן הוא בכל זאת סכום שנוי גיבוי אפילו לגבי משפחה מבוססת, הרי כל סטודנט שיבקש זאת יוכל לקבל ה ל ו ו א ה לתקופה של 15 שנה בגובה שכר הלימוד השנתי.

הסטודנט יתחיל להחזיר הלוואה זו, בתשלומים חודשיים קטנים ובריבית נמוכה, לאחר סיום לימודיו כשיתחיל לעבוד ולהשתכר. הקרן שתיווצר במשך השנים מהחזרות כספים זו תאפשר לממן חלק ניכר יותר מתקציב המוסדות להשכלה גבוהה ולהפנות עי"כ חלק מן ההשתתפות הממשלתית הישירה בתקציבן להעמקת החינוך התיכון והיסודי.

פירושו האפקטיבי של הסדר כזה יהיה השתתפות עצמית של הנהנים בני השכבות המבוססות ו ה ג ד ל ת ההשתתפות הממשלתית בהוצאות חינוכם של 25% מן הסטודנטים הבאים מן השכבות העניות יותר. מבחינתו של הסטודנט (פרט ל־25% מקבלי הפטור) פירושו של עניין יהיה תוספת של 15,000 ל"י בחובה להשקעות חינוכו אם הוא לומד לב.א. או כ־25,000 אם הוא לומד גם למ.א.

במבט ראשון נראים המספרים גבוהים ומפחידים. אולם במציאות הישראלית בהווה, מה פירושו? סטודנט המתחיל בלימודיו באוניברסיטה יש לו כיום ציפיה לגיטימית ומעשית, כי לאחר לימודיו יוכל להרשות לעצמו דירה בת 3—4 חדרים ומכונית (ראינו שלמספר לא קטן של סטודנטים יש הישגים כאלה כבר בזמן לימודיו).

במחירי השוק פירושו של עניין שמי שיש לו ציפיות להוציא על עצמו 120,000 עד 150,000 ל"י כ"ביסוס ראשוני", יידרש להוציא עוד 15,000 ל"י למימון לימודיו.

המציאות היא אכזרית: אם לא הסטודנט ישלם זאת, ישלמו זאת השכבות הנחשלות יותר. במציאות הקיימת בישראל, אין שום סיבה מדוע לא לדרוש מבני ישראל המבוססת לממן את חינוכם כפי שהם מממנים את דירם ומכוניותיהם.

■

ברור שזו אינה הצעה פופולרית. מי שיציע הנחה לסטודנטים על כרטיסי קולנוע או פטור ממס קניה על מכוניות לסטודנטים יזכה מן הסתם לאהדתם המיידית. אולם השאלה היא לאן יופנו משאביה המצומצמים של ישראל בתחום החינוך: לצידוזן של השכבות החלשות, בעיקר בני עדות המזרח, או להבטחת כתון הסובסידיות והפריבילגיות שמעניקה השיטה הנוכחית לבניה ובנותיה של "ישראל הראשונה".

המציאות הנוכחית היא אנטי־סוציאלית, רגרסיבית, מפלה לטובה את החזקים יוצאי אירופה (ברובם) על פני מעוטי היכולת וההשכלה בני עדות המזרח (ברובם), מגבירה פערים ומעבירה את כספי משלם המסים לכיסו של מי שהתרומה מצויה אצלו בלאו הכי.

ממשלה שתלך בדרך המוצעת על־ידי תזדקק לאומץ לב ציבורי מרובה, כי השכבות המבוססות — ונציגיהן בעיתונות, באוניברסיטאות, בארגוני הסטודנטים וכו' — בוודאי ייצאו נגד התכנית כיוון שהיא באה פוגעת בהן, וזו כמובן. העניין הוא, כי האינטרסים המשותפים של השכבות המבוססות מיוצגים במיבנה הפוליטי והציבורי בארץ היטב, ואילו לשכבות הנחשלות אין בסופו של דבר דובר לגיטימי — אלא אם כן מודעים אמת־הסיפים על ידי התפרצויות כהפגנות "הפנתרים השחורים".

ממשלה המעוניינת במדיניות של מיזוג גלויות והקטנת פערים אסור לה להיות אך ורק לפה לאינטרסים של השכבות המבוססות, היא חייבת — במיוחד אם היא בהנהגתה של תנועת העבודה — להגן על השכבות החלשות יותר.

במציאות הנוכחית, אין מנוס מן המסקנה המכאיבה כי בעניין שכר הלימוד באוניברסיטאות מהווה הממשלה את הוועד הפועל של השכבות המבוססות, ושומה עליה לשנות זאת.

משימת החוטפים: סחיטה בשמי ישר[אל]

(סוף מהעמוד הקודם)

לבין הכתבות, מטוס "סבנה" נחת בלוד באווירה של תדהמה והפתעה מוחלטות, למרות ש"ידענו" שהמחבלים עלולים לבצע מעשה כזה. הטבח בלוד נתחולל באופן מפתיע, למרות ש"ידענו" שיפאנים מתאמנים בביירות, וכי הם מתאבדי "הצבא האדום".

האם למדה ישראל מכל זאת והסיקה את המסקנות הנכונות והתכוננה כיאות להופעת מטוס מתאבדים? או שמא האחראים לבטחון היו בחודשים האחרונים בטראומה של הפלת המטוס הלובי והזעם העולמי שעוררה הפלתו והסערה בישראל עצמה?

יש לקוות, שהאחראים לבטחון בדרך לעצמם בדרך היטב את התשובות לשאלות אלה, שאי־אפשר להעלותן על הכתב. ההתרוצצות המיניסטריאלית בליל שבת לא מעידה על מתן הוראות מוקדמות של ממש, כפי שאפשר היה לצפות שיינתנו. ואם היו הוראות כאלה — מדוע ההתרוצצות של ההנהגה? האם הנסיעות ללוד היו חיוניות — או שמא אפשר היה לנהל את הפעולה בצורה דיסקרטית יותר? אך ייתכן שכל הנסיעות ללוד בליל שבת באו משום שממשלת ישראל התכוננה למין "בחינת סבנה" כמספר 2, היתה "מוכנה למלחמה שהיתה", כלומר, שה"ג'אמבו" ינחת לבחוה בלוד, בעוד שלפי כל הסימנים, תכנית המיבצע של ה"ג'אמבו" היתה שונה לחלוטין.

השאלה המעניינת היא, כיצד היתה נוהגת ממשלת ישראל, אילו הם היו־לילה היו החוטפים מצליחים לבצע בליל שבת שעבר את תכניתם המקורית? ואם היתה משתררת אז קוזו אוקאמוטו, נבכה אתגר מתאומי כזה בשמיה? או שהיתה מיירטת את ה"ג'אמבו" היפאני?

יש לקוות, שגם על כך השיבה הממשלה, לפחות לעצמה. מכל מקום, ברור ש"קל" יותר היה להפיל מטוס נוסעים שעליו כתובת ערבית (לוב), מאשר לקבל החלטה כזאת ביחס למטוס יפאני, המכיל נוסעים יפאנים כבני־ערובה.

אין להתקנא במי שעומד לפני החלטה כזאת.

אפשר, אולי, רק להתבונן ולומר, שגם אם לפחות אחד מהחוטפים היה בקיא בהילכות טיס, הרי אין זה פשוט להביא להתרסקות של מטוס כזה בריכוז אוכלוסין שנבחר מראש. קשה להביא צוות, אף תחת איום אקדח, לכוון מטוס נוסעים להתרסקות בתוך עיר — אלא אם הורגים את כולם, ואז ההתרסקות יכולה להיות רק בעזרת המטוס עלול לטבוע בים התיכון, במקום להתרסק על חיפה, אלא אם כן אחד החוטפים הוא טייס "קאמיקזה" יפאני של ממש. ויש בידי ישראל אמצעים רבים אחרים, כדי לסכל מיבצע התאבדות כזה.

על כל פנים, אנשי מערכת הבטחון הישראלית, אשר התכנסו בלוד שוב ביום שני בלילה, היו רגועים יותר מאשר בליל שבת. שלושת הימים של שהות ה"ג'אמבו" בדובאי איפשרו להם לעיין שוב בקור רוח במצב ולבדוק שוב ושוב רעיונות שונים ודרכי הגנה מפני נסיון התאבדות של ה"ג'אמבו". אשר הראוה הישראלי ויתר הכלים עקבו אחריו בעת טיסתו האחרונה בסביבתנו, סיכוייו לפגוע בישראל היו קלושים.

אך כל עוד לא נחת המטוס בבנגאזי, וכל עוד חגה בדובאי ובדמשק, היתה סכנה שהחוטפים יחזרו וינסו לבצע את תכניתם המקורית, ומכאן המתח ששרר בישראל.

מתעוררת גם השאלה, האם במקרה כזה חייבת ישראל להמתין ולהתגונן מפני המטוס שנועד לאיים על אזרחיה, או שאולי יש לה הזכות והחובה לצאת לדובאי ולמנוע המראת המטוס בכלל, אם על־ידי חבלה במסלול השדה, או בדרכים אחרות?

לישראל יש, כמובן, זכות לבצע כזה, וזהו רק עד מה קבלה וחולשה.

עד כמה הגזרה הסכנה מאבדות של המטוס, השאף היפאנים חזרו ושב לאפשר למטוס להמריא מן כנראה ידעו על מה ועם בדובאי, למרות הסירוב אמריקני ואמצעים שנגע המטוס, שעמד כולם תחת השלט האנגלי "The Limit is" ("השמים ו) אומן כנראה על־ידי אנשי פלשתינאים. אין גבול, לתכניות הרצח שלהם.

לכן פרשת ה"ג'אמבו" שבוודה, שמיבצעי סירוב זרים יותר ייחכם. במאבק עם הפלשתינאים. והיא מזכירה לישראל, שהמכות שהוטחו במטות הפלשתינאיים עדיין אינם נמצאים ביחס צית ולקצב של מיבצע דרך יעילה יותר הנודקה לטפל במפקדי הסירוב.

ראיון השבוע עם שמעון פר[ס]

(סוף מעמוד 22)

שני — ואין האחד בא על חשבון השני או במקומו.

— אתה מאמין שתימצא דרך להבנה במפלגת העבודה בנושאים הרציניים האלה, של מכירת קרקעות והתנחלות? ואם לא תימצא? הפרישה? תלכו ברשימה נפרדת?

איני יכול להשיב לך. אינני רוצה שהמפלגה, בהחלט לא! אני מבין שבנושא הזה ישנם אנשים שונים עם הלכי־רוח שונים בהסיבת רפ"י לשעבר.

— היש בקרב המנהיגות של רפ"י שהדרת הרגשה, כרפ"י, על פי מה שהיא מייצגת, על פי דרכה, היא היום, אולי רוב בקב ומישב במפלגה?

אינני יודע. באמת שאינני יודע. הסימפאטיה של העם נתונה היום לשני אנשים, או בעצם לאשה אחת ולאיש אחד, לגולדה מאיר ולמשה דיין, אינני יודע מי נוטל החלק יותר גדול מהסימפאטיה. בלב רבים מאנשי רפ"י ישנה תשוקה עזה מאד להאבק למען תמורה גדולה. זו, התשוקה, אני חושב, משותפת גם לרבים מאד מחוץ לרפ"י.

ישנם חברים רבים בארץ, שהיו רוצים כבואו עם דגל שלנו, עצמאי — ונאבק על לב הבוחר.

— אתה נמנה אתם?

אינני אהיה לא צירי לידה לפרוט ולא נתון בכבלי־קסמים להשאר בהסגרת הישנה. אם נוכל לגבש תוכנית משותפת — אני מעדיף, מעבר לכל ספק, ללכת עם מפלגתי. אין לי כל עניין להכריז הכרזות, שצלילן מרגיז. למה לי ללכת שבי אחרי הצהרות קולניות, שאינן מוסיפות כלום? תוכנית העבודה — היא שתקבע!

— איך אתה מתייחס להגדרה של חברך היל מרדכי בן פורת, על "בתבי הושיפי" במפלגת העבודה?

שהאלופים יחכו שנה

הוא לא התכוון להכללה. אני שמעתי אותו. כשאתה מדבר בטובבי — עניין בחירת המשלים הוא אמונתו של האדם: ואני אינני מבקר אמונתו.

— אריק שרון אמר לי, שאילו בן גוריון היה נשאר בשלטון, כבר מזמן היה ממנה אותו כרמטכ"ל?

לא אעיד אף מלה על המינויים בצה"ל. אינני מתעסק בעניינים בסחזן. אני יכול להגיד רק שניים: מלה טובה על המינויים שנעשו; ובן גוריון אהב מאוד את אריק והעריך אותו ביותר. ולדעתי — בצדק.

— האם אין לדעתך מקום ופגם בכניסתם המהירה של אלופי צה"ל לחיים הפוליטיים?

טוב היה שאלוף, או בכיר, ימתין שנה שלמה, יום, ברגע שהורד ממשרתו בו לחיים הפוליטיים. הדעה הרגשה של חוסר־סבלנות להבנס למערכת הבחירות להכרות של שנה אחת עם ב מחייב כניסה מפקידים בכ המפלגתיים, בהחלט? הם רום הרבה. אבל עליהם לגם לטובתם, גם לטובת הו וגם לטובת המפלגות.

— לפי האספקט הזה שיטת הבחירות, אתה בקיומן של שתי מפלגות ישראל. האם אתה תומך, הגעה של אריק שרון לו הרים כגבר המערך הזה?

אני בהחלט תומך בקיום מפלגות גדולות, המתחרות הבוחר. אני רק לא מא של אריק, כי לא האמנתי דרך של מפלגת העבודה. שבה שיקים שתי מפלגות צירוף מכאני של סבבה אני רואה את המעבר הא יותר לקיים מערך כאשר וקשה מאד לקיים מערך אתה באוטונומיה. כל שד תתמוך בשינוי שיטת ה אין סיכוי שיקומו שתי מפ

„קו דיין"

(סוף מעמוד 16)

הכנות ונערכו הבניה להמשך פעולות יקרה זו.

הרי לך כעין "תשובה ישירה" למשה דיין, ואולי גם לפנחס ספיר: אתה, דיין, בא ודורש הרחבת ההתיישבות — ואתה, ספיר, מתנגד לה — הנה אני קובעת, כי נעשו כבר הכנות להמשך ההתיישבות בשטחים, "בין התנחלות כפרית ובין עירונית".

פרס: „שאלה של אמינות"

הנה כאן בולטת הפשרה, שיש בה להשיב על השאלה: האם ייתכן גישור בין "גישת דיין" לבין "גישת ספיר"?

התבטאות זו של ראש הממשלה באה לחזק את אשר נאמר לא מכבר, שאם לא נעשה די בשטחים "אין זה בגלל פילוסופיה או השקפה פוליטית מסויימת, אלא מתוך מיגבלות אובייקטיביות".

אין זה מקרה, שבהתבטאויותיו האחרונות חזר דיין והדגיש, כי "לא איכפת לי אם ישנו את הנוסח, איכפת לי אם מתכוונים ברצינות לפעול בשטחים". שהרי, כפי שהדגשנו, הרגע אינו בהצהרות. גם "חזק" גם המצע של 1969 הוא חזק דיו, אבל הוא רוצה התחייבות מראש, בעיקר של גולדה מאיר, שאכן יש כ ו ו נ ה ר צ י נ י ת לפעול בשטחים. דומה, כי "התחייבות" כזאת היתה ראש הממשלה מוכנה לתת. הן משום שהיא עצמה, שלא כפנחס ספיר, דוגלת בעשייה, והן משום שבניגוד לכמה אישי־צמרת, אינה מוכנה להמר על שלמות מפלגת העבודה.

משום־מה יש כאלה, המקלים ראש באיומיו המרומזים של משה דיין, בהיותם סבורים, כי אין לדיבוריו כיסוי, וכשם שאחר סיגרמה 1969 הגיע לפשרה בדמות "תורה שבעל־פה" — בלא שזו הפריעה לאיש — כך תסתיים "סיגרמה 1973" באיזו פשרה מילולית והכל יחזור להיות כשהיה. אבל צודקת, כנראה, ראש הממשלה, הנוהגת ביתר הזהירות כאשר רוצה לכתוב את ההבל המוליך אל דיין, יתר על המידה. אכן, יש דברים, שמשה דיין לא יוכל להתפשר עליהם. יש להניח, כי בשאלת רכישת הקרקעות בשטחים, לא יצ־

„קו ספיר"

מיד את התביעה בצורה אולטימטיבית: או שאתם מקבלים את דבריי — או שאני פורש. אבל בשאלות האחרות שהעלה, לא יהיה קל לפטור אותו בנזיד של הבטחות מילוליות.

שמעון פרס אומר על הופעתו האחרונה של דיין, בכנס פעילי רפ"י לשעבר: זו בעיקר שאלה של א מ י נ ו ת. בכשהבעה — דווקא מכיוון שהוא שהציג את עמדתו כשהו בלווית בהכרזה פומבית, שאין הוא בטוח, אם יוכל ללכת לבחירות הקרובות ברשימה של מפלגת העבודה, יש להניח יחוס אליה ברצינות הראויה. משה דיין הניח על כף המאזניים את א מ י נ ו ת ו. אם הפעם לא ישיג את מה שהוא מבקש להשיג, למרות דיבוריו הרמים, הריהו מתוסל מבחינה פוליטית.

יתירה מזו, בצד האני־מאמין של משה דיין בדבר הצורך בעשייה, מפני עיתבבת השעה ההיסטורית והזאת להתגדל בשטחים המשוחררים תהיה בבית לנודות — ניצבת גם הדילמה הפוליטית: עד תקופה כבבבה האחרונה — בין שתושלם כולה ובין רק בחלקה — של גולדה מאיר. אי קבלת התחייבות ברורה, ביציבי על עיקרי עיקריו — משמעותה אותו: בעתיד יהיה נתון לחסד של... פנחס ספיר. ככל הידוע, גם של אישים כישראל גלילי אין הוא סומך עתה יתר על המידה, אלי כשוב "בכונה" על־ידי בעצלת רכישה הקרקעות בשטחים.

וכך נשתלב אל מאבקו של משה דיין על מימוש החזון הציוני הגדול, המאבק על עתידו הפוליטי, פשוטו כמשמעו.

ראש הממשלה, שביקשה שיהיה "שקט", בשעה שדבריו של דיין הובאו אליה כמו גלי־האתר, רצתה לקלוט בבירור מה הוא אומר, היא קלטה. אכן, הפעם היה חידוש כלשהו. החידוש היה בעיקר ב ע י ת ו י: ימים לפני הכנס שיחות הבירור עמו. גם אם יש ביקוש המקל ראש באיר מין על כר־הבנתון — האנשים יש כאלה — הרושם הוא, שגולדה אינה נבבית עצמה. ה י א — אינה מוכנה להמר על בלהה דיין, על כל המשתמע מכך לגבי עתידה של מפלגת העבודה ולגבי עתיד המיבצע במדינת ישראל.

המצע של אליאב

(סוף מעמוד 19)

זאת, בסופו של חשבון, בגלל את נשמתנו מן המעשה הבלתי מוסרי בלוחצן של המעצמות, שייכפו עלינו פתרון כלשהו.

בדרך זו לא רק שהם פוטרים עצמם מן החובה לפעול במרץ נגד מגמות הסיפוח, אלא גם מטילים את העולם כולו באחריות לאותו מעשה על ידינו. שכן אם המעצמות לא יכפו עלינו פתרון, כשבע שהן נושאות חלק מן האחריות לעבינו.

כאמור, סוג זה של הלך־המחשבה פתוני ומתמקק אינו מצוי כלל במצע של אליאב. הוא כלל אינו מוכר את רעיון הפתרון הכפוי, והצדק עמו. אין כיום אפשרות מעשית שהמעצמות יכפו על ישראל פתרון כלשהו, ולא רק משום שישראל חזקה מכדי לאפשר דבר זה, אלא גם משום שכידוע אי־ההסכמה בין המעצמות לגבי טיבו של הפתרון מונעת מהן כל אפשרות לנסות להשיג זאת.

אך לגבי מי שמאמין במהותה של ישראל, בייעודה, בעתידה ובצידקת דרכה — כפי שמאמין אליאב — אין בכל הרעיונות המתלהמים הללו שום ממש. ישראל חייבת לבחור בשלום לא מתוך כניעה או חולשה, אלא מתוך אמונה בסיכוייו, ביהדותו, ובתועלת הרבה הצפונה בו לישראל ולעתידה.

הפרק במצע הנקרא "חזון אחרית הימים", אף הכתוב בסגנון של מצע מדיני, המנוסח בבונתיו של הנכבה הברתית, יכול להיכלל במצע רק של יסוד האמונה המוצקת, הבטחון הבלתי מעורער בהוה, בעתידה ובצידקה של ישראל.

●

אם יתקבל מצע זה על־ידי מפלגת העבודה לקראת הבחירות הקרובות, הללו אי לפתות חלק גיבור מכבה. שיבטיח כי המפלגה מתכוונת להחזיר הם בעתיד אל השלום כאל "עקרון לפעולה", והיה בכך תרומה יצירה וחשובה להשגת השלום. כל המאמין כי השלום הוא אפשרות פתוחה ולא רק חלום־שוא, חייב להביע את הביטחו במצע של אליאב.

אולם הייתי מציע להבהיר בו תרקן אחד, שאני מקווה כי תישכם מבצע בהישה הדעה: בפרק העוסק ביישוב ובמיזוג גלויות יש להביע את שינוי שיטת הבחירות. בבחירות אישיות כבילא היפתר בעיית הייצוג העדתי, המדאיגה את אליאב בצדק. בשיטת בחירות ישירות תיפתר גם בעיית הרבצבה של בעלי הפקידים שאליאב מציע להתקיצה. אין ספק, שבעתי הציבור יוכל להתגבר במפקיד רק כל עוד יוסיף הציבור הבוחר לתת בו אמון. במבעונם כל צבים אחרים אני לכחיב, כי בבבנה זה בשלים לעבים אפילו שרים וראשי ממשלה. שיטת הבחירות הישירות ממילא גורמת לרוטציה, בשם שהיא מבטיחה ייצוג באמן כל כל חלקי האוכלוסיה. עניין זה יש להוסיף למצע, שהוא כל כך מלהיב ובבנית בכל שאר סעיפיו.

להנהלה ולחברי
קואופרטיב "גמליט" בע"מ
ברכה לבבית עם חנוכת
המפעל החדש והמודרני
לייצור מרצפות מוזאיקה
קמ־קול בע"מ
בא כוח יחידי
של איחוד בתי התרושת למלט בדנמרק
א.ל. מילשטיין — אחים קולודני

רמת מו[ת]
חבי ישראלית — בעלים — קריות
רחוב התורש 3
טלפון 1229
ת.ד. 1026 קריר

בית הב[ראה]
הארחה וה[בראה]
• גן מרווח • ב
עם כל השכלולים
ליד כל מיטה •
רפואית 24 שעות
• פעולות תרבותיו
תיות • מכון לפיז
• מטבח כשר ודיא
אנו שולחים פרו
לפי הזמנה

3 כוכ
שלגיה
טלפון 16733
שדרות בית יוסף
פינת אלנבי 54
מבירה בסיטו
חוטי שניל — קי
תוצרת איטלי
במחיר הישן
חוטי רפיה ניל
תוצרת יפן 70 ל"י

פרס
למוצא עבודות ג
ברפואה וספרי ק
שנלקחו ממכוני
פולקלוזוגן לב
בבית החולים
"הדסה" בירוש
נא להתקשר: 4091
או 287873—02
תודות מובטחות

בדמ"פ שט
של 400 מ"ר
עם מבין של שת
קומות
נמצא בסביבה מצו
במרכז העיר
מתאים לתנועת
תנועות רהיטים
לכל מטרה
בהצעות לת.ד. 34
ת"א, ל/42740

חיפה — במגר[ש]
כדורגל
שדצי
עת - על
של צ
ה ב. דאבר

מעריב לספורטאים ✪ מעריב לספורטאים

לאן השבת?

חתירה
אליפות ישראל לנוער תת־קיים היום ומחר בנחל ה־ירקון, לאורך מסלול של 1500 מטר, במקצועות הבאים: סקיף, זוגית כפולה, זוגית ל־לא־הגאי, רביעיות עם הגאי. התחרויות יתחילו היום ב־16.00 ומחר ב־8 בבוקר.

כדורמים
ליגה לאומית
הפ. ת"א — אס"א י"ם (18)
כבעון — הפ. פ"ת (18)
ג.־יהיים — ג.־ברנר (17.30)
ב.ב.ע. — אפיקים (18)
(כל התחרויות ביום ששי)
גבעת ברנר — סבעון (15)
הפ. פ"ת — הפ. ת"א (17.30)
אס"א י"ם — מכ. חיפה (18)
(התחרויות אלו יתקיימו בשבת)

סיוף
המשך תחרות הסיוף הבינ־לאומית לנוער עד גיל 17, הנושאת את שמו של אנדריי שפיצר ז"ל, שהיה בין 11 נרצחי מינכן. היום ומחר אתה"צ (גמר) באולם הקאונ־טרי־קלאב.

● מימין — בני אלה, יצחק אינבלי, יהודה דוד ודוב בגלש — כדורגלני הפועל חיפה — נראים את הגרב יצחק פייבר באימון הראשון של הפועל חיפה, שכלל הרגיל־מרפר היתוליה, שהעלו את מצב־הרוח באימון. משמאל (בחולצה מס. 12) המאמן יעקב גרונדמן.

● מאמן הפועל חיפה, יעקב גרונדמן, משוחח עם אחד מנוטיו החדשים — העולה הצרויה שמעון מימון.

הפועל חיפה – הסנונית ראשונה במגרש האימונים

כדורגל

מאת אשר גולדברג

יעקב גרונדמן — בחיפה. ...כמה שנות־אימון ב־... תל־אביב הצליח ה־... המאמן הצעיר בית"ר ...גה הלאומית אל האיצ־... בקרית־חיים, וביום ...ערך את אימון־הבכורה לכדורגלני הפועל חי־...

...לשום, 24 שעות לאחר הו־... בנו (אה לענה), הידגל־... דמן בפעם השניה עם ...ית החדשים (ראה תמונה), על כר־הדשא המטופח בקרית־חיים.

„אין בתוכניתנו מסע לחו"ל" — אמר גרונדמן — „אך הת־חלנו באימונים בסוף חודש יולי, כדי להכין היטב את הקבוצה לעונה החדשה וכדי שיתאפשר לי — להכירה. ב־נתיים מוקדשים האימונים ל־שיפור הכושר הגופני".

מן האימונים נעדרו כמובן שלושת ה„מוסגרים" — אלי לוונטל, יוסי ליפשיץ ומתי שפירא — אך מנהל הקבוצה, זליקו כאופמר הביע תקוה, שלפחות לוונטל וליפשיץ יחזרו בקרוב לפעילות.

אבא גינדין, המגן הבינ־לאומי, התחיל באימונים, לא־חר שיושרו ההדורים בינו ל־בין הקבוצה.

לעיכת הנעדרים — נראו באימוני פתיחת־העונה כמה פנים־חדשות — עולים חדשים מבריה"מ.

כל מה שרצית לדעת ולא ידעת - על ההסגר

עד לפני כמה שנים הזהה התקנון ההסגר העברת השחקנים מקבוצה לק־בוצה, חלק קטן מתקנון ההתאחדות לכדורגל בישראל. אולם נוכח התוספות לתקנון בנושא זה, בשנים האחרונות, גדל מספר המעיינים — עד שגם מנהלי הקבוצות, השחקנים ואפילו המחוקקים עצמם — אינם בקיאים עד מבדלם.

נוכח ההתעניינות הגדולה שיש השנה, במיוחד בנושאי ההסגר והעברות, מצאנו לנכון להבהיר כה אומר התקנון בענינים אלה.

משך תקופת ההסגר — על פי התקנון — הוא שנתיים. שחקן יכול להיכנס לתקופת־הסגר של שנתיים רק בעת ה־פגרה הרשמית בכדורגל, היינו מ־1 ב־יולי עד 31 באוגוסט. השנה קוצר המועד — על פי החלטת הנהלת ההתאחדות לכדורגל — לתקופה של 20 יום בלבד, מ־1 ביולי עד 20 בו.

אם נכנס כדורגלן לתקופת הסגר, תוך כדי ריצוי עונש הרחקה מטעם התה־אחדות לכדורגל — תיחשב לגביו תקופת ההסגר רק מיום תום ריצוי העונש — ותקופת ההסגר עלולה להימשך במקרה כזה כ־3 שנים.

כדורגלן שעומד לפני דיון משפטי ב־מסגרת ההתאחדות לכדורגל, אינו רשאי להיכנס לתקופת הסגר, לפני מתן פסק הדין.

אגודה שקיבלה הודעה על כניסת שח־קן משורותיה לתקופת הסגר, רשאית להגיש תוך 21 יום מתאריך קבלת ה־מכתב את טענותיה כלפיו, לועדת ה־משמעת של ההתאחדות. הכוונה היא ב־עיקר לחובות כספיים של השחקן כלפי אגודתו. חוב כספי חייב להיות מוכח על ידי מסמך כתוב. ועדת המשמעת של ההתאחדות לכדורגל תחליט אם יש מקום לטענת האגודה ואם חייב השחקן ל־התייצב לפני ועדת משמעת.

כדורגלן הנמצא בהסגר, רשאי לבטל את ההסגר ולשוב לאגודתו רק בתקופת הפגרה הרשמית, מ־1 ביולי עד 31 ב־אוגוסט.

שחקן הנמצא בעונש הרחקה ממשח־קים, שהוטל עליו על ידי מוסד שיפוטי של ההתאחדות לכדורגל, רשאי לבטל את ההסגר בכל עת בתנאי שלא סיים עדיין את ריצוי העונש. הוא יחזור ל־אגודתו ויוכל לשחק בתום ריצוי העונש.

שחקן שנכנס להסגר ונתבע תוך כדי כך על ידי אגודתו — רשאי לבטל את ההסגר לפני שיסתיים הבירור בועדת המשמעת. מבחינה תיאורטית, זה המקרה היחידי שבו יכול שחקן לבטל את ההס־גר ולחזור מיד לשורות אגודתו.

אם קיבל שחקן כדורגל שחרור מ־אגודתו, תוך כדי היותו בתקופת ההסגר — יבוטל ההסגר, אך הוא יוכל להרשם ולהופיע בקבוצתו החדשה רק בתקופת הפגרה שבין עונה לעונה. כלומר: אם קיבל השחקן שיחרור מקבוצתו לאחר מחזור המשחקים הראשון של העונה — יהיה עליו להמתין עד לסיום העונה והוא יוכל להצטרף למשחקי קבוצתו החדשה רק כעבור שנה.

שחקן כדורגל הנמצא בתקופת הסגר אינו רשאי להשתתף במשחקי אליפות, גביע, כשחקני ידידות, משחקי אימון והשחקים בינלאומיים. מוכירות ההתאח־דות לכדורגל רשאית להעניק היתר מיו־חד לכדורגלן בהסגר כדי שיופיע באי־מוני ומשחקי הנבחרת הלאומית.

יורשו של צ'מברליין

ענק ביל וואלטון נחשב לכדורסלן הטוב ביותר בארה"ב כיום

ידיעות „מעריב לספורטאים"

„ביל וואלטון יהיה שחקן ...ניר הגדול ביותר שנראה ...נרשי הכדורסל. הוא יעלה ...יכולתו אפילו על ווילט ...מברליין" — דיעה זו הוש־...ע השבוע אחד המבקרים ...גדולים ביותר בכדורסל ה־...קצועני בארה"ב, מאט גי־...ל, שהיה מאמן הנבחרת ...אולימפית של ארה"ב ב־...בא היום מנהל ומאמן ...בוצת „לוס אנג'לס ליי־...קרס" המקצוענית.

הדברים התייחסו לשחקן אד־...יני, סטודנט בקליפורניה, ה־...מנשא ל־211 ס"מ, שמשקלו ...10 ק"ג והוא הכדורסלן הטוב ביותר כיום בארה"ב. יש אומרים — שחקן הציר הטוב בעולם.

לא מכבר הציעה לו קבוצת „פילדלפיה ואריורס" המקצו־ענית ארבעה מיליון דולאר (סכום־שיא בתולדות הכדורסל האמריקני) כדי שיצטרף ל־שורותיה — אבל הוא דחה את ההצעה, „להפוך לשנה, עד שאסיים לימודי".

בארה"ב אומרים, שכאשר „חבורת ואלטון" — קבוצת אוניברסיטה „יו.סי.אל.איי." — מחליטה לנצח קבוצה אחרת, אין שום כוח בעולם, שיוכל למנוע בעדה מלבצע את התוכ־נית הזאת. העונה, למשל, ניצ־חו הסטודנטים מלוס־אנג'לס בכל 60 משחקי הליגה שלהם.

לפני זמן־מה, במסגרת סיד־רה משחקית של נבחרת ארה"ב עם בריה"מ, שיחק וואלטון רק 15 דקות, עד שנפגע בברכו — אבל בפרק זמן זה פיגרו ה־רוסים בהפרש של 17 נקודות, לא כעם בגלל הענק ה„ג'ינג'י" הסימפאטי, יליד סאן דייגו.

וואלטון, המסרב להתפאר, לא היסס לנקוט עמדה שלילית בפומבי בקשר למלחמת וייט־נאם ואף נעצר בידי המשטרה בעת שהשתתף בהפגנה שנער־כה ב„קאמפוס" של האוניבר־סיטה שלו. המומחים, שניסו להשוותו עם קודמו, לו אל־סינדור, מצאו לבסוף, שוואלטון עולה על אלסינדור, תודות ל־מירוצו ולכשרון ההגנה המצויין שלו, שאין מוצאים בו שגיאות.

אומרים, כי נוכחותו במגרש מאלצת את היריב „להתקפל" ולהתרחק מן הסל. ביל מונע מכל שחקן יריב להגיע לסל — הוא פשוט יוצר בגופו כעין מיכשול ומסך לפני הסל. ה־כדורים החוזרים מן הלוח נק־לטים בידיו ללא הקלה. קשה לפתח נגדו התקפות.

יתר על כן, הוא למד לקלוע היטב מרחוק — דבר שעשה אותו לכדורסלן המסוכן ביותר במגרש. הדבר היה לאחר ש־נפגע בברכו ועבר ניתוח מי־ניסקוס מסובך. כשהחולים ה־התיר לו לצאת מביתו — אבל לא לרוץ — שקד שעות רבות ביום באימון קליעות מרחוק, לילה טל שהתקין על קיר ביתו בפרברי סאן דייגו.

כאן החל להופיע במשחקי הליגה האוניברסיטאית לא נוצ־חה קבוצתו — עדיכה ב־130 משחקים. למרות קומתו הגבוהה הוא זריז ויש המשווים אותו עם שחקן שגובהו 175 ס"מ, בכל מה שקשור בקליעות מ־רחוק, בדיוק במסירות הכדור ובהבנה הביצית.

ביל וואלטון, בן למשפחה אירית, איננו הענק היחיד בה. אביו, פקיד בעיריה, מתנשא ל־193 ס"מ והוא הנמוך בבני המשפחה. יתר הבנים הם ברוס (198 ס"מ), כדורגלן (רוגבי) מצטיין באוניברסיטה של קלי־פורניה, ואילו אנדי הצעיר (195 ס"מ) הוא שחקן כדורסל מוכשר מאד בתיכון.

באנגליה כבר מזדרזים להמר:
ליברפול תזכה ב„דאבל"

שירות „מעריב לספורטאים"

עונת הכדורגל מתדפקת באנגליה וכבעל כל הקבוצות כבר מתאמנות ועסוקות ב„מבצעי רכש" שונים. קבוצת „דרבי" ומאמנה בריאן קלאף היו עסוקות השבוע ב... משחק קריקט, לשם העלאת הכושר הגופני וכאבצעי בידורי להפגת מתח האימונים. יריבתה היתה „קובנטרי" ומי שהיתה אלופת אנגליה ב־1972 ניצחה... 3000 צופים חזו במשחק.

בעקבות העצה זו נרשמו עוד קבוצה כדורגל למשחקי קריקט — בבחינת אופנה חדשה בכדורגל האנגלי.

* * *

חברות הימורים כבר ערכה „בוהן" לקראת התחלת משחקי הגביע האנגלי. קבוצת „סאנדרלנד". כמחזיקת הגביע, הוערכה כבעלת הסיכויים הבוצעים ביותר (1 לעומת 100) לזכות שוב בגביע זה. „ליברפול" הוערכה לעומת זאת ביחס של 1 ל־8; „לידס" 1 ל־9; „ארסנל" 1 ל־10; „דרבי" ו„טוטנהם" 1 ל־12.

„ליברפול" הוערכה ביחס של 1 ל־4 כבעלת הסיכויים לזכייה שנייה רצופה בכתר אליפות הליגה. „לידס" במקום השני ביחס של 1 ל־5; „ארסנל" ביחס של 1 ל־7 ו„דרבי" ביחס של 1 ל־10. „סנדרלנד" מוערכה כבעלת הסיכויים הגדולים ביותר לזכות באליפות הליגה השנייה.

* * *

„הנסיך מוליס", הלא הוא ג'ון צ'ארלס, כתכונו לפרוש סופית מפעילות בכדורגל — לאחר קאריירה ארוכה ומפוארת שבה הבקיע ב־24 שנים 500 שערים. בן ה־41, לשעבר כוכב „יובנטוס" הנבחרת וולס, עדיין לא החליט אם להתרכז כעתה אך ורק בניהול צעיירה של קבוצת הכדורגל המחבבת למחצה, „מריטיר" מהליגה הדרומית, או לחזור להולטין. לפני זמן מה עבר ניתוח. עתה הוא מכין סידרה של ארבעה משחקי פרידה — נגד „דרבי", נגד ה„וולבס" ונגד קבוצות נוספת שטרם נקבעו.

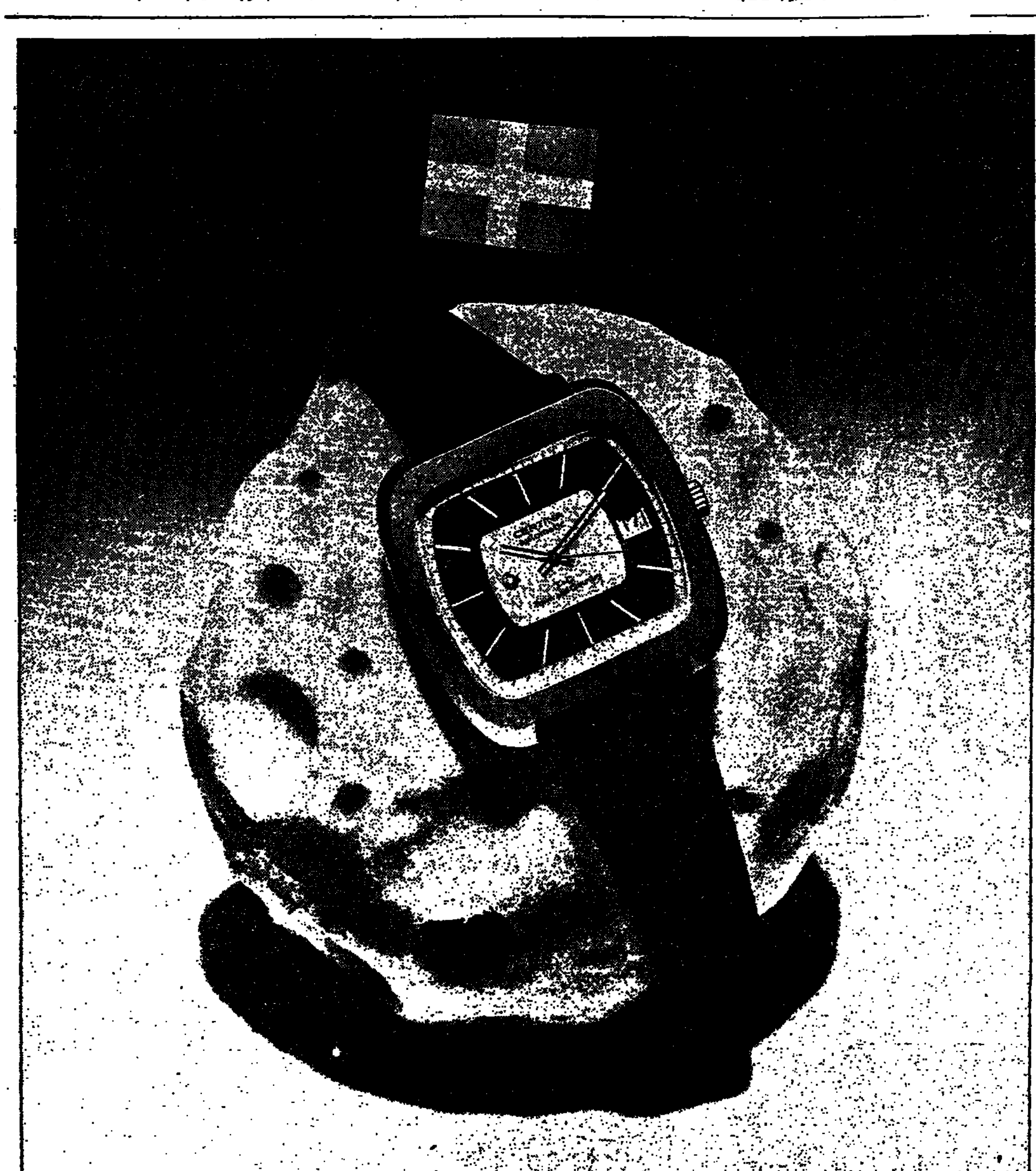

בשנת 1972 קנו השויצרים
יותר שעוני סרטינה מכל שעון אחר.

בשני תחומים קם להם השויצרים מומחיות בינלאומית, שהכל מודים ומכירים בה: גבינות ושעונים. ההתעניינות בתעשיית השעונים היא נחלת הכל בשויצריה, בבחינת „חובי לאומי" לכל דבר. זו גם הסיבה להתחרות הקשה בין יצרני השעונים והשויצרים העושים הכל כדי לזכות בהעדפת בני ארצם — כי העדפת שעון מסוים על פני מתחריו בשויצריה, משקפת בדרך כלל את טבעו של אותו השעון להמכר בעולם כולו. לכן חשובה כל כך העובדה שבשנת 1972 קנו השויצרים עצמם יותר שעוני סרטינה מכל שעון אחר (עובדה שהוכחה לא במשאלים וסקרים אלא ליד הקופות!) — וזה עדיין אינו הכל: השנה הוסיפה חברת סרטינה לקאמתה שני הישגים נוספים — שני פרסי העצוב הרמים ביותר בעולם התכשיטנות:

"The International Diamond Award"
"The Golden Rose of Baden Baden"

ליצרני סרטינה היו הישגים אלה גמול נאות למאמצים הכבירים שהושקעו בשכלולים ובחידושים מתקדמים בשעונים; כמו למשל המנגנון הצף־המסובב להלוטין מקופסת השעון, וכך מוגן מפני כל השפעה חיצונית, או המיסב הכדורי הזעיר במנגנון ה־288, בעזרתו מושג דיוק מושלם... וחידושים רבים אחרים שהמקום צר מלפרטם.

וכפי שהסתבר ידעו השויצרים להעריך זאת, ועל שפוטם, בידוע לכל, ניתן לסמוך.

הרשו לעצמכם שעון סרטינה. CERTINA

פרסום ציטם • משה גבאי • צילום קורן

هكذا من الأصل

תשבץ „מעריב" מס. 866

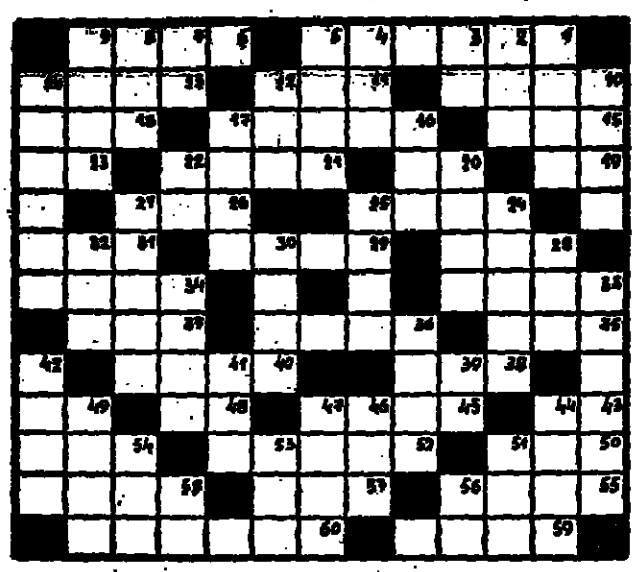

מאוזן: 1) רב אשר הטיף לחידוש המדינה העברית עוד לפני הרצל, 6) השר האנטישמי של רוסיה אשר הרצל נפגש עמו, 10) הזמנה להתמרדות, 11) התקוממות, 13) הרחבת חור על-ידי שפשוף וקידוח, 15) נרזל, 16) התרחקות מן הכלל, 18) תום, אמיתיות, 19) במקום זה, 20) ראשו בשווקים, 21) רחיפה, 23) תל-הרבות, 24) מלך פלשתי בימי שאול ודוד, 26) עוף דורס, 28) בן, 29) שנת פטירתו של מחולל הציונות המדינית, 31) כנון, 33) מבוזץ, 34) עיוות 35) גנאי, 36) עובר במספרה, 37) עיר שבה נתכנס הקונגרס הציוני הראשון, 38) קטל, 40) מהור, 43) דגל, 45) רקיע, 48) בסיס 49) לשד העצמות, 50) נהרה, 52) בשאננה של ההסתדרות הציונית, 54) כלי מטבח, 55) זיו של יופי, 57) בהתאם, 58) רנרבן, 59) הפרש, 60) רומן של הרצל.

מאונך: 1) ביאה, 2) חלל הפה, 3) צינן, 4) תבילת שבלים, 5) שוק, 7) כסף אלבני, 8) גהל, 9) נביא, 10) יהודה של עוצמת התרם והשמלי. 12) עשב, 14) קצין יהודי צרפתי אשר משפטו השפיע על השקפותיו של הרצל על גורל עמנו, 16) תנובת העץ, 17) קריאת עידוד, 20) כוהן אנגלי אשר האמין ברעיונו של הרצל ועזר להפיצו ברבים, 22) קינה, 24) אגודת סטודנטים אשר הרצל היה חבר בה אך עזבה בגלל הרוח האנטישמית אשר שררה שם, 25) נמע, 27) הצהרה, 28) שדה שנקצר ועדיין לא נחרש לזריעה חדשה, 30) כלי שיט מלחמתי, 32) נגד, 33) פוליטיקאי, 34) בריה, 36) כיוון, 39) אביון, 41) ראור, 42) מוגבל, 44) סערה, 46) בעלי חיים, 47) דוגמה, 49) עמדה צבאית, 51) כמון, 53) שעה האפלה, 54) השלון, 56) בתקול, 58) חור.

בואו חשבון (856)

לאריאל
שרנב
קרקישב
ריאגראק
חתשבשקל
ינקלאש
קגביגללקק

האימרה: מה2072ב 39 המ480?
15 לעז 749

במעולת כפל זו הוחלפו הספרות באותיות. מצא את ערכה של כל אות ורשום את האותיות המתאימות במקום הספרות בשורה למטה. אחר כך, צרף את האותיות והרי פיענחת אימרה של נפוליון בונפרטה.

פתרונות החידותים הקודמים

פתרון ליגא לזוהרתי

1 פיגלבד
2 פרגסוס
3 פבגריב
4 וילהלמ
5 נהשתימ
6 פדרצבס

שלחו את הפתרונות ל„מעריב", תל-אביב, ת.ד. 20044. צרפו את הספחים דלקול הרשומים על גבי המעטפות „השבץ מעריב" מס. 866", או „בואו חשבון (856)" או „נכיון אותיות".

שלושים פרסים יוגרלו בין הפותרים.

אברהם סלמן

נכיון אותיות

רשום מלה במשבצת הראשונה, בהתאם להגדרה. הורד ממנה אות, שנה את הסדר — אם צריך — ורשום את המלה הבאה במשבצת שאחריה. את האות שהורדת רשום בריבוע הקטן בצד ימין. המשך כך גם ביחס למשבצת השלישית ואת האות שהורדת הפעם רשום בריבוע הקטן בצד שמאל. אם תמלא נכונה את כל המשבצות תקבל בשני טורי הריבועים הקטנים שני שמות שיש קשר מסוים ביניהם.

הגדרות: 1) ציור דגול, 2) מלחמה חרבה, 3) עיר קדושה בארצנו, 4) סוס נרך, 5) ממלכת השמש העולה, 6) שמא, 7) בית-מלאכה, 8) מין צבאי, 9) מחבר „רומא וירושלים", 10) בתקבל על הדעת, 11) מיון, 12) המואה, 13) עיר בארץ, 14) בחורה, 15) שיב, 16) ירושלים רלימה, 17) הליכה אחרי ארונו של המת, 18) אי אינדונזי, 19) באנעה, 20) ברם, 21) אוכר כנופנו, 22) נסיכות במפרץ הפרסי, 23) הסר סיכויים להצליח, 24) גזיר-עץ שאחזה בו אש, אך לא נשרף כליל, 25) עורג, 26) כמון, 27) כלי קיבול.

3	2	1
6	5	4
9	8	7
12	11	10
15	14	13
18	17	16
21	20	19
24	23	22
27	26	25

מוזמביק-על בולים

פינת הבולאי

האומות שהושתו נגד צבא פורטוגל, שערך מכה במוזמביק, הפנו את תשומת לבו של העולם למושבה פורטוגלית זו, השוכנה דרומית לקו המשווה, על חוף האוקינוס ההודי. שטחה הוא 783 אלף קמ"ר וכ-7.2 מליון תושבים. גבולותיה: ניאסלנד וטאנגאניקה — בצפון; האוקינוס ההודי — במזרח ובדרום מזרח; דרום אפריקה — בדרום ובמערב; רודזיה — במערב.

לורנסו מרקש, בירת מוזמביק

מפת מוזמביק מופיעה על בול, שהונפק ב-15 באוקטובר 1954, בערך נקוב של 10 סנט.

המגלה הפורטוגלי וסקו דה-גמה, גילה את מוזמביק ב-1498, בדרכו להודו.

מפת המפלגתו של דה-גמה, מופיעה על בול שהונפק ב-1969, בערך נקוב של 1 א.

חייל פורטוגלי במוזמביק לפני 430 שנה

סמל הנשיאות האגדית של המגלה, מופיעים על בול שהונפק באפריל 1963, בערך נקוב של 3 א.

הפורטוגלים הקימו ב-1507 מבצר על אי האלמוגים והדיחו את השוחרים הערבים מ[illegible]

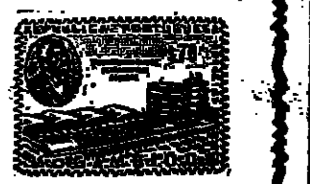

שדה התעופה על בול של מוזמביק

האמור: בשנת ה-16 יסדו הפורטוגלים את ישובי החוף. חיל פורטוגלי כשנת 1560, מופיע על בול שהונפק ב-1967, בערך נקוב של 20 סנט.

לורנסו מרקש, היא בירת המושבה, המונה כ-100 אלף תושבים ויושבת על החוף הצפוני של מפרץ דלגואה. הנוף של הבירה, הופיע על 2 בולים, שהונפקו ב-1948, בערך נקוב של 80 סנט ו-2.50 א.

גשר מעל לנהר זמבזי

העיר השניה בגודלה, היא בירה והיא העיר הראשית של מחוז מניקה-סופלה, ומספר תושביה כ-70 אלף. היא יושבת על מפרץ קטן באוקינוס ההודי.

המפרץ בבירה מופיע על בול, שהונפק ב-1948, בערך נקוב של 1.50 א.

העשור על הנהר זמבזי ותמונות נוף אחרות מהמושבה, מופיעים על בולים, שראו אור ב-1949, בערך נקוב של 10, 20, 30, 50 א.

2 ארגוני מחתרת להשגת עצמאות מוזמביק, הוקמו ב-1961 בקניה ובטנזניה, וב-1962 הם התאחדו והקימו „חזית השחרור של מוזמביק".

מלך פורטוגל אלפונסו הנריקש — על בול מוזמביק

שיתוף פעולה באפריקה, צוין על בול שהונפק באוקטובר 1960, בערך נקוב של 3 א. ומציג אפריקנים במוזמביק.

כלכלת המושבה, נשענת בעיקר על חקלאות. חלק מהתושבים עובדים כשכירים של כמה חברות חקלאיות אדירות, העוסקות בגידולים מסחריים. היצוא העיקרי: כותנה, סוכר, תה וסיבים.

החקלאות והמטעים, מופיעים על 15 בולים שהונפקו ב-1931 ומציגים שדות כותנה, קציר התה, חוות חקלאיות, עצים, וכו'.

שיתוף פעולה אפריקני — על בול של מוזמביק

ביה משפט במוזמביק, מופיע על בול, שהונפק ב-1914, בערך נקוב של 20 סנט.

מלכי פורטוגל מופיעים על רבים מבולי מוזמביק. במלאת 800 שנה לעצמאות פורטוגל, הונפק בול ב-1940, בערך נקוב של 1.75 א. הוא מציג את דיוקנו של המלך אלפונסו הנריקש.

אוניברסיטה במושבה, הוקמה בלורנסו מרקש, ב-1963, ולומדים בה כ-800 תלמידים.

בנין האוניברסיטה מופיע על בול שהונפק ב-1963, בערך נקוב של 2 א.

[illegible] התקופה במושבה מופיע על בול שהונפק ב-1969, בערך נקוב של 70 סנט. על הבול נראה גם דיוקנו של האדמירל [illegible] קוטינהו.

מטוס מעל דובאי

המאורע שהתחולל בראשית השבוע בשדה התעופה בנסיכות המפרץ הפרסי, דובאי,

מטוס חג מעל לדובאי

מזכירה לנו בול שהונפק בדובאי ב-1964, בערך נקוב של 1 ר., המציג מטוס מעל דובאי. על הבול מופיע גם דיוקנו של שליט הנסיכות השייח' רשיד.

כתב מתקופת אחשורוש — על בולי פרס

בחודש יוני הונפקו בפרס 6 בולים, המציגים התפתחות הכתב הפרסי. הבולים בערך נקוב של 1 (3), 2 (3) ר. מציגים את כתב היתדות הפרסי הקדום, מימי שושלת האחמנידים. הכתב כולל את תקופת מלכי דריווש ואחשורוש מהמאה ה-6 ועד לאמצע המאה ה-4 לפנה"ס. כן מראים הבולים כתב מתקופות יותר מאוחרות כשהבולים מעוטרים עם דמויות ופסלים עתיקים.

שני בולים מוקדשים לכתב הפרסי העתיק

בולי טוגו צוירו והודפסו בישראל

ב-4 באוגוסט יופיעו בטוגו 2 בולים, בערך נקוב של 40, 100 פרנק, שהוקדשו ל„צלב האדום" והם מציגים

בול של טוגו, שצוייר והודפס בישראל

פרי מכחולו של הצייר הישראלי מ. שמיר, המתאר פעולה של עזרה רפואית, מפת טוגו, שמש, יונה עם מכתב.

האיטי הנציחה את זכרם של ספורטאי ישראל, שנרצחו במינכן

רפובליקה האיטי הנפיקה סדרת בולים, שהוקדשו לספורטאים שזכו במדליות-זהב באולימפיאדת מינכן, ולמרות שספורטאי ישראל לא זכו לקבל כל מדלית זהב, החליטה האיטי לכלול את ישראל במסגרת זו, כאות השתתפות בצער על רצח 11 הספורטאים. על בול אחד מופיע דגל ישראל (בין דגלי המדינות, שנציגיהם זכו במדלית זהב) וכן הוצאו גליונות זכרון בלואי דים, על אחד מופיעים של כל המשלחות בעת צעדת הפתיחה [illegible]פיאדה, ועל השני דוד ברגר ז"ל, [illegible] משקלות והמרכז [illegible]פיעה הכתובת „דוד [illegible]צה ב-5 בספטמבר".

הבולים הודפסו בבית הדפוס הממשלתי בירושלים. גם ביולי הופיעו 10 בולים שהוקדשו ל„אפולו 17" ולנחיתה [illegible] באמבורי באפריקה. בולים הללו צוירו בישראל.

אלי [illegible]

טוהר הבחירות

גח"ל הציע 3 פעמים לחוקק חוק
שיבטיח את טוהר הבחירות
בארגונים ציבוריים של עובדים
ושל מעסיקים.

המערך דחה 3 פעמים את הצעותינו

מדוע?

אין הסבר אחר אלא זה:
המערך מעוניין שלא יהיה דין ודיין
בבחירות להסתדרות
אף אם יהיו בהם מעשי זיוף ושחיתות.

על תופעה חמורה זו
אין לעבור לסדר היום,
עזור לנו לשים קץ לשחיתות ציבורית זו.

תן סיכוי לשינוי
למענך
העלה את גח"ל

גח"ל
גוש חרות-ליברלים
בהסתדרות

מכרז מכירה מס' „4/73"

האוניברסיטה מציעה בזה למכירה: —

1. ג'יפ ארוך סגור
מס. 251-038, שנת יצור 1968.

2. ג'יפ לנדרובר ארוך סגו
מס. 127-678, שנת יצור 1966.

את הרכב אפשר לראות בקמפוס האוניברסיטה ברמת אביב בחצר בנין המחסנים יום יום מ-29.7.73 עד 8.8.73 בין השעות 0900—1200 לפנה"צ.

את ההצעות יש לשלוח לפי הכתובת אוניברסיטת תל-אביב, מחלקת ההספקה, רמת אביב, ולציין על המעטפה „מכרז מכירה 4/73".

על מגיש ההצעה לצרף ערבות בנקאית או המחאה עצמית בשעור 10% מערך הצעתו אחרת — לא תדון האוניברסיטה בהצעתו.

ההצעות תתקבלנה עד ליום 8.8.73 בשעה 12.00 בצהרים

אין האוניברסיטה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר, או כל הצעה אחרת.

לנופש עם און

הזמנת מקומות
לבתי מלון ובתי מרגוע
ללא תוספת מחיר

תל אביב: אלנבי 33, 612567
כיכר דיזנגוף: ריינס 4, 248306
חיפה: רח' הרצל 22, 669640
נתניה: רח' הרצל 4, 22947
ירושלים: המלך ג'ורג' 19, 226075
ראשון: הרצל/פינת יעקב 953517

עירית תל-אביב מפגרת

שח מט

שחקני תל אביב תובעים מהעיריה יתר פעילות ומאמץ בטיפוח השחמט בעיר, שבה הריכוז הגדול ביותר של חיי השחמט בארץ. במיוחד הם תובעים זאת לנוכח פעילות רבה וגדולה שמגלות עיריות אחרות.

באר שבע, למשל, קטנה מתל אביב, הן באוכלוסיתה והן בתקציבה העירוני. אף על פי כן תורמת שם העיריה בטיפוחו של השחמט הרבה יותר מכפי שעושה זאת תל אביב. לא זו בלבד שבאר שבע מקיימת דרך קבע את האליפות הארצית הפתוחה, אלא שהיא מגלה דאגה רבה לנוער השחמטאי בתחומה. בשחקנים סימולטנים לנוער, שנערכו מטעם מחלקת הנוער של העיריה, השתתפו מאות בני נוער — ולעתים אף הרבה יותר מ-1000 נערים. דאגתה של עירית חיפה לשיפור השחמט בתחומה היא כבר מן המפורסמות. [illegible] נעשתה חיפה חממה של צמיחה בשורות צעירים, שבמרוצת הימים הם תופסים מקום בצמרת חיי השחמט שלנו.

גבורת הטכניון, שכבשה אשתקד את אליפות הליגה הלאומית, באה על גמולה מטעם המחלקה לספורט ולנוער של עירית חיפה, בראשותו של מר שמואל ביאליק. הקבוצה קיבלה פרס: נסיעה לחו"ל (ובתוך כך התמודדה שם עם כמה קבוצות). גם ירושלים אינה מפגרת.

ובתל אביב? העיריה אף לא השתתפה בתקציב של אליפות העיר. סגן ראש העיר, מר שפירו, הבטיח תחילה 3000 ל"י ואחר ירד ל-1500 ל"י — וגם סכום זה לא ניתן. אף אין עוגים על [illegible]. המצב שהעיריה נוהגת לסייע לשחמט אינו מספיק, אילו ניתן יותר, היו גם התוצאות טובות יותר.

מרכז הנוער העירוני, בהדרכתו של צירניאק, יכול לשמש דוגמה טובה. המועדון הצליח השנה לעלות לליגה הלאומית. בתמיכה רחבה יותר, יכלו גם שאר המועדונים לעשות להפצתו הנרחבת של השחמט בקרב הנוער. מועדון „לסקר", למשל, מתלבט בפעולתו בשל חוסר תקציב עירוני. בצורתו כיום אינו ראוי לשמש לתפקידו. אפילו בושה להביא אליו את האורחים הבאים מחו"ל. והרי הוא קרוי על שמו של יהודי שהיה מגדולי השחמט בעולם, והשם מחייב!

פנינה של טל

באליפות אירופה לא נכלל מיכאל טל בין הנבחרים, שצברו מירב הנקודות במשחקים. אך הוא גילה את הכוח היוצר של דמיונו בהפיקו בשחור פנינה נהדרת בסיום הקרב עם האנגלי בוטריל. לאחר 40 מסעים נתקבלה העמדה הבאה:

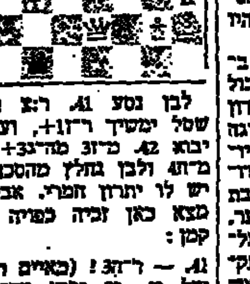

לבן נסע 41. ר:צ ונראה שטל ימשיך ר־ז1+, ועל כך יבוא 42. מ־ז3 מה־ג3+, 43. מ־ה4 ולבן נחלץ מהסכנה ויש לו יתרון חמרי. אבל טל מצא כאן זכיה כפויה כמוקמן:

41. — ר־ה3! (באיים ר־ה4+ ועל 42. ז3 יבוא מה־ה1+. לא יעלה 42. צ־א1 בגלל ר־ז1+ עם מה:צ), 42. מ־ה ר־ז2! (שוב מאיים כנ"ל, ולא יעלה מה־ז2 בגלל ר־ה4+!) 43. מה־ג3 (על 43. מה־ג4 יבוא ח5, 44. מה־ד4 מה־ה1+!, 45. מ־ה2 ר־ה3) מה־ה3+, 44. מ־ג4 ר־ה4! (כפליא כיצד השכיל טל ליצור רשת מט למלך היריב, שאינו מצליח לממש את יתרונו החמרי). 45. ר־ה3 (על 45. פ:ה יבוא מה־ז3+, 46. מ־ה5 ר־ה8!) ר:ה, 46. פ:ה (על 46. מה:ה6 יבוא ח5+) ח5+, 47. כ:ח5 ר־ה8, 48. מ־ג4 ה:ה+, 49. מ:ה6 פ6+, 50. מ־ג4 ר־ד7+ לבן נכנע.

שוודיה—פולין תיקו

אלופת הליגה השוודית סיימה בתיקו 10:10 עם אלופת הליגה של פולין במפגש כי סורתי. הדוקרב היה בן שני סיבובים, ובכל אחד גברה קבוצה אחת 4.5:5.5 על יריבתה.

● שמשון כגן נוצח בברזיל ע"י ביאסאס וליובויביץ בשני הסיבובים הראשונים. הנס שייבלד לא הצליח לעלות לגמר באליפות הנוער בעולם, באנגליה.

● צרפת: 280 איש השתתפו באליפות הפתוחה בשטרסבורג. ניצחו הב. [illegible]ליה (יוג.) וקאראקליץ' (יוג.) עם 8 ב-9. אחריהם מאריץ' [illegible] טוביץ (יוג.), קין (אנג.) ובי אלש (הונג.) 7.5 כ"א.

● אוסטריה: דיקשטיין [illegible] את אליפות המדינה עם 11 ב-11. אחריו הרצוג ושטופל 10 כ"א.

● ברזיל: אלכסנדר סגל בכש את אליפות המדינה עם 11.5 ב-12.

● ציפה: רב אמן הורט פרסם עתה את ספרו על „תחרות המאה" שבין נבחרת ברה"מ לנבחרת „שאר העולם", בבלגרד ב-1970. ברה"מ ניצחה אז 20.5:19.5. הספר יצא ב-15 אלף עותקים.

● הולנד: בתחרות ויאנקה-אנה ניצחה ליובויביץ עם 11 ב-15. אחריו: פורטיגוש 10.5, בוקיץ 9.5, טריגוב ופנובסקי 9.

יוגוסלביה — הפסד מחיר

שוקן בהתאם בפרובקי הבולגרי אינו צריך להתכבל ב-21 מהעים, כפי שאירע לו בקרב הבא שבגביע בזרבצית הבזרחית.

[illegible] 1. ה4 ה5, 2. פ־ז3 פ־ג6, 3. ר־ב5 ר־ג5, 4. ג3 ב5, 47 הה, 6. פ־ב3 [illegible] ... 21. ב־ג4 פ־ה! לבן נכנע.

שאול [illegible]

מודיעין

זמני הדלקת הנרות:

	ערב שבת	מוצאי שבת
ירושלים:	6.03	7.20
תל־אביב:	6.21	7.18
חיפה:	6.15	7.23
באר־שבע:	6.17	7.14
אילת:	6.14	7.16

יום ששי ✶ כ"ז בתמוז תשל"ג ✶ 27 ביולי 1973 ✶ שקיעת החמה: 6.43 ✶ זריחתה מחר: 4.47

פרק יומי: יחזקאל: ל"ט
משנה יומית: צדיות: ב, ב—ג
דף יומי: עבודה זרה: כג
הלכה יומית: ברכות: רכה, א—ג
פרשת השבוע: מטות — מסעי

יום שבת ✶ כ"ח בתמוז תשל"ג ✶ 28 ביולי 1973 ✶ שקיעת החמה: 6.42 ✶ זריחתה ביום א': 4.47

פרק יומי: יחזקאל: מ
משנה יומית: צדיות: ב' ד—ה
דף יומי: עבודה זרה: כד
הלכה יומית: ברכות: רכט, ל, א—א
פרשת השבוע: מטות — מסעי

בטלוויזיה

ראה „ימים ולילות" עמודים 62 ו־63

ברדיו

ראה „ימים ולילות" עמודים 62 ו־63

בתי־קולנוע

ראה עמוד 29 ✶ מבחר סרטי השבוע — ראה „ימים ולילות" עמוד 43

הצגות־קונצרטים

ראה „ימים ולילות" עמוד 45

בנמל התעופה

● נוחתים: טי.וו.אי. 888 מניו יורק 10.45; נתיבי איר רומניים 245 מבוקרשט ...; אל על 584 מאיסטנבול ...; אלאיטליה 738 מרומא ...; טי.וו.אי. 740 מניו יורק ופרנקפורט 13.25; סייבוס איירווייס 302 מניקוסיה 14.00; אל על 200 מניו יורק 14.00; אל על 200 מניו־יורק לונדון 15.15; אייר פראנס 194 מפאריס 15.25; פי.וו.אי. 8... מבוסטון, פאריס ורומא 15.32; אל על 464 מרומא, אתונה 15.45; אל על 362 ... 16.05; אל על 468 מפאריס ופרנקפורט 16.15; טי.וו.אי. 840 מניו יורק, רומא ואתונה 16.35; אל על 34... מציריך 17.20; אייר פראנס 194 מפאריס 17.25; אל על 524 מניקוסיה 17.55; סוויסאייר 332 מציריך 18.15; בי.אי.אי. 484 מלונדון 19.55; אל על 164 מגאיוהנסבורג 21.05; אייר פראנס 138 מפאריס ואתונה 22.10.

● ממריאים: אל על 163 לאירופה 10.15; טי.וו.אי. 881 לאתונה וניו יורק — 12.45; נתיבי אויר רומניים 246 לבוקרשט 13.25; אלאיטליה 739 לרומא 14.00; כייפרוס איירווייס 303 לניקוסיה 14.45; אל על 523 לניקוסיה 15.30; אייר פראנס 194 לטהראן, ניו דלהי 16.40; אייר פראנס 133 לפאריס 18.50; אלאיטליה 742 לרומא 21.50.

מספר הטלפון כדי לוודא מועדי המראת מטוסים ונחיתתם — 614656

רכבת

מירושלים
● לתל־אביב — 07.52, 10.52, 12.46, 14.13
● לחיפה — 07.14, 12.12.
● לבאר־שבע ודימונה — 07.14, 07.52, 12.12

מתל־אביב
● לירושלים — *07.17, 10.06, 12.02, 13.57
● לחיפה — 06.10, *06.39, *08.02, *08.35, *09.55, *11.27, 12.20, 13.48, 14.30, *15.40, *16.05.
במוצאי שבת: *20.00, 21.50
● לנהריה — *08.02, *13.15.
● לבאר־שבע ולדימונה — 06.33, 09.02, 12.54.

מחיפה
● לירושלים — 06.48, 11.50.
● לתל־אביב — 06.00, *06.30, *07.10, *08.25, 08.57, 10.25, *11.40, 12.33, *13.26, 14.00, *15.03, *15.50.
במוצאי שבת: *19.50, 21.42
● לבאר־שבע הישנה — 06.48.
● לנהריה — 06.28, 09.14, 14.34.

מנהריה
● לתל־אביב ולחיפה — 05.36, 07.50, 10.35.
● לירושלים, באר־שבע ודימונה — 05.36.

מדימונה
● לתל־אביב ולירושלים — 06.18, 12.47.
● לחיפה — 06.18.

מבאר־שבע
● לתל־אביב ולירושלים — 06.47, 09.28, 13.14.
● לחיפה — 06.47.
* רכבת מהירה

עזרה

משטרה
ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח תקוה, הרצליה, אשדוד, אשקלון, באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — 100; אילת 2444; חדרה — 22444; טבריה — 20444; קרית־שמונה — 40444.

מכבי אש
ירושלים, ת"א, חיפה, פ"ת, הרצליה, אשדוד, אשקלון, רחובות — 102; רמת־גן — 742222; בני־ברק — 781133; גבעתיים — 723333; ראשל"צ — 942223; חולון — 842112; אילת — 2223; באר־שבע — 2222; חדרה ונתניה — 22222; טבריה — 20222; נהריה — 922222; נצרת — 5522; קרית־שמונה 40133.

מגן דוד אדום
ירושלים, תל־אביב, חיפה — 101; אילת — 102; רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — 781111; חולון — 843133; הרצליה — 981333; נתניה — 23333; רחובות — 951333; ראשון לציון — 942333; אשדוד — 22222; אשקלון ובאר־שבע — 3333; חדרה — 22333; פתח תקוה — 912333; נצרת — 54333.

עזרה ראשונה נפשית
02—69911.

רופאים

ד"ר הר־אבן, רח' אפשטיין 6, טל' 443281.
מד"א: במד"א, טלפון 614333 נמצא רופא תורן בין השעות 8 בערב עד 7 בבוקר, המורך ביקורי בית גם לחברי קופ"ח.

עזרה ראשונה לטיפול שיניים
במרפאה ברחוב שיינקין 31 ת"א, טל. 228036. שישי: 9—5 אחה"צ; שבת: 10—12 בבוקר, 2—5 אחה"צ.

קופ"ח „אסף"
תל־אביב: מד"א, טל. 101
גבעתיים: מד"א, טל' 781111.
בת־ים: מד"א, טל' 863333.
חולון: מד"א, טל' 843133.

קופ"ח מכבי
תל־אביב — שישי (מ־14.00 אחה"צ עד 07.00 בבוקר למחרת): מד"א טל' 101.
שבת (מ־07.00 עד 20.00 בערב): מד"א כללי מד"א 13, 101; ד"ר קב־טורק (ילדים), ארלוזורוב 47, טל' 236256; מ־13.00 אחה"צ עד 07.00 בבוקר: מד"א, טל' 101.
גבעתיים — שישי (מ־14.00 עד 19.00): ד"ר רכלר (כללי), רמת־חן, שלם 18/2, טל' 763896; ד"ר אידלסון (ילדים), רמת־גן, הרצל 1, טל' 726680; מ־19.00 עד 07.00 בבוקר: רופא תורן במד"א ר"ג, הגלגל 42, טל' 781111.
שבת (מ־07.00 עד 20.00 בערב): ד"ר מושקין (כללי), רמת־חן, הראל 4, טל' 744364; ד"ר גולדברג (ילדים), גבעתיים, כצנלסון 149, טל' 731104. מ־20.00 עד 07.00 ביום א': רופא תורן במד"א ר"ג, הגלגל 42, טל' 781111.
פתח־תקוה: טל' 912333.
בת־ים: טל' 863333.
לוד: טל' 962133.
מ־19.00 ביום ו' עד 06.00 בבוקר ביום שבת, ומ־19.00 בשבת עד 06.00 בבוקר יום א'
חולון: טל' 843133.
מ־12.00 בצהרי יום ו' עד 07.00 בבוקר יום א'
נתניה: טל' 4—2333.
אשדוד: טל' 22222.
רחובות: מד"א, טל' 951333.
ראשל"צ: טל' 942333.

קופ"ח „מרכזית"
תל־אביב: מד"א, טל' 101.
גבעתיים: מד"א, טל' 781111.
חדרה: מד"א, טל' 23333.
בת־ים: מד"א, טל' 863333.
חולון: מד"א, טל' 843133.

קופ"ח „עממית"
תל־אביב: מד"א טל' 101.
רחובות: רופא כללי, ד"ר גרביץ, רח' בנימין 21, טל' 951430; רופא ילדים, ד"ר שוירצר, רח' טלר 1, טל' 951782 (בין השעות 8—9 בבוקר, 4—5 אחה"צ). אחות תורנית ובית מרקחת במרפאת הסניף, רח' בנימין 23 (בין השעות 9—10 בבוקר).
אשדוד: לחברי אזור ה' לפנות לרופא המטפל; לחברי אזור א' מד"א טל' 22222.
גדרה: ד"ר הסגר, טל' 91136.
הוד השרון: לפנות לרופא המשפחה.
כפר־סבא: ד"ר קראוס, שכונת אליעזר, טל' 925772.
נתניה: מד"א, טל. 4—2333.
פתח־תקוה: לפנות לרופא המשפחה.
רמת־גן והסביבה: מד"א, טל' 781111; ד"ר יעקב שוורץ, רח' הררי 5, טל' 764335.

ירושלים והדרום
קופ"ח מכבי
שירות לילה
מד"א טל' 54122/4, שירות אמבולנסים ומקרים דחופים, טל' 101, בין השעות 8 בערב עד 7 בבוקר.

קופ"ח „עממית"
מד"א טל' 101 או 54122/4.
באר־שבע — לפנות לרופא המשפחה.

קופ"ח „מרכזית"
שירות רפואי לילה מ־8 בערב עד 7 בבוקר, מד"א, טלפון 4—54122.

עזרה ראשונה לטיפול שיניים
בבניין מד"א, רוממה
שישי: מ־15.00 עד 19.00; שבת: מ־10.00 עד 13.00, ומ־15.00 עד 19.00.

חיפה והצפון
רופא תורן כללי (ילדים), טל' 254530; ד"ר פרידמן (כללי וילדים), רח' הלל 43, טל' 524922; מד"א: טל' 101, מ־9 בערב עד 7 בבוקר.

קופ"ח „אסף"
רופא תורן כללי וילדים, טלפון 254530.

קופ"ח „מרכזית"
נצרת: ד"ר עטאללה, טל' 54096.
קריות: סקסי ביאליק, טלפון 713232, 711515.

קופ"ח „מכבי"
חיפה: תורנות לילה: מד"א, טל' 101, מ־20.00 עד 07.00, שבת (מ־13.00 עד 07.00 בבוקר יום א') מד"א טל' 101.

קופ"ח „עממית"
חיפה: ד"ר פרידמן, 524922; ד"ר בן־זיו, טלפון 87301.
אבן־יהודה: ד"ר פ. כץ, רח' איילת השחר.
טבריה: ד"ר קוברין, 20301.
חדרה: מד"א טל' 22333.
עפולה: ד"ר אהרונוביץ', טל' 23061.

בתי חולים תורניים

ירושלים:
שישי: שערי צדק (ילדים); ביקור חולים (פנימית); הדסה (כירורגית מוח, א.א.ג., נשים, כירורגית, עיניים).
שבת: ביקור חולים (ילדים, נשים); הדסה (פנימית, כירורגית מוח, א.א.ג., כירורגית, עיניים).

תל־אביב:
שישי ושבת: איכילוב.

חיפה:
שישי: רמב"ם (כירורגית, תאונות, פנימית, ילדים, עיניים, אף אוזן גרון, נוירוכירורגית, מחלות נפש, כירורגית פה ולסת; רוטשילד (גינקולוגית).
שבת: רוטשילד.

בתי־מרקחת

ירושלים
שישי: מעין הבריאות, מרכז מסחרי, קרית היובל, טל' 35081; אלקודס אלכברא, רח' הרון אל־רשיד, טל' 83333.
שבת: בטיש, רח' שטראוס 10, טל' 222911.
מוצ"ש: בית גן, רח' הסמבה 59, טל' 37531; אל־זהרי, רח' אל־זהרא, טל' 83543.

תל־אביב
שישי: פרנקל, רח' המלך ג'ורג' 28, טל' 223721; קסטל, רח' אבן גבירול 147, טל' 443716; יאבני, רח' יהודה הלוי 67, טל' 612474.
שבת: בנורשוב, רח' בוגרשוב 60, טל' 223889; פרנקל, רח' המלך ג'ורג' 28, טל' 223721; הצפון, רח' יהודה המכבי 33, טל' 449995.
מוצ"ש: בני, רח' דיזנגוף 174, טל' 222386; הנביאים, רח' המלך ג'ורג' 72, טל' 286740; בריבסט, רח' אצ"ל 60, טל' 32105.

באר־שבע
שבת: בריאות.

חיפה
שישי: בלפור, רח' מסדה 1, טל' 662289.
שבת: המזרח, רח' הרצל 87, טל' 663211.

חולון ובת־ים
שישי: עזרא, רח' בלפור 135, בת־ים; אסותא, רח' סוקולוב ... 4, חולון.
שבת: נאות שושנים, רח' באולים 44, חולון; בלפור, רח' בלפור 90, בת־ים.

נתניה
שישי: הרצל, רח' הרצל 24, טל' 22243.
שבת: המגן, רח' ויצמן 13, טל' 23866.

פתח־תקוה
שישי: אסותא, רח' ברון הירש 21, טל' 911710.
שבת: הירקון, רח' שטמפר 24, טל' 910946.

רמת־גן ובני־ברק
שישי: עליה, רח' קריניצי 2, טל' 722840.
שבת: הרצל, רח' הרצל 52, טל' 722372.

מה עושה את מלון פאן אמריקן בת ים למלון המושך מבין מלונות החוף בארץ?

קפטריה: לאוכל פיקנטי ולשתיה קלה
אולם כינוסים: ענק, המכיל 750 מקומות אפשרות תרגום סימולטני לחמש שפות
מועדון בריאות: סאונה פינית, מסג', חדר התעמלות ומכשירים, תאי מנוחה.
בריכות שחיה: שתי בריכות שחיה מקסימות ורחבות ידיים. אחת לילדים והשניה למבוגרים.
אולם ארועים: לעריכת חתונות ובר־מצוה.
ברטיס אשראי: ברטיס אשראי של מלון "פאן אמריקן" מעניק לך נוחיות בשימוש בשרותי המלון בכל ימות השבוע ובשבת.
מכוני יופי: לנשים ולגברים.
חוף רחצה: רצועת חוף מקסימה, חלק מהריביירה של בת־ים.
מיגרש טניס צמודים לבריכת שחיה.
לובי מהודר: בו אפשר להסב עם האורחים.
בית כנסת מפואר
פיאנו בר: בוטיק משקה מעורר, לקול צלילי פסנתר.
חדרים: נוחים וממוזגים, הפונים כולם אל הים עם מוזיקת רקע ואפשרות לטלוויזיה בכל חדר.
ארוחות מנהלים: חדרים מיוחדים לארוחות עסקיות וקבוצות דיון.
כשרות: האוכל במלון כשר למהדרין במלון נשמרת קדושת השבת. זאת־מבלי לפגוע ברמת השירותים. בשר חלק בלי חשש שביעית

פאן אמריקן
בת־ים טלפון 876111

סטודיו רם
עידן־יועצים לפרסום

משטרת ישראל

משטרת־ישראל מבקשת את עזרת הציבור בחיפושיה אחרי הנעדרת

כוכבה בת דוד רבי־אבא

אשר יצאה את ביתה בבית־שמש, רח' 160 מס' 8/2 בתאריך 20.12.72 ומאז נעלמו עקבותיה.
תאורה: בת 17 שנה. גובה: 160 ס"מ. מבנה הגוף: בינוני. פנים: עגולים. גון הפנים: בהיר. שער: חום, חלק, מגזז: גמוך. עיניים: ירוקות, גדולות. אף: כולה. שפתיים: דקות. מדברת: עברית ופרסית.
כל היודע דבר על מקום המצאה או שראה אותה לאחר התאריך 20.12.72 מתבקש להודיע על כך לתחנת המשטרה הקרובה

למכירה
משק חקלאי
במושב בית לחם הגלילית
בדבר פרטים לפנות למזכירות המושב
טל' 04-931357

הקיבוצניק — איש העסקים הגדולים
הקיבוצניק — בעולם הפיננסים הגבוהים
האיכר הקיבוצי — תעשיין גדול ומצליח

איך תישמר מסכת־החיים הקיבוצית בעולם של מניות, רווחים, פאטנטים פרסומת מסחרית וגירויים צרכניים?

קנה וקרא:

הקיבוץ — בלא עין־הרע

מאת יהושע א. גלבוע
ספרית פועלים/מהדורת ספרית מעריב
המחיר: 10 ל"י

להשיג בחנויות הספרים או ישירות באמצעות התלוש הרצ"ב:

לכב' ספרית מעריב, ת.ד. 20208 ת"א
א.נ.,
אבקש לשלוח אלי את הספר „הקיבוץ בלא עין הרע".
מצ"ב שיק ע"ס —.10 ל"י משוך על בנק ______
שם ______ כתובת ______
תאריך ______ חתימה ______

בידור

לאן השבוע • לאן השבוע • לאן השבוע • לאן השבוע • • • לאן השבוע • לאן השבוע • לאן השבוע • לאן השבוע

השבוע בפסטיבל הישראלי

28.7-3.8

התזמורת הפילהרמונית הישר[אלית]

מנצח אורח: **ליאונרד ברנשטיין**
התכנית: בראהמס:
סימפוניה מס' 3 בפה מז'ור, אופ. 90
סימפוניה מס' 1 בדו מינור, אופ. 68
31 ביולי — תל־אביב, היכל התרבות
1 באוגוסט — ירושלים, בנייני האומה
(כרטיסים לקונצרט זה ניתן להשיג רק באמצעה הטסמורת)

הרביעייה הישראלית החדש[ה]

אלכסנדר טל, כינור — רפאל מרכוס, כ[ינור]
זאב שטיינברג, ויולה — יעקב מנזה, צ'לו
עם
יצחק פרלמן, כינור
יוסף קליבשטיין, פסנתר
התכנית:
שוברט: פנטסיה בדו מז'ור, אופ. 159
היידן: רביעיית כלי קשת בסול מז'ור, אופ. 77
טל: רביעיית כלי קשת מס. 2
שוסון: קונצ'רטו ברה מז'ור לכינור, פסנתר ו[רביעיית] מיתרים אופ. 21
3 באוגוסט — עין הוד בשעה 21.00

רסיטלים

דוד בר־אילן
רסיטל לפסנתר
התכנית:
מנדלסון: רונדו, קאפריצ'יוזו, אופ' 14
ובר: סונטה מס' 2, אופ. 39
בטהובן: אראיצות „ארואיקה", אופ' 35
בן חיים: קטעים לפסנתר, אופ' 34
ליסט: בלדה מס' 2; נוקטורנו — „בחלום"
הגמדים; „דנסה" — סונטה
29 ביולי — תל־אביב, מוזיאון ת"א, אולם
בשעה 5.00 אחה"צ

יוסי צבעוני, כינור,
יונתן זק, פסנתר
התכנית:
שוברט: סונאטינה מס' 1
בארטוק: סונאטה לכינור
שטר: סוויטה לכינור
בראהמס: סונאטה ברה מינור, אופ. 108
30 ביולי — תל־אביב, מוזיאון ת"א, אולם
בשעה 5.00 אחה"צ

ולאדימיר לנדסמן, כינור
ליד הפסנתר: **אליס לנדסמן**
התכנית:
הנדל: סונאטה ברה מז'ור, מס' 4
בראהמס: סונאטה ברה מינור, אופ. 108
בטהובן: רומנסה בפה מז'ור; סונטה בלה מז'ור
47 („קרויצר")
30 ביולי — ירושלים, החאן הירושלמי, בשעה 30.

פנינה זלצמן
רסיטל לפסנתר
התכנית:
שומאן: סונאטה בפה־דיאז מינור, אופ. 11
סתר: סולילוקיו
ליסט: סונטה בסי מינור
2 באוגוסט — תל־אביב, מוזיאון ת"א, אולם
בשעה 5.00 אחה"צ

אירנה זאריצקאיה
רסיטל לפסנתר
התכנית:
סקארלאטי: 5 סונאטות
היידן: סונאטות בדו מינור ורה מז'ור
שופן: 24 פרלודים, אופ. 28
2 באוגוסט — ירושלים, החאן הירושלמי, בשעה בערב

המופעים מתחילים בשעה 8.30 בערב.
במוצ"ש ובעין הוד בשעה 21.00
כרטיסים לכל המופעים להשיג בכל משרדי הכרטיסים ובערבי המופעים בקופה
בקיסריה בקופה: משעה 9.30—12.30 15.30—18.00
תחבורה לקיסריה על ידי אגד תיור
מתל־אביב: רח' הירקון ליד מלון הילטון בשעות 18.15—19.00
מנתניה: מתחנת אגד בשעות 18.45—19.30
מחיפה: בככר סולל בונה בשעות 18.45—19.15

יצחק פרלמן, כינור
פנחס צוקרמן, כינור וויולה
יוג'ינה צוקרמן, חליל
התכנית:
מוצארט: דואו בסול מז'ור, לכינור וויולה ק' 423
בטהובן: סרנדה ברה מז'ור, לחליל כינור וויולה, אופ. 25
שפוהר: דואו לשני כנורות
הערב, 27 ביולי — עין הוד בשעה 21.00

ערב מזמות

מנצח: **דניס מיצ'ין**
חזנים אורחים: **מיכאל אלכסנדרוביץ', יעקב בארקין, דוד קוסוביצקי.**
זמרים אורחים: **קריסטין אמברוס, ויליאם קאניף, ארתור זורגן, ניל ראבר.**
חזנים: **הרולד אורבך, נורמן ביילינק, רוברט בלוך, ראמון ג'ילברט, אדוארד גרהאם, ברוך גרינסדורף, אלכס זימר, דונלד רוברטס, סיימור שווארצמן, ריימונד סמולובר, אפרים שטיינאור**
עם
התזמורת הסימפונית חיפה
בהשתתפות
מקהלה מעורבת של בית ציוני אמריקה
מנצח: **יוסף פרידלנד**
מחר, מוצ"ש, 28 ביולי — תל־אביב, היכל התרבות, בשעה 21.00
31 ביולי — הגן הלאומי קיסריה, התיאטרון הרומי
2 באוגוסט — ירושלים, בנייני האומה

מוזיאום דה־פלמה, גיטרה
עם להקת לוס באלאראדוס
מנהל: **אנדרה ברנארד**
התכנית: אלגוריות בנושאי פלמנקו, פאנדאנגו ובולריה
מחר בערב, מוצ"ש 28 ביולי — הגן הלאומי קיסריה, התיאטרון הרומי, בשעה 21.00

התזמורת הסימפונית של רשות השידור

מנצח: **לוקאס פוס**
סולנים: **ביביאנה גולדנטאל** (סופראן), **יהודית לזרוביץ'** (סופראן), **סטלה ריצ'מונד** (סופראן), **הלל ווסט** (קונטראלט), **מנשה הדג'ס** (טנור), **טיבור הרדן** (באריטון), **איסר בושקין** (באס), **ויקטור שוארץ** (טנור).
קריין: **גדעון שמר**
עם
מקהלת עמק חפר
ביצוע מיה שבט
מקהלת הגברים של בית ציוני אמריקה
ביצוע יוסף פרידלנד
התכנית:
מוצארט: אידומנאו — קטעים
סטראווינסקי: „המלך אדיפוס"
29 ביולי — הגן הלאומי קיסריה, התיאטרון הרומי

להקת המחול „בת־שבע"

בתכנית:
„שעטנים" (בתוך גלגל המזלות); „פינות"; „תנו...";
„קונצ'רטו לכלי הקשה"
מחר, מוצ"ש 28 ביולי — ירושלים, בנייני האומה
30 ביולי — חיפה, קולנוע שביט
31 ביולי — תל־אביב, אולם נחמני

האנסמבל הקאמרי הישראלי

מנצח: **פנחס צוקרמן**
סולנים: **יצחק פרלמן**, כינור
פנחס צוקרמן, כינור
התכנית: מוצארט:
סינפוניה קונצ'רטנטה בדו מז'ור לשני כינורות ק' 190
קונצ'רטו לכינור בסול מז'ור ק' 216
סימפוניה מס' 35 ק' 385 (הפנר)
1 באוגוסט — תל־אביב, היכל התרבות
2 באוגוסט — הגן הלאומי קיסריה, התיאטרון הרומי

תיאטרון יובל בעמ מציג:

סליחה, טעות ברצח!

מאת: מריו פראטי
בימוי: יצחק שילה
עם
גאולה נוני
יצחק שילה
עוזריאל אשרוב

קומדיה סקסית בלשית

אפשר להיות מצוין במיטה מבלי שתהינה לכך תוצאות

בארשבע „גילת" יום ו' 27.7 ב־9.00
בית חנן „בית העם" מוצ"ש 28.7 ב־9.00
נהריה „הוד" יום ג' 31.7 ב־9.00
ת"א ב. ארלוזורוב „אהלי" יום ד' 1.8 ב־9
גבעתיים „שביט" יום ו' 3.8 ב־9.00
ת"א בית ארלוזורוב (אהל) מוצ"ש 4.8 ב־9
הפקה ראשית: „לאן"
כרטיסים: לאן, קסטל, הדרן ובכשרדיה
הקהל מתבקש לא לגלות את סוף ההצגה
המשרד: הנביאים 4 ת"א טל. 285761

תיאטרוני ישראל

התיאטרון הלאומי **הבימה**
חתולה על גג פח לוהט
תל־אביב האולם הגדול
מוצ"ש 28.7 ב־8.30
יום ה' 2.8 ב־8.30
כל מה שבגן
תל־אביב האולם הקטן
מוצ"ש 28.7 ב־8.30
יום א' 29.7 ב־8.30
נשי וינדזור העליזות
תל־אביב האולם הגדול
יום ב' 30.7 ב־8.30
בוסמן ולנה
תל־אביב האולם הקטן
יום ב' 30.7 ב־8.30
רק אתמול
תל־אביב האולם הקטן
מוצ"ש 4.8 ב־8.30
למות מצחוק או אהבת התליין
הבימרתף 27.7 ב־8.30
הבימרתף 28.7 ב־9.00
מלצרו הקופה 283742, ת"א

התיאטרון הקאמרי
10 ימים אחרונים לפני הפסקת הקיץ
שעיר אחד לעזאזל
מאת נסים אלוני
מוצ"ש 28.7 תל־אביב
יום א' 29.7 תל־אביב
יום ב' 30.7 תל־אביב
יחי החופש
קובדיה
מוצ"ש 28.7 חיפה
יום א' 29.7 חיפה
יום ב' 30.7 חיפה
יעקבי ולידנטל
(שם זמני)
מוצ"ש 28.7 ב־8—10.30 צוותא
מאורע מוצלח
יום א' 29.7 צוותא
הצגת תיאטרון חיפה
לילי גם
יום ד' 1.8 תל־אביב
יום ה' 2.8 תל־אביב

התיאטרון העירוני חיפה
הצגת התיאטרון הקאמרי
יחי החופש
מוצ"ש 28.7 חיפה
יום א' 29.7 חיפה
לילי גם
„קברט ספרותי משעשע ורענן"
נחמן בריעמי „מעריב"
יום ג' 31.7 צהלה
יום ד' 1.8 היא קאמרי
במה 2
סעאעוס קון ואדיס
הזיה תמרי
מוצ"ש 4.8 חיפה
אנשים קשים
מין קומדיה
מוצ"ש 28.7 ירושלים
בנייני האומה
יום ב' 30.7 חיפה
הבמה לך מקום! יכרע כנוייב לעונה השליך! המכירה נמשכת עד 1.8
פרסום בבקין

פ.ל. לשלטון

הבטח זכותך לבחור, קולך קובע! בחר ב־
פאפא ליאון

הערב 27.7 גבעתיים „שביט" ב־9.00
מוצ"ש 28.7 ת"א „נחמני" ב־7.30—9.30
יום ב' 30.7 תל־אביב „נחמני" ב־8.30
יום ד' 1.8 תל־אביב „בית החייל" ב־8.30
יום ה' 2.8 נהריה „הוד" ב־9.00
כרטיסים „עתיד" 31688 ובכתר משרדי הכרטיסים

תיאטרון מסחת טל. 223212 מציג

מגזין 73

תל־אביב
אהל (בית ארלוזורוב)
הערב, יום ששי 27.7 בשעה 9.30

ערב נהדר עם:
„קשת בענן" „הדודאים"
ישראל גוריון | בני אמדורסקי
סוזן ופרן | שלישית מומה מספיק
נערת הקרקס הישראלית מיכל אלמוג | גדעון הוד במדור ספורט מיוחד
שעשועונים נושאי פרסים
מתנות חברת „הד ארצי"
כרטיסים במשרד „לאן", בסוי דיזנגוף, במשרדי הכרטיסים בעיר ובקופה.

התיאטרון צעיר מציג

אל תקרא לי שחור!

מחזמר צבעוני על שחור ולבן
הרצליה „דוד" הערב 27.7 ב־9.00
תל־אביב „בית ברבור" מוצ"ש 28.7 ב־9.00
תל־אביב „בית החייל" יום ב' 30.7 ב־8.30
כרטיסים: „עתיד" 31688 ובכתר הכרטיסים בעיר

ישראל ולין
כאז רולר
מציגים
ההצלחה הגדולה ללא תקדים,
הלהיט
„אמי הגנדלית"
באידיש
מאת אלי שגיא
עם ג'טה לוקה, מנשה ורשבסקי ולהקה מובחרה

הצגות אחרונות בתל־אביב
„אהל שם" מחר מוצ"ש 28.7 ב־7.30—9.30
„אהל שם" יום ג' 31.7 ב־8.30
„אהל שם" יום ד' 1.8 ב־8.30
„אהל שם" מוצ"ש 11.8 ב־8.30

התיאטרון מארץ עוץ
ההצגה שכבשה את לב כל הילדים והפעוטות
המחזמר הנפלא
שמלת השבת של חנהל'ה

מאת יצחק דמיאל (שוויצר)
ת"א „בית החייל" 1.8 ב־4
חולון „ארמון" 3.8 ב־4
ירושלים „בית העם" 8.8 ב־4
חיפה „אורה" 10.8 ב־4
פ"ת „שלום" 14.8 ב־4
גבעתיים „הדר" 17.8 ב־4
כרטיסים „עתיד" 31688 ובכתר משרדי הכרטיסים בארץ
הצטיידו בכרטיסים מראש כדי להבטיח מקומות טובים

מועדון הצפון
מזמינכם לרק[וד]
במוצ"ש 28.7.73
באולם
רוח
רח' בריה־ודה 84
(מול קולנוע „בריהודה")
ללילי תזמורת
„המשכנעים"
הזמר
רוני מנדס
בתכנית האומנותי
הזמר
ניגו ניקולאידיס וקריספין
ותזמורתם
NINO NIKOLAIDIS
מיזוג אויר מלא

צוותא לתרבות מתקדמת
אבן גבירול 30, תל־אביב, טל. 250157

הערב 27.7
ב־9.00: במת צוותא מארחת „סוב למות בעד עצמנו" — מחזה עם פזמונים מאת אילן רונן ובבימויו.
בהצגה: „קשת בענן" — שירי עמים — עם: סוזן ופרן, ישראל גוריון, בני־אמדורסקי.

מוצ"ש 28.7
ב־8.00 וב־10.30: צוותא והתיאטרון הקאמרי מציגים: יעקובי ולידנטל (שם זמני).

יום א' 29.7
ב־9.00: צוותא והתיאטרון הקאמרי מציגים: „מאורע מוצלח" — קומדיה מאת: סלוומיר מרוז'ק. עם: מיכאל הנדלסקי, תפאורה: משה שטרנפלד. תלבושות: לידיה פינקוס־גני. בימוי: דן רונן. משתתפים: אלברט כהן, יוסף כרמון, יעל רוה, ישראל גוריון, אליעזר צמלר.

יום ב' 30.7
ב־9.00: צוותא והתיאטרון הקאמרי מציגים: „מאורע מוצלח" — קומדיה מאת: סלוומיר מרוז'ק. עברית: מיכאל הנדלסקי.

יום ג' 31.7
ב־5.00: הצגת הסטודיו למשחק בהנהלת ניסן נתיב „תפוז" — מאת חנוך לוין. בימוי: הלל סאמן.
ב־9.00: ארנק איינשטיין, שלום חנוך, הד־צ'רצ'ילים בתכניתם: „ישן וגם חדש"

כל ליל שבת ומוצ"ש **בגן־הוואי**
להקת „הצליל הגבוה"
מחירים עממיים

הקומדיה שכבשה את לב כל הקהל
איפה ארץ ישראל

עם: **מאיר מרגלית**
מאיר יאני, שורה טורקוב, יוסי ספירה, א. דוד
תל־אביב
„בית הפה המוריה"
מוצ"ש 28.7 ב־8.30
יבנאל „מקהלי" 30.7
מעלות „מעלות" 31.7
ת"א „בית הפה המוריה" מוצ"ש 4.8 ב־8.30

התיאטרון העממי א. דשא (פשנל) - לקבוצות ומוסדות „רוקוקו" טל: 248824

רבקה מכאלי - יוסי בנאי
בתכנית
„נשואין נוסח גרושין"
חודש אחרון
גבעתיים „הדר" הערב 27.7 ב־9.00
ירושלים „מיטשל" מוצ"ש 28.7 ב־9.00
תל־אביב „אהל" יום ב' 30.7 ב־8.30
אשקלון „רחל" יום ד' 1.8 ב־8.45
חולון „רינה" יום ו' 3.8 ב־9.00

להקת „כוורת"
סיפורי פוגי
קרית־ביאליק „סמון" הערב 27.7 ב־9
חיפה „שביט" מוצ"ש 28.7 ב־9.00
עין השופט ב. התרבות יום א' 29.7 ב־9
תל־אביב „בת־דור" יום ב' 30.7 ב־8.30—10.30

פסטיבל
הגשש החיוור
לתקופה קצרה בלבד.
בקרוב תכנית חדשה
חיפה „אורה" הערב 27.7 ב־9.00
צפת „צלילי" מוצ"ש 28.7 ב־9.30
אזור „גן תמר" יום ב' 30.7 ב־8.30
יפו „אלהמברה" יום ג' 31.7 ב־8.30
פרסום בבקין

DRIVE-IN CINEMA TEL-AVIV

קולנוע „דרייב-אין"
טל. 777177

הזדמנות אחרונה ליהנות מסוכן 007
פסטיבל חצות
של סרטי ג'יימס בונד

מוצ"ש 28.7 / יום א' 29.7	„גולדפינגר" ★ שון קונרי ★ גרט פרובה
יום ב' 30.7 / יום ג' 31.7	„ד"ר נו" ★ שון קונרי ★ אורסולה אנדרס ★ ג'יק לורד (החזאי 5 אפס)
יום ד' 1.8 / יום ה' 2.8	„מרוסיה באהבה" ★ שון קונרי ★ עליזה גור

שימו לב!
סרטים אלה לא יוצגו לפחות במשך שנה באזור גוש דן.

007 007 007 007 007

תיאטרון בדים
קשת בענן
שורי נוימן

סוזן, פרן, הדודאים

לתושבי ת"א
הערב 27.7 בחצות
תל-אביב „צוותא"
מחר מוצ"ש 28.7
ב-8.30
תל-אביב „מנדור"
כרטיסים במשרדים
והערב בקופות
הופיע
תקליט חדש
„קשת בענן"
להשיג
בחנויות התקליטים
משרד התיאטרון
טל. 225771, 245497

חבריה
סטודנטים חברים ובנות דתיים/ות
הקמפוס
באוירה צעירה
תוססת ותרבותית
משעה 8.30
בבית בני-ברית
תל-אביב רח' קפלן 10

מוצאי-שבת
28.7.73
בשעה 10.00

אטרקציה:
★ זמר כושי פנטסטי
★ טוני רייז
★ נערת גוגו
★ צמד המתבגרים
לפני ואחרי ההופעה
ריקודים לצלילי
תזמורת בר-אילן
מזנון במקום

תיאטרון לילך מציג:
בומבה צור

חולון „ארמון"
הערב 27.7 ב-9.00
תל-אביב „אהל"
מוצ"ש 28.7
ב-8.30
ת"א „בית החייל"
יום ג' 31.7 ב-8.30
של המשרד 284862 ת"א

הקיץ כולנו...
במועדון-מלון
„רמת-אביב"
בגינת האורנים הפתוחה
ומזמינכם:
הערב והמוצ"ש
לריקוד ולבלות
לצלילי תזמורת
„האלמוגים"
עם הסולנים:
משה נוי,
ואיתן מסורי
בתוכנית:
בראש מצעד הפזמונים
גבי שושן
ולהקתו

במוצאי שבת
זמר הבלוז
TONI WITMAN

בימי רביעי
פועל מועדון
„בר-אינן"
לסטודנטים בלבד!

חדש

סיפור האהבה של אמילי ברונטה,
על האוהבים הנצחיים, מתאורד
הרדיאנג'ר ליוים הבל היקף והגנה של
האופק האנגלי, על כל התשוקה, הבוז,
השנאה, האכזבות, האליאות והשחר שבהן!

אנקת גבהים
Wuthering Heights

ממשיכים באולמות מלאים

שבוע 1	ירושלים „הבירה"
שבוע 2	באר-שבע „קרן"

מפיצי „אנגלו-אמריקן" בע"מ

קולנוע דרייב-אין
ממשיכים בהצלחה שבוע שני טל. 777177

כל ערב ב-7.15
הסרט העליז
לבל המשפחה
מלודי
מרק לסטר ★ ג'ק ואילד

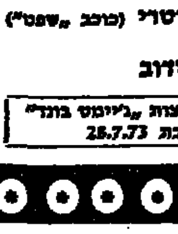

כל ערב ב-9.30
הצגת בכורה ארצית
ראו את ביירות
כפי שאנשי
הקומנדו שלנו
ראו אותה
„פרשת ביירות"
★ ריצ'רד ראונדטרי (כוכב „שפט")
★ צ'אק קונורס
★ מאקס פון סידוב

הכנסו לפסטיבל חצות „ג'יימס בונד"
ממוצאי שבת 28.7.73

„מלודרמה משפחתית סוחטת דמעות...
יצירה קולנועית אמנותית בעלת ממדים..."
יצחק בן-נר „הארץ"

נקמתו של סיציליאני
טורינו האפלה

★ לנשים דמעות ★ לגברים רגש ★ לנוער פעולה

שבוע 2 בקולנוע „אוריון" תל-אביב
● בשעות 4.30—7.15—9.30

סרטי נח מפיצי סרטי מטרו-גולדווין-מאייר

קולנוע „תל-אביב" ת"א
לפי בקשת הקהל
ממשיכים בהצלחה מסחררת
שבוע 3
סטיב מקווין
האלוף
עם: רוברט פרסטון, אידה לופינו, ברברה לי
בשעות: 4.30, 7.15, 9.30

מועדון 2.2
במכניון
מועדון 2.2 מזמינכם
לערב ריקודים מהנה
עם להקת
„ההדים"
ועוד במועדון
★ תקליטיה מגוונת
★ סרט וסרטונים קומיים
★ הגרלות ושעשועונים
המועדון פועל בכל מוצ"ש,
שני, ורביעי.
★
הכניסה לסטודנטים
ומנות בלבד

השבוע
במוזיאון תל-אביב

תערוכות

הבנין החדש (שד' שאול המלך 27)
★ **יעקב אגם** — תמונות, פסלים (אולמות זקס והאפס)
★ **ז'ואן מירו** — יצירתו הגראפית (אולם מס. 3)
יום ג' 31.7 ב-19.00 הדרכה מיוחדת בתערוכת מירו.
★ **הדפסים של אמנים יפניים בני זמננו** (הקבינט הגראפי)
★ **מאוספי המוזיאון** — אולמות מאיירהוף, ויגלום.

ביתן הלנה רובינשטיין (רח' תרסי"ט 6)
★ **שמעון אבני** — ציורים
מחר מוצ"ש ב-19.30 — האמן שמעון אבני ידריך את הקהל בתערוכתו ויענה על שאלות (התערוכה תינעל במוצ"ש 11.8).
הספריה לאמנות ע"ש הלנה רובינשטיין (הבנין החדש) פתוחה בימים א'—ה': 19—16, 13—10; ביום ו' 13—10.

סרטים

סרטי פדריקו פליני
יום ג' 31.7 ב-20.30 — „לילות קביריה" (איטליה, 1957). במאי: פדריקו פליני. בהשתתפות: ג'ולייטה מסינה, פרנסואה פריה, פרנקה מרזי. דובר איטלקית, תרגום עברי.
יום ה' 2.8 ב-20.30 — „החיים המתוקים" (איטליה, 1959). במאי: פדריקו פליני. בהשתתפות: מרצ'לו מסטרויאני, אניטה אקברג, אנוק איימה. דובר איטלקית, תרגום עברי.

לכבוד חופשת הקיץ
יום ג' 31.7 ב-16.30 — „הבלשים הצעירים". תרגום עברי בגוף הסרט.

כרטיסים לאירועים בקופת המוזיאון.
שעות הביקור בשני הבנינים:
ימים א' ב' ד' ה' 19—16, 13—10. יום ג' 22—16, 13—10. יום ו' 14—10. מוצ"ש 23—19.

האזינו מחר
בשעה 13.05
בגלי צה"ל
לתכניתו של
יעקב אגמון
„שאלות
אישיות"
עם מר
צבי
אלדרוטי
מנכ"ל עמידר
וראש המועצה
המקומית
מגדל העמק

בית דפוס
למכירה
במרכז חיפה
עם ציוד עזר
חדיש לכריכה.
הכנסה בטוחה לשני
שותפים. 130.000.
ת.ד. 2249 חיפה

להקת המחול
בת-שבע
לאחר שובה של הלהקה מסיור והופעות בחו"ל
במסגרת הפסטיבל הישראלי 73

ירושלים „בנייני האומה"	מחר 28.7 ב-9.00
חיפה „שביט"	יום ב' 30.7 ב-9.00
תל-אביב „התמנע"	יום ג' 31.7 ב-8.30

המועדון
ביהודה 77
הערב ומחר 3 הצגות אחרונות
התכנית הסטירית
„איך אנחנו נראים"
הערב, 2 הצגות ב-9.30 ובחצות.
במוצ"ש 28.7 ב-9.30.
כרטיסים במשרדים והערב בטל. המועדון 230000

ארמון שלום
מוזיאון השעווה הישראלי
הבידור המושלם
לכל המשפחה!
פתוח: מ-10 בבוקר עד 11.30 בלילה. בימי ו' מ-10 בבוקר עד 3 אחר הצהרים!
במוצ"ש וחגים מ-5 עד 12 בלילה!
מגדל שלום מאיר, תל-אביב, טלפון: 57304
„נצל בקורך ב„ארמון שלום"
וחזה בנוף המרהיב הנשקף
מ„מצפה שלום"

השבוע בבתי הקולנוע

תל-אביב

מוצאי שבת: 7.15—9.30
חול: 4.30—7.15—9.30

...: שבוע 2 הצגת בכורה ... בריוחם המשכנע בע"מ
...: שבוע 2 הצגת בכורה ... של מקיאוולי
...: שבוע 3 הצגת בכורה ... שיר שמחת ניתנים
...: 7.30, 9.30 שבוע 2 ... דונלם גבר עם כבוד
...: שבוע 3 הצגת בכורה ארצית ... 69
...: שבוע 10 הצגת בכורה ... עם הגמל השחורה
...: שבוע 6 צ'ארלי צ'פלין זמנים מודרניים
דקל: מרלון ברנדו ... טנגו האחרון ...
דרייב-אין: 7.15 מלודי 9.30 פרשת ביירות בחצות — גולדפינגר
...: 7.00, 9.30 שבוע 4 יהורם גאון קזבלן
...: 7.30, 9.30 הצגת בכורה ... האשה האהובה
...: הסרט היווני אהבתה של ...
שבוע 5 ואחרון סרטו של ... דיסני המטה המעופפת
...: שבוע 5 אלן דילון ...
...: שבוע 10 סרטו של ... מעשיות קנטרבורי
...: שבוע 5 הצגת בכורה ... והאריסטוקטים ...
...: הסרט היווני תאוה ונקמה
...: 7.30, 9.30 שבוע 2 ...
...: 7.00, 9.30 שבוע 17 מרלון ברנדו הטנגו האחרון בפריז
...: 7.00, 9.30 שבוע 4 יהודה גאון קזבלן
...: 6.45, 9.00 דוגלס קאמר הנודד ...
...: 7.30, 9.30 שבוע 2 ...
...: שבוע 3 הצגת בכורה ... יש מי ...
...: שבוע 11 רומי שניידר ...
...: שבוע 2 מני ...
...: שבוע 8 סרטו של ...
...: שבוע 3 הצגת בכורה ... סטיב מקווין האלוף
...: הצגת בכורה ארצית ...

יפו

...: 7.15, 9.15 בשעות ...
...: 7.00, 9.15 ... הרפתקה ...

בת-ים

בשעות: 7.15, 9.30
...: הורסט בוכהולץ ... הגדול
...: שבוע 2 ... הרפתקה במוסדון
...: 7.15 הכפם השחור 9.30 — ...
...: שבוע 2 בר ...
...: מיקולם ... ... לאהבה

חולון

בשעות: 7.15, 9.30
...: שבוע 2 ראובן בר יותם הצגת בכורה המשכנע בע"מ
...: 7.00, 9.15 הסרט הצרפתי ללמוד בלי אהבה
...: אוליביה ... ...
...: ג'ון ... ...
...: 7.15, 9.15 ג'ים בראון ...
...: שבוע 4 יהורם גאון קזבלן

חיפה

במוצאי שבת: 6.45—9.00
בימי חול: 4.00—6.45—9.00

אורה: שבוע 2 ראובן בריוחם המשכנע בע"מ
אורלי: איב מונטאן רומי שניידר ...
אמפי: שבוע 5 ... ...
ארמון: שבוע 2 מרטין ... באד ספנסר ... חברים
בית-רוטשילד: שבוע 2 ג'אן ... של אורה ...
גלוריה: 6.30—9.00 ...
חן: שבוע 2 מרלון ברנדו הטנגו האחרון בפריז
כרמל-בגים: 7.00—9.00 הכרם ... אהבה ...
מוריה: אליוט גולד ...
מירון: מרגרים בלבא ...
נוף: 6.30—9 מלקולם מקדואל התפוז המכני
עצמון: שבוע 4 יהורם גאון קזבלן
פאר: האחים ... לילה ...
רון: הורסט בוכהולץ האלם הגדול
שביט: 7.00 העד ששתק 9.15 הופעה
...: (נווה שאנן): שבוע 7 ...
בית-העם (קרית חיים): ...
הדובל (קרית חיים): ליזה מינלי קברט
אורות (קרית מוצקין): ...
כפיר (קרית ביאליק): ...
ספיר (קרית ביאליק): ...
...: (קרית ים): ליזה מינלי קברט
...: (קרית טבעון): 6.30—9.00 ...
...: (קרית טבעון): 6.15—8.45 ג'ים בראון ...

עכו

...: 6.45—9.00 ...

נהריה

...: 7—9.15 ...
...: 9—7 ...

קרית-שמונה

...: 6.15—8.30 ...
...: 6.45—9 הסרט הישראלי ...

עפולה

...: 6.00, 8.30 הסרט ...
...: 6.30, 9.00 ...

פרדס-חנה

...: 7.15, 9.30 ג'ון ...

חדרה

...: 7.00, 9.00 ...
...: 7.00, 9.15 ...
...: 7.15, 9.30 ליזה מינלי ... קברט

נתניה

...: 7.00, 9.30 שבוע 4 יהורם גאון קזבלן

הרצליה

בשעות: 7.00, 9.00
...:
...: ...
...: ...
...: ...

כפר-סבא

בשעות: 7.00 9.15
...: ...
...: 7.15, 9.15 ...
...: ...

פתח-תקוה

...: 8.15 ...
...: 7.30, 9.30 ...
...: 7.00, 9.15 שבוע 4 יהורם גאון קזבלן
...: 7.15, 9.30 ...

ירושלים

במוצאי-שבת: 7.00—9.00
בימי חול: 3.45—7.00—9.00

אדיסון: 8.30 הסרט ההודי ...
אוריון: שבוע 2 ...
אורנה: ...
אורגיל: ...
ארנון: שבוע 2 ...
הבירה: אנקת גבהים
חן: שבוע 2 ראובן בריוחם ... המשכנע בע"מ
ירושלים: ראובן בר יותם שבוע 2 ...
סמדר: ג'ין ...
עדן: שבוע 4 יהורם גאון קזבלן
רון: שבוע 2 ...

רמלה

...: 7.15, 9.30 ...

לוד

...: 7.00, 9.30 ...
...: 7.15, 9.30 ...
...: 7.00, 9.15 ...

ראשון-לציון

בשעות: 7.00, 9.15
...: ליזה מינלי ... קברט
...: ...
...: 7.00, 9.00 ...
...: 8.45 ...

נס-ציונה

...: 7.00, 9.00 ...

רחובות

בשעות: 7.30, 9.45
...: ...
...: ...
...: ...

אשדוד

בשעות: 7.30—9.30
...: ...
...: 7.15—9.30 ...
...: ...

גדרות

...: 7.15, 9.30 ...

באר-שבע

...: 7.15, 9.30 שבוע 4 יהורם גאון קזבלן

רמת-גן וגבעתיים

בשעות: 7.15, 9.30
...: ...
...: שבוע 2 ראובן בריוחם המשכנע בע"מ
...: ...
...: שבוע 2 ...
...: ...
...: שבוע 4 הצגת בכורה יהורם גאון קזבלן
...: ...
...: 7.00, 9.30 שבוע 4 יהורם גאון קזבלן
...: שבוע 2 ליזה מינלי ... קברט
...: ...

קרית-אונו

...: 7.15 ... 9.15

אור-יהודה

...: 6.15 9.30 ...

סינמטק מרתף
...

ברסבקסיבה
הלילה בחצות
בית סוקולוב קפלן 4
„רומיאו ויוליה"
זפירלי — מייקל יורק
„שעות גורליות"
פרדריך מרץ'
המפרי בוגרט

קולנוע שרון נתניה
טל' 22909
שבוע 5
קזבלן
בכיכובו של
יהורם גאון

קולנוע לימור
רח' איבן גבירול 30
(פנוי לנכון מיניסטור)
מציגים
הערב
אנטוני קווין
בשיא השיאים של
...
„זורבה
היווני"
שימו לב
הערב 2 הצגות
בשעות:
9.30—11.00

הערב 27.7.73
סרט חצות
בהשתתפות
... מרטין ... לנקסטר
באודיטוריום ברשירה
ממוזג האויר
באוניברסיטה ת"א

בידור

לאן השבוע • לאן השבוע • לאן השבוע • לאן השבוע • לאן השבוע • לאן השבוע • לאן השבוע

חיפה
מועדון התיאטרון
בימת הבידור הקל
בהנהלת אלי בביאלי
רח' יוסף לוי טלפון 660900—642542
תכנית חודש יולי ערב ערב (פרט לימי א')
LAS QUATRO MONEDAS
להקת הזמר המצוינת מדרום אמריקה
EDITH SAPHIR
מלכת חשפניות ברלין
איגור ידלין
קוסם פנטסטי מרוסיה
חיה ארד
יוצאת להקת חיל הים
תזמורת המועדון עם ג'יגי לוי הפסנתר במוסיקה לריקודים משעה 9.15 בערב
חיילים שימו לב! כרטיסי הנחה לחיילים להשיג אך ורק בקופת המועדון.

תיאטרון הזמן מציג:
דודו דותן

בהצגת-יחיד בליווי תזמורת
כל-בו בידור
זמרת אורחת
עירית דותן
הערב בבית ליסין
בשעה 9.30
כרטיסים ב„לאן", במשרדים ובקופה
המשרד טל. 229626

אגודת הסטודנטים אוניברסיטת תל-אביב
מועדון בר-מין
(בית הסטודנט)
ריקודים לצלילי תזמורתו המעולה של
אורי כהן
בחצות וחצי
באודיטוריום ברשירה ממוזג האויר
יוקרן סרט מעולה
בהשתתפות דין מרטין וברט לנקסטר
מוצאי שבת 28.7.73 באודיטוריום ברשירה ממוזג האויר בשעה 9.00
יוקרן סרט מעולה
לאחר הסרט ריקודים בבית הסטודנט
הכניסה עם תעודת סטודנט בלבד

בהפקת האחים סרי
יהורם גאון
בתכניתו
אהבה ים תיכונית
לתושבי תל-אביב—יפו
„אלהמברה" מחר מוצ"ש 28.7 ב-9.30
כרטיסים הפצה ראשית: „לאן" במשרדים, יפה „ברטוניק"
לתושבי חולון והסביבה
„רינה" הערב 27.7 ב-9.30
צפת „צלילי" יום ב' 30.7 ב-9.30

המועדון „תכל מבצע"
שמעון ישראלי

בתכנית הבידור
צפורים בראש
בליווי תזמורת
ת"א „בת-דור"
הערב
שתי הצגות:
9.30 — ובחצות
טל. „בת-דור" 265176
מכירה מוקדמת
במשרד „לאן"

מסעדת בידור
„רספוטין"
תל-אביב, רח' הירקון 73 טל. 53582
גאה שוב להציג את תכניתה
ערב ערב
★ שלישית מחול הג'אז בלרנוטס (התנים הכחולים)
★ פולה סטנצ'ולבסקי, כוכבת הרדיו והטלויזיה
★ ג'ימי לויד, אהוב הקהל
★ פול גלצר ותזמורתו
מזוג אויר מלא
כל שבת תה, בשעה 5.00 אחה"צ (פייף אוקלוק) עם תכנית מלאה.
מטבח איטלקי וצרפתי ★ אוירה נעימה
הזמינו מקומות מראש

הסינמטק הישראלי
במוצאי שבת 28.7 — בשעה 19.00
★ כמה זה נפלא — עמוס קינן
★ הרוזן — צ'רלי צ'פלין
רומיאו ויוליה — זפירלי
בשעה 21.30
★ ראיון עם מילוש פורמן של מירה ויינגרטן
התפשטות — מילוש פורמן
סרטים אלה יוקרנו גם בימי שני וחמישי בסדר שונה בשעה 18.30 וב-21.00 (פרטים בעיתונים ובמודעות. הרשמת חברים וכרטיסים במקום 18.00.
אוטובוסים: 12, 18, 19, 20, 21, 22, 55, 61, 62, 66.
24 12 31

חברותא
לצעירים דתיים לאומיים
מפאת שלושת השבועות — אין פעילות במועדון.
חידוש הפעילות במוצאי-שבת י"ג אב 11.8.73 בבית בני-ברית
בתכניתה של
חוה אלברשטיין
ולהתראות!
— • —
שימו לב
בינינו לבין מועדון הקמפוס אין קשר כלשהו.
זכור!
מקום המפגש לצעירים דתיים:
חברותא!

מועדון לילה
„ריביירה" בת-ים
הערב
יום ו' 27.7.73
מאו ותהנו מאויר צח וקריר באוירה בינלאומית
ענקי הצחוק והבידור
★ ציפי שביט
★ דורי בן זאב
★ אבנר דן
★ ZOZAT
התגלית בפסטיבל קאן
★ המשכנעים
הזמנות בטל. 448966

החייט ואשת הסנדלר
לתושבי הגליל העליון!
הערב 27.7 בכפר גלעדי ב-9.15
כרטיסים משעה 6.30 בקופה
תל-אביב „בת-דור"
יום ג' 31.7 ב-8.30
מפיק: א. ברנזון טל. 448345

רקדנים/יות
בעלי נסיון בלהקות-ריקוד לפולקלור ישראלי
המעוניינים להופיע בארץ
להתקשר לטלפון 861670, 16.30—18.30.

הועד למען החייל, ת"א
ב„בית החייל"
ע"ש יוסף בו
רח' ויצמן 60, תל-א
תוכנית השבוע בתיאטרון

מוצ"ש 28.7 בערב 7.30	„אנו אנו הפלמ"ח" — התיאטרון הסתרון
מוצ"ש 28.7 בערב 9.30	„אנו אנו הפלמ"ח" — התיאטרון הסתרון
ראשון 29.7 בערב 8.30	חוג לדיון ספרותי „זאב ה... מאת הרמן הסה ע"י מר מנור.
שני 30.7 בערב 8.30	„אל תקרא לי שחור" — התיאטרון הצעיר
שלישי 31.7 בערב 8.30	„שערוריה בבסיס" עם ... — תיאטרון לילך
רביעי 1.8 אחה"צ 16.00	„שמלת השבת של חנה'לו" התיאטרון מארץ עוץ
רביעי 1.8 בערב 8.30	„פאפא ליאון" — תיאטרון סדן
חמישי 2.8 בערב 8.30	הופעת יחיד „אילנית" — משרד אורות (הצגה סגורה)
מוצ"ש 4.8 בערב 8.00	„אל תקרא לי שחור" — התיאטרון הצעיר
מוצ"ש 4.8 בערב 9.50	„אל תקרא לי שחור" — התיאטרון הצעיר

תוכנית השבוע במועדון דיסקוטק
(בין השעות 21.00—24.00)
בתכנית הקבועה: מוסיקת רקע, מוסיקה לריקוד

היום	התאריך	האמן
מוצ"ש	28.7.73	רמי ניר
מוצ"ש	4.8.73	ארמנדו ביסמוט

מחיר הכרטיס: 5.— ל"י כולל משקה ראשון.
בימי חול: יפתח הדיסקוטק לפי הזמנה.

תערוכת הצייר הרצל עוז
מתקיימת בפואיה התיאטרון בבית החייל
רח' ויצמן 60, תל-אביב
שעות הבקור בימי חול: 17.00—19.00
התערוכה תנעל ביום ד' 8.8.73

נשף ריקודים
יתקיים ב„אולמי תחביב"
רח' אבן גבירול 68 תל-אביב
החל משעה 20.30
עם תזמורת חיל האוויר
בניצוחו של רס"ן אריך טייך
בתכנית האמנותית: זמרי תזמורת ת"א
ותזמורת החיילת רחל ...

הכניסה לדיסקוטק ולנשף הריקודים לחיילים/ות ובנ/ות זוגם בלבד.
לתשומת לב:
משרדי הועד למען החייל
עברו לכתובת החדשה:
דרך חיפה 75, או רח' ויסוצקי 12, כניסה ...
טל' 452121

תיאטרון ירושלים
רח' מרכוס 20 טלביה
טלפון: 67167
נפתח
מפעל המנויים
1973/74
5 הצגות התיאטרון נבחרות מקומות קבועים וטובים הנחות ניכרות למנויים נוספים
עלון חינם לכל הצגה
מספר המקומות מוגבל!
חוברת תשלח לכל המעונין
הצטרף לשוחרי התיאטרון העברי
שעות הקופה 16.30—20.00
תחבורה ציבורית התיאטרון — קו 15
לאחר המופע
התחבורה מובטחת.

התיאטרון מציג:
אנו אנו (הפלמ"ח)
מופע מוסיקלי
עודד תאומי גדעון זינגר
דני גולן רונית אופיר בריני וינשטוק
שתעון ויצחן תת-גל אלעד אופיר
חיים חפר עמיקם גורביץ
שמואל בונים בני נגרי דני קרמן
הערב, חיפה „שביט" יום ו' 27.7 ב-9.15
ת"א „בית החייל" מוצ"ש 28.7 ב-7.15—9.45
חיפה „שביט" יום א' 29.7 ב-9.00
ת"א בית בארבה יום ב' 30.7 ב-8.00
חצור הגלילית יום ג' 31.7 ב-8.30
כרטיסים במשרדים.
הפצה ראשית „לאן" 231655

כתובות מסבכות

ברוקכלד
ירושלים

למועדון התיאטרון
רח' מנדלי 7, תל-אביב
דרושים
שחקנים למחזמר
להתקשר טלפון 230039
בבוקר מ-10.00 עד 2.00
בערב מ-7.00 עד 8.30

במוצ"ש
מופיעים
במועדון

הצמרת
רח' יצחק שדה 38 ת"א
ב„אולמי הנשיאים"
נערת הגוגו
עם הזמר הכושי
טוני רייו
ותזמורת
„הכוכבים הכחולים"
(תקנו: תודה לאל את מזגן האויר — ואתכם הסליחה על הבלגן שהיה עם התאורה במוצ"ש שעבר).

★ ריאן אוניל
★ ז'קלין ביסט
★ וורן אוטס

הגנב שבא לסעוד
הצגת בכורה ארצית
קולנוע „פאר" ת"א
4.30, 7.30, 9.30

צמד החמד הישראלי
אורי זוהר ★ פול סמי...
שמים בביס הקטן את „טריניטי" ו„במבינ...

בסרט הבידור הישראלי הגדול
של הבמאי ג'ורג' עובדיה
קוראים לי שמיל
בהשתתפות: יונה אליאן ★ ששי קשת
★ בועז שרעבי ★ משה סולו („משקפה...
בקרוב
הצגות בכורה עולמיות ב-5 הערים הגדולות

מפגש האמנים
„חצות וחצי"
רח' המסגר 51 ת"א
בתוכנית בערב ששי 27.7 ומוצ"ש 28.7.73
החלונות הגבוהים
★ גיזי כץ
★ שמוליק קראוס
★ אלי מגן
★ להקת הצברים
כל המבקר במועדון יקבל הזמנה לנשף „ברנשים-ותחיכות" ביום שני.

הערב, יום ששי 27.7 בשעה 9
באולם „קרן" באר-שבע
הופעת פרידה של הגיטריסט העממי הטוב בעולם
מנימס דה-פלטה
עם להקת לוס באליארדוס ואילוטרים בנושא פלמנקו
כרטיסים בקופה בערב ההופעה

החברה לפיתוח עכו העתיקה בע"מ

לימודים

על־יסודי · בי״ס לאכסטרנים · בגרות • • • רדיו אלקטרוניקה · פקידות · חשבונאות • • •

הדרך למשרה טובה יותר ולהכנסה גבוהה יותר!

אנו מציעים לך לרכוש מקצוע מבוקש או להגיע לתעודת בגרות באמצעותנו, בביתך ובזמנך הפנוי, באמצעות שיטת הלימוד המתוכנית בכתב.
באמצעות שיטת הלימוד האמריקאית, שמקורה בארה״ב, הכשרנו אלפי צעירים ומבוגרים כאלקטרונאים, מתכנתים, גרפיקאים, אדריכלי פנים, צלמים וכו׳, כמו כן הבנו חלק ניכר מתלמידינו למבחני הבגרות.
שיטת הלימוד שלנו תאפשר לך ללמוד „לימודים פרקטיים" בביתך, לפי הקצב והיכולת האישיים שלך, כאילו למדת אצל מורה פרטי. כשאתה לומד באמצעותנו, אתה חוסך לעצמך את הסירחה, הזמן לנסוע בערבים לקורסים שונים ואתה חוסך כ־70%—80% משכר הלימוד שהיית משלם עבור אותו קורס בכתה.
היות והטיפול שלנו הוא אישי, תוך התחשבות בנקודות התורפה שלך, הרי שבשיטה זו תוכל לרכוש מקצוע או תעודת בגרות ביתר קלות מאשר בקורס כיתתי, ובהצלחה רבה יותר.
אנו מציעים לך מבחר מקצועות שבהם קיים מחסור בכוח אדם ואשר העוסקים בהם זוכים להכנסה גבוהה ומקרמים את מעמדם החברתי.
בגמר לימודיך, אנו נפנה אותך למקום עבודה מתאים ונעזור לך לקבל משרה משתלמת.

ללא תלות בגיל ובהשכלה | חומר הלימודים בעברית

לקבלת חוברת הסבר חינם, גזור ושלח את התלוש הרצ״ב למכונים האמריקאיים להשכלה בכתב ת.ד. 28124 תל־אביב.
סמן ב־x את הקורס בו אתה מעונין:

- ☐ בגרות
- ☐ מוקדמות
- ☐ תכנות מחשבים
- ☐ גרפיקה שמושית
- ☐ אדריכלות ועיצוב פנים
- ☐ רדיו, אלקטרוניקה וטלויזיה, כולל מכשירים הרכבת מקלט טרנזיסטורי
- ☐ צילום — כולל מכשירי הגדלה ופיתוח
- ☐ מינהל עסקים

שם............ כתובת............ טל...........

המכונים האמריקאיים להשכלה בכתב

בית־ספר מכבי תיכון
אורט ישראל — לימודים אקסטרניים לבגרות

החלה ההרשמה!

לימודים לבחינות

בגרות ומוקדמות חיצוניות

למועד אפריל 74. התאמה מיוחדת למסיימי כתות י״א תיכוניים ומקצועיים.

הלימודים בתל־אביב, חיפה, לוד, כפר־סבא.

פרטים והרשמה:

מזכירות ביה״ס שד׳ דוד המלך 39 תל־אביב טל. 269165
בימים א׳, ג׳, ד׳ 7.30—14.30
בימים ב׳, ה׳ 8.00—18.00
ביום ו׳ 8.00—12.00

פרוספקט יועבר לכל דורש!

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל — מרכז הקואופרציה, המחלקה לחינוך

גמנסיה גורדון

בפיקוח ציבורי

תיכון בוקר עיוני
כיתות: שישית, שביעית, שמינית
הכנה לבחינות בגרות ומוקדמות בכל המגמות
מידנות * חינוך משלים * אספקת ספרים

נמשכת ההרשמה גם לקורסי ערב אקסטרניים לבגרות ולמוקדמות

התיעצות פדגוגית והרשמה:
ת״א רח׳ גורדון 53 פינת רינס. טל: 248514
בשעות 08.00-14.00 17.00-20.00

האוניברסיטה העברית בירושלים

לימודים לתואר „מוסמך" במינהל ציבורי

החל בשנת הלימודים תשל״ג הונהגה תכנית מ.א. מקצועי במינהל ציבורי במסגרת החוג למדע המדינה והפקולטה למדעי החברה.

התכנית מכוונת להקנות הכשרה פרופסיונלית בתחומי המינהל הציבורי, ומיועדת לבעלי תואר „בוגר" בעלי ציונים המזכים אותנו להתקבל ללימודים מתקדמים בפקולטות למדעי החברה ולמשפטים באוניברסיטה העברית.

באישור מיוחד של ועדת ההוראה של התכנית יתקבלו בוגרי פקולטאות וחוגים אחרים שהישגיהם בלימודי התואר הראשון מאפשרים להם ללמוד לתואר השני בתחומיהם.

פרטים נוספים ניתן לקבל במשרד לקבלת תלמידים ובמזכירות החוג למדע המדינה (בנין קפלן, גבעת רם, ירושלים).

הרישום לשנת הלימודים תשל״ד יימשך עד 31.8.73. טפסי רישום להשיג ב„אקדמון", ת.ד. 41 ירושלים, תמורת —.4 ל״י. תלמידי האוניברסיטה יקבלו טפסים במזכירויות הפקולטות או במשרד לקבלת תלמידים, בנין הפלנטריום.

ההסתדרות הפקידים — מועצת פועלי תל־אביב־יפו

בית־ספר תיכון מקצועי לחשבונאות ולמינהל

נמשכת ההרשמה לבוגרי כתות ח׳, ט׳, י׳

מגמות: **חשבונאות, מזכירות**

מסלול ארבע־שנתי

שכר לימוד מודרג — תעודת גמר וסוג מקצועי
בפיקוח משרד החינוך ובחסות אגף החינוך של עיריית ת״א
פרטים והרשמה: בית ספר גינת, רח׳ בן זכאי 6 (ע״י אחד העם 35) טלפון 624774, 2—8, 19—16.

גינת

ת״א, רח׳ בן זכאי 6, טל. 624775 (ע״י רח׳ אחד העם 35)

מדרשת שדה בוקר

בית״ס התיכון המקיף

נותרו עוד מספר מקומות ל־ט׳ עיונית בביה״ס התיכון מדרשת שדה בוקר.

במקום פנימיה

- תלמידים המעוניינים להרשם, יפנו בכתב להנהלת ביה״ס התיכון ב־מדרשת שדה בוקר, או טלפונית: 057-85051/3/4.

השכלה אקדמאית בכתב

— לקראת תואר B.Sc., B.A. — LONDON UNIVERSITY

גם לחסרי תעודת בגרות

במגמות מיוחדים

מינהל עסקים * כלכלה * משפטים
* מתמטיקה * ב.א. כללי * שפות
* הסטוריה * פילוסופיה * גיאוגרפיה * יחסים בינלאומיים * מדעי חברה * תיאולוגיה * איטלקית
* אנגלית * גרמנית * צרפתית
* הבחינות נערכות בארץ באמצעות ה־ BRITISH COUNCIL
* הבוגרים יכולים להמשיך בלימודיהם לתואר שני באוניברסיטאות ישראליות.
* התארים המוענקים מוכרים בעולם וב־ישראל.
* המוסד היחידי מסוגו המקיים מוסד בעל מוניטין בינלאומי.

פרוספקט מפורט יישלח על־פי פניה לת.ד. 11030 תל־אביב.

שעות הקבלה: כל יום בשעות 9.00—1 בצהרים בימים א׳, ג׳, ה׳, גם בשעות 5—7 אחה״צ, במשרדי WOLSEY HALL OXFORD רח׳ בר־כוכבא 28 (על יד כיכר דיזנגוף), ת״א.

האם ברצונך לעבור לשטח האלקטרוניקה או הטלוויזיה?

בכל מקום בארץ

סידור מיוחד ליוצאים למילואים

אנו מאפשר לך להגיע משרה משתלמת כמכונאי אלקטרוניקה או טלוויזיה

אין צורך בידיעות קודמות וזמן קצר. ובזמנך בשעות הערב באחד מהמקצועות הבאים:

* טכנאי שרות טלוויזיה — 6 חדשים
* טכנאי רדיו וטרנזיסטורים 9—12 חודשים
* אלקטרונאי 18 חודשים
* תכנות מחשבים אלקטרוניים

הפניה המכוונה לעבודה
פרטים והרשמה 9—1 לפנה״צ 4—7 אחה״צ

המכון להכשרה מקצועית

תל־אביב: רח׳ בלפור 7 ...
ירושלים: רח׳ אגריפס 8 ...
רמת־גן: רח׳ ז׳בוטינסקי 63 ...
רחובות: רח׳ יעקב 3 ...
חיפה: רח׳ ביאליק 17 ...
רמלה: (במגדל המכונה) רח׳ הרצל 5
חולון: רח׳ סוקולוב 48 ...
באר שבע: רח׳ ההסתדרות 86 ...
פתח תקוה: רח׳ ...

תיכון מקצועי לאלקטרוניקה — הבשרת אלקטרונאים

הרשמה לכתות בוקר ט׳, י״א, י״ב
למגמות משולבות לבגרות ולמגמות מקצועיות

* רדיו אלקטרוניקה טלוויזיה
* גרפיקה * שרטוט * צילום
* מחשבים IBM * לבוגרים

מתקבלים תלמידים לכל הכיתות. ללא ידיעות קודמות באלקטרוניקה. כל המגמות כוללות: הכנה לבחינות הבגרות הנערכות — ע״י משרד החינוך והתרבות.
פרטים והרשמה: 9—1 לפנה״צ, 4—8 אחה״צ.

תל־אביב, רח׳ הנגב 11	רמת־גן	חיפה	פתח תקוה	חולון
		רח׳ בלפור 2		רח׳ סוקולוב 48

ביה״ס הגדול בישראל במקצועות האלקטרוניקה

חיל הים

פנימיה למכונאות ימית

הכשרה קדם צבאית

חיל־הים פותח פנימית למכונאות ימית עבור נערים העומדים להתגייס לשירות חובה בצה״ל

בפנימיה ילמדו הנערים את מקצוע המכונאות הימית ויעסקו בו במסגרת שירותם בחיל־הים. לאחר מכן יוכלו להצטרף במקצוע זה לצי הסוחר.

הקורסים כוללים אימונים ולימודים עיוניים וימשכו כ־10 חדשים.

המסיימים בהצלחה יצויינו לשרות סדיר בחיל־הים.

- מתקבלים נערים בגיל 16½—17 בעלי השכלה של 10 שנות לימוד לפחות.
- החניכים בקורס לא יידרשו לשלם כל תשלום ויקבלו בעת הקורס מגורים, מדים, מזון והטבות שונות (שקם, ונסיעות).
- החניכים בקורס יקבלו דמי כיס בסך —.45 ל״י.
- למשוחררי חיל־הים אשר סיימו קורס זה ניתנת עדיפות בקבלתם לעבודה ולקורסים של צי הסוחר.

פרטים והרשמה בלשכות הגיוס האזוריות.

המעוניינים לקבל פרטים נוספים יפנו אל דואר צבאי 1874.

אומנות

עין הוד

מכון תלת־שנתי לאומנויות

מתקבלים רק בעלי כשרון ונתונים מתאימים, לאחר מיון קפדני.
מספר המקומות מוגבל

פרטים במזכירות הכפר טל: 04-942029
שעות הקבלה: ימים א׳—ה׳ 9—15
יום ו׳ 9—14

לקבלת פרטים נא למלא התלוש הרצ״ב

לכב׳ עין הוד
מכון תלת־שנתי לאומנויות
כפר האמנים עין הוד
ד.נ. חוף הכרמל
נא לשלוח לי פרוספקט מפורט.

שם............
כתובת............
גיל............

אוניברסיטת חיפה

מודיעה על פתיחת הרשמה ללימודי מחשבת ישראל

ההרשמה תתחיל ביום א׳ כ״ט בתמוז תשל״ג (29.7.73) ותסתיים ביום א׳ כ״ח באב תשל״ג (29.8.73).

טפסי הרשמה ודפי הסברה ניתן לקבל — במזכירות ההרשמה באוניברסיטת חיפה.

לימודים

חינוך על-יסודי · ב"ס לאקסטרנים · בגרות ••• רדיו אלקטרוניקה · פקידות · חשבונאות

מחוז חיפה
בשתוף מועצת פועלי חיפה

מודיע על פתיחת קורסים

- חומרים פלסטיים — 5.8.73
- בקרה ופיקוד דיגיטליים — 7.8.73
- קריאת שרטוט — 8.8.73
- ממסרות אוטומטיות — 12.8.73
- מערכות הידראוליות — 9.8.73
- מרטסים ומשאבות הזרקה — 14.8.73
- יסודות תורת החשמל — 29.8.73
- אחזקה מבנית — 15.8.73
- הכנה ועריכת גליונות שכר ומשכורות — 19.8.73

פרטים והרשמה:
כל יום בין השעות 08.00 בבוקר עד 19.00 בערב —
חיפה — הנביאים 20, קומה ד', טל. 666182, 664671, או במועצת הפועלים חדר 515 המחלקה להכשרה מקצועית, טל. 641871.

משרד העבודה · המכון להשתלמות מקצועית ממשלתית · אורט ישראל

משרד העבודה / משרד החינוך והתרבות / אורט ישראל
המכון הממשלתי להכשרה טכנית
המרכז להכשרה טכנולוגית
(הסמינר למורים ומדריכים טכניים)

החלה ההרשמה לסמינר

להכשרת מורים ומדריכים טכניים לחינוך המקצועי העל יסודי - תשל"ד

(א) מגמות ההכשרה
* מתכת
* מכונאות
* חשמל רכב
* אופנה
* דפוס
* אגרומכניקה
* חשמל
* נגרות
* ספרות
* ארוח
* ימאות
* אלקטרוניקה

(ב) מסלולי ההכשרה
(1) מדריכים מוסמכים
(2) מדריכים מוסמכים להוראה (מורים טכניים)
(3) טכנאים להדרכה והוראה

(ג) פרטים והרשמה
(1) הסמינר למורים ומדריכים טכניים אורט יד סינגלובסקי בנין א' חדר 152, ימים: א, ב, ד, ה, שעות: 17.30—20.30.
(2) המשרד הראשי: שד' דוד המלך 39 קומה ד' תל-אביב, טל' 264193, 267436.

תיכון אנקורי

בגרות אקסטרנית
כיתות בוקר
הרשמה לכל הכיתות לשנת תשל"ד
בכל המגמות
הלימודים בהתאם לחוק הפיקוח
כל ספרי הלימוד חינם
נמשכת ההרשמה לקורסי ערב לבגרות

סירקין 3 ת"א. ליד בוגרשוב / בן-יהודה 46. טל. 288718 ● 282314

תיכון רון

הכנה לבחינות

בגרות ומוקדמות
לשנת הלימודים תשל"ד
לימודי בוקר י', י"א, י"ב
מגמות: ריאלית, הומנית, ביולוגית-כימית, דו-לשונית (אנגלית-צרפתית)
• קורס למתמטיקה לתלמידים נכשלים

לטכניון ולאוניברסיטה
מגמות: מתמטיקה ופיזיקה
מועד: דצמבר 1973
לבוגרי תיכון "רון" ולחיילים תנאים מיוחדים

נמשכת ההרשמה ללימודי בוקר וערב
פרטים והרשמה: רחוב סמולנסקין 7 תל-אביב, טלפון 229960

אוניברסיטת תל-אביב

היחידה לרישום ולקבלה
מודיעה על

רישום מאוחר לפקולטות למדעי הרוח ולאמנויות

לשנת הלימודים תשל"ד
שיתקיים בין התאריכים 1.8.73—15.8.73
ללימודים לקראת התואר הראשון (ב.א.)
לחוגים הבאים:

הפקולטה למדעי הרוח
מקרא
תלמוד
לשון עברית
ספרות עברית
פילוסופיה יהודית
היסטוריה של עם ישראל
ארכיאולוגיה ותרבויות המזה"ת הקדום
פילוסופיה
לימודים קלאסיים
היסטוריה כללית
היסטוריה של המזה"ת ואפריקה
שפה וספרות ערבית
בלשנות שמית
בלשנות
תורת הספרות הכללית
גיאוגרפיה
שפה וספרות צרפתית

הפקולטה לאמנויות
אמנות התיאטרון
מוסיקולוגיה

בעלי תעודות בגרות, המעוניינים בלימודים בחוגים הנ"ל, מתבקשים לפנות אישית ל־משרד הרישום בבניין מכסיקו, קרית האוניברסיטה ברמת-אביב, ולהביא את תעודותיהם.

שעות קבלה:
בימים א'—ה' בשעות 08.00—14.00
בימי ד' גם בשעות 15.00—17.00
טלפון 3—2—411191

אוניברסיטת תל-אביב

המחלקה לכימיה
מודיעה על

הרשמת מועמדים ללימודי דוקטורט

בשנת הלימודים תשל"ד
שטחי הלימוד והמחקר:
כימיה אורגנית
כימיה פיסיקלית
אלקטרוכימיה
פיסיקה כימית
כימיה ביופיסיקלית
בדבר פרטים והרשמה, נא לפנות למזכירות המחלקה לכימיה, בנין שנהר, קרית האוניברסיטה, רמת אביב, טלפון 42 63 41.

אוניברסיטת בר-אילן

מודיעה בזה על
המשך ההרשמה ל־

מכון לשלטון מקומי

המכון נועד להכשיר חברי מועצות ועובדים בכירים ברשויות המקומיות.

●

פרטים להרשמה ניתן לקבל לפי פניה בכתב למשרד לקבלת תלמידים, אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן.
ההרשמה תסתיים ביום רביעי, י"ז באב תשל"ג (15.8.73).

טכניקום

לתשומת לב -
בוגרי קורסים לאלקטרוניקה סוג 1
נפתחים קורסי יום וערב להשתלמות
באלקטרוניקה סוג 2
בפיקוח
משרד העבודה
מעבדות משוכללות • הספקת ספרי למוד
חיפה, הרצל 44
ת"א. בן יהודה 28

טכניקום

בתאריך 29.7.73 יפתחו קורסי ערב
חשמלאות
לקראת רשיון ממשלתי מטעם משרד הפיתוח
חיפה, הרצל 44 | ת"א, בן יהודה 78

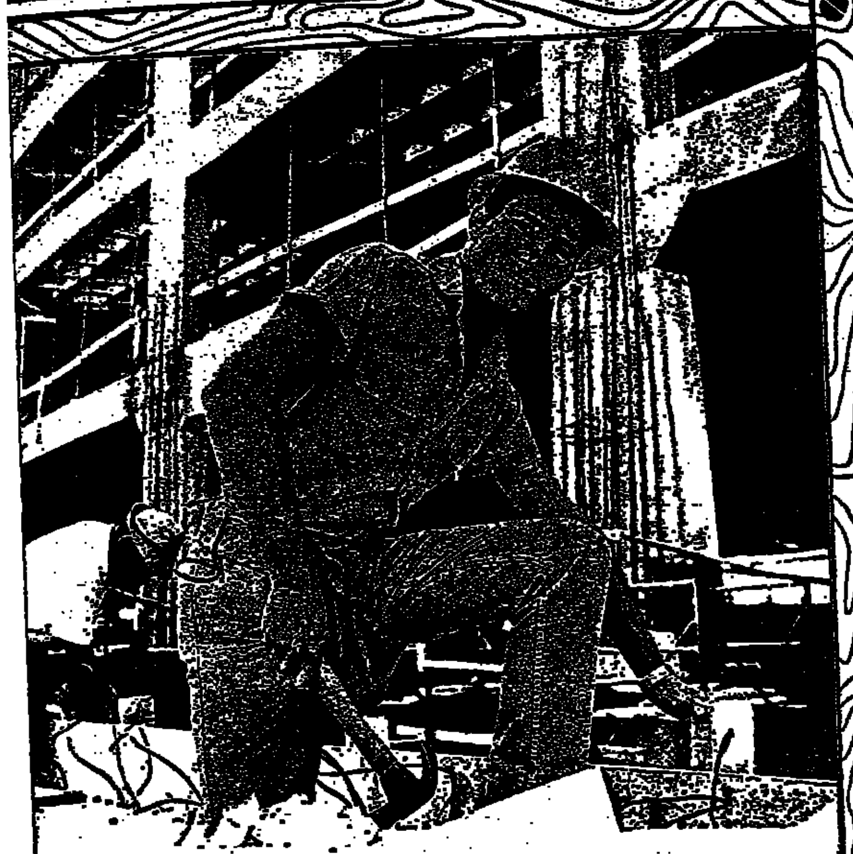

משרד העבודה · האגף להכשרה ולהשתלמות מקצועית · מרכז משען · המוסד להכשרה ויעול הבנייה

אונים
מרכז לחינוך מקצועי קדם-צבאי

בית ספר לאומני בניה
למד אומנות הבנייה! נמשכת ההרשמה

אם הנך בגיל 15—17½, נפתחת בפניך אפשרות חדשה לרכוש מקצוע מתקדם, אשר יתן לך סיפוק רב והכנסה גבוהה.

* משך הלימודים — שנה אחת בתנאי פנימייה,
* לימודים שיטתיים ומרוכזים,
* שכר לימוד, כולל פנימייה, בסך —.480 ל"י לשנה, (הנחות לחסרי אמצעים)
* תעודה ממשלתית וסוג מקצועי יוענקו בגמר הלימודים,
* אפשרות קידום מקצועי והיקלטות בעבודה.

פרטים והרשמה:
[illegible]
תל-אביב, רח' שאול המלך 8, בית "הדר-דפנה" אגף ד' קומה ד', חדר 609 טל' 26-62-29 28-62-28 (בשעות 8.00 עד 13.00).
חוברת הסברה תשלח לפי פנייה בטלפון או בכתב.

"אחוזת יעקב" - אורט
גן-יבנה

לשנת תשל"ד נותרו מקומות
לכתה ט' אלקטרוניקה
לבוגרי חטיבות ביניים
לכתות י' מכניקה ונגרות
המעונינים להרשם, יפנו למשרד המוסד בגן-יבנה טל. 9428—055.

תוך זמן קצר
תלמד כתיבה במכונה בשיטה שיטתית עברית - אנגלית ופקידות. למסיימים ת׳ תעודה ועזרה בסידור עבודה.
★ הנחה לחיילים ות, סטודנטים ות
★ מיום קורס מלא לו כש... אצלנו מכונות כתיבה
טכנו-כתיב
[illegible]

---

25 שנים למדינת ישראל

היא תקופה רבת השגים בכל השטחים וכל העם מתגאה בהם. לציון מועד חגיגי זה, החלטנו להקים קרן מילגות בת 100.000 ל"י שבאמצעותה נעזור ל־1000 תלמידים הרשום לרכוש ידע, השכלה והשתלמות במקצוע. לבחירתך 500 קורסים מקצועיים, הנותנים ללימוד בכתב ובמגמר ה[illegible], בשיטתנו המוסמכת והיעילה, ובנוחים.

[illegible]

שם ____ כתובת ____

25 הנחה משכר לימוד!

זוהי הענקה מיוחדת במינה, אשר אותה כדאי מאד לנצל לטובת קידום עתידך. הפקד את הכשרתך בידינו המאומנות. אנו בעלי נסיון ומוניטין בהור בית הספר בכתב הגדול בארץ ומהחשובים בעולם. לשם קבלת פרוספקט מלאים ותרופקט [illegible] ושלח את התלוש בהקדם!

ירושלים: בן-יהודה 2, ת.ד. 2291
תל-אביב: פינסקר 2, ת.ד. 4637
חיפה: בלפור 9, ת.ד. 4123

בונים הבריטיים

לימודים

...נוך על־יסודי · בי"ס לאכסטרנים · בגרות • • • רדיו אלקטרוניקה · פקידות · חשבונאות • • •

האוניברסיטה לכלכלה ולמדעי החברה

נפתחה ההרשמה ללמודי ערב לשנת תשל"ד

הפקולטה לכלכלה
החוג לכלכלה
החוג למינהל עסקים
ביה"ס לחשבונאות.

הפקולטה למדעי מדינה וחברה
החוג למדעי המדינה
החוג לעיתונאות ולתקשורת המונים
החוג לסוציולוגיה.

בית הספר ללימודים יהודיים
החוג ללשון ולספרות־עברית
החוג למקרא
ולתולדות ישראל.

בית הספר לשפות
קורסים בשפות הבאות: אנגלית, צרפתית, גרמנית, ספרדית ורוסית.
אנגלית — הכנה לבחינות כניסה לאוניברסיטות קמברידג' (Cambridge Proficiency)
צרפתית — כיתות בשיטה אורקולית. בשיתוף עם שגרירות צרפת בישראל.

בית הספר להבנה לבחינות של אגודות המהנדסים הבריטיות
לקראת התואר מהנדס אלקטרוניקה.
לקראת התואר מהנדס מכונות.

לקבלת פרוספקט מפורט ללא כל התחייבות פנה אל האוניברסיטה לכלכלה ולמדעי החברה, ת.ד. 17054 ת"א 61170.

פרטים נוספים והרשמה במשרדי האוניברסיטה, בנין בית־ספר תיכון אליאנס רח' רידינג, רמת־אביב, תל־אביב.

מועדי ההרשמה: בימים א'—ה' בשעות 17.00—20.00 בימים ג' ו־ה' בשעות 11.00—13.00.

אח"ב

משרד העבודה • משרד החינוך והתרבות · המועצה האזורית באר טוביה

המכון הממשלתי להכשרה טכנית * **מכללה בין אזורית „אחוה"**

מודיעים על

המשך הרשמה לשנת הלימודים תשל"ד
בלימודי יום וערב במגמות:

הנדסאות: * מכונות * בנין
טכנאות: * מכונות * תעשיה וניהול
קדם הנדסאות: ערב

תנאי קבלה: להנדסאות וטכנאות מתקבלים בוגרי בתי־ספר מקצועיים 4 שנתיים, או בוגרי תיכון שיקבלו הכשרה מעשית תוך כדי הלימודים.
הכנה להנדסאות וטכנאות: מתקבלים בוגרי י"א כתות או בוגרי תלת שנתי מקצועי בעלי תעודת גמר ממשלתית.
משך הלימודים:
הנדסאות — לימודי יום: שנתיים, לימודי ערב: 4 שנים.
טכנאות — לימודי יום: 13 חודש, לימודי ערב: שנתיים וחצי.
הכנה להנדסאות — קורס חד שנתי.
הלוואות: בלימודי יום ינתנו הלוואות כמקובל במכון הממשלתי להכשרה טכנית.
● **פרטים והרשמה:** מכללה בין אזורית „אחוה" בימים א'—ה' בין השעות 8.00—16.00, ת.ד. 85 קרית מלאכי, טלפון 055-96283.
תחבורה נוחה וישירה מרחובות, אשקלון, אשדוד, קרית־גת.

המכון מודיע על המשך ההרשמה לקורסים הבאים:
* אלקטרוניקה תקשורת סוג 1
* אלקטרוניקה תקשורת סוג 2
* חשמלאי מוסמך
* חשמלאי ראשי
* יסודות עיצוב פנים

פרטים והרשמה:
משרד ראשי — שד' דוד המלך 39 ת"א, טל' 267436
משרד המחוז — שד' החשמונאים 6 ת"א, טל' 32634
ירושלים — רח' יפו 68 (בית סולכור) טל' 226455
חיפה — רח' הנביאים 20, טל' 666182, 664671.

משרד העבודה · המכון להשתלמות מקצועית משולבת · אורט ישראל

קורסי קיץ
למבוגרים ● לנוער ● לסטודנטים

פקידות ומזכירות
קורספונדנציה. כתבנות * קורס חדש: 1.8

הנהלת חשבונות
בהדרכת רואי חשבון מוסמכים ● מבחני גמר בבית הספר. סוגים: 1, 2+1, 2, 3.
קורס חדש: 1.8

נקוב בשיטת I.B.M.
כולל קורס חינם בכתבנות.
קורס מזורז ב־6 שבועות

כתיבה במכונה
● קורס מזורז ב־12 שעות
● כל יום נפתח קורס חדש

שרוטב

תל־אביב אלנבי 140 (התחנה המרכזית) טל. 724335.
ירושלים מרדכי בן־הלל 10 (פנת בן־יהודה) טל. 232748.
רמת־גן ז'בוטינסקי 54 (מול רמה) טל. 724335.
חולון סוקולוב 70/א (4—7 אחה"צ).

למדי מקצוע ב־3 חדשים
במקום מגורייך־בכל הארץ

נקבנות
בשיטת I. B. M.

מקצוע שאין בו אבטלה והשתכרי טוב יותר. לאחר שנכשירך תוך 3 חדשים, נפנה אותך למקום עבודה מתאים ללא תלות בגיל והשכלה

לימוד
בוקר • צהרים • ערב
לפי בחירה.

קורס כתבנות **חינם** למעוניינות
• תעודת הסמכה •

פרטים והרשמה במשרדי
"המכון להכשרה מקצועית"
בשעות 9 - 1 לפנה"צ 4 - 8 אחה"צ

תל־אביב: רח' סלומון 7 ...
ירושלים: רח' ...
רמת־גן: רח' ז'בוטינסקי 41 ...
רחובות: רח' יעקב 3 ...
חיפה: רח' ביאליק 17 ...
רמלה: רח' ...
חולון: רח' סוקולוב 48 ...
פתח־תקוה: רח' ההגנה 17 ...
באר שבע: רח' ...

עיצוב־פנים
אדריכלות־פנים!

נפתחים קורסי־ערב
בתל־אביב • בחיפה
בירושלים • בבאר־שבע

מתקבלים רק בעלי כשרון ונתונים מתאימים לאחר מיון קפדני.
בוגרי הקורסים יקבלו הפניה למקומות עבודה מתאימים בהתאם להישגיהם.
לקבלת פרטים נא לצלצל:
לטל. 739193 ת"א ולטל. 668048 חיפה

לכ' המכון להכשרה מקצועית,
ת.ד. 36239 תל־אביב (למספר 3) •
נא לשלוח לי פרוספקט על קורסי עיצוב ואדריכלות־פנים.
שמי ______ גיל ______
כתובתי ______
1

משרד החינוך והתרבות · האגף לחינוך התיישבותי · מועצת הפועלות
בי"ס תיכון חקלאי „עירון" חדרה

הננו להודיע כי
בי"ס תיכון חקלאי "עירון" בחדרה
אושר כמוסד שש שנתי ע"י משרד החינוך, על תקן חטיבת הביניים.

מתקבלים/ות תלמידים/ות
לכתות ז'—ח' לפנימיה וגם ללימודי יום

משנה"ל תשל"ד — 2.9.73 — תיפתחנה אפשרויות נוספות לתלמידינו, לצידם של ענפי חקלאות, כלכלת בית ואגרוטכניקה.
אפשרות א' — כשנה"ל תשל"ד יילמד המקצוע חינוך גופני וספורט כמקצוע בחירה. במסגרת זו ילמדו התלמידים במסלול בגרות תמורה. הלימודים יוחלו בכתה י', ע"פ תכנית של משרד החינוך והתרבות. לרשותם של התלמידים מתקני ספורט משוכללים ביותר.
אפשרות ב' — תופעל המגמה **לגורנטים למע־שית חקלאית**. הלימודים במגמה זו יתחילו בכתה י' ע"פ תכנית של משרד החינוך והתרבות. לרשות המגמה מעבדה חדשה מצוידת היטב.
בשתי המגמות ילמדו בתנאי פנימיה או אקסטרנים.

פרטים נוספים והרשמה במשרד בית הספר.
הנהלת בי"ס „עירון" חדרה

מישלב
בי"ס בוקר לאכסטרנים
תל־אביב
בפיקוח משרד החינוך והתרבות

נמשכת ההרשמה לכיתות בוקר לשנת הלימודים תשל"ד
לכיתות: י"א (כולל מוקדמות) י"ב (בגרות)
שכר־לימוד מדורג

התיעצות פדגוגית והרשמה:
מישלב, תל־אביב רח' ויצמן 53, טל. 263185
8—1 לפני־הצהרים, 5—7 אחרי־הצהרים

כן נמשכת ההרשמה לכיתות בוקר בחיפה

פרטים והרשמה:
מישלב, חיפה, רחוב שבתאי לוי 26, טלפון: 04-520797, 8—11 לפנה"צ 4—7 אחה"צ.

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י / המרכז לתרבות ולחינוך

מישלב · מכון ישראלי להשכלה

בוקר ← אחוד בתי ספר → ערב

טכניקום · הרמס
נמשכת ההרשמה לשנת לימודים תשל"ד
לקורסים חד־שנתיים אינטנסיביים להכשרה מקצועית

* אלקטרוניקה
* רדיו־טלויזיה (כולל טרנזיסטורים)
* שרטוט לעיצוב פנים (מכונות • בנין וארכיטקטוני)
* גרפיקה
* פקידות כללית
* מזכירות
* הנה"ח
* כתבנות

ספרי הלמוד, כלי השרטוט וכלי העבודה מסופקים ע"י ביה"ס
מעבדות, חדרי שרטוט וחדרי עבודה מעשית

תל אביב בן יהודה 28 **חיפה** הרצל 44

אולפן עקיבא נתניה
מרכז ללמוד השפה העברית, תרבות ישראל וידע הארץ

משרד החינוך והתרבות
היחידה לחינוך מבוגרים

קורס לעברית מדוברת
3 שבועות
הפתיחה: I 5.8.73
II 9.9.73

לתיירים, עולים ותושבים * מתחילים בלבד *
בתנאי פנימיה
* תושבי נתניה והסביבה מתקבלים כתלמידים אקסטרניים
● פרטים והרשמה: אולפן עקיבא נתניה, קבוצת השרון טל: 053-24506.

הקונסרבטוריון למוסיקה ע"ש ס. רובין, חיפה
בפקוח משרד החינוך והתרבות
רחוב הפרסים 9 טלפון 521530

קורס
במתודיקה רפואית בכינור

בשנת הלימודים תשל"ד יפתח קורס דרשנתי במתודיקה רפואית בכינור אשר מיועד בעיקר למורים העובדים בחינוך מיוחד ולתלמידים במסלול של חינוך מיוחד בסמינר ובאוניברסיטה.
המשתתפים ילמדו נגינה בכלי תוך שימוש במתודיקה מיוחדת אשר תהווה בסיס לעבודתם עם ילדים בעיתיים מכל הסוגים באמצעות הכינור וישולבו בהדרכה בעבודה מעשית.
מספר המשתתפים יהיה מצומצם.
ידיעות אלמנטאריות בתחום המוסיקה רצויות, אך אינן תנאי.
המעוניינים יפנו אל מרכז הקורס לפי הכתובת ת.ד. 4137, חיפה ויוזמנו לראיון.

העבר אצבעותיך על דף זה...

הִתְלַכְלַכְתְּ?

לקורעוז יש פתרון חדיש ללכלוכים
כל סוג של לכלוך על כל סוגי הכבסים
קורעוז 487
מכונת כביסה סופר אלקטרונית
(SUPER ELECTRONIC)

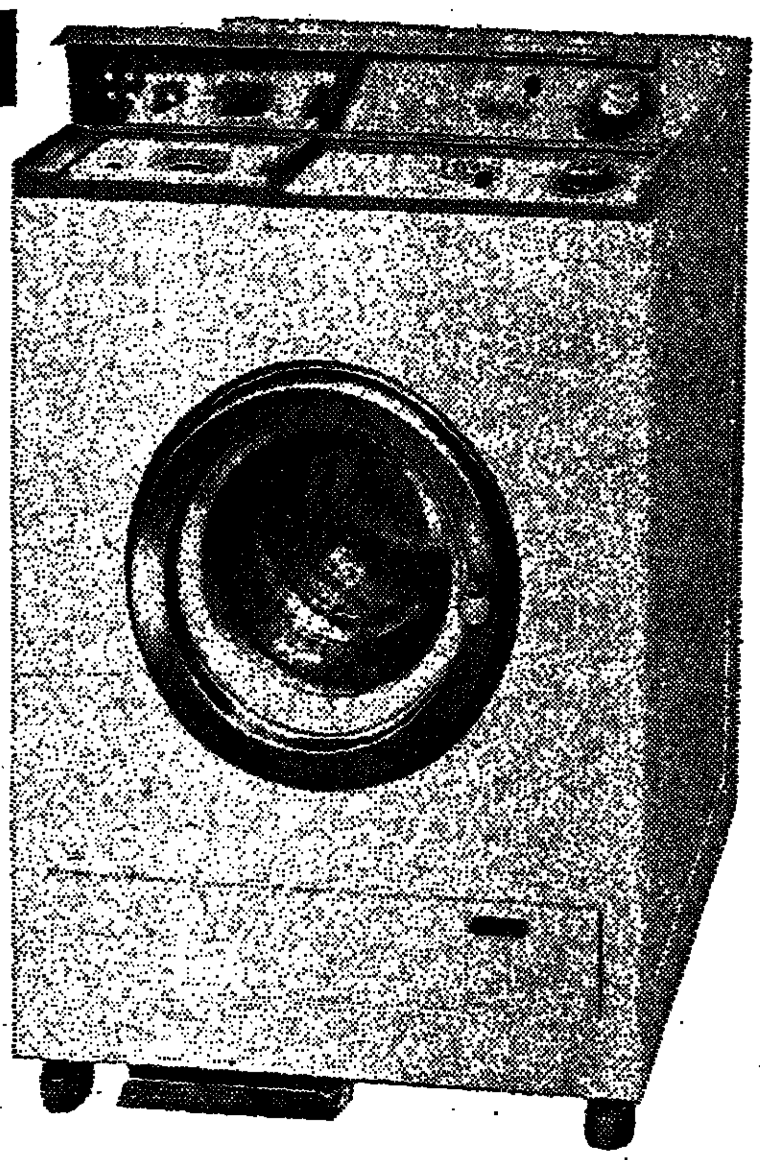

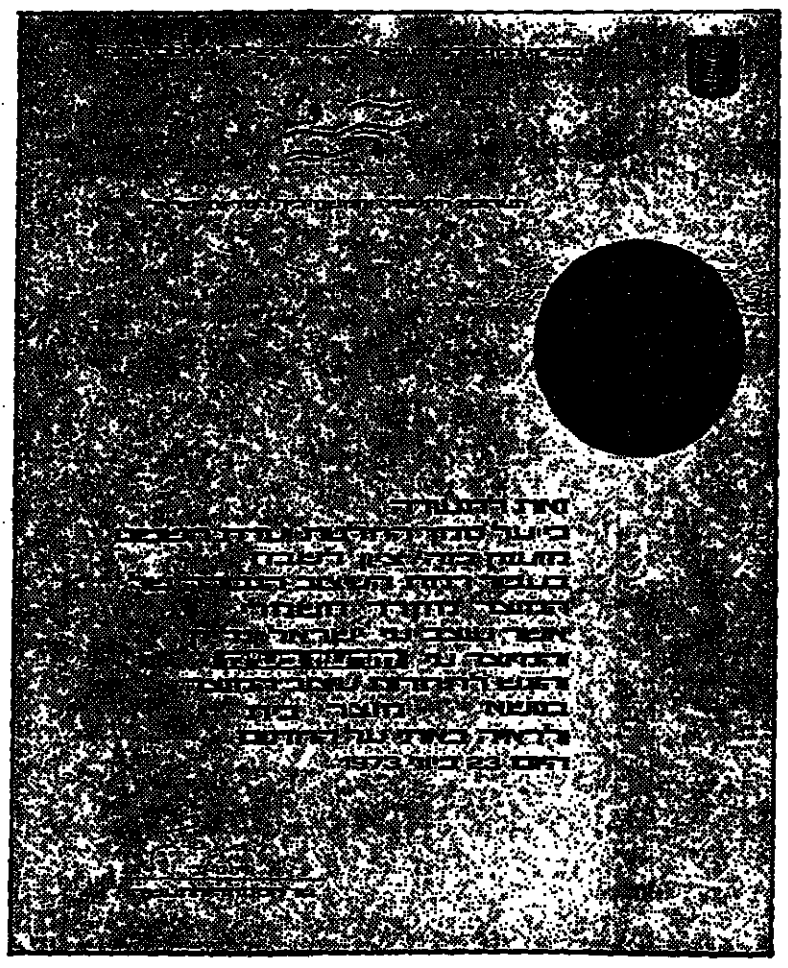

אפשרות רכישה עד 24 תשלומים

עוד מוצר צמרת בהישג ידך
קורעוז 487

קומפקטית - לראשונה בישראל בעומק של 41.5 ס"מ בלבד!
חסכונית אפשרות לכביסה בחצי כמות מים (HALF LOAD)
משוכללת - * 14 תכניות כביסה כולל ביו (BIO) והלבנה.
* הרתחה * כביסה ללא ניהוץ.
* מנוף - גלגלת להסעה * לוח פיקוד סגור
* פנים - פלדת אל חלד (נירוסטה), חוץ-צפוי אמאיל.
שירות למשך 13 שנה - מובטח באמצעות תכנית הביטוח המיוחד של חברת קורעוז.

להשיג בכל סוכנויות קורעוז בישראל

מרכזי שירות ותצוגה: ת"א, רח' יהודה הלוי 59, טל. 624368, 611543 • ירושלים, רח' יבאי 3, טל. 02-233625 • חיפה, דרך העצמאות 53, טל. 662773, 04-666885 • באר שבע, רח' ההסתדרות 65, טל. 057-4910

המשווקים: מפיצים בע"מ, תל אביב, רח' אלנבי 95, טל. 614337-8-9

מי-טל

ספרות המצרית ויחסה למשטר

...' ספרות ישראלי הקדיש שנים של מחקר ליצירתו של המספר המצרי הנודע נגיב מחפוז

מאת משה דור

...הימים ראה אור בהולנד ...תוב בשפה האנגלית ושמו: ...המשתנה", בחברה, ד"ר ...מך, הוא ראש החוג לספרות ...ערבית באוניברסיטת תל־...ישאר הוא החשוב בספרים ...של ימינו, נגיב מחפוז. ...לא נפגש מעודו עם נושא ...אשר הוא שיקע בו שבע ...עבודה: מחפוז הוא סופר ...השלום עודנו רחוק, כפי ...ביענו לבין שכנתנו בדרום.

...ה ההולנדית — א. ג. בריל — ...: בעיר ליידן, מפרסמת סידרה ...י"מחקר בנושאים ערביים. עם ...עורכי הסידרה נמנים שני מלו־...מצריים, האחד מרצה ב־...יטת אוכספורד, והשני, באוני־... אדינבורג. בפתח הספר מודה ...מך לשניים, לד"ר מוצטפה ...באוכספורד, ולד"ר פ. כאקיה ...רג, על עזרתם הנדיבה לעבודת ...שלו, והרי זו, לשעות, בחמה

...סומך יכול לזקוף לזכותו — ...זר להתעלם מן האירוניה שב־...זה — הישג נוסף: ספרו על ...נא הראשון בסוגו. עד ...; יצא שום ספר על הפרוזאיקן ...שהוא, כאמור, הבולט בין ...ערב של ימינו, ורצה הגורל ...הבלומד הישראלי הוא ...את המעוות. „כשנגשתי, בבגד־...תי באוכספורד, לעבודת הדוק־...שלי על מחפוז — עבודה זו ...אחרי־כן ציר לספר שלפנינו ...ותי לדעת, כי איש לא עסק ...הסופרים הערביים החדשים, ...בני סלילת־דרך", מספר לי ד"ר ...„וכשנצרכתי להכליל בעבודתי ...יוגראפי, לא היתה לי ברירה ...הקדיש שנה תמימה לעיון ב־...והאירונית הערבית במשך שלו־...נה שקדמו להתחלת העיון. ...כל קטע על מחפוז, לרבות ..., ולהפתעתי נצטבר בידי חומר ...ק של שלושים עמודים על אדם ...מכיוון כלל ואשר לא נכתב על־...' שום ספר הוא בחינת אמנד ...ם אחד התברר לי שאני מיטיב ...עליו ממנו עצמו: בעקיפין הד־...', שהאריך, אשר הוא היה סבור ...הופיע ספר מסויים שלו, אינו ...— הספר הקדים להופיע בשנה ...או שלפעמים שכח מחפוז איזה ...אני מצאתיו במדור־רכילות כל־...לפני עשרים שנה".

...ו של ד"ר סומך על מחפוז הוא ...ו ניתוח ספרותי של 28 רומאנים ...עסו. „וגם כאן גיליתי שמוטב ...יאותי את האיש: היחיד בלתי־... בגישתי, ואילו אחרים שהזדמנו ...שישלי ממש; עשית להם מחפוז ...ת מוזי במרשכות משלו עצמו ...ע, שלא תמיד עולה. בקצה אחת ...צת — בין השאר נדמה לי שלא ...עניין בהקניית אופי אוטוביוגרא־...כתיבתו. בשבילי היה, אם כן, ...ותר".

...ישיתי מגלה את אחוזי, כי כל ...ים המצריים בעלי־הערך מסרבים ...ב לשמש כלי־תעמולה של ה־..." הנוכחי. טהא חוסיין הגדול, ...כיום ישיש בן 84, אדם ליבראלי־...י טיפוסי, בעצם התנק כסופר ...לית המישטר הנאצרי. הוא סירב ...שופר, ואולי זה הטעם שלא ...עד היום את פרס נובל לספרות, ...ל־פי שעיצב תרבות שלמה. נגיב ...היה סוציאליסט פאביאני לפני ...שבה הנאצרית ומי שנתחנך על ...הליבראליזם המערבי. עם בוא ...זכור הנאצרי שתק שנים מספר ולא ... אחרי־כן, כשהוכרזה מצרים ל־מדינה של „סוציאליזם ערבי", התחיל דווקא הוא לגלות סימני מיסטיקה, התנזרות, סיגנון אזוטרי ביותר. ואפילו כאשר כתב, בשנים האחרונות, אי־אלו דברים על מצבים של היום, הנוגעים בפירוש לצד הפוליטי של החיים, לא נזקק, בשום רומאן, לנימה האופטימית להמשטר. הוא חיבר רומאן המתרחש בימי מלחמת סואץ, בשם „השליו והסתיו", שבו הוא מתאר קבוצת פקידים גבוהים של המישטר הישן שהודחו על־ידי הנאצריים. המעניין ברומאן זה, שהוא פוליטי במובהק, כי הטיפוס היחידי המייצג את המישטר החדש אינו סימפאטי: הוא גוזל את ארוסתו של הגיבור הראשי, שהיא בתו של שופט עליון. דוגמא נוספת: ערב מלחמת ששת הימים פירסם מחפוז רומאן בשם „מיראמאר", שבו מופיע אחד ממנהיגי המפלגה השלטת בסניף אלכסנדריה; והנה זהו אדם מושחת כליל, מגעל מכל הבחינות. והעיקר — אין שום טיפוס חיובי מאנשי המישטר החדש. הדמות החיובית היחידה הוא זקן טרום־נאצרי, שהיה עתונאי ומזה עשרים שנה הוא בפנסיה.

ודאי, יש גם סופרים המזדהים עם המישטר ומשרתים אותו, אם מפני שנשתכנעו ואם מפני שנוח להם הדבר. אך אלה הבינוניים שבחבורה, ואילו חשובי הסופרים הם דווקא „הבלתי־מתגייסים" הנונקונפורמיסטים.

ד"ר סומך מביע את צערו על מיעוט תרגומים לעברית מיצירת מחפוז. הקורא העברי יכול למצוא, בסך־הכל, את הרומאנים „סימטה בקאהיר" ואת „הגנב והכלבים", וכמה סיפורים בודדים שהופיעו ב„מעריב" בתרגומו של ד"ר מתי פלד (שהדוקטוראט שלו סובב על יצירת מחפוז). אבל נגיב מחפוז הוא סופר פורה ורב־אנפין, ומעל לכל הריהו סופר ניסויי שאינו חדל לנסות.

בשלב הראשון של יצירת מחפוז, בשנות הארבעים, עסק בכתיבת רומאנים היסטוריים על מצרים הפרעונית, רומאנים חלשים וחסרי־ייחוד. אבל עצם הזיקה לנושאים פרעוניים היה בה כדי ללמד על נטייתו למצריות, אולי זה מאחר ל„זעם הפרעוני" של שנות העשרים, שבעיקר היו שותפים בו בני המיעוט הקופטי־הנוצרי, ומעניין שסופר מוסלמי זה לא כתב מעולם על מצרים האיסלאמית.

השלב השני היא סידרה בת חמישה רומאנים, המתארים את השכונות של המעמד הבינוני הנמוך בקאהיר, בסיגנון נאטוראליסטי המזכיר את אמיל זולה.

ואז, יום אחד, פירסם את החשובה ביצירותיו, טרילוגיה המשתרעת על 1600 עמודים, המתארת משפחה ממעמד־הבינוניים המצרי, במשך שלושה דורות, מ־1919 עד 1943. מי שאינו קורא יצירה זו — סבור ד"ר סומך — נבצר ממנו להבין את מצרים. „אנו רואים כאן את התפתחות הארץ מבעד לדורותיה של המשפחה, מן הדור הראשון השרוי באווירה פאטריארכאלית־מזרחית, דרך הדור השני, האינטלקטואל המתמערב הבוחר בעיקר, האופייני לאינטליגנציה המצרית של שנות השלושים, וכלה בדור השלישי, דור האקטיביסטים הפוליטיים — אחד מהם קומוניסט ואילו השני חבר „האחים המוסלמים", ושני הניגודים הקיצוניים הללו נמנים עם אותה משפחה של שנות הארבעים".

אחרי טרילוגיה זו חל מיפנה של 180 מעלות בסיגנון־יצירתו של מחפוז: הוא עבר לסיגנון סימבולי־לירי, רומאנים קצרים, חד־גיבוריים, שבהם משתקפות טכניקות מודרניות כמו זרם־התודעה, מונולוג פנימי, שימוש רב משמעי במלים, קונוטאציות וכיו"ב. המיסטיקה ממלאת תפקיד חשוב ברומאנים אלה של שנות השישים, אך בין השיטין מובלעת ביקורת קטלנית על האווירה והחיים במצרים של ימינו. „הגנב והכלבים" הוא לכאורה סיפור בלשי־למחצה, על גנב היוצא מן הכלא, רוצח ונהרג בידי המשטרה, אבל מתחת לפני השטח צפה ועולה הביקורת על המישטר, מופיעה דמותו של האידיאליסט שנתברגן, בגד בעקרונותיו ומשרת את השלטון, בוקעת השנאה למשטרה, והעיקר — לדעת ד"ר סומך — יש ברומאן זה התבטאות פיוטית של אדם הנתון במתבק: האיש היוצא מבית־הסוהר מוצא עצמו בבית־סוהר גדול יותר, הסוגר עליו ומחסלו לבסוף.

או סיפור קצר, „זבלאווי", שתורגם לעברית בידי ד"ר סומך, ומזכיר בתימאטיקה שלו את קפקה: אדם המחפש כתובת מסויימת, כמעט מגיע — אך לשווא; במקרה שלפנינו זהו חולה, שהרופאים משכו ממנו את ידיהם, והוא מבקש קדוש־דרוויש שיצילנו, אך אינו יכול להגיע אליו.

לאחר מלחמת ששת הימים חל שינוי נוסף אצל מחפוז, הפעם לעבר סיפור־האבסורד. סיפוריו החדשים קשים מאוד להבנה, אך מיד חשים שיש בהם הידרשות עקיפה או סמלית למה שקרה למצרים אחרי המלחמה. אגב, אין בסיפורים אלה שום איזכור של ישראל או הפלסתינים: כאשר נשאל מחפוז מדוע אינו כותב על גיבורי פלשתין, השיב בהתחמקות, כי יש להם סופרים טובים משלהם, ומדוע יכתוב הוא על מה שאינו מתמצא בו... בסיפורים אנו מוצאים עולם שהתמוטטו סדריו, בטחונו הגיונו, ושלטת בו אלימות לשם אלימות. דוגמא לכך הסיפור המפורסם „מחוות לסכבה", שתורגם לעברית: קבוצת אנשים מחכה לאוטובוס, והנה מתרחשים לנגד עיניהם אירועים מוזרים ביותר, מכות, רציחות, ראשים מתגלגלים ברחוב. תחילה נדמה להם שמסריטים סרט, אך בסוף, למראה הדם והראשים הערופים, הם פונים בבקשת עזרה לשוטר הניצב ונגב אל המתרחש. אבל השוטר טוען, כי הם, הצופים, אינם אלא פרובוקאטורים ומסיתים, והוא שולף את אקדחו ויורה בהם והורגם... מובן, שסיפור זה חייב להיתפס למציאות כלשהי, אלא שקשה לתת לו פירוש חד־משמעי. „לאיזה מישטר הוא מדמה?..."

סידרה נוספת של סיפורים, שראתה אור בשנים האחרונות, טבועה בחותם האבסורד ומופיעים בה לעתים קרובות בריונים במספר שניים או ארבעה, המענים את האדם התמים והתם מפשע, בצורה המזכירה — שוב — יצירות של קפקה, או של יונסקו. פרשנים רבים סבורים, כי מחפוז מרמז למעצמות הגדולות, לרבות ברית־המועצות, ויש לציין שהסיפורים הופיעו דווקא בימי ה„אהבה" הגדולה בין מצרים לסובייטים.

„אני מקבל סיגנון־כתיבה זה, הנטייה לאבסורד, בעיקר כהתפתחות טבעית", אומר ד"ר סומך, „כי הבחנתי בניצנים אלה עוד ברומאנים הקודמים. זה הנגד בה של יוצר על עולמנו המודרני, ושל סופר אשר חש כי בעולם הערבי כבר צמח קהל מספיק לצריכת „ספרות קשה" — הוא עצמו ידע מיתוי וירג'יניה וולף עוד בשנות השלושים וכתב עליה, אך את יצירתו שלו חיבר או בסיגנון זולה — אך אפשר בהחלט, כי פועל כאן גם הרצון להימנע מעימות ישיר עם השלטונות".

ומה הרגשתו של חוקר־ספרות־ערבית, שהוא ישראלי, לנוכח שעריו הנעולים של הצד־שכנגד ואטימותו לכורח חילופי־הדברים בין תרבויות שכנות? „לצערי, אני מנהל דיאלוג חד־סיטרי, אם אפשר לומר כך. אמנם, בשנים האחרונות מוצגים הערבים שהם רוצים ללמוד את הספרות העברית, ללמדה במיכללות ולתרגם ממנה, אבל בקראי את המומחים הללו אני נוכח שהם בוחרים לתרגם לא־דווקא יצירות המשקפות את הזרמים המרכזיים בספרות העברית החדשה, אלא בדרך־כלל סופרים שוליים, להוציא מקרים בודדים. שנית, כשהם מפרשים, אינם עושים זאת על־סמך ניתוח מדוקדק של הטכססים, אלא נאחזים במלים מסויימים ומטים אותם לרצונם. אם הם נתקלים, למשל, במלה „צלבנים" — הם מפרשים זאת מיד כסמל לפרי בקרב הסופרים או לאי־קבלת מדינת ישראל. וגרוע לאין־פחות מזה: השכלתם הבסיסית של העוסקים בכך היא פרגמנטארית ביותר. לפעמים גם אינם יודעים מובנה של מלה מהדרניה בעברית. מעשה שתורגם שיר של יהודה

ד"ר ששון סומך

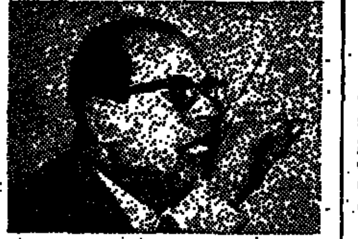

נגיב מחפוז

עמיחי, „התפטרות", כאילו נתכוון ל„פטירה" או „גסיסה", ובנו על כך מיגדל שלם של פירושים — ואת זאת עשה המומחה בה"א הידיעה שלהם לספרות עברית! ויש שהם מתרגמים מכלי שני.

זאת ועוד: בניגוד לחוקרינו אין להם הזדהות או אהבה לנושא, אלא עושים זאת בגדר החובה המוטלת עליהם. הנה כי כן, יש בישראל הריכוז אולי הגדול ביותר בעולם בכמותו של חוקרים העוסקים בספרות הערבית, ולא רק הישנה — ובהזדמנות זו כדאי לציין, כי ספרו של ד"ר שמואל מורה, מן האוניברסיטה העברית, על השירה הערבית המודרנית, תורגם ופורסם בקאהיר לפני שלוש שנים".

נגיב מחפוז, הצעיר לשיחנו, נולד בקאהיר בשנת 1911, בן למשפחה של פקידות. נמוכה — בטרילוגיה שלו יש יסודות אוטוביוגראפיים רבים — ולמד פילוסופיה באוניברסיטת קאהיר. שלושים שנה היה פקיד ממשלתי ורק אשתקד יצא לגימלאות — באותה היה מנהל אגף הקולנוע במשרד התרבות המצרי, אך אין ספק, כי אילו ניאות לשמש את המישטר, לא היה צריך לעבוד לפרנסתו כל השנים. „הפעם הראשונה שראיתי את פניו של גדול המספרים הערביים בימינו כשהוא מדבר", מספר ד"ר סומך, „היתה כשהקרינו בטלוויזיה שלנו יומן־חדשות על מצרים. יודע אתה ראש־משאלותי מהו? לשבת אתו באותו בית־קפה קאהירי, שבימי שישי הוא מקיים בו את פגישותיו הפתוחות הקבועות, ולשוחח. כל מודעיו מספרים עליו, שהוא נעים הליכות מאין כמוהו".

בעולמם של סופרים

י. יבטושנקו

...„אינני אוהב בני 40 עד בני 50", אמר המשורר הסובייטי יבגני יבטושנקו שחגג בשבוע שעבר את יום הולדתו ה־40. „אני אוהב ילדים וזקנים. הילדים כנים, הזקנים חכמים — בני 40 איבדו את כנותם, ואל החכמה לא הגיעו"...

נורמן מיילר

...נורמן מיילר, הסופר היהודי האמריקני שנחשב עד לפני כמה שנים לאחד מטובי הסופרים באמריקה, סבור שמרילין מתה נרצחה. הוא השלים באחרונה ספר עליה, ובו כבר רמז על התיאוריה של הרצח שהוסוותה כהתאבדות. ומי היה מעוניין, לדעת מיילר, לרצוח את מרילין? סוכני הבולשת הסי־איי־איי, שביקשו לפגוע בדרך זו במשפחת קנדי...

מרילין מונרו

רות ג'אבוואלה

...אחת הסופרות הידועות ביותר של הודו היא הגברת ג'אבוואלה. רבים משווים אותה לצ'חוב, לא. מ. פורסטר, לג'יין אוסטין. הגברת ג'אבוואלה כותבת על הודים ועל בני אירופה היושבים בהודו — בשנינות, בראיה חדה ובגילוי לב מדהים. שמה הפרטי הוא רות, ושם בתה הבכירה — רננה. כי ההודית הזאת היא יהודיה, בתו של עורך דין מפולין שנולדה בגרמניה, נמלטה מפני היטלר ללונדון ופגשה שם ארכיטקט הודי שנשא אותה לאשה...

על ספרות ואמנות

המלים שבחיינו

שוק החליפין

מאת הוראציוס

כל מי שירד פעם בספינה אנגלית — כמוני עם הילובי בחופשי המעבר הצפוני־מזרחי לסין, דרייק במסעותיו סביב העולם, קוק בדרכו לטהיטי — יודע בודאי כי חבל, אפילו עבות, יש לו יותר מקצה אחד.

לא יותר משנים, גם זה נכון! חכמי המתמטיקה חשבו ומצאו כי חבל־שני־ראשים שנקטע פעם, יש לו ארבעה ראשים. פעמיים, יש לו שישה. שלוש פעמים, שמונה. כללים אלה ביסודות תורת־החומר מצטרפים לנוסחה, הידועה לנו בפיסיקה כ„עקרון הצמחת הראשים", או „נצח שתי הקצוות".

קצה החבל שאליו קושרים יורדי־הים האנגליים עוגן, קרוי בפיהם קצה־העוגן. ראשו האחר, קצה העמודיים („ביטס") שסביבם הוא כרוך על פני הספון, קרוי „קצה הביטס", או „ביטר אנד".

„אנד" באנגלית קצה, קץ, סוף (סוף החבל עד סופו) ו„ביטר" — לשון „ביטס", קצה אד־העמודים.

מאידך הרי זו מלה לעצמה: „מר". מכאן שהצירוף הלגיטימי, המעוגן בלשון החובלים יורדי־הים, הוא לגיטימי, מעוגן אף בלשון יום־יום שבאנגלית: „טו־דה־ביטר־אנד", עד סוף החבל, או עד הסוף המר!

סוף זה יש לו, כמובן, תחולה, דווקא עברית. „אחריתה", מוצאים אנו במשלי, „מרה כלענה". פושט, משמע, מר כלענה. במטבעות לשון אנגליה הרי זו כביכול ברונזה, שהיא מסג שתי מתכות: נחושת לשון גוררי־עוגן, עופרת תרגום המקרא.

מה עושים עשירים, שפרוטתם עוברת לסוחר? מלווים לאחרים ובבא השעה, נשכרים כשווה פרוטה: סוף מר, שהוא תרגום מן התרגום, במקום אחרית מרה...

„ברווזי" הוא כנוי לציוצם, מופרח בידי עתונאים. מקורו צרפתי, קאנאר (canard) וכנגד באנגלית — „עלילות שכוי ופר" (קוק־אנד־בול סטורי). אם שכוי הוא „גבר" ופר, בשעת הדחק, „שור", אפשר אולי גם לפלפל במליצה: „עלילות גברים־ושוורים". מכל־מקום ניתן לאמר, על דרך עורבא־פרח שבידנו — קאנאר על הגג!

את עקבות הברווז בספור־בדים, מוצאים אנו באגדה צרפתית עתיקה. מעשה בשלושים אווזים, שאכלו זה את זה עד גמירא. נראה לי דווקא הניתוני: לפי שהיו מרובים, בקשו מזון הרבה. כיוצא בשני החתולים, שעליהם אומרים כי אכלו זה את זה, אך שירד איש את זנב־חברו. גם דבר זה למד, כמדומני, מעניינו: חתול אחד אינו צריך, סוף־סוף, הרבה!

חז"ל ידעו כנראה יפה את סוד הברווז העתונאי.

„גמלא במדי אקבא רקדא דהא קבא, הא גמלא והא מדי — ולא רקדא..." כלומר:

גמל, אומרים אתם, רוקד על קביו במדי? הרי לכם גמל, הרי לפניכם קבים, הרי מדי — והכל רואים שאינו מרקד...

הרוצה לברוח, במלים אחרות, ירחיק לרעות את גמליו.

ב„סנהדרין" מצינו „מגדל הפורח באויר". איך נתקבר מגג־אל־גג, פרח באויר ונתקע ללב הלשון האנגלית איני יודע, אלא שגם האנגלית אומרים „קאסטל אין דה איר". בצרפתית „שאטו אן אספאן", טירה באספמיא. לכך יש בידי דווקא הסבר היסטורי. במאה האחת־עשרה היתה ספרד נתונה בידי הערבים ואביר צרפתי, שהעיד על עצמו כי יש לו בה טירה, היה חשוב כשולטן, רק רודפי־הרפתקאות נכנסו ויצאו בגבולותיה.

הרוצה לאמר באידיש „יצא לי הפוך", אומר „איך טערקיש", בתורכית, על־דרך־התורכים. האנגלי אומר „טוקטארקי", לדבר הודית, לפי שטארקי הוא כידוע תרנגול־הודו. מעשה שהיה, אך לא נברא, היה־ולא־נברא כך:

יום אחד יצאו שני ציידי עופות, לבן־עור ואדום־עור לציד. לכדו חוגלה אחת, הודו אחד.

„צא עתה ונחלוק", אמר לו לבן־העור לאינדיאני, „טול, אם רצונך בכך, את החוגלה והנח לי ליטול את ההודו, או הנח לי ליטול את ההודו ואתה, אם רצונך בכך, טול את החוגלה".

כך משיחים באנגלית, ביחוד אמריקנית, „טרקי", והוה אומר, „הודית". שיחת־עסקים, ששני הצדדים מסכימים ביניהם מראש כי מיטב אמתה, כזבה.

ראשים מפורשים מקובלים על דוברי אנגלית כמטומטמים. „האמר הד", ראש הדומה לפטיש.

כבד כפטיש, עשוי חומר קשה, אף כי יש אומרים — חמור ולא חומר. „האמר" הוא לדעתם גלגול אידיש של מלה עברית. ראש חמור, בקצרה.

אך דיינו בחמורים, ברווזים, החיים ומיני מרור!

יצחק אבינרי

זכרונותי על ביאליק

פרק חמשה עשר
...ל יקום ויבוא
...ל היחס
...קדמונינו

...שיחה שלהלן לא תובן בלעדי ה־...ה, שעלי להקדים לה. מעשה ...ה כן היה:

...שנת תרצ"ג עסקתי בחקר משקלי ...מות שיש יוד נוספת בראשם: ...ם, יצהר, וכד'. עיינתי, כמובן, בה ...בן הוקרים — משלנו ומשלהם — ...אין זה, וראיתי כי בארס מציין ...פרד „נומינאלבילדונג" שהשם יקום ...בו יוד נוספת, אלא בא יקום ...קום קיום. בארס מדגיש כי דעתו ...א, ואני תמהתי על כך מאד, כי ...ש כדברים האלה כתב אבן־ג'נאח ...פרו הריקמה וגם באוצר השרשים ...קום). ברור שלא האשמתי את ...רס כמתקשט בנוצות זרים, אלא ...תי את עצם העובדה במכתב ש־...סמתי בשבועון „מאזנים" (א' אייר ...רצ"ג), ובסופו הוספתי את השורות ...אות:

...„האם לא נבוש כבר מלזלזל אנו ...כמינו הקדמונים, וכמה וכמה אף ...נשי המקצוע שבתוכנו מללמוד ולדעת ...ת דבריהם של חוקרי הלשון הרא־...שונים, שבדבם חכמי ישראל הם, ולא ...כמי הגויים?

...כדוגמה מענינת לכך יצוינו כאן ...בריו של מ"צ סגל בלי מבטאו של ...ד הלשון („לשוננו" אב תרצ"א): ...יש לקנות שמכשיר יעקב מהבר־...ספרי הדקדוק שבידינו את השיטה ...סכולאסטית והבטלנית של ימי ה־...בינים"... („לשוננו" כרך ג עמ' 423).

כלומר — את שיטת המדקדקים היהודים הראשונים, שהרי מי הם יוצרי השיטה של ימי הבינים, אם לא אבן ג'נאח, אבן־עזרא, רד"ק ושכמותם? ואחרי כל אלה אנו באים וקובלים על הזלזול שנוהגים חכמי הגויים בחכמי ישראל..."

עד כאן — הדברים שבמכתבי הנ"ל. ופגישתי עם ביאליק היתה יומיים לאחר הופעת חוברת „מאזנים", שבה נדפס המכתב.

*

בשבת, ג' אייר תרצ"ג, טיילתי עם בני הקטן, צבי, והוא אז בן שבע ורבע, ברחוב בלפור, וחכינו לאשתי, שנכנסה ל„אהל שם". בדרך פגשתי את ביאליק בחבורה שלמה. דחיתי בשלומו, והמשכתי את דרכי. אולם הוא פנה אלי, ואמר:

— „נהניתי מאד מדבריך ב„מאזנים".

— כן, עניתי, הן יש בהם משום גלוי ידוע, והוכב אני לפרסם את הדבר גם בעתונים הערביים למדעי המזרח.

— כמובן, כמובן. לעצם הענין, אין אני מחזיק בשיטת אבן־ג'נאח. היוד של יקום היא יוד נוספת, כמו בשמות פרטיים במשקל יכין, יאיר. ואשר לזה שבארס מציין את הדבר כסברתו — נשכח הענין מזכרונו. אין להאשימו בכוונה רעה. בארס היה אדם זך הנפש, אך מי חכם ויתפאר שזוכר הוא כל מה שנכתב לפניו? בטעם זה חושש אני תמיד לפרסם דבר בתור חדוש שלי, כי מי יודע אם לא קדמני אחר?

— כן, אבל בארס מציין שדוקא משום זה שאין כאן קבץ אלא שוא, הוא סבור שהיוד שרשית.

— אין בכך כלום, אמר ביאליק, לא פעם מתחלף קבץ בשוא.

— נכון, אמרתי.

— במשקל זה השתמשתי ליצירת שני שמות: יבוא, יצוא. ואלא שיש בזה מעין „הברחה בגבהה", קונטראבאנדה: האחד — יבוא — הוא באמת על משקל יקום, ואלו השני — יצוא — היוד בו מן השרש. אך מצד צורתם דומים הם זה לזה. בכלל יש להשתמש במשקל זה, ואין להזניחו.

— ודאי, עניתי לו, וביחוד שהיוד מוסיפה רכות לשם.

— אשר לדבריך על סגל — המשיך ביאליק ואמר — הנה טובים מאד דבריך על יחס הכבוד שעלינו להתייחס לדברי הראשונים. ובנוגע לסגל בפרט — הרבה טענות יש לי אליו, והן חזקות יותר מטענה זו. בן־אדם מתיר לעצמו לכתוב בטון פסקני שכזה „סכולסטית ובטלנית". אף בעל „צהר התיבה", שבאמת לא היתה לו שיטה מודרנית, הוא סבר ברוח הסכולסטיקה...

— אף אליך — טפחתי אותו באמצע — אין להיות בזלזול.

— לא זאת. רציתי לומר שאף הוא ידע אלף פעמים יותר מסגל.

במלים אלה נפרד ביאליק מאתי, ונכנס ל„אהל שם". בגמר השיחה יצאה אשתי מ„אהל שם", ושלשתנו שבנו הביתה.

*

כשלעצמי לא האמנתי כי החדושים יבוא ויצוא יזכו לבחלת הרבים. הבאתי, כמובן, את שניהם במלון חדושי ביאליק, וגם הערתי על היחוד שבהם. אך מי פלל שיבוא ויצוא יתאזרחו בלשוננו כמלים שגורות וידחו את אימפורט ואקספורט, שהתנקבו במקומם חלופים עבריים רבים. מובטחני, שגם ביאליק עצמו לא האמין בזה... והנה, זכה ביאליק ושני חדושיו אלה לא לבד שנקלטו, אלא שנבנו מהם תארים ופעלים, אם כי הפעל מייצא דומה למייצר (ותושתי אני בשנת תרפ"ח) ואינו נוח כל־כך לדבור.

אכן, אי אתה יודע מזלו של חדוש.

(סוף יבוא)

פרס ברנר לספרות

סופרים ומו"לים, המעונינים שספריהם יובאו לדיון ועדת השופטים לפרס ברנר, מתבקשים לשלוח ארבעה עותקים מכל ספר, שהופיע בשלוש השנים האחרונות, לפי הכתובת: אגודת הסופרים, רח' קפלן 6, ת.ד. 7111, תל־אביב.

המועד האחרון להגשת הספרים הוא כ"ו באב תשל"ג — 24.8.73.

הענקת פרס ואלנרוד

טקס הענקת פרס ואלנרוד לשלוש יצירות — בשיר, בסיפור ובמסה — שנתפרסמו ב„מאזנים" בשנת תשל"ב, יתקיים ביום שלישי, ב' באב תשל"ג — 31.7.73, בשעה 8.30 בערב, בבית הסופר ע"ש ש. טשרניחובסקי.

סדר הטקס: פתיחה — ב. י. מיכלי; דויה ועדת השופטים — חיים נגיד (חבריו לשיפוט: שמאי גולן, א. ב. יפה); קריאת התקנון — דב חומסקי; דברים — חתני הפרס: ק. א. ברתיני, יואב הלוי, דן פגיס; נעילה.

התסביך

סיפור מאת סלמן נאטור

סלמן נאטור אחד מארבעת הסופרים הדרוזים, שהעניקה להם דלית אלכרמל לאחרונה פרסים ספרותיים. בן 23, בוגר האוניברסיטה העברית, כתב פלויחה. ספרו הראשון „דברי הנוה ופילוסופיה" יצא בשנת 1971. סיפורו „התסביך" לקוח מתוך קובץ הסיפורים „באחורי השלום", שיצא לפני חדשים אחדים, וקתה יצאה מהדורתו השניה. בסיפוריו ניכרה נגישה פילוסופית ופסיכולוגית. ב"ש

אינני יודעת על עצמי דבר זולת שיתומה אני. כך סיפרה סבתי, שאבי מת חודשים לאחר הוולדי ומוסיפה, שהיה חייל ונפל בגבולות המדינה.

שכנתנו מספרת, שאבי הטביע נשיקה על מצחי והלך ללא שוב.

אמת היא, שאינני מייחסת חשיבות רבה למות אבי, בין כך וכך אני חיה. אין אני הראשונה שבין היתומות ולא האחרונה; לכולנו אב רחום אחד, שהוא אוהבנו ומפרנס אותנו.

אשר לאמי — הרי זו תעלומה שניה: לסבתי דעה על היעלמה ולשכנתנו דעה אחרת. וגם על היעלמה של אמי אני אדישה וחסרת דעת — תהיה או לא תהיה, הרי אני חיה וקיימת בלעדיה, ואין חשיבות, לדידי, אם נפלה בגבולות או הלכה אל השוק ולא שבה. סבתי היא הכל בשבילי; היא טובה לב עד מאד ומעתירה לי באהבתה עד אין קץ.

אולם אין הבעיה שלי בעית הורים והימצאם, כי אם בעית הימצאי ועצם קיומי עלי אדמות. לא די לי באהבת סבתי ולא די לי בסיפוק צרכי. אני רוצה לדעת את הכל על אודותי, אמנם אני חיה כשאר הבריות, אך אין אני מרגישה, שאני אחת מהן. מרגישה אני, שכל אחד מהסובבים אותי בר־מזל הוא האהוב וזולתו, רק אני — מין בודדה, שאינה מתייחסת אלא לעצמה.

אין אני רוצה מאכל ומשקה, אהבה אני רוצה, כזו שקיימת בין איש לרעהו; ואינני רוצה, שכל אדם מהסובבים אותי יהיה נעלם כאבי וכאמי. כל אחד יכול להיות בשבילי כאב וכאם, אך מדוע חומקים ממני תרעים · מפני? זה מקור אסוני.

בילדותי נדמה היה לי, שאוכל להיות ככל אדם, שיחקתי עם רעי, בני גילי. כולם אהבו אותי. כל ילד היה חברי, ואפילו היו חומלים עלי בשל היותי יתומה, אך לא הייתי מקנאת בהם בכל ועיקר. גם לא הייתי מוייסרת בהרהורים ומשוגה של מיהותי ועל הוויתי, אולם ברבות הימים קיננו ספקות בלבי ונוצרו דאגות, שגדלו עמי והתפתחו עמי.

לפתע מצאתי את עצמי בודדה וגלמודה — אין לי חבר, אין לי רע; כולם נסו מפני ונותרתי ערומה כביום היוולדי. גם סבתי שוב נקהה בי ולא המשיכה באהבתה כתמול שלשום. החלטתי לצאת לרחובות קריה לראות אם יש אהבה ואם יש אוהבים, כי צמאה נפשי לאהבה. סבותי בחוצות וראיתי את עוברי האורח בבואם ובלכתם — כולם דומים היו; כולם אצים, ואין פנאי להם לחמול עלי בכבש החד או ברגע המלה. יש מהם כי שמחייך בלעג או מסיר מבטו מבני בבושה. ראיתי אנשים נוהרים אל הכנסיה כדי להתפלל ולבקש רחמים מהקסים. מעולם לא הרגשתי צורך בכך ולא היה לי שום רצון. יתומה אני ולא ידעה אלהים, גם באמונתי בודדה הייתי. שונה אני, אפילו יעתירו עלי אהבה וידידות — כיצד מדברים יחדיו? כיצד מתאהבים? וכיצד מתחתנים? היתכן? ?... נדמה שזה כורח החיים — יתומים, אהבה, נישואין; אולם לגבי אין שום משמעות למושגים אלה. חיי — אסון גדול, דאגותי — הולכות וגוברות; אין לי אלהים, אין לי הורים, אין לי ידיד, אין לי רעה. מפלטי היחיד מכל צרותי רק סבתי. אליה אשוב ואותה אשאל, אך כיצד תדע סבתי מה שאין אני מגיעה אליו בעצם רגשותי. על סבתי אחריות לקיומי, אולי גם אחריות להסביר לי את סוד הוויתי ופשר קיומי! חייבת אני לדעת, וחייבת היא להסביר; כלום די לי בפת הלחם ששמה היא בפי?

ככלות הכל ידעתי על סבתי יותר משהיא ידעת עלי: סבתי היתה לפנים אחת מדיירות בית־חולים לחולי רוח — אינה יודעת, כמוני, אלהים, אינה יודעת אהבה ואינה יודעת טעם חיים. היא מבקשת למות יותר משהיא רוצה לחיות, וככל שהייתי מפצירה בשאלותי והיתה מתנת לי במקום תשובה מבט תמיה וחידלון. היתה מלטפת אותי ופולטת מלה או שתי מלים ללא משמעות ושוב משתתקת ומזמנת עד שתתפרץ בצווחות אדירות המשוך בתגירות את שערותיה הכסופות. נודע לי, שאני הייתי מקור צרותיה, הייתי חסרת הורים מלפני הולדתי, כי אבי המדומה לא היה אלא רופא בעל ניסויים, שהתאבד חדשים אחרי היוולדי, כלומר אחרי הצלחת ניסויו ביצור אדם במעבדתו. אני הייתי פרי הניסוי, ונולדתי כלאחר יד בתוך מבחנה ואותו אב התאבד אחרי מאבק מר בין רצונו כאיש מדע לבין מצפונו כאדם. בוודאי התאבד אחרי שברא אותי, ואני נותרתי כדי לשאת לבדי את תוצאות הניסוי.

עברית: ניר שוחט

هكذا من الأصل

דיוקנו של כלב כאנוש צעיר

מאת גדעון תלפז

וירג'יניה וולף
פלאש
תרגם מאנגלית ח. קלעי, הוצאת דביר תשל"ג, 123 עמ'.

איך מתחילה ידידות נפלאה? גם כך, כפי שמתוארת הפגישה הראשונה בין מיס בארט ופלאש:
„כל אחד מהם היה מופתע. תלתלים כבדים היו תלויים בשני צדי פניה של מיס בארט; עיניים גדולות ובהירות הפיקו נוגה; פה גדול חייך. אוזניים כבדות היו תלויות בשני צדי פניו של פלאש; עיניו גם הן היו גדולות וזוהרות; פיו היה רחב. דימיון היה ביניהם. כשהביטו זה בעיני זה חשו כל אחד מהם: הרי אני הוא — ואחר כך כל אחד מהם חש: אבל מה שונה! לזה היו פנים חיוורים־בליב של נכה הנתוקה מן האויר והאורה והחירות. לו היו פנים זהובים־ארגמניים של בעל־חיים צעיר השופע בריאות ומרץ. נתקים כל אחד לעצמו אך עשויים באותה התבנית, הייתכן שכל אחד בהם השלים כל מה שהיה חבוי בחברו?" (עמ' 16).

לא, הדבר לא נתן. בין שני הידידים־לעתיד „פעורה היתה התהום הגדולה ביותר, היכולה להבדיל בין יצור אחד לחברו. היא דיברה. הוא היה אילם". בקצרה, היא היתה אשה, הוא — כלב. הביוגרפיה היא לא של האשה, אחת המבלטות בשירה האנגלית, אליזבט בארט־בראונינג אלא של פלאש, כלב בעל אישיות ונשמה, שניאור עולמו הנפשי ועולמו הפיסי ניתן כאן ברגישות מרובה, חיבה יתירה והומור חם.

קיומו של הכלב פלאש — כקיומו של כלב אחר, שזכה ודמותו הועלתה בספרותנו באריכות ובפרוטרוט: הכלב בלק יצור־דמיונו של עגנון — אינו עצמאי; קורותיו תלויות לחלוטין בקורותיה של גברתו: מחלתה, נישואיה, מסעותיה, לידתה ר־כושביה. המקורות העובדתיים שבהם נסמכה באמת דמיונה של וירג'יניה וולף לתאר את מעללי פלאש הם שירים אחדים עליו שכתבה אליזבט בארט־בראונינג, וקטעים שבהם הוא מוזכר במכתביה אל בעלה, אל אחות ואל אחד מידידיה.

פלאש היה כלב חכם, חד־חושים ובעל סבלנות־עין. וירג'יניה וולף מתארת בתיאורים ארוכים ומלבבים את הפסיכולוגיה שלו, את מזגו, עירנותו, סקרנותו, הרהוריו, רגשותיו, זכרונותיו וחלומותיו; את הדרך שבה קלט את העולם באמצעות חושיו הנצבה.

אף שהיה כלבי בתכלית היה רגיש מאוד לרחשי־לב אנושיים, ורגישותו יצא בהפסד תכונותיו האלימות. כאשר רבץ בראש שטון על מילון יותר בקיטון האחורי שברחוב וימפול, בחדר השינה של המשוררת הנכה, הגיע לידי הינמלות מן הנטיה לנבוח ולנשוך, והתחיל מעדיף את צניעות החתול על עזות הכלב ואת אהבת האדם על שנוהי היערות. בן כפר היה ואוהב הידות, אך התרגל מהר לשבין בלונדון. ריג'נטס פארק, הגיע מהר מאוד למסקנה, אינו שדה־הבר של מכורתו, הוא קיבל באהבה את הנחה של השורשות. וכמי שנתאורת בלונדון, בהירים היו לו יפה גינוניה של לונדון: „כלבי לונדון, כפי שגילה פלאש במהרה, הרי הם מחולקים בקפדנות למעמדות נבדלים. קצתם כלבים המובלים בשרשרות; קצתם רצים ומתרוצצים כפראים. קצתם יוצאים לשאוף רוח בכרכרות ושותים מים מתוך כדים ארגמניים; קצתם בלתי מסורקים ואין שרשרת לצוארם, והם מוצאים את פרנסתם בביב השופכין. יש, איפוא, התחיל פלאש להשוות, הבדלים בין כלבים; קצתם רמי־דרגה, קצתם נמוכי־דרגה; והשערותיו נתאשרו מתוך קטעי־דברים שהחליף עם כלבי רחוב וימפול בעבר שם. אותה רואה לא־יצלת זה? אין הוא אלא בן־תערובת!... באלוהים, הרי זה ספאניאל באה, אחד מטהורי־הדם שבכל בריטניה!... מה הבל שאוזניו אינן מתולתלות קצת יותר... הרי לך בלורית זו" (עמ' 21). כמצוב המחשב את יתרונותיו, בדק את מראהו בראי, והגיע למסקנה שהוא „השבח לאל! כלב מיוחס ומסופח!"

בעל תאוות היה, בעל טמפרמנט, רצה בכל תשומת־הלב של גברתו. יצרי קנאה ובדידות תקפוהו כאשר הולה להעניק את תשומת־לבה למחזרה, המשורר רוברט בראונינג, שלבסוף נשאה לאשה. עם ביקורו הראשון של המשורר בחדרה של גבירתו, עבר על פלאש משבר חמור. „מעולם לא הפריד ביניהם מרובה שממה במרחק־עצמה כגון זה. הוא רבץ שם בטל ומבוטל; הרגיש עצמו מיותר. מיס בארט שוב לא נזכרה בקיומו" (עמ' 40). גאוותו נפגעה, וסיבתו הגוברת כלפי מתחרהו לא באה עד שנעץ את שיניו בבשרו. וכאשר כרעה המשוררת ללדת נתקף חימה וקנאה, וחצי שנה חלפה עד שנרפא מן המרה השחורה שבה שקע.

השנים המאושרות ביותר בחייו היו השנים שבילה עם גבירתו באיטליה. בתחילה, בפיזה, חש עצמו כנסיך בגלות, והמנוב שבו — רגש שדעך בלונדון בין שוטים לו ונעלים לו — שב עתה כסבוכה כי הוא אציל יחיד בתוך אספסוף. אבל עד מהרה נשתחרר גם מכך. באיטליה כאילו נולד מחדש. הוא יצא לרחוב ומדבר איטלקית עם הכלבלבים. הוא נעשה ידיד עזה לכל העולם. יתר על כן: „עתה ידע פלאש מה שבני־אדם לא ידעו לעולם — אהבה ברה, אהבה פשוטה, אהבה גמורה, אהבה שאינה גוררת כרשרת של דאגות; אהבה שאין עמה בושה, ולא חרטה; אהבה הבאה והולפת, כדבורה הבאה לרגע אל פרח ומתעופפת לה. היום הפרח הוא ורדינה, מחר חבצלת; הנה זה קוץ הבר שבערבה, והנה זה המהלב המבופת להביבית שבהמכה. כך, בלא הבחנה, בלא דאגה, חיבק גם פלאש את הספאניאל העקוד במורד הסימטה, ואת הכלבה המנומרת ואת הכלבה ה-

צהובה — לא היה איכפת לו מ־" (עמ' 84). לגביו, כולן היו שוות, ואיש לא ניגנו על מעלליו.

את העולם קלט דרך חוטמו ובזאת היה מוכשר לאין ערוך מכל אדם. „החוטם האנושי אינו קיים למעשה", מעידה וירג'יניה וולף (עמ' 92). „הגדולים שבמשוררי העולם לא הריחו אלא ורדים מצד אחד וגללים מצד אחר. הדרגות המרובות לאין סוף שבין הללו לא נרשמו בעט סופר. אבל דווקא עולם זה של ריחות הוא שבו שורי היה בדרך כלל פלאש. האהבה היתה בראש־ובראשונה ריח;

וירג'יניה וולף

צורה וצבע היו ריח; המוסיקה והאדריכלות, תורת המשפטים, המדיניות והמדעים היו ריח. לגביו אפילו הדת היתה ריח. התיאור של חוויותיו הפשוטה ביותר עם הרחת צלע או צונית הוא למעלה מכוחנו. אפילו סווינבורן לא היה יכול לומר מה היא לגבי פלאש משמעות הריח של רחוב וימפול ביום חם ביוני אחרי הצהריים. אכן, לתאר את ריחה של כלבת ספניאל, המעורבב בריחות של לפידים, דפנים, קטורת, דגלים ונסים, נרות־דונג וזר עלי־ורדים מעוך בעקבה של נעל סאטין שהיתה מונחת בקאמפור — יכול היה אולי שקספיר, אילו הפסיק באמצע כתיבת מחזהו אנטוניוס וקליאופטרה, אבל שקספיר לא הפסיק."

את פירנצה הכיר כפי שלא הכירה שום ילוד־אשה, כפי שלא הכירוה לא ראסקין ולא ג'ורג' אליוט: „הוא הלך אחר המתיקות המסתתרת של קטורת עד אל תוך המבוכים הסגולים של כנסיות אפלות; וברחרוחו ניסה ללקלק את הזהב על צנונית צבעונית של מצבת־קבר. לא פחות דק תגריש היה גם חוש־המישוש שלו. הוא הכיר את פירנצה בחלקות השיש שבה ובהספוס המוצק והאבן שבה. קפלים שעירים של אריגי־צמר קלטו את ערכובו המתחולחל, את ריטוט לאין־שיעור קלט את חוהמן הברור של כתובות לסיניה מלאות־גאותו" (עמ' 94). הזקנותו המאושרת של פלאש ומיתתו בשיבה טובה זכו אף הן להיות מרגצות, אם כי בקיצור נמרץ יותר, בקולמוס האמן של וירג'יניה וולף.

מה ניתן עוד להוסיף? מאה עשרים ושלושה העמודים של סיפור חייו של כלב נפלא זה היו עבורי — חובב כלבים אך לא מטורף אחריהם — אחד מתענוגות הקריאה הגדולים של קיץ זה. להנאת הקריאה, אני מניח, תרם לא במעט ח. קלעי בתרגומו הנקי והמוקפד.

„קדמוניות" 21

הופיעה חוברת 1 (21) תשל"ג של „קדמוניות", רבעון לעתיקות ארץ־ישראל וארצות־המקרא בהוצאת החברה לחקירת ארץ־ישראל ועתיקותיה. חוברת זו פותחת את הכרך השישי של „קדמוניות", במתכונת הרגילה ובמדורים הקבועים. המאמר הראשי בחוברת, מאת אפרים שטרן, מוקדש לארץ־ישראל בשלהי תקופת המלוכה; המדור תגליות בארץ־ישראל מכיל רשימות מאת תמר נוי, עמיחי מזר, ג'ו ואן־ביק ואלישע לינדר. מדור אחר, תגליות בארצות המקרא, הוקדש הפעם לחפירות הנערכות במושבה הפיניקית מוטיה שבסיציליה. על הכינוס השלושים לידיעת הארץ — „ארץ שומרון" — כתב יורם צפריר. בהקדמה לרבעון כותב העורך, פרופ' יגאל ידין, כי בזמנו הוקדשה חוברת שלימה של „קדמוניות" לארכיאולוגיה תת־ימית. מאז לא חלף זמן רב ולפנינו, בחוברת זו, מאמר על תגלית חדשה בתחום זה — גילויין של צלמיות־פולחן הנשואות את סמלה של האלה החשובה ביותר בפנתאון של קארטאגו, האלה תנת.

מכון „גנזים"

מכון „גנזים" שליד אגודת הסופרים, מבקש מכל אלה שיש ברשותם כתבי־יד, תצלומים, איגרות, או שעמדו בקשרים עם הסופרים להלן, שיום זכרונם (במספר שנים עגול) חל בחודשים אב—אלול, להודיע על כך ל„גנזים", ת.ד. 7097, רח' קפלן 6, טל. 253257.

הזז חיים (נפטר: כ' באדר ב' תשל"ג); זוסמן עזרא (נפטר: י"ג בסיון תשל"ג); שלונסקי אברהם (נפטר: ט"ו באייר תשל"ג); רבינוביץ ישעיה (נפטר: ו' באב תשל"ב); גפרנוב דב (נפטר: י"ד באב תשל"ב); קורצוויל ברוך (נפטר: י"ד באלול תשל"ב); לחובר שמואל (נפטר: כ"ו באלול תשל"ב); לביא שלמה (נפטר: ב' באב תשכ"ג); בילין אשר (נפטר: ח' באלול תשי"ח); לופבן יצחק (נפטר: ד' באלול תשי"ח); זרובסקי־זיק משה אליהו (נפטר: כ"ו באלול תשי"ח); קרל צבי (נולד: כ"ה באב תרל"ג); בלפיש אברהם ב"ר שלום (נולד: י"ח באב תקל"ג).

השבט היהודי הנידח שבהרי אטלס

מאת יוסף גולן

יהודה גרינקר
עלית יהודי אטלס
הוצאת ברית יוצאי מרוקו, 1973, 139 עמוד.

יהודה גרינקר זכה בחויה בלתי נשכחת: הוא היה הישראלי שגילה את איש ההרים היהודי בהרי האטלס במרוקו, בן העדה שאפילו בשאר חלקי מרוקו כמעט ולא ידעו על קיומה.

גרינקר שייך לאותו גזע ההולך ונכחד, כמו שמואל יבניאלי ז"ל בשעתו, שבא אל יהודי תימן והיה לאגדה בקרבם. גם יהודה גרינקר היה כמעין משיח אצל יהודי ההרים.

החיבור כולו נכתב מתוך כנות פנימית רבה, תחת הרושם של החוויה כאילו זה עתה התרחשו הדברים. יש לספר זה ערך דוקומנטרי, גם אם אינו שלם ואם הוא סובייקטיבי בהכרח. הנושאים הללו של עליית תימן, עירק, מרוקו וכדי מצפים עדיין לגואלם, הן מבחינת המחקר המוסמך והן מבחינת הביטוי הספרותי. נכתבו אמנם ספרים לא מעטים בנושאים הללו, אך יש לראות בכל אלה דוקומנטציה בלבד, אשר עוד צריך יהיה לצרפה למסכת אחת שלמה.

*

יהודה גרינקר, שנולד ביסוד המעלה, הוא דמות מעניינת וססגונית: ממניחי היסוד של הישוב העברי בארץ, מחלוצי הגליל העליון, שהיה עם יוסף טרומפלדור בהגנת הגליל. ב־1919 הצטרף לקבוצת תלדה, ובשנת 1922 עבר משם לנהלל.

בשנות ה־50 נתמנה היהודי השורשי הזה, רחב השכם ובעל העורף צרוב השמש, לשליח תנועת המושבים במרוקו. הוא יצא לשם כדי למצוא יהודים עובדי אדמה. הוא נדד בחודשים בין הרי האטלס עטורי השלג. יהודי נדד בדרכים לא דרכים, רכוב על חמור, או על בהמת משא אחרת. הוא בא לכפר יהודי ושאל בו על כפר יהודי נוסף. כך ביקר ב־38 כפרים יהודים, שכוחי אל ואדם. מכל אלה ברור, כי מדובר בטיפוס „שליחי" השונה מן המצוי בפולקלור הישראלי הסוכנותי.

*

איך הגיע בכלל לרעיון זה, לגלות עובדי אדמה יהודים בצפון אפריקה? מספר על כך המחבר, כי מתוך המשפחות שרשם לעליה בראבאט, היו אחדות שהגיעו לשם מדרום מרוקו. מבנה גופם, פניהם השזופים וידיהם המיובלות הסגירו אותם: היה ברור שיש להם קשר כלשהו לאדמה. אך לשווא פרח השליח; מפיהם לא יכול היה להציל פרטים מדוייקים; רק זאת סיפרו, שיהודים כפריים עובדי אדמה מצויים אי שם במרוקו, בהרי האטלס שגובהם מ־3000 מטר מעל פני הים.

הידיעות הראשונות הללו ניקרו כיתוש במוחו של השליח; הוא הודיע למשרד העליה בקזבלנקה שהוא מציע לצאת לסיור מקיף באזורים נידחים אלה. הצעתו נתקבלה. הוא יצא להרפתקה זו בתחילת ספטמבר 1954, חיפש 23 יום, ולא מצא דבר. עד שהמקרה העיוור בא לעזרתו. יהודה גרינקר (יחד עם נציג משרד הבריאות הישראלי ונציג „עלית הנוער") הגיע לעיירה במרחק של כ־120 ק"מ ממארקש. ישבו לסעוד סעודת בוקר במסעדה היהודית של העיירה. תוך כדי כך הבחין השליח בחוץ בשני גברים חסונים, גבוהים, בתלבושת המסורתית של יהודי מרוקו, גלימה וכובע שחור בצורת כיפה, הצביינה באופן ברור, כי יהודים הם. הוא יצא כדי לקשור שיחה עמם, אך הללו הביטו בו בחשדנות. אולם כאשר קרא בפניהם בקול רם „שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד" נשבר הקרח.

וכך, בשיחה ארוכה ומייגעת זו, נודע לו, כי השניים הם מאיית־ארבע, איית, — פירושה בשפה הברברית בן, או שבט. ההסבר שקיבל השליח על מקום המצאו של הכפר איית־ארבע, לא היה ברור ביותר, אך מקטעי סיפורים הבין, כי כפרם אינו אי בודד ויש עוד כפרים יהודיים בסביבה, כמו איית־אברהם, איית משה ועוד. לגבי משלוח ידם, גילו השניים, כי הם הראתין וקסאבין — היינו חורשים וקוצרים. להתלוות אליהם מיד לא יכול השליח, כי ישובי הרי האטלס סגורים לזרים ויש צורך ברשיון מיוחד מן המושל הצבאי האזורי.

*

מי הם בעצם יהודי האטלס, מה מוצאם? על כך יש גירסות רבות. אחת הנפוצות ביותר היא שהם צאצאי חייליו של יואב בן צרויה אשר רדף אחרי הפלישתים עד שם. כך מספרת האגדה המקומית. יהודי האטלס קוראים לברברים — פלישתים. סברה אחרת היא שהם נצר עשרת השבטים שהוגלו לאפריקה לאזור סוס (Sous) שלחוף האד־דרע. ועוד סברה אומרת שהם נינהם של אלה אשר הדפו פעמיים את הכובש הערבי (באמצע המאה השביעית) תחת שלטונה של דאהיה אל־כאהינה, מנהיגה שבטי הברברים היהודים.

כך או אחרת, היהודים הללו שמרו באורח מופלא על ייחודם הפיסי והרוחני. יהודה גרינקר מצא אותם בחושות שלהם, מרוכזים, ונזהרים מלהיטמע בין הגויים.

ב־38 כפרים שבהרי האטלס מצא השליח 591 משפחות שמנו בסך הכל 3230 נפש. בפברואר 1955 החלו להגיע ראשוני העולים הללו לחופי הארץ, והם הועברו ישר לחבל לכיש.

*

המרתק והמסעיר כאחד בספר זה הוא תיאור פגישתו הראשונה של המחבר עם שבט יהודי זה. הוא מתאר את המגורים — „החדר" הריק מכל רהיט ואין צורך בו, כי הכל נעשה בישיבה על הרצפה. הלבוש: הגברים לובשים מכנסיים קצרים בצורת תחתונים וכתונת לבשרם שמחליפים אותה או מכבסים אותה כמה פעמים בשנה. הבגד העליון הוא הגלביה העשויה צמר, הנלבשת בחורף ובקיץ כאחד. רובם לובשים גלימה זו גם ביום וגם בלילה. לראשם חובשים כיפה שחורה, גזירה אחת השליטים מימים עברו.

גם לבושן של הנשים דל ופשוט. את ראשן כיסו במטפחת ומעליה צעיף שחור שכיסה את הקדקוד והמצח. רק אחדים בכפר ידעו קרוא וכתוב: הרב, השוחט, וראש הכפר. במקומות מסויימים מילא איש אחד את כל התפקידים הללו. את התפילה למדו בע"פ. מראה פניהם והבנת גופם כמעט תנ"כי, בעלי קומה, פרקם נאה, זקנם בגודל בגודל ויפה במאד, על כולם נסוך חן הוד קדומים.

*

פרקי היומן של המחבר הכלולים בספר, יש להם ערך דוקומנטרי בלבד, הספק אם הקורא ימצא בהם עניין, לא כל שכן פרקי „מלחמת היהודים", היינו המאבק בין זרמי ההתיישבות השונים „כיבוש" בין „שיטי" היהודים הללו שדילגו בין המאה ה־18 ישר לקהילה של הבאה העשורים.

סיוטים וביעותים בסיפורי ת. התלגי

מאת מרדכי אבישי

תיאודור התלגי
הפחד האחרון
הוצאת „מסדה", 157 עמ'.

לפני עשר שנים פירסם תיאודור התלגי את קובץ־שיריו „העיר האחרת", בו ביקש לתת ביטוי לקשר פנימי אל נופים חיים, נופים של ילדות ונעורים, להוויית של ערגה, לפחדים, ביניהם גם פחדי השואה.

עתה הוא מציג עצמו גם כמספר. בקובץ־הסיפורים „הפחד האחרון". ספר זה הוא כולו נסיון לבטא סיוטים, להעלות ביעותי־חלום־ומציאות, להאיר מציאות נפשית הרצופה חלומות־זוועה, בריחות של אדם מעצמו ושיבות צפויות ובלתי־צפויות אל ה„אני" השני, המצווה את פניו בצורה איכתנית. יעידו על כך גם שמות הסיפורים: „המתר האחרון", „הכפר בגבול הארץ הרעה", „סיוטים", „הכלב השחור", „מות אלכסנדר", „מיתה צפונית". כבר בסיפור הפותח את הקובץ, אשר נתן לו גם את שמו, מציג האני המספר את מה שיחזור אחר כך, בווריאציות שונות, בסיפורים האחרים: „פתאום נזכרתי, לשם מה באתי אל הבית השסוע והאסור־בכניסה: הרי באתי לראות מחלונו את נוף־הפחדים של חלומותי". ומיד לאחר זאת שוב: „הסבותי פני לאחור והצצתי מבעד לחלון וראיתי את נוף־הפחדים שחור ונשנה בכל חלומותי. ראיתי את הדרך המגיחה מלא־כלום ונמשכת ומתפתלת ועולה על מידרונו של הר בפיתולים רבים העולה תלולה והמידרון מכוסה מצד אחד חורש אורנים עבות ובצדו השני של הדרך אין המידרון נראה, כי הוא כסוי לוט סמיך של אימה. פיסגת הדרך; אותה לא ראיתי מעולם בחלומותי, לא נגלתה לי אף מכאן".

כמובן, רצונו של סופר להעלות עולם פנימי של סיוטים והויות־אימה הוא לגיטימי ביותר — אך הוא נהפך לעולם יצירתי רק בתנאי, שהדברים מובלעים בתוך הריקמה הסיפורית, שהם זוכים ל„עיבוד" אמנותי הולם. בקרחו של תיאודור התלגי אירע לרוב בדיוק ההיפך מזה: האני המספר כמו זועק את חוויותיו הקודרות, בבחינת „בואו וראו כמה אני אומלל, רדוף פחדים וחלומות־זוועה אין קץ"; הכל גלוי מדי, מוזקר על פני השטח ולא אחת נתלוה אליה טעם בלתי־נעים של דקלרטיביות כלשהי. בסיפור „הרכבת" רואה הגיבור־המספר את ראשה הערוף והנוטף־דם של מאריה מול החלון של הרכבת הנוסעת בלילה: הנוסעים נעלמו לפתע בתנאו, פרש לצאת, שעתן כבשה את פניו, עד שמתברר כי הוא יושב לו כך בהיותו מת; ועוד כמתברר שהמת הזה אינו אלא הגיבור־המספר, היושב מולו, שהשנים הם אחד, הם נותרו יחידים ברכבת הריקה מאדם. כשבקטר אין נהג „הרכבת דוהרת ודוהרת בין הלילה הזולק אחריה ואין לה מנוס מן הלילה הלא מיפלט מן הלילה לא יגמר עד היום לא יבוא אחריו הרכבת תוסע לצילם". בסיפור „סיוטים" הוא הולך לחפש בבית חולים מיוחד לילדים חולי־רוח את בתו, שאינה בנמצא, ואולי שלא קיימת כלל; נשות־הכותה עטות־הכתר כחולות ברגליים יחפות בכבר ומושבות אותו עצמ אל בית־האזיב, מקום שאין מבער שיבה; בגן הבנים הזקנות שולש בכיפה סוד הכיפה האיפית — ומראה היא ביהמן על הנשים הזקנות, זוג האהבים („הזוג"), המוסעים שלובי־זרוע בשביל, ובכביש האביב פורח, בשעכים את לב הבריות. אך הנה

כל המסתכל בהם מקרוב נתקף חגוב ופחד כי מבטם בשקף המוות; ולא עוד אלא שלעומת קומתה הזקופה והגדולה, מתגמדת קומתו, מתכווצת, קטנה, והוא צרוך־ראש, כרות־גפיים, תגר־גוף בעולם. ב„הדרך הביתה" חוזר האיש אחרי עבודתו לביתו ואינו מוצא אותו ושכניו מאתמול כאנשים זרים היו, המתנכרים לו התנכרות גמורה; וכשהוא חוזר ומנסה למצוא את ביתו במקומו הישן, עליו להתיסר בחציית ארץ זרה ועויינת, להלך על פני אדמת־שרשים ולשקוע במחילות ובורות — הסוף שהבית אינגו. דבר דומה חוזר בסיפור „האגרטל", שם נעלכה חגות בעיר איטלקית זרה, בה ראה האיש אגרטל מסתורי, שמשך את לבו. ואם ב„הרכבת" הוא רואה את בן־דמותו, את עצמו מת, יושב מול ה„אני" הזה שלו, הרי שבסיפור „פגישת רעים" הוא פוגש עוז, ברחוב סואן בברזל, את בן־דמותו, את עצמו, אך בגילגול אחר: ה„אני" השני הוא אדם שמעולם לא נפגש עמו קודם לכן, קאתולי ולא יהודי, קרוב מאד וזר לחלוטין בעת ובעונה אחת. ואילו ב„הגריקה ממדרגות־האבן" חולמים שני הנאהבים, שדרכיהם נפרדו, אותו חלום־אימים, באותה עת, והוא מפגיש אותם ברחוב מדרגות־האבן — כדי להדגיש שוב את הקירבה ואת הפרידה בצל הפחד...

האם יש צורך בעוד דוגמאות כדי לעמוד על מרכיבי סיפוריו של תיאודור התלגי? מרכיבים אלה מלווים מלים ומשפטים, החוזרים ונשנים פעמים רבות, כמעט ללא שינויים: „אימה גדולה אחזה בי", „פחד גדול הלם בי ועמד כמוק בגרוני"; „אבל הפחד שאפף את אברי בחלום, לא מש ממני"; „למה באה במקום החיוך פליאה, למה היתה הפליאה לתדהמה, והתדהמה לפחד קנינת בעיניים והעווה את הפנים למסכת־זוועה ופתח את הפיות מתוך חנק־אימים הלופת את הגרון בזעקה אילמת", „עם כל צעד הלך וגבר פחדי: הוא זוחל מכל אברי גופי אל גרוני וחונקו, הוא הזדחל אלי מדמות האשה שמאחורי למעלה, ובעיני האלונות שתנכימו משני צדדי אל עיני, ומידיצת הזועקה שאלה הלכתי" — ועוד כהנה וכהנה.

בדש העטיפה של הספר כתוב, שהתלגי הוא אולי „הקפקאי" ביותר בין הסופרים העבריים — הרי זו יומרה גדולה מדי. אין כאן מקום להשוואה עם קאפקא, כי השימוש בחומר של סיוטים, באלמנטים סוריאליסטיים און בו די כדי להפוך מספר ל„קאפקאי". בסיפורי „הפחד האחרון" יש סוריאליזם חיצוני מאד, שכמעט ואינו טעון פיענוח; על דברים סמויים ובלתי־נתפשים שביסודות הנפש כותב המחבר בצורה „ברורה", ואפילו סכימטית — וגם הלשון „המגוהצת" שבפיו תואמת את צורת־הכתיבה הזו.

רק בכמה מן הסיפורים, „שיבה למונפלייה", „החוף שמנגד", ראויה פגיעתו הרעה של גודש הצבעים הקודרים והזעקות, שהם כמעט כצעקנות; לעומת האווירה הכללית של הסיפורים, הדברים בהם מאוזנים במידה זו או אחרת, הטון מינורי יותר, ועל כן הוא גם נשמע אמיתי הרבה יותר.

ספרים חדשים
עיון ראשון

על ... מ.י. ברדיצ[בסקי]

אחדים מדברי הפרשנות וההערכה החשובים ... יצירתו הסיפורית של מ.י. במשך יותר משבעים שנה ... בקובץ „מיכה יוסף (בן־גוריון)", שהופיע ב„עם עובד", בסידרת „ילקוט יצירתם של סופרים עבריים" ... דן מירון.

המבחר כולל רק מאמרים של מ"יב ... עומדת במרכזו במלואם ובינהם ... הבריאיעצם של י.ח. ברנר, י.פ. לחובר, י. סיכמן, י. קלוזנר, ד. מירון ... ואחרים. הקובץ מכיל ... נספחות ועבודי הצלומי ... ילקוטי הביקורת יוצאת לאור ובסיועה של קרן תל־אביב ... ולאמנות. המחיר: 8 ל"י.

מילון ... צ[רפתי]

מילון המיועד בראש לידועי עברית המבקשים ... צרפתית הוא „מילון ע[ברי־צרפתי]" מאת יוסף הדר (אדא), ... שלו, שהופיע ב„מסדה", ... האותיות א'—מ'. בהקדמה מציין המחבר, כי בצד רוב ... הצרפתיים ניתן רמז לשימוש בעברית. ומטרת הדוגמאות להבהיר פירוש מסויים ... לשימושן. הן כוללות ... שיבושים בעלי מיבנה מי[וחד] ... הצרפתית. מקום מיוחד הו[קדש] ... לניבי הדקדוק הצרפתי ... בצרפתית ובעברית, התאר ... השם ותואר הקנין), מספר ... המגן, התאר הפועל ועוד. ... 45 לירות.

סוגיות בסוצי[ולוגיה]

בעריכת ד"ר משה ליס[ק] ... המקראה „סוגיות ב... מיבנה וריבוד חברתי" ... ברובה לאנשי מקצוע, ... לקורא המבוצע המתמש ב... לא רק מידע ומערכת ... גם מכשיר לביצוע שינוי ... החברתית. המקראה דנה ב... סוגיות של מיבנה וריבוד ... ובכללים בה דבריהם של ... סוציולוגים כמו ... שומפטר, רבון ארון ... ואחרים. העורך הוא ... לסוציולוגיה והאנתרופולוגיה ... סיטה העברית בירושלים. ... לאור בסידרת הספריה האוני[ברסיטאית] ... של הוצאת „עם עובד" ... 20 לירות.

בריאות

בסידרת „עולם הבריאות" הוצאת „מסדה" ובהשתתפות „אחרונות" יצאו לאור ש... בנושא הבריאות. האחד ... של האדם ביקום, רבינו ה... דורף אגולד, מדגיש את ... של הסביבה בה חי האדם ... לגלות לקורא את הסיבות ... על בריאותו ואם את הדרכ... בעניינים. הספר מכיל תמונות ... צבעוניים רבים ההסבר מנתח ... 18 לירות.

הספר השני בנושא ... „מערכת ההפרשות הפנימית" ... אברי הגוף, הוא כולל ... הסברים על תכונותיהם של ... הבלוטות, הרגון, הסכרת, ... ועוד. גם הוא מלווה תמונות ... רבים ובן איצרים. מחירו: 3...

שנתון אוניבר[סיטאי]

כרך א' של „באר שבע", ... לחקר המקרא, קדמוניות ... ארצות המזרח, יצא לאור ... הפקולטה למדעי הרוח ו... אוניברסיטת הנגב — באר־שבע ... הוצאת „קרית־ספר" ובעריכת ... אבישור, ש. אברבסקי וח. ר... פתח הכרך כותב פרופ' ... דיקן הפקולטה למדעי הרוח ... באוניברסיטה זו, בין השאר: ... הכבה אחוזה עברנו עד שנו... קרימה עור וגידים... המאמרים המתפרסמים כאן כוללים ... הרבה שעולם המקרא והמזרח ... ותולדות ימי בית שני צפוניו ... הצורכים קקוים להוציא לאור ... קבוע בנושאים אלה.

סקר מוניצ[יפלי] תשל"ג—3

בהוצאת משרד הפנים הופיע ... „מוניציפלי תשל"ג—3" ... את ההתפתחות שחלה בעשרים ... שנות קיום המדינה בקרב ... המועצות המקומיות. חיבר את ... דב רוזן, מנהל המחלקה לעיר... מועצות מקומיות במשרד הפנים ... כמה חידושים שלא הופיעו ... המוניציפלי הראשון שהופיע ... לפני כחמש שנים.

שירי שפ...

בהוצאת „אלף" הופיע ספר ... בשם „תנגה במשטולים" ... חיים ש. שפירא. זהו ספר־שירי ... שני של המשורר, לאחר „יקודה ... שראה אור בהוצאה זו לפני ... שלוש שנים. המחיר — 20 ל"י.

תולדות תנו[עת] הפועלים היהו[דית] בגליצ[יה]

על תנועת הפועלים היהודית ... בגליציה כתב אנשל רייס ... „בראשית תנועת הפועלים היה... בגליציה", שיצא לאור בהוצאת ... פדרציה העולמית של יהודי ... בתל־אביב ובסיוע קרן הזכרון ... תרבות יהודית בניו־יורק. ... תנועה זו החלו להתעורר בסוף ... המאה ה־19, אך הצמר שקיים אינבו ...

(המשך בעמוד הבא)

דפוס מל"ן בע"מ
רח' הלל הזקן 6 תל־אביב טל. 55457
שמח וגאה להציג מכונת
האופסט שני צבעים
הגדולה והמהירה מתוצרת „היידלברג"
הבנויה לפי מיטב השיכלולים והחידושים האחרונים בעולם.
מכונה זו היא היחידה הנמצאת בישראל ומחוץ לתחום גרמניה.
דפוס מל"ן מצויד במכונות הדפסה אופסט מתוצרת היידלברג חדישות ביותר • מכונת הדפסה 70×100 צבע אחד כבדה במיוחד לעבודת שטח • שתי מכונות הדפסה אופסט בגודל 46×57 עם החלפת צילינדר והרכבת לוחות מולטיליט.
מחלקת בלט: • 3 מכונות סידור • מכונת „לדלו" לכותרות • מכונת הדפסה 80×120 • שתי שמיניות היידלברג.
כל זה נעשה בסיועם הרב של חב' יהושע נפחי בע"מ ובניו ותודתנו נתונה להם.
לרשות לקוחותינו מחלקת צילום גדולה ומשוכללת עם מיטב הציוד החדיש (1973) • מצלמה מתוצרת "SCREEN" גודל 81×81 • מכונת הקרנה לפלטות חדשה • מכונת הפיתוח האוטומטית והאלקטרונית החדשה מתוצרת "LOGEFLO".
כל זה בסיועו של מר ון קלוטן בע"מ אשר תודתנו נתונה לו.
בדפוס מל"ן חבר עובדים מעולה, מסור ונאמן, המבצע את עבודתו במהירות ובדייקנות.
וברכת אבינו משה לוי נחום (מל"ן) תהיה בכל מעשה ידינו.
וברכת אבא יהושע נפחי בבנין אביקם ודוד.

צרות כבר יש לך
ואהבה?
על כך בספר החדש של
תמר (בעל זה דבר מצחיק)
אבידר–אטינגר
על אהבה וצרות אחרות
שהופיע במהדורה שניה
בהוצאת מסדה

מלון שלמה המלך
King Solomon Hotel
4 כוכבים
100 חדרים
הפונים אל הים
לכל חדר מרפסת, אמבטיה, טלפון
במלון בריכת שחיה, בר, סלון
לתספורות, חנות למזכרות.

(משך מן העמוד הקודם)

...את התחרותיות שקמה, וכם המצעי הסר. מידע כדווק. משתמש הרבה בביטוי ה... שהם מופיעים במקורות, ובפרסומים אחרים, ... מתצוגותיו. הספר מכיל ביבליוגרפיה ולוח־שמות.

...קר העיר בישראל

...בת א. שחר, ד. ויינטראוב, כהן ואי. שלח הופיע „ערים ..." והוי מיקראה הכוללת פרקים העוסקים בשלושה ... מרכזיים בחקר העיר ה... גיותה הרקע ההיסטורי ... הציה, מקומה של העיר ... רוגה יותר, ומיפוסים של דפוסים עירוניים בישראל. ... כוללת רק מחקרים או ... שהוכנו או פורסמו עד 1968. ובין השמיני בסידרת הקבצים בחברה הישראלית, כמטם לתיעוד ולמחקר של החברה ... ית ושל תלדותיה באוניברסי־ברית בירושלים, יחד עם ה־... לסוציולוגיה של המכון ליהדות ומכון לוי אשכול לחקר ה־... החברה הכבדיניות. קובץ־... ים יצא לאור מטעם בית ה־... של הסתדרות הסטודנטים של רסיטה. העברית בירושלים ... הוא בא לסכם את המחקר ... בתקופת עשרים השנים ה־... לקיום המדינה. המחיר: ...

כל מה שרצית לדעת על הכלב

...צאת „הדר" הופיע „איש איש ...לבי" מאת קונראד לורנץ ו־... : כל מה שרצית לדעת על ... ולא עלה על דעתך לשאול. ... פרופסור ומרצה באוניברסי־... טונה ומומחה להתנהגות בעלי ... מספר את עובדות החיים עם בסיפורים רבים, בידע ובעין ... ה. תירגם יוסף כרוסט.

קיבוצים יהודים בתפוצות

...קהילות היהודיות בעולם" שיצא לאור בהוצאת „ספרית מעריב" ...גרס היהודי העולמי, וביוזמת ... לסיפוח התודעה היהודית ב־... החינוך והתרבות, הוא ספר ...ולמי המציתי, שנודסם לראשונה ...ה על־ידי המכון לעניינים יהודיים ...יורק. המהדורה השלישית ה־...בנת שבאת לאור בלונדון ב־1971 ...זה הוא המהדורה העברית ה־...ונה וגם בה הוכנסו מספר שינויים. ...מה לספר מצוין; כי המטרה ...ה לסקור רק קיבוצים יהודים של ..., במקומות שיש בהם חיים ...ים מאורגנים, הבאים לידי ביטוי ...ם מוסדות ואירגונים דתיים, ...ביים וחברתיים. כמרכז העיקרי ...הספר — להוות מכשיר שימושי ...מי הכולל מידע יסודי על מרכזים החיים היהודים בתפוצות. סדר ה־...ות בספר הוא לפי האלף־בית ... יש בו מפתח אלפביתי ומפתח ...היבשות. המחיר: 8 לירות.

שירי אהבה לרבינדראנת טאגור

...רוזות־השירים „בשורת אביב" מאת רבינדראנת טאגור, בתרגומה ...גלית של פועה שלו־תורן, ש־...יצא זה עתה בהוצאת „יבנה", ...יצא לראשונה ב־1932, במלאות ...ינדראנת טאגור שבעים־ושמונה שנה. אסופת שירי־אהבה יחידה ו־...ודת אפילו ביצירתו הענפה של ...זורר. פועה שלו־תורן תירגמה ...בית ספרים אחרים של רבינדראנת ...נור כ„צפרי נודד" ו„עלי ארוה". ...חיר: 7.50 לירות.

שירים מאת דוד סנדו

...הוצאת „יובל" הופיע ספר־שיריו השלישי (כלבד „ילקוט מן השירה ומבית") של דוד סנדו בשם ...ראות בגילופים". את שירו הראשון ...סם ב־1947 בשבועון „עיתים", ...ויש שנים לאחר עלייתו מרומניה. ...י ספרי־השירה האחרים שלו שיצאו ...ור הם „אור הלילות" (1949) ו־...ורא־התמונות" (1958).

סיפורו של הנרי ויסקרדי

הוצאת א.ב.ת. ארגון לכבון נפגעי תאונות דרכים בישראל, הופיעה המהדורה העברית של סיפורם ה־...מאטי של הנרי ויסקרדי וחבורתו, ...בדה „אביליטיס", בשם „הבו לנו ...כליס", עם מבוא מאת אליהו ...זוולס. זהו סיפורה של חבורה ש־...עליה נכים בדרגה קשה, אשר הוכיחו ...הם יכולים לבצע בהצלחה עבודה ...מרכבות במסגרת העשייתית בה־...פרות. הנרי ויסקרדי, שהקים את ...חברה המשגשגת „אביליטיס", שהוא ...שיאה, נולד ללא רגלים אך גדל ...מחה־שיקום במלחמת־העולם ה־...ניה. ספר זה הוא סיפורו וסיפורם ...של אנשים אמיצים אלה, לזכור ב־...עפרות לתיות מחדש.

חמש דרכים בקומוניזם

בספריה אופקים שבהוצאת „עם עובד" הופיע ספרו של ג'יל פרינה „חמש דרכים בקומוניזם", שתורגם בצרפתית בידי אהרון אביר. הספר מכיל עשרה פרקים והוא דן בדרך הרוסית, היוגוסלאווית, הסינית, הצ'כית והקובאנית אל הקומוניזם. מטרת המחבר לתאר בספר את קווי היסוד המשותפים לאותן חמש דרכים ולהמציא שתי ראשונה של מסקנה העשויות לפלס דרך למחקרים מת־קדמים ומשלימים יותר. „שאיפתי היא למעשה לכתוב בשביל כל התוהים על עתיד הקומוניזם", כותב המחבר — סופר ועיתונאי בורז וקומוניסט פעיל — בהקדמה לספרו. המחיר: 7 לירות.

ספרים חדשים — עיון ראשון

מדריך לבעיות זיהום

בהוצאת „כרמאי" ירושלים, הופיעה החוברת „הסביבה" מאת ד"ר משה נאמן. זהו מדריך מרוכז לבעיות זיהום אוויר, מים וים. הוא מספר על ה־סביבה, מה קורה בה, מה צפוי לה ומה ניתן לעשות. בכל הנושא הושם דגש על התאמת המדריך לתנאי ה־ארץ. המחבר, שכיום הוא מנהל חברה לתכנון הנדסה סביבתית, ניהל בעבר את מינהל הדלק במשרד האוצר ו־עקב בדאגה אחר השפעת הצריכה הגוברת של אנרגיה על איכות ה־סביבה. מחיר החוברת: 9.50 לירות.

טאנגו אחרון בפאריס

מן הסרט בשם זה, שהסעיר את הרוחות בכל מקום בו הוצג, הפיק רוברט אלי ספר. הוא הופיע עתה בעברית בהוצאת „המודי", ב־תרגומה של נורית יהודאי. הספר מלווה תמונות מתוך הסרט ומחירו: 13 לירות.

דרכה של אמנית תיאטרון

מפעל נאה הוא הוצאת שני ספריה של תהילה גרובר בספר אחד בעברית. לשני הספרים האלה באידיש („צו דער ברוסער וועלט" ו־„מיין וועג אליין") היה הד רב בקרב קהל הקוראים בתאטרון היהודי. „ראוי ורצוי ש־הקורא העברי, בעיקר בן הדור הצעיר, יכיר ויידע את דרכה המיוחדת של אחת מאמניות התיאטרון הכבעייתיות ביותר", כך כותב אברהם ליס ב־הקדמה לספרה של היה גרובר „משני צידי המסך", שיצא לאור בהוצאת „פינת הספר" בחיפה וב־סיוע קרן „עמוס" מיסודו של נשיא המדינה זלמן שזר.

היה גרובר, ילידת ביאליסטוק, היתה אחת השחקניות הראשונות בתיאטרון העברי שיסד נחום צמח. אמנית יהודית היודעת לקלוט ולהגיב על ההתרחשויות בבהירות ובדיעגוגות, ב־פשטות ובלבביות, תלמידתם של סטאניסלאבסקי, ופאכטנגוב ולקוריה. ה־ספר כולו פרקי חיים מקוריים של המחברת, וחלק נכבד ממנו מוקדש ל„הבימה" ולאנשיה.

„לחם האוהבים" של א. בר־חור

בהוצאת לוין־אפשטיין הופיע הרומאן השני של איתמר בן־חור ששמו „לחם האוהבים". הרומאן ה־ראשון שלו, „השביל הבודד", יצא לאור לפני כשלוש־עשרה שנה. (ב־אותו שם — „לחם האוהבים" — הופיע ב־1957 בהוצאת „דביר" רומאן אחר, של שושנה שרירא). בן־חור, יליד ירושלים, התפרסם בעבר בעיקר בזכות הפואימה „אדם בשלהבות" (1938), שנכתבה בעקבות נפילתו כ־שליח־מורה לגרמניה בשנים 1936—1937. הוא כתב עוד את „שערים נעולים" — ארבעה מחזות שהתפרסמו ב־1942 וכן סיפורים ורשימות. המחיר: 12 לירות.

תולדות העמים 1970—1945

בהוצאת „יבנה" הופיע ספרם של מיכאל זיו ויעקב כ. לנדאו „פרקים בתולדות העמים בזמננו" (1945—1970). הספר מכיל שלושים ושניים פרקים העוסק בתולדות ה־עמים בדור שלאחר מלחמת־העולם השניה. זהו תיאור של ההיסטוריה הפוליטית ונסיון להסבירה בקוים כלליים. אספקטים כלכליים, חבר־תיים ואידיאולוגיים נדונו רק ב־מידה שהיה בהם כדי להאיר את ההשתלשלות הפוליטית. הספר מכיל גם רשימת ספרים לקריאה נוספת בעברית ובלועזית, מפתח אלפביתי, מפות והתמונות. מחירו: 24 לירות.

גיאוגרפיה של ארץ־ישראל

הגיאוגרפיה של ארץ־ישראל ואז־וריה, על הנופים השונים וה־בנת היווצרותם, מתוארת בספרו של פרופ' יהודה קרמון „ארץ ישראל", שיצא לאור בהוצאת „יבנה" והוא פרי־מחקר של שתי עשרות שנים. שני החלקים הראשונים של הספר עוסקים בתיאור ותיהוה של הארץ במלואה; החלק השלישי דן באי־זורים השונים ועקרונות החלוקה ה־איזורית, ואילו החלק הרביעי עוסק בשטחים שבשמירה צבאית. המחבר ויתר על סיני, שלו, — ל־דעתו — מתבקש ספר מיוחד ל־עצמו. הספר כולל גם ביבליוגרפיה, מפתח שמות ועניינים, תצלומים ו־מפות מצורפות. הוא יצא בהידור רב ומחירו: 48 לירות. בהלישת ה־הזמנים הבאים בלבד — 32 לירות.

מחברת שירים

מחברת־שירים מתקפלת בשם „שירת העץ והבול הגדלה ה־קלך שמצליח" הוא ספרו השביעי של ד. אליר.

מדריך למטיילים בישראל

בהוצאת ויידנפלד וניקולסון, ירוש־לים, הופיע בשפה האנגלית הספר "Hosteling Through The Holy Land" („מסע־אכסניות בארץ־הקו־דש") מאת גיון סילברסטין. הספר הוא מדריך לצעירים בעיקר (וגם ל־צעירים ברוחם). המטיילים עם תקציב מוגבל והרמיל על הגב והוא מספק פרטים על שלושים אכסניות־נוער ה־קיימות בישראל, על הניתנים ונביים לאוכלים וכן על אתרים ומסלולי טיולים מעניינים. הספר הופיע ב־תבנית ספר־כיס ומחירו: 8.50 לירות.

מבחר אותיות דפוס

רשימת אותיות המצויות בספרות הדפוס הלימודי בירושלים, לפי המלאי בשנת תשל"ב, הופיעה בהוצאת הדפוס הלימודי (מרכז ברנדיס). זהו קובץ טרימים, המחזיק 26 סוגי אותיות עבריות, שני סוגים של אותיות רוסיות, אותיות ערביות בשני גדלים, חמישה סוגים של אותיות יווניות ו־16 סוגי אותיות לאטיניות. כן מכיל הקובץ מבחר עשיר של קוים, קישוטים, סימנים וספרות המצויים בדפוסים רבים, חלקם או כולם. הרשימה עשויה להיות לעזר רב לכל העוסקים במלאכת הדפוס ולמביאים לדפוס. מחיר הרשימה המודפסת בשני צבעים: 5 לירות.

מפרסומי החוג לידיעת עם ישראל בתפוצות

הסידרה השישית 1972—73 ב־פרסומי החוג לידיעת עם ישראל בתפוצות בבית נשיא המדינה יצאה לאור בהוצאת המכון ליהדות זמננו, מדור שפרינצק, של האוניברסיטה ה־עברית בירושלים. בסידרה שישה קונטרסים בנושאים שונים: תרבות יהודית בברית־המועצות; הסוציולוגיה של אידיש בארצות־הברית; יהודי בוכארה היהודים ההרריים; ה־קהילה היהודית בחברת האפרטהייד של דרום־אפריקה; הכרת העם ה־יהודי בחנוך בישראל; מבעיות ה־הלכה והמשפט בישראל. הסידרה בעריכה בידי פרופ' משה דויוס.

מצדה 967

הליברית של האופרה הישראלית „מצדה 967", שנכתב בידי ישראל אלירז, הופיע בהוצאת המכון למוסיקה ישראלית בעברית ובאנגלית. „מצדה 967", שהמוסיקה שלה נכתבה בידי יוסף טל, הוזמנה על־ידי המועצה הציבורית לתרבות ואמנות בעבור הפסטיבאל הישראלי וחגיגות הכ"ה למדינה. האופרה בוצעה ל־ראשונה ב־17 ביולי בתיאטרון ירושלים בביצועו של גארי ברתיני ובביומו של ליאתאורד שאף. התקליטת האלקטרו־נית הכלות את האופרה בוצעו בידי המלחין באוניברסיטה העברית ב־ירושלים. בליברית חמישה־עשר מעמ־דות ונושא האופרה — עקידת הגבורה של מצדה.

קורות חיים בששה כרכים

קורות חייו ופועלו המבורך של יוסף ויץ ז"ל כונסו בסידרת ספריו „יומני ואגרותי לבנים". הכרך הששי והאחרון בסידרה זו, שהופיע באחרונה בהוצאת „מסדה", מספר על פרישתו מהעבודה ופעילותו בשש השנים 1964 — 1970, עד שנתיים לפני מותו. עם סיום תפ־קידו בקרן־הקיימת־לישראל, לאחר ארבעים־ושבע שנות שירות רצופות, המשיך ויץ לעסוק בעניני קרקע ו־יער, אך את עיקר זמנו הקדיש ל־כינוס יומניו ולעבודה הספרותית ל־השלמת כרכיו. המחבר זכה ל־השלים את מפעלו ולהתקינו, אך לא זכה לראותו מודפס. ביומנו וב־אגרותיו הושגה מזיגה מוצלחת בין הרשימה ההיסטורית, הבנויה על עוב־דות ועל מסמכים, ובין רחשי הנפש והאהבה למשימה שהגה ויץ לתפקידו, בו ראה ייעוד ודרך־חיים. זהו יד אמיתית לתורה והדר ובורא היער העברי. המחיר: 25 לירות.

סיפורו של אחד מהעם

הכרך השני של קורות חייו, הנקרא „כסכת 25,000 הימים, ספר ב' — בארץ האבות" מעלה מאיר שקדי במולטיולס את פרשת ארבעים־ותשע השנים שעשה בארץ־ישראל מאז עלייתו ב־1924. זהו תיאור אישי של קורות־חיים ומאורעות שארעו לאיש במהלך התקופה הארוכה של חייו. שני הכרכים יחד משלימים תיאור של חיים רבי־מעש ושבעי־הרפתקאות. הספר הופיע בהוצאת „שלי" (הוצאת המחבר).

עתיד היהדות באמל"ט

בהוצאת המכון לעניינים יהודיים בלונדון הופיע, בשפה האנגלית, דו"ח ועדת המומחים אשר התכנסה בניו־יורק בחודש יוני 1972 לדיון על עתיד הקהילות היהודיות באמריקה הלאטינית. הספר מחולק לארבעה פרקים, שכל אחד מהם דן ב־אספקט נפרד של הנושא. ה־ועדה מונתה על־ידי הקונגרס ה־יהודי העולמי, נוכח מצבה המיוחד של הפזורה היהודית באמריקה ה־לאטינית בתקופה זו. הדו"ח נקרא: "Latin America and the Future of its Jewish Communities" ומחירו בבריטניה: 1.25 ליש"ש (בארה"ב 3 דולאר).

מנהגי היהדות — ברוסית

ספרו של דב רחן „שמע ישראל", שזכה בעברית לתפוצה רחבה באשר הוא כורך את הדינים השונים שביהדות ומפרשם לנוער פירוש רחב וליברלי — תורגם לרוסית והוצא במהדורה מיוחדת לעולים מברית־המועצות. הספר הופיע בהוצאת ה־מחבר ונדפס בהידור בדפוס האקדמי בירושלים.

בעקבות הבן האבוד

„הבן של אבי אדם", שהוא יומנם של אריה קלוגיצקי (קלוגיטוס) ורעייתו כאלוהגה, עם פרקי־מבוא ו־מכתבים בדבר גורלו של בנם אדם, אשר ניספה בשואה בידי ה־מרצחים הנאציים, הופיע בהוצאת בית „לוחמי הגיטאות". הוצאת הקובץ המאוחד בשפה האנגלית בשם "The Dairy of Adam's Father" תירגם את היומן מעברית לאנגלית אבנר טומשוף; התקין והביאו לדפוס מאיר חובב. היומן מלווה קונטרס תצלומי־משפחה וכן תצלום מספר דפים מהיומן המקורי, הכתוב עברית. המחיר: 12 לירות.

אל"ף

סוריאליזם ביפו העתיקה

מאת רחל אנגל

סוריאליזם: מילת הקסם הפו־תחת, כביכול, שערים. שערים של ברזל שהיו התומים עד כה לפני ציוריים כה רבים. אתה לוחש: סו־ריאליזם! ופתאום נעשה הכל גלוי ונראה־לעין. עולם שלם נחשף לפ־ניך ובו כל הבלתי־מובן הוא מובן מאליו, וכל המעוקם הוא ישר. לא קיים עוד מחסום כלשהו. אפ־שר לצייר הכל. אף חוק אחד של הציור שוב אינו בר־תוקף. כל ה־קומפוזיציות מותרות. כל הקומ־בינציות. כל ההרכבים. כל המצ־בים.

גל של „סוריאליזם" שכוה שוטף את הארץ. דדומה, כי יותר משהציירים רוצים לצייר תמונות סוריאליסטיות, רוצה הבריות לקנות אותן, ורוצות הגלריות להציג אותן. כל התמהוני, כל הבלתי־מתקבל על הדעת „הולך" היום. סיסמה הפלא הסוריאליסטית מטביעה חותם־הכשר על כל יצירי־הכלאיים למיניהם.

תערוכתו של מנחם חליף בגלריה יפו העתיקה אינה דווקא מן הגילויים הגרועים ביותר הנישאים על כתר־קצפו של אותו גל. אך היא בלי שום ספק אחד מהם. ואם עלה בגו־רלה, במקרה, לשמש כאן „שעיר־אחר־לעזאזל", אין הדבר מוכיח אלא שהיא בבחינת פרטנר בן־זיכות יותר מן האחרות.

מנחם חליף איננו חסר ידיעות ב־תורת הציור. או, אולי יותר נכון, בתורת הרישום. ויש גם תחושות־שבאות, בלי ספק, לידי ביטוי בהבו־מתיו. יש ניבוי, אם מותר לומר כך, לכמה סמלים המופיעים פה ושם ב־ציוריו. מנחם, שזו לו תערוכתו ה־ראשונה, היה כלוא, בעודו ילד, ב־מחנה הנאצים (הוא נולד ב־1932 ביוגוסלביה), ולאחר שעלה לארץ התנדב במסגר עלית הנוער. אחר כך למד ציור וגרפיקה בבצלאל, בהדר־כתם של ארדון, אייזנשר, אשהיים ועוד. אך בעצם לא עסק כל השנים אלא בגרפיקה, ואת פרנסתו הוא מוצא כשותף בחברה הפרסום בורג־שטיין־חליף. מלחמת ששת הימים, כך מספר לנו מנחם, היא שהעירה בו חוויות־מלחמה ישנות מימי יל־דותו, ואז החל לצייר. „ניסיתי את כל הסגנונות", אומר לי מנחם, „ולא הצלחתי. עד שמצאתי את הסגנון הזה". ה„סיגנון" הזה, מנחם רואה אותו כסימבוליזם. יותר מאשר סורי־אליזם. אך טעות טועים המסגלים לעצמם את אורחי העיצוב ששימשו אמנים שפעלו בשנות העשרים של המאה הזאת, ממש כמי שסוברים ה־סבורים שאפשר היום לשוב אל דרכי הביטוי שבהם התבטאו אמנים בשנות השמונים של המאה שעברה.

הנה מצייר מנחם ציור שהוא מכנה בשם „נוסטלגיה": יד אשה ענוגה אוחזת במגהץ־פחמים. המגהץ פוסע אריג או בד עטור תחרה, והבגד־האריג תלוי על קולב־בגדים רגיל, עשוי־עץ; בלי כל קשר קומפוזיציה מבדיק, בלי כל קשר אסוציאציה סביל, מבצבץ פתאום שד מתוך ה־בגד־האריג, שהוא אשה. קולב שני, עליו תלוי אריג אחר שקצהו למטה נושא דמות פרצוף של גבר, מזוית פיו נמתח חוט־תפירה לבן המושחל בקוף מחט לבנה, שאותה אוחזת בין אצבעותיה ידו של הגבר.

סמלים, סמלים. של יהדות (טלית), של מחנות הריכוז (גדרי תיל מוחל־דים, שורות שורות), של מין הארוס (לבני אשה עשויים משי ורוד ושד כבו טבועה בהם). וכולם נתקבצו כאן בתוך קוקטייל אחד שוצף.

סמלים הוא גם שמה של תמונה אחת מן התמונות המוצגות כאן. יש בה סמלים של קשר בין המינים (גבר ואשה צמודים גב־אל־גב), סמלים של הנאצים (צלב־קרס על זרוע), סמ־לים של צה"ל (סמל צה"ל) וסמלים אחרים שהצופה יוכל לפענחם כיד הדמיון הטובה עליו.

סוריאליזם בגלריה ריבנפלד

בגלריה ריבנפלד מבאנו, בין ה־תמונות החדשות שנתווספו אל אוסף האמנות שלה, שני ציורים סוריאליס־טיים־חדשים של יואב שופלי. תמונת „צמיחה עטופה בסדין" השואבת השר־ראה כנראה מכריסטו, ותמונת בק־בוקים כמו־מאובנים שנסדקו משום שיד נעלמה תקעה בהם מסמרים עבים והכצביעים אל הבקבוקים פת־קים לבנים — בהקראה בק, כנראה, שלא הובן כראוי.

זכרונות בופלו ופרחים

בבית סוקולוב מציגה הגברת שרה פריד בתערוכת היחיד הראשונה שלה מיבחר ציורים שציירה בשנתיים הא־חרונות. מבטנו נפל קודם כל על תמונתם של חבורת „בופלו" שציירה הגברת פריד על פי זכרון רחוק מ־מקום מוצאה בטרנסילבניה, משם עלתה לארץ בשנת 1950. בעלי ה־חיים הכבדים הללו מצויירים כאן, שחורים ומסורבלים וכבדי תנועה, על רקע מעין מדבר צהבהב העשור רכס הרים. כדי לרענן את זכרונה של ה־חיות כארץ הולדתה, מספרת הגברת פריד, נעזרה בשוכני גן החיות ה־תל־אביבי, שלהם ערכה בקורים חוז־רים ונשנים.

שאר התמונות מראות ציורי פרחים דיקורטיביים, גדולים מאד כמו ב־תמונת ה„מרפסת עם פרחים" ובתמונת „פרחים", או קטנטנים מאד כבציור הפרחים מס' 22. וציורי טבע דומם, וציורי נושאים אחרים שמוטב להע־לים עין מהם.

פסלים מארגנטינה

בית ציוני אמריקה מציג תערוכת פסלים של האמן הארגנטיני בחום קנות. פסלים של עץ בגוונים שונים, פסל עץ ירקרק, למשל, של שתי נשים בעירום. פסלי דמויות בעץ ה־דומה לעץ־טיק מלוטש. או פסלים של עץ בגוני חום שונים. כמה פסלים של ברונזה הם כמו תוספת־לוואי לתצוגה.

מנחם חליף — סמלים

פסליו „המרחפים" של שלמה קורן

מאת נעמי בנצור

„אינני אומר שיצירתי אינה יפה, אך ודאי שאין היא אסתטיה־דקו־ראטיבית לשמה. אני מעונין במי־זוג של רעיונות, מושגים והיב־טים חזותיים. לצורה עצמה אני מייחס פחות חשיבות. פשטות ה־צורה ותמציתיותה מבטאות את ה־רעיון ביתר עצמה" — כך מציג את ה„אני מאמין" האמנותי שלו שלמה קורן, פסל וגרפיקאי המציג עתה יצירות פיסוליות גדו־לות ברחבת אידה קראון שבמוזי־און ישראל.

קורן הוא יליד גרמניה, למד ב־ביה"ס בצלאל, ומ־1960 הוא מתגורר ועובד באמסטרדם. בארץ הוא ידוע בעיקר בזכות עבודותיו הגראפיות — אינטאגליוס נקיי־צורה, תמציתיים ו־מעובדים היטב, בהם הדגש הוא ב־יחס שבין שקע ותבליט.

קורן הוא תוצר מובהק של העידן הטכנולוגי. הוא משתמש בחמרים כגון אלומיניום או פלדת אל־חלד המשווים קרירות ליצירות ומעניקים להן מידה של אנונימיות. הוא נוטה אל הקוים הישרים, המחושבים, ללא צל של הצטעצעות או רמז של אור־נמנט. הוא רותם לצורתו טכניקה מתוחכמת שבאמצעותה משתחררות ה־יצירות מחוקי הכובד, ונראות כמרח־פות בחלל. כל יצירותיו נראות ממוש־טרות מאד. ניכר באמן שהוא אוכף את רצונו וכוחו על החומר שלרשותו, מחשב בדייקנות כל פרט של מאסה ומשקל, ופותר בדרך מתימטית בע־יות של שווי־משקל. עם זאת, ה־תריג הבלתי־צפוי, המפתיע, מופיע כמעט בכל יצירה.

יסוד ההפתעה יכול לבוא לידי בטוי בשנוי פתאומי של קו זורם — כביצירה מס' 6, המורכבת מחמש קורות אלומיניום מקבילות הזוחלות באיטיות ובקו ישר על פני המשטח שמתחתן. לפתע, באורח בלתי־צפוי, מתרוממים הקוים אלכסונית, בזווית קהה ונשארים תלויים בין ארץ ו־שמים. דומה כי לנגד עיניו של ה־אמן בעצבו יצירה זו עמד קו התנו־עה של מטוס הנע על גבי המסלול, ולפתע מנתק מגע עם הקרקע ונוסק.

ביצירה אחרת שלו, המתנשאת לגובה של 4 מטרים, נתונות חמש מסגרות אלומיניום זו בתוך זו. אופן החיבור של המסגרות יוצר שפוע הדרגתי קל ומחושב, הגורם ליצירה להראות שו־נה מזוויות־ראיה שונות. ההפתעה המוזמנת בפסל זה היא בדרך התייח־סותו לסביבה. לכאורה, הוא נראה כ־יסוד דקורטיבי שאין לו מגע עם סביבתו. ברם, מיקום היצירה אינו מקרי. העומד במרכזה ומביט מבעד לריבוע הפנימי, ימצא עצמו ממקד את מבטו למבנה רב־קומות הנמצא עדיין בשלבי בניה, ומהווה תריג ב־סביבתו הטבעית. זהו אחד מאותן „מפלצות" ירושלמיות השוברות ללא רחם את קוי הרכס הציוריים של העיר, אשר המסגרת הפנימית של היצירה הפיסולית משמשת לו כעין מסגרת לתמונה. מכאן — כיצירה הנדסית טהורה זו; אינה אלא תגובת מחאה על בעיות של סביבתיות.

יסוד של הפתעה שמקורו בשבירת חוקי הכובד מצוי גם באותו בוט ברזל ארוך המרותק לו מצל לכבר, בבערכת היחסים הצורניים שבין אר־בעה גלילי אלומיניום, שרק באמצעות חישובים מדוייקים ניתן להשעינם זה על זה ולאצור בהם מידה כזאת של תוקפנות או באותו כסילופון ענקי בוהק בשמש המתוח אלכסונית, ו־מרותק, כאשר אין מבחינים בכבלי הפלדה האוחזים בו, הוא נראה כ־מתרומם בעזרת כח מגנטי.

חלק מהיצירות יהיו ודאי מוכרות למבקרים בתערוכה. הן נראו כבר בעבר במספר תערוכות והיו מעוצבות אז במימדים קטנים. עתה, משהפכו לקונסטרוקציות גדולות, נוסף להן יסוד חדש של עצמה, המקרינה על סביבתה וכובשת אותה.

שלמה קורן — מסגרות בחלל

תערוכת ציור ופיסול מטעם חברת „רסקו"

מקרה בלתי שגרתי הוא, כי חב־רת בניה, העוסקת בכל ימות ה־שנה בחומר ובלבנים, תרתם לאר־גון תערוכת יצירות אמנות, ואפילו תפקיע לשם כך, זמנית, שתיים מן הדירות השמורות למכירה ב־בנין שעדיין לא הושלם. להמנע פרעושה? כוונה אמנותית טהורה? כך או כך, התערוכה המוצגת עתה מטעם חברת „רסקו" באהר הבניה שבנוה גרנות ראויה להשתבח־לב בזכות עצמה.

בתערוכה לוקחים חלק חמישה־עשר אמנים, ברובם צעירים. מספר היצי־רות המוצגות רב מדי וחסר מכנה משותף ברור להן. גם העובדה שה־יצירות אינן ממוספרות כראוי וסדר תליתן נראה מקרי או שרירותי, מק־שה על ההתמצאות בתערוכה ובהכרח מצמצמת את ההנאה ממנה.

בולטות בתערוכה יצירותיו הפיסו־ליות של תומרקין בקו החדש שלו. אלה פסלים קרים, מהוקצעים, ללא יסוד האלימות האפיינית, העשויים אלומיניום. יסוד המתח שבהם מקורו במפגש הדרמאטי שבין קוים הנצים זה את זה. יוצא מכלל אלה תבליט „ים תיכוני" הנראה כמתנשא בן המזרח הקדמון, בזכות תריכה כל כתב מזור המעניקה לו אופי של מצבה קדומה.

טוביה בארי מציג את נופיו הקוס־מיים הידועים, בהם מבוטא המיתוס על זיקות בין הצורות גיאומטריות המתשפות שכבה אחר שכבה בדרך אל מרכז ליצירה שהוא גם מוקד ההתרחשות. מיכאל ארגוב מציג זה לעומת זה, תבליט והדפס. התבליט מורכב מגיר מקופל ומשוחרר, וה־משטחים צבעוניים מוגדרים וצבעים באחידות. בהדפס מופיעים אותם אל־מנטים עצמם. העדר מימד העומק אינו גורע מן החיוניות שביצירה.

יצירות חסרות כל מתח ועניין מציג הנרי שלזניאק, אשר הרחיק לכת לכוון המינימאליזם. הוא מדביק על לוח עץ לבוד צבוע לבן ניר צהבהב, ומורח לפעמים להוסיף מספר קוים עצלים משלו. התוצאה — שממון, דלות הן מבחינה טכנית והן מבחינה צורנית.

אליהם הרץ שחורי מתרכזים בעי־מות שבין משטחים. היא שמה את הדגש בצבע ואופן הצביעה — צביעה אחידה מול צביעה גלית ורעויה, ו־אילו הוא שם את הדגש בשנוי ה־זרימה, מידת האינטנסיביות ואופי ה־טקסטורה.

עבודות הזכוכית של בני קייזר נאות כשלעצמן, אך צרופן לתערוכה מעורר תמיהה, כיון שהן שייכות באופן ברור לתחום של עיצוב המוצר.

בתערוכה מציגים גם יאיר גרבוז, יואב בראל, אייזמן מיכאל, דידה צח, רפי לביא ואחרים.

עבודתו הפיסולית של אבנר בר־חמא

אבנר בר־חמא הוא יליד מרו־קו, 1946, תושב אבן־שמואל ש־ליד קרית־גת. הוא למד בביה"ס הגבוה לציור ובמדרשה למורי ציור בתל־אביב ומשמש כיום כמורה. בר־חמא הוא בודדה רבה האמן המקומי של קרית־גת. פסליו מפו־זרים על פני העיר — בגנים צי־בוריים, בתי ספר, מדשאות ובכי־כר. לאחרונה הורחבה יריעת פעי־לותו והוא הוזמן לפסל גם עבור בניני־ציבור בירושלים ובחיפה.

למרבה הצער, תערוכת המאקטות שהוא מציג בגלריה „אנגל" יכולה להות מושג קלוש ביותר על אופי יצירותיו. לרוב הפסלים המוצגים מי־מדים זעירים, ה„תפרים" בין החל־קים השונים גסים, העיבוד מגושם ובלתי מהוקצע. המבקר בתערוכה בו־קק למידה רבה של דמיון וכושר הפשטה כדי שיוכל לדמיין לעצמו את המתווים הללו במימדים גדולים בשטח הפתוח, שם הם ודאי נראים מרשימים הרבה יותר.

חסרונן העיקרי של רוב המאקטות הוא בהיותן קומפאקטיות מדי, ללא חללים, ללא אויר לנשימה.

יוצאות מכלל זה מספר יצירות, ה־מוגדרות כהצעות האמן לשיפור חזות כבר דיזנגוף בתל אביב. אלו מאק־טות דמויות־פרחים, אשר השכשכה במורקות. כאן, גם במימדים המצומ־צמים בולטת מידת האלאסטיות ה־רבה. יצירות אלו עשויות פלדת־אל־חלד, מעוצבות כהלכה, נקיות מ־בחינה צורנית ונותנות מושג על יכלתו הפוטנציאלית של האמן.

הוצאת ספרים ידועה
מוכנה לעיין בכתב־יד
(פרוזה בלבד) לקראת הוצאתם לאור
נא לשלוח תקציר ופרק אחד לת.ד. 9047
תל־אביב

למכירה
טרקטור
ד 8 x 46 עם בולדוזר
ורוטר הידראולי
במצב מצוין.
לפנות: טל. 03-949010,
או: למנהל מוסך
רמת־הכובש.

למכירה מגרש לבניה
בפתח־תקוה (538 מ')
גוש 6319 חלקה 28
הצעות בצירוף 10% מערך ההצעה נא לשלוח לעו"ד ת. ברעמי, רח' בן־יהודה 2, ירושלים.
הבעלים אינם מתחייבים לקבל ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

הוצאת ספרים ש. זק ושות'

רחוב המלך ג'ורג' 2, טלפון 223333, ירושלים

הופיע בסדרת השיחונים הדו־לשוניים:

שיחון איטלקי - עברי

MANUALE DI CONVERSAZIONE

ITALIANO - EBRAICO

מאת: יחזקאל קרן

תרגום ותעתיק איטלקי: אידה מולכו

שיחון נוסף בסדרת השיחונים הדו־לשוניים שזכו להערכה רבה ולשימוש נרחב.

מכיל אוסף משפטים, מלים, וניבים בשתי הלשונות, מחולק לפרקים ופרקי משנה המכילים מגוון מלא מכל שטחי החיים, בצירוף התעתיק איטלקי נוח לשימוש.

מהסדרה הנ"ל נמצאים למכירה בהתאם לאותה השיטה השיחונים הבאים:

● אנגלי - עברי ● עברי - אנגלי ● צרפתי - עברי
● ערבי - עברי ● רוסי - עברי ● גרמני - עברי
● ספרדי - עברי

למכירה בכל בתי־מסחר לספרים בארץ.

זה עתה הופיע!!

שבט ועם

סדרה שניה ב (ז') תשל"ג

במה לבירור בעיות חברה ותרבות של יהדות ספרד והמזרח בארץ ובגולה

בהוצאת ועד העדה הספרדית בירושלים

בעריכת דוד סיטון

בקובץ 500 ע' בניר משובח. כריכה עבה.

התוכן:

- א. אלישר: חליפת מכתבים עם דוד בן־גוריון על „עם אחד".
- הרב ד"ר ש. גאון: האתגר של מדינת ישראל לחיינו הדתיים.
- מ. רונן: מגמות בטיפול בבעיות העדתיות בישראל
- ד"ר ה. שיחור: נוער השוליים בישראל.
- י. פרדס: יחס התברת לעוני.

ד. סיטון: חיסול קהילות היהודים בארצות ערב והאיסלאם.
מ. אנג'ל: ר' מ. ישראל — רבה של רודוס.
ד"ר ה. זאלוין: מספרות השאלות והתשובות של יהודי יאנינה ביוון.
ש. צרויה: גיברלטר — ירושלים הקטנה.
מ. משולם: יחס השלטונות היוגוסלבים אל היישוב היהודי בא"י 2—8—1945.
א. חיים: מקורות ותעודות לתולדות העדה הספרדית בירושלים העות'מאנית.
י. טובי וש. מדינה: יומנו של ר' פאפולה, שלוח לעצמו מירושלים למצרים.
י. ברנאי: לתולדות עדת המערבים בירושלים.
א"ח אלחנני: חיי ה. ילין. מ. אלקיים: יהודי עזה בדור שעבר
ד"ר א. נגר: הסאסאנים בתלמוד הבבלי.
א. דוד: היחוס המשפחתי בהנהגה היהודית בבבל במאה העשירית.
י. טובי: ידיעות על יהודי תימן מתוך ספרי שאלות ותשובות.
מ. אטיאש: צרור רומנסות בבית"י של סאראייבו.
שירים: ש. אבין; ה. סהרן; י. גורל; ש. אביכזר; ת. הקקן; ב. חקק.
ב.צ. יהושע: התנועה יהודית באפגאניסטאן.
ה. קשאני: ילקוט מנהגי מסירה.
ש. חיים: שירי העליה לקברות הקדושים בבבל.
א. חסל: ממנהגי פורים בתוניס.

המחיר: —.25 ל"י. ההזמנות נא לפנות: ת.ד. 16 ירושלים.

לשנת הלימודים תשל"ד

משה הרשקו

חשבון חדש לביתה ב'

מהדורה מתוקנת ומורחבת

חשבון חדש לביתה ו'

מהדורה מתוקנת ומורחבת

חשבון חדש לכיתה א'
ציוד עזר אישי — קופסה (מהדורה חדשה משוכללת)
רצועת מאה
חשבון חדש לכיתה ג'

חישובים בעל־פה ל־ג'
חשבון חדש לכיתה ד'
אמצעי עזר שברים ל־ד'
חשבון חדש לכיתה ה'
חוברות לחופש א—ד

מדריכים למורה לכל הכיתות

הוצאת דביר

עירית ירושלים הקרן לירושלים

מודות

ללהקת הבלט המלכותי קובנט גרדן

מאנגליה

ולאמן הבלט הנודע רודולף נורייב

על הסכמתם האדיבה להעניק ללא תמורה

מופע מיוחד בתיאטרון ירושלים

ביום 5 לאוגוסט 1973 משעה 18.30-19.30

חלק מהמקומות יעמוד ללא תשלום לרשותם של מורים לבלט ולתלמידיהם כדי לאפשר להם להתבונן מקרוב בטכניקות הריקוד של האמנים האורחים.

לציבור הרחב יימכרו כרטיסים במחירים של —.30 ל"י ו—.20 ל"י לכרטיס.

כל ההכנסות ממופע זה יוקדשו לאילן־אלין, לטיפוח החינוך המוסיקלי של ילדים נפגעים.

כרטיסים להשיג במשרדי אילן־אלין, רחוב הגידם 4, ירושלים ובקופת תיאטרון ירושלים.

הופיע

אברהם שלונסקי ז"ל

ספר הסולמות

קובץ שירים — שיא יצירתו — שהמשורר התקינו לדפוס עד אחרון שיריו

הוצאה מהודרת

בהוצאת ספרית פועלים

מכון ליהדות ולמחשבה בת זמננו אוניברסיטת בר־אילן

מודיעים שהרצאת הפתיחה של הסמינר הבינלאומי השלישי שתינתן ע"י

הסופר **אלי ויזל**

פרופ' לפילוסופיה יהודית ב„סיטי קולג'" בניו־יורק

על הנושא:

„התפילה - צורך חיוני לאדם המודרני"

ההרצאה תתקיים במעמד

נשיא המדינה פרופ' אפרים קציר

אי"ה ביום שלישי, ב' במנחם אב תשל"ג (31.7.73), בשעה 8.30 בערב, באודיטוריום ע"ש שלייפר באוניברסיטת בר־אילן.

הכניסה ע"פ הזמנות בלבד.

מולד

יצאה לאור חוברת מס' 28 של „מולד" וזה תכנה:

השאיות ופומביות במדינת ישראל — יצחק גלנור, חשבונה של העליה מארצות המזרח — זאב צור, הרכב המתיעצות — שבת חיים, טרוצקי ותפקיד היחיד בהיסטוריה — יוסף סיבה, תוך תברת העתיד לפי מארכס ובעיית האוטופיזם — שלמה אבינרי, ציון מאהבה — אברהם קריב, שלושה שירים — גבריאל פרייל, הספרות העברית בעיני ביאליק — שמואל ורסס, מן הרחוק אל הקרוב — נעמי ושניצר, על יצחק בשביס — ישורון קשת, יהדות תימן וסחר הודו היהודי — שלמה דב גויטיין, הערות לניתוח שיריין של הנגיד — יהודה רצהבי, עוד על מחלות המוות לש"י עגנון — משה י. הרצל, המלוכה הלטינית של ירושלים — שלמה נאמן, בארוק עברי — שמעון זנדבק, על סולז'ניצין — יוסף דן, המנהיגות היוזמת — ישראל קולת.

מחיר החוברת 3.50 ל"י

דמי החתימה לשנה — 18 ל"י (6 חוברות)

החתימה מתקבלת במשרד „מולד", רח' פינסקר 2, ת"א.

עקד

הופיע

„מראש צורים"

אוסף שירים מאת צבי יאיר

מבוא על המשורר ועל שירתו:

פרופ' דב סדן

(ניתן להשיג את הספר בכל חנויות הספרים החשובות)

האשה המקומית של חולון ובת־ים לתורניות לילה במגן דוד אדום

הודעה

הועדה מביאה בזה לידיעת תושבי חולון ובת־ים, כי החל מ־1.8.73 תופעלנה בתחנות מ.ד.א. בחולון ובבת־ים תורניות רופאים למקרים דחופים בימי שישי אחה"צ ובשבתות וחגים (בשעות 8.00—20.00).

כתובת התחנה בחולון: רח' יעבץ, טל. 843133.

כתובת התחנה בבת־ים: רח' עוזיאל 5, טל. 863333.

ד"ר מ. מניאס

יו"ר הועדה המקומית של חולון ובת־ים לתורניות לילה במגן דוד אדום

מעונינים לרכוש

באזור ירקונה או גני עם

דונם או שנים אדמה פרטית לצרכי בניה

נא להתקשר בטלפון 932774 בין השעות 17.00—19.00.

בחן את כשרונות הכתיבה שלך!

תחרות לבחירת כתבי־נוער חדשים

של מעריב לנוער

בכל שנה, אנו מכריזים על תחרות לבחירת כתבי־נוער חדשים, מאחר שרבים מן הוותיקים מסיימים את תפקידם לרגל גיוסם לצה"ל.

נסה כוחך! לעולם אין לדעת! שמא חבוי גם בך ניצוץ של סופר...

שלח אלינו שתי רשימות (מאמרים או סיפורים) מפרי עטך — על כל נושא שהוא. ציין בראש הרשימות את הפרטים הבאים: שם, כתובת, גיל, בי"ס. שלח את יצירתך ל„מעריב לנוער", תל־אביב, ת.ד. 20020. מועד אחרון למשלוח החומר — 15 באוגוסט 1973.

משרד ראש הממשלה
המועצה הלאומית למחקר ולפיתוח

קרן מילגות ע"ש לוי אשכול

לקראת שנת הלימודים תשל"ד תחלק הקרן למלגות ע"ש לוי אשכול, מלגות השתלמות במוסדות להשכלה גבוהה או מוסדות מחקר בישראל. מטרת הקרן לסייע למשתלמים בעיקר בתחום מדעי הטבע והטכנולוגיה, בנושאים העשויים לקדם מחקר שימושי, או נושאים בעלי השלכות שמושיות על המשק והחברה בישראל.

תינתן עדיפות למשתלמים באחד מה„שטחים המועדפים" כפי שנקבעו ע"י הנהלת הקרן.

ההשתלמויות יכולות לשאת אופי של לימודים לקראת התארים „מוסמך" או „דוקטור". על המשתלמים להיות בעלי התואר „בוגר" לפחות במדעי הטבע, ההנדסה או מדעי החברה.

בדבר פרטים נוספים כולל רשימת שטחים מועדפים וטפסי בקשות נא לפנות לפי הכתובת: „קרן אשכול" — המועצה הלאומית למחקר ולפיתוח, משרד ראש הממשלה, בנין ג' הקריה, ירושלים.

פניות תתקבלנה עד ה־15 לאוגוסט 1973.

KENNETH LINDSAY SCHOLARSHIPS 1974-76

The Anglo-Israel Association offers two postgraduate scholarships to Israeli nationals wishing to study at the University of Oxford. The scholarships are awrded for two years and cover fees and personal maintenance in Britain.

Applicants must be under 35 and have a good command of English. Thay must already have completed their studies for their first degree.

For further particulars please write in English to: —

The British Council
P.O.B. 3302
Tel Aviv

before 1st September 1973.

מוסד הטכניון למחקר ופתוח

מכון המתכות הישראלי

מודיע כי

מעבדותיו תהיינה סגורות

לרגל חופשה שנתית

מ־5 באוגוסט עד 17 באוגוסט 1973

תהיה תורנות לעבודות דחופות

מוזיאון יצחק פרנל

[פרנקל]

צפת, קריית האמנים, רח' ע"ז

פתוח כל יום לקהל הרחב

במוזיאון תערוכה מתמדת של יצירות האמן מהשנים 1920—1965

הגלריה פתוחה

בשעות: 10.00 - 13.00, 16.00 - 20.00

בית הכנסת שארית ישראל
לזכר חללי השואה הי"ד
שדרות, ת.ד. 33
מברך מוסמך מס' 1973/1
מעד בית הכנסת מברית בה על

מכירת ריהוט

במצב טוב

המעוניין לראות ריהוט זה או לקבל פרטים בקשר אליו יתקשר עם מר קוצנברג יהושע שדרות טל. 051־94338 או למר שלזינגר אליעזר שכון 23/434 שדרות ובן בבית הכנסת שארית ישראל בין השעות 18.30—19.30 בערבי שבתות. את ההצעות יש להגיש עד כ"א במנחם אב תשל"ג 19.8.73.

בברכה רבה,
י. קוצנברג, היו"ר

האגודה הישראלית להדרכה בחיי המשפחה

רח' ברעמי 14 תל־אביב

מודיעה שבחודש אוגוסט התחנה לייעוץ תהיה סגורה לרגל חופשה

מוזיאון ישראל, ירושלים

אירועי השבוע

„מפאתי מערב" — סרט מחזור יהודי ... חיי יוסיים ב„מלאח", בעיים הגדולות, בהרי אטלס ובגבול מדבר סהרה, יוקרן למבקרים בימים א', ג', ד', בשעה 4 אחה"צ (בעברית) וב־5 אחה"צ (בצרפתית), בימים ב', ה' בשעה 12 בצהריים (בעברית).

„עיצוב באדריכלות בעזרת מחשב" — מוקרן בביתן העיצוב: בימים א', ג', ד', ה', ב־3 אחה"צ, בימי ג' בשעה 7 בערב.

„הדגמת גרפיקה אינטראקטיבית באמצעות שמוש במחשב "GT 40" — בביתן ...

יום ג' 31.7 8.30 בערב — מועדון לסרטים אמנותיים: „הקשר הצרפתי" (ארה"ב 1971). בימוי: ויליאם פרידקין; עם ג'ין הקמן, פרננדו ריי. בהקרנות השעה 8.30 עדיפות לחברי האגודה. משעה 8.30 עמוד מקומות פנויים למכירה. חברים (מכירת הכרטיסים ... לסרטים באותו שבוע).

יום ג' 31.7 8 בערב — פתיחת הערוכה: דאגלס יונבלר — יצירות מיקום, משך־זמן ויצירות משתנות 1968— (ביתן בילי רוז)

תערוכות

חיי היהודים במארוקו (אולמות ספרטוס, גולדמן ...)

מבוא לעיצוב (ביתן לעיצוב ע"ש איזידור ושרה ...), מחזור המסבעות בא"י מאמצע המאה הד' ...

תלמידים יוצרים — מאגפי נוער במוזיאונים (אולמות סאקר — ...)

כתובות מספרות — תערוכה מיוחדת ברוקפלר. פיקאסו וסביבתו (אולם כהן)

דאגלס יונבלר — יצירות מיקום, יצירות משך ויצירות משתנות 1968—1973 (החל מ־31.7). שלמה קורן/סלים (רחבת אידה קראון)

מועדון לסרטים של אגף הנוער

יום ה' 2.8.73, 3 ו־5 אחה"צ — „הנביע הוא שלנו" ...

מופע מיוחד

„חוף ארוז" הצגה של כריסטו־„ליטל ביי" סידני, אוסטרליה 1969 מתנת יהודית ומשולם ...

הרשמה לחוגי תשל"ד

לחברי המוזיאון מ־23.7.1973, ללא חברים מ־3 ... במשרד אגף הנוער בימים א', ב', ג', ד', ה', מ־10—12; 2—4. דמי חברות לילד: 3 ל"י. דמי חברות לשנה: 48 ל"י (תשלום מראש). לחוגים קצרים של 3 חודשים 15 ל"י

שעות הביקור

ימים א', ב', ד', ה'	10 לפנה"צ — 6
יום ג' היכל הספר	10 לפנה"צ — 10
מוזיאון ישראל	4 אחה"צ — 10
מוזיאון רוקפלר	10 לפנה"צ — 6
יום ו', שבת	10 לפנה"צ — 2 או ...

הספריה פתוחה לקהל בימות החול בשעות ... חדר עיון לגרפיקה פתוח: בימים א', ב', ד', ה', מ־11 לפנה"צ — 1 אחה"צ; ביום ג' 4 אחה"צ — 6

מוזיאון הארץ תל־אביב

מוזיאון הקרמיקה
מקדש פלשתי בתל־קסיל
תערוכת ממצאים

שעות הביקור:

א', ב', ג', ה',	מ־10.00 עד ...00
ד'	מ־10.00 עד ...00
ו'	מ־10.00 עד ...00
שבת	מ־10.00 עד ...00

בשבתות הכניסה ...

הנהג

בהיותך בדרכים אל תשכח לאסוף את החייל

פתחנו!

חלקה מיוחדת לארונות מטבח מודרניים
וצופים בפורמיקה, עם כל השכלולים
שבהם מצטיין מטבח חדיש
קבלנים ויחידים,
התאמה לפי רצון הקונה יעוץ ע״י מומחים חינם
בית היצרנים בע״מ נגריה מכנית
רח׳ חרוץ 6 ת״א טל: 32966 30929

פרסום כלנב בע״מ

לזוגות צעירים!!!
מבצע חסר תקדים

זוגות צעירים אשר נישאו מתאריך 3.5.72 או ינשאו עד לתאריך 3.9.73 ויציגו אישור מתאים על כך, יוכלו לרכוש מוצרי חשמל ביתיים

במחירי בית החרושת!

* מקררים * מכונות כביסה * טלוויזיות * תנורי בישול ואפיה * מערכות סטריאו

ממיטב דגמי 1973

המבצע מוגבל עד לתאריך 3.9.73

לקהל הרחב המכירה במחירי פרסומת.
לעולים חדשים המכירה ללא מכס.
גם לבאים מרחוק תשתלם הנסיעה.

נצלו את ההזדמנות ובואו

לסלון בת־ים

רחוב בלפור 120 בת־ים

אם נולד לך ילד שלישי
מגיע לך מזל טוב

ונוסף לכך גם קיצבה
מהביטוח הלאומי

אנו משלמים קיצבה
לכל תושב
שיש לו לפחות
שלושה ילדים.

אנא הגש תביעתך
לסניפנו בתחום מגוריך.

המוסד לביטוח לאומי

לשכת הפרסום הממשלתית

אתה ומלכת בריטניה
תאכלו מאותם כלי אוכל

הגיעו 100 מערכות כלי אוכל העשויות

״פורצלן אוקופל״

ה-ARLRAL עמיד באופן מוחלט
בפני חום ואש

מערכת כלי אוכל זו המעוצבת בטוב טעם

מכילה 83 חלקים!!!

הפוך כל ארוחה לאירוע מרגש בעזרת מערכת נפלאה זו.

ריכשו מערכת זו ישר מהיבואן הראשי
בשני תשלומים חודשיים של —.250 ל״י כ״א
או
בששה תשלומים חודשיים של —.100 ל״י כ״א

* ניתן להזמין מערכת זו גם באמצעות הדואר, ע״י משלוח של סידרת שיקים.
* ניתן לראות מערכת זו בשלמותה במשרדנו —

סי. או. אן. בע״מ
רח׳ יפו 38 ירושלים קומה ג׳ טלפון 222214

מוטורולה ישראל בע״מ

מכרז מס׳ 1/73
מוצעים למכירה כלי רכב:

וליאנט
פרטי אוטומטי מס׳ 212—294 מודל 1971.
כולל הגה כוח ומזגן. 33.000 ק״מ.

פורד טרנזיט
מסחרי (גרמני) מס׳ 854—131. מודל 1971.
מנוע טאונוס 17. 72.000 ק״מ.

פורד טרנזיט
מסחרי (גרמני) מס׳ 856—131. מודל 1971.
מנוע טאונוס 17. 85.000 ק״מ.

כלי הרכב הינם משכר מכר, היו ברשות נהג אחד, והם מוחזקים ומטופלים היטב.

פרטים וטפסי מכרז ניתן לקבל אצל מר צבי שטרר, מנהל התחבורה, מוטורולה ישראל בע״מ, רח׳ קרמנצקי 16, ת״א (ליד הסינרמה) טל. 38973. כלי הרכב ימצאו במקום.

מועד אחרון להגשת הצעות — יום ה׳ 2 אוגוסט 1973 שעה 16.00.

אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

הבשורה הגדולה
על הקמת רשת גני ילדים בארץ
במסגרת מ.ג.ל. מפעל גנון לילד

ת״ד 691 בני־ברק

ע״י קרן מכספי מתנדבים התורמים למטרה לאומית ללא כל בסיס מסחרי.

מתקבלים ילדי שנת 1970 לשנת 1971 בתשלום של —.25 ל״י לחודש.

בתקופה שזה יצומצם עד כדי חינם לשנים הבאות.

ההרשמה מתחילה ב־29.7.73 ומסתיימת ב־29.9.73.

תעשה לשם הקלה בדרך הדאר כלהלן: לרשום בכתב ברור שם ההורים של הילד וגילו והכתובת. לשלוח דמי הרשמה בשיק לפקודת מ.ג.ל. ע״ס —.15 ל״י, להכניס הכל למעטפה סגורה ולשלוח לכתובת מ.ג.ל. ת.ד. 691 בני ברק.

על מועד הפתיחה תבוא ידיעה ברדיו ובטלביזיה.

משרד האוצר
המרכז למיכון משרדי
ת״א־יפו, רחוב יהודה הימית 33

מכרז מספר 22/73

להחזקת וניהול מזנון

ועדת המזנונים של המרכז למיכון משרדי מבקשת הצעות להחזקת וניהול מזנון במשרד האוצר/המרכז למיכון משרדי, רחוב יהודה הימית 33, ת״א־יפו.
את פרטי ההצעות אפשר לקבל במזכירות המשרד עפ״י הכתובת דלעיל, בין השעות 8.00—12.00 לפנה״צ.
את ההצעות יש להגיש בשתי מעטפות סגורות אחת בתוך השניה ולציין על גבי המעטפה החיצונית „הצעת מזנון 22/73״ ולשלחה לת״ד 15004, ת״א־יפו.
קבלת ההצעות עד ליום 10.8.73 שעה 12.00.
ועדת המזנונים איננה מתחייבת לקבל כל הצעה שהיא.

בואו למכירת סוף העונה המפורסמת

אצל

Rosenblum רוזנבלום

הנחות אמתיות לדגמים
אקסקלוסיביים של אלד, בגד עור,
גדעון אוברזון, ג׳רי מליץ ואחרים

ככר צרפת מול מלון המלכים, ירושלים

המרכז הגדול
לעודפי בדי יצוא
אופנתיים באיכות מעולה
מכריז על

מכירה כללית של עודפי יצוא

פתוח 8.30—17.00 תל־אביב
חומה ומגדל 20 מול המספר 19

Jercoli

בונאפטי בע״מ - מסעדה

רחוב מנדלי 6, תל־אביב
(מול משרד התיירות וע״י מלון דן)

מבקש הצעות
לחבירת המסעדה
מ־1.1.1974

בדבר פרטים נוספים נא לפנות ל„מתי״ טל. 285202 תל־אביב

למכירה **אולם** קומה ב׳
1000 ממ״ר ביהוד

לתעשיה ולכל מטרה

כניסה תוך חודשיים — אפשרות תשלומים

אפשרי:
— קנית כל השטח.
— פיצול ליחידות 200 ממ״ר מינימום כ״א.

לפנות:

״מגורי־ישראל״

פתח תקוה, ההגנה 17, טלפון 919383
או סניף יהוד, אשכנזי 11, טל׳ 750160

ל.ג׳ינס ״Lee״

בוטיק הג׳ינס בככר־המדינה
בתל־אביב.
הגיעו דגמים חדשים —
המבחר הגדול ביותר של
מכנסי Lee האמיתי.
כמו כן חולצות לגברים ולנשים.

מכרז למכירת מכונית

מציעים למכירה מכונית דנס כרמל דוכס מודל 1971.

את המכונה אפשר לראות בטלון ממל דניאל הרצליה חוף ים.

המעונינים מתבקשים להגיש הצעותיהם עד ה־1.8.73 אין ההנהלה חייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

פרטים אפשר לקבל בטלפון 930380 בין השעות 14.00 — 15.00 אצל מר משולם.

בתי זקוק לנפט בע״מ
בית הזקוק - אשדוד

החל מיום 27.7.73 שעה 14.00

יוחלף מספר הטלפון במפעלנו

המספר החדש:

055-25234

האגודה להתנדבות בע״מ

ירושלים ת.ד. 7370 ● ת״א ת.ד. 22230 ● חיפה ת.ד. 2108

הודעה חשובה
לכל הבנות שנרשמו לשנת התנדבות תשל״ד

מוזמנות בזה להשתתף בסמינריון הכנה שייפתח ביום רביעי, י׳ מנ״א (8.8.73) באולפנה „אמנה״ בכפר־סבא.

על הבנות להגיע למקום עד השעה 11.00 לפנה״צ.

הבנות אשר משום מה לא קיבלו את טופס ההרשמה ותלוש ההשתתפות בסמינריון, יפנו מיד בגלוית דאר לפי הכתובת לעיל, והטופס יישלח לבתיהן.

הנהלת האגודה

״אפנת סטיב״
יצרני חולצות אופנתיות

החלה מכירת סוף העונה

המכירה בסיטונאות

„אפנת סטיב״ — דרך יפו ת״א 44
קומה ד׳ (מעלית)

למשקיעים רציניים
בית מלון בעיר קיט

שטח של 6 דונם, אפשרויות הרחבה
בעל מוניטין וקשרים מצויינים
נסיון של שנים וצוות עובדים מנוסה

בהצעות יש לפנות: ת.ד. 308 אשקלון

هكذا من الأصل

מהנדסים · טכנאים · כימאים · שרטטים · מחסנאים ...

דרושים

מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · סוכנים

למוסד ציבורי
דרושים
לעבודה מיידית
במשרות מלאות:

1. **רכז קניות**
2. **נהג ואחראי רכב**
3. **נהגים**
(בעלי רשיון נהיגה ב-ג)
4. **פקידה כללית**
5. **כתבנית**
6. **מנהל חשבונות**
(סוג 2—4)
7. **עוזר אדמיניסטרטיבי**

*

● על המעונינים לפנות בכתב לת.ד. 20214 ת"א או להתקשר טלפונית כל יום בין השעות 8—12 בבוקר, או להתקשר טלפונית למר עמוס פנסטר טל: 35291, 35280, 693325.

חברת פוספטים בנגב בע"מ
דרושים
★ **כימאים**
★ **לבורנטים**
בעלי נסיון של 3 שנים לפחות בכימיה אנאורגנית ותעשיתית.
● מועמדים יפנו לת.ד. 420 באר-שבע למנהל האדמיניסטרטיבי

לחברת בניה גדולה בחיפה
דרוש
מנהל עבודה
מעולה
לאיזור חיפה והסביבה
למועמד המתאים תנאים טובים וקביעות מיד עם התקבלות לעבודה
— סודיות מובטחת —
לפנות טל: 04-530169, 04-537648, בימי ראשון, שלישי וחמישי בשעה 17.00—20.00; טל. 04-241325 כל יום בשעות הערב, או בכתב לת.ד. 828 חיפה (מיקוד 31000).

לתעשיות שטיחים נצרת בע"מ
דרוש
פקיד מחסנים / פקיד יצור
מועמדים בעלי נסיון בתחומים הנ"ל יפנו בצרוף קורות חיים לת.ד. 675, נצרת-עילית

דרוש/ה בירושלים
מנהל/ת חשבונות
עצמאי, מנוסה ואחראי
למשרה חלקית
לפנות: „עדית" רחוב בן יהודה 16 ירושלים

לבית ספר תיכון בתל-אביב
דרושה לשנת תשל"ד
מורה לאנגלית
במשרה חלקית, 3 ימים, 15 שעות.
● מורים בעלי נסיון ורשיון הוראה יפנו לת.ד. 14247 תל-אביב, בציון מס' טלפון אם יש.

למפעל מתכת בת"א
דרושים חרטים
תנאים טובים
לפנות טל. 820811 מ־7—16.

לחברה קבלנית לבנין
דרושים
מהנדסי ביצוע
לתפקיד מרכזי אזורים
■
המעונינים מתבקשים לפנות ל־ צוות ר.ג.ל. לבניה והשקעות בע"מ, רח' מונטיפיורי 32, ת"א, טלפון 615316, בימים א, ב, ד, ה, בין השעות 16.00 — 19.00.

לבית-ספר תיכון חקלאי
נחלת יהודה טל. 948557
דרושים
1. **מדריך חברתי**
במשרה מלאה, לפחות בוגר תיכון, בעל נסיון.
2. **מרכז חוג דרמאטי**
בעל רקע מתאים.
3. **מורה למתמטיקה**
עם רשיון הוראה, ל־8 שעות שבועיות.
4. **מורה לציור**
עם רשיון הוראה, ל־6 שעות שבועיות.
על המועמדים לכתוב לבית-הספר לפי הכתובת הנ"ל, עם פרוט נסיונם ומקומות עבודה קודמים.

לבנק ישראל בירושלים
דרושות
כתבניות
בשפה העברית והאנגלית
הודעה על משרה פנויה מס' 86/73
עם נסיון מעשי של שנה אחת לפחות
●
● המעונינות תפנינה עד יום 5.8.73 ליחידת כח אדם, בנק ישראל, בנין „מכבי" רח' הנרקיס 2, ירושלים, או בטלפון מס' 224111.

למשרד עורך-דין
במרכז תל-אביב
דרושה מזכירה
בעלת נסיון של 5 שנים לפחות ושליטה מלאה בכתבנות בעברית.
משרה מלאה ומשכורת גבוהה
3 פעמים בשבוע מ־8 עד — 4
פעם מפוצל ופעמיים מ־8 עד — 1.
נא לפנות לת.ד. 2311 תל-אביב

למשרד ש. אופיר ושות'
מהנדסים יועצים בע"מ
דרושים
שרטטים/ות
עם נסיון, ומתחילים
טל. 239711 242031 בין 8—13

לברית פקוח דרושים
מבקרי חשבונות
באזור חיפה
בעלי נסיון בבקורת
קיימת אפשרות של התמחות.
— ● —
נא לפנות בכתב לת.ד. 7151 תל-אביב.
— סודיות מובטחת —

לקבוץ בארי
דרושה גננת
להתקשר טל. 057-94051, 057-94044.

כפר גלים
בית-ספר תיכון 6 שנתי
לחינוך חקלאי עיוני ומקצועי
לשנת הלימודים תשל"ד
דרושים
1. **פקידה מזכירה להנהלת הכפר**
2. **עובד / מדריך בענף השלחין וגדולי התעשיה**

*

מועמדים בעלי הכשרה ונסיון מתאימים יפנו בכתב לפי הכתובת כפר גלים דואר כפר גלים בצרוף פרטים על ההכשרה והנסיון.

הנהלת כפר גלים

למלון גדול
בירושלים
דרוש
מטרו די
עם נסיון של 5 שנים לפחות
*
המעונינים יפנו בכתב לת.ד. 16060
עבור מטרו די.

מוסדות חינוך ותרבות בערד בע"מ
דרושים מורים
1. **לתלמוד** (כמעט משרה)
2. **למתמטיקה-פיסיקה**
בהתאם לצורך (בערך משרה)
מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב או טלפונית למחלקת החינוך במועצה המקומית ערד (רצוי לצרף העתקי מסמכים), טלפון: 97013, 97012, 97511.
למועמדים שיתקבלו תינתן עזרה בהשגת דיור נאות בערד.

סטודנטים סטודנטיות
הזדמנות
לרווחים גדולים
בפרק זמן קצר
דרושים סטודנטים/יות בעלי הופעה נאה וכושר שכנוע, רצוי נסיון במכירות וכן רכב. להפצה ישר להנים למכירות ובעלים באזורים תל-אביב, אזור השרון ואזור הדרום.
●
לקביעת ראיון נא להתקשר לטל. 248763 ת"א

למסגריה מכנית בהרצליה
דרוש
● **מסגר רתך מעולה**
לעבודה אחראית
● **רתך**
לעבודה חלקית אחה"צ
מועמדים רצינים יפנו טל. 981387 בערב 983409

למשרד תכנון בתל-אביב דרושים
הנדסאי/ת או טכנאי/ת ושרטט/ת
בעלי נסיון בעבודות אינסטלציה סניטרית והסקה מרכזית
לפנות בכתב ת.ד. 6291 תל-אביב

למצרך חדיש בארץ, הנפוץ מאד בחו"ל
מחפשים סוכנים
בעלי כשרון
בענף הפרפומריה והקוסמטיקה
(העבודה בכל הארץ). טלפון 732683 חיפה, חרלי, רח' סולד 8, קרית-ים א'.

מכרז על משרה פנויה
מס' 85/73
לבנק ישראל בתל-אביב
דרוש
עוזר מנהל יחידה

הכשירויות הדרושות:
1. רצויה השכלה על תיכונית.
2. כושר בניהול צוות עובדים.
3. רצוי נסיון בניהול צוות עובדים.
4. כושר ארגון.
5. שליטה מלאה בלשון העברית.
6. ידיעה טובה בלשון האנגלית.
7. כושר הבעה בכתב ובע"פ.

● המעונינים לקבלת פרטים נוספים ושאלון אישי יפנו ליחידת כח אדם, בנק ישראל, ת.ד. 780, ירושלים, מיקוד 91000.

את השאלון האישי יש להחזיר עד יום 10.8.73. נא לציין את מס' המכרז בגוף השאלון ובכל פניה הנוגעת למכרז זה.

לחברת תכנון
דרושים
לעבודה בבאר-שבע
1. **מהנדס כימאי**
עם נסיון של 3—5 שנים במתקנים בתעשיה הכימית.
2. **מהנדס מכונות**
עם נסיון של 3—5 שנים במתקני כות וחום.
*
המעונינים יפנו בכתב-יד בציון נסיון קודם בפרוט קורות חיים לת.ד. 11271 תל-אביב

לניהול מחלקת ייצור
במפעלנו בירושלים
דרוש
מהנדס ייצור
בעל נסיון בתעשיה
לפנות בכתב בצירוף תולדות חיים ופירוט נסיון מקצועי לת.ד. 2160 ירושלים, עבור מספר 52.

בית הוצאה כתר ירושלים בע"מ
מחפש
מזכירה עצמאית
עברית-אנגלית
ידיעת הדפסה בשתי השפות הכרחית.
תנאים טובים למועמדת המתאימה.
בעלות נסיון תפנינה לטלפון ישיר 524301 או 523261 קו 78 על מנת לקבוע ראיון.

דרושים
לחברה מסחרית ארצית
1. **מנהל חשבונות ראשי**
2. **עוזר למנהל חשבונות**
תנאים טובים למועמדים המתאימים.
הצעות בצירוף קורות חיים ופירוט נסיון קודם יש להפנות לת.ד. 1736, תל-אביב — 61000, עבור מספר 118.

לחברה גדולה דרוש
איש מכירות
בעל ידע טכני, בעל רכב,
בעל ידע באנגלית
עם אפשרות של השתתפות ברווחים
לפנות בכתב אל ת.ד. 28261 ת"א.

למלון „שלום" בירושלים
בית וגן
דרושים
1. **פקיד קבלה לילה**
(NIGHT AUDITOR)
2. **מלצרים**
3. **בר־מן**
4. **טבחים (סופר־שף)**
למועמדים המתאימים תנאים טובים
אפשרי דיור במלון
בדבר פרטים יש לפנות למחלקת אדם במלון בימים א'—ה' בין השעות 9.00—15.00, או טלפון 533131

דרושים לנו
מבקרי איכות
בעלי נסיון של 2—3 שנים בביקורת עיבוד שבבי
מבקר מחסן לפריטים העופות
מבקר במחלקת הרכבה של אבי העופה.
לפנות בכתב לקביעת ראיון, ת.ד. ... גדרה, או טלפון 055-92361

לבנק בירושלים
דרושים
✶ **פקידים בכירים**
✶ **מנהלי חשבונות**
בעלי נסיון
✶ **פקידים כללים**
נא לפנות בכתב יד ובציון קורות חיים ונסיון לת.ד. 33157 תל-אביב עבור מספר 734.

מפעלי דפוס בתר
ירושלים
דרוש
דפס אופסט מעולה
העבודה במשמרות
המעונינים יפנו בכתב לת.ד. 7145 ירושלים, טלפון 527204, 521201

לשנת הלימודים תשל"ד
דרושים מורים
לבית הספר התיכון הדתי „המתמיד" בקרית-שמונה
1. תנ"ך ועברית (2 משרות)
2. היסטוריה
3. מתימטיקה
4. כימיה פיזיקה
5. תפירה — אופנה
6. מדריך מקצועי להרטות
מועמדים בעלי הכשרה מתאימה, מתבקשים לפנות ישירות אל הנהלת ביה"ס עם פרטים על נסיון קודם (ת.ד. 121 קרית שמונה). מובטחים דיור מתאים ותנאים טובים

למוסד השכלתי בבאר-שבע
דרוש מינהלן
הכישורים הדרושים: השכלה תיכונית — רצויה אקדמאית, נסיון של שנתיים לפחות בעבודה מינהלית, גיל עד 30.
תנאי המשרה: עבודה מפוצלת.
דרגת המשרה: 32—34 נקודות או ח—ד אקדמאית (תשלום מיוחד עבור עבודת פיצול).
נא להגיש מועמדות בצירוף מסמכים עד 7.8.73 לת"ד 1048 ב"ש, ולציין עבור מס' 22

דרושים
מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · סוכנים · • • • ...דסים · טכנאים · בינאים · שרטטים · מחסנאים • • •

אלסינט בע"מ
מכשור מדעי

דרושים

* **מהנדס אלקטרוניקה**
לעבודה מעניינת בנושאים משולבים של אלקטרו־אופטיקה ומעגלים אנלוגיים. דרוש נסיון של שנה לפחות.
* **מכשירנים**
בוגרי בתי"ס מקצועיים לעבודות רבות ענין בפיתוח מערכות וכן לעבודות הרכבה של מיכשור מתוחכם.
* **מזכירה למנהל כח אדם**
התפקיד כולל טיפול בבעיות כח אדם ועובדים, ניהול משרד, רשומות ומעקב.
כישורים: השכלה תיכונית, נסיון של 3 שנים, כולל הדפסה בעברית ואנגלית.
* **כתבנית אנגלית — מפעילת טלקס**
כאחראית למכשיר הטלקס וכתבנות באנגלית.
העדיף מועמדת עם שפת אם אנגלית.
* **מסגרים** * **כרסמים**
* **פחחים** * **חרטים**
בעלי נסיון, לעבודה מעניינת בבית מלאכה מודרני ובתנאי עבודה נוחים.

ת.ד. 5258, חיפה, טל. 522872

למוסד ממלכתי בת"א
דרושות
פקידות ומזכירות
(לעבודה במשרה מלאה בלבד)

לתפקידי פקידות באות בחשבון גם מועמדות ללא נסיון קודם, הכשרה תינתן במקום.

לתפקידי מזכירות דרוש נסיון קודם וידע בהדפסה בשפה העברית.

תנאי קבלה: 11 שנות לימוד לפחות. שליטה מוחלטת בעברית. אחרי שרות צבאי.

מעוניינות מתבקשות לפנות בכתב לת.ד. 17021 ת"א מיקוד 61170 (עבור פקידות) ולציין פרטים אישיים ומס' טלפון.

ההסתדרות לאנרגיה אטומית
קריה למחקר גרעיני-נגב
משוחררי צ.ה.ל.
קציני מבצעים או קשר (רצוי נסיון בהדרכה בנושאי קשר) בעלי השכלה תיכונית מלאה.
דרושים לעבודה מעניינת
המועמדים המתאימים יעברו קורס בקמ"ג, ובסיומו יועסקו בעבודה קבועה בתנאי עבודה במשמרות.

למועמדים שייבחרו מובטחים:
— תנאי שכר טובים ואפשרויות קידום.
— עזרה בדיור לבאים מחוץ לאזור.

המעוניינים יפנו תוך פרוט הנסיון המקצועי לת.ד. 9001 באר־שבע, מדור קבלת עובדים.

משרד החינוך והתרבות
אגף הנוער
דרוש מנהל מכון להכשרת מדריכים בנגב
לאגף הנוער במחוז הדרום דרוש מנהל מכון להכשרת מדריכים, סדנא חינוכית והשתלמויות מדריכים מתוזיות במשרה מלאה.
מועמדים בעלי נסיון והשכלה אקדמית בחינוך יפנו בכתב **עד 1.8.73** למשרד החינוך והתרבות, אגף הנוער — באר־שבע.

---

bitcom
אזור תעשיות עתירות מדע רחובות
דרושה מזכירה / כתבנית
הכישורים: * השכלה תיכונית * הדפסה שוטפת בעברית * ידיעת השפות עברית ואנגלית * נסיון בעבודה משרדית.

לקביעת ראיון לפנות טלפונית (03)954340
— סודיות מובטחת —

האוניברסיטה העברית בירושלים
מודיעה על משרות פנויות של:
אסיסטנטים ועוזרי הוראה במחלקה לבוטניקה
מכרז מס' 255/73

על המועמדים למשרות אסיסטנטים להיות בעלי תואר מוסמך, או תואר מקביל בביולוגיה בציון כולל „טוב" לפחות וציון כללי „טוב מאוד" בעבודת הגמר. המתקבלים יעסקו בהדרכה בפיסיולוגיה של צמחים, סיסטמטיקה של צמחים, אקולוגיה, בוטניקה כללית ופיסיולוגיה של אצות ויצטרכו להתקבל תוך שנה כתלמידי מחקר (שלב ב') לתואר דוקטור.
על המועמדים למשרות עוזר בהוראה להיות בעלי תואר „בוגר" או תואר מקביל אחר בביולוגיה בציון כולל „טוב" לפחות. המתקבלים יועסקו, כאמור, כעוזרי הוראה ויצטרכו להתקבל ולהרשם כתלמידים לתואר „מוסמך" בפקולטה למדעי הטבע, האוניברסיטה העברית, בתחילת שנת הלימודים תשל"ד.
המועמדים מתבקשים להגיש את מועמדותם בכתב, למזכירות המכון למדעי החיים האוניברסיטה העברית בירושלים 91009, עד התאריך 10.8.73. לבקשה יש לצרף תולדות חיים, אישורים על לימודים קודמים — תוך פירוט הציונים, רשימת הפרסומים ושמות ממליצים. על המעטפה נא לציין „מועמד למשרה מס' 255/73".

עוזר למחקר במחלקה לבוטניקה
מכרז מס' 254/73

תיאור התפקיד — עזרה במחקר בנושא „בדיקת חיוניות נשימת החושך ונשימת האור בצמח".
דרישות התפקיד — ידיעת השפות עברית ואנגלית, B.Sc. בביולוגיה או בוגר הפקולטה לחקלאות, בעל תואר B.A. וממשיך לימודיו לתואר מוסמך או תלמיד שנה שלישית.
הערה — העובד יועסק עפ"י חוזה מיוחד לשנה עם אפשרות להארכה.
על המעוניינים לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים עד התאריך 6.8.73 בצרוף העתקי תעודות והמלצות אל: ד"ר י. גיל המחלקה לבוטניקה, קרית האוניברסיטה העברית, ירושלים 91009 ולציין על המעטפה „מועמד למשרה מס' 254/73".

אסיסטנט בביה"ס לרוקחות
מכרז מס' 253/73

תיאור התפקיד — אסיסטנט במחלקה לכימיה פרמצויטית בביה"ס לרוקחות; את עבודת הדוקטוראט ניתן לבצע בשטחים: כימיה אורגנית, כימיה פרמצויטית וכימיה של תרכובות אורגנומתכתיות.
דרישות התפקיד — תואר מוסמך ברוקחות, או בכימיה (התמחות בכימיה אורגנית). המועמד שיתקבל חייב להרשם כתלמיד מחקר לקראת התואר Ph.D.
על המעוניינים לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים עם העתקי תעודות והמלצות עד התאריך 6.8.73 אל: ביה"ס לרוקחות, המחלקה לכימיה פרמצויטית, ת.ד. 12065 ירושלים, ולציין על המעטפה „מועמד למשרה מס' 253/73".

לניהול מחלקת ייצור במפעלנו בירושלים
דרוש
מהנדס ייצור
בעל נסיון בתעשיה
לפנות בכתב בצירוף תולדות חיים ופירוט נסיון מקצועי, לת.ד. 2160 ירושלים, עבור מס' 52.

למלון שלמה המלך - נתניה
דרוש
פקיד קבלה מנוסה
רצוי בוגר „תדמור"
לעבודה מיידית.
בהצעות רציניות נא לפנות בכתב לת.ד. 1129, נתניה.

למוסד ילדים דתי באיזור ת"א
דרושים: מדריכים, מדריכות מטפלות
לפנות ת.ד. 1334/40128/ד' תל־אביב.

למפעל תעשייתי בתל־אביב
דרושים:
1. **מנהל/ת חשבונות** ראשי/ת צעיר/ה.
2. **פקידה כללית צעירה**
● תנאים מצויינים ●
לפנות: בכתב יד בצרוף פרטים ונסיון לת.ד. 9031 תל־אביב.

להנהלה מרכזית של בנק בתל־אביב
דרוש
מנהל בית
תאור התפקיד: אחראי לאחזקתו התקינה, בטיחותו של בנין משרדים גדול על כל מתקניו.
הכישורים הדרושים: בעל הבנה טכנית וידע בנושאי אחזקה מונעת של מבנים ומתקנים. נסיון מעשי בנושאים אלה של 5 שנים לפחות, גיל עד 45.
תנאים טובים לאדם המתאים.
בהצעות בצרוף תולדות חיים, פרוט נסיון קודם לשלוח לת.ד. 4333 ת"א 61040 — למספר 130.
— סודיות מובטחת —

האוניברסיטה העברית בירושלים
מודיעה על משרה פנויה של:
עוזר לעניני סטודנטים במינהל הכספים
מכרז מס' 209/73

תיאור התפקיד — ריכוז העבודה השוטפת ביחידה לתשבונות סטודנטים ופיקוח על הביצוע עפ"י הנחיות רכז היחידה; תיאום הפעלת המערכת הממוכנת אחריות להדרכת העובדים ועדכונם בכל הנוגע לנוהלים הקיימים ולשינויים בסדרי העבודה; קבלת קהל, תיאום עם יחידות שונות באוניברסיטה על פי הוראות רכז היחידה.
דרישות התפקיד — ידיעת השפות עברית ואנגלית; רצויה ידיעת שפות נוספות, השכלה תיכונית + הכשרה בנושא המחשבים; נסיון בניהול צוות עובדים, בעבודה עם קהל ובהפעלת מערכות ממוכנות.
הדרגה — י"צ—י"ד בדירוג האחיד.
על המעוניינים לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים עד התאריך 6.8.73, אל: מחלקת כח אדם, קרית האוניברסיטה העברית בירושלים 91009 ולציין על המעטפה: „מועמד למשרה מס' 209/73".

הודעה על משרה פנויה מס' 81/73
לבנק ישראל בתל־אביב
דרושה כתבנית
בשפה האנגלית,
רצויה אף בעברית,
עם נסיון מעשי של שנה לפחות.
★ ★ ★
● המעוניינות תפנינה עד יום 5.8.73 למדור כח אדם, בנק ישראל, רחוב ליליינבלום 37 תל־אביב, או בטלפון 611531 לקביעת ראיון.

לחברת תיירות ונסיעות
דרוש
מפעיל תיירות (TOUR OPERATOR) מנוסה
לטיפול בקבוצות מארצות הברית.
על המעוניינים לפנות בכתב לת.ד. 3341 תל־אביב.
סודיות מובטחת

דרוש/ה
למפעל תעשיתי גדול בירושלים
קופאי/ת
למשרה שלמה
עם ידע בהנהלת חשבונות
נא לטלפן למספר 528835 בכל יום משעה 10.30 ועד 12.00.

דרוש/ה מנהל/ת חשבונות עצמאי/ת
עם נסיון רב למשרה שלמה.
מועמדים בעלי נסיון בלבד, יפנו — לטלפון 265607.

ל־PORTCHESTER LTD.
חברת ענק לטקסטיל באשקלון
דרושים
מנהל מכירות
הכישורים: כושר ניהול משא ומתן בעברית ובאנגלית (צרפתית) * הכרת ענף הטקסטיל * נסיון במכירות וכושר ניידות תל־אביב אשקלון.
מזכירה בכירה
הכישורים: שליטה באנגלית * שליטה בכתיבה במכונה ובקצרנות באנגלית * נסיון וכושר במגע ומשא עם אנשים. מקום העבודה, אשקלון.
מזכירת שווק
הכישורים: שליטה בעברית ובאנגלית * ידיעת הדפסה באנגלית, עדיפות לידועות גם צרפתית וגרמנית * כושר ארגון מסודר. מקום העבודה, אשקלון.
— תנאים מצויינים למועמדים המתאימים —
נא לפנות למנהל השווק בטלפון 52371 ת"א או 3-4121 אשקלון.
— סודיות מובטחת —

החברה הישראלית לאוטומובילים בע"מ
נציגי Ford בישראל
דרוש:
אחראי לשרות במחלקת הטרקטורים
כישורים:
* מכונאי מנוסה ברמה מקצועית גבוהה
* שליטה מלאה בשפות עברית ואנגלית
* יכולת הבעה בכתב ועל פה בשתי השפות הנ"ל
המועמדים מתבקשים לפנות בכתב לחברתנו בתל־אביב, רחוב המסגר 43, לאגף כח אדם.

ההסתדרות לאנרגיה אטומית
קריה למחקר גרעיני-נגב
דרוש רוקח ביוכימאי או רוקח פרמקולוג
המועמד שייבחר יהיה אחראי על בקורת איכות של ייצור חומרים רדיופרמצבטים, ויועסק באופן חלקי גם במחקר פיתוח של מוצרים חדישים.
*
המעוניינים יפנו תוך פירוט קורות חיים ונסיון בעבודה לת.ד. 9001 באר־שבע, מדור קבלת עובדים.
— סודיות מובטחת —

דרוש
מהנדס ייצור
למפעל דהיטים גדול ומשוכלל באזור חיפה
כישורים נדרשים:
— תואר אקדמאי בהנדסת ייצור
— נסיון קודם של 3 שנים לפחות בהנדסת ייצור
— נסיון בהנהגת שיטות שכר עידוד
תנאים טובים לאיש המתאים
★
פניות בכתב יד בצרוף תולדות חיים ותאור נסיון קודם (רצוי עם המלצות) לשלוח אל — מהנדס ייצור, ת.ד. 6098 חיפה.

לארדם חברה לבעוח בע"מ
דרושה
מפעילה
למכונה להנהלת חשבונות
אקונקבה - קונטיננטל
לקביעת ראיון נא לפנות לטלפון 614431 לרחל.

هكذا من الأصل

מהנדסים · טכנאים · בימאים · שרטטים · מחסנאים ••• **דרושים** מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · ...

לחברת
י.ב.מ.
דרושות
נקבניות מעולות
ניקוב אנגלית ועברית — יתרון

לאגף הטכני בתל־אביב
דרושה
משלחת Dispatcher
הכישורים הדרושים:
* ידיעה בעברית ובאנגלית
* נסיון במגע עם לקוחות
* ידיעת הדפסה בעברית

לאגף מכונות הכתיבה בתל־אביב
דרושה
משלחת Dispatcher
הכישורים הדרושים:
* ידיעה טובה בעברית והדפסה בעברית
* ידיעת השפה האנגלית

תנאים טובים
למועמדות המתאימות

המועמדות המתאימות מתבקשות לפנות בכתב יד למח' כח אדם ת.ד. 20210 ת"א.

דרוש לתפקיד בחו"ל
עורך תכניות למודים
במקצועות תעופתיים גוף ומנוע.
* רצוי בעל נסיון בהדרכה בחיל האויר.
* ידיעת השפה האנגלית — הכרחית.
* נא לכתוב לד.צ. 2704/ת — ולציין קורות חיים ונסיון מקצועי.

מודיעין אזרחי בע"מ
דרושים שומרים
לעבודת יום ולילה באזור תל־אביב, רעננה, כפר־סבא
* עד גיל 55.

לפנות אל משרדנו בתל־אביב, דרך חיפה 21 כניסה שניה, קומה א'.

לסניף של חברת פרסום
דרושה
פרסומאית
לתפקיד מנהלת סניף
הכישורים הדרושים:
* נסיון קודם בעבודה
* ידיעת שפות עברית ואנגלית

המשרה המוצעת היא ל־30 שעות בשבוע
בהצעות נא לפנות לת.ד. 923 ת"א עבור פרסומאית.

דרוש דפס
בעל נסיון
לעבודה מענינת ואחראית למכונות משולבות להדפסה וייצור נייר.

תנאים טובים למועמד המתאים

לפנות לחוגלה בע"מ, אזור התעשיה חדרה טלפון 063-22070.

לאתר בניה גדול בתל־אביב
דרוש
עגורנאי
לעגורן צריח
תנאים טובים לעובד המתאים

נא לפנות בכתב לת.ד. 183 בת־ים.

למחלקת הפרסום
של מפעל תעשייתי גדול
בתל־אביב
דרושה:
מזכירה־עוזרת פרסומאי

התפקיד כולל:
עבודות משרד, הגהות, עזרה בארגון עבודות דפוס ופרסום.

הכישורים הדרושים:
ידיעה מושלמת בעברית, ידיעת אנגלית, כתבנות עברית, חוש לסדר וקפדנות, נסיון בעבודות פרסום רצוי אך לא הכרחי.

נא לפנות בכתב־יד בציון המשכורת הנדרשת לת.ד. 2438 תל־אביב ולציין על גבי המעטפה עבור „מזכירת פרסום".

סודיות מובטחת

לרשות השידור
דרושים גובים־פקחים
לעבודה לפי שעות
במחלקת הגביה בירושלים, תל־אביב וחיפה

רצויה השכלה של 10 שנות לימוד, ידיעת השפה העברית ושפות נוספות. תנאי השכר והתעסוקה יקבעו בהתאם לשעות העבודה.

בקשות בכתב יד תוך ציון קורות חיים יופנו למחלקת הגביה, ת.ד. 2002 ירושלים. יש לציין ע"ג המעטפה — מועמד לגובה/פקח (לפי שעות)

החברה לפיתוח קיסריה בע"מ
מחפשת
מציל ים אחראי
לעבודה בחוף הרחצה
בעיר העתיקה קסריה

בהצעות נא לפנות לטל' 063-88381/2

לחברה מסחרית
דרושים
אנשי מכירות
לתנורי חימום ושיטות חימום.
(תיתכן גם העסקה חלקית)

מועמדים רציניים בעלי נסיון יפנו לת.ד. 10134 תל־אביב.

לחברה מסחרית
דרוש/ה
פקיד/ת יבוא ויצוא
השולט/ת בשפה האנגלית כולל הדפסה. נסיון קודם בנושאי יבוא ויצוא.
תנאים טובים למועמד המתאים.
סודיות מובטחת.
לפנות בכתב לת.ד. 33157 תל־אביב, עבור מס' 733, בצרוף קורות חיים ופרוט נסיון קודם.

לחברה קבלנית
דרוש מנהל עבודה
לעבודה בסביבות תל־אביב
טל. 728369 בשעות 5—7 בערב.

דרוש
מכונאי סוג ב', ג'
לתחזוקה של רכב משא בנזין
להתקשר לטלפון 53787 בשעות העבודה לקביעת ראיון.

דרוש
מנהל מוצרים
(PRODUCTS MANAGER)
אחראי לקידום מכירות ופיתוח מוצרים

הכישורים הדרושים:
* תואר ראשון בהנדסת מכונות
* תואר שני במינהל עסקים (רצוי)
* נסיון בשיווק של כ־5 שנים

נא לפנות בכתב־יד לת.ד. 1549 תל־אביב ולציין: „לידי מנהל המנגנון אישי".
— סודיות מובטחת —

למרכז להכשרה טכנולוגית
דרושה פקידה
הכישורים הדרושים:
1. בוגרת תיכון.
2. הדפסה על מכונת כתיבה.

בדבר פרטים נא לפנות: שד' דוד המלך 39, טלפון 261687.

לחברת המלח לישראל בע"מ
עתלית
דרושה:
פקידה כתבנית
עצמאית
לעבודות מזכירות
הדפסה בעברית ובאנגלית
תנאים טובים למועמדת המתאימה
על המעונינות לפנות בכתב יד תוך ציון נסיון קודם וקורות חיים בקיצור, לת.ד. 47 חיפה.
— סודיות מובטחת —

לסניף חיפה
של חברת ביטוח
דרושה
פקידה
* בעלת נסיון של שנתיים לפחות
* ידיעה בהנהלת חשבונות
* שליטה מוחלטת בעברית

(ידיעה באנגלית או גרמנית רצויה)
הצעות, בציון קורות החיים, נא להפנות לת.ד. 4143, תל־אביב עבור „סניף חיפה".

לאומנים מאוחדים בע"מ
דרוש
שליח
(עם וספה)
רצוי מסביבות פ"ת
לפנות אלנבי 111 תל־אביב
או טלפונים 624898, 615374.

דרושה מזכירה
עם ידע בהדפסה בעברית, אנגלית ורצוי גרמנית. וכן ידע בקצרנות.
תנאים מצויינים למתאימה
לפנות לת.ד. 1582 תל־אביב

חברת ביטוח ותיקה מחפשת
כתבנית עברית מעולה
שעות עבודה 8—15
נא להתקשר לשם קביעת ראיון 622421 ולבקש את יפה.

לחברת בניה ארצית
דרושים
מנהלי עבודה
בעלי נסיון

המעונינים מתבקשים לפנות ל־
צוות ר.י.ל. לבניה והשקעות בע"מ, רח' מונטיפיורי 32, ת"א, טלפון 615316, בימים א, ב, ד, ה, בין השעות 16.00—19.00 בלבד.

דרוש לתפקיד בחו"ל
* **מרצה למקצועות האלקטרוניקה**
בעל נסיון בהדרכה ותואר אקדמי.
* רצוי יוצא חיל האויר.
* ידיעת השפה האנגלית הכרחית.
* נא לכתוב לד.צ. 2704/ת ולציין קורות חיים ונסיון מקצועי.

לחברה לקוסמטיקה בת"א
דרושה
מזכירה/ קורספונדנטית
אנגלית / עברית
עם שליטה בהדפסה אנגלית ורצוי גם עברית.
אפשרות למשרה חלקית.
תנאים טובים למועמדת המתאימה.
לפנות טלפון 31595.

לבית־ספר תיכון מקצועי „עמל" א' רמלה
דרושים
* עוזר למינהל
* מהנדס אלקטרוניקה וחשמל
* ספרנית

לפנות להנהלת בית הספר טל. 965205 בין השעות 8—2.

כיתן דימונה בע"מ
עבור מפעלנו בתל־אביב (הדר יוסף)
דרוש
מנהל מחסן בדים
הכישורים הדרושים:
* בעל נסיון בענף הבדים
* מקום העבודה — תל־אביב (הדר יוסף)

על המעונינים לפנות בכתב יד לת.ד. 2147 ת"א עם ציון על המעטפה עבור מנהל מחסן בדים.

משכית חיפה מחפשת
מוכרת לאופנה
אפשרות גם עבודה לחצי יום
כישורים דרושים: נסיון בענף מכירות האופנה — לפחות 3 שנים.
תנאי שכר ותנאים כלליים — מצויינים
נא לפנות למשכית חיפה, רח' נורדוי 6, טלפון: 04-666775.

אוניברסיטת תל־אביב
דרושים/ות
ליחידת המחשב האלקטרוני
גבורים, רצוי בגיל 35—40
לתפקיד משגרים
למועמדים מתאימים אפשרות קידום
מעונינים יפנו בכתב למזכירות המחשב טרוני אוניברסיטת תל־אביב רמת־אביב עד יום 3.8.73

לבית הספר להנדסאים
1. **הנדסאי או טכנאי אלקטרוניקה** למשרה מלאה
2. **הנדסאי פיסיקה** למשרה
3. **מחסנאי אלקטרוניקה** למשרה מלאה

מעונינים יפנו בכתב בצרוף קורות חיים, על נסיון בעבודה וציון המשרה למזכירות הספר להנדסאים, רח' האוניברסיטה 30 אביב, עד יום 3.8.73.
מועמדים שיימצאו ראויים יוזמנו לראיון.

חברת פוספטים בנגב בע"מ
למשרדי החברה בתל־אביב ...
דרושים
1. **כתבניות עברית־אנגלית**
2. **מנהל חשבונות** סוג ג' עם רקע טכני

מועמדים מתבקשים לפנות לת.ד. ... באר־שבע — למנהל האדמיניסטרטיבי

הנוגע על משרה פנויה מס' ...
לבנק ישראל בתל־אביב
דרושה
כתבנית
בשפה העברית והאנגלית
עם נסיון מעשי של שנה אחת לפחות
*
המעונינות תפנינה עד יום ...8.73 לבנק ישראל, רחוב אלנבי 115, תל־אביב, קומה 7, או בטלפון 611925.

למפעל גדול
ליצור בתים טרומיים בחולון
דרושים
* מנהל יצור
* הנדסאי
* מפעיל למרכז במ...
* פקידה

בעלי נסיון קודם יפנו בכתב בציון פרטים, השכלה ונסיון — לת.ד. 2296, תל־אביב.

להמשביר אלקטרוניקה
תל־אביב, רח' גיבורי ישראל 26, ת.ד. ...
דרושים:
* **מהנדס מכירות**
* **טכנאי מכירות**

נא לפנות בכתב עם ציון תולדות חיים לכתובת הנ"ל.

דרושים
מפיצים ראשיים
לאזור חיפה והצפון
להפצת מוצרים חקלאיים לבית (לגינות) ולגן (מדשאות ופרחים) בעמלות גבוהות.
התנאים הדרושים: מקום איחסון;
יכולת הפצה ורכב.
פרטים יבנ — הרצל 84, ראשון.

דרושים

מהנדסים · טכנאים · בנאים · שרטטים · מחסנאים ••• דרושים ••• מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · סוכנים •••

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל

מודיע על המשרות הפנויות הבאות:

ספרית המרכזית

פקידה/ספרנית

הכשירויות הדרושות: השכלה תיכונית, ידיעת שפות עברית ואנגלית כולל הדפסה. רצויה ידיעה של גרמנית וצרפתית. תינתן עדיפות לבוגר/ת קורס לספרנות.
מס' משרה: ס.ג/187.

מחסן הכללי

מחסנאי

הכשירויות הדרושות: השכלה תיכונית או מקצועית של 11 שנות לימוד לפחות, שליטה בעברית וידיעה בסיסית באנגלית, נסיון קודם בעבודות מחסן.
מס' משרה: מחסן.ג/138.

באגף פיתוח ותחזוקה

טכנאי קירור ומיזוג אויר

הכשירויות הדרושות: בוגר בי"ס מקצועי 4 שנתי במגמה לקירור ומיזוג אויר או בעל נסיון במקצוע הנ"ל של 5 שנים לפחות.
מס' משרה: אפו"ת.ג/116.

בפקולטה לכימיה

מזכירת המעבדה לכימיה פיסיקלית

הכשירויות הדרושות: השכלה תיכונית, ידיעת השפה העברית על בוריה וידיעה טובה באנגלית לניהול תכתובת עצמאית והדפסה בשתי השפות. נסיון קודם בעבודת מזכירות מגוונת של 4 שנים לפחות.
מס' משרה: כ.ג/188.

בפקולטה להנדסה כימית

מחסנאי

הכשירויות הדרושות: לאחר שרות צבאי, נסיון קודם בטיפול בציוד טכני, כימיקלים והנפקת ציוד.
מס' משרה: הכ.ג/181.

במעבדה לכימיה אורגנית

עובד מאומן

הכשירויות הדרושות: ידיעת השפה העברית, לתפקיד אספקת חומרים למעבדות, רחיצת כלים ונקיון כללי במעבדות.
מספר משרה: כ.ג/191.

מועמדים מתאימים העונים לדרישות יפנו בכתב בציון קורות חיים ונסיון קודם עד יום 3.8.1973 בציון מספר המשרה, אל אגף כח אדם, קרית הטכניון חיפה, מיקוד 32.000.

NCR

דרוש לאגף הטכני

מחסנאי טכני

הכישורים הבאים:
— נסיון בסיסי במקצוע
— ידיעה מספקת בקריאה ובכתיבה של מונחים טכניים באנגלית
* עבודה יציבה * תנאים טובים

נא לפנות בכתב יד בציון קורות חיים לי.נ.א. מיטווך ובניו בע"מ, ת.ד. 1089 תל־אביב 61 000. מספר המשרה 46—6.

אתא

דרוש

מהנדס חשמל

התכונות הדרושות: בעל נסיון של 3 שנים לפחות במפעל תעשייתי, רצוי בהתמחות בזרם חזק ובקרה.

המועמדים מתבקשים לפנות בכתב למנהל כח אדם לפי הכתובת: ביח"ר „אתא", קרית־אתא 20 333, טלפון: 04-721321.

לחברת ספנות ותיקה בחיפה

דרושה

כתבנית קצרנית אנגלית

נסיון קודם הכרחי

נא לפנות לת.ד. 74 חיפה, עבור „מנהל כח אדם".

דרוש הנדסאי או טכנאי מנוסה

למשרד אדריכלים בתל־אביב

לפנות לטלפון 443971 או 448183.

לבית־ספר לחניכים „עמל" עפולה

דרושים מורים

לשנת הלימודים תשל"ד

במקצועות הבאים: —
* ספרות ולשון עברית (משרה שלמה או חלקית).
* מתמטיקה (חשבון — משרה שלמה או חלקית).
* שרטוט וטכנולוגיה (משרה שלמה או חלקית).
* מכונאות רכב (משרה שלמה או חלקית)
* חשמל רכב (משרה שלמה או חלקית)
* מורה לתפירה (תיאוריה ומעשי — משרה שלמה או חלקית).
* מורה לחינוך גופני (משרה שלמה או חלקית).
* מחסנאי ואחראי משק (חצי משרה)

על המעוניינים לפנות להנהלת בית־הספר טל. 065-23305 בין השעות 8—2.

אוניברסיטת חיפה

מחלקת פיתוח ותחזוקה

דרוש הנדסאי בנין

התפקיד:
1. ניהול מו"מ עם קבלנים לביצוע עבודות אחזקה.
2. אחריות לצוותי אחזקת מבנים באוניברסיטה
3. פקוח על עבודות פיתוח ובניה, בדיקת חשבונות של קבלנים וחישובי כמויות.

הכישורים: בוגר בי"ס להנדסאים במגמת בנין נסיון של שלוש שנים לפחות בביצוע ו/או פיקוח על עבודות בניה ואחזקה; כושר אירגון ופיקוח על צוות טכני; שליטה בשפה העברית; רצויה שליטה בשפה האנגלית.
הדרגה תקבע בהתאם לכישורי המועמד.
בהצעות נא לפנות בכתב למחלקת כוח אדם, אוניברסיטת חיפה, מיקוד 31999.

יונה אושפיז

מנועי חשמל בע"מ

למפעלנו באזור התעשיה חולון

דרושים

1. שרטט מכונות עצמאי
2. מסגר אחזקה
3. חשמלאים תעשייתיים

לפנות בשעות העבודה טל. 854102.

אלוני־יצחק

כפר ילדים ונוער ע"ש י. גרינבוים

דרושים:

מדריכים חינוכיים לקבוצות ילדים ונוער

הכישורים הדרושים:
1) מדריכים מוסמכים בעלי נסיון עבודה עם נוער.
2) בוגרי צה"ל בעלי דרגות פיקוד.

למועמדים מתאימים מובטח דיור וכלכלה במקום.
לבת הזוג אפשרית תעסוקה בהוראה או טיפול בילדים.
לפנות בכתב: אלוני־יצחק, 37810 ד.נ. מנשה.

לחברה פרטית בחיפה — דרוש

מנהל חשבונות מעולה

לעבודה קבועה במשרה מלאה

הכישורים הדרושים: סוג ג' עד ד' בהנהלת חשבונות, בעל נסיון רב בכל תחומי ניהול חשבונות מסחריים כולל ניהול חשבונות באמצעות מחשב וכן נסיון בטיפול בתקציבים, בדיווחים, במס הכנסה וכו'.

מועמדים השולטים היטב בשפה העברית (רצוי גם אנגלית) מתבקשים לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים ותאור הנסיון המעשי, לת.ד. 4997 חיפה, עבור מספר 287. סודיות מובטחת.

לבית מרקחת בקיראון. דרושים

רוקחים/ות, עוזרים/ות לרוקחים ומוכרים/ות

רצוי עם נסיון בבית מרקחת גדול.
טלפון 753796

למשרד תכנון מערכות מזוג אויר

דרוש מהנדס

עם נסיון של שנה לפחות בעבודות תכנון ו/או בצוע.
לפנות בכתב לת.ד. 2742 ת"א עבור מהנדס.
סודיות מובטחת.

למשרד רואה חשבון בתל־אביב

דרוש

מנהל חשבונות עצמאי

עם נסיון של ארבע שנים לפחות בעבודה עצמאית בנהול חשבונות

לכתוב, תוך פרוט נסיון קודם אל ת.ד. 20050 תל־אביב מס' ל/161/6.
סודיות מובטחת

מוסד חינוכי דתי בשרון

דרושה

מדריכה חברתית לבנות

אפשרות לינה במקום, או משרה חלקית אחה"צ בתנאים טובים
פרטים: נא לפנות טל. 921134 (03) בבקר.

דרושה

מזכירה

בעלת נסיון בהדפסה מהירה בעברית
החל מ־15.9.73,
4 ימים בשבוע
בשעות אחה"צ
15.30—18.00.

לפנות למשרד ד"ר ר. גוטשלק, עו"ה, רחוב אבן סינא 26, חיפה, טלפון: 662823

דרושים

למוסך „המגורר" בקבוץ מורן — טלפון 065-22191

מכונאים

מסוג מעולה לרכב דיזל (מק—סקניה—לילנד)
רצוי בכישור להנהלת עבודה במוסך.

דרוש

שותף פעיל

קצין בכיר משוחרר מיחידה קרבית
בהשקעה של 150,000 עד 250,000 ל"י

נא לפנות בכתב עם קורות חיים לת.ד. 16523 תל־אביב

דרושים(ות)

מוכרים/ות

מנוסים(ות)
יום עבודה מפוצל

שנידמן

3 קומות של אופנה
דיזנגוף 128 ת"א
לפנות
למר שלום שנידמן

למשרד רואה חשבון דרושה

מנהלת חשבונות

סוג 3. אפשרי גם בלי נסיון קודם.
טלפון 444197
בין השעות 10—12

למשרד הנדסה בחדרה

דרושים

1. שרטט/ת בנין
2. הנדסאי/ת בנין

לפנות: המשרד חדרה, הרצל 20

בירושלים דרוש

נגר

לעבודה מעניינת ברי־הוט כפרי. שכר טוב. להתקשר 02-521780 (גם בערב), 02-226746.

למשרד עורכי דין

דרושה

פקידה מתחילה

לעבודות משרד שונות (כולל מרכזיה)
טלפון: 264218־03
בשעות הבוקר

דרוש

מנהל

לנהל מחצבה חדשה במרכז הארץ

מתבקשים מועמדים עם 5 שנות נסיון לפחות בנהול מחצבה מודרנית, בעל רשיון.

— סודיות מובטחת —

נא לפנות עם פרטים מלאים בציון תנאי שכר דרושים אל ת.ד. 20050 תל־אביב מס' ל/161/9.

אגודה שיתופית לתחבורה ציבורית בע"מ

דרושים

נהגי אוטובוס

פרטים והרשמה במשרדי „דן" בנין הדר דפנה, שד' שאול המלך 39, תל־אביב קומה 8 (חדר 814) בשעות לפני הצהרים.

אקלימם

החברה המאוחדת לחמום בע"מ

חיפה

דרוש

מחסנאי טכני

יוצא צה"ל (רצוי מפ"ט בשרות סדיר)

מהות התפקיד: —

נהול מחסן טכני כולל רשומים ברטסת תקונים קלים לציוד טכני (מגבורי השקה).

*

בדבר פרטים נא לפנות טלפונית אקלימם חיפה טלפון 532102 — למר שביט.

אפנת עילית „שמאטעס"
עצוב — פרננד אטלן

דרושים/ות:
★ גהצן/ית
★ תופרים/ות לעבודת־יד
★ תופרות לקונפקציה
לעבודה קבלנית בבית

לפנות נחמני 2 ת"א (פינת יבנה 5)

למשרד אדריכלים בתל־אביב

דרושים

• אדריכל(ית) בנין
• טכנאי בנין
• מזכירה

תנאים טובים למועמד המתאים
להתקשר 447870 בשעות 8.00 עד 14.00

למ.מ.מ. — חיפה

דרושה

פקידה מנוסה

עם ידיעת הדפסה
לעבודה עם קהל
שעות עבודה מ־7 עד 4 אחה"צ

מול משרד הראשי. טל: 721339
לפנות: מ.מ.מ. — חיפה

---

idc

חברה לפיתוח תעשיות בע"מ
INDUSTRIES DEVELOPMENT CORPORATION LTD.

למשרדנו בחיפה דרושים

★ **ארכיטקט** רצוי בעל נסיון בתכנון
★ **מהנדס ניהול**
★ **מעבד נתונים**
★ **טכנאי צנרת סניטרית**
★ **מהנדס מיזוג אויר** מנוסה, עצמאי בתכנון
★ **שרטטת ארכיטקטורה** בעלת נסיון

המעוניינים מתבקשים לפנות בכתב, עם פרוט נסיון קודם והשכלה לת.ד. 6144 חיפה, מיקוד 31 060.

למשרדנו בתל־אביב דרושים

★ **מהנדס מכונות**
בעל נסיון בתכנון. ידיעת עברית ואנגלית הכרחית.
★ **שרטטי מכונות ובינוי ערים**
המעוניינים יתקשרו טלפונית למספר 03-262148/9.

למשרדנו בנצרת דרוש

★ **הנדסאי/מהנדס** לתכנון דרכים ועבודות עפר
המעוניינים יתקשרו טלפונית למס' 065-55348 למר יהודה אשד.

— סודיות מובטחת —

פז

לפז חברת נפט בע"מ

דרושים

מנהלי חשבונות מתחילים

לעבודה במשרד הראשי בחיפה.
הכישורים הדרושים:
א. ידיעת השפה העברית
ב. סוג 2—3 בהנהלת חשבונות
המשכורת המוצעת תקבע בהתאם לכישורי המועמד.
נא לפנות בכתב אל אגף כח אדם ת.ד. 434 חיפה 31000.

פקידי כספים

לעבודה במשרד החברה בתל־אביב ובמתקני החברה בגלילות.
הכישורים הדרושים:
א. ידע בהנהלת חשבונות
ב. ידיעת השפה העברית
ג. רצוי נסיון בעבודה חשבונאית
ד. רצוי נסיון בפעולות מחסן ד־רישום מלאי (רק לגבי גלילות).
המשכורת המוצעת תקבע בהתאם לכישורי המועמד.
נא לפנות בכתב אל אגף כח אדם דרך יפו 3 תל־אביב.

עם התרחבות פעילויותינו הננו מציעים את המשרות הבאות:

* **מזכירה למנהל**
שליטה מלאה בעברית ואנגלית. הדפסה בשתי השפות.
* **מזכירה למהנדסי מכירות**
בעלת מרץ ועצמאות בעבודה. עדיפות לשולטת בעברית/אנגלית.
* **מזכירה־עוזרת בהנהלת חשבונות**
דיקנות ועצמאות בעבודה חישוב. עדיפות לידעת אנגלית.
* **מחסנאי**
לניהול עצמאי של מחסן. דרושה ידיעה בסיסית באנגלית.

RAYCHEM

נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים ונסיון למנהל הכללי רייקם (ישראל) בע"מ ת.ד. 859 גבעתיים.

לחברה מסחרית בהיקף ארצי

דרוש

איש מכירות בכיר

לריכוז נושא רחב בתחום השיווק לתעשיה ולמוסדות

הכישורים הדרושים:
* נסיון בקידום מכירות לתעשיה ולמוסדות
* גיל 30 עד 40, הופעה נאה.
* רשיון נהיגה הכרחי, רצוי בעל רכב.

תפקיד בעל אתגר ואפשרויות התקדמות לאיש המתאים.

מועמדים תושבי גוש דן מתבקשים לפנות בכתב עם פירוט נסיון קודם וכישורים לת.ד. 33157 תל־אביב, עבור מס. 737.

هكذا من الاصل

מהנדסים · טכנאים · בימאים · שרטטים · מחסנאים ··· דרושים מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · קובנים

אוניברסיטת הנגב

מכרז מספר 73/14

אוניברסיטת הנגב מודיעה על משרות פנויות: —

1. במחלקה להנדסת חשמל

א. הנדסאי לאלקטרוניקה
למעבדה סיפרתית

הכישורים הדרושים: בוגר בית ספר להנד־סאים. נסיון של שנה אחת לפחות במעגלים סיפרתיים ובמחשבים. ידיעה טובה בשפה האנגלית.

הדרגה המוצעת: תקבע בהתאם לכישורי המועמד.

2. במחלקה לגאולוגיה

ב. טכנאי כימיה

הכישורים הדרושים: בוגר בית ספר לטכנ־אים. בעל נסיון של מספר שנים במחקר ומנוסה בהפעלת מכשירים.

תנאי העסקה: המועמד שיתקבל יועסק על תקציב מחקר על פי חוזה מיוחד ודרגתו תקבע בהתאם לכישורים.

3. במחלקת המנגנון

ג. עוזר למנהל המנגנון
לענייני נוהלים ושלוחות

הכישורים הדרושים: נסיון של 5 שנים לפחות בהנהלת חשבונות ובנושא כח־אדם. התמצאות בחוקי עבודה וניכויי מס מעבי־דים. ידיעת השפה העברית על בוריה וידיעה טובה בשפה האנגלית.

הדרגה המוצעת: י"ג—י"ד בדרוג האחיד.

מילוי התפקיד מחייב יום עבודה מפוצל ו/או שעות נוספות רבות.

ד. פקיד מנגנון
ה. פקיד משכורת

הכישורים הדרושים: בוגר ביה"ס תיכון וקורס הנהלת חשבונות. נסיון של 3 שנים לפחות ברישום ומעקב בנושא כח־אדם ו/או הכנת משכורת בשיטות מיכון. ידיעת השפה העב־רית על בוריה.

4. מזכירת מחלקה
לגאולוגיה, מתמטיקה, קשרי צבור, ביולוגיה.

הכישורים הדרושים: בוגרת תיכון, נסיון של 3 שנים לפחות כמזכירה. ידיעת אנגלית ועברית על בוריין ונסיון בהדפסה בשתי השפות.

הדרגה המוצעת: תקבע בהתאם לכישורי המועמדת.

כל המשרות הינן מלאות

●

למועמדים מחוץ לבאר־שבע תינתן עזרה בדיור

פניות בכתב בצרוף תולדות חיים ותעודות יש לשלוח עד יום ו' 3.8.73 אל מחלקת המנגנון, אוניברסיטת הנגב, ת.ד. 2053 באר־שבע, מיקוד 84120.

נא לציין על המעטפה מספר המשרה המבוקשת

לסוכנות אניות באשדוד

דרוש
מפקח ימי

בעל נסיון,
דובר אנגלית ובעל רכב
שכר נאות לאיש המתאים.

●

לפנות בטלפון למנהל אשדוד: 23111 (055).

דרוש
מהנדס כימאי

התפקיד:
תכנון והפעלה של מתקן כימי.
הכישורים:
1. ידיעת אנגלית
2. רצוי נסיון קודם של כשנתיים

המעוניינים יפנו בכתב יד תוך פרוט ידיעות מקצועיות ונסיון קודם לת.ד. 1929 חיפה.

לחנות הלבשה באזור תל־אביב

דרוש ים/ות

1. **זבן/ית**
בעל/ת נסיון בענף הקונפקציה
2. **קופאי/ת**

על המעוניינים לפנות בכתב לת.ד. 16284 ת"א עם ציון התפקיד על המעטפה.

דרושים

1. **טכנאי אלקטרוניקה**
2. **מרכיבה/מחווטת אלק.**

רצוי ידע בעבודות משרד
נא לכתוב לת.ד. 758 חיפה או טל. 661630

לבית־ספר תיכון־מקצועי „עמל" בצפון הארץ

דרושים
מורים ומדריכים

לשנת הלימודים תשל"ד
במקצועות הבאים: —
* מהנדס אלקטרוניקה
לריכוז המגמה והוראת המקצוע
* מהנדס חשמל
* רכז למחלקות עיבוד שבבי (חרטות, כירסום והקצעה).
* מדריך למסגרות מכנית
* אנגלית

למתאימים מובטח דיור במקום כולל תנאים מיוחדים

נא לפנות בכתב־יד, למר כבודי צבי רח' טרומ־פלדור 26 חיפה, טל. 04-223385.

למפעל תעשייתי דרושים:

1. **פקיד/ת ייצור**
לעבודה במשרד הנדסת ייצור. קיימת אפשרות לכיסוי הוצאות שכר לימוד בקורס טכנאי ייצור. נדרשת השכלה של 11 שנות לימוד לפחות.
2. **מכונאי מכניקה עדינה**
3. **עובד/ת ביקורת איכות**
השכלה של 10 שנות לימוד לפחות.
4. **מזכירה כתבנית-אנגלית**
5. **מזכירה כתבנית-עברית**
למזכירות כתבניות אפשרי תשלום לפי שעות עבודה (5 ל"י לשעה).

לפנות בכתב יד לת.ד. 3682 ירושלים

כור מתכת בע"מ

דרושה
מזכירה ראשית
לפרויקט
ליד שדה התעופה לוד

תנאים מיוחדים

ידיעת השפות אנגלית עברית על בורין, כולל הדפסה בשתי השפות.

לכתוב לרמ"ית כח אדם כור מתכת, האומן 1 חולון, או טלפון 855115.

מפעלי דפוס בתד
בריבית וינר
ירושלים

דרוש
אחראי
למשמרת לילה

לאנשים בעלי נסיון מובטחים תנאי עבודה ושכר טובים.

●

לפנות לת.ד. 7145 ירושלים
טלפונים: 521201, 527204.

למפעל גדול לדיהוט
באיזור חיפה

דרושים

1. **בוגרי בית ספר מקצועי במגמת מכונאות**
לאחר שרות צבאי, לאחזקת מכונות.
2. **פקיד למשרד יצור**
בוגר בית ספר מקצועי או תיכוני, יוצא צבא.

לפנות טלפונית 722667—04

לחברת בנין ציבורית
דרושים

מנהלי עבודה
מעולים

לעבודה במרכז הארץ

●

לפנות טלפון 03-56731
בשעות 8.00 עד 14.00

ארגמן בע"מ
מפעל לייצור מכונות צביעה מפלדת אל־חלד

חברת בת של
ארגמן מפעלים לצביעת טקסטיל בע"מ
אזור התעשיה יבנה

דרוש
מנהל מפעל

הנתונים הדרושים:
1. מהנדס מכונות מוסמך.
2. נסיון בניהול מפעל לפחות 10 שנים.
3. נסיון בעיבוד מתכת (עיבוד שבבי, ריתוך, עיבוד פחים מפלדת אל־חלד).

רצויה שליטה בגרמנית ובאנגלית.

✶

לפנות בכתב יד לפי הכתובת הנ"ל
— סודיות מובטחת —

קרן הנגב —
מדרשת
שדה בוקר

דרוש
מנהל בית ספר תיכון במדרשת שדה בוקר

כישורים: בוגר או מוסמך אוניבר־סיטה בעל תעודת הוראה. בעל נסיון בניהול ביי"ס מקיף.
מגורים במקום
קיימת אפשרות העסקת בת זוג

●

לפנות לקרן הנגב — שד' שאול המלך 35, ת.ד. 33145 תל־אביב.

לקונצרן גדול בענף ההלבשה

דרושים

★ מנהל ייצור
(מהנדס או הנדסאי בכיר)

דרישות המשרה: נסיון של 3 שנים לפחות בניהול ייצור עצמאי — רצוי בענף הקונפקציה.

★ מזכירה
(עברית אנגלית)

●

נא לפנות לת.ד. 1736 ת"א 61000 עבור מס. 117. סודיות מובטחת.

מפעל תעשייתי גדול
באזור רחובות

מעונין להתקשר עם
חברה קבלנית רצינית
לטפול בנקיון ושמירה

לכתוב: ת.ד. 3319 תל־אביב, עבור „נקיון ושמירה"

"ע.מ.י.ת" — עיצוב מערכות, ייצור ותכנון בע"מ

דרוש

למפעל תעשייתי
בענף המתכת בחיפה
מנהל כללי

כישורים דרושים: השכלה אקדמאית, התמחות בתחומי כלכלה ומינהל, נסיון ניהולי של שבע שנים לפחות, גיל בין 35—40.

לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים ל„ע.מ.י.ת" בע"מ, רחוב מוריה 5, חיפה.

לארגון צבורי ארצי

דרושים:
1. **פקידה כתבנית**
2. **נערה לעבודות פקידות**

ידע בהדפסה, הבנה בתיוק ועבודות משרד
— תנאי שכר טובים —
לקביעת ראיון: טל. 252372

דרושים
צעירים

לאחר שרות צבאי

ללימוד הרכבת מעליות

שכר עבודה גבוה + פרמיות מהיום הראשון

●

לפנות במקום ביום א' 29.7.73 בין השעות 8—10 בבוקר.

מעליות ישראליפט
רח' הקישון 31, (אזור התעשיה) בני־ברק

ליגה מפעלי סריגה וקונפקציה בע"מ

מחפשת
מהנדס ייצור
למחלקת הקונפקציה

רצוי עם נסיון בקונפקציה

תנאים טובים לאדם המתאים

המעוניינים יפנו בכתב יד לת.ד. 120 קרית־גת, למחלקת כח־אדם, עבור „מהנדס ייצור".

למפעל מתקדם במכניקה מדויקת
דרושים

בוגרי
בתי ספר מקצועיים במגמה מכנית

רווקים ולאחר שרות צבאי
לעבודה בשטח הפנאומטיקה
ומכניקה מדויקת

העובדים יישלחו לתקופת השתלמות בת שנה עד שנתיים לארצות הברית

לפנות: ת.ד. 36 יהוד, 56000.

משרד החינוך והתרבות
המחלקה לחינוך מבוגרים
המדור להדרכת הורים
רח' יפו 19, ירושלים.

דרושים מרצים
לחוגי הורים

להרצות או להנחות חוגי הורים באזורי הדרום, חיפה והצפון, בשנת תשל"ד.

פסיכולוגים, רופאים, עובדים סוציא־ליים ועובדי חינוך בעלי נסיון בהדרכת הורים או כאלה שהוכשרו לכך, יפנו בהקדם בכתב לכתובת שלעיל בצירוף כתובות מפורטות, השכלה ונסיון.

(מרצים שכבר מילאו שאלונים אינם צריכים לפנות שנית).

דרושה
פקידה כללית
כולל עבודה במרכזיה

התקדמות מובטחת.
שעות העבודה: 8.00—16.00
(אפשרי שעות מפוצלות)
התחלת העבודה מיידית

✶

מועמדות רציניות תפנינה:
חברה לשיווק מכשירים בע"מ
רחוב הנביאים 14 תל־אביב טלפון 225497.

מסגר מכני

אם הנך בעל שתי שנות נסיון ויותר, בעבודות זיווד לציוד אלקטרוני

הצטרף אלינו ותרוויח יותר

●

פנה עוד היום לת.ד. 16284 תל־אביב עבור „מסגר מכני" ונזמינך לראיון.

— סודיות מלאה מובטחת —

עיסוק
חברה לקדום הכוונה והעסוקה
ת"א, שדרות בן ציון 12, טל. 231173

דרושים:

מהנדסים מכונות — מנהל טכני לאזור חיפה (876) מנהל אגף טכני בקונצרן ראש אגף שרותים טכניים (878) מנהל ייצור במפעל מתכת (789) מכירות מהנדסים בנין — ביצוע (881,2,3) לחו"ל מהנדס כימאי — למפעל בענף מזון אקדמאי — מנהל מפעל ארגוני/אמנותי כושר ארגון וניהול כספים, שפות מנהל אגף אספקה נסיון בתעשיה מנהל חשבונות ראשי (866) סוג ב/ד שכר עובדים (889) תמחיר (890) מיכון מזכירה — מנהל משרד (892,3) מזכירת מנהל הנהלה, עברית — אנגלית (895) הנדסאי — מכונות (896,7,8) חשמל בנין (900) אלקטרוניקה (901) כימיה

ארגמן בע"מ
מפעל לייצור מכונות צביע מפלדת אל־חלד

חברת בת של
ארגמן מפעלים לצביעת טכסטיל
אזור התעשיה יבנה

דרוש
מהנדס פתוו

הכישורים הדרושים: מהנדס מכ' בעל ידע בהידרומכניקה ובעל נסיון 5 שנים לפחות.

המעוניינים מתבקשים לפנות בכתב לפי הכתובת הנ"ל.

— סודיות מובטחת —

מכרז מספר 3/ע'
למועצה המקומית אור־יהודה
דרושים

1. **עובד סוציאלי** לטיפול בילד וב במסגרת בית־הספר.
2. **עובד סוציאלי** לטיפול במשפחה.
3. **עובד סוציאלי** לטיפול בקבוצות במסגרת פרויקט שרות מיוחד — משרה.
דרישות המשרה: כשיר לעבודה סוציא או בוגר אוניברסיטה במקצועות סוציול ופסיכולוגיה.
4. **מדריך** לעובדים סוציאליים —
1. הדרכת עובדים בטיפול במשפחה.
2. הדרכת עובדים בטיפול בילד ובנוער.
הכישורים הדרושים: תואר אקדמאי בודה סוציאלית עם נסיון בהדרכה או קורס להדרכה במכון להכשרת עוב סוציאליים. קיימת אפשרות להעסו חלקית.
5. **מדריכים** לעבודה חינוכית טיפולית ילדים בגיל בית ספר בשעות 12.00—00. **הכישורים הדרושים:** נסיון קודם בעב עם ילדים.
הדרגות תינתנה בהתאם לכישורים המועמדים.

על המעוניינים לפנות אל מזכירות המועצה המקומית אור־יהודה ולמלא שאלון אישי עד 15.8.73.

לתעשית מוצרי חשמל
יזרום ירושלים

דרוש
איש אחזקה

הכישורים: בוגר בי"ס מקצועי במגמ מסגרות מכניות, רצוי נסיון במכניק עדינה.

לפנות בכתב לת.ד. 1414 ירושלים

לצה"ל דרושים
לעבודה מלאה באזור תל־אביב

1. **עורך טכני**
לעריכה והרגום של ספרות טכנית תעופתית. רצוי טייס לשעבר או מכונאי מטוסים. הדרישות: נסיון בעריכה; שליטה מלאה בעברית ובאנגלית.
2. **שרטטים-גרפיקאים**
3. **כתביות**
להדפסה על מכונת כתיבה חשמלית תנאי השכר והדרגה, יקבעו בהתאם לכישורים ועל סמך בחינה וראיון אישי בפניה.

נא לציין ד.צ. 2704 עבור א. גולן

עזור מעריב

המשרד הראשי: בית מעריב רחוב קרליבך 2:
המגף והמוכר לקבלת מודעות בת"א: שדרות רוטשילד 33. מ־8 בבוקר עד 6 בערב
מחיר מלה: ביום חול — 1.25 ל"י בערבי־שבתות וחגים — 1.50 ל"י

עסקים

בהזדמנות דחוף חנות מכולת בצפון ת"א למסירה .414056

מספרה במרכז גבעתיים, פרנסה טובה טלפון: .201616

להשכרה מספרה לנשים בעלת חוג לקוחות רחב כולל מחלקה לכלות וקוסמטיקה. טלפון .849176

למכירה ביהל"ד למטפלים כולל בנין .416048

להשכרה בכרמל־בני ישראל, קרקע 80 מ"ר .233784

דרוש משקיע עד 50,000 ל"י לשוק מוצר חדש .237441

אולמות

אנו מטפלים במיוחד באולמות בכל גודל ובכל מקום. „שביט" .614391

מכירות

(המשך המדור בעמוד 6)

מקררים

רהיטים

חיות בית

קניות

צילום

משרדים

מבני תעשיה

שטחים

חנויות

מכונות תפירה

תנורי חימום

תנורי בשול ואפיה

כל מה שאתה מעלה על דעתך, ועוד הרבה יותר — תוכל למכור ולקנות בלוח מעריב

לקראת החגים

לוח מעריב - לוח מס' 1 - הרווח החייה של מ"פ (מערך פרסומי)!

עזור מעריב

העתון הנפוץ ביותר במדינה

מודעות ל־ עזור מעריב לוח מס' 1 מתקבלות:

בתל־אביב: בית „מעריב" מחלקת המודעות רח' קרליבך 2 · סניף „מעריב", ת"א, שדרות רוטשילד 33 · בסניפי „דחף": דיזנגוף 116 (פתוח עד חצות) · אלנבי 123 · ביהודה 7

בירושלים: סניף „מעריב" רח' הלל 14/16 · סניף „דחף" המלך ג'ורג' 19

בחיפה: סניף „מעריב" רח' הנביאים 32 · סניף „דחף" הרצל 11 ובכל משרדי הפרסום

בבאר־שבע: סניף „מעריב" רח' הפלמ"ח 81 · סניף „דחף" רח' ההסתדרות 78

בכל סוכנויות „מעריב" בארץ ובכל משרדי הפרסום

מעריב
המשרד הראשי: בית מעריב, רחוב קרליבך 2;
המשרד המרכזי לקבלת מודעות בת"א: שדרות רוטשילד 33.
מ־8 בבוקר עד 6 בערב
מחיר מלה: ביום חול — 1.25 ל"י; בערבי שבתות וחגים — 1.50 ל"י

כלי רכב

שרותי רכב

מסמ, הרצות, בדיקות אצל ס.ט.ס. בגריברג, 280892, חיפה 721339, ירושלים 39298.

מכוניות למכירה

רחוב המסגר 27, חלקי חילוף משומשים לכל סוגי הרכב, טל' 331

ידידי פולקסווגן משומשות: בכל יום א' במדור ההלפה — כביש הרצליה אחרי אינטרקונטיננטל...

...

1968—1969

...

1972—1973

...

1970—1971

...

1966—1967

...

1964—1965

...

עד 1963

...

חידוש במדור הרכב

מאות מודעות רכב מתפרסמות מדי ערב שבת ב"לוח מעריב". מספר זה הולך וגדל.

כדי להקל על המפרסם ועל הקורא כאחד, מופיע עתה סווג בתוך המדור הזה לפי שנת הייצור של המכונית. חידוש זה מגביר את סיכוייך למצוא את מבוקשך.

מאות עסקות במליונים לירות מתבצעות מדי שבוע באמצעות לוח מעריב.

המשך מכוניות למכירה בעמוד 6

בתי ספר לנהיגה

...

חקלאות

...

מכוניות להשכרה

...

ביקוש מכוניות

...

אופנועים וקטנועים

...

(המשך המדור בעמוד 6)

טרקטורים

...

טכסים

...

מגרשים

...

(המשך המדור בעמוד 6)

תריסים

...

המשרד הראשי: בית מעריב רחוב קרליבך 2: הסניף המרכזי לקבלת מודעות בת"א: שדרות רוטשילד 33 מ־8 בבוקר עד 6 בערב
מחיר מלה: ביום חול — 1.25 ל"י בערבי שבתות וחגים — 1.50 ל"י

שידוכים

[illegible]

(המשך המדור בעמוד 6)

בת זוג

[illegible]

בן זוג

[illegible]

(המשך המדור בעמוד 6)

טיולים

[illegible]

(המשך המדור בעמוד 6)

קייט

תיירים להשכיר בעצת להורשי ... בשקום כרכוז 03-225235

חוגים

מתאר"ן אגוד לפתח סדר חברתי בדרכים בלתי שגרתיות על בסיס התנדבותי אקדמאי, סטודנט ר משכיל, נשמח לעזרתך ת.ד. 36229 תל־אביב.

בנות 17—23 המעוניינות להצטרף לחברת סטודנטים כתובנה לת.ד. 37063 תל־אביב.

[illegible]

ריקודים

[illegible]

(המשך המדור בעמוד 6)

כלי נגינה

פסנתר כנף קטן למכירה לרגל נסיעה בהזדמנות. טלפון 285720.

למכירה מערכת תופים לודוויג צבע זהב חדש גודלמן. צה"ל 79/4 כרמיאל.

"רסיטל" יבואני כלי נגינה מכל הארצות, אורגנים, גיטרות ואקורדיונים, לימודים ובסימונות — בן־יהודה 148 239891.

בהזדמנות אקורדיאון מאולף, 120 בסים, מצויין — 733441.

פסנתר כנף "אובל" מצב מצויין. 1.80 טלפון 851503.

פסנתר ביבי גרנד בקר למכירה. טל. 336119 ת"א.

פסנתר כנף בכשטיין 2.05 מצב מצויין טלפון 851503.

כנור גרמני בן 90 שנה במצב מצויין, למכירה בהזדמנות בלתי רגילה, לפנות אל טל' 02-232905.

בהזדמנות קלרינט "לה בלנק" חדש 900 ל"י 747924.

אקורדיאון הוהנר + אמפליפייר כרמל אורגינאל בהזדמנות — טל. 414652.

מחסן למסנתרים חדשים ומשומשים. הרצל 55, ראשון. 745721.

[illegible]

(המשך המדור בעמוד 6)

סירות

סירת גומי 4 מקומות עם אמורות להרכבה מנוע בהזדמנות. 700 ל"י. 863513.

[illegible]

מזגני אויר

[illegible]

נופש

[illegible]

חלק מהכנסות התערוכה, הן קודש למילגות לאמנים.

לוח מעריב

המשרד הראשי: בית מעריב רחוב קרליבך 2: הסניף המרכזי לקבלת מודעות בת"א: שדרות רוטשילד 33. מ־8 בבוקר עד 6 בערב

מחיר מלה: ביום חול — 1.25 ל"י בערבי־שבתות וחגים — 1.50 ל"י

דירות

מבצע קלרין „דירה + דירה חינם" כל היתרונות לקלרין דירות המבחר הגדול ביותר ומבחר ביותר בכל עיר. היחס השרות והתנאים הם שם דבר והיום בנוסף לכל הפלוסים גם „דירה פלוס דירה חינם" בקלרין דירות, בתים, רחובות, ראשון לציון.

„דירודירות" נתניה הכונו לפתיחת משרדנו ברחוב הרצל 30.

„מבצע קלרין דירה + דירה חינם". מבצע קלרין „דירה + דירה חינם" המבצע המהפכני של קלרין דירות.

„דירודירות" נתניה הכונו לפתיחת משרדנו ברחוב הרצל 30.

מבצע קלרין „דירה + דירה חינם" שאל עליו במשרדי קלרין ראשון־לציון, רח' רוטשילד 38, בתים, רוטשילד 32, רחובות, רח' בית הפועלים 6. מעולם לא ניתן לך צ'אנס טוב יותר מאשר מבצע קלרין „דירה + דירה חינם".

בפתח תקוה דירות פאר ויוקרה — 4—3—3½ חדרים ב„דירות גינדי" חיים עוזר 28 .905593

„דירודירות" נתניה הכונו לפתיחת משרדנו ברחוב הרצל 30.

לזוגות צעירים בפתח־תקוה 3 חדרים 87,000, הרשמה 2000, תוך 38,000 בתשלומים 27,000, משכנתא 20,000 ב„דירות גינדי", חיים עוזר 28 פתח־תקוה.

בפתח־תקוה פתרון לבעיותיך ברכישת דירה בחברת „גן" תמצא מבחר של מאות דירות בכל חלקי פתח־תקוה משכנתאות והלוואות לא צמודות „גן" חברה לבנין חיים עוזר 20 פתח־תקוה.

ברחובות הדירה האידיאלית עבורך דירות בנות 3 — 3½ — 4 — 5 חדרים החל מ־75,000 ל"י לכניסה מיידית לפנות „דירות גיל" הרצל 185 (במסג' מול המשטרה) טל' 956959.

בכפר־סבא הוד השרון — רעננה מבחר דירות ממקור ראשון „דירות שרון" רח' וייצמן 106 כפר סבא טל' 923633.

בכפר־סבא וברעננה מכור דירות בתנאי תשלום מצויינים. „דירות דירות", ויצמן 66 כפר־סבא, אחוזה 100, רעננה — 927541.

באמצעות „הזכות" דירות 3 חדרים כולל כל השכלולים החל מ־77,000. דירות 4 חדרים החל מ־100,000. [illegible]

מרתון אמריקה הזובות מציעה דירות 2½—5 חדרים במקומות היפים בעיר. הרצל 185, רחובות. 955766

ברמת־אביב „מרכז דירות" לתיווך, מכירה, קניה והשכרה. ברודצקי 33. 413848

לסגור התלמה הזמנתו עלון מרשמי עגבניות חינם — ת.ד. 2253 תל־אביב.

(המשך המדור בעמוד 6)

בגבעתיים, במרכז למכירה דירות בנות 2½—3—3½, לוקסוס מלא. לפנות במקום: רח' דוד שילר 30, טל' 417990, 866973.

בחולון, תחלה המכירה דירות בנות 4 חדרים לוקסוס מלא, בנויות במעלה. ברחוב שלום עליכם. אחים דוידזון. טלפון 37030.

חברת „גן" בונה למכירת דירות בגדלים שונים ובכל חלקי פתח תקוה. בתכנון והביצוע המעולים של חברת „גן" (הלוואות ומשכנתאות לא צמודות). „גן" חברה לבניין, חיים עוזר 20, פתח־תקוה.

בניה באיכות מעולה בצפון תל־אביב ובבתים. רז, חברה לבנין טלפון 364262 בשעות 10.00—13.00, 17.00—19.00.

נמשכת המכירה באיזור החדש בחולון (קרית־שרת, שדרות ירושלים) דירות בנות 3—4—4½ חדרים. פרטים: „אחים פינקלשטיין" הנשיאים 2 חולון טלפון: 846246.

בראשון־לציון: בשכונת היוקרה אברמוביץ מול המרייקם „רמת אברמוביץ" — 3 — 3½ — 4 חדרים. הבנה מעולה, גן ישראים ופינת משחקים. „דירות גינדי" הרצל 59.

„דירעם" רעננה אחוזה 127 בין רעננה והרצליה — דירות ווילות. 981570

דירות 2½ חדרים בצפון לפנות: „אחים אלעזר" יהודה המכבי 37 ת"א.

אחים בנאי בונים דירות פאר 3—4 בחולון, סוקולוב 14, בבתים ביאליק 3 843464.

בפתח־תקוה ובראשון־לציון אין לגינדי מתחרים!!! במבחר! במחיר! ובשרות!

לשאור עוד 2 דירות בבנין לזוגות דתיים בראשל"צ, בכל דירה סוכה. אחים פרטיגו, רוטשילד 58 ראשון־לציון 4.30—7 אחה"צ.

דניאל חברה לבנין בע"מ בונה בחולון דירות פאר בנות 2½—3 חדרים ברח' סוקולוב פינת רח' קאפה. לפנות רח' סוקולוב 27 חולון. טל' 847750 בשעות 4.30—6.30.

דניאל חברה לבנין בע"מ בונה בחולון דירות בנות 4 חדרים עם לוקסוס מלא, הסקה מרכזית. לפנות רחוב סוקולוב 27 חולון, טל' 847750 בשעות 4.30—6.30.

בחולון „שירוני" מציע 4 חדרים בבנין 4 דיירים. שדרות קוגל 34.

(המשך המדור בעמוד 6)

1—1½ חדרים

חדר וחצי + מרפסת סגורה + טלפון דירה יפה עם כל הנוחיות אבן גבירול 173 מחיר: 90,000 ל"י להתקשר מ־9—13 טל' 56639 מיום א'.

בבתים דירת חדר בהזמנות ברחוב ההגנה — 38,000. בניה מיידית. 866239

למכירה דירת חדר בהדר־יוסף 25,000 ל"י, טלפון 263475.

בגבעתיים 1½ חדרים + הול, 2 מרפסות. [illegible] 23, כהן אברהם.

בהזדמנות!! למכירה ליד כיכר דיזנגוף דירת חדר גג + 60 מ"ר גג ב־55,000 מוכן והיתרה בתשלומים. 344624

דירת 1½ ברחוב [illegible] 25 פרלמן מיום.

בצפון דירת חדר נאה מאד + מרפסת סגורה לחצי חדר + שיפורים טלפון 241813

למכירה דירות חדר וחצי הול שתי מרפסות בצפון טל' 263756

למכירה מיידית דירת חדר וחצי מרפד בבני־ברק במרכז טל. — 908304

דירת חדר מרוהטת, מזיתית, מרפש גבוה במרכז ת"א. לטלפן 612220

למכירה דירה חדר והול במקום מרכזי ושקט בבתים. 863060

בבתים דירת חדר + כל השרותים ברחוב ירושלים ק"ב. לפנות „ציון" העצמאות 61.

1½ חדר במרכז בתים ק"ק לפנות „ציון" העצמאות 61.

(המשך המדור בעמוד 6)

2 חדרים

בבני ברק דירת 2 חדרים גדולים ומאוררים טלפון — 781804, תוך משכנת.

2 חדרים בגבעתיים (ליד בורסה) + מטבח גדול + 2 מרפסות, טלפון 794514 (לא בשבת) אפשר לראות: בשבת מ־9—12 בצלנסון 102/א'.

דירת 2 חדרים + מ"א בצפון ת"א, ע"י שדרות נורדאו. — 452041

דירת 2 חדרים צ"פ הפינרפת, קומה ג'. 726322

ברמת־גן מקום מרכזי ושקט, 2 חדרים גדולים והול ק"א. נחו 18, ארליך 724156

בהזדמנות כניסה מידית, 2 חדרים קומה ב' חזית, במרכז [illegible] (ע"י רמב"ם פנת סוקולוב) אחה"צ.

בצפון ת"א למכירה דירה בפאר ארת, 2 חדרים, טל' 452467 אחה"צ

למכירה דירה 2 חדרים ק"ב, בצפון תל־אביב. 240342

דירת 2 חדרים. טלפון 739919 שינקין 79, גבעתיים.

בהזדמנות ברחוב רוטשילד בת"ח 2 + הול אחורי שיפוץ 7,000 + 50,000 — 100 ל"י לחודש. טלפון 981924

ביד אליהו 2 חדרים + גינה אשרות להרחבה קומה אחת בית טולי. פרגולין 14 כהן.

בבני־ברק דירת 2 חדרים + הול טלפון 786734

במרכז רמת־גן 2 חדרים בחזית. הרואה 115. 781615

למכירה דירה 2 חדרים רח' אלקלעי 3 ראשל"צ. טלפון 943299

למכירה דירת גג בצפון ת"א, 2 חדרים הול גדול, מרפסת גג גדולה, ארונה קיר, כיוון אויר. 525,000 ל"י. לפנות טלפון 612293

בצפון ליד ועד־הפועל, קומה ראשונה, דירת 2 חדרים גדולים והול, מתאים למשרד, מרפאה ולמגורים. טלפון 249993

במרכז גבעתיים 2 גדולים + חצי, פרטר גבוה, בבנין 2 קומות עם שיפורים. 92,000 — 732652 בשעות הערב בלבד.

2½ חדרים

[illegible]

3 חדרים ויותר

[illegible]

וילות ובתים

[illegible]

(המשך המדור בעמוד 6)

דירות למכירה

104 מ"ר ב־85,000 עלית בראשל"צ + מסים + רמונג. עלי הנרדום 19, גילבוע.

בבתים בהזמנות דירות בנות 3 ו־4 חדרים לכניסה מידית וכן דירות בכל הגדלים. לינובער — פיינברג, שד' העצמאות 29. 871949

תן לדירתך למכירה וקנה באמצעותנו דירה חדשה. „תיווך תמארה", רוטשילד 28 בתים.

במרכז פתח־תקוה למכירה דירות פאר 4 חדרים, כניסה 3 חודשים. לפנות במשרדים „נממוס", רחוב ההגנה 17 פתח־תקוה, טל' 919383.

בפתח תקוה חברת „גן" בונה למכירה דירות בגדלים שונים ובכל חלקי פתח תקוה. בתכנון והביצוע המעולים של חברת „גן" (הלוואות ומשכנתאות לא צמודות). „גן" חברה לבנין, חיים עוזר 20, פתח תקוה.

ברחובות מציעה חברה „ארמון מזרח" דירות פאר למכירה בנות 3, 3½, 4½ ו־5 חדרים, דירות גג, במקום מרכזי, לוקסוס מלא, כולל הסקה ומעלית. רחוב הרצל 178, טלפון 954138.

בפתח־תקוה ליד מוזיאון נוף, דירות בנות 3—4 חדרים, בנית לוקסוס. לפרטים, בשעות 9.00—13.00 במקום הבניה: רח' שרת, ליד המוזיאון, או במשרד בבני ברק, רח' ז'בוטינסקי 20, טל' 786191/2.

מבצע כזה עוד לא היה. קלרין דירות נותנת לך את צ'אנס חייך. הדירות הטובות ביותר בכל עיר. המבחר הגדול ביותר בכל עיר ועכשיו מבצע קלרין „דירה + דירה חינם" המבצע המהפכני של קלרין דירות. בדוק אפשרות השתתפותך בו באחד ממשרדי קלרין.

רציני — לקנות דירה זה רציני. לכן בוא לחברה הרצינית ביותר שלה המבחר הטוב ביותר בכל עיר, הדירות הטובות ביותר בכל עיר והתנאים הנוחים בכל לציון, בתים ורחובות על מבצע — „דירה + דירה חינם". שאל בקלרין דירות על מבצע קלרין „דירה + דירה חינם". זכור הדירות הטובות ביותר בראשון־לציון, קלרין דירות. המבחר הגדול ביותר בעיר רחובות, קלרין דירות. רוטשילד 38 ראשון־לציון.

„דירודירות" נתניה, הכונו לפתיחת משרדנו ברחוב הרצל 30

ברמת־גן 3, 130,000 — 2½ 85,000 — 2, 70,000, חלק במשכנתא. 783094

ברמת השרון בסביבה שקטה, דירות מאווררות בנות 5—4—3½ חדרים, הסקה מרכזית, אנגלו־סכסון רמת השרון, טל. 774244

ברמת השרון, דירות מאווררות 3, 3½ ו־4 חדרים, בניה מעולה, הסקה מרכזית, חדרים גדולים, במקום גבוה ושקט. מחיר החל מ־130,000 ל"י. נשיונל נכסים בע"מ, סוקולוב 72 רמת השרון טלפון 772315

3½ חדרים בבתים לכניסה מיידית, ק"א, ע"ע, חזית, 2½—3 חדרים בבניה. „דלמה" ירושלים 24 בתים טלפון 874435

בצפון, 5 + גג, 5, 4½ + גג, 4, 3½, 3 + גג, 3, 2½ + גג, 2½ תריסות — 452772

לפני שאתה קונה דירה — קבל בית עגבניות, לקבלת עלון מרשמי עגבניות שלחו גלויה לת.ד. 2253 תל־אביב.

בראשון לציון!!! אנו לא זקוקים לארכות, אנו מציעים דירות [illegible] — „ארות פיתוח" תנאים מצויינים ב„דירות הפארק", הדירה המוכחרת — הרצל 59, טל. 946858

בבתים ובחולון: ברחוב ההסתדרות דירות לוקסוס 3, 3½, 4 חדרים לטלפן 879056 רוטשילד 32 בת ים

ברעננה במקומות היפים, דירות 3 חדרים החל מ־103,000 ל"י, 4 חדרים החל מ־125,000 ל"י, הסקה מרכזית ושפורים נוספים. אנגלו־סכסון רעננה, אחוזה 153, טל. 931342

ברמת השרון בשדרה היפה ביותר דירות מאווררות 3 חדרים, לבנות במקום „בירה" בע"מ, שדרות ביאליק 5, או בשיכוני: תל־אביב, אבן גבירול 2, טלפון 256686 בשעות 17.00—19.00.

בקרית [illegible] — יהוד, דירות רווחה 3 ו־3½ חדרים, [illegible] „ריטקו" ת"א, 1, טל. 622222

בהרצליה פיתוח, דירות לוקסוס, 3—4 חדרי שינה בבניה, [illegible] בכחיר החל מ־230,000 ל"י — אנגלו־סכסון הרצליה פיתוח, טל. 930261/3

קבלני בנין

בבתים הדירות הטובות ביותר המבחר הגדול, אין לו מתחרים קלרין דירות. שאל במשרדי קלרין אם גם אתה יכול להשתתף במבצע „דירה + דירה חינם". קלרין דירות בתים, רוטשילד 32.

מבצע קלרין „דירה + דירה חינם" שאל פרטים במשרדי קלרין ראשון־לציון, רוטשילד 38, בתים, רוטשילד 32, רחובות, רח' בית הפועלים 6.

ב„הרצליה הצעירה" דירות 3, 4 חדרים לכניסה מיידית — „דנרי" 243566

מרתון אמריקה דירות מציעה למכירה דירות פאר בנות 5—3½—2½ חדרים בכל אזורי הבניה בחולון מרתון אמריקה סוקולוב 45 בסמ' 854242

בהרצליה מציעים „אחים משיח" דירות פאר 4—4½ חדרים. 753107

5 חדרים, ק.א. חימום והסקה מרכזית כניסה מיידית 983332 18—20.

למכירה דירות פאר 3½ חדרים ברחוב בנגרשוב 75 ת"א לפנות במקום מ־9—11 ומ־4—5 טלפון 234875.

[illegible] הבצא רשימת הקבלנים בשוק קבלנים בללים לבנין.

במרכז פתח־תקוה למכירה דירות פאר 4 חדרים, כניסה 3 חודשים. לפנות במשרדים „נממוס", רחוב ההגנה 17 פתח תקוה, טל' 919383.

ברעננה „אברקונדו" דירות פאר 3—5 חדרים באתרים היפים בעיר, דירות בנות 2, 3, 3½

בחולון בונה ס.ב.ש. בכל אזורי העיר, דירות בנות 2, 3, 3½, 4, 4½ חדרים, דירות איכות זה המלה של ס.ב.ש. חולון, רחוב סוקולוב 70 א', טלפון 847263.

בהרצליה למכירה דירות בנות 3, 3½ ו־4 חדרים, לפנות טל. 738521

ש.ב.ר. חברה לבנין בע"מ, סוקולוב 77 חולון, בונה במקומות שונים בעיר לכניסה מיידית ובשלבי בניה 3—3½—4 חדרים, בנית מעולה, תנאי תשלום נוחים.

בהרצליה פיתוח לכניסה מיידית, 2 חדרי שינה, קוטג' 5 חדרי שינה, אנגלו סכסון הרצליה פיתוח, טלפון 930261/2

[illegible] דירות בראשון לציון: בבנין 8 קומות, בשכונת אברמוביץ 3 — 4½ חדרים נהדרים, לוקסוס מלא, כניסה בעוד 24 חודש תנאי תשלום נוחים במיוחד. „דירות ראשון לציון". רוטשילד 27 ראשון לציון. טלפון 948841

[illegible] למכירה דירות בנות 3 חדרים, ברחוב הרצל 56, טל. 443935

(המשך המדור בעמוד 6)

צומת מעריב

המשרד הראשי: בית מעריב רחוב קרליבך 2: הסניף המרכזי לקבלת מודעות בת"א: שדרות רוטשילד 33. מ־8 בבוקר עד 6 בערב

מחיר מלה: ביום חול — 1.25 ל"י בערבי־שבתות וחגים — 1.50 ל"י

דירות להשכרה

2 חדרים והול בשכון ביצו. פר־טים בטלפון 861291.

בשכ"ת 2 חדרים והול ברמת אביב דיזינגף 9 כניסה ב'. ב־שעות 18—16.

בבתים 3 חדרים בשכ"ת חדשה 50349 58805.

בבעתיים בשכ"ת דירה חדשה ריקה 3, כל השכלולים 251688.

בבתים 3 חדרים בשכ"ת חדשה 50349 58805.

בהרצליה בית 3½ + חדר + טלפון + חימום, בשכר חודשי. 982386.

בצהלה דירה 3½ לשנה ויותר 500 טלפון 775498.

להשכיר דירת 2 חדרים בשכ"ת ערדים כן טלפון 738886.

להשכיר 2½ חדרים ברמת אביב לשנה. טל' 862808.

להשכרה דירה 2 חדרים, 350, ביתן־זאב, שינקין 37 גבעתיים.

גרינפילד מציע: 1) רחוב טופז 4½ חדרים, הסקה מרכזית, 1,300 ל"י; 2) חדרים עם טלפון, כגון הול, כתאים למשרד, 600 ל"י. לפנות למשרד גרינפילד מקרקעין, הירקון 106, טלפון 232221.

במבחר הדירות שבידינו תמצא את דירתך ללא תווך 289841.

דירת 3 חדרים, גינה, כניסה לחוד, ק"ב, יד אליהו. 33647.

בראשון לציון דירה 3 חדרים חדשה, במרכז, בשכ"ת. 825382 לא בשבת.

להשכרה חדשה 3 חדרים בר"ג 754793, לא בשבת.

בשכ"ת 3 חדרים ע"י קולנוע "כבים" 57030 764230.

להשכרה למשרד או לדיור ב־כשכ"ת דירה שלושה חדרים ד' נחיות קומה א' ובבוקר 29. טלפון 57825.

בפתח־תקוה בשכ"ת דירות 4, 4½, 3, 2½, 1½ חדרים 912473.

בצפון 2 וטלפון ל־4 חודשים, ריקה. 252511.

בתל־אביב, גבול גבעתיים 3½ נו מרכזי, מעלית + תניה ב־220565 500.

ברמת־אביב 3 חדרים מרוהטים חלקית לטלפון 56856 ב־7—4.

ברמת־אביב 3 חדרים וטלפון קומה ב' 600. 417845.

בגבעתיים בשכ"ת 3 חדרים ומר־פסת גדולה. טלפון 252206.

להשכיר דירת 4 חדרים חדשה בלתי מרוהטת לשנתיים. — קרית קריניצי ליד תל־השומר 743714 10—9 בערב.

להשכרה בתל־אביב דירת 3 חדרים חדשה בשכ"ת 04715015.

בשכ"ת 4 חדרים, חדשה, 3½ רמבנדנט, 5 לוקסוס רמת־אביב, "זהבי". 265484.

בחולון 3½ חדשה לגמרי ריקה לשנתיים. טלפון 03/240784.

2½ בר־נבוך, דירה, מרד על גג קומה ב' 265632 "זמנון".

להשכרה 3 חדרים דירה ריקה על עמודים, כניסה פרטית, מ"ת 503118.

בשכ"ת בבנין חדש קומה 7 בצפון הדר טלפון 3 + חדרים + טלפון + תניה — 231519.

בראשון לציון 2½ חדרים ב־שכ"ת, אלקלעי 28 א'. 236036.

ברמת־אביב 2½, 550, מאווררת, גן, פרידיירי, טלפון. 441075.

בראשל"צ 3½, טלפון ואורגנה. 03-941153.

בבתים מרכז 2½ בשכ"ת, טל־פון, מזגן אויר ומעלית. 864524.

בת"א צפון להשכיר דירה 1½ ק"ב בשכ"ת. 761518 בערב.

להשכרה 3 חדרים חדשים, מ־ירושלים, רמת־גן. 724912.

בת־ים, בשכ"ת דירת 2 חדרים — הול. לפונה 382861.

(המשך המדור בעמוד 6)

בדמי מפתח

בדמים בצפון תל־אביב, דירת 3 + ארון קיר + 2 מזגנים. 244973.

4 חדרים ביהודה 30, טלפון 287771 אתה"צ, ת"א.

חדר + פנת מטבח ומקלחת ק"ג בצפון. 441798, 13,000.

למכירה בדמי מפתח, דירת 3 חדרים + הול גדול. קומה ג', הרצל 70 ר"ג טל. 726180.

בחיפה דירה ב־15,000—70,000 ובשכ"ת דירות ריקות ומרוהטות "לעמ" יפו־ישראל 8 תל־אביב. 612725.

להשכיר בדמ"פ דירה 1½ — דירות ביוזלי 50349 58805.

בהזדמנות ביוזלי בדמ"פ, חדר וילה, 2 חדרים, במקום המבוקש ביותר בגבעתיים.

בדמ"פ 4 חדרים בבזרהודה ע"י אלנבי, "בכואל" 57030 764230.

3 חדרים בדמ"פ מתאים גם לבית מלאכה, לפנות במכבש, ת"א, הירקון 3, הלדבים, תל־אביב.

בדמ"פ דירה גג גדולה ב־שדרות רוטשילד כניסה פיידית. 244061.

בדמ"פ נהדרים ג' חייל + 2 + אוורור ק"ב. 236303.

בדמ"פ תל־אביב, 4 חדרים, ק"ב. 14—16 266825.

36,000 2 חדרים, מטבח, מר־פסת ביוזלי, שבשכונה מיובקר רו ת"א.

(המשך המדור בעמוד 6)

דירות מרוהטות

להשכיר עד 31.8.73 דירה מרוה־טת יפה ואופנתית 2 חדרים גדולים, 2 חדרי שינה. מטבח גדול, הול, מקלחת. עם טלפון, צפון ת"א, יפה, שקט. למבוגרים בלבד. 624014 בשעה 3 אחה"צ.

3½ מרוהטים + טלפון. הדר 13, טל. 733604 797792.

3 חדרים דרום פלאשר — בבינה נוה שאנן. 773562.

להשכרה דירה 3 חדרים 350 ל"י. 231173.

לתקופה הקיץ, לתיירים, דירה 3 חדרים בהרצליה ת"א מרוהטת, טלפון, עם בית. 858600.

להשכרה 3 חדרים מרוהטים ב־דרום טלפון 873530.

בשכר חודשי

להשכרה דירה 3 חדרים חדשה בשכר־חודשי טלפון 444835.

ברמת־אביב בשכ"ת 3 חדרים ק"ב, כניסה פיידית 224487.

בשכונת־אביב בשכ"ת 3, חדשה + מים חמים + מעלית ר־פרידיידר וגז. 410616.

בבאר־שבע — 4 חדרים פיידי טלפון 222526 מ־14 גם בשבת.

בסביבות חודשית 3 חדרים ב־קרבת האוניברסיטה. לטלפן — 415323 בערב 52581/30.

בשכ"ת דירת 3 חדרים בכבר בות הבימה מתאים לעו"ד. 280517.

ברמת אביב במרכז בשכ"ת 2½ חדרים ריקים. טלפון 418705 411450.

דירת 3 חדרים יפה בשכ"ת בגבעת ר"ג בגינרע. טלפון — 785720.

בשכ"ת דירה 3 חדרים גדולים + 50 ל"ר. מתאים לאקדמאי באתה"ק. 917786.

בשכ"ת 2 חדרים מזגן אויר, טלפון, צפון. 04-243159 03-441775.

להשכרה או למכירה דירת 3 חדרים חדשה לנכרי, ק"א ע"ע. כל. 252644.

ברמת־אביב 4 חדרים לזוגות לשנה שנתיים, פיידית, מעליה 14—23 .285364.

בפתח־תקוה דירת 3 חדרים ב־שכ"ת טלפון 227619.

בראשון־לציון 3 חדרים + ש"א — הניה. צפונה ק"ה. 369329.

חדר עם 9.10 ע"י ביהכנסת. דירה 3 חדרים עם בלי היום. 709626.

בחולון במרכז דירה 3½ חדרים בית חרש. לטלפן 282596.

3 בשכ"ת ברמת אביב אחרי עשה 744813.

בגבעתיים 3 מרוהטת חלקית, טלפון, הניה 550. 737919.

ראשון לציון, דירה חדשה, פרו־טה חלקית, 3 חדרים, בשכ"ת. 953462.

בית שלושה חדרים וחצר להש־כרה, מתאים גם לגן ילדים או משרד. ירושלים 7, רמת יצחק. טלפון 939684.

בשכ"ת דירה בת 3½ חדרים ב־תיכון. טל. 1o.603 250495.

להשכרה דירה 2½ חדרים — אחוזת בית קניבקר לפנות רח' בג צבי.

דירה 4 חדרים במקום חשה ב־יוחי בשכ"ת ביזייקים בשכ"ת לא מייוזם לטלפן 258095 452340.

בשכ"ת 3 חדרים טלפון פרינ־דר בצפון ת"א 795020.

מחפש שותף/ה לדירת 2 חדרים ליברישראל כניסה פיידית — 237548.

בתל־ברוך בית מרוהט חדרי מגורים, שינה ועבודה, גן הניה + טלפון 242050.

בבבלי דירת 2 מרוהטת קומפלט + טלפון + מים חמים + מעלית, לשנה 249239.

דרושה דתיה שותפה לדירה ברמת־גן לצלצל אחרי 6 — גם בשבת 735427.

בבבלי לאוגוסט ספטמבר — 3 חדרים מרוהטים מעלית ד' טלפון. 452108.

להשכרה 3 חדרים מרוהטים, סביבה שקטה, בקירבת הים — בתים טל' 441986.

בצפון 3 חדרים ע"ע מרוהט לוקסוס לשנה 249952.

בגבעתיים להשכרה דירת 4 חד־רים מרוהטת לשנתיים ברמשך מתתי. מזגן, חימום, גינה. טל. 774445.

בבלי, 3, מרוהטת, מעלית, טל־פון, הניה, לשנה ויותר. 417745.

2 + הול גדולים ק"ע מרוהט קומפלט + טלפון כצנלסון ליד מודיעין מתאים למשרד 731104.

2½ מרוהטים קומפלט לתקופה בלתי מוגבלת (550 ל"י) יהודה המכבי 6 הרץ.

בצפון 2 + מזגן + טלפון לזוג בלי ילדים. 227302.

באפקה 2½ מרוהטת קומפלט ק"ב (אפשרי לקיץ) 734271.

דירת 3 חדרים, מרכז ת"א מרו־הטת ומצוידת קומפלט, טלפון, מים חמים, הניה, להתקשר עד שעה 15.00 03—743021.

3 חדרים מרוהטים + טלפון בצפון אביב פרטים בטלפון — 861291.

בחולון בקרית שרת דירת 3 חדרים מרוהטים + טלפון — 450 ל"י. 249449.

3½ חדרים + טלפון + תס־קה, לשנה, בסביבת הבימה. 03-440230 02-36997.

דירת 3, בצ. של ארלוזורוב, 2 + טלפון, ליד הבימה. 265010 — 234576.

2½ חדרים עם רהיטים מרוהטים צהלה. טל. 247850.

בסביל דירה נאה ומרוהטת 2½ חדרים + טלפון. 226729.

דירת 2 + פריג'ידר וגז ב־שדרות גורדון 21 לק"מ חו.

להשכיר, לזוג נשוי בלי יל־דים, ברמת אביב דירת 2 חד־רים + טלפון + פריג'ידר + גז, נגר, 721214 מ־15.00.

ברמת־גן בסביבה שקטה דירת 2 חדרים ע"ע מרוהט + טל־פון לכניסה פיידית לזי — 720054.

לבפלת דירה — אני מוכן להיות שותף, רצוי רווק/ת 861941 בעל...

2½ בר־נבוך, רח' עוזיאל, פתאם לנזכ..., 413027.

בשכ"ת סלון + 3 חדרי שינה מטבח דגאר וטלפון. 59626 מ־9—13 18—16.

3 קומפלט + טלפון בבני ברק ברחוב דב גרנור. 776839.

דרושה שותפה שלישית לדירה ליד כפר דיזינגף + טלפון 238858 16—18.

להשכרה דירה מרוהטת 3 חד־רים ברמת־אביב. טל' 775815.

3 חדר. צפון תל־אביב + ר־פפת. 757541 796508.

בשיכון 3 חדרים מרוהטים. 731089.

דירה 2 חדרים מרוהטת, מטבח, טלפון — 10—12 621240.

בהרצליה להשכרה 3 חדרים יפים, אפשרי לא מרוהט. טל. 416553 267682.

ברמת־השרון, דירת 3 חדרים מרוהטת + טלפון, מיידי 852389.

להשכרה לשנה בצפון ת"א דירה 3 חדרים מרוהטת והסקה מרכזית קומה שלישית ומעלית 229831 עד 8 בבקר, 232662 מ־4 אחה"צ.

בהרצלה הולון 3 חדרים טלפון 880140 עד אפריל.

דירה 3, ק"ה, ריהוט מלא לשנה, אפשרות הארכה. 600 ל"י רפאלי עיהות 27 גבייזלה — בערב. בעבודה 246936.

3 חדרים בבנין חדש צפון ת"א, מרוהטת ל־3 חודשים מ־1.8.73 מ־17 03—233759.

בפתח־תקוה להשכרה 3 חדרים ת"א, מרוהטת 288861 פרט לשבת ופרט ליום א' בבוקר.

2½ באבן־גבירול 151 מרוהטת יצחק נכיצוב יפו—ת"א 44.

בגבעתיים 3½ מרוהטת ומצוידת לשכות לשנה להוות. 723036 אתה"צ חוץ משבת.

דרוש/ה שותף/ה לדירה 3 + טלפון בצפון. 447132.

דירה קומפל מרוהטה 3½ מר־כזים מרכזית. 915572.

בהרצליה כיוצאים ב־550 2 ח' + חצר קומפלט + טלפון. 281288.

בנפש דירה 3½ ק"ב מרוהטת + טלפון גז ופריג'ידר 246653.

בני ברק 3 חדרים מרוהטים בשכ"ת. טלפון 786502.

דירת 3 חדרים מרוהטת ברמה־גן להשכרה בתחילת אוקטובר. 769923 פרט לשבת.

בבתים להשכיר דירה מורהטת + מעלית, 3 חדרים — 650 ל"י. 03-280995.

ברמת־אביב 3 חדרי שינה, סלון, טלפון להתקשר 33368.

להשכיר בשכ"ת דירת חדר מרו־הטת קומפלט. 50349 58805.

בצפון שקט דירת 2 מרוהטת בלא + טלפון — 445290.

דירת 3 חדרים הזקה ומרוהטת, מזגנה אמריקאי, באזור שקט, במרכז ר"ג, רחוב בית הלל 9. 418712 עד 8 בערב.

להשכרה דירה מרוהטת לוקסוס ב־3½ חדרים, מעליות וטלפון. תל־אביב. 418712.

דירה + טלפון + תנית ב־שבת, הכביש ליד אוניברסיטה בר־אילן, להתקשר 745126.

דירה 2 חדרים מרוהטת קומפלט, פריג'ידר, גז וטלפון! — 58805.

בבבלי 4 מאר, בכליה, הניה, מזגנה בכניסה, פריג'ידר, תנור גז. 239883.

בצפון להשכיר בשכ"ת דירה 3 חדרים מרוהטת לוקסוס, טל' 58805.

בשכ"ת דירת חדר מרוהטת + טלפון במרכז גבעתיים 723814.

המשכה כבר יש. אך חסרים עוד מתכונים עגבניות. לקבלת עלון מרשים חינם — ת.ד. 2253 תל־אביב.

דירה (גם חדר) לתיירים וקיי־טנים שפרינצק 250477 מ־16.00.

בגבעתיים לתיירים או נופשים 1½ חדרים לחודשים אוגוסט וספטמבר בלבד טלפון 753835.

בגבעתיים 3 חדרים מרוהטים קומפלט + טלפון + חימום כניסה פיידית 283441, בערב — 767733.

בשכ"ת דירת חדר מרוהטת — רפאלי, צ'לנוב 43 ת"א 829507.

בשכ"ת בצפון ת"א דירת 3 חדרים מרוהטים טל. 225319.

דירת 2 חדרים + פינת אוכל מרוהטת כבת ים 866437.

לדתיים דירת 2 חדרים מרוה־טים בסירת־יהודה ליד נ"ת לוד 919554.

דרוש/ה שותף/ה לדירה ברמת אביב צ'כיה טלפון 39080 14—8.

בתל־ברוך חדר וחצי מרוהט + מים חמים טלפון 779606.

דירה מוגרלת ובנינה בצפון והוקים רמת־גן לפנות 742151.

בתל־אביב בצפון דירה מרוהטת 3 או 2 בשכ"ת מתאימה לתיי־רים 919479.

בנוה־אביבים בשכ"ת דירת 5 חדרים מרוהטת. להתקשר — 412316.

בשכ"ת דירה 1½ מרוהטת ק"ק במרכז העיר. טלפון 03/263414.

למכירה דירת 2½ חדרים, מרוהטת, במרכז תל־אביב + טלפון לטלפן 56371.

בר"ג 2 חדרים לוקסוס, סביבה שקטה. טלפון 39955/216 748473.

להשכרה מידית דירה 3 מרוהטת קומפלט בחולון. טל. — 874615.

להשכיר דירת חדר וחצי מרוהטת + טלפון באוסישקין. 550 ל"י. טל. 774828.

להשכרה בראשל"צ 2½ חדרים מרוהטים וכל הנוחיות, ק"ב — הרב יוספזהלוי 6 941287 8—10, 16.30—19.

דירת חדר מרוהטת בבדיהודה — נוודאו לבחורה, מידית — 443447.

דירת 2 מרוהטת בכנים. 300 ל"י. מידית. 443447.

דירת 2 מרוהטת, שביב 75/9 הרצליה, ב"ד. 797991.

תיירים 1 ביזלי הראשי 441366 לאביב המציע בכל דיור מהאזר והמשמוע ככל סביבה וכל כל רה שתוכנו (קרוב ליה).

דירת 3 חדרים מרוהטת בצפון ת"א, טלפון 449661.

בשכ"ת בצפון תל־אביב דירה 3½ חדרים מרוהטת + טלפון וחימום. 415981, קומה ב'.

(המשך המדור בעמוד 6)

חדרים מרוהטים

חדר מרוהט לנערה/אשה רצינית בצפון. טל. 230017.

בצפון חדר מרוהט + מרפסת טלפון 235859.

בירד־חשה בנת הנרשה מהבר חדר מרוהט יפה ליחיד — 254001.

ברמת־גן חדר מרוהט, מטבח ושרותים למנתם, לאשה מבר גרה בהזרה אחרת, רוכיה או גרסבית, לפנות ביזרוך תלפיות 17 טל. 739785 אחה"צ.

דירה חדר מרוהט עם כניסה נפרדת בראשון־לציון טלפון — 735597.

מהדשם אשה מבוגרת בשותפה לדירה מרוהטת בצרכן בגבעתיים 747176 728393.

לתיירים! בצפון ת"א חדר מרוהט גם יפה. טל' 449060.

להשכיר חדר מרוהט יפה ל־צעירה. צייטלין 8 דירה 3 ת"א. 266492.

חדר מרוהט ליחיד/יחידה, ל־השכיר ברמת אביב. טלפון — 416828.

1½ חדרים מרוהטים בשכ"ת במרכז ש"ת. לפנות לשעון בשבת 4—6 אחה"צ. 30983.

חדר מרוהט + סריס בסבה ליחיד ברמת־גן, היאה 175 — רוטנברג.

חדר מרוהט וסבבה לבחורה / אשת ברמת־גן, יהונתן 7 (השנואים) עד 19—16.

להשכיר חדר מרוהט אלנבי 11 דירה 8 קאוסמן.

ברמת־גן הראשה 100 חדר גדול מרוהט, כניסה נפרדת, שקט מבחוץ. מפריע דיור סמוכר גם לבגוולית. 789445.

בקרית אונו בבית פרטי חדר ליחידה עם כל הנוחיות. 754134.

חדר מרוהט להשכיר רצוי לבודד או זוג מבוגר, להתקשר 266004 כל השבת. 31572 פיום א' מ־19—17.

חדר יפה ונוח מאוד לתרבותיים 3.30 עד 03—613909.

חדר לבחורה בצפון ת"א. טלפון 451640.

חדר מרוהט להשכרה לבחורה ב־רמת אביב טלפון 220157 מ־3.00 אחה"צ עד 8.00 בערב.

חדר ליחיד כרמלי, דרך חיי־לים 75 תל־אביב. כניסה ב' בשישי ובשבת. 728748 — ביותר הימים.

בחורה מעוניינת להכיר חדר + שירותים בדירת 3 חדרים מרוהטת בפתח־תקוה טלפון 744398.

חדר נפרד. טלפון, מטבח ושרו־תים, בסביבות המלך ג'ורג' 418303.

ברוהם ע"י קולנוע גת. להשכיר לתרבותית. 263304 אשריאלי.

חדר יפה מרוהם, מרכז ר"ג, טל' 724289 אחה"צ.

חדר מרוהט עם שירותים. הרא"ה 78 ר"ג. 786998.

חדר מרוהט כניסה נפרדת ל־יחיד(ה) אחר הצ' 35 — 625541.

מעוניין בחדר/דירה קומפלט, סרסר, לספטמבר ואוקטובר — 736538.

בבתים במרכז חדר מרוהט לוק־סוס + שרותים לבחורה. 861217.

חדר בדירת סטודנט בגבעתיים 200 452808 גם בשבת.

דרוש/ה שותף/ה לדירה (+ טלפון) בצפון השקט. טל. 449539.

חדר מרוהט לגבר ליד הבימה. ברדיצ'בסקי 13. שמיר. 10—8 ב־בוקר, 19.00—20.00.

חדר יפה וגדול בצפון ת"א — טלפון 238695.

חדר מרוהט + מטבח ומרפסת בצפון ת"א. טל. 233781.

חדר לתיירים לגבר בצפון ת"א. שימוש במטבח — 247521.

חדר מרוהט לאשה בפינסקר + שמוש במטבח. טלפון 280427.

בצפון, לבחור/ה חדר. 235014 שישי — כל היום שבת — עד 12.

חדר יפה לזוג ברח' יהודה־הבבליא 40 + טלפון + טלויזיה + שמוש במטבח. 452730.

חדר מרוהט יפה לבחורה ב־סביבת מלון הילטון 236450.

חדר יפה בדירת סטודנטים + טלפון + מזגן, בבתים 844632.

אקדמאי מחפש חדר מרוהט עם כל הנוחיות. ת.ד. 4145 תל־אביב.

במרכז הולך להשכיר חדר מרוהט לבחורה — אשת דובמונצקי 3 אחרתי.

חדר ליהודה ושניים לזוג הגון ללא מתוכים — 262679.

צבר עם דירת 2 חדרים משכיר חדר מרוהט + ממבת, בזייהודה קק"ל. טל. 225217.

להשכיר חדר בבתים עם גישה למטבה ואמבטיה אריה 37746.

חדר מרוהט כניסה נפרדת ב־סביבת ידאליהו לסטודנטית / בחורה. 38956 בצהרים ובערב.

לתיירים ואורחים חדר, שניים קרירים + מגסיון הלקי/מלא (בכיסה) ליחיד/ה ולזוג. לטלפן 441366 תל־אביב.

חדר מרוהט נאה, מרפסת ב־גורדון — דיזנגוף. 223269 אחה"צ.

(המשך המדור בעמוד 6)

ביקוש דירות

תן דירתך למכירה וקנה ב־אמצעותנו דירה חדשה "תיווך תאורת" רוטשילד 28 בתים.

דרושות דירות בשכ"ת, בדמ"פ ולקניה בתל־אביב וסביבה. "לעמ" מקוה ישראל 8 תל־אביב 612725.

מעוניינים לקנות דירה 4, 5 חדרים בנוה אביבים קייטת/ בבנייה. לפנות אבני, רבינא 5 נוה אביבים.

מעוניינים לקנות דירת 4 חדרים באזור דיזנגוף. 237003.

מעוניין לרכוש עבור משקיע בית דירות, פנוי או תפוס בתל־אביב לפנות: עו"ד עודד אליגון טל' 622080.

מעוניין לרכוש עבור לקוח שתי דירות סמוכות 4—3 חדרים ב"א, בבית משותף. לפנות עו"ד עודד אלינון טלפון 622080.

ביזלי תיווך דיזנגוף 320 — 053-25846 12 סמילנסקי 03-446294 מחפשים עבור לקוחותינו דירות, בתים, וילות ומגרשים לרכישה ולהשכרה באזורים מתל־אביב עד חדרה.

מעוניינים לקנות דירת 1½ במר־כז חולון. 843724 מ־19.00—22.00.

מעוניינים בשתי דירות בצפון תל־אביב, רצוי הרשות או יכנות בבצב טוב, בבית אחד, רצוי סמוכות. דירה אחת 2—3, השניה 3—4 חדרים, ללא מתור טלפון 247450 בבוקר ובערב ושבת כל היום.

זוג עם ערבויות בנקאות מחפש דירה מרוהטת או ריקה בשכ"ת. מוכן לשלם מראש 58805.

תיווך רתוך דירות בתל־אביב, ורמת־גן, באיזורים המסוכים — נאה, אבן גבירול 68, ת"א, — 262182 265134/5.

בצפון מחפשים דירה לאוגוסט ספטמבר אשרות תלפתם בשנה היום 03-237295.

זוג עם ערבויות מצויינות מחפש בשכ"ת דירה מרוהטת או ריקה 861003.

אנו מחפשים, דתיו, עבור לקו־חותינו דירות ווילות להשכרה ולמכירה בתל־אביב והסביבה. אנא היינו 03-446294 לשתוך — ביזליגר סוכנות לנכסי דלאבישדיי ותספא אצלנו שרות מהיר ד אריב.

לאבתל־סכמון דרושות דירות 3 חדרים עם או בלי רהוט להש־כרה לתקופות קצרות וארוכות באזור תל־אביב. אנגלו־סכסון תל־אביב, טל. 242341.

תייר מחפש לקנות או ברמ"פ דירה בת"א או סביבתה — 58805.

מעוניין לשכור דירה או בית בגודל 3 חדרים לתקופה ארוכה בפתח־תקוה טלפון 915149.

מבוקשות דירות 4—1 חדרים, לתקופת מראש ותנאים מצויינים. 289841.

דרושה בהרצליה דירה 2 או 3 מרוהטת. רצוי טלפון. להתקשר 981243 בערב.

מעוניין לקנות דירה בת 3 חדרים באיזור שקט — ברמת־אביב או רמת־גן. טל. 256670 בשעות ה־ערב.

רוצים לקנות דירה 2½ חדרים בסביבת רמת־גן. לכתוב ת.ד. 134 רמת־גן.

זוג מעוניין בחדר מרוהט או 2 חדרים אוגוסט בסביבת כוכב השבוע ר"ג טלפון 723728.

זוג עולה ביוקר. אך ניתן לקבלת בזול עגבניות ולהכין מהן מטעמים מצוינים. לקבלת עלון מר־שמים חינם — ת.ד. 2253 ת"א.

בכבר סבא — מחפשים דירה 3 חדרים בקומה א' או ב' טלפון 925432.

קצנת התיירות בעירנו הציעו דירותם במחירים גבוהים + ערבויות באמצעות סוכנות "בתו־אל" לתיירים טלפון 441366 ת"א.

(המשך המדור בעמוד 6)

מחסנים

להשכרה מחסן וחצר בגודל 550 מ.ר. ברחוב יצחק שדה + כוח וטלפון, כניסה פיידית. לפנות 22463.

דרוש מחסן כ־50 מ"ר בשכירות חודשית, רצוי בקומת קרקע ב־גבעתיים או בסביבתה. לפנות לאריה, טלפון 765071 בשעות 8.00—13.00.

למכירה או להשכרה הרשיה כ־30 מ"ר, כולל בית ציוני אמריקה. 724925 251552.

להשכרה למחסן/לבית מלאכה דירת 4 חדרים בצפון ת"א — 442063.

לחנות רהיטים זדוש מחסן מתאים בסביבת הרצל לוינס־קי טלפון 820357 ת"א.

דרוש מחסן באזור ב"ת 40 מ"ר בזול לא חשובה הסביבה — 915850.

(המשך המדור בעמוד 6)

בתי מלאכה

בהזדמנות בית מלאכה — מבנה אלם — למכירה או להשכרה חודשית באיזור תעשייתי בתל־אביב. טלפון 264703 827678.

בשכ"ת בית 100 מ"ר + חצר 350 מ"ר, באזור התעשיה — בניברק, מתאים גם למחסן. טל. 781402.

בית קטן מתאים לבית מלאכה זעירה ליד התחנה המרכזית ה־חדשה טל. 722738, כל היום.

(המשך המדור בעמוד 6)

ספרים

בהזדמנות! אנציקלופדיה "בריטניקה" 1960, מצב מצויין, טל־פון 02-63041.

אנציקלופדיה יודאיקה חדשה — 1600 ל"י. 789245 מ־4—7.

מכונות גלוח

איראס מכירה ותיקונים מכל הסוגים עליה 19, 821870.

שעורים

מתימטיקה — פיזיקה — מורה בתיכון מנוסה וסטור — 448660 מ־3.

הנם! אקדמאי נותן שעורים בערבית (לבגרות ומדוברת) ו־באנגלית תכונת מגורים. תצי הדר ת.ד. 36656 תל־אביב.

מתמטיקה, פיזיקה, אנגלית ד־דקדוק — 445379 בקרבת דיזנגוף — ז'בוטינסקי.

אנגלית — סטודנטית לאנגלית רמת־גן טלפון — 734355.

בוגר הטכניון השנה באלקט־רוניקה נותן שעורים פרטיים במתימטיקה — פיזיקה והכנה לבגרות באיזור בתים, חולון. טל. 851756.

סטודנט מהטכניון במתמטיקה פיזיקה וכימיה טל. 743134 — רמת־גן.

בוגר אוניברסיטה נותן שעורים בערבים טל' 780548.

מתמטיקה, פיזיקה וכימיה. — אקדמאי מנוסה, מורה בתיכון. 238611 מ־16.00—19.00.

שעורי עזר באנגלית — בשיטה התיכונית. לטלפן ל־247285 ת"א, בשעות 8—15.

מתמטיקה ופיזיקה, מורה אקד־מאי מוסמך. לחמו. 236828 ת"א.

מתמטיקה ופיזיקה לבגרות ול־מכניון מורה מוסמך 267373 מ־3.

אנגלית!! שיחות — שיעורים — אינטנסיבי — מפורה מ־אנגליה. — הנחה למתבוננים ל־בחינות — 232002.

כתיבה במכונה תלמדו ב־12 שעות "ריטמון" ת"א רח' דיזנגוף 85 טלפון 281985, שיטה עיוורת — פיקוח ממשלתי.

מודעות למדור זה בשכונה ה־נוער הישראלי "מעריב לנוער" אפשר למסור ב"מעריב" רח' קר־ליבך 2 ת"א ובכל משרדי ה־פרסום, מחיר המודעה 1.25 ל"י למלה.

היסטוריה — הכנה מרוכזת ל־בגרות אקסטרנית, מורה אקדמאי מחבר "היסטוריה לבגרות" — 798955 (ר"ג).

דקדוק לאקסטרנים — הכנה פרד־נית לבגרות מורה אקדמאי — 798955 (ר"ג).

10.— לירות מורה למתמטיקה ומוסיקה לתיכון ולבגרות בתל־אביב. 846192.

עזרה שיר לאנגלית ומתמטיקה לתלמיד כתה פ' 784692.

שעורים בהכנת מרשמי עב־ודות — חינם. שלחי גלויה ל־ת.ד. 2253 תל־אביב לקבלת עלון מרשמים.

(המשך המדור בעמוד 6)

תעודות מלווה

כלודה קליפה ובמחה, קונים! "נוה", נחלת־בנימין 61, פינת אחד־העם.

קונים מלוה קליפה ובמחון! דייז, שדרות רוטשילד 10 תל־אביב.

השקעות

השקעה במוהה ומוצלחת — הכנת מהבוני עגבניות. לקבלה עלון ת.ד. 2253 תל־אביב.

בקיסריה 13 דונם למכירה — בהזדמנות ת"א. ת.ד. 3120.

שרותים

"הבריק" פלטשים ומבריקים מר־צפות — 150. ונקיון יסודי. ב־מוסדות ובאחריות. 283772.

מקבלים עבודות נקיון והברקה בבתים משותפים ובמשרדים. טלפון: 796054.

"אורי־אוריכלות", שפוצים ותי־קונות, הרטינות אמבטיות, אינ־סטלציה, תצוגה מתמדת: "הרס־הנרון", רחוב סוקולוב 37, רמת השרון. "ביתהדקל", רחוב הענב־רה מול בל"ל, הרצליה. טלפון 985828.

"המבריקים" ליטוש והברקת מר־צפות נקיון יסודי "150" — 760569.

"המומחה" תיקון זיפות וסיוד גגות באחריות. טלפון 251738.

"הנוסף" ליטוש מרצפות לא מה־חלקים ונקיון יסודי 03-850404.

הפלטשים הכרקת מרצפות בא־ליאסטר לא מתחלקים דירות 150 טלפון 243669.

"מיכל" — לטוש והברקת מר־צפות 130 ונקיון יסודי: 286998.

לטוש והברקת מרצפות 130 ונקיון יסודי. "עמיר" 243228.

כרמי־זהב רשימת פלמשי מרצ־פות בסוג מרצפות לטוש והבר־קה.

טליש תל־אביב פלמשים ומברי־קים מרצפות בפוליאסטר לא מת־חלקים דירה 150 — 37507.

בניה?! לשיפור דירתך ו/או עסקך. ת.ד. 32067 ת"א. 242083 בערב.

"בדיקים" (תיקנים)? התשובה בידי רנטוקיל. תל־אביב 446768, חיפה 522871, ירושלים 228685 רנטוקיל מגן בפני חרקים.

אמבטיות: חידוש אמבטיות ב־ביתך בכל הארץ גם בצבעים. טלפון 243669.

גרדאנה סבוב לטיש ולכיור הוד לפת טיש וכיור מ־3.00 736139 קוצ'ילביץ.

הובלה הדרים וריפוזיבם. 241882 מ־9—7 בערב, אריה.

שרות חינם. שלחי גלויה לת.ד. 2253 תל־אביב ותקבלי עלון מר־שמי עגבניות.

מבצעים כל מיני עבודות טס־פיס, צפוי קירות עץ וכיוד ו צבע — 55147.

מתקבלים תקוני מזוני אויר. מכירה והתקנה. טלפון 36332.

(המשך המדור בעמוד 6)

הלוואות

הלוואות ללא עיכובים לשכירים ולעובדים קבועים בתנאי תש־לום נוחים 222805.

המר לך כבף מנה אלינו — (03)621659, (04)660317.

הלואות בתנאים נוחים!! לעוב־די מדינה!! שכירים קבועים!! לבעלי ורוכשי רכב!! טלפון — 238003.

כסף!! כסף!! כסף!! תקבל עבור תשלומים פרטיי חשמל וכרוכה. 51907 — 58840.

הלוואות ברבית וקבלה בספים ברבית. נגר במחונות מלוידים 621284.

הלוואה! לשכיר ולעצמאי גם לרכישת מכוניות. טל' 252307.

(המשך המדור בעמוד 6)

מכונות כביסה

מכונת כביסה במצב מצויין חצי אוטומטית "אריקי" 233650.

"שתרי" חצי אוטומט במצב מצו־יין בערב 883235.

מכונת כביסה אוטומטית וכי־דיים גז, אלינסון, יהודה הלוי 113 ת"א.

מכונת כביסה "גאלה" בת שנה למכירה לרגל נסיעה 776276.

מכונת כביסה "חובר" אוטו־מטית בהזדמנות 259688 9—4 ב' ערב יהוד.

מייבש כביסה ביתי במצב עב־רה, באחריות 5 קו"ם, למכירה במחיר, דלמון, השיקמה 19, בת ים, מ־18—20.

מכונת כביסה אספור מסוג בב־דיקס במצב מצוין 915008.

מכונות כביסה במחירים נוחים וגם בתשלומים החלפות של ה־ישנות, הללה את וודי תל־אביב. בן־יהודה 100 מול טלפון דבורה טלפון 223766.

למכירה מכונת כביסה "אמקור" חצי אוטומטית במצב מצוין — 982836.

למכירה מכונת כביסה "אמקור" אחרי חידוש. טל' 862962.

מכונת כביסה הובר אוטומטית 1000 ל"י פורמוליי, עיר היונה 14 נאות אפקה טלפון בעבודה — 757111/322.

למכירה מכונת כביסה רובוס אמקור אוטומטית. טל. 449729.

(המשך המדור בעמוד 6)

טלויזיות

בהזדמנות טלויזיה פיליפס 20" לרגל נסיעה. 03-445146.

טלויזיה במצב מצויין 900 ל"י הרצל 58 רמת־גן, ברנוי.

טלויזיה "פרלי" חדשה בהז־דמנות לרגל נסיעה ת.ד. 1334 תל־אביב, ד/39483.

עד 1000 ל"י תקבל עבור ה־מכשיר הישן בהחלפה לטלויזיות רגם 73, היתרה בתשלומים נוחים. "רואב" אבן־גבירול 12, 257080.

החלפה, השכרה, מכירה ותיקו־נים כל הדגמים! "רנטון" — 775335.

יבואן סוחר ברזילי 5 ת"א טל' ויזיות בטיסות ליחידים!!!

27 ל"י, ביטוח טלויזיה, כולל מסך. "ישראכליון" מארבזיחון בסקי 12, חולון, טל' 243224.

"מיקרו" — טלויזיות באחריות! — אצל המומחה — גאולה 44 ת"א 55558 יעוץ חינם, שרות ותקון טלויזיות.

הינם! למכסה הטלויזיה תקון ראשון בלי תשלום ב"אינדוסטר והיכל" 03-243008.

למכירה טלויזיה פיליפס מסך קטן, במצב טוב, נא לפנות ב־טלפון 771879 בשעות 16—19.

(המשך המדור בעמוד 6)

קוסמטיקה

מוצרים קוסמטיים! ב"לה רונה" מעבדה לייצור תמרוקים מעולים במחירים סיטונאים. הספקה ל־אה לקוסמטיקאיות. רח' פרישמן 45, תל־אביב, טלפון 243861 — פתוח מ־9—6.

קנה או שכור עסק טוב
ב"אתרים"
מרכז התיירות בישראל

ככר "אתרים" — המהדורה הישראלית של קופקבנה וקוסטה דל ברבו, מוקמת בלב מרכז התיירות של ישראל מוקפת בשרשרת בתי המלון המפוארים הקיימים והניבנים: הילטון, שרתון, דן, פלז'ה, גרנד ביץ', דיפלומט ועוד.

בככר "אתרים" הנמצאת עתה בשלבי בניה אחרונים נותרו רק מספר מועט של חנויות במכירה חוזרת

רכוש לעצמך עוד היום את עסק העתיד!

הבטח לעצמך בית עסק ב"אתרים"

אנגלו סכסון
סוכנות לנכסים בע"מ
תל אביב: רח' פרישמן 15 טל. 24 23 41

לוח מעריב

המשרד הראשי: בית מעריב רחוב קרליבך 2.
הסניף המרכזי לקבלת מודעות בת"א: שדרות רוטשילד 33.
מ־8 בבוקר עד 6 בערב
מחיר מלה: ביום חול — 1.25 ל"י
בערבי־שבתות וחגים — 1.50 ל"י

עבודה

הצעות עבודה

שמרים לאזור תל־אביב. לפנות לחברת „משמר", בלפור 9, תל־אביב.

דרוש עובד לעבודה קבועה ליד מנוף. שלוב, רצוי נסיון. בת־זקת כחורה. פרטים לת.ד. 24087 ת"א.

עובדות נקיון, בוקר ואחה"צ, ליפו, יפו וצפון תל־אביב. לפנות לחברת „משמר", בלפור 9 ת"א.

דרושה גננת מוסמכת לגנון בבני יהודה לפנות 752825.

דרושה זמר — מבצעים דרושים צעירים צעירות בעלי כשרון גם נגנים גיטרה אקורדיון ספסיות. ת.ד. 4522 ת"א.

לחברת א.פ.ל. דרושים: רתכים, אוטוגן, פועלים ופועלות לעבודה ייצור. העבודה 33 בת־ים 860938.

דרוש פוחה לאבני חן אכדרים ו־ב"ס פקידים אנגלית, ידיעת אנגלית הכרחית. לפנות ישראל אצל בבירון ראב"ד 31 בני־ברק, טלפון 786468 בבוקר ובערב.

אם גם אתה תוכל להצליח מאוד כאיש מכירות? אנו מציעים לאיש עם נתונים מתאימים הדרכה מקצועית תוך כדי עבודה. הסיכויים להכנסה גבוהה מצויינים לאיש המתאים. באזור מגורך. פנה עם פרטים מלאים אודותיך לת"ד 29147 עבור 237.

במפעל מתכת, ידיעה בכימיה באנגלית ועברית וניהול חשבונות. אשפרי פכסיונר. ת.ד. 9181 ת"א.

לחברת „בריגקס" (ישראל) בע"מ דרושים עובדים לעבודה בהנהלה. הכישורים הדרושים: 10 שנות לימוד לפחות, נסיון בעבודה, ... 4 שנים לפחות, ... במשכורת 1,000 ל"י ... 6 חודשים ... 53787 ...

דרוש מנהל לחנות נעליים בתל־אביב. תנאים טובים למועמד המתאים. לפנות בכתב עם פירוט ... תל־אביב.

שומרים להחלפת חבילות משעה 12 בצהריים. לפנות לחברת „משמר", בלפור 9 תל־אביב.

בתל־אביב דרושה מטבחת בית ל־4 ימים בשבוע 4 שעות. טלפון 416520.

אשתי בעל רכב וכלכלים — ... עבודה מעניינת ... 134 ... 611294 ת"א.

[illegible]

אנחנו מבקשים פקידה ... 441114.

1. מספרי אחזקה מעולים. 2. מעולים לעבודה בסדנה. 3. ... טלפון 842659.

תלמידים ותלמידות לעבודה ... 241780 ת"א.

דרושים מבצעים טובים ... 761804 ... 59157.

חברה רצינית דרושים/ות ... 58732 240292.

החברה מנהל שיווק באיזור ... 50991.

דרושים אינסטלטורים לעבודה ... טלפון 57765 בין השעות 8.00—4.00.

משק קיבוצי בסביבות ת"א ... טלפון 982242.

דרוש רפד למזרנים ... 46, תל־אביב, טל' 59809.

דרושה קופאית לסופר ... 8—2.30 264963.

... „ארם" למבקרים לריצוף ... 288970.

דרוש חשמלאי בניה, לפנות טל' 30144 בין 8—13.

דרוש עובד אחראי לעבודה ... ת.ד. 68 גבעתיים.

דרוש צלם אומנם לפנות טלפון 59809 תל־אביב.

... לשרות ועבודה ... 781504.

אולם התזמורת באזור ... 736929.

... לעבודה ... ת.ד. 1334 ... 40754 תל־אביב.

דרושה הנערה לאותו ... 441544 ... 247.

... דירות ... 6 — 298060.

... 846778 16 ...

... ילדים ... 063—99669 ... 063—78525 ...

[illegible]

למשרד עו"ד דרושה נערה לבני צבא לעבודות שליחויות והדפסה. טלפון 56189.

דרוש מהנדס עם נסיון עוזר במחשבים אלקטרוניקה לפנות ל־ בית קרם אלקטרוניקה בע"מ, מטרגי־חורבסקי 12, ת"א טלפון 53517, 56951.

לבית חולים יד אמא בכפר סבא דרושות אחות מעשית ומטפלות לפנות 928253 בין השעות 12—8.

דרוש מפעיל מנופה לצ'י.סי.בי. 4 — 723070, 745842.

למפעל מתכת דרוש מבקר טיב. רצוי בוגר בי"ס מכני. טלפון 789663 — 782286, 8.00—16.00.

דרוש יוצק אלומיניום בקוקילות. תנאים טובים. עבודה בתל־אביב. ת.ד. 1334 ת"א למס' 9800001.

למפעל לעבוד שבבי בפתח־תקוה דרוש מבקר איכות לפנות 904303.

דרושים סוכנים להפצת מוצרי פרסומת לחברות ומפעלים. סיכויים טובים לבעלי כושר מכירה טלפון 289070 בשעות 6—4 אחה"צ.

„למשקפות ברנשטיין" דרושות אחיות ו/או כוהות עזר, עובדי נסיון ועובדי מטבח לפנות למשרד ברחוב שדרת 14 ר"ג בשעות 8—12, 16—18.

דרושה גננת מוסמכת רצוי מחוץ לגן לניהול גן ילדים טלפון — 227793.

דרוש זוג לעבודה במוסד ילדים דתי גדול, הבעל חצרן—גנן והאשה עובדת משק. דיור במקום. רצוי יוצאי מושב דתי לפנות בכתב ת.ד. 65 ראשון־לציון.

לסוכני עיריה ת"א דרושות מבקרות, מזכירות, מוכרות, לפנות: בבנין העיריה קומה 12 נתנה.

דרושה גננת לגן פרטי בתל־אביב 34236 בערבים ובשבת.

דרוש נהג ספיטריילר מקצועי לעבודה קבועה בחברה עם נסיון בגיר ווילסון 239085.

חייל/ת משוחרר/ת ... נציגים/ות מכירות ... משכורות 700 + ... 328358.

דרושה/המשק דרושים: 1. עובד ביקורת — 3 שנות אוניברסיטה ונסיון 2. עוברת — 3 שנות נסיון 3. מתלמדת טל. 253893 משעה 19.30.

דרושה גרפיקאית מבצעת למשרד להוצאה לאור ופרסום, לפנות טל. 280070 בשעות 6—4 אחה"צ.

למפעל לעבוד שבבי בפתח־תקוה דרושים ריבולבריסטים מעולים לפנות 904303.

דרושה מתלמדת, הדפסה עברית. עורך דין כהן, יהודה הלוי 40.

למעבדת שיניים דרוש מכנאי כעזרה, לפנות טל' 238403 — 230225.

דרוש למעבדת קוסמטיקה כימאי אחראי. תנאים טובים. ת.ד. 2481 ת"א.

פועלים עם נסיון להתקנת מערכות מיזוג אויר. טלפון 724967.

דרושה גרפיקאית מבצעת בעלת נסיון של שנתיים לפחות. טלפון 236077 ת"א.

דרושה עוזרת לגננת בגבעתיים — טלפון 444334.

דרושה עוזרת לגננת, רצוי מחוץ לגן. תנאים טובים. 863428.

דרוש קופאי לקפטריה 622 — 417471 בשעות הערב.

למשרד פרסום וקידום מכירות דרוש צעיר כמנהל צוות נציגי מכירות: דינמי, מקרי + רכב. גם בעבודה נוספת 231345 3—6.

דרוש גנן קונסרבטור לתיזמורת סימפונית בתל־אביב. המעוניינים יפנו עם פרטים ונסיון לת.ד. 1412 תל־אביב.

נערים לעבודה קבועה בבית דפוס, תנאים טובים. 784692.

דרוש נהג במשרד אדריכלים — אחרי שרות צבאי, שעות עבודה רגילות ועזרה בעבודות המשרד. להתקשר לטלפונים 760263, 764991.

השתלמות בעיצוב למעצבים/ות ... להרחבת כשורי ... 3—6 231345.

למפעל מתכת בכבוב, אזור התעשיה רמת השרון, דרושים פועלים בעלי נסיון, ומסגר אחזקה — לעובדים המתאימים. תנאים טובים. טל. 771831 — 776206.

דרוש אורג/ת לתעשיות מכונה ... 234142 16.00.

דרוש איש בעל קשרים המתאים ... 6419:9/5.

דרוש טכנו רציני ומנוסה, במקצועות, אזור חיפה והצפון 725594.

דרוש עובד לא מקצועי לביח"ר לאריגה לעבודה בלילה ... 784258.

... 784298.

דרוש בעל רכב מכבה לחלוקת עיתונים בשעות הבוקר, טופל. אחד העם 24.

... 880 ... 123.

להשגת מרפים דרושה עובדת מקצועית ... 941577.

דרוש עובד/ת כעבודה ... 127 ...

דרוש מתלמד לצעור ... 232430.

דרוש מכונאי ל־4 שעות ... ליאונולד 9 ת"א.

דרוש מכונאי קרוג לשרותים ... 246853 6.

דרוש מפעיל למרכזיה 950 — 615511, 623297 19.00—8.00.

דרוש נהג + רשיון ... 224770.

למפעל דרוש חשמלאי רכב. ... 31339 ... 34087.

[illegible]

דרושה עבודות הדבקה לאחר ... 32160 48.

דרושים/ות בעלי/ות ... 1222 בבני־ברק.

דרוש מכנאי ... 57679.

למכבסה ברמת־גן דרוש נהג טלפון 722009.

„פרויקט" דרושה ... 03-260887.

יש בעיות? ... 2253 תל־אביב.

דרושים מתקינים למזגנים בעלי רכב ... 366365.

דרוש נגר להיכל ... 5 ... 923408.

דרוש מנהל לכירת למכוניות ... ת.ד. 911 ... 341.

„אמה" מרדכי צבוביץ בע"מ, ... 913388 ... 906623 ...

פקידים

דרושה מעולה למכונת הנהלת חשבונות תנאים ומשכורת מתאימה טלפון 779121 ת"א.

דרושה פקידה לעבודות משרד שונות ... ת.ד. 24087 ת"א.

מזכירה למחצית לחצי יום — ... 233633 או 249046 ...

דרושות בתכנית מנוסה ... 230574, 241780.

לעבודה מעניינת ... אנגלית ... 623283/4/5.

למשרד עורכי דין דרושה פקידה ... 222241/2.

דרושה מזכירה ... 623283/4/5.

למפעל ... 860531.

לשלום „גני" דרושה פקידה ... יהודה 42 ת"א.

דרושה פקידה מרכזנית ... 241780 ת"א.

דרושה מזכירה למשרד ... 280115.

דרוש מנה"ש ... 33341 ... 9.00—12.00.

למשרד ... ת.ד. 520 ...

דרושה פקידה ... 053-22223.

דרוש/ה פקיד/ה ... הרצל 11 ת"א.

למשרד לביטוח דרושה פקידה ... ת.ד. 1655 ת"א.

למשרד מהנדסים בתל־אביב ... 441125 ... 14.30—7.30.

מנהל חשבונות ... ת.ד. 85 ...

מנהלת חשבונות ... 2728 ת"א.

לחברה ... 443919.

למשרד בתל־אביב דרושה ... ת.ד. 134 תל־אביב.

למשרד ... 624986 ... 15.00.

[illegible]

דרושה נערה עם ידע בהנה"ח נסיון של חצי שנה לפחות. טל. 826124.

למשרד בבני־ברק דרושה ... 786111 781137.

דרושה פקידה מתחילה ... 52840 או 54058 תל־אביב.

דרושה נערה למשרד בה"א ... 614960 או 612532 ... 7.30—14.30.

למשרד פרסום ... 4766 ...

דרוש/ה מנהל/ת חשבונות ... 613960.

דרושה פקידה נאה, ... 287915 ... 18.00—20.00.

למשרד בבתים דרושה פקידה ... ת.ד. 187 ...

דרוש פקיד/ה עם שפה האנגלית ... 248857 ת"א ...

דרושות!!! מזכירות — פקידות — ... 123.

להנהלת ... 37768.

דרושה פקידה מתחילה ... ת.ד. ...

עוזרות ומטפלות

מטפלת דרושה לחצי יום למורה ... 906489.

מטפלת דתיה ועבודות בית, 5 ימים בשבוע, ... 10 בני־ברק.

דרושה אשה לעבודות בית 5 ... 452094 ... 14.00—16.00.

בתחיה ל־4½ שעה ... 2 ... 8 דירה 3 בערב.

דרושה מטפלת לתינוקת 3 ימים בשבוע. טלפון 767907.

דרושה מטפלת ליום שלם טל. 232504 ... 8—5 ...

דרושה עוזרת עם לינה ... 268463.

דרושה אשה לטיפול בשני ... 413214.

לפתח־תקוה דרושה מטפלת ל־3 ימים בשבוע. טלפון 236733.

דרושה מטפלת להיבוך ... 286880.

דרושה אשה לניהול משק בית ... 441830.

... 854681 ...

... 249546 ...

... 417981 ...

... 744146 ...

... 731323 ... 250367.

... 15.00 ... 984619.

... 904032.

... 235618 ... 2.00.

... 728283.

דרושה מטפלת 2 ילדים ... 792555 ... 15.30—6.30.

דרושה אשה לעבודות בית ... 733651.

דרושה אשה ... 774440.

דרושה מטפלת לחצי יום טלפון 870086.

דרושה מטפלת ליום שלם ... 776503 ... 17.

דרושה מטפלת לילדה ... 445349.

... 416579 ... 2.30—12.30.

... 053-23529 ...

אשה לטפול בילדה ... 410450 — 52534 ...

... 41489 ...

... 447724 ...

... 745055 ...

... 832853 ...

... 938457.

... 909152.

[illegible]

דרושה מטפלת לגן שלושה תורים בהרצליה. 413584, 982089.

דרושה מטפלת לתינוק ועזרה בבית. טלפון 794032 רמת־גן.

דרושה עוזרה כל יום. ד"ר אוברמן 728522 אחרי 4.00.

דרושה מטפלת. טלפון 981371 הרצליה.

דרושה מטפלת ל־2 ילדים, רצוי עם עבודת בית בשעות 7.00—15.00. רויקה, שמספר 121 ... תקוה 913416.

עוזרת למשק בית בתל־אביב, עצמאית ונאמנה ... 226514 בין 4—3.

בוקשים בסביבות תל־אביב — משפחה אומנת לילדה אילתית ... 748762.

מטפלה לילדים ותינוקת — ... 440647 | 623637.

דרושה עוזרת: 6 שעות ... 623637.

אשה לניהול משק בית, שלוש בנשות (ילדה בכן) בשעות 7—13. 440265 בערב.

דרושה מטפלת 5 שעות כל יום ... 909646.

דרושה מטפלת מ־2—7.30 לילד בנו ותינוקת ... 269562 16.00.

... דרושה מטפלת לילדה בנו ולתינוקת בת שנה ... 414991.

דרושה מטפלת כהולן — נאות ... 851625 בערב.

דרושה אשה לעבודות בית ו־ טיפול בילד ... 838215 בערב.

דרושה מטפלה בשעות 15.30—7 ... 39415.

משפלת + עבודות קלות — 5 שעות 4 ימים בשבוע טל. 411474 בערב.

דרושה אשה לעזרה ליולדת + בן 3. טלפון 937621 הרצליה.

בתורה למיפול בהיווקות רצוי יום שלם. ראשל"צ. 942923.

לבית דתי דרושה מבשלה ... 238543.

מיפול בתינוק + עבודה קלה בבית רמת אביב 418986.

לשיזה דרושה מטפלת ... 904280 ...

לאוניברסה, דרושה ... 847630.

דרושה מטפלת ל־5 שעות ... 918436.

דרושה עוזרת משק בית ל־5 שעות ביום. נא לפנות 771682.

דרושה מטפלת ל־5 שעות ביום ... 730217.

עוזרת לבית בכל ... 222995.

גזירה ותפירה

כפלרית זריזה ומנוסה בתנאים טובים, „סריני לבנה" ... 17 ... 612691.

טלית טומחות לחומים דרושה. משכורת טובה. 828510 ...

דרושות: תופרות בית ... 782939.

דרושים ... 827869.

... 32372 ת"א.

דרושות ... 257925 ... 743719 בערב.

... 32372 ...

... 224333 ...

... 42 ...

... 59136 ...

... 6430 ...

... 237609 ...

... 513689 ...

... 613689 ...

... 54275 ...

... 789924 ...

... 912254 ...

... 53594 ...

מספרות

[illegible]

... 389984 ...

המשך הצעות עבודה בעמוד 6

[illegible]

דרושה ספרית מתקדמת למכון יופי, יהודה הלוי 36 ת"א טל' 621741.

ספרית טובה + מתקדמת לסביבת רמת־גן. 744776 בערב.

דרושה ספרית כקצועית הדעה, מלון עמנואל, אבן־גבירול 168.

ספר/ית מעולה דרוש/ה לסלון „כרי", ... 35830, תל־אביב.

דרושה ספרית טובה והלמידה לסלון מאיר, אבן־גבירול 152 — 446101.

דרושה ספרית מניקוריסטית בבעקניים, תנאים טובים. טלפון 729504.

ספרית מעולה ומתלמדת דרושות לסלון למתכירות „מובי", ... 239514.

דרושה ספרית א"א במרכז תל־אביב תנאים טובים 234225.

חרטים ומסגרים

חרטים, מרכזנים, מסגרי רתך, מסגרי כלים, מסגרי אחזקה מעולים ומתחילים למפעל תעשייתי חדיש בת"א, תנאים טובים. טל. 821087.

דרושים ברסמים מעולים ומתחילים לעבודות תעשייתיות בחולון ... 855135.

דרושים מסגרים ורתכים, תנאים טובים לפנות. אתגר, רח' הסגביר 17 אזור התעשיה חולון.

דרושים חרטים, מסגרים, ובר נר מכונאי לבקורת האיכות — ת"א 823165.

חרט בעל נסיון בתנאים טובים. לפנות „סגור" 826197, תל־אביב.

דרוש חרט ... 827839 ...

דרוש רתך ... 23 ...

דרוש כבני מרכזי, רצוי ידע כבריאה שרטוטים. תנאים טובים — א.אי.ש, צבע קרש 48, בני־ברק. טלפון 787131.

דרוש מכבר בעל ידע במכונות לעבודות הזוגה. תנאים טובים. א.אי.ש, מבצע קדש 48, בני־ברק. טלפון 737131.

זבנים

דרושה מוכרה דוברת צרפתית, ספרית צרפתית אלפיר, גורדון 34 חיפה. טלפון 641544.

דרושים/ות מוכרים/ות מבוגרים/ות ... שניידמן.

דרוש מוכר בדי מקסטיל בהנגה בכיכר יצחק תל־אביב ... 262839.

לבית אופנה בתל־אביב, דרושה מוכרה בעלת נסיון ... 613689.

דרוש! דרוש/ה מוכר/ה צעיר/ה ... 9 תל־אביב.

דרושה מוכרה ... 440990.

יהלומים

יהלומנים! דרוש ... 780865.

יהלומנים! לאנשים בעולת — ... 320242 ...

שליחים

למשרד שליחים בתל־אביב דרושים/ות ... 623718.

שליחים! ... 221296/7 ...

דרוש שליח ... 24 ת"א.

הכשרה לעבודה

[illegible]

ביקוש עבודה

[illegible]

הלבשה

[illegible]

הודעות רשמיות

מכרז כמי 83/73
משרד החקלאות
המחלקה לנכסים בינוי ומשק

מוזמנות בזה הצעות מחירים לביצוע ריסוס מהאויר בתפרי הדברה לארבה.

מפרט ומופס השתתפות במכרז אפשר לקבל במחלקה לנכסים בינוי ומשק, משרד החקלאות, הקריה תל־אביב, רח' ד' 10, חדר מספר 8 בכל ימות השבוע בשעות העבודה.

את ההצעות יש להגיש במעטפה סגורה אשר עליה יש לציין „מכרז 83/73" ולהכניסה לתיבת ההצעות הנמצאת במשרד החקלאות המחלקה לנכסים בינוי ומשק, הקריה תל־אביב רח' ד' בית מספר 10 ב' חדר 8, קומה ג'.

להצעה יש לצרף ערבות בנקאית בגובה של 10% מערך ההצעה.

מועד אחרון להגשת ההצעות הוא 2.8.73 שעה 11.00.

אין משרד החקלאות מתחייב לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

מכרז 86/73
משרד החקלאות
המחלקה לנכסים בינוי ומשק

מוצעים בזה למכירה 5 ראשי בקר:

א) 3 עגלים מס' 1) 851 כ־300 ק"ג, 2) 865 משקל כ־265 ק"ג שניהם ללא מתול, 3) 886 משקל כ־135 ק"ג ועגלה מס' 868 משקל כ־175 ללא מתול.

ב) פרה מס' 15 משקל כ־600 ק"ג. את הפרה יש לשחוט תוך 10 ימים מיום הוצאתה מחירותים חומריתיים ולהביא אישור על כך מבית המטבחיים.

את הנ"ל ניתן לראות בשרותים וטרינרים בית־דגן בכל ימות השבוע בשעות העבודה.

על הזוכה יהיה להוציא את הבקר בו זכה במכרז תוך 14 יום מיום קבלת המכתב על הזכיה.

בהיה ולא יוציא את הבקר תוך פרק הזמן האמור יהיה חייב לשלם למשפלה סך של 25.— ל"י לכל ראש בקר לכל יום של איחור בהוצאה הנ"ל. כדי לבוא ולהמשפלה סך לשמור את הבקר לאחר מכן, בחיבוב אוהזה מצבח על חשבון הזוכה והמשפלה בכל נזק שייגרם לממשלה בעקבות זה.

שקילה ומכירת הנ"ל תבוצע בשרותים וטרינרים בית דגן בהתאם לנוהגים המקובלים.

על המציע להגיש את הצעת המחיר לק"ג משקל חי לכל סוג בנפרד.

על המציע להכניס את ההצעה במעטפה סגורה אשר עליה יש לרשום מספר 86/73 ולהכניסה לתיבת ההצעות הנמצאת במשרד החקלאות, המחלקה לנכסים, בינוי ומשק, הקריה, תל־אביב, רח' ד', בית מספר 10 ב', חדר 8, קומה ג'.

על המציע לצרף ערבות בנקאית בגובה של 10% מערך ההצעה.

מועד אחרון להגשת ההצעות הוא 2.8.73 שעה 11.00.

משרד החקלאות שומר לעצמו את הזכות למכור או לא למכור את הבקר לכולו או לחלקו.

אין משרד החקלאות מתחייב לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

מטבעות ומדליות

„מרי" מרכז ישראלי למטבעות קניה — מכירה — ייעוץ. אלנבי 108, טל. 623073.

למכירה מטבעות זהב כ"ם 50 ומטבעות כסף קשוט כ"א 620912 16—18.

מעונין לקנות מטבעות זהב ישראליים, סט זהב כ"ה למדינה ומדליות פלמינה פלמה 445442.

קונים ומוכרים מטבעות, „נוה" בהלה־לובניקוב 61, פינת אחד־העם, טלפון 613829, שעות העבודה 14—8, 16—18.

אשלם מחיר טוב, עבור מדליות פלמינה, טלפון 04-242368.

„הממטבע" — בית מסחר למטבעות ומדליות קניה ומכירה. ייעוץ בהשקעות כבר מלכי ישראל 17.

(המשך המדור בעמוד 6)

בולים

קונה בולי ישראל מכל הסוגים, רוז, אלנבי 94, הדר 216.

מוכר ישראל ואירופה גם בודדים בגיל הזול 224580.

למכירה בולי חלונות „קאצאן" הכבבית התשיעית, ובול של לירה יום העצמאות. טל. 445442.

בולים טובים במחיר עבור בולי ישראל, בודדים וכמויות. כנורה, בן יהודה 26 ת"א.

כתנופות למדור זה בשבוען „ה נוער הישראלי „מעריב לנוער" אפשר למסור ב„מעריב" רחוב קרליבך 2 ת"א ובכל משרדי הפרסום. מחיר המודעה 1.25 ל"י, למילה.

שונות

מכונות כתיבה חישוב, מכירה השאלה ותיקונים דיין, שדרות רוטשילד 10 טלפון 59046.

דודי שמש

„אלדור" החדר גולי 268054 מים בבקר עד 9 בערב. גלה יצחק 62 תל־אביב.

„היוצר־מבעי" הודר טלפון 825678, 66812 הרשת דוודים. הזב ת"א.

קוריאור, חודר גנו 21929 או 22590 מחשמל תל־אביב 34.

החדר בזול? צלצל ... כים המהירות ... שנים, נסיון 15 שנה, דוודי שמש ... ראל 113 ת"א.

„שרות־כרי" אמצור ... 683 ... 68 תל־אביב.

... קונים בכווגי דוודי שמש.

הובלה

„נעלי כ"ר, נעלי כיו דים ולגברות. ... 44, טלפון 282050.

לוח ראשון

דירות למכ...

3 חדרים, ליד מכון ... 112 ... 930089

לוח אשדוד

דירות

באשדוד, דירות־דרוה 3 חדרים, בבתים בני 4 קומות, באזור כנת מעולה. המחירים כוללים בניה, מרפסות, ביוב וכו'. „רסקו" אשדוד, רח' קיבוץ גלויות 24. טל. 25221, או „רסקו" תל־אביב, רח' הר סיני 1 טל. 622222.

דירות למכירה

דירות 4 חדרים משבכאי בנוסחמ מודרת טל. 055-24606.

3¾ חדרים שיכורים ומוצב רספו יורדי הסירה 055-24601.

3 חדרים שיכורים תנאים נוחים סרבו א' מס' 055-23520.

פרסומים

מקבלים מודעות לכל העתונים במחירי המערכת, בחנות מפרים „בעריב", ע"י אגד.

וילות ובתים

בנבדרה דונם באזור ... 03-951749 ... 03-136208.

באשדוד, עשויה ... 2521 ...

מגרשים

8 דונם מגורי שערים מתאים ... 03-951315.

למודים

קורסים חרשים להנהלת בנות, ... 24 משעה 5.

כל מה שאתה מעלה על דל
ועוד הרבה יותר —
תוכל למכור ולקנות
בלוח מעריב

אולאי ובנין
חברה קבלנית לבנין בע"מ

מציעה: ברח' שמעוני ברחובות דירות מפוארות, תכנון מיוחד, לוקסוס מלא.
דירות 5 חדרים — 4 כיווני אויר, לחזית.
דירות 4 חדרים — 3 כיווני אויר.
טלפון 955176 (פרט ליום שבת)

דירות תפארת בראשון־לציון

המבחר הגדול בעיר במקומות הגבוהים והיפים — נוף מרהיב, גן ציבורי לדיירי־הבית.

* בשכ' אברמוביץ — ברח' אברמוביץ בנין פאר 8 קומות 3—4 חדרים — לוקסוס מלא, מטבח רגבה, 3 כווני אויר.
* ברחוב התומר — 3½ חדרים, 8 דיירים, 3 כווני אויר, לוקסוס מלא.
* ברחוב סמילנסקי — 2½—3 חדרים פינתית, גן ציבורי צמוד לבית, לוקסוס מלא.
* ברחוב שפינוזה — 3 חדרים במרכז ע"י השופרסל.
* ברחוב שינקין — 3—4 פינתית, לוקסוס מלא, 2 בניינים.
* ברחוב דרור 60 — 3—3½ לוקסוס מלא, בנין 7 קומות.
* ברחוב פינסקר — 3—4 לוקסוס מלא, מעלית, ארונות דואר.
* ברחוב בר־יהודה — 3—4 לוקסוס מלא, 3 כווני אויר (דירה אחת בלבד בחזית).
* ברחוב יהודה הלוי 3 — פינתיות, לוקסוס מלא.

ועוד מבחר גדול. פנה עוד היום כי בדירות תפארת הדירה המובחרת.

דירות תפארת הרצל 59 ראשון־לציון, טלפון 946858

לוח ירושלים

סניף „מעריב" לקבלת מודעות בירושלים:
רחוב הלל 14/16, פתוח מ־8 בבוקר עד 6.30 בערב

דירות

[illegible]

קבלני בנין

[illegible]

דירות למכירה

[illegible]

דירות מרוהטות

[illegible]

וילות ובתים

[illegible]

דירות להשכרה

[illegible]

חדרים מרוהטים

[illegible]

ביקוש דירות

מעוניין לקנות בית בירושלים בכל אזור שהוא.
Richard Harrison
Case Postale 280
1211 Geneve 11,
Suisse

[illegible]

דירות להחלפה

[illegible]

קייט

[illegible]

הצעות עבודה

[illegible]

הכשרה לעבודה

[illegible]

ביקוש עבודה

[illegible]

עסקים

[illegible]

משרדים

[illegible]

חנויות

[illegible]

אולמות

[illegible]

שעורים

[illegible]

מגרשים

[illegible]

ספרים

[illegible]

מכוניות למכירה

[illegible]

קטנועים

[illegible]

מכירות

[illegible]

כלי נגינה

[illegible]

רהיטים

[illegible]

מכונות כביסה

[illegible]

תריסים

[illegible]

חיות בית

[illegible]

מקררים

[illegible]

דודי שמש וחשמל

[illegible]

טלוויזיות

[illegible]

שדוכים

[illegible]

בתי מלאכה

[illegible]

שטיחים

[illegible]

פרסומים

קבלת מודעות ל„מעריב" ירושלים רחוב הלל 14/16, פתוח מ־8 בבוקר עד 6.30 בערב.

המשך „לוח ירושלים" בעמוד 7

هكذا من الأصل

עם חיפה

סניף „מעריב" לקבלת מודעות בחיפה:
רחוב הנביאים 32, פתוח מ־8 בבקר עד 7 בערב

הודעות

באבא מודיע פתחנו בחיפה א.י.ה. מבח אימלקי יכון עברי רכם 12 מכות. פיצה לזנית מספים. פיצריה באבא בהנהלת רן מרדכי, כל ידידנו ולקוחותינו מוזמנים. פיצריה באבא, הרצליה 4.

דירות

קבלני בנין

דירות למכירה

דירות מרוהטות

וילות ובתים

דירות להשכרה

חדרים מרוהטים

ביקוש דירות

שעורים

שרותים

מטבעות ומדליות

מכוניות למכירה

קטנועים

ביקוש מכוניות

בתי ספר לנהיגה

הצעות עבודה

ביקוש עבודה

מגרשים

טרקטורים

המשך

משרד התחבורה

חנה וסע

נהג נכבד!
החל מה־15 ביולי פועלים באזור ת"א חניוני „חנה וסע" שנועדו להקל עליך את קשיי הנסיעה והחניה הממושכת בתוך העיר. בשלב זה עומדים לרשותך שני חמונים:
חניון רכבת דרום — ליד תחנת הרכבת החדשה לירושלים.
חניון יד־אליהו — ליד „היכל הספורט" ביד־אליהו.

החניה בחניונים אלה היא **ללא תשלום.**

אוטובוסים מיוחדים יצאו מהחניונים למרכז העיר

בתדירות גבוהה ובמסלול מהיר:

האוטובוסים מופעלים בתדירויות של כל 10 דקות בשעות 07.00 ועד 08.30 בבוקר וכל 15 דקות בשעות 16.00 — 19.00 אחר־הצהרים.

מחניון „היכל הספורט" ביד אליהו:
קו מס' 31
במסלול הלוך: מהיכל הספורט ביד אליהו דרך תחנה מרכזית לאורך רח' אלנבי ועד שפת הים.
חזור: משפת הים דרך מוגרבי לאורך אלנבי דרך התחנה מרכזית ועד להיכל הספורט ביד אליהו.

ממגרש החניה של תחנת רכבת דרום
קו מס' 13
במסלול הלוך: ממגרש החניה רכבת דרום, דרך קיבוץ גלויות, רח' עליה, רח' אלנבי לשפת הים.
חזור: משפת הים דרך רח' אלנבי, רח' עליה, וקבוץ גלויות עד למגרש החניה של רכבת דרום.

אורינט ללויד שוב לארה"ב
מ־6 בספטמבר עד 21 באוקטובר 1973

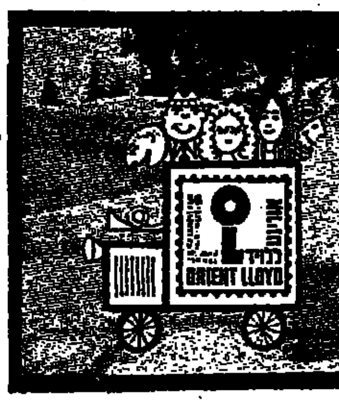

אנו נוסעים לאמריקה - מי מצטרף אלינו?

ביחד נטייל ונגלה את הקצב המרטיט של העולם החדש ונהנה מכל המקומות המופלאים עליהם שמענו ולראותם חלמנו.

רק אורינט ללויד מציע לכם 4 אלטרנטיבות:
* לחזור לישראל בתום הסיור המאורגן.
* להשאר 19 יום נוספים בארה"ב באופן פרטי.
* לטוס לאירופה ל־19 יום נוספים באופן פרטי.
* לפצל את ה־19 יום בין ארה"ב ואירופה באופן פרטי.

אנא דרשו פרוספקטים מפורטים אצל סוכן הנסיעות שלכם או אצל

אורינט ללויד תל־אביב, אלנבי 56, טל: 56281/2 רמת־גן, ביאליק 26, טל: 738133

הבלוהה הישראלי שלנו יקיר מכם כל דאגה במשך הטיול.

לישראלי העייף!!!...
„און" - ארוח ונופש בע"מ
ו„מלון המלך שאול" - אשקלון
מזמינים אתכם לבילוי חופשה נפלאה במלון מפואר, 4 כוכבים, כשר, בריכת שחיה, דשאים, מיזוג אויר, בר, מכון בריאות, טלפון ורדיו בחדרים.
4 ימי אירוח מלא לזוג — כולל טיול מודרך
במחיר — 599 ל"י לזוג — כולל מיסים.
הזמנות: „און" — אירוח ונופש בע"מ:
תל־אביב: אלנבי 113, טלפון 612567; כבר דיזנגוף, ריינס 4, טלפון 248306; חיפה: רחוב הרצל 22, טלפון 669640; נתניה: רחוב הרצל 4, טלפון 22947; רחובות: הרצל (פינת יעקב), טלפון 953517.

אתה + פיצה = כסף
שים לב!

אנו מתרחבים, וזהי ההזדמנות שלך.
ברודווי פיצה, זוהי לא רק הפיצה הטובה ביותר בישראל, זוהי גם ההזדמנות שלך לרכישת זכיונות מכירה (FRANCHISE) של ברודווי פיצה. העסק הטוב ביותר. בדבר פרטים נא לפנות:
ברודווי פיצה ת.ד. 21090 תל־אביב

לוח נתניה

סניפי „מעריב" לקבלת מודעות בנתניה: „תרבות" שד' בנימין 17, „פנת הספר", סמילנסקי 8

מכוניות למכירה
[illegible]

הצעות עבודה
[illegible]

ביקוש עבודה
[illegible]

מכירות
[illegible]

חנויות
[illegible]

קייט
[illegible]

דודי שמש וחשמל
[illegible]

שרותים
[illegible]

במות ובידור
[illegible]

פרסומים
[illegible]

דירות
[illegible]

קבלני בנין
[illegible]

דירות למכירה
[illegible]

וילות ובתים
[illegible]

דירות להשכרה
[illegible]

ביקוש דירות
[illegible]

ביטוח
[illegible]

ציוד תעשיתי
למכירה

1. מקרר תעשיתי 2,50 מ' אורך 1,40 גובה, 1,25 מ' עומק, 4 דלתות עם יחידה קירור איטלקית 2 כ"ס במצב חדש.
2. מכונה לחלוקת בצק ועיגולו „אריקה".
3. מכשיר „אומרה אקס" לבדיקת לחות בתבואה, לחם וכו'.
4. מכשיר לפתיחת שקיקי ניילון או ניר לאריזה
5. מדחסים לאויר, ללחץ או חקום עד 0,5 אטמ.
2 יחידות 6" כניסה ו־6" יציאה.
1 יחידה 3" כניסה ו־3" יציאה.
מתאימות למערכת להובלה פנאומטית, וכו'.
6. מנועים חשמליים שונים, מ־0,5 עד 13 כ"ס.

לפנות: **גלודריה בע"מ** ירושלים, רח' קודיברו 17, גבעת שאול, טלפון 523550 (02).

חברה מסחרית ארצית
מעוניינת
לרכוש חנויות
במרכזי הערים
חולון — בין 70 ל־100 מ"ר
חיפה — בין 150 ל־200 מ"ר
רחובות — בין 50 ל־70 מ"ר
בהצעות נא לפנות לת.ד. 33157 תל־אביב 61 330, עבור מס. 735 בפירוט המקום, הגודל, והמחיר המבוקש.

למכירה
חנויות
במרכז המסחרי ההולך ונבנה בשכונת מעונות גאולה בחיפה

בדבר פרטים לפנות: —
מפעלי בניה אסף בע"מ
טלפון 669119, או 04—664693

טלוויזיות
[illegible]

חיות בית
[illegible]

שדוכים
[illegible]

פרסומים
[illegible]

מכונות כביסה
[illegible]

מזגני אויר
[illegible]

קניות
[illegible]

חוגים
[illegible]

המשך „לוח חיפה" בעמוד 7

לוח הנגב

סניף „מעריב" לקבלת מודעות בבאר־שבע: רח' הפלמ"ח 83, פתוח מ־7.00—13.00 ומ־16.00—18.00

הודעות
[illegible]

דירות למכירה
[illegible]

דירות להשכרה
[illegible]

דירות מרוהטות
[illegible]

חדרים מרוהטים
[illegible]

מכוניות למכירה
[illegible]

הצעות עבודה
[illegible]

חנויות
[illegible]

מכירות
[illegible]

פרסומים
[illegible]

וילות ובתים
[illegible]

פ. שטרסר
טפטים
רצפות - P.V.C
שטיחים מקיר לקיר
תקרות דקורטיביות
יבוא — סיטונאות — קמעונאות
בצוע עבודות
פתוח מ־8.00 עד 19.00 ללא הפסקה
תצוגה ומכירה:
ת"א שנקין 20, 70 טל: 286918, 286969, 281554

מעבדה אלקטרונית לתיקוני שעונים
מוסקוביץ ברנהרד
מומחה מדופלם משוויץ
בצוע עמלה באחריות
רח' קריהודה 12, קומה ב', הכניסה מרח' אידלסון
טלפון 56133

לוח חיפה

(המשך מעמוד הקודם)

עסקים
[illegible]

מכירות
[illegible]

רהיטים
[illegible]

כלי נגינה
[illegible]

מקררים
[illegible]

חנויות
[illegible]

משרדים
[illegible]

מחסנים
[illegible]

מבני תעשיה
[illegible]

בתי מלאכה
[illegible]

הלוואות
[illegible]

תעודות מלווה
[illegible]

נופש
[illegible]

דרושים

מהנדסים · טכנאים · בינאים · שרטטים · מחסנאים • • • מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · סובנים

מכתשים באר-שבע
מפעלים כימיים בע"מ

דרושים למחלקת אחזקה

● **מהנדס מכונות**

לתפקיד מנהל קבוצות האחזקה של המפעל.

הכישורים: בוגר הנדסת מכונות או כימיה; בעל נסיון של שלוש שנים לפחות בניהול צוותי אחזקה במפעל תעשייתי; רצוי נסיון במפעל כימי; ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין.

● **חשמלאים**

הכישורים: ידע מקיף בחשמלאות, התמצאות במערכות פיקוד ובקרה, קריאת תכניות חשמל מורכבות, ידע מקיף במנועי חשמל להגנות למיניהן; יועדפו מועמדים יוצאי ח"א במקצוע חמ"ים (פרק א'); יתקבלו גם חשמלאי רכב ו/או חשמלאי ציוד קרקע; יועדפו בעלי נסיון בתעשיה; תנאי שכר בהתאם לכישורים.

● **מכשירנים**

לצורך אחזקת מערכות מכשור תעשייתי מורכבות.

הכישורים: ידע כללי במערכות פניאומטיות; ידע כללי במערכות אלקטרוניות; רצוים בוגרי בתי"ס במגמות הנ"ל; יועדפו בעלי נסיון קודם בשטחים אלה; תנאי שכר בהתאם לכישורים.

תנאי העסקה מעולים למועמדים המתאימים.

סודיות מובטחת

מועמדים יפנו בכתב בציון נסיון קודם ובצרוף קורות חיים למחלקת כוח אדם, ת.ד. 60 באר-שבע 84100.

משטרת ישראל

הצטרף למשטרת ישראל

דרושים גברים לתפקידי סיור, חקירות ותנועה במחוז תל-אביב

המועמדים המתאימים יהיו זכאים לדיור בדירות שירות בגוש דן בתנאים נוחים ביותר

הכישורים:
גיל — עד 35 שנה
השכלה — 10 שנות לימוד לפחות
כושר גופני טוב
ידיעת השפה העברית
לאחר שירות חובה בצה"ל

פנה-בא לאחד ממשרדי הקבלה:
ת"א—יפו: רחוב הרכבת 14
ירושלים: רחוב יפו 191
חיפה: דרך העצמאות 82
באר-שבע: רחוב האבות 53
טבריה: בנין המשטרה דרך נצרת

והבא עמך: תעודת זהות, פנקס מילואים ותעודות השכלה.

לחברה מסחרית ארצית
דרוש
איש מכירות בכיר
לאזור ירושלים

הכישורים הדרושים:
* נסיון בקידום מכירות לתעשיה ולמוסדות.
* גיל 30 עד 40, הופעה נאה.
* רשיון נהיגה הכרחי, רצוי בעל רכב.

תפקיד בעל אתגר ואפשרויות התקדמות לאיש המתאים.

מועמדים תושבי ירושלים מתבקשים לפנות בכתב עם פירוט נסיון קודם וכישורים לת.ד. 33157 תל-אביב, עבור מס. 736.

להנהלה מרכזית של בנק בת"א
דרושים
פקידי מודיעין
* ידיעה טובה של השפה העברית
* רצויה ידיעה בשפה נוספת

העבודה הינה במשמרות

נא לפנות בכתב לת.ד. 1076 תל-אביב, ולציין קורות חיים, גיל והשכלה ומספר טלפון.

לבית-ספר המקיף השש-שנתי "עמל"
ע"ש שייבר בית-שמש

דרושים מורים
(משרות שלמות ו/או חלקיות)
לשנת הלימודים תשל"ד
במקצועות הבאים: —
* שרטוט מכונות וטכנולוגיה
* חשבונאות ומקצועות הפקידות
* אומנויות-טכניות (עץ ומתכת — בחטיבת הביניים)
* צרפתית
* חינוך גופני — בנות

לפנות להנהלת בית-הספר טלפון 02-911371 בין השעות 8—2.

מסיים שרות בצה"ל? עוזב קיבוץ?
אם אתה מחפש אתגר ותפקיד מעניין בעבודה עם נוער —
פנה אלינו!
דרושים
מדריכים חברתיים
לכפר נוער בסביבת חיפה.
נא לפנות לת.ד. 1016 ירושלים, עבור מס' 10.

כיתן דימונה בע"מ
דרושים
עבור מפעלנו בתל-אביב (הדר יוסף)

1. **מנהל מח' בקרת איכות-קונפקציה (הלבשה)**
הכישורים הדרושים:
* בעל השכלה מתאימה לתפקיד
* בעל נסיון קודם בענף

2. **מבקרי טיב למוצרי הלבשה**
הכישורים הדרושים:
* בעלי נסיון בבקרת מוצרי הלבשה לפי מפרטים

מקום העבודה לשני התפקידים בתל-אביב (הדר-יוסף).

בהצעות נא לפנות לת.ד. 2147 ת"א עם פרוט קורות חיים וציון התפקיד על המעטפה.

דרושה
פקידה
לייצוא ספרים

הכישורים הדרושים: שליטה הדפסה באנגלית, רקע בספרות או נסיון במסחר ספרים.

תנאים טובים למועמדת המתאימה

המעוניינות מתבקשות להתקשר טלפונית 615458 או 622044 תל-אביב.

— סודיות מובטחת —

לחברה גדולה באיזור חיפה והקריות
דרוש מנהל-מכירות
לניהול רשת חנויות
בענף מוצרי חשמל ביתיים
(שעות מפוצלות)

הדרישות: 1. כשר אירגון וניהול. 2. כושר שיכנוע ומגע עם לקוחות. 3. אדם עיקבי ומסודר. 4. גיל 35—28.

משכורת ותנאים מצויינים למועמד המתאים

בהצעות רציניות בלבד לפנות לת.ד. 230 קרית מוצקין ולצרף קורות חיים ונסיון קודם.

— סודיות מובטחת —

כ"ג יורדי הסירה בית הספר לקציני ים
עכו, ת"ד 66 עכו, טל. 04-910106
דרושים
מדריכים חינוכיים
לשנה"ל תשל"ד

הכישורים הדרושים: השכלה תיכונית, דרגת קצונה בצה"ל.
תנתן אפשרות מגורים בדירת ביה"ס בשכר דירה חודשי.

אי.סי.אס. שיטות הנדסיות לבניה בע"מ
מגינות B.B.R.V בישראל
דרושים
הנדסאי(ות) בנין מנוסים
לעבודה בתכנון
רח' הרב קוק 33 קרית מוצקין טל. 712660

אוניברסיטת חיפה

דרושים

1. **אחראי לארוח וקשרי חוץ**

תאור התפקיד: אחריות לארגון וארוח של אורחים בודדים וקבוצות מהארץ ומחו"ל, ארגון קבלות פנים, עריכת סיורי אורחים בתחום האוניברסיטה.

הכישורים הדרושים: השכלה גבוהה, ידיעת עברית על בוריה ושליטה מלאה באנגלית, רצוי שפות נוספות, כושר ארגוני רב ויכולת לקיים מגע עם קהל, כושר הבעה בכתב ובע"פ במסגרת התפקיד יידרש העובד לעבוד בשעות בלתי רגילות.

2. **מזכירה למחלקה לקשרי ציבור**

תאור התפקיד: ניהול המשרד, פיקוח על צוות העובדים, הכנת פרוטוקולים, תאום פעולות מחלקתיות ובינמחלקתיות, קבלת אורחים.

הכישורים הדרושים: שליטה מלאה בעברית ואנגלית, נסיון קודם בניהול משרד.

בהצעות מועמדות נא לפנות למחלקת כח אדם, אוניברסיטת חיפה, 31999.

כימיקלים ופוספטים בע"מ
דרוש לנו:
מהנדס או הנדסאי בכיר
בהנדסת מכונות או הנדסה אזרחית

התפקיד: ביצוע הערכות תקציביות של פרוייקטים שונים לפקוח על ניצול התקציב, הכנת תכניות ומפרטים טכניים לעבודות קבלניות.

דרוש נסיון של 5 שנים לפחות בעבודות הנ"ל.

ידיעת השפות: עברית ואנגלית הכרחית.

מועמדים יפנו אל מחלקת כח-אדם של מפעלנו, ת.ד. 1428 חיפה — 31 000 או טל. 04-721381.

"טתה" בע"מ
חברת בת של "אתא"

דרושים זבנים
בעלי נסיון במכירות מחלקת גברים

תנאים טובים למועמדים המתאימים

מקום העבודה באזור תל-אביב

על המועמדים לפנות לקביעת ראיון לחברת "טתה" בע"מ, רח' טברסקי 12 תל-אביב, טלפון 38966.

לחברה בינלאומית לתרופות
דרושה
תועמלנית
למשרה מלאה באזור המרכז

הנתונים הדרושים:
● תואר אקדמאי — רצוי ברוקחות או מקצוע פרה-רפואי דומה.
● רשיון נהיגה
● הופעה נאה

נא לפנות בכתב לת.ד. 13 ת"א עבור "תועמלנית" עד ה-10.8.

למשרד הנדסי
דרושה:
מזכירה
לחצי יום
עברית — אנגליה
היודעת להדפיס בשתי השפות
לפנות לטלפון 265318

דרושים:
מתקיני תנורי-חימום
(עם ארובה) — בכל חלקי הארץ

מועמדים בעלי רקע טכני בתאים עם נסיון בנושאי אינסטלציה ומסגרות, בעלי רכב וטלפון יתקשרו נא אל: ב.ב.ן, רחוב המלך דוד 3, תל-אביב, טלפון 03-268065.

נציבות שירות המדינה

מודיעה על מכרזים פומביים חוזרים במשרד התחבורה ירושלים למשרות הבאות:

מכרז חוזר מס' 1381:
עוזר ראשי לשרותי תחבורה צבורית

ביחידת המפקח על התעבורה, בדרגת פו—טז של הדירוג האחיד.

תאור התפקיד: פיקוח על שרותי התחבורה הציבורית בהתאם לתקנות והוראות.

הדרישות: השכלה תיכונית ונסיון של 6 שנים בעבודה ארגונית ואמרכלית.

מכרז חוזר מס' 259:
בוחן ראשי

במחלקת הכספים והמשכורות, בדרגה יד של הדירוג האחיד.

תאור התפקיד: בחינת השבונות מורכבים של קבלנים, ספקים ונותני שירותים; בקורת על ניהול המחסנים, קופות ועריכת דו"חות לגבי אחריות לבדיקת פרטי החוזים לפני החתימה מבחינה כספית.

הדרישות: השכלה תיכונית ונסיון של 5 שנים בבקורת חשבונות סוג 2 בהנהלת חשבונות מטעם משרד העבודה.

● **בקשות** על טפסי 1061 שאפשר להשיגם בלשכות נציבות שירות המדינה וסניפי הדואר — יש להגיש ללשכות המחוזיות של נציבות שירות המדינה, בירושלים, כביש רופין, בתל-אביב, הקריה רח' ה' מס' 5, בחיפה בבית הממשלה ובבאר-שבע, בבנין משרד הפנים.

היום האחרון להגשת בקשות הוא: ד' באב תשל"ג (2.8.1973)

מנועי בית שמש בע"מ
מפעל טורבינות
דרושים
* ברסמים
* חרטים
* קרזה קאורדינט
* מכונאי מטוסים
* מחסנאי מכני
* מנהל חשבונות

נסיון לפחות 3 שנים. רצוי ידיעת השפה האנגלית או צרפתית.
אפשרות להשתלמות בחו"ל. אפשרות קבלת דיור במקום.
סודיות מובטחת.

מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות אל מנהל כח אדם מנועי בית שמש בע"מ, ת.ד. האלה בית-שמש 99 000, בצרוף קורות חיים בכתב או לטלפון 02—911661.

למפעל העוסק בפתוח וייצור מכשירים אלקטרוניים מדוייקים
דרושים:

לעבודה מעניינת ביותר בהרכבה, כיול ובדיקה מכשירים מדוייקים מכניים ואלקטרוניים

1. **מכשירנים, אלקטרונאים או חשמלאים**
בעלי ידע ונסיון בטיפול במערכות דומות.

2. **בנות בוגרות בי"ס מקצועי או תיכון**
עם נטיה לעבודה מדוייקת ומעניינת.

המעוניינים יפנו לקביעת ראיון ל-ת.ד. 75 יהוד, בטלפון 757211 למחלקת כ"א.

הוועדה לאנרגיה אטומית
קריה למחקר גרעיני-נגב
דרושים:

● **שרטט אלקטרוניקה / עורך מעגלים מודפסים**
כשורים דרושים: בוגרי בי"ס מקצועי במגמת שרטוט, נסיון מקצועי של שנתיים לפחות בשרטוט חשמל.

● **הנדסאי/ת או טכנאי/ת בנין**
לתכנון ופיקוח או ניהול עבודות הנדסה אזרחית. העבודה כוללת תכנון ופיקוח על ביצוע של קונסטרוקציות מבטון מזוין ופלדה, ומבנים שונים.

למועמדים שיבחרו מובטחים:
— **תנאי שכר טובים ואפשרויות קידום**
— **עזרה בדיור לבאים מחוץ לאזור**

המעונינים יפנו תוך פירוט הנסיון המקצועי לת.ד. 9001 באר-שבע, מדור קבלת עובדים.

דרושים
★ **טכנאי אלקטרוניקה**
מנוסה — לשרות מיכשור אלקטרוני
★ **טכנאי אלקטרוניקה**
מנוסה — לעבודה במעבדה
למועמדים המתאימים תנאים מיוחדים

תדאה
פיתוח טכנולוגי ואוטומציה בע"מ
בני-ברק רח' הירקון 8 טל. 787121/2/3

דרושים

מהנדסים · טכנאים · כימאים · שרטטים · מחסנאים • • • דרושים • • • מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · סוכנים • • •

אמאץ
חברת אמקור לאמאיל וצפוי בע"מ
ציפויים, ייצור דודי מים ותנורי חימום

דרושים:

★ **פקיד**
לטיפול בחשבונות לקוחות, ועריכת המחיר.

★ **מנהל עבודה**
למחלקה לציפוי אלקטרוליטי.

★ **טכנאי ייצור**
למשרד יצור, כולל קביעת נורמות.

★ **מודד זמן**
למדידת נורמות ייצור ושיפור שיטות.

★ **מסגר מכונות**
לתיקוני ציוד ואחזקה מונעת.

על המעוניינים לפנות בכתב לאמאץ בע"מ, ת.ד. 2850 תל־אביב, 61000 או להתקשר טלפונית למספר 252237 תל־אביב.

סודיות מובטחת

משטרת ישראל

משטרת ישראל מציעה
תפקידים מעניינים
(בבגדים אזרחיים)
באזור תל־אביב

לגברים בעלי הכישורים הבאים:
1. השכלה של 10 שנות לימוד לפחות
2. לאחר שירות בצה"ל
3. רמת בריאות גבוהה
4. גיל — עד 30 שנה
5. רשיון נהיגה

המעוניינים יפנו אישית למשרדי הקבלה
בתל־אביב, רח' הרכבת 14; בירושלים, רח' יפו 191; בחיפה, דרך העצמאות 82.
ויביאו עמם תעודות אלה:
1. תעודת זהות 3. תעודות בי"ס וקורסים
2. פנקס מלואים 4. רשיון נהיגה

למפעל גדול בדרום
דרושים:
מחסנאים ראשיים
מחסנאים

בוגרי בי"ס מקצועי או קורס טכני שווה־ערך ובעלי נסיון בניהול מחסנים
(חשמל, אלקטרוניקה, חלקי חילוף מכניים)
עדיפות תינתן לבעלי ידע במיכון

* * *

למועמדים המתאימים מובטחים תנאי שכר טובים, אפשרות להשתלמות מקצועית ועזרה בדיור.

● בפרטים נא לפנות לת.ד. 387 באר־שבע בציון קורות חיים ונסיון מקצועי.

לחברת קצנשטיין, אדלר ושות' בע"מ
דרושות

פקידה למחלקת יבוא
עם נסיון קודם בפעילות יבוא, סדרי רשיונות יבוא ושחרור סחורות. הדפסה עברית—אנגלית. הפעלת טלקס.
יום עבודה מלא 8.00—16.00.

פקידה כללית
אין צורך בנסיון קודם אולם נחוצה ידיעה בהדפסה עברית — אנגלית.
המעונינות מתבקשות לפנות בכתב יד אל:
קצנשטיין, אדלר ושות' בע"מ
תל־אביב, 67137, דרך פתח תקוה 37

JEWISH COMMUNITY OF THE PHILIPPINES
1963 Taft Avenue, Manila, R.P.
has a vacancy for a

TEACHER-MINISTER-CANTOR

to teach Jewish history, customs, philosophy, Hebrew to children of different age groups, qualified to assume spiritual leadership of the Community and conduct conservative religious services; must have a good command of the English language. Good remuneration for the right person.
Applicants should send curriculum vitae, references, and recent photograph.

FIAT

למוסכנו החדש
באיזור התעשיה הרצליה

דרושים

* **מכונאים בעלי נסיון**
מכל הסוגים

* **מכונאים מתחילים**
בוגרי בתי־ספר מקצועיים

* **חשמלאי רכב**

* **מסגר־חרט**

* **איש אחזקת ציוד**
בעל ידיעות במסגרות, חרטות וחשמלאות בנין

* **מחסנאי**
לכלי עבודה ולחומרי עזר

* * *

תנאים טובים למתקבלים לעבודה

* * *

נא לפנות כל יום בין השעות 8—16.30 למנהל הטכני במוסך מרכזי „פיאט", רח' גיבורי־ישראל 109, תל־אביב

כימיקלים ופוספטים בנגב
דרוש לנו:
מהנדס מכונות
מגמת כח וחום
או מגמה כללית

לרכז מחלקה בגוף ההנדסה אשר תעסוק בתכנון שיפורים ושינויים במתקנים הקיימים במפעל.
דרוש נסיון של 5 שנים לפחות בתכנון מכני ותכנון של צנרת, מיכלים וציוד דומה בתעשיה כימית.
ידיעת השפות: עברית ואנגלית הכרחית, גרמנית רצויה.
מועמדים יפנו אל מח' כח־אדם של מפעלנו, ת.ד. 1428 חיפה 31 000, או טלפונית: 04-721381.

לצה"ל דרושים

לעבודה באזור
ראשון־לציון ורמלה

העובדים הבאים:

א. **טכנאי ייצור**

ב. **כרסמים**

●

על המועמדים לפנות לד.צ. 1190 בציון קורות חיים.

למפעלי טמבור צבע בעכו
דרוש
טכנאי/הנדסאי כימיה
בוגר בי"ס להנדסאים וטכנאים — לאחר שרות צבאי.
התפקיד כולל עבודה במשמרות (גברים בלבד).
לפנות בכתב למנהל כ"א ת.ד. 668 חיפה בצרוף קורות חיים והמלצות.

דרושים סוכני מכירות
רציניים, בעלי נסיון
למכירת מכונות חישוב אלקטרוניות זעירות, גם כעבודה נוספת.
לפנות לטל' 624185 (03).

דרושים
למפעל מתפתח
בשטח האלקטרוניקה

1. **מהנדס ייצור**
בעל נסיון של 3 שנים לפחות

2. **טכנאי ייצור**
בעל נסיון בנושאי אר"ם ורפ"י

● נא לפנות בכתב יד לת.ד. 33411 ת"א עבור 100 ר לפרט קורות חיים ונסיון בעבודה.

סודיות מובטחת

למפעל של התעשיה האוירית
באזור ראשון־לציון

דרושים:

★ **חשמלאי מטוסים**
(שלב 10—9)
לעבודות יצור ובקורת

★ **מכונאי מטוסים**
(שלב 10—9)
לעבודות יצור ובקורת

★ **בקח יצור/מעבד מלאי**
בעל נסיון תעופתי

★ **מבקר ס"ב**
בוגר בי"ס מקצועי

★ **טכנאי אלקטרוניקה**
בעל הכשרה, לאחר שרות צבאי, יצור ואחזקה של ציוד אלקטרוני

● המעונינים מתבקשים לפנות בכתב אל יח' התעסוקה, התעשיה האוירית לישראל בע"מ, נמל־תעופה לוד.

קרן הנגב —
מדרשת
שדה בוקר

דרוש
מדריך לבי"ס שדה במדרשת שדה בוקר

● הכישורים הדרושים:
1) השכלה תיכונית + הכשרה להדרכה או להוראה
2) נסיון בסיירות
3) נסיון בהדרכה או בהוראה

נא לפנות למדרשת שדה בוקר
טל: 057-85046/51/53/54

דרושים:

1. **מנהל/ת חשבונות**
עם נסיון של מספר שנים.
עבודה מעניינת, תנאים טובים.
המשכורת תקבע לפי הכישורים.

2. **טלפוניסטית**
למרכזיה קטנה (3 קוי חוץ)
עם ידיעת השפה האנגלית (דיבור) והדפסה במכונת כתיבה עברית. שעות העבודה 8—4.

נא לפנות לת.ד. 29329 ת"א 61 290

דרושה פקידה
לתפקיד מרכזנית ומודיעין

בעלת הופעה נאה וזיקה ליחסי צבור

נא לפנות רק טלפונית אל:
קצנשטיין, אדלר ושות'
תל־אביב, טלפון 61-46-68

פריקלאס ים המלח - פוספטים בנגב בע"מ
דרוש מבקר פנימי
משותף לשתי החברות

— בעל נסיון של 3 שנים בביקורת פנימית בתעשיה
— השכלה גבוהה במדעי החברה או בראיית חשבון
* תנאי שכר בהתאם לנתונים האישיים של המועמד.
* למועמד מחוץ לאזור תנתן עזרה בדיור.
● כתובת לפניות קורות חיים בכתב יד נא לשלוח: פריקלאס ים המלח בע"מ — מישור רותם — ד.נ. ערבה — לידי ראש אגף מינהל.

מוסד מחקרי גדול
מחפש

* **מהנדס אלקטרוניקה**
דרוש נסיון של שנתיים ומעלה בתיכון מעגלים ושנה בהנדסת אמינות; או — נסיון של שנתיים ומעלה בתיכון מערכי בקורת או בבקרת איכות.

* **מהנדס מכונות/אוירונוטיקה**
דרוש נסיון של שנתיים ומעלה בתיכון ושנה ומעלה באמינות או ניתוח תקלות; או — נסיון של שנתיים ומעלה בתיכון מערכי בקורת או בבקרת איכות.

* **מהנדס רכיבים אלקטרוניים**
דרוש נסיון של שנה ומעלה בתיכון מעגלים או ביישום רכיבים ובדיקתם.

השכר בהתאם לכישורי כל מועמד

מקום העבודה — איזור חיפה

המעוניינים יפנו בכתב לת.ד. 9757, חיפה 31 096 (עבור 40) ויציינו קורות חיים, השכלה, נסיון והמלצות, וכן מס' טלפון להתקשרות.

לחברה תעשייתית דינמית
באזור תל־אביב

דרושות נשים

להשתלמות בנושאי

★ **אלקטרוניקה**
★ **מבנאות מטוסים**

אצלנו מובטחים לך:
* עבודה נעימה בחברה צעירה
* שכר הולם
* אפשרויות קידום
* תנאים סוציאלים גבוהים
* הסעה לעבודה וחזרה

נשים בגיל 18—35 שנה אשר סיימו 11—8 שנות לימוד, מתבקשות לפנות בכתב אל: ת.ד. 25036 תל־אביב ותוזמנה לפגישה בשעות אחר הצהרים עם נציגי המפעל.

לאפריקה ישראל להשקעות בע"מ
דרוש מפקח בניה

לעבודות תיאום ופיקוח על פרוייקט בניה בטבריה

הכישורים והנסיון הדרושים:
1. פיקוח על בניינים.
2. תיאום של המערכות השונות בבנין.
3. ניהול יומני עבודה.
4. חישוב כמויות.
5. ביקורת ועריכת חשבונות עם קבלנים.

מועמדים בעלי נסיון מתאים יפנו לת.ד. 29280 ת"א.

— סודיות מובטחת —

למפעל תעשייתי בטחוני בת"א
דרושים

1. **עובדות ייצור באלקטרוניקה**
לעבודות תיתוך, הרכבה והלחמה.
2. **כתב טכני**
לעבודה במשרד טכני מדרשת התמצאות בכתיבה ועריכת חומר טכני בשטח האלקטרוניקה.
3. **פחח**
לעבודת פח בבנית דגמים לציוד אלקטרוני.
4. **עורך מעגלים מודפסים**

● מועמדים רציניים מתבקשים לפנות לת.ד. 33411 ת"א עבור 100 ולצרף תולדות חיים בכתב יד, כתובת ומספר טלפון.

— סודיות מובטחת —

דרושים

מהנדסים · טכנאים · בינאים · שרטטים · מחסנאים ••• מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · סוכנים

מקור

שרותי מידע ישראליים בע"מ

אנו מחפשים:

- מהנדס מכונות בכיר — לניהול אגף תעשייתי חדש
- מנהל טכני — למפעל בהקמה
- כלכלן (תואר שני) — למחקר ניהול
- כלכלן + מינהל — לחברה בהקמה
- מנהל־חשבונות ראשי — נסיון רב במיכון
- מנהל מחסנים — לקונצרן
- מנהל אחזקה — למפעל בהקמה
- מינהלן בכיר — לחברה תעשייתית

מקור לשרותכם!

"מקור" תל־אביב, רח' גורדון 65, ת.ד. 33366, טל. 248211

לקונצרן תעשייתי גדול וותיק בתל־אביב

דרוש

רואה חשבון מוסמך

נסיון מעשי במפעל תעשייתי של חמש שנים לפחות.

שליטה מלאה באנגלית.

עדיפות למועמדים שסיימו את לימודיהם בארה"ב עד גיל 40 —

לתפקיד מרכזי ומעניין עם אפשרויות רבות להתקדמות.

●

תנאים טובים ● סודיות מובטחת.

לכתוב ת.ד. 86 תל־אביב בציון משכורות.

קריסטל

תעשית מכונות בע"מ

רח' החלון 12 רמת־גן

דרושה פקידה

למחלקת השרות

אחרי שרות צבאי

ידיעה בהדפסה בעברית

רצוי נסיון במגע עם ציבור לקוחות.

לשם קביעת ראיון לפנות אישית לפי הכתובת או טלפונית 729331 עד 13.00

"לודזיה" חברה לטכסטיל בע"מ

דרוש מהנדס

לאיוש משרה פנויה של

מנהל טכני במפעל

הכישורים הדרושים:

* מהנדס מכונות
* בעל נסיון של 5 שנים לפחות במפעל תעשייתי בישראל בשטח התחזוקה.

★ ★ ★

המעונינים יפנו לת.ד. 34 חולון או טלפון 847111 למר א. קרקאואר — מזכיר החברה.

לארגון עולי מרכז אירופה — חיפה

דרוש/ה

פקיד/ה להנהלת חשבונות

ידיעת השפה הגרמנית הכרחית

נא לפנות בכתב יד בציון נסיון קודם וקורות חיים לת.ד. 5114 חיפה.

דרוש טכנאי קירור

בוגר בית ספר מקצועי — לאחר צבא

✱

לפנות בכתב לת.ד. 1211 חיפה, מיקוד 31000.

קרן הנגב — מדרשת שדה בוקר

דרושים מורים

לבית הספר התיכון במדרשת שדה בוקר

1. **למגמת החשבונאות:** להוראת: חשבון מסחרי, תורת המסחר, הנהלת חשבונות, משרדאות
2. **מורה לחינוך גופני** (בנים)
3. **ערבית**

נא לפנות למדרשת שדה בוקר. טל: 057-85046/51/53/54

א. גוטסמן ושות'

מהנדסים בע"מ

דרוש מהנדס

לתיאום ופיקוח על פרויקט גדול ומעניין בירושלים.

נסיון 5 שנים לפחות

●

לפנות בכתב לת"ד 4863 תל־אביב

עבור "מפקח"

מחסני ערובה וקרור כלליים בע"מ

לסניפנו בתל־אביב

דרוש

סגן מנהל

הכישורים הדרושים:

1. עמיל מכס או פקיד רישוי, עם ידע רב בשטח העמילות, יבוא, יצוא, אחסון סחורות מערובה, אדמיניסטרציה וידע בהנהלת חשבונות.
2. גיל עד 45.
3. הכרחיים מגורים בתל־אביב או סביבתה.

תנאים טובים למועמד המתאים

על המועמדים לפנות בכתב יד בצרוף פרטים מלאים למשרד הראשי בחיפה ת.ד. 1531 ולציין ע"ג המעטפה "סגן מנהל".

למשרד מהנדסים דרוש

הנדסאי או טכנאי

לפיקוח על עבודות הנדסיות־אזרחיות

עדיפות: לבעל נסיון של 2 עד 3 שנים ולבעל רכב

נא להתקשר טל. 444472, 440531, 481695.

למפעל כימי גדול במפרץ חיפה

דרוש

מנהל אחזקה

הכישורים הדרושים: מהנדס מכונות בעל נסיון של 8 שנים לפחות בניהול אחזקה במפעל כימי.

נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 4868 חיפה, מיקוד 31040, עבור מספר 248.

למוסד "הבית לילד" — כפר יחזקאל

דרושים לשנת הלמודים תשל"ד

1. **מדריכים/ות**
2. **מטפלות**
3. **אם בית**

רצויים מאד זוגות צעירים ובעלי נסיון בעבודה

בפרטים נא לפנות למוסד "הבית לילד" כפר יחזקאל ד.נ. הגלבוע טל. 065-77635.

שמיפס

★

שמיפסית

★

דרושים

דרושות

לעבודה זמנית

במכירות

בתקופת

החופש

●

לפנות רק בשעות 4—6 אחה"צ

טל 252333 ת"א

למוסד חינוכי בחיפה

דרושים:

1. פסיכולוג
2. רכז חינוך
3. מדריכים
4. אמהות בית

מועמדים עם כישורים מתאימים יפנו אל ת.ד. 4353 חיפה, עבור מספר 477 (מיקוד 31040).

דרושים

סוכנים

להפצת קפה

מסוג חדש ומיוחד

בכל הארץ

קפה שחבר

רח' אצ"ל 42, שכונת־התקוה

טל. 39281

לפרסום שפי

דרוש פנסיונר

— צעיר ברוחו — כעוזר במחלקת החשבונות, וטפול בגביה.

אפשרי גם לחצי יום עבודה

נא לפנות בכתב יד תוך ציון קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 4353 חיפה "עבור פנסיונר".

דרוש/ה

מנהל/ת חשבונות

סוג ד'

בעל/ת נסיון

בתנאים טובים

אפשרות עבודה 5 ימים בשבוע

✱

להתקשר 442193, 452627

לספר 10.00—3.00

דרוש בחור

אחרי שירות צבאי למפעל מתכת בפתח־תקוה. הזדמנות ללמוד מקצוע. רצוי מי שלמד בבית ספר מקצועי.

לפנות בטל. 911960 משעה 8 עד 4 אחה"צ או משעה 6 אחה"צ עד 9 בערב 241845.

דרוש דחוף

מפעיל למחפר

J.C.B. 3

לעבודה קבועה באיזור תל־אביב

בתנאים טובים

טלפון 860246

דרושה

מזכירה

היודעת להדפיס בעברית ואנגלית

נא להתקשר לטלפון: 257744

למפעל תעשיתי גדול באשדוד

דרושים:

הנדסאי וטכנאי אלקטרוניקה

לעבודה בתחומים שונים, עדיפות לבעלי ידע ונסיון במערכות משוכללות של קשר ומכ"ם.

● על המעונינים לפנות בכתב — לת.ד. 6292 תל־אביב.

קפ

כימיקלים ופוספטים בנגב

דרוש לנו:

מנהל חשבונות בכיר

כישורים:

1. רו"ח או תלמיד שנה שלישית לפחות בראיית חשבון.
2. ידיעות בניהול חשבונות של מפעל תעשייתי.
3. נסיון של 3 שנים לפחות בתפקיד דומה.
4. ידיעת השפות עברית ואנגלית.

מועמדים יפנו אל מח' כח־אדם של מפעלנו לקביעת ראיון, לפי הכתובת: ת.ד. 1428 חיפה — 31,000, או טלפונית 04-721381.

מפעלי ממבור צבע בע"מ

למשרדנו באיזור התעשיה תלפיות, ירושלים

דרושים

★ **נהג**

לחלוקת סחורות ללקוחות. בעל רשיון סוג ב', בגיל 22—40. דרושות המלצות.

★ **פקידה/כתבנית**

השכלה תיכונית ונסיון מעשי של שנה אחת לפחות.

לפנות בכתב, ממבור־צבע, ת.ד. 2603 ירושלים.

עובדת "יצור" אלקטרוניקה

אם את בעלת נסיון של מספר שנים בענף האלקטרוניקה

אם את מסוגלת לבצע עבודות חיווט והלחמה לפי תוכניות

אם רצונך לעבוד חמישה ימי עבודה בשבוע

אצלנו תרויחי יותר כסף

●

פני אלינו עוד היום לת.ד. 16284 ת"א עבור "עובדת יצור" ונזמינך לראיון.

— סודיות מלאה מובטחת —

דרוש מחסנאי

לכל־בו בתל־אביב

הכרחית ידיעת שפה אירופאית אחת.

על המועמדים לפנות בכתב עם ציון גיל ונסיון בעבודה לת.ד. 1531 חיפה, עבור "מחסנאי".

לבגד עור (1968) בע"מ

דרוש לעבודה במפעל במגדל־העמק

טכנאי ייצור

לתפקיד ניהול אחראי

מועמדים בעלי נסיון בניהול צוות עובדים גדול, יפנו למנהל כח אדם ת.ד. 16 מגדל העמק, או טל' 065-40630.

משרד האוצר

לרשות ניירות ערך דרושים

● **משפטן**

היועץ המשפטי של רשות ניירות ערך

תאור המשרה: יעוץ משפטי לרשות ניירות ערך בכל תחומי פעולותיה, ניסוח הצעות לחוקים ולתקנות, בקורת תשקיפים ודו"חות תקופתיים והתאמתם לחוק ניירות ערך ולתקנות.

מקום העבודה: ירושלים.

הכישורים הנדרשים: מוסמך למשפטים, עורך דין, נסיון במקצוע לפחות במשך 10 שנים. ידיעת עברית ואנגלית.

דרגה: ב++ משפטנים.

● **משפטן**

עוזר ליועץ המשפטי של רשות ניירות ערך

תאור המשרה: בקורת תשקיפים ודו"חות תקופתיים והתאמה לחוק ניירות ערך ולתקנות.

מקום העבודה: ירושלים.

הכישורים הנדרשים: עורך דין במקצוע של שלוש שנים, ידיעת עברית ואנגלית.

דרגה: בהתאם לכישורים.

● **רואה חשבון**

תאור המשרה: בדיקת דו"חות כספיים ומידע חשבונאי אחר הכלולים בתשקיפים וכן בדיקת דו"חות תקופתיים בהתאם לתקנות ניירות ערך ולנהלי החשבונאות בארץ.

מקום העבודה: ירושלים.

הכישורים הנדרשים: נסיון במקצוע, ידיעת עברית ואנגלית.

דרגה: ב' או בהתאם לכישורים.

✱ על המועמדים להגיש העתקותיהם בצרוף קורות חיים ותעודות השכלתם ונסיונם במקצוע לא יאוחר מיום 7.8.1973 לכתובת: רשות ניירות ערך, רח' קפלן מס' 1 הקריה ירושלים.

משטרת ישראל

מה אתה יודע על השירות ביחידות הסיור במשטרת מחוז תל־אביב?

לקבלת פרטים ולקביעת פגישה, אנא טלפן לטלפון 242244 (03) שלוחה 75, או פנה אישית

ביום ב' בין השעות 08.00 — 12.00

ביום ד' בין השעות 16.00 — 19.00

למטה מחוז תל־אביב רח' מוצקין 8 חדר 85

משרד החינוך והתרבות

אגף הנוער מחוז הדרום

דרושים בדחיפות

מנהלי לשכות נוער

מנהלי בתי נוער

מדריכים חברתיים

מדריכי חוגים

לאגף הנוער במחוז הדרום דרושים במשרות מלאות מנהלי לשכות נוער, מנהלי בתי נוער, מדריכים חברתיים ומדריכים לחוגי אמנות, מוסיקה וספורט במקומות הבאים:

אשדוד, אשקלון, קרית מלאכי, שדרות, אופקים, ערד, מ.א. אשכול, דימונה.

מדריכים מוסמכים בעלי נסיון והמלצות יפנו בכתב למשרד החינוך והתרבות אגף הנוער באר־שבע.

(עזרה בדיור תנתן ע"י הרשויות המקומיות).

1800 לירות לחודש בכל מקום בארץ

באם יש לך השכלה תיכונית

באם אתה שואף להגיע למעמד מקביל לאקדמאי

תוכל להשתלב בענף מתפתח וחדיש במשכורת גבוהה מאד לאחר תקופה קצרה של הכשרה מתאימה.

שם ______ גיל ______

כתובת ______

השכלה ______

לקבלת פרטים גזור ושלח לת.ד. 28125 למס' 35.

מעריב
כולל 48 עמודים ימים ולילות
המייסד והעורך הראשון ד"ר ע. קרליבך ז"ל
העתון הנפוץ ביותר במדינה • MAARIV
יום ו' כ"ז תמוז תשל"ג 27.7.73 גליון 8632 שנה כ"ה

פקיד ישראלי בכיר יצא לנורווגיה

מאת יוסף חריף

פקיד בכיר של משרד החוץ בירושלים יצא לאוסלו בקשר לפרשה רצח המרוקאי, שנחשב כ"איש ספטמבר השחור". מקורות המשמרה בנורווגיה מצביעים כי אחד החשודים לפתוח הוא אזרח ישראלי — אף כי התהן לא נקבעה סופית.

לשגריר ישראל באוסלו, שנקרא אל משרד החוץ הנורווגי, נמסרו פרטים על השלב הראשון של חקירת הפרשה. בהגובה על שאלה נבנצר הבוקר מקורות מדיניים בירושלים להתייחס לפרשה בטענה כי אין להם בידע.

אחמד בושיקי, המארוקני שנרצח בנורווגיה.
(תצלום איי.פי. רדיוטלגראפי, מיוחד ל"מעריב")

תיאור מלא של הדרמה בעיירה הנורווגית

"שרשרת טעויות" גרמה לתפיסת ששת החשודים ברצח המארוקני

ש חוגים הדוחים את הסברה, כי "האיש נרצח בטעות" * משטרת אוסלו הטילה איפול על שמות העצורים * הוגברה השמירה על מוסדות ישראליים בסקאנדינוויה

מאת צבי לביא שליח "מעריב" באוסלו

ששת החשודים שנעצרו באוסלו, בעקבות רצח המארוקני אחמד בושיקי, בעיירה הנורווגית לילהאמר, במבריש — נתפסו בגלל "שרשרת של טעויות", שאיפשרה לאתר העדה להם את מספר המכונית השכורה שם הנסעו.

המשטרה בנורווגיה ובשוודיה הגבירה מאד ומשמרות שתי המדינות הוקצו את השמירה על אישים ומתקנים ישראליים — מחשש, שהמעורבה אשר נוכנה על-ידי "ספטמבר השחור" עלולה לבצע פעולות נקמה.

עקוד על בית המעצר, שם נמצאים ששת החשודים ברצח, מחשש שחבריהם ינסו לשחררם. המשטרה סבורה שחלק מן החבורה עודנו נמצא בנורווגיה, ונעשים מאמצים לגלותם בכל רחבי המדינה.

מדריך קאראטה

אחמד בושיקי מתואר כאיש נחבא אל הכלים. הוא הגיע לנורווגיה לפני שבע שנים ותקופה ארוכה היה מד ...

(סוף בעמ' 2, טורים 1, 2, 3, 4)

ברגע האחרון:

סריקות נרחבות בבתי המלון באוסלו

הראדיו הנורווגי מסר הבוקר שהמשטרה עוסקת בסריקות מקיפות בכל בתי המלון אחרי זרים המתאשרים בהם במאמץ לגלות את עקבותיהם של חברים נוספים בחבורת המעורבה הישראלית.

פיקוח חמור הוטל גם על נמלי התעופה והים כדי למנוע יציאתם של אנשים החשודים. קיים חשש כי אפשרות על נסיון חטיפה נמנה.

אחרי שהוצאו פקודות מעצר ליבנו שבועות, נגד חמשת החשודים הראשונים, הוצאה אתמול פקודה מעצר נגד חשוד ששי בפרשת הרצח. זהו צעיר ישראלי שנעצר אתמול לפנות בוקר במלון "בי-לדלפיה" באוסלו.

הצעיר הישראלי תואר כבן 20 לערך, גאה חזות, דובר אנגלית, וזהותו עדיין לא פורסמה.

לפני שופט השלום, שהוציא את כתב המעצר, הודיע מיד כי הוא יעזור על הצו לפני בית משפט גבוה יותר.

שמירה על בית המעצר

כוחות שמירה מוגברים הוצ...

"מאריאן עבדה בישראל במרכז לעיבוד נתונים"

"היתה סוכנת חשאית"

העתון השוודי "אקספרסן" שנמסר בעתון הנורווגי "בגי יונק" כבר הבוקר, כי ה-צעירה מאריאן גלדניקוב הגיעה לישראל לפני שלוש שנים ועבדה במרכז לעיבוד נתונים.

לדברי המשטרה השוודית, היתה הבחורה "סוכנת חשאית", אך אין הוא מוסר לכמה אירה שירות עבדה. כשטרה נורווגיה דיווחה למשפחה על המעצר והמשפחה נדהמה לשמוע, כיוון שלפי הידוע לה, היא צריכה להמצא בתל-אביב.

..ית בו נרצח המארוקני בושיקי בכפר לילהאמר ורווגיה. בחזית נראית עדת-ראיה לרצח. היא צנורלת בבית בו נרצח בושיקי.
(תצלום איי.פי. רדיוטלגראפי, מיוחד ל"מעריב")

ג. מאיר בין מספידי פינקס ז"ל בלוויה הממלכתית בירושלים

מאת יהודה ציזנר

עשרות מנהיגים יהודיים וציוניים, הגיעו אתמול לישראל כדי להשתתף בהלוויתו של יו"ר ההנהלה הציונית וההנהלה הסוכנות, אריה פינקוס ז"ל, שבעוד להלויה, הנישא אפוי ממלכתי, יצא עבור להוזהו הבוקר ב-שעה 10.30 מרחבת בנייני האומה בירושלים.

הספדים ישמעו מפי ראש הממשלה גב' ג. מאיר, יו"ר הנהלה הציונית המאוחדת של הסוכנות מר מכס פישר וגזבר ההנהלה הציונית מר אריה דולצ'ין.

בתום הטכס יצא מסע הלוויה אל הר-הרצל, שם יקבר אריה פינקוס ז"ל ב-חלקת ראשי התנועה הציונית. הטכס והקבורה יתנהלו בידי הרבנות הצבאית הראשית.

החוטפת שנהרגה ב"ג'מבו" קייטי תומאס, צעירה מעירק

"דיילי אכספרס": קייטי הנוצריה באה במקום ליילה חאלד כנציגה מבצעית ראשית של "החזית" באירופה * "ייתכן שהחוטפים רצו לדרוש כופר רב או לפוצץ המטוס בישראל"

מאת סופר "מעריב" בלונדון

החטפה שנהרה: במטוס הג'מבו היפאני בראשית החטיפה, כאשר התפוצץ רימון יד בתוך בגדיה, היתה נוצריה מעיראק, בת 28, הקרויה בשם האנגלי קייטי תומאס, היא באה במקום לילה חאלד כנציגה מבצעית ראשית של "החזית העממית" — מסר "דיילי אכספרס".

ידי קהל אקספנסו. קייטי תומאס ביקרה פעמים אחדות באירופה בשמות בדויים והשתתפה במבצעים של "החזית העממית" כאשר נהרגה מיד בראשית החטיפה, לא ידעו החברים מה לעשות, חיכו בדובאי שלושה ימים להוראות. בהודעה הזאת — אך ההוראות לא הגיעו.

(ציר, יפאיין) "ארגון בני השטחים הכבושים" פירסם אתמול בביירות הודעה, שבה נאמר כי אנשיו השתלטו על המטוס היפאני ופוצצו אותו, בתגובה על השלום, מיצויים לישראל על ידי ממשלת יפאן בעקבות הטבח שערך בשדה התעופה לוד במאי 1972.

ההודעה, כתובה במכונת כתיבה בערבית, הופצה על ידי הארגון לסוכנויות הידיעות.

בהודעה נאמר שיפאן שילמה כ-6 מיליון דולר פיצויים לישראל בעקבות התקפת קבוצה של יפאנים על שדה התעופה לוד במאי 1972.

סופר "דיילי אכספרס" הלונדוני צ'פמן פינצ'ר, המפרסם זאת הבוקר, אומר כי מזהה הכשיל את מבצע החטיפה, כיוון שלק היא ידעה את התכניות.

קרוב לודאי שהיא התכוונה לדרוש כופר של מיליונים ביום הפורת המטוס ונוסעיו — אבל יתכן גם, אומר פינצ'ר — שהתכוונה לנסות ולפוצץ את המטוס מעל ישוב בישראל.

תדריך אישי

פינצ'ר אומר כי ראש המבצעים של "החזית העממית" בלבנון, הדיעא וודאד מסר לקייטי תומאס תדריך אישי בה עליה לעשות, והיא לא העבירה את ההוראות אל שלושת הערבים והיפאני שבחבורה.

לטירוריסט היאפאני שהוא חבר "הצבא האדום היאפאני", ההאכסן ארבעה ימים בכלך בפאריס בשם ואיאסו מיאוואוה, והציג שם דרכון פרו, כאותה סדרה שהיה ב...

חוטף המטוס היפאני היה כנראה "האיש הרביעי" בטבח בנמל לוד

מאת דן ארקין ודוד מרגלית

משטרה יפאן הרחיבה את חקירתה בזהות החוטף היפאני ותוספת מסים גואל. החקירות מתקיימות עתה בכמה ארצות.

בעת שעוסקי המטוס החטוף היו בבנגאזי, המיצג קציני משטרה יפאניים בין הנוסעים את תמונותיהם של כמה טרוריסטים יפאניים ידועים. בין ניהם אוסאמו מוראוקה, שהיה מעורב בטבח לוד, וכמה מהנוסעים סבורים כי הוא החוטף.

כאשר חנה המטוס בדובאי, הובא אהרונה של החוטפת, ובציגים יפאניים שם יכלו לראות את גופתה.

בשיחה טלפונית עם יפאן שעורכה הבוקר כתבתנו "מעריב" גרעע, כי הקירהית של משטרת יפאן על זהותו של הצעיר היפאני שנמצא עם החוטפים במטוס מתחזקת את ההשערה כי היה זה אוסאמו מוראוקה המשתייך לכת "הצבא האדום" ושכונה "האיש הרביעי" במבצע שערכו אקאמוטו וחבריו בנמל התעופה לוד.

בעת שהמטוס חנה בדובאי, היה קשר ישיר בין שגרירות יפאן בתל-אביב לנציגות היפאנית כבחיית, ושותפי הכוח היפאנים בשתי המדינות היו ביניהם מידע על הטיפול.

ביפאן פורסם ביניהם תוכנו של מכתב שהגיע ב-23 ביולי (היום השלישי להטיפה הכר טוס) אל משרדי חברת התעופה היפאנית, "ג'אל" ובו דרישה לשלם כופר בסך כ-15 מיליון דולר ולשחרר שני חברים של "הצבא האדום" היפאני ולהסיעם לדובאי.

בבדיקה הוברר, כי המכתב, שנכתב אנגלית, נוסח על ידי גורם זר לשתור — כנראה ערבי. ערך הבולים שהודבקו על המעטפה היה פי ארבעה מהערך הנדרש למשלוח מכתב בתוך יפאן — וגם בכך כסיקים החוקרים שהמכתב נשלח על ידי זרים.

(יונייטד פרס) — חברת התעופה היפאנית באל הודיעה אתמול כי היא — ולא שירותי הבטחון היפאנים קיבלו הודעה מוקדמת על הטיפה מטוס הבואינג.

דוברינין הבטיח:

"יגדל מספר יהודי רוסיה שיעלו לישראל"

מאת שמואל שגב עב'ר בריה"מ בוושינגטון

אנטולי דוברינין, הודיע לשני מנהיגים יהודיים אמריקניים, כי יש להתייחס אל הדברים על שר החוץ הסובייטי, אנדרי גרומיקו, בדבר הגדלה הכתוכנות בבספר אשרות היציאה שיוענקו ליהודים, שבריקים, בכבוד ראש. בחודשים הקרובים הם יוכחו, כי יגדל מספר היהודים, שיעלו מבריה"מ לישראל.

בה בעת אמר הדבריגין, כי 30 מדעלים יהודיים לא יוכלו לקבל אשרות יציאה, והוא בגלל ההון המצטיידים למע גם בארה"ב.

הדברינין לא פירש מי ומי מבין המדעלים לא יקבל את האשרה, ואף לא הסכים לומר אם הוא מתכוון למדענים ה-חשובים ביותר, או למצעלים הקילגיים ביותר.

את הדברים הללו אמר דברינין, בסעודת צהרים שערך ביום ד' לכבוד בר ג'ייקוב סטין ומלם פישר, סטין הוא לנבן באזני דוברינין, כי עליה היהודים מבריה"מ הצטמצמה בחודשים האחרונים ואיש כבר אסיר הכבצמו ברוסיה לא שהיהי בן הכלא ולא הורשה לצאת כן הכדי גה.

הדבריגין הוסיף, כי הציבור לא שחל בגדי התהצאים הוא כבוך. בדינים במנהין לגבי גע הרושם שהוא נבע ולהון אמריקני.

ח'ל עומד לפנות למפלגות הקטנות הצעה לפתוח מו"מ על הקמת מערך

מאת הראל דגן

חל ופנה ביהום הקרוב לרשימה הממלכתית, כן המפשי דליברלים עצמאיים, וכן למעוליים בעה למען ארץ ישראל השלמה, בהצעה לפתוח במו"מ להקמת מערך בית הנח הקראת הבחירות לכנסת.

... בהסכם ומתן של גח"ל תהיה מודכבת בראשי הגוש, ובתוכם יושבי הראש של שתי החטיבות — חברי הכנסת מנחם בגין ואלימלך רימלט. גם אלוף (מיל.) אריאל שרון יכלל בהרכב בהדעה. הוא ינסה להפעיל את השפעתו למען הצלחת המשא והמתן.

ביום ב' התכנס הנהלה

ח"כ בגין ישיב למתנגדי "המרכז החופשי" ב"חרות": יש להעמיד את השיקול של ריכוז כוח מעל הכל

אין ספק, שבעקבות ההתנגדות "חרות", כדי לאשר את ההמלצה להקפה מערך כחזות רחב, לכתרת יתכנס מרכז המפלגה. הנהלת הליברלים ה-אשר את המלצת הנהלת גח"ל ביום ג', בישיבה מיוחדת שתהיה בהשתתפות שרון.

ב"חרות" צויין הבוקר, כי להחלטה על הרחבת בסיסו של גח"ל, בעיקר על רקע ההצעה לשיתוף פעולה עם "המרכז החופשי". בגין מבקש יהיה לגבור על התנגדות זאת, ויטען שבכל הכל יש להעמיד את השיקול של ריכוז כוח לכניעה חלוקתה מחדש של ארץ ישראל.

בינתיים נודע, כי בגין קיבל את החלטתו להעוזר לפנייה שרון עוד בשבוע שעבר, לאחר ההתייעצויות ממושכות עם מקורביו, ולבטים רבים. הוא גילה בראשונה את החלטתו בשיחה עם ראשי המפלגה הליברלית ביום ג' שעבר, כאשר הודיע להם בצורה ברורה, שימליץ לפני המיבה "חרות" בסיעת גח"ל בכנסת, לאשר את הצעת שרון.

(ראה עמוד 3)

⬇
3861
מודעות
מתפרסמות היום ב-
שלוש מעריב
בעמודים: 6, 7, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53
רשימת המדורים ראה עמוד 5
מודעות דרושים
בעמודים: 8, 9, 40, 41, 42, 43, 44, 54, 55, 56
מודעות בידור
בעמודים: 28, 29, 30
מודעות לימודים
בעמודים: 30, 31, 32, 33
הדלקת נרות בעמוד 27

2 תקליטונים חדשים
יוני נמרי
"שושנת פלאים"
"החבר הכי טוב בעולם שלי"
*
אבנר גדסי
"גפרדנו קר"
להשיג
בכל חנויות התקליטים
תקליטי KOLIPHONE
רחוב ראשל 27, יפו

RCA
טפוגרפים, טרנזיסטורים, מקלטים, רמקולים, פטיפונים, ...
הגיעו רמקולים

האזינו הערב
בגלי צה"ל
מיד לאחר חדשות השעה 19.00
לתוכנית
"יום ששי הקצר"
דידי מנוסי
מראיין את
אלוף (מיל.)
אהרון יריב

"לוטוס"
הפתרון לשעירות
התכשיר המהפכני להרחקת שער עם השורש, בטיפול עצמי.
... היא, רח' ז'בוטינסקי 84
טלפון 242376

רוכש...
ראה מודעה בעמ' 19
"בן"
פתח-תקוה

ל.. ג'ינס "Lee"
בוטיק הג'ינס בככר המדינה
בתל-אביב.
הגיעו דגמים חדשים —
המבחר הגדול ביותר של
מכנסי Lee האמיתי.
כמו כן חולצות לגברים ולנשים.

הודעה!
לקצינים וחיילים, זוגות צעירים
תערוכת ספות נוער, ארונות,
שולחנות כתיבה, מיטות ועגלות ילדים
מחירים זולים שאין כדוגמתם בארץ
מחלקה מיוחדת בתשלומים נוחים — בואו ותווכחו
לפעוס ולנוער — שינקין 11 תל-אביב

בבריכת "אילן"
ברמת-גן
ביה"ס לשחיה
מגיל 4 עד לקשישים
970400 בבוקר
773703 בערב

דרושים
פרוייקטים
בשטחי ה-
* ציור
* גרפיקה
* שרטוט פרספק-טיבות
* בנין מודלים
קצמן —
סדנא לאמנות
(03) 443808
בשעות 18—10

המכון הבויקוסמטי
מצעי בגרות
וכל עור פרובלמטי
רפוי ב-100% אחריות
"עור הדק"
ארלוזורוב 18, ת"א
טלפון 220745

מוֹרִים
10.000 ל"י
ראה מוסף "ימים ולילות" עמ' 40

הבילוי הלא נורמלי
הוא כמובן ביקור באלחוט! אתה משוטט בחנות התקליטים הגדולה בארץ, מדפדף במבחר העצום, מאזין לכל תקליט העולה על דעתך ומבלה את זמנך בנעימים! אינך חייב לקנות דבר, אך אם תחליט לרכוש תקליט בודאי שתופתע:
אצלנו עדיין המחירים הישנים!
אך כמובן שהמלאי מוגבל וכל הקודם זוכה!
ואת ועוד: מבחר משגע של אריכי נגן קלסיים וקלים במחירים משתנים, כגון:
במקום 24.90 9.90 תקליטי ילדים 2.50
התבדר אצלנו לשעה קלה — וקנה שי במחיר פרסומת ואם תחליט שזוהי שטות לקנות תקליט לא באלחוט, רחוב אבן גבירול 21, תל-אביב.

SPEAK-a-PHONE

מכשיר טלפוני - בלי ידיים
* למוגבלי יד — הכרחי
לכולם — אידיאלי
* יעיל וזול
ירושלים: מ. כשיוף, המלך ג'ורג' 6, טל' 22679
תל-אביב: ש. שלוני, אלנבי 93, טל' 623609
חיפה: כ. לחמן, החלוץ 21, טל' 668981

הווטו האמריקני במועצת הבטחון: מפלתה הגדולה של מצרים מאז המלחמה

מאת פיליפ בן
סופר „מעריב" בארה"ב

במועצת הבטחון השתמשה אתמול ארה"ב בזכות הווטו שלה, כדי למנוע קבלת ההחלטה התוקפת את ישראל על המשך הכיבוש של שטחים ערביים והקובעת כי כל פתרון של שלום במזרח התיכון חייב להתחשב בזכות הלגיטימיות של העם הפלשתיני.

הצעת ההחלטה הוגשה בידי שמונה חברות „בלתי מזדהות" במועצת הבטחון ונוסף עליהן תמכו בה גם צרפת, בריטניה, בריה"מ, אוסטרליה ואוסטריה. — בסך הכל 13 מדינות. סין לא השתתפה בהצבעה.

ההצבעה בהצעת ההחלטה של המדינות הבלתי מזדהות במועצת הבטחון שקטל אותה הווטו של ארה"ב, נחשבת בחוגי או"ם למפלה הגדולה ביותר של מצרים מאז מלחמת ששת הימים.

שר החוץ של מצרים, מר מחמד אל-זיאת שיזם את הדיון במועצת הבטחון כדי להקל מעט מן הלחץ על משטרו של סאדאת, חזר לקאהיר בידיים ריקות לגמרי, ולא יוכל לשכנע את ארצו כי „נצחון" חשוב הושג באו"ם.

דיפלומאטים באו"ם מציינים כי כבר הצעת ההחלטה עצמה הסירה הרבה מדרישותיה של מצרים. לא נכללה בה דרישה מישראל לסגת „מיד ובלי תנאים" כפי שדרש זיאת בתחילה, גם לא נכללה בה קריאה למדינות אחרות לחדול מלסייע לישראל. זיאת אף לא הצליח להשיג „הבהרה" להחלטה מס' 242 ובמיוחד לא הצליח לקבוע כי מדובר בנסיגה מכל השטחים. כשלון אחר שלו הוא עניין הפלשתינים. הצעותיו כי תוקם מדינה פלשתינית על פי החלוקה משנת 1947 והורידה את ירדן אך לבסוף לא נזכרו בהצעת ההחלטה של המדינות הבלתי מזדהות.

ואולם כשלונו הגדול ביותר של זיאת היה שהוכיח כי אינו מסוגל להביא לידי שינוי ביחסים שבין קאהיר לוואשינגטון. דעת הקהל של מצרים, סבורה עתה — בעקבות האכזבה מתמיכתה של בריה"מ וההסכמה בין שתי מעצמות העל שלא לבוא לידי עימות בגלל המזרח התיכון — כי המפתח לפתרון נמצא באזור נמצא בידי וואשינגטון. ורק שיפור ריקאלי בקשרים שבין ארה"ב למצרים יוכל להביא לחץ של האמריקאים על ישראל.

נציג ארה"ב באו"ם, ג'ון סקאלי הפגין החלטה נחושה בהגינו על יוקרתה של ארצו. הוא גם הפגין תבונה רבה של המציאות שבה היסטוריה של ארה"ב בשקט הווטו מתפרשים רק כסימן לחולשה או להוסר בטחון עצמי.

בהסבירו את שימושו בווטו אמר נציג ארה"ב ג'ון סקאלי כי הצעת ההחלטה היתה „בעלת משוא פנים רב ובלתי מאוזנת" וכי קבלתה היתה מוסיפה מכשול חדש לפתיחת מו"מ של ממש בין הצדדים הנוגעים ישירות בסכסוך.

נציג ארה"ב הוסיף ואמר כי ממשלתו מתנגדת במיוחד לסעיף הקורא לנסיגת ישראל.

נציג צרפת, לואי דה-גיריגנו הכריז כי נוסח הצעת ההחלטה „עונה על עיקר המטרות שמועצת הבטחון צריכה לאמץ לעצמה".

נציג ישראל מר יוסף תקוע שלא הסתיר סיפוק עמוק בעקבות הווטו של ארה"ב, הכריז כי וטו זה סילק סכנה של החמרת המצב במזרח התיכון. משום שלוּא היתה מתקבלת הצעת ההחלטה, „היו בה אלמנטים שהיו עלולים לטרפד את החלטת מועצת הבטחון".

נציג סין הסביר את הימנעותה של ארצו מהשתתפות בהצבעה, ב„רכוך הנוסח" ובהוסר סעיף המורה לישראל לסגת מיד ובלא תנאי.

לעומת זאת נציג בריה"מ, מר מאליק, תוך שאמר כי הנוסח אינו תקיף דיו ובמידה אינו מדגיש במידה מספקת את עקרון האיסור על רכישת שטחים בכח, הסביר את תמיכת ממשלתו בהצעה כהוכחה נוספת להמשך התמיכה של בריה"מ בעמדת הערבים.

זמן קצר לאחר הצבעת הווטו, נועד נציג ישראל באו"ם יוסף תקוע עם מזכיר האו"ם קורט ולדהיים.

רושם מהווים עתה בחוגי או"ם תלונותיו של נציג בריה"מ, יעקב מאליק זמן קצר לפני הווטו הוכחה במועצה. הוא כי תקוע הבליט אותו בין 13 המדינות שתמכו בהצעת ההחלטה של ה„בלתי מזדהות". מאליק טען כי תקוע נוהג בדרך זו כדי להוליך רגשות אנטי-סובייטיים בקרב יהודי ארה"ב. מאליק הוסיף כי טקטיקה זו נוחלת „הצלחה מסוימת". נציג בריה"מ הזכיר כי ארצו הצביעה למען הקמתה של ישראל והכירה בה מיד לאחר הקמה.

אכזבה מצרית

מדינה ידידותית

סופרו המדיני של „מעריב" מוסר:

בצד הסיפוק הרב בעמדתה של ארה"ב, קיימת בירושלים אכזבה קשה מעמדתן של מספר מדינות ידידותיות אשר נתנו ידן להחלטה האנטי-ישראלית החד-צדדית.

בירושלים מדגישים את העובדה כי בריטניה מילאה במערכה הפעם תפקיד פאסיבי בלבד, שלא כבעבר שבו היתה הרוח החיה שדירבנה לקבלת ההחלטה האנטי-ישראלית הקיצונית.

ההצטרפות להצעה האנטי-ישראלית החד-צדדית של מדינות ידידותיות תביא מדי לבירורים דיפלומטיים בין ישראל לבינן.

„שרשרת טעויות"

(סוף מעמוד 1)

ריך קאראסה בברגן. הוא הכיר בתורה מעיירת הקיט לילהאמר, התחתן איתה והשתכן בעירה יחד עם הוריה, משפחת לארסן, שקיבלו אותו כבן. בעיירת הנופש לא היתה לו פרנסה כמדריך בספורט היאבקי, ולכן התחיל לעבוד כמלצר במלונות ובמסעדות. הוא השתכר יפה, והזוג התחיל לחשוב על הרחבת המשפחה. אשתו היא עתה בחודש השביעי להריונה.

במוצאי שבת הלכו בוקישי ואשתו לקולנוע, ובתום הסרט נסעו הביתה באוטובוס.

במרחק כ-100 מטר משער הבית השיגה אותם מכונית פרטית. שני בחורים התפרצו מתוכה, שלפו אקדחים ורוקנו את המחסניות לתוך גופו של אחמד. נורו 12 כדורים, ואחמד, בן 30, נפל מתבוסס בדמו.

היריות עוררו את השכנים, ואשתו של בוקישי, שהיא אחות, ביקשה להזעיק אמבולנס ומשטרה. שכנים ועוברים ושבים הספיקו לרשום פרטים של המכונית המתרחקת. אמנם היתה זו שעת ערב מאוחרת אולם בלילהאמר עדיין יש בעונה זו אור דמדומים בשעה 10 בערב, שעת הרצח.

„סילוק חשבונות"

תוך פחות מ-24 שעות היו בידי המשטרה ארבעה חשודים. במשך יומיים שיתפה המשטרה פעולה עם העתונות וסיפרה כל פרט הקשור בפרשה. הכל היו משוכנעים שהיה כאן סילוק חשבונות בין כנופיות של סוחרי סמים — גם משום מוצאו של הנרצח, וגם משום שלילהאמר ידועה זה כבר כמרכזם של מתמכרים לסמים.

ביום ג' הוטל פתאום איפול כבד על החקירה. חלפה עוד יממה, ואור ליום ה' כינסו התובע הכללי של נורווגיה והפקח משטרת לילהאמר מסיבת עתונאים, אחת הדרמאתיות ביותר שידעה נורווגיה מזה שנים רבות.

רצח בוקישי — כך הודיעו הדוברים הרשמיים — יש לו כנראה רקע פוליטי, הוא בוצע בידי קבוצת אנשים ששנים מהם הודיעו כי הם פועלים למען ישראל ונלחמים במחבלים של ספטמבר השחור.

„התנהגות מוזרה"

ההיה אחמד בוקישי טירוריסט ערבי? אלמנתו מכחישה סברה זו מכל וכל. חבריו מן העבר הקרוב והרחוק, ובתוכם ערבי אחד מברגן, טענו כי מעולם לא הרגישו אצלו בשום נטיות פוליטיות. אולם האשה ואביה סיפרו למשטרה גם שהיה משהו מוזר בהתנהגותו של אחמד באותה שבת אחרונה בחייו: „הוא חזר הביתה מודאג ועצוב בצהריים — סיפר החותן לורנס לארסן. — לדבריו היה בבריכת השחיה ושם נפגש פתאום בערבי שלא הכיר אותו. אולם הנ"ל התחיל לדבר אליו כאילו הם מכירים ותיקים. הוא סיפר לאחמד שהגיע מג'נווה. כאשר הבחין האלמוני שאחמד מגיב בצורה מוזרה הפסיק את השיחה והסתלק באותה פתאומיות שנפגשו. אחמד פחד, שמא מנסה אותו ערבי אלמוני לגלות דברים מסוימים על אודותיו".

מר לארסן הביע את הסברה, שמיד עשתה לה כנפיים בכל נורווגיה, כי חתנו נרצח בטעות. — לא הוא השתייך ל„ספטמבר השחור", אלא אותו ערבי אלמוני שעקבותיו נעלמו. ערבי זה — כך הסברה — חשב את אחמד לחבר הארגון, שעמו צריך היה לבוא בקשר לשם תכנון פעולת טירור בנורווגיה. האנשים שעקבו אחרי הטירוריסט נתפשו גם הם לאותה טעות וחיסלו את האיש הלא נכון.

האמנם?

יש גורמים הטוענים, מכל מקום, כי לא היתה טעות, ואחמד בוקישי אכן היה קשור קשר הדוק בתכנון התקפה שעמדה לבצע בקרוב על איזה מוסד ישראלי בנורווגיה — השגרירות באוסלו, משרד אל על או איזו חברה מסחרית; וכי החשודים באו לנורווגיה כדי למנוע התקפת טירור זו. טענות אלה, כמוהן ככל הנסיבות המסתוריות האופפות את חברי הקבוצה, וסגנון מבצעם עיבו עוד יותר את מסך העשן שנפרש על כל הפרשה.

סיפור השנים

כל מה שפירסמה המשטרה נשען על הודעות של שנים מתוך ארבעת העצורים הראשונים. שניהם לא זוהו בביצוע הרצח, והיו מוכנים לתרום למשטרה את את הרקע למעשה. מתוך סיפוריהם מצטיירת התמונה הזו:

בראשית השבוע שעבר התחילו להגיע לנורווגיה יותר מעשרה אנשים ממדינות שונות באירופה. הם התכנסו באוסלו, שכרו מכוניות אצל החברות „הרץ" ו„אויס", ויצאו ללילהאמר. בעיקר התרכזו אל מטרה אחת: אותו ערבי אלמוני שלדבריהם עתה זה הגיע מאחת ממדינות אירופה כשליח „ספטמבר השחור" ובידיו הוראות מבצעיות לביצוע פעולות טירור בשיתוף פעולה עם אנשים מקומיים.

שש מכוניות

ביום ה' ראו אותו נוסע ללילהאמר ונסעו בעקבותיו. היו שם שש מכוניות ובתוכן לפחות 15 חברי החוליה — גברים ונשים. בעיר הקיט ראו אותו נפגש עם אחמד בוקישי — וזה היה בעיניהם סימן מובהק כי המרוקאי הוא איש-המטה שהם מחפשים. הם עקבו אחריו, כשהם נעזרים במכשירי קשר. להם היה ברור כי בפגישה של האלמוני ואחמד נמסרו ההכנות לפעולת הטירור המיועדת.

„מקצוענות ואיוולת"

לכן — סיפרו שני העצורים בהודעתם למשטרה — התכנסה החבורה (שהעתונות הנורווגית מכנה אותה „קבוצת הפעולה הישראלית") והחליטה בעת שאחמד ואשתו היו בקולנוע, כי מיד בצאתו מן הסרט יוצא להורג.

את הסיפור הזה וכל הסובב אותו מתארים הנורווגים כתערובת של מקצוענות ואיוולת.

אף כי הסיפור כבש את הכותרות הראשיות ובעתונים נתפרסמו טורים ארוכים על מלחמת הטירור הישראלית-הערבית, שסוף-סוף הגיעה גם לנורווגיה השקטה, מהססים עתונאים באוסלו להסיק את המסקנה שאמנם עומדת ישראל באיזו צורה שהיא אחרי המעשה. החבורה הזאת לא ביצעה „עבודה נקיה" כעין הפעולות של חיסול כמה מן הטירוריסטים המסוכנים באירופה בזמן האחרון.

„כשלון של חובבים"

ניתוח הפעולה מגלה כמה נקודות-תורפה, שרק חובבים מסוגלים להיכשל בהן. למשל, לילהאמר היא עיר קטנה ועונת הקיט מסתיימת עתה. שש מכוניות זרות, ששוטטו ברחובותיה עוררו תשומת לב וסקרנות. לא פחות מזה — ואולי יותר — התעוררה סקרנות התושבים למראה הטיפוסים המוזרים בתוך המכוניות, שכל הזמן נראו מדברים במכשירי אלחוט זעירים.

דבר מפליא הוא שרבים הרגישו, כי אחמד בוקישי נתון במעקב, ורק הוא עצמו לא הרגיש בכך. למשל, אחרי הרצח סיפרו השכנים, שראו איש או אנשים עוקבים אחרי בוקישי.

120 עדים

הרצח עצמו בוצע לעיני שכנים, בתנאי תאורה שאולי מאפשרים שיחזור דמותם של המבצעים. העובדה עצמה, שהמשטרה מצאה 120 עדים לחקור אותם, מדברת נגד החבורה.

ושגיאה חמורה במיוחד: האנשים לא היו נעצרים לולא שגיאתם הגורלית, שאיפשרה לאחד מעדי הראיה במקום הרצח לרשום את מספר המכונית שבה היו היורים. הבדיקה העלתה כי המכונית שייכת לחברת „אויס". המשטרה הציבה מארבים ליד סניפי החברה — ולמחרת אחר הצהרים הגיעה המכונית למשרדה של החברה בנמל התעופה של אוסלו, ובתוכה שני גברים ושתי נשים, שביקשו להחזיר את המכונית ולצאת מנורווגיה במטוס „אייר פראנס".

הארבעה נעצרו מיד והופרדו אלה מאלה. בראשונה סיפר כל אחד מהם סיפור שונה — והמבוכה היתה גדולה.

חשד שהדרכונים מזוייפים

בידי אחת הבחורות היה דרכון שוודי ולשניה דרכון קאנאדי; הבחורים — לאחד דרכון אוסטרי ולשני דרכון דני.

לפי לקח מבצע-בירות חשדה המשטרה, כי הדרכונים מזוייפים. היא התקשרה עם ארגון המשטרה הבינלאומי אינטרפול, וזה הסב תשומת ליבן של המשטרות של ארבע המדינות האלה אל הדרכונים שבידי העצורים.

עד אתמול הוברר למעלה מכל ספק, כי לפחות אחד הדרכונים מזוייף — אך המשטרה סירבה לומר איזה. במסיבת העתונאים שקיימו התובע הכללי מר הוקון ויקר ומפקח המשטרה נענו כמעט כל השאלות על פרטים נוספים ועל ההבהרות ב„אין תגובה".

אישור לזאת, פורסמה הגירסה עם תמונתו בדרך לבית המשפט להוצאת פקודת מעצר בעתון „דאגבלאד". אחרי כן התחילו להישמע גירסות סותרות, שבעצם שני הבחורים שנעצרו במכונית הם צרפתי ושמו ז'אק סוניה ואוסטרי ששמו גוסטאב פיסטהאיימר ואחת מן הבחורות שהציגה עצמה כשוודית, איננה דוברת שוודית.

אם לא התכוונו להיות ברצח — מדוע הוליכו השניים לגולל בפני המשטרה את הרקע לפרשה? על שאלה זו אין איש יודע להשיב — על כל פנים לא באופן רשמי; ואף כל „יודעי דבר" הלא רשמיים אינם מסוגלים להרכיב סברה מתקבלת על הדעת. על-כל-פנים מסתבר מהתפתחות הפרשה, כי שיתוף-הפעולה של העצורים עם החוקרים כבר חרג ממסגרת זו, שכן ביומיים האחרונים נעצרו עוד שני אנשים.

„מספר חמש" — כפי שמכנה המשטרה את העצור — נלקח ממלון באוסלו. החוקרים סבורים שהוא אחד מאנשי המפתח של החבורה, „ההודית הישראלית" והיתה לו יד למעשה ברצח.

אולם הפתעה גדולה אירעה אתמול בבוקר כאשר עצרה המשטרה את השישי בחבורה, ולפי טענתה — בידו דרכון ישראלי. האיש נעצר במלון פילדלפיה באוסלו. הוא הכחיש כל שייכות לפרשה, וטען שהוא תייר. אולם לאחר דיון ממושך בן שלוש שעות וחצי בבית משפט השלום של לילהאמר הורה השופט לעצור אותו ל-12 שבועות לצרכי חקירה, כעין פקודות המעצר שהוצאו נגד חמשת האחרים.

הדיון נערך בדלתיים סגורות בבנין המשטרה, ולא נמסרו שום פרטים חוץ מאשר שהאיש הוא כבן 20 ומדבר אנגלית טובה.

איפול מלא

לפי שעה מוטל איפול גמור על כל ששת השמות ועל לאומיותם האמיתית.

כיוון שאין שום קשר ברור ורשמי עם ישראל, כמלאת שגרירות ישראל פיה מים. אף כי אפשר היה להשיג את השגריר בביתו בטלפון. הוא מוכן היה לומר לעתונות רק שהוא יודע מה שמסרה לו המשטרה — אבל בשלב זה אי אפשר לברר אם המשטרה דיווחה לשגריר יותר ממה שמסרה לעתונות. כיוון שהחקירה בעיצומה, יכול היה ראש ממשלת נורווגיה לארס קורוואלד להסתפק בהבעת צער באוזני הפרלמנט שביקש לדעת פרטים על החקירה, ואם מה שאירע פירושו העברת המלחמה מן המזרח התיכון לנורווגיה.

בינתיים נשתרבבו לתוך ערפל-החקירה שתי שמועות: האחת, שאחמד בוקישי ביקר בצרפת בראשית השנה; השניה שנתונים במעצר עוד שני גברים ואשה, הטוענת שהיא עצמה עמדה לבצע את הרצח, אך נכלאה יום לפני המעשה.

„אפטנפוסטן" האוסלואי ידע לספר כי מעצרים אלה נערכו בידי שוטרים חמושים, ולפי השמועה באו המעצרים בעקבות ידיעות כי שלושה אלה מעורבים בניסיון להבריח נשק מישראל לנורווגיה.

★ פקודת מעצר ל-8 ימים הוצאה אתמול נגד חקלאי במושב משען, ליד אשקלון, משה יחיא חזקיה, בן 27, כחשוד בתקיפת שוטרים בעת מילוי תפקידם ובכליאתם בניגוד לרצונם.

סאדאת: אני מעניק את הווטו האמריקני במתנה לברית המועצות

מאת סופר „מעריב" לענייניים ערביים

„עלינו להתמודד עם מצב המוטל עלינו מכל הכיוונים. מצד ידידים ואויבים. יש רק ברירה אחת — או שנתמודד עם הבעיה או שנתמוטט מבפנים" — דברים אלו השמיע אמש נשיא מצרים, אנואר סאדאת, לפני פרופסורים וסטודנטים באוניברסיטת אלכסנדריה.

היה זה נאומו השלישי של נשיא מצרים בתוך שבוע אחד וכלל את הביטוי החריף ביותר לאכזבתה של מצרים מן ההתקרבות שהושגה בין מעצמות-העל בפיסגת וושינגטון. סאדאת הגדיר את ההבנה הסובייטית-אמריקנית כ„תיבוכי המעצמות" ולא הסתיר את מורת-רוחו מתמיכתה הבלתי מספקת של בריה"מ במצרים.

בהתייחסו לווטו שהטילה ארה"ב אמש על החלטה קיצונית של גוש המדינות הבלתי מזדהות במזרח התיכון, הכריז סאדאת: „אני מעניק ווטו זה במתנה לבריה"מ". נשיא מצרים הסביר כי הווטו האמריקני מלמד כי המאבק יהיה „מר וקשה". הוא שב והדגיש כי מצרים נאלצת להתמודד עתה בפני התקפה אכזרית מצידה של ארה"ב וכי השימוש בווטו מצידה של וושינגטון נועד להבהיר לערבים כי היא ממשיכה בתמיכה צבאית, מדינית, כלכלית ומוסרית בלתי-מוגבלת בישראל".

הרגע בנאומו של נשיא מצרים היה כי נוכח ההבנה בין שתי המעצמות, יהיה בסיס המאבק בישראל בתוך מצרים. הוא הדגיש בפני המאזינים כי כיום נשענת מצרים על „כוח אמיתי" אולם הוסיף כי מצרים תשתמש בכוח זה ב„מועד המתאים" שתבחר לעצמה.

★

כבנאומו לפני מושב משותף של הפרלמנט וצמרת מפלגת השלטון ב-23 ביולי, משתמע מהערתו זו של נשיא מצרים על כוונה ברורה לדחות את המערכה בישראל ולהדגיש את עניין המשטר להתרכז בפתרון בעיות הפנים. בהקשר זה שב וקרא לניהול דו-שיח עם המנגנון הממשלתי כדי לעבד „מיסמך רעיוני" שיגדיר את בעיות של מצרים בתחומי החוץ והפנים ל-20 עד 30 השנים הבאות.

סאדאת הוסיף כי מצרים מוכנת להכנס עתה ל„עידן האטומי", הוא שב והזהיר מפני נסיונות להפוך הסטאטוס-קוו במזרח התיכון והכיבוש הישראלי ל„מצב מוגמר" והוסיף כי מצרים לא תיכנע בשום תנאי לשלום עם ישראל, כל עוד מוחזקים היא בשטחים.

כצעד שנועד לשמש „משקל נגד" לעצמה של העוינים בים, שהגישה לסאדאת המשלחת הלובית שהגיעה איחוד מידי עם לוב, הגישו אתמול הסטודנטים באוניברסיטת אלכסנדריה עצומה חתומה בדמם, בה מבטאים את אמונם בו. עצומה זו נועדה להפגין כי תמיכתו הבלתי-מעורערת של הנוער המצרי בו. במהלך ביקור הכריז סאדאת כי יש בכוונתו לשחרר סטודנטים שנעצרו בעקבות השתתפות בהפגנות שאירעו בתחילת השנה. סאדאת לא הבהיר אם המדובר בשחרור סטודנטים מאוניברסיטת אלכסנדריה או שהשיחרור יחול גם על סטודנטים מאוניברסיטאות אחרות ובראשן אוניברסיטת קאהיר.

★

ברוח הביקורת החריפה נגד בריה"מ, המושמעת לאחרונה במצרים, ואשר באה לידי ביטוי גם בנאום נשיא מצרים אמש, המשיך גם סגן הנשיא המצרי, ד"ר אל-שאפעי, בראיון לשבועון הלבנוני „אל-חוואדת". בראיון, האשים אל-שאפעי את בריה"מ וארה"ב באחריות לתבוסת מצרים במלחמת יוני 1967.

אל-שאפעי טען כי מאורעות יוני 1967 היו תוצאה של קשר בינלאומי, שנרקם על ידי שתי המעצמות שאינטרסיהן מנוגדים לאינטרסים של מצרים.

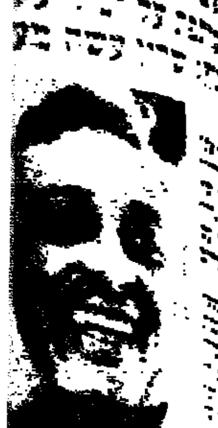

ניכסון: רק צו של בית המשפט יחייב אותי למסור לועדה את סרטי ההקלטה

הבירור המשפטי ייערך ב-7 באוגוסט

מאת ש. שגב, סופר „מעריב" בוושינגטון

הנשיא ניכסון סירב להיענות לצווי ההבאה שנשלחו אליו מטעם ועדת הסנאט החוקרת בפרשת ווטרגייט ומטעם החוקר המשפטי המיוחד. במועד של צווי ההבאה הנשיא ארה"ב לא מסר את סרטי ההקלטה והמסמכים שנדרשו. ניכסון רמז כי רק צו של בית הדין העליון יחייב אותו בעניין זה.

בהתקבל הסירוב, הגיש מיד החוקר המשפטי ארצ'יבאלד קוקס בקשה לצו על תנאי בבית המשפט המחוזי הפדראלי בוושינגטון ובו יתבקש ניכסון או פרקליטו מטעמו לנמק מדוע לא ימסור את סרטי ההקלטה ואת המסמכים שנדרשו ממנו בצו ההבאה.

השופט ג'ון סיריקה נענה מיד לבקשה והוציא צו לנשיא או לפרקליטו להופיע בבית המשפט ב-7 באוגוסט על טענותיו של קוקס.

גם ועדת החקירה של הסנאט בצעד חסר תקדים — לעיני מצלמות הטלויזיה — החליטה לבקש צו של בית המשפט כדי לקבוע את זכותה לקבל את החומר שביקשה.

ואולם הבית הלבן עמד בתוקף להחלטות [illegible] ... בית המשפט.

[illegible]

בתוך כך נמשכה [illegible] ... ארליכמן ... ניכסון ... ועדת החקירה של הסנאט ... היום השלישי ... ווטרגייט ... [illegible]

ח"כ עופר: אין לעבור לסדר-היום על דברי דיין לגבי ראשות עת"א

בדיון בלשכת מפלגת העבודה נאמרו דברי שבח לראש העיריה רבינוביץ ★ אושרה בחירת 67 מועמדי העבודה

מאת מ. שמריהו

ח"כ א. עופר יצא אמש בישיבת לשכת מפלגת העבודה בחריפות נגד התבטאויותיו של שר הבטחון מר מ. דיין, שלדידו לא חשוב מי יהיה ראש עיריית תל-אביב.

מר עופר אמר, כי לשכת המפלגה לא יכולה לעבור לסדר היום על התבטאות כזאת של השר. בבחירות הקודמות, התבטאות כלפי ראש עיריה אחר (הכוונה לט. קולק) שהיו ב„קאה באלוי" (עולה לו מלחמה) לחברי רפ"י — טען. אני מתאר לעצמי, כיצד היו מגיבים, אילו היה בישיבתו אומר שלא חשוב מי ייבחר באשדוד: בן-שמחון או צילקר?

כן מתח ביקורת על טענתו של דיין, שתל-אביב איננה חשובה, חשובים יותר השטחים. „זה הריכוז היהודי הגדול ביותר בעולם" — טען „חשוב מאד, אם ישוב זה יתנהל על-ידי הימין או על-ידי העבודה". הוא שיבח את מר יהושע רבינוביץ על פעולתו במתן תנופה לתל-אביב.

מר מ. בראלי הסביר, כי הפירוש שניתן לדברי דיין היה מוטעה ושדבריו הוצאו מן הקונטקסט. לא מקובל על הדעת שדיין לא יראה בעירתו מחדש של רבינוביץ לתפקיד ראש העיריה — אמר.

סגן מזכיל המפלגה א. גיבלבר קיבל את הסברו של בראלי. אלי בסיפוק, שיבח את רבינוביץ, איחל לו הצלחה ואמר, כי המפלגה מתייצבת מאחריו.

הלשכה אישרה בחירתם של 67 מועמדי המפלגה לבחירות לרשויות מקומיות, ביניהם גם השר י. אלמוגי לראשות עיריית חיפה. מתוך 67 המועמדים 22 הם חדשים, 25 הם עד גיל 45, 29 הם בגיל 45 עד 55, ו-13 הם מעל לגיל 55.

היתה „תקרית קטנה" בין סגן המזכיל א. גיבלבר ומזכיל ההסתדרות י. בן-אהרון — בדיון על קביעת מועמד המפלגה לראשות עיריית נצרת עילית. מדובר בחילופין בין מ. אלון לבין מזכיר מועצת הפועלים מר מ. אריאב. צויין, כי לפי התקנון, חבר מועצת פועלים לא יכול לכהן בעת ובעונה אחת כראש עיר. גיבלבר ביקש להסביר את העניין, אך בן-אהרון צעק עליו „אתה יודע שאתה משקר". היה דין ודברים והרוחות נרגעו בקושי.

כגן סיים בתיקו

היוגוסלאווי ליובוביץ' מוביל

מאת דוד מרקוביץ, כתב „מעריב" בבראזיל

השחמטאי הישראלי שמעון כגן התמודד עתה במשחקים הנערכים בבראזיל [illegible] לקראת אליפות העולם, סיים אתמול בתיקו את משחקו [illegible].

בכך הולך כגן מ„בעגל האמצע" ויש לו עתה חצי נקודה.

אלוף העולם לשעבר, הרוסי סמיסלוב, סיים בתיקו את משחקו עם שמואל רשבסקי מארה"ב. היוגוסלאווי הצעיר ליובוביץ' ניצח במשחקו הדחוי את אלוף הנוער בעולם, השוודי [illegible], ויש לו עתה שלוש נקודות בשלושת הסיבובים הראשונים. הוא צועד בראש.

אחריו עם 2 נקודות צועדים סמיסלוב, ההונגרי פורטיש, הארגנטיני פאנו והרוסי (יהודי) גלר.

היום לא ייערכו משחקים. יריבו הבא של כגן הוא פאנו.

2 נהרגו בהתרסק מטוס אוסטרי בשטח צ'כיה

מטוס אוסטרי קל ובו שני נוסעים התרסק אתמול בשטח צ'כוסלובקיה. עתונים אוסטריים טענו הבוקר כי המטוס הותקף על ידי מטוסי קרב צ'כוסלובקיים.

סוכנות הידיעות הצ'כית מסרה, לעומת זאת, שהמטוס האוסטרי התנגש בבסיס צ'כי.

בן-אהרון „תקף" צלם טלוויזיה

מאת ישעיהו אביעם

מזכ"ל ההסתדרות „תקף" אתמול בבוקר צוות של צלמי טלוויזיה, המכין סרט בחירות מטעם „רי" (המעתרים המהורים — דימוקרטים ישראליים), שבא לצלם את מר בן-אהרון בחצר בית הועד הפועל.

שלשום הופיע צוות זה בחצר הועד הפועל, ולאחר שקיבל אישורו של דובר ההסתדרות, שמואל סולר, לצלם בחצר, צילם את מר בן-אהרון, כאשר עמד לצאת לעבר בית-שאן.

אתמול הופיע הצוות שוב, וכאשר מר בן-אהרון נכנס לחצר הועד הפועל וראה את הצלמים, הלם עם תיקו על המצלמה שהיתה בידי הצלם שמואל קלדרון ותוך כך פגע בעינו. חבר הועד הפועל נסים גלעדי הגיש תלונה לועדת הביקורת המרכזית נגד יצחק בן-אהרון על „התנהגות פרועה ובלתי הולמת את מעמדו של מזכ"ל ההסתדרות". ח"כ שלום כהן ביקש מהצלם שמואל קלדרון והנבאי נסים דיין שלא להגיש בשלב זה תלונה למשטרה, עד לאחר הבירור.

בינתיים פנה חבר הועד הפועל מטעם „מרי", מר אלכס מסיס, לדובר ההסתדרות, מר שמואל סולר, וביקש וקיבל ממנו רשות לצלם את ישיבת הועד הפועל, ביום א' הקרוב. כשנודע הדבר למזכ"ל ההסתדרות יצחק בן-אהרון, עלתה בו חמתו, והוא הורה שלא לתת הרשות לצלם ביום א' בישיבת המליאה.

דובר ההסתדרות אישר, כי אכן נתן רשות לצלם גם לצוות הראשון וגם למר מסיס, והוא בדעה שיש לאפשר לצלם, מה עוד שזה עלול ליצור תקדים — ואז לא ירשו גם לצלמי המערך לצלם... „את דעתי זו אמרתי גם למזכ"ל ההסתדרות, אולם הוא עומד על כך שלא יצלמו ביום א'" — אמר מר סולר לסופרנו, בתשובה לשאלה.

בצער רב הננו מודיעים על פטירת
אבינו, אחינו וסבנו

ר' אליעזר ליפא לבי (יוכיבוביץ) ז"ל

הלויה תתקיים בירושלים היום.

בדבר פרטים נא לטלפן ת"א: 221289, 761730, 769118.

המשפחה המתא[בלת]

בצער וביגון רב אנו מודיעים על פטירת
אמנו, אחותי וסבתנו היקרה באדם

יפה שיינדל בת יעקב ראכלין ז"ל

ילידת ירושלים — שנפטרה בשיבה טובה

הלויה תצא מסנהדריה, היום, יום ש"ו כ"ז בתמוז, 27 ביולי 1973, בשעה 1.00

המתאבלים: הבנות: רחל ואבא עיר[illegible]
רבקה בר[illegible]
שרה ושלמה ל[illegible]
הבנים: זליג ולאה ראב[illegible]
ישראל ולאה ר[illegible]
האח: עזרא והניה ב[illegible]
ומשפחותיהם

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים על פטירת יקירנו

יעקב מלכי

הלויה תצא היום, יום ששי, כ"ז בתמוז תשל"ג (27.7.73), בשעה 2 אחה"צ, מבית הלויות העירוני ברח' דפנה 5, תל-אביב.

פרטים נוספים — בטלפון 226822 תל-אביב.

המתאבלים:
אשתו אלגרה
הבנות, האחים, האחיות
וכל בני המשפחה בארץ ובחו"ל

בצער ובכאב אנו מודיעים על פטירת ראש משפחתנו

ד"ר ישעיהו רוזנברג ז"ל

לפנים תל-אביב, רח' בלפור

הלוויה תתקיים היום, יום ו' כ"ז תמוז תשל"ג בשעה 12.30 — בבית הקברות בקבוצת יבנה.

המשפחה המתאבלת:
מרים רוזנברג
מלכה ומאיר אבלמן
חנה ואברהם לבל
וקבוצת יבנה

בצער רב וביגון עמוק הננו מודיעים
על פטירתו ללא עת של בננו היקר

אסף יערי

המשפחה
וכל בית כפר המכבי

הלויה תתקיים היום, בשעה 1, בכפר המכבי.

גח"ל נעתר לאריק שרון: מוכן להקים גוש פארלמנטרי עם מפלגות אחרות

האלוף במילואים הצטרף למפלגה הליברלית ולהנהלת גח"ל * המפלגה תפנה עכשיו למפלגות אחרות ותציע תכנית פעולה משותפת על יסוד עקרונות וקווים משותפים * וייצמן: אני מלא תקווה * תמיר: המערך החדש יכול לקום * הורביץ: שרון עשה מעשה חשוב ביותר * קול: אין לנו שפה משותפת עם גח"ל בעניינים מדיניים

אריק שרון

מנחם בגין

אלימלך רימלט

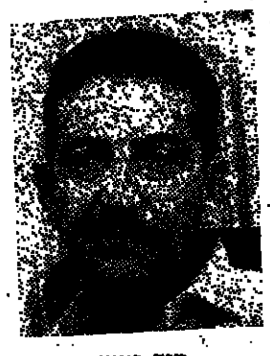
עזר וייצמן

שמואל תמיר

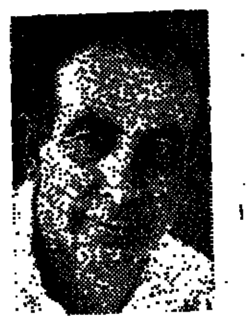
יגאל הורביץ

משה קול

מאת דניאל דגן

הנהלת גח"ל הגילה אתמול את התשובה, כאשר החליטה לקבל את הצעתו של האלוף אריאל שרון, אלה"ל, להקים גוש פארלמנטרי עם מפלגות ואירגונים ציבוריים אחרים.

ישיבת ההנהלה התכנסה בשעה 1 אחר הצהריים, בבית המפלגה הליברלית בתל־אביב. שרון עצמו הגיע לישיבה במצב רוח טוב, למרות שלא מעטים פקפקו ב… הצלחת יוזמתו.

בישיבה שררה, כבר מתחילתה, אווירה של רצינות ו… שמחה. רוב המשתתפים ידעו מראש על ה… הצפויה, ונתנו ביטוי לשמחתם, הן בדבריהם והן בהתנהגותם.

אחר דברי פתיחה קצרים של ח"כ מנחם בגין, היו"ר של ההנהלה, קיבל שרון את רשות הדיבור, והודיע על הצטרפותו למפלגה הליברלית. אחר זה ברכו אותו ה… והעניקו סיפוק רב…

לכבודו של בגין

חלק הבא של הישיבה נפתח בדברי אריק שרון, שהציג את הצעתו להקמת „מערך". למעשה, כבר ידע בשלב זה על התשובה … שעה לפני תחילת … בה הוא ביקר בביתו של מנחם בגין בתל־אביב, … פרש לפניו את … הודיע לו על נכונתו … יוזמתו. מיד אחר כך … שרון עם ראשי … הליברלית, חברי ה… אלימלך רימלט ושמחה … וגם הם מסרו לו על … התשובה החיובית. שתי … שיחות היו מרגשות ומשמ… התחלפו בהן דברים כנים … לב, מתוך הערכה הדדית מלאה.

אחר דברי שרון בישיבת … גח"ל השיב לו … רימלט, בשם המפלגה הליברלית. הוא גילה, כי … הליברלית בסיעת גח"ל … קיימה דיון ביום ב', … החליטה … לפני הנהלת גח"ל … את היוזמה להקמת ה… הרחב.

… מסר בגין הודעה … ואמר גם הוא, ש… „חרות" בכנסת מקבלת את היוזמה.

… מתברר, כי ישיבות … המסיבות התקיימו, … בנפרד, בשעות אחר … של יום שלישי, ב… הכנסת. היה זה יום … בלבד לאחר ששרון … בבגין, ונועד עם … גח"ל, הן אנשי „חרות" … הליברלים הבטיחו לשר… על תוכן דיוני הסיעות … לטות בסוד כמוס — … בהחלטתם.

תיאמו עמדותיהם

… שהתכנסו הסיעות, … לו מגעים בין ראשי … ובהם התגבשה התשו… יוזמתו של שרון. … והליברלים תיאמו … את עמדותיהם, ושמעו … הדדיים על התקד… המשא ומתן עם המפ… יוצא של פיקוד דרום. … ממושכות בימי שני … השבוע, נפלה … ההחלטה להענות להצעה. … נלקח בחשבון ה… שעלולה להתעורר … בקרב המוסדות המפ… ונעשה מאמץ להב… אישור להחלטה (שב… זה יש לה תוקף של המ… בלבד).

… כזה היה בלתי אפ… ללא פירסום נרחב, ש… עלול לגרום ללחצים מ… שונים, ולהעריכם קשיים … משא ומתן הרגיש. … שתי המסיבות בסיעת … בכנסת עשו את הכל … הן התכנסו, דנו … הרגיש, קיבלו החל… ושמרו על שתיקה. … אתמול בצהרים … ישיבת הנהלת גח"ל: … בלבד הוכחנו, שאנחנו … לשאת באחריות … בשלטון. שמרנו סוד … יותר מכפי שנשמרים … מסודות הממשלה".

… של שתי המסי… בסיעת גח"ל בכנסת, … של „חרות", היו … למדי. לאחר שבגין … על החלטתו להענות ל… של שרון, הועלו הס… הנדון בהרחבה ו… בשיתוף פעולה עם „המרכז החופשי", ועם ח"כ שמואל תמיר העומד בראשו. ה… התקבלה כסיכום של … וכוחים, אך תוך הרגשה … שנעשה כאן צעד … בעיות פנימיות לא … — למרות החיוב הרב … בו מבחינה לאומית.

●● אווירה חגיגית

ישיבת הנהלת גח"ל, שבה מסרו רימלט ובגין את הודעותיהם, תוארה על־ידי משתתפי הישיבה כחגיגית. תגובות ראשונות נשמעו מפי הנוכחים עצמם, תוך מהלך הישיבה.

ח"כ רימלט: אני מעריך את ההחלטה החיובית בתנועת החרות, בידעי את הקשיים הכלכליים שליוו החלטה זאת. אני רואה בכך סימן, שהחברים במפלגה זאת התרוממו מעל משקעים שהצטברו, ועשו צעד רב חשיבות לחיזוק גח"ל, והצעתו קדימה, כאלטרנאטיווה לשלטון.

ח"כ בגין: שתי המסיבות בגח"ל פעלו תוך תיאום, והיה דיונם מלא. אני משבח זאת. אני מביע תקווה ואמונה, שתהיה עלייה ניכרת לגח"ל בעקבות ההחלטה. במערכת הבחירות יודגש עקרון שלמות המולדת, ונקרא להצטרפות כוחות נוספים התומכים ברעיון זה.

ח"כ ארליך: אני רואה בהחלטה הוכחה להיותנו ראויים להוליך את השלטון. במיוחד אני מעלה על נס את עמדתו של בגין, המשבח את ההתעלות. אני בטוח, שהעם ידע להעריך זאת.

ח"כ בנימין הלוי: אני רואה בהחלטה התעלות והוכחה של מדיניות מבוגרת ואחראית.

ח"כ חיים לנדאו: יש בציבור רצון לשינוי. לא היה קל להגיע להחלטה, ולא בגלל סיבות עבר דווקא.

אריק שרון מצידו הודה למשתתפי הישיבה על קבלת הפנים שזכה לה, ועל גודל הרוח שגילו בהענותם לפנייתו. עם צאתו מן הישיבה אמר: „אני חושב שנתקבלה החלטה חשובה במדרגה ראשונה, הנותנת הזדמנות למעשה גדול. יש לי בטחון מלא, כי הכוונה להקמת מערך נרחב היא כנה ורצינית, ושאפשר לגבור על הקשיים שיתעוררו.

„עכשיו יש לדון בנושא, ולהגיע לנוסחה שתספק את רצון המועמדים לאיחוד. אני מניח, שאהיה חבר הוועדה שתרכיב את הרשימה המשותפת, ואעשה כמיטב יכולתי, שהדבר יוכתר בהצלחה.

„זהו הישג של גח"ל, ובראש וראשונה של מדינת ישראל. הונח בסיס איתן להקמת אלטרנאטיווה, ואני מלא הערכה למפלגות „חרות" והליברלים, שקיבלו את ההכרעה. ההחלטה לא הפתיעה אותי — האמנתי שזה אפשרי. אבל אני שמח שהדבר אומנם קרה. לא כל דבר טוב שניתן, קורה באמת במציאות".

●● שרון — נציג הליברלים

עם סיום הישיבה קרא ד"ר רימלט לפני עתונאים הודעה האומרת, כי שרון יהיה מעתה אחד מנציגי הליברלים בהנהלת גח"ל. ההודעה ממשיכה וקובעת, שלפי הצעת בגין ורימלט, החליטה הנהלת גח"ל לחייב את יוזמתו של שרון להקמת „גוש פארלמנטרי של גח"ל עם מפלגות ואירגונים ציבוריים אחרים".

ההנהלה תמליץ לפני מוסדותיה המוסמכים של שתי מפלגות הגוש לאשר את ההחלטה.

רימלט הוסיף, בתשובה לשאלה, כי גח"ל יפנה לכל מפלגה המוכנה לשיתוף פעולה על יסוד עקרונות וקוי פעולה מוסכמים, והדגיש שהכוונה גם לרשימה הממלכתית, המרכז החופשי, הליברלים העצמאיים וגופים שאינם מיוצגים בכנסת.

לאחר ההודעה נשאל גם ח"כ בגין, אם ההחלטה מכוונת כלפי אפשרות של הצטרפות המרכז החופשי למערך המוצע, ועל כך השיב: „כן, כן. כבר אמרנו בהנהלת גח"ל, שהכוונה להקמת גוש עם מפלגות ואירגונים שונים".

בתשובה לשאלה אחרת, אמר ח"כ בגין: „אני מקווה לא רק לגוש אופוזיציוני חזק, אלא לגוש שהעם יתן בו אמון להרכיב ממשלה חדשה. להחלטה חשיבות רבה. דברים בעלי משמעות היסטורית עומדים להכרעה, ואנחנו רוצים ליצור תנאים טובים יותר להחלטה חיובית בעניין עתידה של ארץ ישראל.

„תמיד ידענו להתגבר על רגשותיה ויריבויות, וודאי שזאת הכוונה גם בהחלטה הפעם. גח"ל הוא כיום הכוח המרכזי העומד מול המערך. שהוא עשוי לקום גוש פארלמנטרי עם סיעות ואירגונים אחרים, ההחזה הורחב. בכך יש חיובי".

מקורביו של בגין הדגישו אמש, כי מנהיג „חרות" ידע תמיד להתעלות מעל חשבונות אישיים, כשעמדו להכרעה דברים בעלי חשיבות לאומית. הם ציינו כדוגמה את פנייתו של בגין לבן־גוריון לעמוד בראש ממשלת ישראל, ערב מלחמת ששת הימים — למרות התהום העמוקה שהפרידה ביניהם, על רקע היסטורי ואישי.

לבגין ולחוגיו בצמרת „חרות" מצפה עדיין מאבק לא קל, כדי להשיג רוב למהלכים במרכז המפלגה. במרכז זה עשויים להשמע הדים למחלוקת העבר עם ח"כ שמואל תמיר, וצפויה התנגדות מסויימת להצעת „המערך הרחב" בהשתתפותו.

●● תגובות

תגובות נוספות על החלטת גח"ל באתמול, הושמעו מראשי מפלגות ואישי ציבור.

האלוף במילואים עזר וייצמן, שקיבל הודעה על החלטת הנהלת גח"ל מפי שרון עצמו, בשיחה טלפונית שהתנהלה מיד לאחר הישיבה: „ההחלטה עשויה להביא לשינוי מהותי במפה הפוליטית במדינה. אני מברך עליה, ושמח על כך שנתקבלה. אני עצמי לחמתי על כך שלוש שנים — וסוף סוף יש תוצאה. אני מלא תקווה, שאכן יוקם מערך הכוחות המורחב, ואם כך יהיה — אעמוד בהבטחתי להכנס לפעילות מחודשת בהיקף מלא" (וייצמן העלה הצעות להקמת ליכוד כוחות רחב בראיונות לעתונות ובשיחות בצמרת „חרות" ובשל כך הותקף בישיבות מרכז המפלגה והנהלתה במשך השנתיים האחרונות. בכל התקופה הזאת הדגיש תמיד את נאמנותו ל„חרות").

יו"ר הנהלת „המרכז החופשי", ח"כ שמואל תמיר: „המערך החדש יכול בהחלט לקום, אם ניגש לכך בתום לב ובכנות, ללא חשבונות של העבר. אמליץ לפני חברי למפלגה לקבל כל הצעה סבירה לליכוד".

על שאלה בדבר יחסו עם ח"כ בגין, השיב תמיר: „אין שוכחים דבר. יש משקעים והם קיימים. אך אנו עומדים בראש תנועות לא כדי לתת ביטוי לתחושות אישיות, אלא כדי לייצג אינטרסים ומגמות של ציבור. בהחלט יש מקום לפתוח דף חדש. עמדתנו העקרונית היתה תמיד, שיש לחתור לליכוד רחב ככל האפשר. התערבותו של שרון היתה תרומה ממשית, והתרומה היתה גם בכך, שהמרכז החופשי היה לגורם בולט בציבוריות".

מזכיר „הרשימה הממלכתית", ח"כ יגאל הורביץ: „אני משבח את רימלט ובגין על החלטתם, וסבור ששרון עשה מעשה חשוב ביותר. זוהי שעה גדולה וחשובה. אם יש טעם בחזית משותפת של חייקה גרוסמן ממפ"ם ונגד יעקובי מהמסיבה הדתית, אין כל סיבה, שלא יקום גוש פוליטי רחב, שיאחד את מנחם בגין מ„חרות" והלל זיידל מן הליברלים העצמאיים.

„גזירה היא להקים גוש נגד למערך עבודה־מפ"ם. אני מקווה, שאין בהחלטת גח"ל כל הוכחות ונהגות צדדיות, ובמוח ברצונם של חרות והליברלים להביא לליכוד מירבי".

השר משה קול, מן המפלגה הליברלית העצמאית: „בינינו לבין גח"ל מפרידים הבדלים פרוגרמטיים גדולים, מה עוד שעם הצטרפות תמיר למערך המוצע, הוא בוודאי יקבל צביון קיצוני עוד יותר בעמדותיו המדיניות. שאל את בגין, אם הוא מוכן לוותר על תכנית ארץ ישראל השלמה. אין לנו שפה משותפת עם גח"ל בעניינים מדיניים, ואני לא רואה בסיס למערך כוחות חדש".

*

בישיבת הנהלת גח"ל אתמול, שבה נמסר על קבלת יוזמתו של שרון, השתתפו רימלט, ארליך, ח"כ יוסף תמיר ושמואל רכטמן — מצד הליברלים, ובגין, לנדאו, הלוי ואיתן לבני מ„חרות". בישיבה לא נכח ח"כ ד"ר יוחנן בדר, שאף הוא חבר הנהלת גח"ל.

שר הקליטה נתן פלד אמר אתמול בוועדה המדינית של מפ"ם, כי מפלגתו לא תתן את ידה לשינוי המצע של המערך ומדיניות הממשלה ברוח תביעותיו של שר הבטחון משה דיין.

פלד ציין, כי השיקול היחיד שצריך להדריך את הממשלה בשינוי הגבולות הוא שיקול בטחוני.

אחדים מן הדוברים בישיבה קראו לפתוח במאבק ציבורי עצמאי נגד תפיסותיו של דיין.

מזכיר מפלגת העבודה, ח"כ אהרן ידלין, אמר בתגובה על החלטת הנהלת גח"ל: „כל תהליך של ליכוד גושים פוליטיים גדולים הוא חיובי, וגם היתה המגמה שהיתה ביסוד מפלגת העבודה ובגיבוש המערך עם מפ"ם.

„אינני יודע, אם כבר נשלם תהליך ליכוד הכוחות הימניים, אבל מאבק של גושים גדולים הוא תופעה חיובית בדמוקראטיה. אני צופה מאבק רעיוני חריף במערכת הבחירות — ואפשר גם זו לטובה".

פרס „אינו מתבייש" לחוש עצמו כגרוזיני

שליחי עליה מעלים זכרונות

מאת אברהם תירוש

יום הופעת בול עליית יהודי צפון אפריקה, שימש אמש עילה לכנס ולמפגש רעים מרגש של שליחים ופעילים שעסקו במבצעי עליה והצלה בארצות צפון אפריקה מאז 1943.

בבית סוקולוב בתל־אביב, בנוכחות שר התחבורה והתקשורת שמעון פרס, סגנו גד יעקבי, הח"כים איסר הראל, דניאל לוי ומרדכי בן־פורת, נפגשו הפעילים והשליחים, העלו זכרונות שחלק ניכר מהם עדיין לא הותר לפרסום, ואף הציגו תביעות בנוגע ליהדות צפון אפריקה בישראל.

השר פרס תבע בדבריו בכנס לפעול למען העלאת 50—60 אלף היהודים שנשארו עדיין בצפון־אפריקה וכרבע מיליון יהודי אפריקה היושבים בצרפת. כן קרא ליוצאי צפון אפריקה בישראל, להרתם לקליטת העולים המגיעים עתה, ללא הבדל ארץ מוצא.

מר פרס שאמר כי מדי תקופה חש עצמו מזדהה עם בני העליה של אותה תקופה („ייקים", „תימנים", „מארוקאנים" וכו'), הוסיף, כי כיום אינו מתבייש לחוש עצמו כגרוזיני...

מי שהיה ראש מחלקת העליה של הסוכנות ש.ז. שרגאי, דיבר בנימת־האשמה, על ש„יכולנו להעלות את כל יהודי מרוקו ואיננו יכולים להתפאר באלה שנותרו שם באשמתנו".

בין סיפורי השליחים שריתקו את השומעים היה סיפורו של אפרים בן־חיים שפעל בצפון אפריקה כבר ב־1943. הוא סיפר, כי ב־1944 גילה בכפר נידח יהודים שמתגוררים במערות ואינם יודעים דבר על מלחמת העולם השניה... הוא שוחח עם כמה מהם באחת המערות במשך 3 שעות וכשיצא, ראה את כל בני הכפר ניצבים על מטלטליהם, כדי „ללכת אתו לארץ־ישראל"...

דן שחר מקיבוץ רגבים, שפעל במארוקו בשנים מאוחרות יותר, סיפר, כי כאשר באחד הלילות ארעה תקלה ולמקום הכינוס לקראת העליה הגיעו רק 50 איש במקום 150, הצליח אחד הפעילים תוך שעה וחצי להעיר משנתם 100 יהודים אחרים — שלא עמדו לעלות אותו לילה — ולהביאם בפיג'מות לנקודת הכינוס, מוכנים ומזומנים לעלות לארץ ישראל...

בישיבת שרי מפלגת־העבודה אתמול

דיין נמנע מדרישות אולטימטיביות אך חזר על דעותיו בשאלת השטחים

תבע 300 מיליון ל"י לשנה לשיכון פליטים ולפיתוח הרצועה והגדה * ספיר: יש סדר עדיפויות: אין צורך בעיר ימית * הדיון — בראשותה של ג. מאיר — יימשך בשבוע הבא

מאת משה מייזלס

שרי מפלגת העבודה, בראשותה של גב' גולדה מאיר וצוות המזכירים, דנו אתמול במשך שלוש שעות וחצי בלשכתה של מרת מאיר בתל־אביב, בתכנית־פעולה בשטחים בארבע השנים הקרובות. תכנית זו הוגדרה על־ידי שר־הבטחון מר משה דיין — בכנס אנשי רפ"י לשעבר — כעניין שיקבע את אורח היותנו לבחירות.

מר דיין, שפתח את הדיון, התרעם על הטיפול מטעם ההסתדרות ומשרד העבודה בשטחים ועל ליגת פועלים ערביים במושבים. הוא טען, כי אין למעשה בממשלה ובהסתדרות בעל־בית על הערבים העובדים בישראל. הוא תבע מאמץ להקלת מצבם של הפליטים — גם של 1948 וגם של 1967. „צריך שהמושג מחנה פליטים יתבטל בישראל" — אמר.

300 מיליון ל"י

דיין נקב בסכום של כ־300 מיליון ל"י לשנה, הדרוש לשיכון הפליטים ולפיתוח הרצועה והגדה. הוא דרש להגביר ולהרחיב את ההתישבות העירונית והתעשייתית בשטחים, וכן תבע להתיר מכירת קרקעות ליהודים. מר דיין נמנע מלהציג תביעות אולטימטיביות או להשמיע איומים.

שר המסחר והתעשיה מר חיים בר־לב, שר־הקליטה מר חיים גבתי ושר השיכון מר זאב שרף תיארו את מה שעשו משרדיהם במשך השנים האחרונות בשטחים. הם טענו, כי אלה לא היו שנים של אפס־מעשה, אך צריך להתחשב בסדר עדיפויות מסויים.

הראיון ב„קול ישראל"

שר האוצר מר פ. ספיר אמר, כי אינו מבין מדוע נהלה דיין בדברים שהשמיע בראיון ב„קול ישראל", שהם דווקא גורמים לכך — כפי שקרא בעתונים — שאינו יכול ללכת ברשימת מפלגת העבודה. הוא טען, שמה שאמר ב„קול ישראל", אמר באופן עקבי בלי שינוי מאז 1967 ודיין שמע זאת ממנו לא פעם ולא פעמיים.

עוד ציין, כי מעולם לא התנגד לשום הצעה של הנגולות שהובאה לפני הממשלה. אנשי קריית ארבע יכולים להעיד, שכל מה שהם מבקשים ממנו הוא מסדר מיד. אם נמצא משקיע או תעשיין, המעונין לעשות משהו בשטחים או להעסיק פועלים מהם, הוא מושיט לו עזרה. אך איש לא צריך להשלות את עצמו שהפער בינינו לבין ערביי השטחים יקטן, אם נשקיע כספים רבים בהם. בעוד חמש שנים נתפתח אנו יותר והפער עוד יגדל.

סדר עדיפויות

השר ספיר דיבר הרבה על סדר העדיפויות וטען, שאם נשקיע בדבר אחד, הוא חייב לבוא על חשבון של דבר שני. אם נשקיע סכומים גדולים בשטחים, נעמד בפני הברירה בין מאמצינו להגדיל את מימדי השיכון ולהתגבר על המצוקה לבין השקעות בשטחים.

אין צורך בימית

אשר לתביעתו של דיין להקים את העיר ימית, אמר, כי הוא מאמין שמיליונים יהודים יבואו לארץ, אך בינתיים הם אינם באים; הדיבור על עיר נמל של רבע מיליון איש, אין לו אחיזה במציאות. אין צורך בנמל נוסף. ההשקעות דרושות כיום במקומות אחרים. אשר לתביעתו של מר דיין להתיר מכירת קרקעות בשטחים, אמר השר ספיר, שגם אילו היה איש שלמות הארץ, היה מתקומם נגד זה, כי מכירה חפשית של קרקעות בשטחים עלולה להביא לספסרות צרה.

הדיון התנהל ברוח טובה. כיוון ששאר המשתתפים בדיון לא הספיקו להשמיע דבריהם, הוחלט להמשיך בדיון בראשית השבוע הבא.

איראן תשתתף בהקמת בתי־זיקוק ותחנות־דלק בארצות־הברית

מומחים רואים בהסכם בין שתי המדינות אמצעי לריסון מדינות ערביות

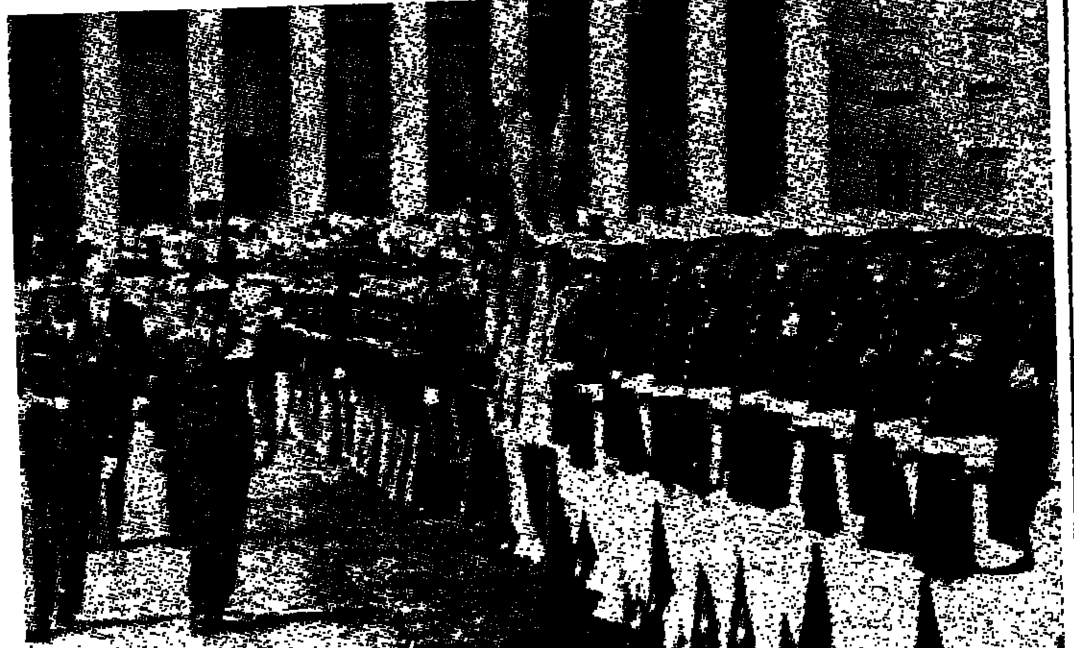
השאה של איראן (שני משמאל) סקר אתמול מסדר כבוד שנערך לכבודו במשרד ההגנה האמריקני, בפנטאגון. לידו נראה אל"מ הארווי פריט, מפקד היחידה. מאחוריו — שר ההגנה ג'יימס שלסינגר. (תצלום איי.פי. רדיוטלגראפי)

מאת שמואל שגב, שהר „מעריב" בושינגטון

פקידי רשות בארה"ב ומנהלים של חברות נפט אמריקניות הביעו אתמול קורת רוח רבה מחתימת חוזה נפט, המבוסס על עיקרון ההתחלקות בתפוקה, בין חברת „אשלאנד אויל" לבין ממשלת איראן.

על פי העיסקה החדשה תשתתף איראן בהקמת בתי זיקוק ותחנות דלק בארה"ב, שיזקקו ויחלקו נפט איראני באמריקה. פקידי רשות אמריקנים אומרים, כי להסכם זה „חשיבות היסטורית". לדעתם, יפתח ההסכם דף חדש ביחסים בין מפיקות הנפט לבין המדינות הצרכניות.

מובעת הדעה כי מדינות מפיקות אחרות כגון סעודיה ואולי גם כווית, יחליטו עתה להשקיע מרווחי הנפט שלהן בשוק הנפט האמריקני. יהיה זה נסיון חדש שיזרים לבנקים ולתעשיה בארה"ב רווחי נפט של מדינות מפיקות ויעניק למדינות המפיקות הללו נסיון שעדיין חסר להן בפעולות זיקוק, הובלה ושיווק דלק לצרכנים.

מומחים לעניני המזרח התיכון רואים בהסכם החדש אמצעי לריסון מדינות ערביות המפיקות נפט ותומכות לאיים שהן ישתמשו בנפט כבמכשיר פוליטי להפעלת לחץ על ארה"ב בעניין עמדתה כלפי הסיכסוך הערבי־הישראלי.

השאה עצמו, בדברו עם עתונאים אמריקנים ב„בלייר האוז" אמר, כי איראן לעולם לא תסכים להשתמש בנפט כבנשק פוליטי. דבריו התפרשו כאזהרה שאם יקצצו הערבים או יגבילו את אספקת הנפט למערב תגדיל איראן את תפוקתה כדי להציף את המערב על הנפט שיחסר לו ממקורות ערביים.

לדברי מקור בשגרירות האיראנית בושינגטון, מדובר בהסכם עם „אשלאנד אויל" בכמות של 10 עד 30 אלף חביות נפט ביום (בין 500 אלף ל־1 מיליון טונה בשנה) ולא ב־100 אלף עד 200 אלף חביות ביום כפי שנמסר לפני כן. הדובר אמר, שכמות הנפט שבה מדובר אמנם קטנה, אך חשיבות ההסכם היא בכך שהוא ראשון מסוגו וחברות נפט אמריקניות אחרות עשויות עתה לחתום על הסכמים דומים עם איראן.

„החוזה נחתם ל־20 שנה ואם יחתמו חוזים דומים עם חברות נפט אמריקניות אחרות, יבטיח הדבר לארה"ב אספקת נפט סדירה ובלתי מופרעה ל־20 השנים הבאות.

משקיפים פוליטיים בושינגטון [illegible]

יתרה מזאת, ההסכם מוכיח, כי למרות השיפור שחל ביחסי איראן עם בריה"מ, מעדיף השאה את ארה"ב על פניה. פירוש זה התבטא גם בנכונות השאה לחתום על הסכמים לטווח ארוך לרכישת נשק מארה"ב בשביל הצבא האיראני.

אחרי שהשאה נתן את הסכמתו העקרונית לרכישת כ־30 מטוסי „פ־14" המכונים „טומקט" וכ־50 מטוסי „פ־15" המכונים „איגל" הוא הקדיש אתמול כשעתיים לשיחה עם שר ההגנה האמריקני מר ג'יימס שלזינגר „על עיסקה בנשק אפשרית בשווי 1 ביליארד דולאר.

השיחה עם מר שלזינגר התקיימה זמן קצר אחרי שטסו שני מטוסים, אחד מכל דגם, ערכו מיפגן טיסה לעיני השאה ופמלייתו הצבאית בבסיס חיל־האוויר האמריקני אנדרוז. היתה זו התחרות הבלתי רשמית הראשונה בין מטוס ה„טומקט" של הצי האמריקני לבין המטוס החדיש יותר של חיל האוויר האמריקני ה„איגל". נמסר, כי השאה הודיע לשלזינגר שבדעתו לרכוש כמות מסויימת של מטוסים מאחד מן הדגמים או משניהם — במספרם הסופי של המטוסים שיקנה תלוי בתנאי האשראי, במחיר המטוסים ובמועד אספקתם.

כפי שנמסר, הסביר השאה כי בעשור הבא תותרה איראן להזמנות לצרפת או לבריטניה ועל כן היא חייבת להיות מסוגלת להפעיל ולהחזיק את המטוסים המשוכללים והמתוחכמים ביותר בעולם הערבי. הדבר יחייב מאמץ אימונים אינטנסיבי והשאה מקווה שארה"ב תהיה מוכנה לסייע לארצו בכך.

השאה ואשתו הקיסרית פארה דיבה עומדים להמריא היום מארה"ב בדרכם חזרה לטהראן.

הלי"ש - לנקודת השפל הנמוכה ביותר בתולדותיה

מאת סופר „מעריב" בלונדון

ה„בריחה" מן הלירה שטרלינג הביאה את המטבע הבריטי לסף משבר. אתמול היתה הצעה מבירות גדולה מאד של הלירה שטרלינג בכל שוקי המטבע הזרים הגדולים. הבהלה אפזה גם בכמה מרכזים קטנים יותר.

ה„בנק אוף אינגלנד" התערב במשך היום פעמים חוזרות ונישנות, כדי לקנות את הלירות שטרלינג שהוצעו לשוק. דבר זה עלה לו יותר מ־100 מיליון דולר, מתוך הרזרבות שלו.

שער הלירה שטרלינג ירד לנקודת השפל הנמוכה ביותר בתולדותיה. תחילה היה השער 2.5025 דולר, אך בצהרי היום, לפני התערבותו של ה„בנק אוף אינגלנד", ירד השער ל־2.4710 דולר. עם סגירת הבורסה, התאוששה מעט הלירה שטרלינג ל־2.4845 דולר, אך בסיכום היום כולו איבדה הלירה שטרלינג כשני סנטים מערכה.

ביחס לפראנק הצרפתי, ערכה הנוכחי של הלירה שטרלינג הוא 10.00 פראנק לעומת 10.37 לפני עשרה ימים, 11.73 בפברואר השנה ו־13.28 לפני 13 חודשים.

באחוזים פירושו של דבר, שהלירה שטרלינג שווה כיום ב־16 אחוז פחות יחסית לפראנק הצרפתי, וב־24 אחוז פחות יחסית למארק הגרמני.

هكذا من الاصل

גבתי: החקלאות עלולה לקבל כמות מים מוקטנת להשקאה

נציב המים: המצוקה — בעיקר בגלל הגידול בתצרוכת ✱ הרשויות המקומיות מסרבות לשלם קנסות על צריכת יתר של תושביהן ✱ מקווים לסיום מצוקת המים בי"ם — בשבת ✱ צומצמו שטחי השלחין בדרום הגולן

שר החקלאות, חיים גבתי, הזהיר אתמול בהופעתו לפני המועצה לייצור ושיווק כותנה, כי השנה נוצר מצב חמור במקורות המים. עלול להיווצר מצב, בו תקבל החקלאות כמות קטנה יותר של מים להשקאה. ענף הכותנה יהיה הענף הראשון שייפגע.

שר החקלאות ציין, כי איש לא ציפה שהענף יגיע לכדי ערך ייצור של 200 מיליון ל"י בשנה, עם יבולי שיא עולמיים. עם זאת, הכותנה צורכת 120 מיליון מ"ק מים בשנה, המהווים 13 אחוז מכמות המים המוקצבת לחקלאות.

„אנו מסיימים את השנה במצב קשה של מים, וקיים הכרח של הספקת תוצרת טריה לאוכלוסיה — דבר הקודם לכותנה, למרות שההישוב בדולרים הוא לטובת הכותנה" — אמר.

מר גבתי אמר, כי עדיין אין יודעים כיצד לייצר מים לא־קונבנציונליים במחירים סבירים, וכי מים כאלה עולים כיום שתי ל"י למ"ק. „יש להתכונן למצבים קשים ואין פתרון קל" — הזהיר.

נציב המים, מנחם קנטור, אמר כי אין להגדיר שנה זו כשנת בצורת, אלא כשנה יבשה בצפון, ממוצעת במרכז וטובה בדרום. אולם, התצרוכת עלתה במידה כה גדולה, שמפלס המים בכנרת ירד לשפל של 212 מטר מתחת לפני הים. במצב זה אין אפשרות להגדיל את צריכת המים.

המצוקה בירושלים

יהואל ליטור מוסר:

מצוקת המים בירושלים, שהתמשכה גם אתמול, תסתיים כנראה במשך השבת — תקווה זו הובעה אמש על־ידי אנשי עיריית ירושלים. גם אתמול הפעילה העירייה מיכליות מיוחדות כדי לספק מים לדירות שבהן יבשו הברזים.

הצימצום בצריכת המים, במשך השבת, יאפשר לעירייה למלא מחדש את המאגרים העירוניים — ברוממה, בית־וגן והגבעה הצרפתית — שהתרוקנו כמעט לחלוטין אתמול.

אתמול נתקבלו במחלקת המים העירונית קריאות־חירום רבות של תושבים, שנותרו ללא מים בבתיהם. הקריאות באו בעיקר מתושבים המתגוררים בדירות המצויות בקומות העליונות בבתים במרכז העיר ובצפונה.

בדרום הגולן

מאיר הראובני מוסר:

פיגור חמור בהשלמת עבודת ההקמה של יחידת שאיבה נוספת במפעל „כורסי" בחוף המזרחי של הכנרת, שנועדה לשאוב מים מהכנרת לצרכי ישובי אזור בני יהודה בדרום הגולן, גורם למחסור חמור במים — בעיקר להשקייה אך גם לשתייה — ביישובים אלה.

עקב הפיגור בהפעלת היחידה, שנועדה להגדיל את אספקת המים במפעל כורסי מ־300 מ"ק בשעה כיום ל־1100 מ"ק בשעה, נאלצו המשקים באיזור לצמצם את שטחי השלחין שלהם. במושב רמות אף היה הכרח לייבש שטח שנזרע כותנה ונותר ללא מים.

הצמצום באספקת המים ליישובי דרום הגולן גרם כבר גם למחסור במי־שתייה. תושבי אזור בני יהודה קיבלו מי שתייה ממפעל „יעה נוף" (חד) בצפון הגולן, אך בשבועות האחרונים היו הפסקות באספקת המים ממפעל זה, עקב דילדול המעיינות בצפון, ומי־שתייה ליישובים הועברו במיכליות.

יחידת השאיבה השניה בכורסי היתה צריכה לפעול כבר בימי השנה, אך עתה מבטיחה חברת „מקורות" להשלימה ולהפעילה רק בספטמבר.

קידוחה ליד ברעם

באחרונה נעשו פעולות מאומצות להגדיל את אספקת המים ממקורות חדשים ליישובי הגליל העליון, הסובלים קשה מהמחסור במים. ליד קיבוץ ברעם יושלם עוד השבוע, לאחר שהוצאה העבודה שם, קידוח מים בגוש הינדני, שיספק 5000 מ"ר מים ביממה ויגדיל את כמות המים שתסופק ליישובי אזור הר קדש.

לאחר שנים של היסוסים, אושרה לאחרונה תכנית לחיבור תעלת הירדן המערבית (בעמק החולה) דרך תחנת עינן (מלחה) בגליל, בצינור שיחחוף את עודפי המים בתעלה הירדן להשקיית שטחים באיזור במרום הגליל. העבודה ב... מפעל זה תבוצע עוד השנה.

כתור לכוס מים

יוסף וקסמן מוסר

מצוקת מים בבניין הכנסת ליד ג'נין, שאנשים עומדים בתור לקבלת כוס מים. לנוכח המצב החמור, קויימה אתמול ישיבת חירום בין קצין משה מכ־של יהודה ושומרון לענייני מים לבין ראש קריית ציון, שייך סעוי, והועלו הצעות שיביאו להקלת המצב.

בג'נין שורר בדרך כלל מחסור במים בימי קיץ, אולם השנה בגלל שנת הגשמים השחונה דילדול הבאר בעיר, וב־קה בבאר הראשית, לבין תושב מקומי בעל מפעל לגלידות, המחזיק בבאר פרטית — החומר המחסור.

ממטה מימשל יהודה ושומרון נמסר, בתשובה לשאלת סופר „מעריב", כי בשל השנה השחונה, מורגש מחסור במים גם בשכם ובערים אחרות. המימשל הציע לעיריית ג'נין לחפור באר חדשה בעזרה ממשלתית.

במבצע חסכון

א. מירוס מוסר

מרכז השלטון המקומי הודיע אתמול לנציבות המים, שהרשויות המקומיות לא ישלמו את הקנסות שהוטלו עליהן בגלל צריכת יתר של מים על־ידי צרכנים בתחומן.

יו"ר המרכז, פנחס אילון, אמר, שהרשויות נרתמות למבצע חסכון במים, אך תקף את הנוהג הפסול, לדעתו, של הגשת תביעות משפטיות נגד הרשויות המקומיות על צריכת מים עודפת של תושביהן, שאינה בשליטת הרשות המקומית.

„הרשות המקומית אינה מסוגלת לסגור ברזים של מפעלים, מוסדות, או משפחות מרובות ילדים" — אמר אילון.

עקב המחסור במים, ממלאים בירושלים את המיכלים שעל הגגות באמצעות מיכליות. (תצלום סטודיו סקופ)

„דון ז'ואן" בן 55 חשוד בהוצאת כספים במירמה

„דון ז'ואן", בן 55 נשוי שתי' בנפרד מרעיתו, נעצר בחשד בהולכת שולל נשים ודירות שולל. על־פי החשד, הוא הבטיח לכמה נשים נישואין והוציא מהן במירמה אלפי ל"י.

באחד המקרים עמדו החשוד ואשה בת גילו לבוא בברית הנישואין, וקבע מועד לטקס שהיה אמור להיערך בבניין הרבנות. הקרואים הגיעו לשמחה, אך החתן לא הופיע.

האשה, אשר על פי הד־ לנתונה הוציא ממנה החשוד — צבי הרמן הירמן, המתגורר בחדר שכור על גג בית ברחוב עליה בתל־אביב — 3,500 ל"י להוצאות הנישואין, פגשה את „ארוסה" ברחוב, הזעיקה את המשטרה והוא נעצר.

במהלך החקירה התברר כי גם אשה אחרת, בת 66, נפלה קורבן לתעלוליו של החשוד. רס"ר אהרן גוית, מן המדור לחקירת רמאויות של משטרת מחוז תל אביב, טען אתמול בבית המשפט כי החשוד הוציא מן האשה במרמה 12 אלף ל"י, בטענה, הוא עומד לקנות עבור דירה, וכבר הזמין בה רהיטים. רס"ר גוית ... כי קיים חשד שנשים ... רות נפלו ברשתו של ... כל, אך הן מתביישות להתלונן על כך במשט...

צבי הירמן הכחיש ... נציג המשטרה הפר... המיוחס לו. השופט ... לעצור לששה ימים. ... תקופת המעצר יוגש כתב אישום והוא ... למשפט.

יוסף קואקוב יועסק כר... הסבת אקדמאים בטכני...

מאת שמעון רפפורט

משרד העבודה יעסיק את המהנדס יוסף קואקוב כרכז הסבה לאקדמאים בטכניון — על כך מסר אתמול מנהל המרכז להעסקת אקדמאים בשירות התעסוקה, מר חנן ניצן.

הוא אמר כי אתמול נתקבלה ההחלטה להעסיק את מר יוסף קואקוב בתפקיד זה.

תפקידו יהיה לתאם את הקורסים השונים להסבה של אקדמאים עולים וישראלים.

מר חנן ניצן, מנהל המרכז להעסקת אקדמאים, שנכנס לתפקידו בימים אלה, מסר, כי בחודש מאי סודרו 800 אקדמאים בעבודה. הוא הוסיף, כי על כ־100 עד 800 משרות פנויות יש ב... עמדים. הוא הסביר... עליה מרוסיה, המגוו... מוגדלים של בוגרי... סיטאות המסיימים... זו, יצרו מידה מסו... רווחה בביקוש. המ... עתה בתנאי „מחסו... תיכוניי".

משה ששון מונה שגריר באיטליה

מר משה ששון מונה שגריר ישראל ברומא. מר ששון נולד ב־1929. למד באליאנס ירושלים, בתיכון בית־הכרם ובאוניברסיטה העברית (ערבית כלכלה והיסטוריה).

מר ששון עובד במשרד החוץ מאז הקמתו עם קום המדינה. שירת בתפקידים דיפלומטיים שונים — בפאריס, באתונה, ... שגריר ישראל באנקרה. במשרד החוץ בארץ כיהן בתפקידים שונים. לאחרונה כיהן ארבע שנים כסגן המנהל הכללי במשרד החוץ.

המצילים בהרצלי... הניפו דגלים שחו... מול בניין העירי...

מאת מרדכי אלקן

המצילים בחופי הרצליה, הניפו אתמול את הסכסוך בעבודה עם העירייה. הם שבתו ליד בניין העירייה והניפו דגלים שחורים על מדרגות בניין העירייה.

חופי הרחצה של הרצליה פתוחים זה שבוע לכניסה חופשית ללא תשלום — ולעירייה נגרם עד כה נזק ברבבות לירות — אישר אתמול ראש עיריית הרצליה, יוסף נבו.

השוטים המפותחים ללא מצילים הם גם אתם מתרחצים, בינהם ו... באו בקייטנות מאו... ראש עיריית הרצ... כי העירייה תנהל ... בדרישות המצילים. שישובו לעבודה מי...

✱ שובתי „עמיד ביום א' בבוקר, שב... רה של שלוש שעה ... שעה 8. הם מחזי... קיום תנאי ההסכם „עמינדב".

בן־אהרון תוקף את בע... „עלית" והיוזמה הפר...

„לא שמחתי" כשהצטרף גח"ל לממשלת הליכ...

מאת ישעיהו אביעם

בדברים חסרי תקדים במערכת הבחירות, תקף אמש מזכיר ההסתדרות, יצחק בן־אהרון, את בעלי קונצרן „עלית", הוא יצא נגד „ההתעשרות הקלה של פרפרים מאנשי הון", כשהוא מייחס אותם לגח"ל, שכן הוא רואה את הסכנה העיקרית למערך של מפלגת העבודה־מפ"ם.

בנאומו מעל במת מועצת הפועלים ברמת־גן, פתח בן־אהרון בהתקפה חריפה ביותר נגד בעלי „עלית", על שהרוויחו 20 מיליון ל"י אשתקד. הוא טען, כי אילו היו מחלקים רווחים אלה לשם הורדת מחירי תוצרת „עלית" ב־15 אחוז לפחות, ומעלים את שכר המינימום לפועלות והשוואתו לפועל, שגם שכרו עדיין נמוך, עדיין היה נשאר רווח גדול לבעלי המפעל.

הוא הכריז: „עכשיו באים אלופי גח"ל במיל. ומציעים לנו להרחיב את הדגם הזה על פני הכלכלה כולה ולהעלות זאת על דרך המלך".

ח"כ בן־אהרון לא חסך שבטו גם ממפלגתו. הוא טען, שלא מעט מהאשמה יש באותם שרים בממשלה, „שהיא עצמו מעצמינו", אשר „איפשרו לאותה יוזמה פרטית לפרוץ כל גדר ולהפוך לשכבה מדושנת, אשר מפקיעה בכסי הציבור".

בן־אהרון תקף בהמשך את גח"ל. לדבריו, באים עתה אנשי „חרות" בהסתדרות ומציעים להפוך את ארץ־ישראל כולה לבמה א' של ניצול וספסרות, על חשבונם של ההמונים. „הלוואי ו... מר, שידינו לא ש... של רווחים והעבי... פרטיים".

„איני יכול לומר, ... תי לפני שלוש ש... גח"ל נכנס את המ... שגם לא שמחתי ... מרמז אליה שלוש ... לכך". הוא טען, ... שהיה לפני נכשר ... שטחים בשאר וקיים ... הזה, תודות למדינ... שלנו. אבל זה בעש... תוך כדי מעשים ל... שלום ופשרה. במ... עלו 40 ישובים וה... ישבנות בשטחים — ... חשוב כרגע הוויכו... הגדול בתוך המפלג... בפוך שנח"ל, אשר ... המכשלה, לא עשה ... שטחים".

מעטפה חשודה מארה"ב הכילה „הזמנה לרצח"

צעירה מארה"ב ביקשה במכתב אל ידידה בקיבוץ בארץ שימשח עלי מריחואנה ברעל עכברים (רעל קטלני) וישלח אותם אל בעלה, המתגורר ליד חיפה

מאת דוד זוהר

„הזמנה מקורית" לרצח, שנועד להתבצע באמצעות מריחואנה מהולה ברעל עכברים, נתקבלה בימים אלה בארץ מצעירה אמריקנית, אשר ביקשה, כנראה, „להפר חשבונות" עם בעלה, שנפרשה ובא להתגורר בארץ.

„הזמנת הרצח" נתגלתה בדרך מקרה, עם גילויה של מעטפה חשודה שהגיעה בדואר והועברה לידי משטרת קריית־חיים.

המעטפה החשודה היתה מיועדת לעולה צעיר מארצות הברית, המתגורר במוסד ליד קיבוץ רמת יוחנן. חוקרי המשטרה, שפתחו בזהירות את המעטפה, גילו כי היא מכילה עלי מריחואנה, וכדי להתחקות אחרי מקבל המשלוח הם החזירו את המעטפה לדואר. משהגיעה זו לנמען הופיעו אצלו החוקרים, ובחיפוש שערכו בחדרו גילו כמות קטנה של חשיש, וכן שתילים של מריחואנה שגידל בחצר ביתו. נוסף לכך גילו החוקרים בחדרו של הצעיר גם מכתב, שנשלח אליו מידידה בארצות הברית.

כאשר קראו חוקרי המשטרה את תוכן המכתב התקשו להאמין למראה עיניהם: במכתב זה מבקשת אותה צעירה אמריקנית מידידה לשלוח לבעלה, המתגורר בצור שלום שליד חיפה, כמות של עלי מריחואנה משוחים ברעל עכברים. היא ביקשה שהוא ימצא רעל עכברים (שהוא, כידוע, רעל קטלני) בארץ וימשח אותו בעצמו על העלים.

תוך זמן קצר אותר הבעל בצור־שלום, ובחיפוש שנערך אצלו נמצאו עציצים, שבהם גידל גם הוא שתילי מריחואנה. מסתבר שצעיר זה, אמריקני אף הוא, עזב את אשתו לפני שנה וחצי, עלה ארצה והפך לתושב ארצי. שני הצעירים נעצרו ונחקרים עתה במשטרה.

שוטר שהתחזה לתייר גילה מרכז לסחר סמים המוברחים מערב

בעל־מסעדה תל־אביבי ו־3 ערבים, 2 מהם מאל־עריש, נעצרו כחשודים ✱ המשטרה סבורה שהברחת הסמים נעשית ביוזמת המודיעין המצרי

מאת יהושע כהנא

אנשי החוליה ללוחמה בסמים של המדור המרכזי במשטרת מחוז ת"א הצליחו לאתר מקום לסחר בסמים אסורים, המוברחים ממדינות־ערב. המשטרה תפסה שני ק"ג חשיש ועצרה ארבעה חשודים, ביניהם ערבים מאל־עריש.

גורמי בטחון העלו סברה, כי פעולות הברחת סמים ארצה — בדרך הים לרצועת עזה ומשם לישראל — נעשות ביוזמת המודיעין המצרי. החשיש שנתפס הוא ממין משובח ועטוף ביריעות ניילון, עליהן מוטבעים סמלים מסחריים שמקורם בערב הסעודית ומצרים.

על־פי מידע שהגיע לידי גורמי הבטחון, יש חשד, שבמסעדה בדרך בן־צבי 40, בתל אביב, מתנהל מסחר סיטונאי בסמים אסורים, המוברחים ממדינות ערב. המידע ציין, כי יש קשר ל„מסטור" האופיום והחשיש שנתגלה לפני כחודש בשדה בור, הגובל עם מגרש למכירת מכוניות משומשות „סמי קאר", הנמצא לא הרחק מן המסעדה.

פגישה במסעדה

בעקבות קבלת המידע נשלח למסעדה איש החוליה הסמויה של המדור המרכזי, שהציג עצמו כתייר מארה"ב. תוך כדי אכילה הוא קשר קשרים בשפה האנגלית עם האורחים. כאשר פנה ה„תייר" לצאת, קרא לו ערבי, תושב השטחים המוחזקים, והציע לו חשיש, אשר הוא, לדבריו, באיכות מעולה ובמחיר נוח. המתווך בשיחה ובעיסקה היה בעל־המסעדה. ה„תייר" הסכים לקנות כמות גדולה של סמים והשלושה קבעו להיפגש ביום ג', השבוע, במסעדה.

בשעה היעודה נפגשה החבורה. ה„תייר" הביא עימו שני „סוחרים מחו"ל", שהיו צריכים לממן את העיסקה. ה„סוחרים" לא היו אחרים מאשר שוטרים של המדור המרכזי.

הערבי מאל־עריש תבע 1,500 ל"י בשביל ק"ג חשיש, בנוסף לכך 200 ל"י לכל ק"ג דמי־תיווך לבעל המסעדה. ה„תייר" הסכים למחיר ונקבע שהסופק לו סחורה במשקל 10 ק"ג.

באותו ערב יצא ה„תייר" עם בעל המסעדה ושני ערבים במכוניתו של אחד מהם לאל־עריש, כדי לקבל את החשיש. שני הערבים עזבו את מלוויהם, וחזרו והתברר שיש בידיהם, לפי שעה, רק 2 ק"ג. אולם הם אמרו, כי הם צריכים לקבל משלוח נוסף.

אותה שעה המתינו במסעדה שני „הסוחרים מחו"ל" ששהו עם עובדי המקום. סבה האיש הבטיח להם שהם עתידים לקבל חשיש באיכות מעולה.

כאשר חזרה החבורה לתל־אביב, הוזעקו שוטרים, הפצם במדים, המוכרים, המתווך, הסבת ו„הקונים" נעצרו. החשיש במשקל 2 ק"ג, נתפס.

חבורה מאורגנת

אתמול הובאו לבית משפט השלום בתל־אביב ארבעה החשודים בפרשה: ראובן ראובן, בעל המסעדה בדרך בן־צבי בתל־אביב, החשוד בתיווך; יוסף פאחורי וסלמן עבדי, החשודים במכירת החשיש; עבד פארס, הנסבת, שנחשד בסוחפת לסחר בסמים.

נציג המשטרה, סמל מרדכי מירון, ביקש להאריך מעצרם של החשודים כדי להמשיך בחקירה. הוא טען, כי מדובר בחבורה מאורגנת של סוחרי סמים. נציג המשטרה ציין כי המסעדה, השייכת לראובן ראובן, שימשה מרכז לסחר־סיטונאי בסמים אסורים.

נציג הסנגוריה אבר בתמדבה על שאלה, כי ראובן ראובן משתף פעולה עם חוקרים ומקום בכך את החקירה.

בתגובה על כך הודיע עוזר שמואל קינג, הסנגור על ראובן ראובן, כי מרשו החל לשתף פעולה אחרי שהורכה בחקירה. גם יוסף פאחורי טען שהורכה. השניים נעצרו ל־10 ימים בפקודת השופט התורן, צבים זמיר.

סלמן עבדי ועבד פארס הכחישו כל קשר לעניין הסמים. הם נעצרו לשישה ימים.

המחסור במלט עלול למנוע פתיחת כיתות וגני־ילדים

המחסור החמור במלט, עלול לגרום לאי־פתיחת גני ילדים וכיתות לימוד חדשים בשנת הלימודים הקרובה, מאחר שכמה קבלנים הפסיקו כבר את בניית מוסדות החינוך והחישוב ד־ אחרים עשויים להפסיקה בימים הקרובים.

על כך הודיע אתמול יו"ר מרכז השלטון המקומי, פנחס אילון, בישיבת הנהלת המרכז. הוא פנה למנהלי המסחר התעשיה והחינוך, בתביעה שיטפלו בהופעתו בבעיה, שאם לא כן, לא יהיה מנוס מהפעלת משמרת שניה בבתי־ספר שונים ויתעוררו קשיים בקליטת ילדים בגנים, כי יש חשש, שתידחה פתיחת שנת הלימודים בכמה מקומות.

נערתו של פרקש טוענת: מגרשים אותי מאמירים

חברי אמירים: נוכחותה פוגעת בקיט

מאת מנחם רהט

„ועד מושב אמירים דרש ממני אתמול לעזוב כיד את המושב" — טוענת גאולה כמוס, נערתו של האסיר הנמלט נחמן פרקש, האם בנו 10.

גאולה כמוס, מורה, בת למשפחה צפתית והיקה, גרה לאחרונה במושב בבית מורתו ליוגה של פרקש, גבי יהודית קרדי־סטאהל.

היא סיפרה שאתמול פנה אליה חבר ועד המושב והורה לה „לעזוב את אמירים תוך 48 שעות". משנתבקש אותו חבר ועד להסביר את החלטתו, הוא השיב לה, לדבריה, כי נוכחותה בכפר פוגעת בעונת הקייט, עליו כוונת המושב.

נערתו של פרקש הודיעה, כי אין בדעתה לעזוב את אמירים, כיוון שהיא מבקשת לחיות במקום הכבוד ובמצוקה צמחוני עם תינוקה. כן אמרה כי אין בדעתה לחזור לצפת — שם מתגוררים הוריה ושאר בני משפחתה.

בחוגי ועד הכפר נמסר, כי לועד אין דבר נגדה אישית, אלא שהועד סבור שנוכחותה בכפר עלולה לפגוע בעונת הקייט ולגרום לביטול הזמנות לנופשים. הורים בכפר ... קייטנים ונופשים.

טוענת שנאנסה וניסו להדיחה לזנות

בת 16 טוענת שנלקחה מבית הוריה ... ל־מלון בתל־אביב נאנסה תחת איומים ונעשה נסיון להדיחה לזנות.

כתוצאה מהצעה נעצר אבנר אוחנה בתל־אביב. רב סמל יחזקאל ... במשטרת מרחב הירקון בתל־אביב, טען, כי החשוד הוא בעל עבר פלילי והוא אלים. לדברי נציג המשטרה אבי הנערה אף ... עליה ולאחר מכן הביא לה לקחת.

החשוד הכחיש כל קשר ל... הוא טען שהנערה הצטרפה אליו, כיוון ש... לנקוט בה. הוא נעצר ל־10 ימים להמשך החקירה.

משכית

מכירת סוף העונ...

מתחילה ...9.7.73

דגמים אקסקלוסיביים
אופנת נשים
בגדי ילדים
בדים

הנחות גדולות

תל אביב, בית אל על רחוב בן יהודה 32
ירושלים, רחוב יפו 33
יפו העתיקה, סמטת מזל דגים 18
באר שבע, רחוב קק"ל 201
הרצליה, מלון השרון
חיפה, רחוב מרדאו 6

ביום השנה ה־33 לפטירתו של

זאב ז'בוטינסקי

יוצר הגדודים העבריים, מגן ירושלים, ראש בית"ר.

יעלו תלמידיו ומוקירי זכרו על קברו בהר הרצל בירושלים.

ביום ראשון, כ"ט בתמוז תשל"ג (29.7.73) בשעה 5.30 אחה"צ.

מתכנסים בכניסה להר הרצל בשעה 5.00 אחה"צ.

...רה וסטודנט שהיו מבוקשים על ...נאות נלכדו ברדיפה מלווה יריות

...ים ברכישת יצירות אמנות תמורת צ'קים ללא כיסוי ✶ „שינו מדי את צורתם, נוסח ארסן לופן" ✶ נתפסו במארב ליד הדואר בכפר־סבא

...ההשע כהנא ...בלים, שהיו מבו־ ...זמן רב ...נלכדו ...ברדיפה מלווה ...כפר־סבא. ...שינו בכל פעם ...ובכך הוקשו על ...הם, הם מורה בן ...סירה וסטודנט בן ...כפר, הלומד באחד האקדמיים בארץ. ...שודים בקניית יצי־רות ושטיחים יקרי־ערך שילמו בצ'קים ...בנותיהם בכפר גילו ...המחזר לחקירת של משטרת מחוז ...חלק מן השטיחים ...בשווי של רבבות ...צאו במירמה מסו־ ...ברחבי הארץ.

לו למכירה מידיהם שטיחים נוספים.

הפגישה נועדה לאמש ליד הדואר המרכזי בכפר־סבא.

שעה קודם־לכן הוצב ליד ה־דואר מארב של אנשי מש־טרה בלבוש אזרחי. עם השי־כה, הופיעו גם הסוחרים ר־כעבור כמה דקות התקרבו אליהם שני צעירים, שיבם קבעו שני הסוחרים. עם כהן אות, זינקו מכה־באם השוטרים והורו לחשו־דים לעצור. השניים נמלטו בריצה בחסות החשיכה, אר־לם השוטרים דלקו בעקבותי־הם, ירו כמה יריות־אזהרה באוויר, ורק אז נעצרו ה־חשודים ונלכדו.

השניים יובאו היום לפני שופט בית־משפט השלום ב־תל־אביב, ונציג המשטרה יבקש להאריך מעצרם.

תיירת מהולנד נחקרה בעניין גניבת התמונות

מאת מנחם רהט

כמה אנשים, שביקרו ב־תקופה האחרונה במוזיאון הפירוני בצפת — ממנו נג־נבו השבוע שלוש תמונות יקרות־ערך, שהיים מהן ה־מיוחסות לרמבראנדט — נחקרו אתמול במשטרה. בין הנחקרים: תיירים ר־ישראלים, תושבי צפת ועדים אחרות. אחת החשודות היתה תיירת צעירה מהולנד, ארצו של רמבראנדט, שהירבתה ל־בקר בתקופה האחרונה במוזי־און וגילתה התעניינות מיוחדת במיבנה ויוצאת דופן בתמונות המיוחסות לרמבראנדט.

אולם בתום החקירה שוחררו כל החשודים.

עליה חדה בשער „כבלים"

התאוששות גם בשאר המניות התעשייתיות, במיוחד „נייר חדרה" ששערו באמריקה עלה בצורה חדה למדי ✶ נמשך הביקוש לצמודים לדולאר ✶ שערי המניות הפיננסיות נשארו יציבים

מאת ש. אביבי

שערי המניות הוסיפו ל־התאושש אתמול מביב הרמה שהושגה לאחר המימוש ש־פקד את השוק ביום ב'. התעוררות מתאוששת במניות „כבלים" ותופי השמאלי השנ־תה אווירה נוחה על מחזורי השוק והעקבת עליות שערן ב־14 נק' בשני סיבובי ה־מסחר הארצים הופיע בי־קוש גם לשאר המניות ה־תעשייתיות. המחזור במניות הסתכם אתמול ב־2.8 מיליון ל"י, כתוצר ב־1.6 מיליון ל"י ב„שערים משתנים" ו־448 אלף ל"י בניירות ההמרה. שעריהן של 30 מניות עלו ושל 33 מהן ירדו.

✶ ביקוש של 40 אלף ל"י ע"נ ל„נייר חדרה" העלה את מחירו ב־10 נק' ל־330 נק'. קודם לביקוש זה ידיעות על עליית שערן באמריקה, עד ל־8 דולאר, לאחר שבמסחר שנת־קיים שלשום בבורסה האמרי־קאית הגיע שערן רק ל־8 1/8 דולאר.

✶ המניה הפעילה ביותר היו־תה אתמול זו של „כבלים" ר־תופי השמאל, עם מחזור יומי כולל של 87 אלף ל"י ע"נ. פעילות היו עוד מניות „אי.די. בי", „השמלי", „וולפסון" ר„כלל להשקעות".

✶ בנק איגוד הכריז אתמול על דיווידנד ביניים של 5 אחוזים לשנת 1973. האקס נקבע ל־1.8 והתשלום: 23.8.

✶ נמשכה ההתעניינות אחר הניירות הדולאריים. חלו עליות של חצי נקודה בשערי תעודות הדולליס מסדרה 8 ומעלה. שער 5% ים המלח עלה אתמול ב־0.6 נק', ל־119 נק' (למוכרים). המחזור באגרות ה־חוב הסתכם אתמול ב־2.98 מיליון ל"י.

אשנב הבורסה

המדדים הקבוצתיים
המקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

המדד הכללי	250.99	+0.87
בנקים וביטוח	252.07	+0.01
בנקים מסחריים	284.98	−0.06
בנ. למשכנתא	249.08	+0.22
מוסדות מימון	224.63	−0.34
חברות השקעה	237.46	−0.10
תעשיה	441.34	+0.56
מסחר ושרותים	407.54	−0.12
מקרקעין ובנוי	242.42	−0.30

מדד „פיא"
ל־20 מניות פעילות (מחושב על ידי „פיא") (100 = 31.12.72)
+0.33% 99.34

ד"ד	117.3	−0.2
ד"ה	117.8	
ר"ב	118	
ר"ד	115.6	−0.1
ר"ז	115.9	−0.3
ר"ס	115.9	
רכ"ב	115.4	+0.3
רכ"ד	114.3	+0.6
רכ"ס	115.1	−0.3
רל"א	115	
רל"ב	115	
רל"ה	114.6	
רל"ז	114.2	+0.3
ר"מ	113.5	
רמ"ב	117.6	+0.7
רמ"ד	117	+0.6
רמ"ן	116.1	+0.6
ב"א	115.9	+0.7
ב"ב	114	+0.9
ב"ג	112.6	
ב"ד	110.4	
מפעל הפיס (ג)	159.2	+0.4
מפעל הפיס (ד)	164	+2.0
מילווה קליטה		
1961	196.2	−0.1
1961	187.2	
1961	181.7	−1.0
1961	167.8	
1962	183	
1962	175.8	
1962	164.6	
1962	154	
1963	272	+1.8
1963	251.5	+0.5
1964	246	
1964	224.5	−1.0
1965	223.4	
1965	202	+0.6
1966	179.7	−0.3
1956	179.5	
1967	170.6	−0.4
1967	166.1	−0.4
מילווה בטחון 1968		
א	101	
ב	100	
ג	99.6	
ד	189	+0.1
ה	189	
ו	185	−0.3
ז	183.4	−0.1
ח	180.5	
ט	178.4	
י	184	
י"א	185.3	−0.9
י"ב	183.4	−0.4
י"ג	181	−1.0
י"ד	179.5	−0.1
מילווה בטחון 1969		
א	180.5	−0.6
ב	176	−1.0
ג	176.3	−0.2
ד	175.6	−0.4
ה	174.1	
ו	175	
ז	173.6	+0.4
ח	175.5	+0.5
ט	175.5	
י	174.5	
כ"א	173.2	
כ"ב	173.8	−0.2
כ"ג	172.7	+1.7
מ"א	172.5	
מ"ב	172.5	−1.2
מ"ג	170	−0.5
מ"ד	171	+0.5
מ"ה	170	+2.0

כבלים	223.5	+12.5
סבא	1030	−5.0
ל. אפשטיין	74.5	−2.0
מלד	236	−3.0
פניציה	119	
פניציה	123	+1.5
פניציה	119.5	−4.0
ניר חדרה	330	+10.0
שמן	151	+6.0
חעל	305.5	−0.5
אלגר	103	−1.5
אלרן	220	−2.0
אלרן	230	−2.0
אמישר	52.5	+0.5
עז	115.5	+0.5
וולפסון 1	173.5	−2.0
וולפסון	112	+1.0
אמפא	141.5	−1.5
דיסקו' השקי'	271	+3.0
דיסקו' השקי'	273.5	+3.0
מזרחי השקי'	113.5	+0.5
בליל השקי'	229	−2.5
יצוא השקי'	72	+0.5
כלל השקי'	210	+1.5
כלל תעשיות	208.5	−1.0
צנו השקי'	184.5	−0.5
פמה	64	+1.0
נמפא	57	+1.5
לפידות	125.5	+2.5
שמרי־הון בלי"ל 3	122	+1.0
הכי הישוב אג"ת	95	−2.0
דיסקו' השקי'	122.5	+0.5
מלוה פיתוח		
ר"ב	120.6	−0.3
ר"ב	120.6	
ר"ג	120.2	−0.3
ר"ד	120.8	+1.0

המזרחי	172.5	−0.5
פתי משכנתי	284	+6.0
פתי משכנתי	287	+5.0
שכון בכי	185	−1.0
שכון ב'	218	+1.0
ספנות	226	−2.0
שלמון	117	−1.0
אוצר לתעשיה	235	−1.0
הקלאוה	83	−0.5
פתי תעשיה בכ'	75.5	+0.5
הסנה	258	+2.0
סהר	225	−0.5
ספנות	211	−1.0
אפריקה 10	295	−1.0
הכשי' הישוב	213	−1.5
הכשי' הישוב	215	−1.0
ישרס	178.5	+0.5
מהדרין	230	−1.0
כשקיעים	131	+0.5
פרי אור	214	+2.0
רסקו מב'	100	−0.5
רסקו	79	−2.0
אליאנס	470	−29.0
אלקו 1	126	+3.0
אלקו 2.5	117	+2.5
אלקטרה 5	254	+8.0
ארגמן	375	−5.0
ארגמן 30% דיב'	364	−3.0
אתא כ'	137.5	+1.0
אתא ג'	136	+0.5
דובק	460	+3.0

פגז בזוקה נמצא ליד בית־חנינא

פגז בזוקה נתגלה אתמול אחר־הצהריים על ידי רועה ערבי בשדה ליד בית־חנינא בפאתי ירושלים. הודעה ל־משטרה נמסרה רק בשעות ה־ערב וכוח של משמר הגבול יצא כיד למקום. הפגז היה מונח בשוחה ליד בונקר. חוק־רי המשטרה סבורים, כי הוא נמצא במקום עוד מתקופת ה־שלטון הירדני.

רשימה חדשה בהסתדרות — „ברית יוצאי תימן"

רשימה נוספת לבחירות ל־הסתדרות השלוש עשרה ב־מספר הוגשה לאחרונה. שמה — „ברית יוצאי תימן". בראשה עומד עו"ד ד"ר בן־חור יכיני.

אנשיה פנו אל ועדת הבחי־רות המרכזית וביקשו לשריין להם את האות „תי".

ועדת הבחירות קבעה, כי האות „תי" משוריינת ל„מערך" („אמת"). אולם סירבה לשר־יין לנציגי „ברית יוצאי תימן" אות אחרת, עד אשר יגישו רשימת מועמדים.

לדברי ד"ר יכיני, הגשת ה־רשימות תהיינה כשבועיים לפני הבחירות ואז לא יהיה זמן להכין את חומר התעמולה. הוא הגיש ערעור על כך.

מת עו"ד י. תומרקין

עו"ד ישעיהו תומרקין, מ־אסירי ציון ברומניה, שעלה לאחר שחרורו ארצה לפני 17 שנה, נפטר אמש בבית חו־לים „איכילוב" בגיל 80.

המנוח, יליד רוסיה וחניך בית המדרש למורים בגרוד־נה, הקים וניהל מיד אחרי מלחמת העולם הראשונה, בתי ספר תיכוניים בברקולשטי ר־בבלצי בבסרביה, והיה לוחם נועז לקיומו של בית הספר העברי, בתנאי המשטר האנ־טישמי ברומניה שבין שתי מלחמות העולם. לאחר מלח־מת העולם השניה שימש כי־ועץ משפטי של שגרירות יש־ראל ברומניה. בגלל פעילותו זו נידון בימי „הקו הסטלי־ניסטי" ברומניה לארבע וחצי שנות מאסר. עם שחרורו עלה ארצה, שימש יועץ משפטי במשרד הסעד ולאחרונה טיפל בעניינים החוקיים של העלאת יהודי בריה"מ, במחלקת ה־עליה בסוכנות היהודית.

הלוויתו תצא היום בשעה 11.00 מבית הלוויות ברחוב דשנה לבית העלמין בחולון.

זכו בהגרלת מפעל הפיס

בהגרלת מפעל הפיס, ש־התקיימה אתמול זכו הכרטי־סים הבאים:

בסך 150,000.— ל"י זכו ה־מספרים: 706082 109002.

בסך 50,000.— ל"י זכה ה־מספר: 320643.

בסך 12,500.— ל"י זכו ה־מספרים: 594481 085256.

בסך 6,250.— ל"י זכו ה־מספרים: 2788884 252228 346673 308997.

בסך 1,250.— ל"י זכו ה־כרטיסים הבאים:
081767 073710 027767 010621
224877 184768 156477 093759
288181 275590 249793 225308
618591 562122 530480 439828
639306 634409 624206 629807
682377

בסך 600.— ל"י זכו הכר־טיסים שמספריהם מסתיימים ב־:
35872 31598 27551 20606
68069 63810 44348 38751
16675 00294 90293 83842
25806 24181 23969 20095
36889 35401 30860 26459
44803 42110 38221 36985
68185 66141 51682 46840
74970 71285 70645 69727
98917 88359 78785

בסך 100.— ל"י זכו הכר־טיסים שמספריהם מסתיימים ב־:
4589 4450 1929 1874 0582
9381 7050

בסך 50.— ל"י זכו הכרטי־סים שמספריהם מסתיימים ב־:
1449 1004 0530 0241 0186
2633 2233 2226 1697 1515
3424 3387 3183 3160 2676
3776 3738 3698 3671 3635
5968 5964 5260 4614 3922
6995 6966 6777 6547
7815 7774 7716 7412 7082
8807 8757 7993 7875

בסך 4.— ל"י זכו כל ה־כרטיסים שמספריהם מסתיי־מים ב־9.

התוצאות המתפרסמות בעתון אינן הוכחה או אישור לזכייה — התוצאות המחייבות והחו־קיות הן אלו המתפרסמות רש־מית בהודעות מפעל הפיס.

הקלות נוספות במס הכנסה

הורחבו אפשרויות החסכון לבטחון־סוציאלי ✶ זיכוי ממס על הוצאות לטיפול רפואי מיוחד ✶ פיצוי על נזק מלחמתי לחפצים ביתיים

מאת אריאל ויינשטיין

על כמה התפתחויות חד־שות בחקיקה סיפר אמש נציב מס הכנסה ומס רכוש, יעקב תמיר.

הדברים נאמרו בטקס הסיום של המחזור הכ"ה של קורס המפקחים המבקרים שנערך אמש בבית הספר למינהל ב־רמת־רחל. מר תמיר מסר, כי בתיקונים בפקודת מס הכנסה שאושרו השבוע במליאת ה־כנסת הורחבו אפשרויות ה־חיסכון לביטחון סוציאלי כדי להביא לשיויון בתחום זה בין העצמאי לבין השכיר, וכן ל־שכיר שנהנה מזכויות סוציא־ליות חלקיות בלבד (כגון ל־פיצויים בלבד) — עד ל־חסכונות שנתיים בשיעור של 16 אחוז, מהכנסה שאיננה עולה על 30 אלף ל"י ב־שנה.

טיפול רפואי מיוחד

מר תמיר הוסיף שלאחרונה נקבע, כי על הוצאות לטיפול רפואי מיוחד עבור הנישום עצמו או עבור אשתו או ילדיו יינתן זיכוי ממס — אם ה־הוצאות הרפואיות היו חיו־ניות והן עלו על שמינית מ־הכנסתו. על החלק של ה־הוצאות הרפואיות העולה על שמינית מהכנסתו הוא יקבל זיכוי של 35 אחוז מן המס. בענין זה תקבע פרוצדורה של ועדה רפואית.

הושווה מצבה של גרושה, שהיא אם העובדת כשכירה או כעצמאית שילדיה אצלה — למצבה של אם נשואה עובדת, שלגביה אושרו ני־כויים מוגדלים בתיקון לחוק ממרס 1973.

נזק לחפצי בית

מר תמיר הוסיף שהזיכוי של 600 ל"י עבור ילד בשי־רות צבאי יינתן גם להורים של בנות בשירות לאומי, כ־משמעותו בחוק שירות לאומי — 1953 ובלבד שהבת לא השתכרה יותר מחייל בשי־רות סדיר.

השבוע אושרו בוועדת ה־כספים של הכנסת התקנות של שר האוצר, פנחס ספיר, בענין פיצויים בשל נזק מל־חמתי לחפצים ביתיים. ה־תחולה היא מיום 1 באפריל אשתקד. הדבר יחול על אזרח ישראלי היושב בישראל או בחו"ל ותושב ישראל שהיו לו רהיטים, ביגוד, כלים, מכ־שירים לשימוש ביתי, ספרים ותקליטים המצויים בבית מגו־רים — עד גובה ההוצאות ש־נקבעו בתוספת לתקנון (כגון: טלוויזיה 1300 ל"י, ביגוד ל־אשה — 1500 ל"י, ביגוד ל־גבר — 810 ל"י, מכונת כבי־סה — 1150 ל"י, מקרר 920 ל"י, ספה כפולה — 800 ל"י). לפיצויים אלה זכאי אדם ללא תשלום דמי ביטוח אולם אין הם חלים על תכשיטים, חפצי אמנות ועתיקות. ואולם מי שירצה לבטח את חפציו ה־ביתיים בסכומים העולים על התקרה שבתקנון יצטרך לשלם בכל שנת מס 0.3 אחוז מ־סכום ההפרש בין שווים של החפצים הביתיים לבין הערך הנקוב בתקנון. מי שירצה לב־טח חפצים אישיים שאינם כלולים בתקנון (כגון תכשי־טים וחפצי אמנות) יצטרך לשלם 0.3 אחוז משוויים.

תערוכת הפסל אגם הפכה ל„לונה פארק"

ילדים רוכבים על הפסלים: הפסל מאיים שיפנה יצירותיו ממוזיאון תל־אביב

מאת יעקב העליון

הפסל יעקב אגם איים אתמול, כי יפנה את פסליו המוצגים במוזיאון תל־אביב נוכח הסכנה שייפגעו עקב התנהגות הקהל. לדברי הנהלת המוזיאון הפך הקהל את התערוכה ל„לונה פארק".

יצירותיו של אגם המבוטחות במיליוני לירות אמנם מחייבות „השתתפות" הקהל ומגע שלו בהן. אך נראה שהבאים למוזיאון מפרשים הסכנה זו בצורה קיצונית מדי. כבר נגרמו נזקים קלים לאחדות מהיצירות.

ייחודם של פסלים אלה הוא בכך שניתן ליצור אפקטים משתנים בהם, עם הזזת חלק זה או אחר בגופם.

בהופעתו בתוכנית טלוויזיה לקראת פתיחת התערוכה הדגים יעקב אגם כיצד לשנות את צורות הפסלים. אך הקהל מגיע חלקי פסלים בחוסר זהירות, ויש ילדים רוכבים על אחדים מהם.

נוכח מצב זה הביע מר אגם חשש כי תוך ימים ספורים „לא תהיה קיימת כלל תערוכה".

דוברת הנהלת המוזיאון אמרה, כי למרות שבשטח יש סדרנים, הם אינם מצליחים להשתלט על הקהל.

מעריב לספורטאים

הקאדטים עשו את הבלתי־יאומן:
ישראל גברה על נערי פולין 68-56

בשבת — נגד תורכיה על הדירוג 5—8

שירות „מעריב"

נבחרת הנוער עד גיל 17 של ישראל בכדורסל הנחילה אמש במינכן־אדליגן שבאיטליה, הפתעה גדולה כאשר גברה על נב־חרת פולין 68—56, במסגרת אליפות אירופה לקאדטים. נצחון שהספיק לה כדי להש־יג את המקום הרביעי ב־בית שלה וכך להתחרות במגמר אחר הצהריים על המקומות 5—8 של הדירוג, בו משת־תפות 16 נבחרות.

הישראלים עשו את הבלתי־יאומן ממש. לפני המשחק היה ברור שהם זקוקים לנצחון על הפולנים בהפרש של לפחות 12 נקודות כדי להשתלב ב־משחקי־הדירוג הגבוה יותר. אילו הפסידו — או ניצחו ב־הפרש של פחות מ־12 נקודות — היו נדחקים להתמודדות על המקומות 9—12.

האמנם הנצחון הושג — ובדיוק בהפרש הדרוש. בשבת תתמודד ישראל עם תורכיה, שתפסה את המקום השלישי בבית המקביל, שמשחקיו נע־רכו בעיירה סמוכה לטומוגסה.

לאחר 30—21 לזכות ישראל במחצית, הצליחו הפולנים ל־השוות ל־32—32, אבל הנבח־רת הישראלית הצעירה, בהופ־עת הבכורה שלה בזירה ה־אירופית — לא נשברה. 7 דקות לפני הסיום הוליכה ל־אחר משחק הקרבה 54—40. הפולנים התאוששו וצימקו את הפער עד כדי 6 נקודות — שלוש דקות לפני הסיום. ה־משחק הפך שקול — והסיכוי הישראלי להשתלב במשחקי הדירוג — נעשו קלושים. כשנותרו פחות מ־2 דקות ל־סיום, היה יתרון ישראל 8 נקודות ו־2 שניות לפני ה־שריקה — הוא היה 10 נקו־דות בלבד.

מכבי־ה, כאשר התייצב לקלוע 2 קליעות־עונשין וללא התרג־שות החדיר את הכדור פע־מיים לתוך הטבעת. בכך ביסס את הנצחון הישראלי, בהפרש של 12 נקודות והעניק לנו את ה„כרטיס" למשחקים על המקומות 5—8. ישראל הק־דימה בהפרש־סלים את פולין ובלגיה.

משנסתיים המשחק פרצו עשרות צופים איטלקים לתוך המגרש כדי ללחוץ ידיים ל־נבחרת הישראלית שהתחבבה מאוד על הקהל המקומי. בין הממהרים ללחוץ את ידי ה־ישראלים היה גם מאמן ה־נבחרת הרוסית, שבירך את ראש המשלחת כישראל, מיכה שמבן, ואמר לו: „הצגתם כאן כדורסל יוצא מן הכלל".

בכך נסתיימו משחקי השלב המוקדם של האליפות. הדי־רוג המלא של הבית הישר־אלי הוא כדלקמן: 1. ברית־המועצות; 2. איטליה; 3. יוון; 4. ישראל; 5. פולין; 6. בלגיה; 7. גרמניה; 8. אוסטריה.

הדירוג בבית המקביל הוא כמפתיע לאחר יוגוסלאוויה, אלופת אירופה לבני 17 הפ־סה רק את המקום השני ב־עקבות שני הפסדים לצרפת ולספרד.

אמש ניצחה עוד בריה"מ את בלגיה 57—49; גרמניה — אוסטריה 67—50; איטליה — יוון 57—49.

✶ שלושה סייפי נוער ישר־אליים עלו לגמר האליפות הבינלאומית לזכרו של אנדריי שפיצר ז"ל, מאמן הסיוף של ישראל שהיה בין 11 הנרצחים במינכן. בתחרויות המתקיימות בקאנטרי־קלאב, משתתפים נ־ציגים מ־15 מדינות, עלו אר־פא לשלב הגמר הישראלים גבי אלטמן, שרלי אופלגר ר־שאול זכרי. התחרויות יימשכו היום ובשבת אחר־הצהרים.

נצחון להכח בסקרמנטו 2-4

אלופת ישראל בכדורגל, קבוצת הכח־מכבי רמת־גן, זכתה אור ליום אתמול בנצ־חון 4—2 על קבוצת „סנאטו־רס", מן הליגה האמריקנית של החוף המערבי.

המשחק נערך בסאקראמנטו ליד סאן־פראנציסקו. 2500 צו־פים חזו בו.

הישראלים התמודדו עם קבוצה שהודרכבה מיוצאי יו־גוסלאוויה, איטליה, מכסיקו ומפס מאוהייב.

את השערים להכח הבקיעו: צבי היימן, משה יחיאל, זאב ולצר ודן הפסל. זה היה ה־משחק האחרון של הכח בחוף המערבי. נותרו לו עוד משח־קים בדנבר, באלטימור ובוס־טון.

ב"ה
שרה ודפי נוימאיר
מודיעים בשמחה על הולדת בנם
עמיחי
אח לבת־עמי
הברית תתקיים אי"ה ביום שני, א' מנחם אב 30.7.73 בשעה 3.00 אחה"צ באולם „גיל" רחוב נחלת צבי 31, פתח־תקוה

לדפי ושרה נוימאיר
ברכת מזל־טוב
להולדת הבן
מעריב

איקה וחיים דובשני
מודיעים בשמחה על הולדת
הבת
אחות לדליה ותמר
תל־אביב · כ"ה בתמוז תשל"ג 25.7.73

בס"ד
אליעזר ונעמי ניבורגר
שמחים להודיע על הולדת בתם שרון
אחות לדורית ועדית
נכדה של
ליאו ושפרה ניבורגר · שמואל וזהבה סגל
בי"ח ליולדות תל־השומר, כ' בתמוז תשל"ג 20.7.73

לד"ר אביב עקרוני
ברכות חמות לקבלת התואר
5.7.73 · בלה והילדים

הדד
הוצאת ספרים בע"מ ת.ד. 2993 ת"א
איש איש וכלבו
מאת פרופ' קונרד לורנץ
כל מה שרצית לדעת על הכלב ולא עלה על דעתך לשאול

הסתכל נא פעם נוספת בכלבך. מהו? שטיח בן ארבע רגליים עם זנב אוטומטי ליד האח — שביב של ההן הקודם? או זאב מבויית באופן חלקי בעל נשמה של נודד ונו מכט חטוף גם בעצמך, מה אתה, ראש להקתו (אנו מתלוצצים, כמובן). אמו... או סתם האיש שהוא מחזיק בו כדי שישלם בעד הרשיון? ואם הגיעה לקומץ לורנץ להסביר לכם את עובדות החיים עם כלב — או חתול — בבית. העובדות המסתוריות, הבדוקות, שלא סופר עליהן. יש לו ידע רב, שפע של ספורים, ועין אוהדת להגבלותיך האנושיות.
להשיג בכל חנויות הספרים
הפצה ראשית: בית עליה, רח' קרל נטר 3, ת"א.

קראטה־ושבירות

• קרבות
• קאטה
• הדגמות
• שבירות
קרשים ורעפים
אדמונד בוזגלו
חגורה שחורה דן 2
מבכירי מאמני הקראטה וג'ודו.
רפאל הלפרין
אלוף העולם בהאבקות חפשית
גרשון מזרחי — חגורה שחורה
ניצח במכביה נגד דרום־אפריקה
מרדכי עמרם — אלוף חיפה והצפון
✶ נוסף 4 קרבות קראטה
ביום א' 29.7.73 בשעה 5 אחה"צ
ביריד המזרח ביתן 31

הקבוץ הדתי סעד
הבעת תודה
אנו מביעים את הוקרתנו למר שמחה אריאלי, עובד תנובה פירות תל־אביב, שהטריח עצמו אלינו ב־התנדבות ועזר לחברים רבים שסבלו ממיחושי גב ובעיות בעמוד השדרה.
ירבו כמותו בישראל.
חברים בקבוץ „סעד"

להקת מחול בת־שבע
מסיבות בלתי צפויות
מתבטלות
הופעות להקת מחול בת־שבע
ירושלים בנייני האומה מוצ"ש 28.7
חיפה — שביט יום ב' 30.7
ת"א — נחמני יום ג' 31.7
עם הקהל הנכבד הסליחה
את תמורת הכרטיסים נא לקבל במשרדים
ההנהלה

לוח מעריב

המשרד הראשי: בית מעריב, רחוב קרליבך 2.
הסניף המרכזי לקבלת מודעות בת"א: שדרות רוטשילד 33.
מ־8 בבוקר עד 6 בערב
מחיר מלה: ביום חול — 1.25 ל"י
בערבי־שבתות וחגים — 1.50 ל"י

דירות

(סוף מעמוד 48)

למכירה בהרצליה דירות 4 חדרים במקום נבוה ושקט בבנין בן 4 קומות, מעלית, הסקה מרכזית, מסבה מלא, החל מ־135,000 — „אורן". 930572.

קבלני בנין

(סוף מעמוד 48)

בהרצליה פיתוח ליד מלון „סיראן" חברת אבינר בונה למכירה דירות בנות 2 חדרים בכל הגדלים + מרתף. לפנות להוב קדושי השואה פינת אלבר מנרר ינאי 937756.

דירה חדשה בת 3 חדרים, בבנין של 6 דירות חזיה, כניסה מיידית. לפנות טל. 911354, בין השעות 17—18.30.

דירות למכירה

(סוף מעמוד 48)

למכירה דירות בכל הגדלים ברמת־השרון (רן) — 780046.

2½ 120,000 הרצל 64 ראשל"צ כניסה ב' גלר.

1-1½ חדרים

(סוף מעמוד 48)

1½ פרטמאיל במרכז השקט — 75,000, תוך כהן. 285376.

בבתים במרכז — 1½, ... הסים מרכזיים, ק"ב. 6065

למכירה בבאר־שבע דירת 30 מ"ר, 03-344109 מ־18.00 — 29,000

2 חדרים

(סוף מעמוד 48)

בפתח־תקוה מרכז 2 מרווחות + הול ומרפסות גדולות, קומה ג', חזית. 907232.

בבתים למכירה דירת 2 חדרים ק"ק בלפור 59/4 בבוקר.

2 חדרים + הול חזית, פרטר גבוה, ז'בוטינסקי 27 גבעתיים, משפחת גרינברג. 738380.

למכירה במקום מרכזי ושקט ברמת־גן 2 חדרים גדולים + הול + מרפסות + מזגן + ארונות קיר — 740488.

בהזדמנות במרכז גבעתיים דירת 2 חדרים + מרפסת עם קית, קומה פרטר. מיבר 60 — שמיים.

בהזדמנות, במרכז הדר־יוסף 2 חדרים + מרפסת + חצר 763967.

בראשל"צ 2 גדולים והול ק"ב ארון קיר. כניסה בעוד 9 חודשים טלפון 055-96730 בין 4—6.

2 (כמו 2½) וטלפון ברמ"ג, מיידי, תוך כהן. 285376.

2 וטלפון שמשון, זמנהוף, למגורים, למשרד ולרופא. מיידי — תוך כהן. 285376.

דירה בת 2 חדרים גדולים, יפים, הול, חזית, קומה ב' — 70,000 — טל' 053-23067.

בהרצליה, בנווה ישראל דירה 2 חדרים, טלפון 985531.

2 חדרים למכירה רחוב לדרוא תל־אביב, טלפון 285379 מ־18.00—19.00 או 284527 מ־19.00—20.00.

ליד העיריה!! 2 חדרים יפים בהזדמנות. 244494 תל־אביב.

דירת 2 חדרים מרווחת במרכז גבעתיים. 840555, 737191.

בצפון 2 + מרפסת גדולה — 98,000. טלפון 266859.

למכירה מיידית 2 בבנות בבר־ים, ק"ק. 867663, 236473.

ברחובות איזנברג 8 א' 2 גדולים ק"ק, רובינזון.

בפתח — 2 חדרים + הול, ארונות קיר. להתקשר טל. 57181 בבוקר 8.00—15.00, בתיה.

למכירה 2 חדרים ק"ג בצפון ת"א + ארונות קיר + טלפון. 130,000, להתקשר מיום ראשון 240687.

בתל־אביב, דירה 2 חדרים גדולים והול פואה, קומה ד' — 258391.

2½ חדרים

(סוף מעמוד 48)

2½ ק"א חולון 90,000 ל"י מיידית 855425 בבוקר ובערב.

2½ יפהפיה ואורירית בבבלי. אפשרות חדר שינה. 440992.

דירה מיוחדת 2 חדרים + ½ עם הרבה שינויים וארון קיר, ירושלים 68 בנייברק (פינת הרוא"ה). 784.

ברמת־גן, מרכז, 2½, ק"ב + שיפורים. טל. 063-25859 מ־מוצ"ש.

בנאות אפקה ב' 2½ חדרים, קרסה ד'. לטלפן למנה"צ, 237334 — 230843, ואחה"צ ובערב 31083.

בחולון דירה 2½ טל' 742797 משעה 17.00.

בפתח־תקוה 2½ + פינה אוכל חדשה. ק"ד + ארון קיר 88,000. פינוי תוך חודשיים. טלפון: — 905017 (גרם לשבת).

2 + חצי, צ"א, מרפסות סגורות בבניה אכבלוסיבית בבולר"ג ע"י גינה קירה ב"ב, לוי, דה המלך 4 17—10 בלבד.

בהזדמנות ברמת־גן במקום מרכזי 2½ גדולים חזית. 783216.

למכירה דירת פאר 2½ חדרים ברמת־גן טלפון 797829.

3 חדרים ויותר

(סוף מעמוד 48)

ברמת־גן 3 חדרים קומה ק"ב הזדמנות, טלפון 733338.

בגדוד 3 גהדרים + פנה אוכל והנסה — 137,000. 859819.

בבתים דירת 3 חדרים לכניסה מיידית 69,000 ל"י, ליבוביץ' הרצל 79. 871949.

בבתים במרכז 4 חדרים + חניה, מסבה — 869603.

בהזדמנות חדש 3 חדרים קומה ג' 87 מטר בכניסה מיידית — עמידר רה' עזרא 17/8 בשעה 7—1 אחה"צ.

למכירה דירה 3 חדרים מפוארת, חניה, ברוכבלי 43 נתניה.

ביפו, 3 חדרים, ק"ג, מרכזי, שקט. 828742.

דירות (המשך)

במעוז־אביב 3 + ממסה גדול שיפורים רבים. 779159 אחרי 4.

בצפון דהזהאו 4½ מסוארת ע"י הסקה, חניה. 449333.

בבתים במחיר הזדמנותי 3 חדרים, מיידית, בר יהודה 62, יפו.

דרוש לרגל נסיעה 11 בבורוכוב, דירת פאר, 3 חדרים (אפשרות לחדר נוסף), מטבח, סלון ומרפסת גדולים, ק"ב, חזית, הסקה מרכזית, אפשר גם עם הרהיטים. 733471 16.00—21.00.

למכירה דירה חדשה בת 3 חדרים 85 מ"ר. פרטים — טלפון 051-92688 או 03-729391.

בקרית־אונו 3 חדרים מסודרת 70 מ"ר, טלפון 790009, בהזדמנות.

3½ מסודרים, מסבה מודרני, חולון, מסתב 34 ברקוביץ' — 745004 — 130.000.

דירה 3 חדרים עם ריהוט חדר שינה לשיפוצים — טל' 874481.

בבתים 3 + פ"א + שימורים ותוספות שקט ומרכזי טלפון 869005 מ־16.00.

ברמת־יוסף דירה 3 חדרים למכירה טלפון 862837.

סלון + 2½ מודרני ע"ע בשדרות נורדאו 255,003, סלון + 2 ע"ע לחזית + ריהוט בסביבה קולנוע סטס ר"ג 100,000 גלמסן מתווך 228745.

בראשל"צ במרכז ע"י הדואר 4 לוקסוס, שרותים כפולים, ק"ת. טל. 946858.

בראשל"צ במרכז ע"י אגר 3—4 בהזדמנות ק"ד לוקסוס מלא — דירות המאורה, הרצל 59. 946858.

הוד־השרון במרכז 3 חדרים (אחר קמן) ק"ג, טל' 02-36895, 02-527663.

בנוה אביבים דירות 5 חדרים מסוארת לכניסה מיידית, ק.א., הסקה מרכזית, כל השיכלולים, „שבח" סוקולוב 71 רמת השרון. 770529.

בגבעתיים 3 חדרים + חדר עבודה, 72 מטר מסודרת, פנוי בעוד שנה, המאבק. טל' 745110.

למכירה ברמת־אביב 3 חדרים + פינת אוכל קומה ד', טלפון 417824.

דירה 3½ חדרים עם חצר, מרכז חולון בהזדמנות טל. 39361.

דירות! 3 חדרים ו־3½ חדרים צמודות, עם מטבחי רנבה, לוקסוס, וחנות בבבר־המדינה להשכרה ביחד או בנפרד. טלפון 822921, 796507.

בבני־ברק 3 ק"ב 130,000 כניסה מיידית. 053-27120.

הרצליה־פיתוח ברחוב הנשיא 3½ חדרים + פנת אוכל גדולה + חימום ועוד. 762793.

במעוז־אביב 3 פ"א ק"ב 96 מטר. 771153, 118,000.

ברחוב היפה ביותר בגבעתיים למכירה דירת 3 חדרים + פ"א + חניה בבית של 4 דירות — 180,000. טלפון 727434.

בצפון 3 + הול מואר, פרטר מתאים לכל מטרה. 227005, בבוקר.

בראשל"צ במקום היפה ביותר בהזדמנות 3 פ"א טלפון 946858.

בקרית־אונו 3 ק"ב פינוי מיידי, טלפון 39, מזה.

וילות ובתים

(סוף מעמוד 48)

קוטג' בחולון 4 חדרים פינוי מיידי, 235,000, 844798.

דרושה וילת פאר בסביון בהרצליה, ברמת־חן ובסביבה טל' 625629.

סביון — וילה בת 5 חדרים 1½ דונם הכנה מרכזית גג ספונה, 475,000 ל"י טלפון 759939.

באזור הנה כנים פס' 1 טלפון 891448.

בנהריה־סוקולוב ליד הבית הפרח ... טל' 771782.

בחוף־פולג להשכרה בית + פיר ... 778540.

למכירה קוטג' מפואר ברמת השרון (רן) סוקולוב 87. 780046.

באשדוד קוטג' ברובע ה' דסקו, משופר + תוספות. טלפון — 055-23293.

דירות להשכרה

(סוף מעמוד 49)

בשיכון בבלי, בית חדש, קומה שישית, מעלית, 3 חדרים וגג. טלפון 342642.

בגבעת־שמואל בית דו־משפחתי להשכרה עם או בלי רהיטים. לפנות כיכר אחה"צ יהודה־הלוי 58.

להשכרה דירות בכל הגדלים ברמת השרון (רן) 780046.

בכפר־סבא דירת 2 חדרים, ריהוט חלקי, טלפון וגינה — 922388.

בגבעתיים להשכיר דירת 3 חדרים במעט חדשה טל' 201142 — מ־13.00.

בקרית־אונו — 5 חדרים, מיזוג אויר, חימום, טלפון ושרותים כפולים 750357.

ברחובות בסביבת מכון ויצמן 4 חדרים גדולים 945618 945433.

2½ חדרים + הול + טלפון, חזית ברמת־גן. טל. 789283 לא בשבת.

ברמת־גן 2 דירות חדשות צמודות 4 חדרים כל אחת, אפשר לאחד. 763440.

דירה לנופש להשכרה 2 חדרים הדר יוסף, גג, קומה ב' 907896.

חדר להשכרה לשנה 2 דיקים. 797143 ובשבת 726293.

בנתניה להשכרה 3 חדרים לוקסוס מסבה מודרני + ארון קיר הרצל בין השעות 8.00—12.00 21.00—18.00 טלפון 053-28549.

בשכר חודשי

ברעננה להשכיר דירה 3 חדרים בית חדש במרכז. טל. 410409.

ברמת־גן במרכז להשכיר דירה גלב, ריהוט חלקי. 738581.

בשכ"ה דירת 3 חדרים מקסימה רהוט לוקסוס + טלפון בר"ג. טלפון 942345, 797551.

במרכז אלנבי דירת 2 קומפלט מעל החנויות בשכ"ה 285816.

להשכיר דירה 2 חדרים בבנעת רמב"ם טל. 254478 חוץ לשבת.

שיכון דירת 3 חדרים בשכ"ה טל' 848117.

ברמת־גן דירת הדר ליד „רמה" לפנות בבוקר — 795376.

הצעות עבודה

(סוף מעמוד 50)

אמבמר מיזוג אויר בע"מ — דרושים: 1. טכנאי מכני. 2. טכנאי קירור, יוצאי חיל־אויר במגמות מכונאות ואלקטרוניקה. תנאים טובים למועמדים המתאימים. טלפונים: 228166, 37798 תל־אביב.

דרושים יוצאי־חיל־הקרביות לאירוסה!!! המרכז ארלינגר 1 במגמה המרכזית.

למלון בת"א דרוש/ה נער/ה לניקיון לחצי יום לחודשי הקיץ. 287088.

דרושה אשה לבית אבות בשכון דן. אפשרות לינה במקום. טלפון 777211.

שומר/שוער באיזור נתניה — מעל גיל 50 יודע קרוא וכתוב, נשוי ללא ילדים, משכורת טובה. מגורים במפעל, טלפון 053-24049 שד' ויצמן 34 נתניה.

דרושה קוסמטיקאית מתקדמת, צעירה, זריזה, המעוניינת ללמוד הרחקת שיער והפסל, ליום עבודה שלם — טלפון 230745.

דרושים פועלים לעבודה נוספת בענף המתכת, הכנסה טובה. לפנות ת.ד. 1534 ת"א, 42870/ר.

לתעשיית שלטים „שרונית" דרושים טוכנים מוכשרים. שלטים מתוחכמים בידע יצוא, משכורת + אהוזים גבוהים. לפנות למשרד בת"ה טל. 913553 בימי חול בין השעות 7.00—5.00.

דרוש לבית מסחר מוכרים לכל עבודה, פירורל, הכספקת סביבה, צעיר אחר שרות צבאי, לעזרה במחלקה המכירה, עבודה קבועה, הזדמנות ללמוד מקצוע להרוב עם פרסים מלאים לת.ד. 296 תל־אביב 61000.

נקבנית מוהק דרושה בעלת נסיון מתקשת להתקשר בשעות הערב בלבד 412013 לקביעת ראיון.

לתחנת דלק בגב ציונה דרושים טכנאי מעולה, השמאי רכב, צרמכר, טכנאי רכב. בתנאי השכרה — 958650, מר עבר.

עוזרות ומטפלות

מטפלת לחצי יום + עוזרה קלה בהלת־צחה, בעבודה 228174 — משה בלק.

במעוז־אביב דרושה מטפלת לשעתיים, בצהרים או עם עבודות בית 4 שעות, אפשרי 5 ימים בשבת. לטלפן 779087, בערב.

לבשה דרושה מנהלת משק בית קרת בגבעתיים 749286.

חבר לכם ביביביסיטר? התקשרו 224952 בין 16.00—18.00.

דרושה עוזרת אפשרות עם לינה לטיפול בילדים בעזרה בבית בין השעות 8.30—19.00 ברמת־אביב, טלפון 55022.

דרושה עוזרת משק ביה 8 שעות. 854492 בערב.

דרושה מטפלת מנוסה לשני ילדים, לצלצל 905419 בשעות הערב.

בחולון שכון ותיקים דרושה עוזרת בית לפעם בשבוע לשעות טלפון 849076 אחה"צ.

פקידים

דרושה פקידה בהכבית בכתובות מלאה... לחצי יום. טלפון: 612465.

בתווך לכשרד מוכן להנהלת חשבונות... דרושה פקידה/מתקילה רצויה... טל' 847587.

למשרד עורך דין דרושה פקידה... אחרי שעה 15.00 ... הרצל 58 ...

מעמילה במבנה להנהלת ... 58612.

דרושה מנהלת חשבונות ... 59181 בשעות 9.30—12, 16—17.

גזירה ותפירה

דרושות בתפירה והפירה בית להרבנה ... 720238, 28.

דרוש גזרן מעולה בעל נסיון בתעשייה עבודה ... אבי מודל בחיפה 41 תל־אביב ק"ב טלפון 613541.

מספרות

דרושה ספרית מעולה ... גבוהה, אפשרות לנהתגות ... 740435.

זבנים

מוכרה מנוסה בפרפומריה דרושה עבור בית מרקחת בסביבת ת"א ... טל' 779237.

יהלומים

יהלומים!!! דרוש פועל לירויים להיכוח ... קבלן, לפנות יהלומי 5 בתלהיצפה 20 טלפון 257790.

שליחים

דרוש נער לשליחויות עם אופניים. ... בע"מ לנרדיה 5 ת"א.

חקלאות

(סוף מעמוד 46)

למכירה משק בבן־אריה — ... ביה 32, אחה"צ 5.00 — 7.00.

מעוניינים לקנות פלגנת בממב ... 053-25030.

למכירה ... בהזדמנות, לא בשבת.

משכנאות ומלוות

(סוף מעמוד 50)

... מלוה ... ים עצמאה — טל' 756696.

דירות מרוהטות

(סוף מעמוד 49)

בבתים במרכז 3½ מרוהטת + טלפון — 650 ל"י, 860318 — לא בשבת.

בגבעתיים 4 חדרים מרוהט + טלפון פריג'ידר וגז בלב תל־אביב. 1250 לחודש, 220376 מיום ראשון.

1½ חדר + רהיטים, שיכון מעונות — טל' 782947.

דירת חדר רק לזוג נורדאו פינת סוקולוב 245420.

מבכר מלכי־ישראל, קומה חמישית, 3 חדרים, מעלית, טלפון. 242642.

בגבעתיים במרכז 3 + חדר אוכל חזית, שקט, לוקסוס. 201095, 253298, כניסה מיידית.

שותפה לדירה בר"ג, 120, טל' 614561 לבקש יעקב מההפעלה.

דירה מרוהטת להשכרה, 2 חדרים 2 מרפסות סגורות צפון תל־אביב קומה א' לטלפן 846577 — 255155.

דרושה שותפה קבוצניקית לדירת שלושה חדרים, להתקשר — 740712.

2 מרוהטים וטלפון בצפון, מיידי תוך כהן. 285376.

ברעננה 3 חדרים חדשה מרוהטת הלקית טל' 201753.

בפתח־תקוה בשכ"ה דירה 3 חדרים מרוהטת — טל' 904997.

דרושים שותפים/ות להשכרת דירה בסביבת תל־אביב. לפנות 053-24576 ערב.

ברמת־גן 3 חדרים רהוט חדש, מכשירים חשמליים + טלפון לשנתיים, טל. 787828 (פרט לשבת).

להשכרה ברמת־גן למעוניינים, דירת 3 חדרים מרוהטת עם כל הנחויות + טלפון. לטלפן 795553.

בצפון דירת 2 חדרים מרוהטת בחזית על עמודים. טל. 765772.

2½ מרוהטת + טלפון וחניה בבבלי, שיכגל 414728 מ־5.00—7.00.

דרושה שותפה תרבותית לדירה ברמת־גן, טלפון 738696 להתקשר בערב.

להשכרה 2 חדרים + הול בגבעתיים, ריהוט קומפלט + טלפון. להתקשר 256761.

3 חדרים לוקסוס, מרוהטת, חרשה, מעלית, חימום. 332842.

דירת 2½ חדרים ברמת־גן, רחוב שקט. טלפון 445840.

חדרים מרוהטים

(סוף מעמוד 49)

צעיר מבקש חדר בהשכרה רצוי אצל משפחה באזור המרכז לפנות ת.ד. 40 גבעתיים.

חדר מרוהט רמת גן צעיר — 765773, בין 12—1.

להשכרה חדר על הגג, לנדאו 233522 אחרי הצהרים.

בפ"א חדר מרוהט בתוך דירה + טלפון. 37111, 30097.

מגרשים

(סוף מעמוד 46)

בבניברק 15 דונם אדמה חקלאית, 02-33705, פראשון: — 03-924705.

דרוש להשקיה בראשל"צ לבנייה מיידית בהזדמנות „אליהו" — 625629.

ברמת־השרון למכירה מגרש 850 מ"ר, בשכונת וילות חדישה. לפנות ללא מתווכים 772886 בשעות 20—21.

למכירה מגרש להשקעה ברעננה דונם חקלאי בגוש 6588 חלקה 2. 770628.

חברה קבלנית מעוניינת לקנות מגרשים, לבניה ולהשקעה בכל הארץ. 726545.

מגרש 1500 כפר בגוש הגדול בת"א בהזדמנות 726545.

ראה כסף גדול! גדול! גדול! קנה מגרשים בהרצליה, חולון, רעננה, גבעת שמואל „המקור" יבנה 16 תל־אביב 611044.

מגרשים להשקעה באזורים הדרכוניים „המקור" יבנה 16, תל־אביב 611044.

קונים מגרשים בכל חלקי הארץ „המקור" יבנה 16 תל־אביב — 611044.

מחפש שותף או שניים לקנית מגרש לתעשיה בת"א לפנות בכל שעות היום 726378.

טרקטורים

(סוף מעמוד 46)

מחפש גבעתי פורדסון 55 עם שופל ¾ קוב + חלקי חילוף — 051-92031.

טרקטור פרגסון 135 במצב מצוין מודל 1965 למכירה — 051-4170.

למכירה טרכטור — 68 — 175 + קולטיבטור סלקמור אורגינל שמייר 190 מודל 65 963255 בערב.

למכירה טרקטור דייר בראון 780 1970 במצב מצוין 945279 — 946314.

שאר מדורי ה„לוח" בעמודים: 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53

מכוניות למכירה

(סוף מעמוד 46)

וקסה 400 במצב מצוין 783446 לפנות יומי. 790310

מוסארד ג'יאסאר קופה במצב חדש עם אפשרות להחלפה למרכזר טלפון 982528.

מרצדס בנץ 230 חדשה עם כל האביזרים למסירה מיידית גם לעולה או תייר. לטלפן 612871 9—14.

קרנספה 4/1300 + רדיו במצב מצוין. טלפון 738268.

עד 1963

דאורן 63, מנוע אחרי אוברול, טלפון 760154.

פיג'ו 404 1961 מנוע 1969 מסם שנה, רדיו + מייצ + ביסויים, במצב מצויין, 11.500 — 57840.

ב.ב.ה. 700 61, בהזדמנות, מצב יוצא מהכלל. 777292.

בפורד מסחרית — 1963 במצב תקין, מסם לשנה — 924870.

בהזדמנות פולקסוואגן מנוע חדש 1963 כנוע 1972 טל' 731733.

דופין 59 מצויינת 3,400, אבגרול, רדיו, מסם לחורשיים — לא בשבת. 875362.

פולקסוואגן סטיישן 1963 בכך 9,000 — טלפון: 36747. 36578.

כרמל אוחזי 1963 מצב טוב — ובבית 243045 255742.

הקסהול ויקטור 62, במצב מיכני מצוין + רדיו — 252086.

... מוסר קומפלט חדש 1959 במצב מצוין 9,000 ל"י — טל' 733770.

שברולט קורבר — 1961 מסם פברואר במצב טוב — 759892.

פורד סטיישן 61' בהזדמנות — למכירה. לפנות מוסך המזו, רחוב תרשיה 4 ת"א.

פורד אנגליה 1963 יד ראשונה טלפון 252053.

דופין 1957 מצוינה בעבודה טל' 238032 בבית 905016 יומי.

הילמן מינא 1958 טסט לשנה מצב טוב טלפון 053-99587.

היפושיה 1961, מנוע 67,8, במצב מצוין. טלפון יום שישי: 286810 שבת: 248485 אחה"צ.

דופין 1959 בגול בהזדמנות, תפוז, טלפון 231708 תל־אביב.

דופין 58 מוזנחת למכירה בזול. טל' 222184, אילן.

מגדר סטודבייקר 63, גדול, אוברול, במצב טוב, 1.000, ל"י. טלפון 053-25108, 16.00.

רנו 4 אל 62 מסם לשנה במצב מצוין — 758924.

בהזדמנות פג'ו 403 מודל 1962 + רדיו, מסם 9 חודשים. חולון, כבר ויצמן 4, זמיר.

הקסהול ויקטור 63, בבמצב טוב, עסף מנוע — 774082.

וילים מסחרי 59 יד שניה שמור מאד — טל' 740566 בערב.

ר.ק.ה. ג'ניור הילוקה 1963 — מכם לשנה, מצויינת — 447752.

בהזדמנות לאודי 1963 — גג דרת + אביזרים, 748826, 224481, שקר.

אופל מסחרי במצב טוב מאוד, 1963, טל. 736223.

שברולט פרסית 1951 אחרי שינוע מבוע בהזדמנות לפחות החלפה בחדי חינם. 286302.

למכירה בהזדמנות דודג' מכוון ליולנד מודל 1960 טל. 918084.

היפושיה 63 גגול נסיעה, טל. 916290.

הקסהול ויקטור 63 אחרי אוברול + מסם טלפון 37368.

1964—1965

הילמן 131, 1964, 160,000 ק"מ במצב מצוין. 843343.

פג'ו 404 1964 ... 051-91350 — 1.00—8.00.

פוסקיאשה 64 ... 051-91355 — 051-91445.

בהזדמנות ... מודל 1964 — 861683.

פיאט 500 ... 64 ... 385288.

... 900 64 ... 6.000 ...

...

1966—1967

פיאט 850 מודל 66, מסם לשנה. 234015.

פיאט 850 67 יד ראשונה טל' 45316.

אנגליה מסחרית 66 ... 9 חודשים ... 613625 4 ...

פג'ו 404 1966 במצב מצוין ... 851864.

... 1300/4 — 1967 ... 416653.

... 67 ... 449525.

אוסטין 66 במצב מצוין ... 551867.

פיאט 850 מודל 66 ... 234015.

... 1966 ... 441823 ... 4—6.

מכוניות (המשך)

מאוניס 30 66 במצב מצוין — 937233, יד ראשונה —.

קרמבה 1300 מודל 67, 4 ... 291031.

קרנספה 1300 — 1966, במצב מצוין — טל' 763666.

מאוס מסחרית 1968 רי"ג במצב טוב, מסם לשנה, 773437, בערב 904587, 915971.

פיאט 600 1966 במצב מצוין + מכס. טלפון 265480 ובשבת 225483.

פולקסוואגן 1300 שנת 1966 מצב מצוין. טלפון בשבה מ־10—15 280697.

1968—1969

פריגיט 1000 1968, מצב מצוין, טל. 945031.

פורד פרנים 69 780045 מ־17—19 פרט לשבת.

סאנבים 20 1968 מצב מצוין, טל. 622094 בערב ובשבת 342034.

פיאטה 1000 — 1969 מצב טוב, רדיו. טלפון 906240.

כונרד סטיישן 1969 במצב מצוין, קילומטרז' נבוה, 17.000 ל"י. טל' 067-20481.

כרמל דוכס 69 במצב מצוין ד מהדרת 799632.

היפושיה 1300, 69, מסם + רדיו, 120,000 ק"מ. 860541.

די־300 1968 מצב מצוין 15,000 טלפון בעבודה 053-98129 — 053-98251.

אנ.אס.או. 69 1000 מצוינת מסם לשנה 3—9 913909, 737705.

פריגיט 1000 1969 מסם לשנה מצב מצוין 03-926844 בשעות הערב.

פריקפה 69 1500 אחרי אוברול טלפון 053-98118.

פיאט 124 1969 במצב מצוין — 19,000 ל"י. 851294.

פיאט 850 כפורס — 69, טל. 917511 בביה, בעבודה 911613.

היפושיה 68 1500 במצב מצוין צמיגים רדיאליים טלפון בבית 874409.

פריגיט 4 1969 במצב מצוין — 8,500 ל"י טלפון 954274.

פיאט 850, 1968, טלפון — 39240 עמנרה 848605 — דני.

1970—1971

פולקסוואגן מסחרי 1971 + מקום עבודה + הכנסה גבוהה — 237343.

בהזדמנות פולקסוואגן מסחרי 1970 בכצב מצויין, מסם 11 חודשים. טלפון בעבודה 59202.

פיאט 850 בפיישל 71, 30,000 ק"מ. בין 17.00—24.00 761353.

אסקורט 70 בכצב טוב, 53.000 — 261721 בערב.

אופל רקורד 1700, 1971, רלוקס ניר אוטומטי, כפורם, טלפון 777104.

למכירה טולקסוגן רבלקבינה, מודל 1971, לפנות טל. 30523.

טנדר סיבואה מודל 71 — מצב כמו חדש, 30,000 ק"מ. בערב 963255.

קורטינה 71 משוכללת 7,000 ק"מ, כגורה וכורדים. הסמטאוים 30 ... דירה 7, שישי ושבת.

סובארו 1970 360 מסם לשנה 7,500 — טל' 859331.

פג'ו 404 1970 ידראשונה, מצב מצוין. טל' 410252.

מאזדה אבלו 17 מסחרי מודל 71, לירות, 26.000 כל' שישי שבת 053-24717 ובימי חול עד 16 053-25113.

למכירה קורטינה אוטומטית 1971, ידראשונה, בשכורות מכר פ"ה טלפון 34130 ... 8—16.

אסקורט 1970, 2 דלתות, מכם לשנה — רדיו, 21,500 ל"י. טל. 055-23273.

... 1971 ... למכירה בהזדמנות 821505 בערב.

... 1970 ... 970841.

... 1970 ... 59.000 ... 268747 ... 841177.

אופל ... 1971 ... 981000, 789837.

1972—1973

למכירה פיאט ... 1972 ... 928026 ...

... 1972 ... 613316 ...

אופנועים וקטנועים

(סוף מעמוד 46)

בהזדמנות וספה ראלי, 70 — 872523 — 828954 ...

... 68, טלפון 764574 ...

... 71 במצב מצויין ... 959013.

... 63 ... 767978.

... 1965 ... 263016, 266626 ...

... 6½ ... 763856.

בתי ספר לנהיגה

(סוף מעמוד 46)

... 2508.

טפטים

(סוף מעמוד 46)

... 874216.

צילום

(סוף מעמוד 45)

...

מכירות

(סוף מעמוד 45)

הזדמנות חד פעמית מיום „סר גי" טי.פי. 730 אלקטרוני מלא. טלפון 742838 8—4.

למכירה מכונות זיתור קומפלט, מכונת שפיצים, שולחן בלכם ומחרטה, משקל אמריקאי וקומה עם מספרים. דופים להיתור במצב מצוין, פירים ממנם ורגליים לאכנים קטנות. להתקשר בשעות העבודה מ־8—17 051-91141, אלקם.

לנגרים, חלקי כוננויות ועצים בגדלים שונים וכו; ציוד הדבקה לכוננויות על עמודים. למנות טל' 788382.

למכירה 2 מנורות קריסטל — 766152 לא בשבת.

למכירה מגבר כמריאופוני 2X15 ווט חדש — 732826.

חליפת צלילה מגה, נאביזרים — 958050.

אמקור „מאר" זמיפה עם מדרון עציון. גג רמתרנ ברחם. 762882.

עגלת שכיבה לילד במצב חדש טלפון 981134.

למכירה מכונת יבוש לסלון תמרוקה — טל' 768313.

מערכת סטריאו דואל קומפלט למכירה. טל' 739906, משעה 17.

למכירה קומפלט דלתות ותלר גות מוכן להרכבה במצב מצוין ובמחיר הזדמנותי מתאים לוילה בבניה וכו' טל' 779401.

מכונת ריגל „גקוי" אורגינל במעט חדשה, 3,200 ל"י, לפנות 02-942775 או 821760.

הזדמנות אוהל וילה 4 מ' וציוד לקמפינג במצב טוב 613173.

עגלת שכיבה לתינוק תוצרת „מאר" אוסליה במצב מצוין (125 ל"י) טלפון 253670.

מערכת סטריאו משוכללת + מיים דיק מוני 728989.

חיות בית

(סוף מעמוד 45)

סיידה בת חודש 150 ל"י טל' 243075.

למכירה גורי קולי טלפון 287141.

למכירה גורי קוקר ספניל טלפון 287141.

למכירה גורי זאב טלפון 287141.

למכירה גורי בוקסר טלפון 287141.

דוברמן (זכר) תום, 6 חודשים + תעודה — 623588 אבי בעבודה.

מחפשת בבית טוב לכלבה נחמד זכר שחור, לבן שעורות קצרות טלפון 226042.

גורי פודל חום עם תעודות — טלפון 754333 אחה"צ.

למכירה כלבת לסי בת 8 חודשים טלפון 055-96844.

גור בוקסר עם תעודות. טלפון 734212.

מקררים

(סוף מעמוד 45)

מקרר פאר במצב מצויין — 550 ל"י, ינל, בלבר 19 גבעתיים בין 13—16.

אמקור פאר בכצב טוב — 550 ל"י. טל. 848019.

בהזדמנות ג'נרל אלקטריק חדש 18', קוב מיידית, צבע אבוקדו. טל. 946858.

אמקור 9 בכצב טוב 350 ל"י מיידי 37118.

פריגידר פאר מצב מצוין בהזדמנות טלפון 910223 לוי.

עסקים

(סוף מעמוד 45)

למכירה זכות לחלוקת עתונות + תלהוגע וכסה ... טל' 20.00—18.00.

למכירה זכות לחלוקת עתונות טל' 772935 אחה"צ.

בר־"ס קיוסק לעיתונים, פיס וליפוי ליגינבי 77 ת"א 872647.

בראשל"צ בהזדמנות מספרה ב' הרצל 30 ... 946858.

להשכרה מספרה כבויה בתל־אביב ... 759254.

... 1009 ...

... 856436.

... 286878 ...

... 911421 ... 10.00—14.00.

... 830418 ...

חנויות

(סוף מעמוד 45)

ברמ"פ חנות 35 מ"ר סמר צבה, בדיזנגוף 113, 280607.

חנות שטות + פריג'ידר + כל המשיות, בגבעתיים. מיבר — 739808 — 58.

חנות + גלריה אידיאלית לכל מטרה, באבן־גבירול 188, 449104.

למכירה ברמ"פ חנות ברחוב כפר גלעדי טלפון 797829.

למכירה במרכז חולון חנות + גלריה לכל מטרה טלפון 840341 מ־9—16 243548 מ"ע 20—22.

חנות באבן־גבירול בשכר חודשי טלפון: 261069.

בשבע חנות הזיה + גלריה הרצל 23 רמת־גן 918963.

במרכז רמת־גן חנות גדולה פינתית למכירה 782983, 799922.

משרדים

(סוף מעמוד 45)

3 חדרים קומה קרקע + חניה טלפון 258376.

3 חדרים גדולים בשכ"ה ק"ב 55487, 55843.

משרדים — מלמטים במרכז ... 222064.

שעורים

(סוף מעמוד 49)

... 950735.

... 256955.

אנגלית!!! ... 286874 ...

שידוכים

(סוף מעמוד 47)

„מזל" משרד שידוכים. פתוח כל היום + במוצאי שבת פתוח תל־אביב, מקום רחוב ישראל 4. טלפון 628040.

בת זוג

גברים ונשים!!! הכתובת לכרות ידידות ובילוי... 55812.

... 884232.

בן זוג

פרטי בעל עמדה צעיר ונאה מעוניין בצעירה. ... 2810.

... 32098 ...

... 29782 ...

... 315/א ...

... 2818 ...

... 37063.

... 6427/ד/ר.

... 40391/ר.

בכפר־סבא (ליד התחנה המרכזית) למכירה שטח של 16683 ממ"ר חלקה 61 גוש 6435 לבניה מיידית מגורים ומסחר לטלפן 289417

עבור משקיע רציני מעונינים לרכוש שטח חקלאי (רצוי פרדס) נא לפנות בכתב לת.ד. 1334 ת"א, למס' 980048

למכירה בהזדמנות שופל מיצ'גן 75 A III טלפון 916883

למכירה 2 מכונות סידור אינטרטייפ במצב טוב טלפון 532800, או 223600 ירושלים.

למכירה מלגזה 5 טון גלגלי אויר גדולים הנה הידראולי במצב מצוין 03-908171 03-917357

למכירה דירה חדשה 3½ חדרים ברחוב ז'בוטינסקי 64 ראשון־לציון פרטים במקום מ־7—3 אחה"צ ובטל. 04-911679 פרס לשבת

דרוש אולם/ות בשכירות חוד בשטח של 50—250 מ"ר עבור מעבדות לאלקטרוניקו בגבעתיים או סביבת הקריה נא לפנות ליצחק, טלפון 765071 בשעות

„מסורה" חנות חדשה לתשמישי קדושה ברובע היהודי בעיר העתיקה (מול ארבעת בתי הכנסת הגדולים) ברשותנו מקום להצגת המוצרות ודברי אמנות המעוניינים להציג — טלפון

שמלות חופה להשכרה 50 ל"י כל אחת (מקימום) סלון „מדי" MADY תל־אביב, אלנבי 31, טלפון

עמ ירושלים

(סוף מעמוד 53)

דירות למכירה

דירות להשכרה

ישנה שנתיים 3% + מרפסת סגורה, קרית־היובל, סביבה שקטה, כניסה מיידית. טל. 65046.

דירות מרוהטות

בית במוצא 3 חדרים מרוהט לתקופה 1.8.73 — 1.1.74 טלפון 03-230849.

בקרית משה בסביבה טובה, דירה במצב חדשה 3 חדרים, טלפון, הסקה, מכונת כביסה, קשר לכל חלקי העיר. לפנות 232335.

עמ חיפה

(סוף מעמוד 53)

דירות למכירה

מכוניות למכירה

פולקסווגן חיפושית 1200 שנת 68 טלפון 86306—04.

פג'ו 404 62 מסט וצבע דני — 225334 729017.

למכירה פוסיטא מסחרית 68 במצב מצוין טלפון 226638.

פיאט 1100 די 1965 במצב טוב 245946 טלפון.

פורינג 4 1969 במצב מצוין טל' 233684 אחה"צ.

ליילנד 64/63 אחרי אוברול כללי + צבע חדש 218462.

היינשינס 56 במצב טוב ותוצרתי מצוין רדיו חדש מסט 7 חודשים 534201 טל' 5,400.—

דופין 59 4 הילוכים + אוברול + ריפוד — 331973.

קורטינה אקסקל עדיין באחריות 04-724277 16—20.

דירות להשכרה

דירות מרוהטות

ביקוש דירות

הצעות עבודה

במטעם אמיראנו בחיפה דרושים פועלים נא להתקשר טל. 04-721438.

ברכת כהנים ברוב עם
ליד הכותל המערבי

תתקיים ביום שני ראש חודש מנחם אב (30.7.73)

יום ההילולא של אהרן הכהן

— תפילת שחרית בשעה 7.15
— ברכת כהנים בשעה 8
— תפילת מוסף בשעה 8.30
— ברכת כהנים בשעה 8.45

„ויתקדשו הכהנים לרוב — ויברכו את העם וישמע לקולם ותעל תפלתם אל מעון קדשו"

(דברי הימים)

לקראת כנס ארצי של

יוצאי גורדוניה - מכבי הצעיר - ובוסליה מרומניה

שיתקיים בסוף חודש ספטמבר 1973

מתבקשים החברים לשלוח את כתובתם (ולמסור גם לחברים אחרים)

לקבלת חוזר ופרטים מלאים לפי הכתובת: משה זלצמן — בית האיחוד ת.ד. 40017, תל־אביב.

הפינה הירושלמית

אם קשה לך להגיע אלינו, למרות שאנו במרכז, הלל 23, אנא צלצל פרסום בן־נאים 227222 לקבלת פרטים

נערה!

אם רצונך ללמוד מקצוע מועיל, ולגור במשך 19 חודש בירושלים, או תל־אביב, אם את בת 17 ומעלה, בעלת השכלה של 10 שנות לימוד לפחות, אוהבת ילדים ומעוניינת לרכוש מקצוע מעניין ומשתלם לעתיד

הרשמי לקורס המטפלות

בבתי התינוקות ויצ"ו ירושלים או תל־אביב

המתחיל בחודש ספטמבר 1973

במשך תקופת הלימודים מובטחים לך דיור חינם, כלכלה, דמי כיס ובגדי עבודה.

בדבר פרטים להרשמה נא לפנות:

1. בירושלים, רחוב החלוץ 47, בית־הכרם — בית התינוקות ויצ"ו, טלפון: 531252—02.
2. בתל־אביב, שדרות דוד המלך 40, המוסד לטיפול באם ובילד ויצ"ו, טלפון: 252402—03.

הקדימי והרשמי!

נפתחה המסעדה המפוארת בבירה

מסעדה גרוזיה
georgia restaurant

רחוב המלך דוד 4 ירושלים

מבחר מאכלים גרוזיניים, רוסיים ואירופאיים

* מוסיקת רקע חיה ע"י אמנים
* כשר
* מיזוג אויר מלא
* שרות מצויין

הזמנת מקומות בטלפון 227577

ער"ן

עזרה ראשונה נפשית בטלפון

02-69911

יש מי שמוכן להקשיב לך

בשעת משבר ובדידות, מצבי מתח ומצוקה נפשית, מועקה ומחשבות התאבדות.

השרות פועל 24 שעות ביממה

לפניות יענו אנשים מוסמכים

רלגוד

רח' אריסטובלוס 4, פינת הלני המלכה ירושלים טלפון 231021

בלעדי לתקוני

טלויזיה צבעונית

סוכנות מאושרת:

שרות — מכירה — ותיקונים

טלויזיות גרץ ומערכות דואל.

חדש בירושלים!

חברת שרותי „שמרטף" בע"מ

החברה המבטיחה לכם שמרטפית מנוסה ונאמנה בכל עת שתזדקקו לה

השמרטפיות הנשלחות על ידינו עברו כולן קורס הדרכה מיוחד בחנות „אם וילד". שרות „שמרטף" מובטח אך ורק ללקוחות הרשומים

לקבלת פרטים נוספים והרשמה נא לפנות למשרדנו: רחוב שמואל הנגיד 15, טלפון 222503.

תוך 10 דקות בלבד!

תמונות לדרכון

„פוטו תמיר"

רח' אגריפס 6 מול קולנוע עדן, ירושלים.

בירושלים

לתעשיה למלאכה ולהחסנה

להשכרה בשכר חדשי

מבנים

מ־400 ממ"ר עד 1000 ממ"ר בקומות ב' ר"ג

ישנה מעלית שרותים עד 1000 ק"ג

באזור התעשיה רוממה

מול בית"ר אמקור רחוב אהליאב

פרטים לפנות לטל: בשעות היום 02-86724

ובלילה 02-533835

פיצה בירושלים

משהו לא נורמלי

לא מאמין — בוא וטעם

רח' ברסירא 22 ליד שלומציון המלכה

טל: 02-231209

מצא לילדיך שעשוע בחנות הצעצוע

שודרי ודבי בע"מ

צעצועים

משחקים

ודברי ספורט

בסיטונות וליחידים

רח' דוגלס 6

מול בית יואל

טל. 232876 ירושלים

מזוג אויר מלא

מוגש ע"י

פרסום בן־נאים

רחוב הלל 23, טל. 227222, ירושלים

הפינה הירושלמית המופיעה מדי יום ששי

אות השבוע

ב„אות השבוע"

האות „ל" זכתה

מתאריך 15.7.73—20.7.73

פרטים:

טל: 02-226971 ירושלים

למכירה או בדמ"פ בהזדמנות מיוחדת

חנות

במרכז העיר

100 ממ"ר עם כל הנוחיות

מעוניינים רציניים בלבד יפנו ת.ד. 1117 ירושלים.

פניות אנונימיות לא תיענינה.

לישראלי העייף!!!...

„און" — ארוח ונופש בע"מ

ומלונות „גני שולמית"

מזמינים אתכם לבלוי חופשה נפלאה ב:

„גני שולמית" — אשקלון

מלון בעל 4 כוכבים, כשר, בריכת שחיה, מיזוג אויר, בר, טלפון ורדיו בחדרים.

4 ימי אירוח מלא לזוג — כולל טיול מודרך במחיר —.599 ל"י לזוג — כולל מיסים.

„גני שולמית" — אילת

ימים בודדים לפי —.90 ל"י לזוג, חצי פנסיון — כולל כל המיסים.

כל הקודם זוכה!

הזמנות: „און" — אירוח ונופש בע"מ:

תל־אביב:	אלנבי 113	טלפון 612567
	ככר דיזנגוף, ריינס 4	טלפון 248306
חיפה:	רחוב הרצל 22	טלפון 669640
נתניה:	רחוב הרצל 4	טלפון 22947
רחובות:	הרצל (פינת יעקב)	טלפון 953527

מרנו

בית חרושת לנעלים איטלקיות

תל־אביב, גבעת הרצל 142

החלה

מכירת חיסול

של עודפי הקיץ

בהזדמנות גדירה נעלים אופנתיות במחירים חסרי תקדים

החל מ־30 ל"י!!!

פתוח רצוף עד 17.00

קבוץ אילות

על חוף ים־סוף

קולט משפחות נוספות

עם ילדים בגיל 9—6

פנו בהקדם

(נותר עוד מספר מצומצם של דירות)

אל: קבוץ אילות, ד.נ. חבל אילות

טלפון 2252—059.

המרכז לטלויזיה לימודית

היום, 27.7.73

בטלויזיה הלימודית

16.00	דף מספר — הגלגל החמישי
16.12	חמדו לשון — תעלומת האקדח
16.29	רונו שיר — „ושבו בנים לגבולם"

עירית ראשון־לציון

הארכת מכרז מס' 41/73

עירית ראשון לציון מודיעה בזה על הארכה המועד האחרון להגשת הצעות מאת קבלנים להשלמת רשת הביוב ורשת הניצול והניקוז באזור התעשיה 5 בחולות.

המועד האחרון להגשת ההצעות, בצרוף ערבות בנקאית או צ'ק בנקאי (ערבות אחרת לא תתקבל) בשיעור של 5% מערך ההצעה, הוא יום ראשון, י"א באב תשל"ג, 12.8.73.

ראשון לציון, 26.7.73

ה. גיבשטיין
ראש העיריה

למכירה

עסק מבוסס

במקום מרכזי

בענף חלקי חילוף לרכב

הסכום הנדרש 500,000 ל"י

●

המעוניינים יפנו בכתב לת.ד. 275 גבעתיים 53 100, עבור „עסק".

משטרת ישראל

משטרת ישראל מבקשת את עזרת הציבור בחיפושיה אחרי הנעדר

דורון בן אפרים לוטן

אשר יצא את ביתו בת"א, רח' אהרונוביץ מס' 4 ב־6.7.73 ומאז נעלמו עקבותיו.

תאורו: בן 23 שנה. מבנה הגוף: רזה. פנים: מוארכים. גון הפנים: בהיר. שער: בלונד ארוך. כצה: גבוה. עיניים: ירוקות. שפתיים: עבות. מרכיב משקפי ראיה. מדבר עברית ואנגלית.

כל היודע דבר על מקום הימצאו או שהעסיק אותו לאחר התאריך 6.7.73 מתבקש להודיע על כך לתחנת המשטרה הקרובה.

חלק בלשכת שרות

בתל־אביב

בענף המחשבים

מתפנה

●

בהצעות רציניות לפנות לת.ד. 14090 ת"א 61140 עבור „לשכת שרות"

בואו למטולה!

להנות מאויר הרים צח

במלון ארזים

כשר בהשגחה.

המלון לאחר שיפוצים יסודיים.

✱ מגרשי משחקים ✱ בריכת שחיה פרטית.

40616 — 067-41105.

דרוש ציוד

1. מיכלי פלדה במצב טוב בתכולה בין 3 ל־25 מ"ק עם או בלי מערבלי נוזלים.
2. מיכלים לנוזלים מפלדת אל־חלד בתכולה מ־2 עד 10 מ"ק, עם או בלי מערבלי נוזלים, כולל מכשור: ברזים, וסתי ומדי לחץ, מסננים וכד'.
3. דוד קיטור בתפוקה בין 600—800 ק"ג קיטור לשעה.

לפנות: אמצוק בע"מ — טלפון: 930671—03 בין השעות 8.30—16.00.

סוכן צעיר

בשטח האלקטרוניקה

יוצא בספטמבר לאירופה

למטרות יבוא ויצוא

מעוניין בהצעות

●

נא לפנות בכתב ת.ד. 2812 רמת־גן או טלפון 03-258710 במשרד.

למסירה בחיפה בית אריזה

למוצרי מזון עם זכויות

נוסף סוכנויות בלעדיות של חברות מזון מחוץ לארץ

בדבר פרטים לפנות: חיפה, ת.ד. 794, מיקוד 31000, עבור „סוכנויות".

העבדת סובנות

סוכנות בלעדית של

מוצר מאוד דקורטיבי לגינות דירות גג ומרפסות

קיים מלאי התחלתי

דרושה חנות גדולה או מגרש במבואות העיר

טל. 449352 מ־16—14, פרט ליום שישי.

למכירה

לרגל פרוק שותפות

1. **משאית לילנד 1963** עם הייבר
2. **טרקטור 955 H- שופל**
3. **טרקטור 955 12-A שופל**
4. **טרקטור פיאט 4-L.F. שופל**

כל הכלים במצב עבודה טוב

להתקשר בשעות הערב 774437 לדורון

שאריות בדים סוג א' ועודפי יצוא

במבחר עצום

ב־20% הנחה

(למציגי מודעה זו)

המכירה יום־יום מ־9—12.30 לפנה"צ

מ־4—6 אחה"צ

ברחוב סוקולוב 10 רמת־גן

(ע"י המשטרה)

אוטובוסים: 51, 54, 62, 66, 68, 70, 40, 42, 20, 22.

להשכרה

(בדמי מפתח)

בהזדמנות

מבנה

מתאים לבית מלאכה או למחסן

כ־1000 ממ"ר בנין וכן חצר בגודל של כ־2 דונם

במרכז המסחרי של אשקלון

בדבר פרטים לפנות: 051-2524 לבקש את עזרא

למכירה מכונה חדשה

לציפוי בסיבי ניילון

BEFLOCKUNGS MASCHINE

תוצרת גרמניה

לפנות טלפון 920994—04

לתשומת לבו!

גב' קורה

מגלה עתידות ידועה אינטרנציונאלית

מהטלויזיה הישראלית תנחש לכם את עתידכם (שמחות וצרות), בקלפים, כף היד, כתב, חול, אש, אסטרולוגיה. כ"כ יכולה לתת לכם יעוץ (עזרה) בנשואים, אהבה, כסף ומחלה. מראיינת בימים א', ב', ג', ד', ה' ת"א, רחוב גאולה 19, קומה ב' (אלנבי־מוגרבי), בין השעות 11-19

פרס 500 ל"י

נגנבה מכונית מרצדס 1973

צבע כחול, מס' 313—323

להודיע בטל. 251436 או לכל תחנת משטרה

מהנדסים · טכנאים · בינאים · שרטטים · מחסנאים ••• דרושים ••• מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · סוכנים

עבור פרויקט גדול בחו"ל
דרושים לחברת בניה

מהנדס ביצוע
7 שנות נסיון בניהול ביצוע של פרויקטים בהיקף גדול — רצוי בחו"ל

הנדסאי בנין
7 שנות נסיון בביצוע של פרויקטים בהיקף גדול — רצוי בחו"ל

מנהל עבודה
עם נסיון רב בביצוע של פרויקטים בהיקף גדול — רצוי בחו"ל

לכל המשרות הנ"ל דרושה ידיעה טובה בשפה האנגלית
*
תנאים מצוינים — סודיות מובטחת
*
נא להתקשר ל„רסקו" טלפון 622211 תל־אביב אל רות עובד ביום ו' בין השעות 11.00—13.00; ביום א' בין השעות 09.00 — 11.00 או 13.00—15.00.

ילדי אילת קוראים לך

למערכת החינוך דרושים לשנת הלימודים תשל"ד:
צננות לגני ילדים (עוזרים ותובה)
* מורים מקצועיים לבתי הספר היסודיים
* מורים למסגרות על יסודיות
במקצועות: מתמטיקה, אנגלית, עברית, שרטוט בנין, מדריך למגמת מורה לכלכלת בית, מורה לטכסטיל, מורה לאלקטרוניקה, מדריך ועוזרה בדיור.
ינתנו תנאים טובים
נא לפנות לאגף החינוך בעיריית אילת.
א. אדר, ראש העירייה

עירית אילת

DECSYS COMPUTERS Ltd., REPRESENTING
digital EQUIPMENT CORPORATION
MAYNARD, MASSACHUSETTS 01754

International Company
Requires

SECRETARY - TYPIST

Fluent Hebrew & very good English.

CHALLENGING ATMOSPHERE, EXCELLENT CONDITIONS & SALARY FOR THE RIGHT PERSON

Contact: Janet Lenthall, Tel. 03—443114 between 8 a.m. to 4 p.m.

למפעל בטחוני באיזור ת"א
דרושים
קצין שלישות
מזכירה
פקיד/ה ראשי/ת
טכנאי ייצור

• המעוניינים מתבקשים לפנות לת.ד. 33411 ת"א עבור „ק" תוך פירוט קורות חיים, נסיון קודם, ופירוט על שרות בצה"ל.

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל

מודיע על המשרות הפנויות הבאות:

בפקולטה להנדסה אזרחית
מזכירת פקולטה
הכשירויות הדרושות: השכלה תיכונית, נסיון של 5 שנים לפחות בניהול משרד מורכב, שליטה מלאה בשפות עברית ואנגלית כולל תכתובת עצמאית והדפסה, כושר לקיים מגע נאות עם קהל.
מספר משרה: אזג/210.

באגף פתוח ותחזוקה
חשמלאי
הכשירויות הדרושות: בעל רשיון מסוג „ראשי" לפחות, בעל ידע ונסיון רב בבצוע ותכנון של התקנות מורכבות, בקיא בפקוד תעשייתי, מיזוג אויר, דודי קיטור וכו'.
מספר משרה: אפו"תג/186.

מועמדים מתאימים העונים לדרישות יפנו בכתב בציון קורות חיים ונסיון קודם, עד יום 3.8.73 בציון מספר המשרה, אל אגף כח אדם, קרית הטכניון, חיפה, מיקוד 32000.

אלקו
אם אתה
מסגר / מכונאי אחזקה
אם סיימת בית ספר מקצועי,
אם יש לך נסיון בעבודות אחזקה,
אנו מעוניינים בך
מובטחת לך עבודה מעניינת, עם צוות צעיר במפעל גדול ומבוסס, מובטחים לך מלוא התנאים הסוציאליים — וקביעות באם תצליח בתקופת הנסיון הקצרה.
פנה ישירות למפעל, דרך ז'בוטינסקי 23 רמת־גן, טלפון 727131.

„הסנה"
חברה ישראלית לביטוח בע"מ
ירושלים
בעלי כישורים מתאימים ובעלי יוזמה אשר יש להם לפחות תעודת גמר בית־ספר תיכוני — מוזמנים להגיש את מועמדותם להשתתף
בקורס לסוכני ביטוח חיים
שיפתח בירושלים בימים הקרובים.
לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים לת.ד. 2214, ירושלים.

לחברת הלבשה גדולה
דרוש
מנהל מכירות
הכישורים:
* הכרת השוק המקומי בענף ההלבשה, רצוי עם רקע בענף הטכסטיל.
* נסיון של 5 שנים לפחות בניהול מכירות.
•
המעוניינים יפנו בצרוף פרטים מלאים על נסיון קודם לת.ד. 32028 ת"א עבור „מנהל מכירות".
— סודיות מובטחת —

לחברה דינמית בע"מ
דרושה:
פקידה - מזכירה
ידיעת השפה האנגלית יתרון.
לפנות רח' ה' באייר 28 תל־אביב (ככר המדינה), טלפון 259194.

בית חולים אלי"ן ירושלים
דרושים
★ **מנהל חשבונות**
למשרה מלאה, נסיון 3—5 שנים בעבודה, רצוי עם ידע בהכנה משכורות.
★ **פועל בית — חצרן**
למשרה מלאה.
מועמדים מתאימים יפנו בכתב לת.ד. 9117 ירושלים.

למוסד דתי בתלאביב
דרוש/ה מזכיר/ה
מנוסה
בא לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים והמלצות, לת.ד. 20050 ת"א למספר ק/27.

בחור צעיר
בוגר בי"ס מקצועי לומד בקורס לטכנאי ייצור שנה שניה, בעל רשיון נהיגה
מחפש עבודה מתאימה
ת.ד. 20051 ת"א למספר 1317

דרוש בעל מקצוע
מנוסה
לעשיית מסגרות לתמונות, לעבודה חלקית בביתו
עדיפות לבעלי רכב.
תנאים טובים לאדם המתאים. המעוניינים יתקשרו למס' 413578 בשעות אחה"צ (אחרי 17.00)

דרוש
מפעיל טוב ובעל נסיון לטרקטור 950
להתקשר ביום: טל. 03—52713, 03—53540, ובערב: 03—841531

דרושים
חרט וכרסם
לבית"ל למכניקה עדינה בהרצליה
מעונין! כדאי!
*
טלפון 777703 בשעות הערב

דרוש טבח
למאכלי גריל „לפאב" בהרצליה פיתוח
לפנות טל. 930416
תנאים טובים

לחב' „אדיב"
דרוש
פקיד רשוי
לשחרורים בבית מכס לוד
„אדיב" ליליינבלום 40

דרוש
מנופאי מחפר
לעבודת הרכבת בתים טרומיים באזור ת"א
לפנות אבותי 912583

משרד יועצים לניהול
מציע עבודה מעניינת
למהנדס תעשיה
לפנות בכתב ה"ד 950 רמת־גן

דרושים
שרטטי מכונות
אחרי שירות צבאי
טל. 911005

דרושים בדחיפות
מנחים - מגישים לתכניות טלויזיה
גילאים 40—45,
שליטה מלאה בשפה העברית הכרחית.
תולדות חיים בצרוף תמונה יש לשלוח לת.ד. 262 תל־אביב, עד 1.8.73

למשרד אדריכלים
דרושים
מזכירה
שרטטים
טכנאים
טלפון 03-242988

א.אי.ל. ישראל בע"מ
תעשיות אלקטרוניקה
AEL

דרושים
פקיד הזמנות
יבוא
* ריכוז וביקורת מסמכי יבוא
* טיפול בשחרור משלוחים
* הכנה ומעקב על רשיונות והיתרי יבוא פטור ממס
* ידיעת השפות אנגלית/גרמנית יתרון

מחסנאי טכני
עצמאי
לציוד אלקטרוני
* נסיון קודם הכרחי
תנאים טובים
נא לפנות טל. 782141 מח' כוח אדם מבצע קדש 48 מיברבק 51203.
סודיות מובטחת!

למפעל תעשייתי
בבת־ים
דרוש
קופאי
לעבודה בין השעות 13.00—20.00
יפנו מועמדים בעלי המלצות בלבד
סודיות מובטחת
לפנות לטלפון 864111 תל־אביב

דרושה
מזכירה מעולה
נסיון של 3 שנים לפחות.
ידיעת השפה האנגלית רצויה.
תנאים טובים
למועמדת המתאימה
בדבר פרטים נא לפנות טל. 844168 בשעות 8—14
— לסימה

למפעל באזור התעשיה חולון
דרושה:
מזכירה
למנהל המפעל
נסיון 3 שנים לפחות
ידיעה בהדפסה עברית + אנגלית
ידע בהנהלת חשבונות.
להתקשר טלפונית 855682 או לפנות בכתב ת.ד. 4338 תל־אביב

NATIONAL
חברת האלקטרוניקה הגדולה ביותר ביפן
דרושה
כתבנית
לעבוד על מכונה להנהח"ש נשיונל 32
לעבודה חלקית לשעות אחה"צ
להתקשר לטלפון: 252247

לחברה גדולה בע"מ
דרושה
מזכירה מנוסה
בפרטים נא לפנות לת.ד. 7095 תל־אביב, עבור מס' 103

מוסד הטכניון למחקר ופיתוח

מודיע על המשרות הפנויות הבאות:
במרכז לבטיחות בדרכים
מהנדס
לעבודה בתחום בטיחות רכב ואביזרי רכב.
הכשירויות הדרושות: שליטה מלאה בשפה העברית וידיעה טובה בשפה האנגלית. דרוש התמצאות בעיבוד נתונים וסטטיסטיקה.
מכרז מספר 64/73.

במכון המתכות (המעבדה לבדיקות הנדסיות מכניות)
מהנדס מכונות
לעבודה במחקרים ופרוייקטים הקשורים בהנדסת הכב. ניתנת אפשרות להשתלמות לתואר מגיסטר. מכרז מספר 107/73.

מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב בצרוף קורות חיים, פירוט ההשכלה והנסיון המעשי לאחידת המנגנון, מוסד הטכניון למחקר ופיתוח בע"מ, בית הסנט, קרית הטכניון חיפה — 32000 — עד יום ו' 3 באוגוסט 1973 בציון מספר המכרז המתאים.

מיקרואלקטרוניקס בע"מ
מפעל לרכיבים אלקטרוניים
MICROELECTRONICS LTD.
דרוש
מנהל קניות מפעל
תפקיד — ריכוז כל נושאי הרכש המפעלי בארץ וקשר עם ספקים.
כישורים — נסיון של 5 שנים לפחות, יתרון לבעל נסיון בשטח האלקטרוניקה או המתכת.
נא לפנות למחלקת כוח אדם טל' 7—186 או לרחוב הפטיש 4 אזור תעשיה חולון (ע. סמפה).

לחברת בניה ברמת־גן
דרושה
מזכירה בכירה
ליום עבודה שלם
• תנאים טובים •
לקביעת ראיון טל. 793661, 797447

דרושים
סוכני מכירה
להפצת מכונות
סיכום חישוב והנה"ח
תנאי שכר ועמלה גבוהים
לפנות: המצליח בע"מ, חיפה, רח' יפו 24.
סודיות מובטחת

למלון כפר המכביה
דרושים
★ פקידי קבלה מנוסים
★ נגר
★ מסגר
לפנות להנהלה, טל: 749791

נאות הכפר ירושלים
★ **דרוש מכונאי**
אחרי שרות צבאי
★ **דרושה פקידה**
לשעות אחה"צ ידע בהדפסה אנגלית
לפנות: נאות הכפר טלפון 231742 ירושלים 221624 ירושלים

דרוש
עוזר מחסנאי
חרוץ, מסור ובעל רכב מסחרי
לפנות:
ה.י.ג. בית חרושת למצרכי חשמל בע"מ רח' ברמליאל 1 — פינת שדרות ירושלים 24, טלפון: 822337, 822059.

מהנדסים · טכנאים · בימאים · שרטטים · מחסנאים • • •
דרושים
מנהלים · פקידים · לבורנטים · אסיסטנטים · סוכנים • • •

מכתשים באר-שבע
מפעלים כימיים בע"מ

דרושה
מזכירה עצמאית
עברית—אנגלית

הכישורים:
השכלה תיכונית לפחות. שליטה מלאה בעברית ובאנגלית. ידיעה בשפות נוספות רצויה. שליטה בניסוח מכתבים ובהדפסה. תועדף בעלת נסיון בקצרנות. נסיון של חמש שנים לפחות בעבודות מזכירות.
שעות העבודה: 08.00—17.00
שעות העבודה: 08.00—17.00
— סודיות מובטחת —

מועמדות יפנו בכתב בציון נסיון קודם ובצירוף קורות חיים למחלקת כח־אדם, ת.ד. 60, באר־שבע 84100.

דרושים:
אנשי בטחון
בגילים 40 - 20 שנה
לעבודת יום קבועה ומעניינת באזור תל־אביב — רמת־גן
התפקיד מתאים לקצינים זוטרים משוחררים (צה"ל ומשטרה)
רס"רים ורס"לים בעלי הופעה ונסיון קודם בנושא בטחון יפנו בכתב לת.ד. 33149 ת"א או בטלפון 251081 עבור "איש בטחון".

למפעל גדול באזור חיפה
דרוש
מכשירן ראשי לניהול מכשיריה
תנאים מצויינים למועמד המתאים
בדבר פרטים נא לפנות לת.ד. 4353 חיפה עבור מספר 479 (מיקוד 31040)
— סודיות מובטחת —

למוסד ממלכתי באזור תל אביב
דרוש
אחראי אחזקת רכב
הכישורים הדרושים לתפקיד:
1) הסמכה ונסיון במכונאות ובחינת רכב. (יועדפו נגדים בכירים משוחררי צבא קבע אשר שימשו כבוחני רכב בסדנאות או מחסני חרום).
2) בעל רשיון נהיגה במשאית.
התפקיד כרוך בעבודה מעבר לשעות המקובלות.
למועמד המתאים תנאים טובים
● לפנות בצרוף קורות חיים לת.ד. 33190, תל־אביב.

לבית המדרש הממלכתי למורים וגננות באר־שבע
דרושה
מזכירה למנהל
במשרה מלאה
נא לפנות בצירוף קורות חיים והמלצות, לת.ד. 65, באר־שבע.

דרושים למפעל טקסטיל
★ מכונאי "יצור"
3 שנות נסיון לפחות, לתפקיד ניהולי טכני.
★ גזרן מעולה
ניהול מחלקת גזרה.
תנאים טובים
לפנות: שריגי ציביאק בע"מ, קבוץ־גלויות 23, תל־אביב, טל. 827461.

דרושה
מוכרת
מנוסה אלגנטית
ודוברת אנגלית.
לפנות בצרוף המלצות
להכשיטאים
רחל ואלי גרא
יפו העתיקה
טלפון 829613
בין השעות 9—17

לאגודה הקלאית בשרון
דרוש
מנהל חשבונות עצמאי
בהצעות נא לפנות:
ל"בוזך", בחמני 47 תל־אביב, עבור "מנהל חשבונות".

דרושה פקידה
לאחר שרות צבאי
(רצוי עם נסיון)
יום עבודה רצוף
לפנות:
שטראוס שוק בע"מ
רח' תוצרת הארץ 13 ת"א (ליד נבורי ישראל 118)

דרושה
אם בית
למוסד ציבורי גדול בצפון תל־אביב
לאשה בודדה — דיור ומכלכלה במקום
לפנות ת.ד. 39053 ת"א עם קיצור תולדות חיים

דרוש
איש מכירות
למשרה מלאה או חלקית להפצת מוצרים טכניים בתעשית המזון. דרוש רכב פרטי. אחוזים גבוהים לאדם המתאים.
ת.ד. 16184 ת"א

דרוש
טכנאי
אלקטרוניקה
נסיון במגברי בקרה — יתרון.
לפנות
"אסטרונטיקס" ק.א
טלפון 780152

דרוש סוכן
לצפון הארץ — צפת, טבריה, קרית שמונה, נצרת, בית שאן, עפולה לתוצרי נקוי מעולים. אפשרי גם חברה לשיווק.
לפנות 04-663119.

לחברה קבלנית
דרוש
מנהל חשבונות
לעבודה חלקית.
טל. 448137
מ־8—15.

לבורנטית
כימית
תעשיתית
מוסמכת בלבד.
לפנות 55715 או 53871 תל־אביב.

למשרד תכנון
כבישים דרושים
מהנדס טכנאי
שרטט
טלפון 04-663588
חיפה

דרושה
מקבבת
(שטופרית) אפשרית
עבודה חלקית.
אמון, טל. 914045.

לאגד ירושלים
דרושים
מכונאי
דיזל
מועמדים שיענו על הדרישות יתקבלו כחברים ב"אגד". בדבר פרטים יש לפנות למח' כח אדם אגד ירושלים, טל. 02-527724.

למחלקת אמינות
ופיקוח איכות
דרושים
מבקר איכות מכני
✱ נסיון בבקרת איכות
מבקר איכות אלקטרוני
✱ הנדסאי / טכנאי אלקטרוניקה. לעבודה מעניינת בבקרת איכות בפרויקטים בשלבי פיתוח.
— תנאים טובים —
נא לפנות בכתב או טל. 787131, 782141 אל מח' כח אדם רח' מבצע קדש 46 בני־ברק 51203.
סודיות מובטחת!

לבנק גדול בת"א
דרושות
פקידות
לעבודות מזכירות
●
חיילות משוחררות ו/או בעלות נסיון בעבודה משרדית, תגשנה הצעות מועמדות בכתב יד לת.ד. 33157 תל־אביב, עבור מס. 738.

למשה טריואקס —
יחסי צבור בע"מ
דרוש
תקציבאי בכיר
ACCOUNT EXECUTIVE
המשרה פנויה לבעל הכישורים הבאים:
- נסיון עשיר ומגוון בעבודת יחסי ציבור ובכתיבה עתונאית.
- ידיעה מעולה בעברית ובאנגלית (כתיבה, קריאה, שיחה ותרגום).
- הופעה נעימה וקשר נאות עם הלקוחות.
- הגיל: 35—25 שנה.
✱
נא לפנות לת.ד. 16516 ת"א (עבור "תקציבאי") ולציין פרטים על נסיון קודם.
רק העונים על הדרישות הנ"ל יוזמנו לראיון אישי. סודיות מובטחת.

מכון ויצמן למדע
דרוש
בימאי אורגני
או
בימאי פיסיקלי למחקר
רצוי בעל תואר מוסמך (M.Sc.)
או נסיון מקביל
נא לפנות בכתב, תוך ציון קורות חיים ונסיון קודם, למזכירות האקדמית, ת.ד. 26 רחובות 76100.

תעש אחזקה ותפעול מערכות בע"מ
לעבודה בחיפה דרושים:
✱ אלקטרונאי
למכשור רפואי
✱ מחסנאי טכני
✱ מזכירה
הכישורים הדרושים: הנהלת משרד, הדפסה בעברית ובאנגלית, ידע בהנה"ח.
על המעונינים לפנות לת.ד. 9775 חיפה

לאמקור בע"מ
דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות מנוסה
למשרדנו הראשי בתל־אביב.
לפנות טלפונית 31411
קו פנימי 20

נער - הורה
מבנאות מטוסים | מקצוע העתיד
בחברה תעשייתית גדולה באזור תל־אביב
נפתחה הרשמה לקורס
מבנאות מטוסים
מתקבלים נערים אשר סיימו שנה אחת או שנתיים בי"ס לחניכות.
★
הנערים מתבקשים לפנות בכתב אל: ת.ד. 42 רמת־גן ויוזמנו לקבלת פרטים בשעות אחר הצהרים.

מפעלי נייר
אמריקאיים ישראליים בע"מ
דרושים לעבודה בחדרה
שרטטים וטכנאים
למפרט תכנון
במקצועות חשמל, מיכשור
נא לפנות אל מנהל המנגנון ת.ד. 142 חדרה.
נייר מעולה לכל מטרה

למשרד גדול של רואי חשבון בתל־אביב
דרושים:
בוחנים מרכזים
בעלי יזמה השואפים להרחיב ידיעתם המקצועית ולשפר מעמדם, מוצעת בזה הזדמנות להתקדמות בעבודה בתנאי שכר טובים.
המעונינים יפנו בכתב יד בציון פרטים על השכלתם ומקומות עבודה קודמים לת.ד. 888 תל־אביב או לטל. 50216 לשם קביעת ראיון אישי.
— סודיות מובטחת —

דרושה
גננת
(רצוי רווקה)
בקבוץ
גבעת ברנר
(מיקוד 60948)
מגורים במקום
●
נא לפנות טלפונית למרכזת בתי הילדים, טל' 952113 (03) שלוחה 59.

חברת ביטוח ותיקה
מחפשת
פקיד/ה
לקבלת עסקים
במחלקה אלמנטרית
שתי שנות נסיון לפחות.
לשם קביעת ראיון נא להתקשר טל. 622421 ולבקש את יפה.

שלטים
סטרוסקי
דרושים:
✱ צבעי מרסס
✱ חשמלאי
✱ מרכיב שלטים
✱ מתלמדים
אחרי שרות צבאי
●
להתקשר טלפון 855682

בית הספר להנדסאים וטכנאים
מיסודו של בסמ"ת
ליד הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל
לשנת הלימודים תשל"ד
דרוש מורה
לתפקיד ניהולי חינוכי
ולהוראה חלקית
בעל נסיון ורשיון הוראה קבוע לבתי ספר על־יסודיים
●
מועמדים העונים על הדרישות מתבקשים לפנות בכתב להנהלת בית הספר ת.ד. 4651 חיפה 31040.

לבגד עוד [1968] בע"מ
דרושה
פקידה / טלפוניסטית
(2x9)
השולטת בעברית ובעלת ידע באנגלית
תנאים טובים למועמדת המתאימה
●
להתקשר למר רוסט טל. 621482 או 625044 תל־אביב.

FASHLON
דרושה מזכירה
בעלת נסיון של שנתיים לפחות
✱ כתיבה במכונה בשפות עברית ואנגלית.
✱ הכנת חשבונות ללקוחות.
✱ כרטיסי עובדים.
ליום עבודה מלא
מפעלי אפנה פשלון בע"מ, רחוב בר־אביגדור 26, הכניסה מרחוב המסגר, טל. 36327.

המשך "דרושים" בעמודים: 40, 41, 42, 43, 44, 54, 55, 56

هكذا من الاصل

הטכניון — מכון טכנולוגי לישראל
משרד העבודה — משרד החינוך והתרבות — המכון הממשלתי להכשרה טכנית

ביה"ס להנדסאים

מודיע על המשך ההרשמה לקראת שנה"ל תשל"ד

1) למגמות ותת המגמות

אלקטרוניקה	אדריכלות	תעשיה וניהול
חשמל	דרכים	כימיה
פיזיקה	מדידות (גיאודזיה)	פלסטיקה
ביו הנדסה	מכונות	מזון
מחשבים	מיכון חקלאי	הנדסאים מורים
בניה	אוירונוטיקה	

משך הלמודים:
א) למודי יום הנדסאים — שתי שנים 40 שעות בשבוע.
ב) למודי ערב הנדסאים — ארבע שנים.
ג) למודי צבירה — פעם, פעמיים בשבוע לפי בחירה.
ד) למודי יום טכנאים — שנה מוגברת.
ה) למודי ערב טכנאים — שנתיים מוגברות.

הערות:
א) מתקבלים/ות בוגרי/ות י"ב תיכון לרבות בעלי תעודת בגרות אקסטרנית או בוגרי בתי ספר תיכוניים מקצועיים (רמה 4 שנתית).
ב) תלמידים/ות המשתתפים/ות בלימודי יום נהנים/ות מהלוואות מטעם משרד העבודה.
ג) חיילים/ות בשרות חובה הלומדים בכתות הערב מקבלים הנחה משכר למוד בשעור 50%.

2) לכתות קדם הנדסאים
כתות ערב חד שנתיות לבוגרי י"א כתות של בתי ספר תיכוניים ו/או מקצועיים.

3) לשם קבלת פרטים או הרשמה יש לפנות:
חיפה — (למודי יום וערב) מרכז ביה"ס בקמפוס ביה"ס בקרית־הטכניון טל' 347—225111. קבלת קהל כל יום בין 8.00—12.00 ובימים א' ג' ה' בין 16.00—18.00.
„אוהל שרה" — (עמק יזרעאל) (למודי אחה"צ וערב) מר י. להב, המועצה האזורית יזרעאל, אוהל שרה, דואר נע יזרעאל, טלפון 7—065/22956.
מדרשת רופין — (למודי יום בלבד) טלפון כפר יונה 053/96383.
אילת — (למודי ערב בלבד מכונות והכנה) מהנדס א. באום, תמנע, מכרות הנחושת, טלפון 059/2121/2.
נצרת — (למודי יום וערב בניה ומכונות וכן הכנה ערב) מהנדס סרודי, רח' 10/316, טלפון 065—54831.
עמק הירדן (צמח) — (למודי אחרי הצהרים) מכללה אזורית עמק הירדן, צמח, טל' 067/50421.
צפת — מר צ. כבודי, ביה"ס צפל ע"ש בלאושילד, טלפון 067/30284.
תל חי — מר מ. שפנבר, המכללה האזורית, טלפון 067/40969.
עכו — (יד נתן) — אינג' ר. לוין, ביה"ס להנדסאים חקלאים דאר נע אשרה. טלפון 04/910042.

משרד העבודה — משרד החינוך והתרבות / אורט ישראל
המכון הממשלתי להכשרה טכנית

המכללה הטכנולוגית אורט תל־אביב

ע"ש א. סינגאלובסקי

מודיעה על הרשמה ללימודי:

הנדסאות (מסלול ערב)

במגמות:
א. אלקטרוניקה
ב. חשמל

— לבוגרי טכנאות אלקטרוניקה וחשמל —

תנאי קבלה — מתקבלים בוגרי קורסים מוכרים לטכנאי אלקטרוניקה וחשמל המעונינים להמשיך לימודיהם לקראת התואר „הנדסאי".

משך הלימודים — שתי שנים.

תואר וזכויות — עם גמר הלימודים ועמידה בהצלחה בבחינות הפני־מיות והחיצוניות, ופרוייקט הגמר, יוענק למסיימים התואר „הנדסאי".

פרטים ורישום — במשרד המכללה הטכנולוגית אורט ת"א ע"ש א. סינגאלובסקי, דרך הטייסים 28, טל' 762291, עד סוף יולי בימים א' ב' ד' ה' בשעות 12.00—17.00 ובימים ג' ו' בשעות 9.00—12.00. בחודש אוגוסט, בימים א'—ה' בשעות 9.00—13.00.

פרסום הך

התחלת הקורס למודליסטים ב־13.8.73
ולגזרנים ב־13.8.73

למכירה

לרופא שיניים או לרופא

חצי קליניקה

נא לפנות טלפון 233759—03.

למכירה

בית תפוס

ברח' נחלת־בנימין

בהצעות ולקבלת פרטים נא לפנות: טל. 611551, בין השעות 10—13.00.

להשכרה
אולם לתעשיה
(תצוגה)

550 מ"ר + גלריה 160 מ"ר
בקרית היוצרים (מרכזים) קבוץ גלויות 24
טלפון: 828796 — 827669

להשכרה
מבנה תעשיתי

בשטח 300 מ"ר + מגרש ששטחו 3 דונם לידו.
מתאים למוסך בית מלאכה או מחסן

בדבר פרטים נא לפנות בשעות הערב טלפון 524070־04.

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל — ביה"ס להנדסאים — משרד העבודה — משרד החינוך והתרבות — המכון הממשלתי להכשרה טכנית

מודיע על

טקס חלוקת דיפלומות
ואשורי גמר לבוגרי בית הספר

אשר יתקיים במעמד
שר העבודה מר יוסף אלמוגי
ביום ב', א' מנחם אב תשל"ג 30.7.1973
ברחבת בנין העצרת ע"ש צ'רצ'יל בקרית הטכניון.
בוגרי מחזורים 1970—1972 אשר לא קיבלו הזמנה לביתם יראו הזמנה זו כהזמנה אישית.
הטקס יתחיל בשעה 17.30.
תחבורה אוטובוסים מס' 19, 19/1 מהדר ומס' 31 מהכרמל.

משרד העבודה
המרכז לעדכון טכנולוגי
בשיתוף
הטכניון, מכון טכנולוגי לישראל
ובית הספר להנדסאים

מודיע על פתיחת הקורסים הבאים:

הקורס	מועד פתיחה	דמי לימוד
המתכת הקשה		
תכנות מחשבים	2.8.73	20 ל"י
תכנות מחשבים	15.8.73	180 ל"י

הערות:
1. הלימודים יתקיימו אחת לשבוע בשעות אחה"צ בקרית הטכניון.
2. ההרשמה מיד.
3. לשם קבלת פרטים נוספים נא לפנות לבית הספר להנדס־אים (מבוגרים) טל' 233653.

משרד התקשורת

דרוש בעל חנות

עם דיור מתאים **לפתיחת סוכנות דואר**
ברחוב חניתה 40 או בסביבה הקרובה בחיפה.
המעונינים יפנו למנהל דואר חיפה טלפון 640891—04

און - ארוח ונופש ומלון פלז'ה
תל־אביב

מזמינים אותך לבלות חופשתך בפאר מלונות תל־אביב במחירים מפתיעים: שלושה ימים חצי פנסיון, כולל כל המיסים — **במחיר 450.— ל"י לזוג.**
האירוח כולל: שימוש בכל שירותי המלון ובריכת השחיה הפרטית.
לזוגות בליל הכלולות
אירוח משעת לילה אחרי החתונה, לינה וארוחת בוקר כולל שמפניה — **הכל במחיר 99.— ל"י לזוג.**
מספר המקומות מוגבל!
הזמנות במשרדי „און": תל־אביב: כיכר דיזנגוף, ריינס 4, טלפון 248326; חיפה: רחוב הרצל 22, טלפון 669640; נתניה: רחוב הרצל 4, טלפון 22947; רחובות: רחוב הרצל (פינת יעקב), טלפון 953517.

לראובן שחר

השתתפותנו הכנה
באבלך על מות

אמך ז"ל

ההנהלות ועובדי החברות
רמדו בע"מ
אדרד בע"מ

ליוסף סוו

אתך באבלך הכבד במות עליך

אמך ז"ל

בית „אגרקסקו"

ללאה ודוד דוידי

השתתפותנו הכנה בצערכם עם פטירת אביכם

ויקטור דוידי ז"ל

ההנהלה ועובדי
כיתן דימונה בע"מ

נגנבה
מכונית פג'ו
1971
צבע לבן
מספרה 092—289
המוצא הישר מתבקש להודיע לתחנת המשטרה הקרובה או טל. 614778 ויבוא על שכרו

וילה מאר קשטוי
בת 6 חדרים
ברמת־גן
בבניה בקבוצת קרית קריני מוכן בתחילת 1974.
למטה: סלון, חדר אוכל, מטבח, מרפסות. למעלה: חדר הורים צמוד לחדר הלבשה, אמבטיה + 3 חדרי שינה ואמבטיה עד ספת, מגרש פרטי חצי דונם.
730855

למכירה

* מכונית אופל ג'.טי.
מודל 70 במצב מצוין קיים, טייפ + רדיו סטריאופוני. המחיר: 31.000 ל"י 46.000
* סירת מרוץ „כנרת"
יפה עם מנוע חדש 85 כ"ס (1973) — 40 שעות עבודה). המחיר: 17.000 ל"י

להתקשר בבקר עד 10.00 — 937271, בערב — 930650 לבקש את ששי.

למכירה או להשכרה
וילה מפוארת
בבאר־יעקב
ודירת 3 חדרים
להשכרה בראשל"צ
לפנות לסטודניק באר־יעקב מחנה תנוס, 17—19

מיטגול
גרית שפירא בעים
שעונים מ/ טל. 656648 חיפה

בהזדמנות!
שעוני קיר GAZ
250 שעוני קיר
דגמים שאין בארץ
פחות ממחיר סיטונאי
055-25552

למכירה קוטג'
(בבניה) 165 מ"ר
בהרצליה פיתוח
רחוב שלוה 90
לפנות במקום, או בטל. 773188 אחה"צ

במלאת שנתיים לפטירת יקירנו

יעקב גלבוע ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו
קרובים, ידידים וכל מוקירי זכרו נפגשים ו הקברות בקבוץ יד־מרדכי, ביום ראשון, כ"ט ב תשל"ג (29.7.73), בשעה 4.00 אחה"צ.

המשפ

ארגון יוצאי קליבן והלין
מבכה מותו טרם עת של חבר הועד
היקר באדם, הפעיל ללא לאות

משה גרינטוך ז"ל

ומשתתף בצער המשפחה.

במלאת שלוש שנים לפטירת בני יקירי

רן איסרלס

תיערך אזכרה ביום שני — א' אב תשל"ג — בשעה 3.00, בבית העלמין של הר המנוחות בירו מתאספים ע"י אוטובוס מס. 29 ברח' יפו, בשעה בדיוק.

אמו מרים אי

במלאת שלושים לפטירתו של אבינו

דוד גרינבוים ז"ל

נעלה לקברו ביום שני, א' באב תשל"ג, בשעה 4.00 בבית הקברות אשר בשפיים.

הבנות: שלי וציפי גרינ
והמשפחה

על מותו של חברנו

בן־עזרא יהודה אלי ז"ל

אבלים חברין במושב
ומשתתפים בצער המשפחה

מושב ביו

במלאת שנה לפטירתו של בעלי, אבינו וסבנו

שמואל גל ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום שני, תשל"ג (30.7.73), בשעה 4.30 אחה"צ, בבית החדש באשקלון.

המש

במלאת שלוש שנים לפטירת אשתי, אמנו וסבתנו

דורה שטייר ז"ל

מקליש — פולין
תיערך אזכרה ביום ראשון, כ"ט תמוז תשל"ג בשעה 4.30 אחה"צ בבית העלמין האזורי בגבול — חולון.
ידידיה ומוקירי זכרה נפגשים ליד השער החד

המש

לאלון ולמשפחה

במות

האב

אתכם באבלכם

קב' עין גדי גרעין „

לידידנו **אליעזר בן־קיר**

השתתפותנו הכנה באבלך על מות

אמך ז"ל

„קבוצת לינ
שירות מנפים

במלאת שנה לפטירתה של יקירתנו

לילי מרק ז"ל

נעלה לקברה ביום ג', ב' מנחם אב (31.7.73). האזכרה תיערך בשעה 3 אחה"צ.
קרוביה וידידיה נפגשים ליד השער הראשי של העלמין בגבול בת־ים—חולון.

המשפ

[ה]קרן היסוד — המגבית המאוחדת לישראל — בארץ ובתפוצות

מתאבל על פטירתו ללא עת של

[א]ריה ל. פינקוס

ז"ל

הנהלת ההסתדרות הציונית והסוכנות היהודית, הדירקטוריון ומועצת המנהלים של קרן היסוד הראשי המעצבים של השותפות בין ישראל והתפוצות בבנין הארץ ובגבורה החברתי

[...]כים תנחומים לרעיה הנאמנה ולבני המשפחה

עזרא שפירא
יושב ראש
ש.י. קרויטנר
מנהל כללי

[ח]ברי ההסתדרות הציונית העולמית והסוכנות היהודית

שרויים באבל כבד

על פטירתו של

[א]ריה לואיס פינקוס

יושב ראש ההנהלה

אחוזות עולי ברית המועצות בישראל

אבלה

על מותו של

[א]ריה פינקוס

יושב ראש הסוכנות וההנהלה הציונית

תומך נאמן בפעולותיה

אנו אבלים על מותו ללא עת של

[א]. ל. פינקוס

יו"ר הנהלת הסוכנות היהודית

וההסתדרות הציונית העולמית

„עמי־גור" נהול נכסים בע"מ
מועצת המנהלים,
ההנהלה וחבר העובדים

[...]ד. בן־שך

משתתפים בצערך במות

אמך ז"ל

לוי תעשיות מזון (נ.ת.ל) בע"מ
ההנהלה וחבר העובדים

[...]הלת בית ספרנו

[...]ת לוין

השתתפותנו הכנה באבלך הכבד
על מות אמך

חנה חושי ז"ל

המורים העובדים והתלמידים
בבית־הספר „יבניאלי" חיפה

המומים ומתאבלים מרה

על פטירתו של

מנהיגנו הדגול

ל. א. פינקוס

ז"ל

בית הסוכנות היהודית
בצרפת

על מותו ללא עת של

יושב ראש הנהלת הסוכנות וההסתדרות הציונית

וראש המחלקה לעליה וקליטה

א. ל. פינקוס ז"ל

אבלים

הנהלת המחלקה לעליה
וקליטה ועובדיה

הנהלת בנייני האומה ועובדיה

אבלים על מותו של

אריה פינקוס ז"ל

יו"ר הנהלת ההסתדרות הציונית העולמית,

הסוכנות היהודית

ומשתתפת בצער המשפחה

המועצה הציבורית לפיתוח נתיבות

מבכה מרה את מותו ללא עת

של יו"ר הנהלת הסוכנות היהודית

מר **אריה ל. פינקוס**

ז"ל

יוזם ואבי המועצות הציבוריות לפיתוח

החברה לפתוח תל־אביב בע"מ
מועצת המנהלים וחבר העובדים

הכואבים מפטירתו של

אריה ל. פינקוס

יו"ר הנהלת הסוכנות היהודית

יחד עם העולם הציוני וכל בית ישראל הננו מבכים את מותו הפתאומי

של המנהיג הדגול, האציל והטוב באדם

מר **אריה ל. פינקוס** ז"ל

מביעים את רגשי צערנו למשפחתו המתאבלת

ולסוכנות היהודית לא"י

התאחדות עולי אמריקה הלטינית

במלאת שנתיים
לנפילתו של בננו
ואחינו היקר
במילוי תפקידו

בוטבול
שלמה הי"ד

יבוך היו עדיין רבים
ושעוזך צעירות
חייך קודם בקיצונם
והוזק לא תם
ידיך היו פעולות עד
יוכך האחרון
אותנו עזבת לנצח
לאנחה ולינון. חבריך
שואלים איה הרועה
האמן. זה שנים
תמימות עברה למען
אהוב אשר היקרוך
מכל יקרים.
לקצור בעדך מלבות
אינם יכולים כי זו היא
גזרת מלא רחמים.
מאתנו הלכת ולבנו
מסרב להאמין כי את
משפחתך לא תראה
יותר לעולמים.
לבך בנך בך בגורה
אכזריות, לרחוב לא
ידע כי זו האחרית.
ימים רבים עליך נבכה,
נבקש אותך שתשוב
אך לא נאמין כי הלכת
בכמה הימים.
חייב מובים הנהלה
לידידיך ורעיך האבלים
יהי זכרך ברוך ונשמתך
צרורה בצרור החיים
ועם ישרים והתמימים
תמנה.

תיערך אזכרה על קברו ביום שלישי ב' אב תשל"ג (31.7.73) בשעה 4.30 אחר הצהרים בבית העלמין הר צבאי חוף הכרמל חיפה.

המשפחה

במלאת שלושים לפטירתו של
בעלי, אבינו וסבנו היקר

הרב

חיים בן יחיא
גמליאל ז"ל

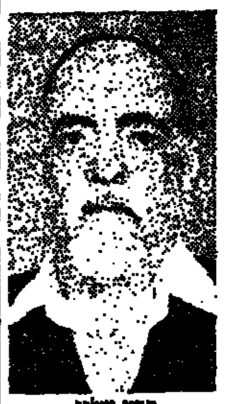

סבא שלנו

כשבבוקר קיצי מאיתנו הלכת
הדמעות גרונינו חנקו
ידענו כי לעולם לא נראך
לא נשמע בדיחותיך,
לא תברך את ברכותיך,
לא נראה את פניך
כפני נביא נאות.
לא נראה צחוקך
כי לעולם לא נראך.
ובלבנו אותה חי וקיים
אנו נשמע הכל,
נראה הכל.
מבע כאוב בלבנו יהיה
על שהלכת מעימנו
לעולמי עד.

הנכדה אוסנת

העליה לקברו ביום ראשון, כ"ט תמוז תשל"ג (29.7.73) בשעה 7.00 ב־בוקר.
היציאה מבית המנוח ברח' יוחנן בן־זכאי 14, קטמון ירושלים.

המשפחה

בצער עמוק אנו מודיעים על מותו של יקירנו

הרולד ל. זליגמן

הלויה תצא היום, יום ששי בשעה 9.00 בבקר מבית החולים תל השומר.
נפגשים ע"י שער בית העלמין בחולון.

המשפחה

חברה ישראלית לערבויות בע"מ

אבלה על מותו של מנהלה

הרולד ל. זליגמן

ומשתתפת בצער המשפחה

הנהלת החברה ועובדיה

במלאות שלושים לפטירת יקירנו

יוסף צימרמן ז"ל

מפטשיל

תיערך אזכרה וגילוי מצבה על קברו בבית העלמין בחולון, ביום ראשון כ"ט תמוז תשל"ג, 29.7.73 בשעה 3.00 אחה"צ.
נפגשים ליד השער הישן.
אוטובוס מיוחד יצא בשעה 2.30 מבית המנוח רחוב אלימלך 13, רמת־גן.

אשתו והמשפחה

במלאת שנה לפטירת אשתי ואמנו היקרה

גביה גלוז (גל־אור) ז"ל

מבית וינגוט

נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה מחרתיים, יום א', כ"ט בתמוז תשל"ג 29 יולי 1973 בשעה 17.00 אחה"צ. נפגשים ליד שער בית העלמין בקרית שאול.

המשפחה

במלאת שנה לפטירת יקירתנו

צפורה שמש ז"ל

נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה ביום שני, א' באב, 30.7.73. נפגשים ליד שער בית העלמין החדש בחולון, בשעה 4.30

המשפחה

במלאת שנה לפטירתו של יקירנו

ישראל נוביצקי ז"ל

בן נתן נח ז"ל מ[...] פולין

נערוך אזכרה וגילוי מצבה ביום ראשון, כ"ט בתמוז תשל"ג 29.7.73 בשעה 4.45 אחה"צ בבית העלמין החדש ליד כפר סמיר. אוטובוס מיוחד יצא בשעה 4.00 מחיפה נוה שאנן רחוב הגליל 114 א' ויתעכב בשעה 4.15 בכיכר סולל בונה.

המשפחה

במלאת שנה לפטירת בעלי, אבינו ואחינו היקר

בנימין (ווילי) דרייפוס
ז"ל

תערך אזכרה ביום ראשון, כ"ט בתמוז תשל"ג (29.7.73) בבית העלמין הר־המנוחות בגבעת שאול, ירושלים. נפגשים ליד השער בשעה 8.30 בבוקר.

אשתו: פופי, בנה, אחיו והמשפחה

במלאת שלוש שנים לפטירתו של
בעלי, אבינו, סבנו, אחינו ודודנו היקר

חיים ציפורן ז"ל

תתקיים אזכרה ביום ראשון, כ"ט תמוז תשל"ג (29.7.73) בשעה 4.30 אחה"צ בבית העלמין בקרית שאול
נפגשים על יד השער.

המשפחה

למאיר לוי

אתך בצערך על הסתלקותו של אחיך

הרה"ג שלום יצחק הלוי
זצ"ל

המקום ינחם אותך עם שאר אבלי ציון וירושלים

„מעריב"

במלאת שלושים לפטירת אמנו ואחותנו היקרה

רבקה גינצבורג ז"ל

מראשוני ענף הפרחים בארץ

תתקיים אזכרה וגלוי מצבה, ביום רביעי, ג' באב, 1.8.73, בשעה 4.45, בבית העלמין הישן חוף הכרמל, חיפה.

אוטובוס מיוחד יצא בשעה 4.30 מרח' מבזר 24, חיפה.

לכל מנחמינו בכתב ובעל־פה נתונה תודתנו.

ברוך ויהונתן גינצבורג
ומשפחת סלעי

במלאת חמש שנים לפטירת בננו האהוב והבלתי נשכח

אבי הירש ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום ראשון כ"ט בתמוז תשל"ג (29.7.73).
קרובים ומוקירי זכרו מתאספים ליד שער בית העלמין של הרצליה בשעה 4.30 אחה"צ

ההורים: נגה ומריצ'ל
אחותו: כרמלה ברק וב"ב
והמשפחה

ביום השנה לפטירת יקירנו

חיים שמחה ברק ז"ל

תתקיים אזכרה בבית הקברות בקרית שאול, ביום ראשון, כ"ט בתמוז תשל"ג 29.7.73 בשעה 4.30 אחה"צ.

נפגשים על יד הבית, רחוב ארבע ארצות מס' 8, בשעה 4.00

המשפחה

במלאת שנה לפטירת בעלי היקר

מנחם טסלר ז"ל

נעלה להתייחד עם זכרו
ביום שלישי, ב' באב תשל"ג (31.7.73)
בשעה 5.00 אחה"צ.
מתאספים ליד השער החדש של בית העלמין בחולון.

אשתו

במלאת שלוש שנים למותה של בתנו יקירתנו

רות בלאו ז"ל

נעלה לקברה בבית העלמין בנחלת יצחק ביום ראשון כ"ט בתמוז תשל"ג (29.7.73) בשעה 5.00 אחר־הצהרים.
מוקירי זכרה וידידיה נפגשים ע"י שער בית העלמין.

ההורים

במלאת שלושים לפטירת בעלי

הנס – חנן ישראל
ז"ל

תתקיים אזכרה וגילוי מצבה בבית העלמין בקרית שאול ביום א', כ"ט בתמוז תשל"ג (29.7.73) בשעה 5.00 אחה"צ. מוקירי זכרו מוזמנים לחלוק לו כבוד ונפגשים בשער בית העלמין.
תודתנו לכל מנחמינו.

מימי ישראל

במלאת שנה לפטירתו של יקירנו

צבי (גרישה) מנס ז"ל

נעלה אל קברו ביום ראשון, כ"ט בתמוז תשל"ג (29.7.73), בשעה 15.30, בבית הקברות בחולון. נפגשים ליד השער הגדול.

המשפחה

طبق الأصل

„רישתמיר"
חברה לבנין והשקעות בע"מ

בונים ברוממה הישנה - חיפה. ברחובות "הפלמ"ח" ו"קרן היסוד"

דירות בנות 4 חדרים וקוטג'ים

פרטים: במשרדי חברת „רישתמיר" בע"מ, רחוב אחד העם 15 חיפה, טל: 04-669331.

בבנינים בדרך זה שאנן – חיפה

„בנין א'": נמכרו כל הדירות.

„בנין ב'": נשארו חמש דירות — המסירה עד חודש נובמבר 1973.

„בנין ג'": נשארו שבע דירות — המסירה עד חודש מרץ 1974.

„בנין ד'": נשארו ארבע דירות — המסירה עד חודש דצמבר 1974.

פרטים: במשרדי חברת „רישתמיר" בע"מ, רחוב אחד העם 15 חיפה, טל: 04-669331.

בימים: א', ב', ד', ה' בשעות 9.00—13.00, 16.00—19.00

בימים: ג', ו' בשעות 9.00—13.00

אבד בירושלים יומן משרדי שחור בגודל 20, 25 ס"מ עם כתובות ורישומים שונים.

המוצא הישר מתבקש להתקשר טלפונית 03-51045 ויבוא על שכרו בעין יפה.

לסטודנטית הנוסעת לחו"ל ביום ראשון **אבד** תיק מכונית לבנת מסמכים שונים ...

המוצא הישר יבוא על שכרו בעין יפה. נא לטלפן 621580 או 58521.

למחיר החלטה למכירה בהזדמנות **סובארו 1400** מודל 1973 טל' 04-253320

נגנבה מכונית קורטינה 1969, שמספרה 128—265 צבע חום זהב וגג לבן. לטלפן 416802 פרס 100 ל"י למוצא.

אזכרה וגילוי מצבה במלאת שנה לפטירת בננו ואחינו היקר

יצחק איזי סקל ז"ל

נתיחד עם זכרו ביום ראשון, כ"ט תמוז תשל"ג 29.7.73 בבית הקברות קרית שאול בשעה 4 אחה"צ. קרובים, ידידים ומוקירי זכרו נפגשים ליד השער בקרית שאול.

המשפחה

במלאת ארבע שנים למותה הטרגי של יקירתנו

חנה פינקלשטיין ז"ל

נתייחד עם זכרה ביום ראשון, כ"ט תמוז תשל"ג (29.7.73) בשעה 5.00 אחה"צ. מוקירי זכרה נפגשים ליד השער החדש בבית העלמין בחולון בשעה 4.45

המשפחה ומשה

במלאת שנתיים לנופלו של יקירנו

רב־סרן יוחנן אבינח ז"ל

נעלה לקברו בחלקה הצבאית בבית העלמין החדש באשקלון ביום ראשון, כ"ט בתמוז תשל"ג, 29 ביולי 1973, בשעה 4.00 אחה"צ.

המשפחה

אוטובוס יצא מביתו דרום אפריקה 27, אשקלון, בשעה 3.20 אחה"צ.

לחברנו **עלי פרוידנטל ומשפחתו**

אתכם אנו באבלכם במות האב

ד"ר הנס יהושע פרוידנטל ז"ל

סולל בונה ארצות חוץ בע"מ
סייברקו — קפריסין
ההנהלה והעובדים

בצער רב אנו מודיעים על פטירת אמנו — סבתנו היקרה

חיה - איטה בקרמן ז"ל

(בת ר' אברהם קבנין מגלנבוק)

שנפטרה בשיבה טובה.

ההלויה התקיימה בכ"ו בתמוז תשל"ג (26.7.73). השבעה בבית הבנהוה רח' שפירא 16 שכון ה', בני־ברק.

המתאבלים: בנה, בתה, נכדיה ונינה

ליצחק שמואלי

אתך באבלך בפות

אביך

פיאט
סוכנות מכוניות לים התיכון

משרד התחבורה — מינהלת נמל תעופה לוד

ליורם פרגלית

משתתפים בצערך על מות

אביך ז"ל

המדריך והעובדים
הנהלה לבני התעופה לוד

ביום שלישי, ב' באב (31.7.73) יום השנה למותו של בעלי, אבינו וסבנו

ישראל רוט ז"ל

תיערך אזכרה בבית העלמין, בחולון. מוקירי זכרו נפגשים בשעה 5 אחה"צ בכניסה לבית העלמין.

המשפ

במלאת שנה לפטירתו של בעלי האהוב וסבנו

נפתלי פיער ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו בבית העלמין בחולון ביום רביעי 1.8.73 בשעה 17.00. נפגשים ע"י השער הראשי בשעה 16.45.

המשפ

לחיים מיזלס

אתך באבלך במות עליך אביך

שמואל ז"ל

עובדי הנהלת בתי זיקוק בע"מ — אשדוד

במלאת שנה לפטירת ראש משפחתנו היקר

יעקב לוינסקי

תיערך אזכרה ביום שני א' אב תשל"ג (73) בבית העלמין בחולון. נפגשים ליד השער החדש בשעה 4.00 אחה"צ

המשפ

במלאות שש שנים לפטירת יקירנו

משה אפל ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום ראשון כ"ט תמוז תשל"ג (29.7.73) בשעה 4.15 אחה"צ בבית העלמין האיזורי (בגבול בת־ים — חולון). נפגשים ליד השער החדש.

המש

במלאות תשע שנים לפטירת יקירנו

מרדכי אבן־ספיר (ספירשטין) ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום ראשון כ"ט תמוז תשל"ג, 29.7.73, בשעה 3.30 אחה"צ בבית העלמין בקרית שאול.

המשפ

במלאות 4 שנים לנופלו של

ישראל (טיבור) דוד

תתקיים אזכרה ביום ראשון כ"ט תמוז תשל"ג בשעה 5.00 אחרי הצהרים בחלקה הצבאית בקרית

המש

במלאת שלושים לפטירתו של בעלי ואבי היקר

ד"ר יוליוס אריה קלרמן

תתקיים ביום שלישי, ב' באב תשל"ג (31.7.73), בשעה 5.00 אחה"צ בבית העלמין בקרית־שאול, אזכרה וטקס גילוי המצבה. מוקירי זכרו מתכנסים ליד שער בית העלמין.

הננו מודים למתפללי בית־הכנסת „אהל־יעקב" בגבעתיים, לרב אריה פלדמן שהספידו ולכל אלה אשר השתתפו באבלנו בכתב ובעל־פה.

המשפחה

דירות פאר בצפון תל־אביב

מציעים לך

אוזל ציטרין מנדלסברג

תל־אביב, כיכר מלכי ישראל 5

טל. 224514

נא לבוא למשרדנו בשעות 8.00—1.00 לפנה"צ, 4.00—7.00 אחה"צ

החברה להגנת הטבע
רחוב השפלה 4
טל. 35066, תל־אביב

נותרו מקומות אחרונים

למחנות הנופש

של החברה להגנת הטבע

במקומות הבאים:

מחנה נופש וטיולים בלב סיני:

* 17—21.8.73 — מחנה נופש בבית ספר שדה צוקי דוד ליד סנטה קתרינה — טיפה הלוך ושוב.
* 17—21.8.73 — טיול מיוחד לדרום סיני — טיסה הלוך ושוב.

מחנות נופש בהר גילה על גלגלים (עם רכב פרטי)

תאריכי המחזורים: 14—20.8.73, 20—26.8.73, 26.8—1.9.73.

פרטים והרשמה במשרדי החברה

לחבר ההסתדרות

חבר,

בדוק אם שמך מופיע ברשימת הבוחרים לועידת ההסתדרות ה־12.

המועד האחרון להגשת ערעור על אי הכללה ברשימת הבוחרים לועידת ההסתדרות ה־12 הוא 29.7.1973 (29 ביולי 1973).

נותרו לך עוד 2 ימים בלבד

פנה עוד היום לועדת הבחירות במקום מגוריך והבטח לעצמך את זכות הבחירה.

ועדת הבחירות המרכזית

להשכרה משרד מפואר בסביבות אבן־גבירול — הקריה ת"א כ־200 מ"ר, שינויים לפי דרישות השוכר, כניסה מיידית. לטלפן 258035, 452840.

50,000 טון מלט מיובא למסירה מיידית. טלפן 065-54324

בירושלים דרושות דירות לקניה והשכרה

לין־דר
חברה לבנים והשקעות בע"מ

למכירה **טרקטור D9G - 66A**

לפנות לטלפון 850309.

הוא כל־בו לבנין

יבואנים בלעדיים:

* קרמיקה * חרסינה * שיש
* אמבטיות וכלים סניטריים
* ארונות מטבח * ארונות לחדרי אמבטיה

תוצרת חוץ והארץ

ייעוץ והדרכה מקצועית במקום.

* לקבלנים ביצוע עבודה וחומר.

היבה HIBA

יבוא בינוי ואינסטלציה בע"מ

משרד ראשי: בת־ים, שד' העצמאות 39
סניף: רמת־גן, רח' ז'בוטינסקי 96
טלפון 729341

שחק

למכירה בולדוזר D-8 — 46-A + רוטר וטילדוזר במצב מצוין לטלפן 280795 ת"א

למכירה שופלדוזר 950 יצור 1971 — 3000 שעות במצב מצוין לטלפן 280795 ת"א

בשכ"ח 600 ל"י (2 שנים) לכל דירה בת 4 חדרים (125 ממ"ר) במרכז הוד השרון טל. 441556 מ־4—2 ומ־7 בערב

נפלנו על הראש!!!

במחירי חיסול של סריג קיץ

לגברים נשים וילדים

במחיר החל מ־15 ל"י

המכירה תחל ביום א' 29.7.73

במחסן המכירות של המפעל

רח' גת רימון - 16 - תל־אביב

הכניסה מרח' נחלת בנימין 68 בסמטה

מהרו פן תאחרו

„סריג הגליל"

מעריב

העורך: אריה דיסנצ'יק
המו"ל: תהאה מודיעין בע"מ
בית דפוס „מעריב" בע"מ

תל־אביב: מערכת, הנהלה, מודעות, דפוס: בית „מעריב" רח' קרליבך, (מיקוד: 67132) הנ"ד 20010 טל. 287211. סניף ראשי לקבלת מודעות בתל־אביב: שדרות רוטשילד 33 (מיקוד: 65123), טלפון 621994.

ירושלים: המערכת: רח' הלל 14 (מיקוד: 94581), טל. 23115. הפצה ומודעות: רח' הלל 16, טל. 231769.

חיפה: רח' הנביאים 29 (מיקוד: 33104), טלפון 666468; 49020. הפצה ומודעות: רח' הנביאים 32, טל. 663254; 660051.